

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДОМ НАРОДА
Клуб изасланика хрватског народа

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

DOM NARODA
Klub izaslanika hrvatskog naroda

Broj:
Sarajevo, 04.09.2024. godine

ZLATKO MILETIĆ
Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH
Klub Hrvata

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 04-09-2024			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
02-02-1		1670/24	

1155

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BIH
DOM NARODA
n/r: g. Dragan Čović, predsjedatelj

PREDMET ; Prijedlog Zakona o izmjeni Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16)

Cijenjeni,

Na osnovu člana/članka 94. i 95. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br.58/14, 88/15, 96/15 i 53/16) kao ovlaštenu predlagač, dostavljam Vam Prijedlog Zakona o izmjeni Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16).

U vezi sa navedenim a imajući u vidu jednostavnost donošenja predmetnih izmjena Zakona, predlažem da se navedeni prijedlog, razmatra po HITNOM postupku u skladu sa članom/člankom 124. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br.58/14, 88/15, 96/15 i 53/16).

U prilogu akta Vam dostavljam Prijedlog predmetne izmjene Zakona, Zakon o izmjeni Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16) uz Obrazloženje za donošenje navedenih izmjena.

S poštovanjem,

ZLATKO MILETIĆ

Na osnovu člana IV 4. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na ___ sjednici Predstavničkog doma , održanoj _____ 2024. godine i na ___ sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2024. godine usvojila je

Zakon
o
izmjenama Zakona o finansiranju političkih stranaka

Član 1.

„U Zakonu o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH „ broj 95/12 i 41/16) u članu 3. stav (1) tačka e) briše se. Dosadašnje tač. f) i g) postaju tač. e) i f)“.

Član 2.

„Član 7. briše se, a numeracija ostalih članova pomjera se za jedno mjesto unazad tako da dosadašnji članovi 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. i 22. postaju članovi 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. i 21.“

Član 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

PSBiH ____/24

_____2024. godine, Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

OBRAZLOŽENJE

USTAVNI PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Na osnovu Općeg mirovnog sporazuma za mir u BiH, Paris – Dayton, Aneks III i Aneks IV član/članak 4. Ustava Bosne i Hercegovine.

Zakon o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH ": broj 95/12 i 41/16).

RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Uzimajući u obzir činjenicu da skoro 20% građana BiH, pripadnika svih naroda i nacionalnih manjina, živi na granici siromaštva, te da gotovo 50% bosanskohercegovačkog stanovništva bukvalno preživljava mjesec za mjesec, imajući mjesečnu plaću, skoro duplo manju od prosječne cijene koštanja potrošačke korpe (oko 3.000 KM), neprijemereno je i sramno, da se u ovako teškoj ekonomskoj, društvenoj i socijalnoj situaciji, potroši za 20 godina iz budžeta svih administrativnih nivoa u BiH, za finansiranje političkih subjekata oko 400.000.000,00 KM ili u prosjeku godišnje oko 20.000.000,00 KM.

Sa tim novcem smo mogli u cilju borbe protiv siromaštva, otvoriti najmanje 20.000 radnih mjesta niske akumulacije (godišnje najmanje 1.000) i na taj način pomoći građanima, prije svega mladim osobama u održanju njihove egzistencijalne stabilnosti i da ublažimo makar djelom demografsku katastrofu u bh društvu. Ušteđeni novac može se utrošiti eventualno na zdravstvenu zaštitu odnosno drugu oblast društvenog života, socijalnu zaštitu i sl., što trebaju procjeniti nadležne administrativne jedinice, čime bi direktno pomogli građane BiH.

PRINCIPI NA KOJIMA JE ZASNOVAN PRIJEDLOG ZAKONA

Prijedlog izmjena Zakona o finansiranju političkih stranaka zasnovan je na principima Ustava Bosne i Hercegovine, vladavine prava i evropskog opredjeljenja Bosne i Hercegovine.

OBRAZLOŽENJE PRAVNOG RJEŠENJA

Središnje izborno povjerenstvo BiH prikupilo je podatke o sredstvima koja su iz proračuna svih razina izvršne vlasti isplaćena političkim subjektima u 2021. godini.

Prema podacima prikupljenim od nadležnih organa i institucija na svim razinama u Bosni i Hercegovini, za financiranje političkih subjekata u 2021. godini planirana su sredstva u iznosu od 19.392.958,53 KM. Od planiranog iznosa isplaćeno je 97,44 %, odnosno političkim subjektima su isplaćena sredstva u iznosu od 18.895.745,38 KM.

Proračun/razina vlasti u odnosu na uplaćena sredstva sa strukturom financiranja

- Proračuni općina i gradova 6.223.566,75 32,94 %
- Proračuni gradova 759.304,97 4,02 %
- Brčko distrikt BiH 199.999,99 1,06 %
- Proračuni kantona 3.345.484,07 17,70 %
- Proračun Federacije BiH 3.757.323,00 19,88 %
- Proračun Republike Srpske 3.669.999,84 19,42 %
- Proračun BiH (isplaćeno političkim strankama) 573.440,12 3,04 %
- Proračun BiH (utrošeno za rad klubova) 366.626,64 1,94 %

UKUPNO: 18.895.745,38 100,00 %.

U razdoblju od 2004. do 2021. godine iz proračuna svih razina vlasti političkim je subjektima isplaćeno 335,740.000,00 KM i to:

- 2004. godine 13,2 milijuna KM,
- 2005. godine 15,4 milijuna KM,
- 2006. godine 19,4 milijuna KM,
- 2007. godine 21,1 milijun KM,
- 2008. godine 23,7 milijuna KM,
- 2009. godine 19,7 milijuna KM,
- 2010. godine 22,2 milijuna KM,
- 2011. godine 19,96 milijuna KM,
- 2012. godine 19,7 milijuna KM,

2013. godine 17,3 milijuna KM,
2014. godine 17,9 milijuna KM,
2015. godine 17,6 milijuna KM,
2016. godine 18 milijuna KM,
2017. godine 18,1 milijun KM,
2018. godine 18,7 milijuna KM,
2019. godine 18,9 milijuna KM,
2020. godine 16,04 milijuna KM i
2021. godine 18,9 milijuna KM.

Od 2004. do 2008. godine proračunska izdvajanja su konstantno rasla, razdoblje od 2009. do 2012. godine karakteriziraju oscilacije iznosa proračunskih sredstava izdvojenih političkim strankama, da bi 2013. godine ta izdvajanja pala za 12,27 %. Od 2014. do 2018. godine proračunska izdvajanja ponovno rastu u postotcima 2,5 – 3 % godišnje, dok su 2019. godine porasla za 1,08 %, da bi 2020. godine izdvajanja pala za 15,04 % u odnosu na proračunska sredstva izdvojena političkim subjektima 2019. godine. Proračunska izdvajanja za političke subjekte u 2021. godini veća su za 17,78 % u odnosu na izdvajanja 2020. godine.

Iz navedenog se lako da zaključiti da se političke stranke u BiH u iznosu od oko 80% finansiraju iz budžeta nadležnih administrativnih jedinica, što je katastrofalan omjer s obzirom, da ostali načini finansiranja članarinom, donacijama i dr. čine oko 20% od ukupnog finansiranja. Sagledavajući činjenicu da skoro 20% građana BiH pripadnika svih naroda, živi na granici siromaštva a da gotovo 50% bosanskohercegovačkog stanovništva bukvalno preživljava mjesec za mjesec, neprijemereno je i degutatno za 20 godina potrošiti na finansiranje političkih subjekata oko 400,000.000,00 KM ili u prosjeku godišnje oko 20,000.000,00 KM, mnogo korisnije bi bilo, da utrošimo uštedeći novac na zapošljavanje, zdravstvenu zaštitu odnosno drugu oblast društvenog života kojom bi direktno pomogli građane BiH.

USAGLAŠENOST PROPISA SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Sadržaj izmjena Zakona odraz je pravne stečevine EU.

FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovih izmjena Zakona u Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva, naprotiv implementacijom Zakona bi se izvršila ušteda istih.

ZAKON O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

Članak 1.

(Cilj Zakona)

Ovim se Zakonom uređuju način i uvjeti pod kojima političke stranke i članovi političkih stranaka koji djeluju u njihovo ime osiguravaju sredstva za rad.

Članak 2.

(Definicija političkih stranaka)

Političkim strankama, u smislu ovoga Zakona, smatraju se organizacije u koje se građani slobodno i dobrovoljno organiziraju radi sudjelovanja na izborima, te se sukladno zakonu registriraju kod nadležnoga suda u bilo kojem entitetu, u svrhu provođenja političkih aktivnosti i ostvarivanja političkih ciljeva.

Članak 3.

(Izvori financiranja)

- (1) Politička stranka može se financirati iz:
 - a) članarina,
 - b) dobrovoljnih priloga pravnih i fizičkih osoba,
 - c) izdavačke djelatnosti, prodaje promidžbenog materijala i organiziranja stranačkih manifestacija,
 - d) prihoda od imovine u vlasništvu političke stranke,
 - e) proračuna Bosne i Hercegovine sukladno članku 10. ovoga Zakona, entitetskih proračuna, kantonalnih proračuna i proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, te proračuna drugih jedinica lokalne uprave i samouprave sukladno zakonu,
 - f) dobiti poduzeća koja su u vlasništvu političke stranke,
 - g) kreditnog zaduženja kod banaka.
- (2) Poduzeće iz stavka (1) točke f) ovoga članka može se baviti samo djelatnošću vezanom uz kulturu ili izdavačkom djelatnošću.
- (3) Godišnji prihod stranke iz stavka (1) toč. d) i f) ovoga članka ne smije premašiti 20% iznosa ukupnoga godišnjeg prihoda stranke.

Članak 4.

(Korištenje financijskih sredstava)

- (1) Financijska sredstva iz članka 3. stavka (1) ovoga Zakona politička stranka može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih njezinim programom i statutom.
- (2) U roku od 30 dana nakon podnošenja financijskog izvješća, sukladno članku 11. ovoga Zakona, prihod iz članka 3. stavka (1) toč. d) i f) ovoga Zakona koji je veći od navedenih 20% stranka daje u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija registriranih u Bosni i Hercegovini za bavljenje dobrotvornim radom.

Članak 5.

(Članarina i dobrovoljni prilozima)

- (1) Članarinom se, u smislu ovoga Zakona, smatra redoviti novčani iznos koji član političke stranke plaća na način i pod uvjetima utvrđenim njezinim statutom ili drugim aktom.
- (2) Dobrovoljnim prilozima, u smislu ovoga Zakona, smatraju se povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac političkoj stranci u iznosu većem od iznosa članarine, kao i pružanje usluga ili davanje proizvoda političkoj stranci bez naplate.
- (3) Za dobrovoljne priloge koji se daju političkoj stranci u obliku proizvoda ili usluga, fizičke i pravne osobe dužne su izdati račun na kojemu će biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge, te na kojemu je naznačeno da glasi na političku stranku i da ne podliježe naplati.
- (4) Političke stranke dužne su voditi evidenciju o primitku članarina i dobrovoljnih priloga, te izdavati potvrde o

primitku članarina i dobrovoljnih priloga. Ovlaštena osoba u političkoj stranci uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana primitka uplate.

- (5) Pod uslugama iz stavka (2) ovoga članka ne smatra se dobrovoljni rad stranačkih volontera.

Članak 6.

(Ograničenje ukupne visine)

- (1) Fizičke i pravne osobe mogu davati dobrovoljne priloge političkim strankama jednokratno ili više puta u kalendarskoj godini.
- (2) Dobrovoljni prilozima u novcu uplaćuju se na transakcijski račun središnjice političke stranke.
- (3) Ukupan iznos dobrovoljnih priloga fizičke osobe jednoj političkoj stranci ne smije premašivati iznos od 10.000,00 KM (deset tisuća konvertibilnih maraka) u kalendarskoj godini.
- (4) Ukupan iznos dobrovoljnih priloga pravne osobe jednoj političkoj stranci ne smije premašivati iznos od 50.000,00 KM (pedeset tisuća konvertibilnih maraka) u kalendarskoj godini.
- (5) Ukupan iznos koji član političke stranke uplati na ime stranke u jednoj kalendarskoj godini ne može premašivati iznos od 15.000,00 KM (petnaest tisuća konvertibilnih maraka), što uključuje i članarine.

Članak 7.

(Izdvajanja iz državnog proračuna)

- (1) U proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: proračun BiH) osiguravaju se sredstva za financiranje političkih stranaka odnosno koalicija političkih stranaka i neovisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i parlamentarnih skupina, odnosno klubova zastupnika i izaslanika u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.
- (2) Ukupna sredstva iz stavka (1) ovoga članka ne mogu premašivati iznos od 0,2% proračuna BiH u kalendarskoj godini.
- (3) Političkim strankama odnosno koalicijama političkih stranaka sredstva iz stavka (1) ovoga članka raspodjeljuju se tako što se:
 - a) 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama odnosno koalicijama političkih stranaka koje su osvojile mandate,
 - b) 60% sredstava dijeli po broju zastupničkih odnosno izaslaničkih mandata što ih svaka politička stranka, koalicija političkih stranaka odnosno neovisni kandidat ima u trenutku dodjele mandata,
 - c) 10% od ukupnoga iznosa raspoređuje parlamentarnim skupinama razmjerno broju zastupničkih odnosno izaslaničkih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.
- (4) Članovi koalicije političkih stranaka sudjeluju u raspodjeli sredstava iz stavka (3) ovoga članka na temelju sporazuma o raspodjeli novčanih sredstava, koji je položen u Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine, a ako takvog sporazuma nema, sredstva se raspoređuju među članicama koalicije političkih stranaka po broju dobivenih mandata.
- (5) Parlamentarne skupine odnosno klubovi zastupnika i izaslanika i neovisni kandidati u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine sudjeluju u raspodjeli sredstava iz stavka (3) točke b) ovoga članka po broju zastupničkih odnosno izaslaničkih mandata u domovima Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

- (6) Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine svojim će aktima detaljnije propisati raspodjelu sredstava iz ovoga članka, kontrolu trošenja i druga finansijska pitanja u vezi s provedbom ovoga Zakona.

Članak 8.

(Zabranjeni prilozi)

- (1) Financiranje političkih stranaka zabranjuje se:
- tijelima uprave države Bosne i Hercegovine, entiteta, kantona, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, te gradskim i općinskim tijelima,
 - javnim institucijama,
 - javnim poduzećima,
 - humanitarnim organizacijama,
 - neimenovanim odnosno anonimnim donatorima,
 - vjerskim zajednicama,
 - sindikatom, udugama i drugim neprofitnim organizacijama koje se financiraju javnim sredstvima bez obzira na iznos sredstava,
 - pravnicima u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25%,
 - drugim državama, inozemnim političkim strankama i inozemnim pravnim osobama.
- (2) Zabrana iz stavka (1) točke a) ovoga članka ne odnosi se na korištenje poslovnih prostorija, koje političke stranke koriste na temelju odluke nadležnoga tijela.
- (3) Iznimno, zabrana financiranja političkih stranaka iz stavka 1. točke i) ovoga članka ne odnosi se na financiranje programa namijenjenih izborima, a radi razvoja i promicanja demokratskih načela.
- (4) Privatna poduzeća koja su s tijelima izvršne vlasti na svim razinama u Bosni i Hercegovini sklopila ugovor o javnoj nabavi usluga, ugovor o javnoj nabavi roba ili ugovor o javnoj nabavi radova, sukladno propisima o javnim nabavama u Bosni i Hercegovini, ne mogu finansijski podupirati političke stranke ako vrijednost ugovora u jednoj kalendarskoj godini premašuje iznos od 10.000,00 KM (deset tisuća konvertibilnih maraka).
- (5) Političke stranke ne mogu ostvarivati prihode od imovine koja nije u njihovom vlasništvu.
- (6) Zabranjeno je davati dobrovoljne priloge u novcu ili u obliku proizvoda posredstvom trećih osoba (posrednika).
- (7) Eventualni dobrovoljni prilozi uplaćeni na račun političke stranke iz nedopuštenih izvora prema st. (1) i (6) ovoga članka, kao i iznosi dobrovoljnih priloga koji premašuju iznose utvrđene u članku 6. ovoga Zakona, te eventualne uplate dobrovoljnih priloga od neimenovanih odnosno anonimnih izvora politička stranka dužna je uplatiti u korist proračuna BiH najkasnije u roku osam dana od dana primitka uplate i o tome obavijestiti Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine.

Članak 9.

(Zabranjene aktivnosti)

- (1) Zabranjen je bilo kakav politički pritisak na pravne i fizičke osobe u vezi s dobrovoljnim priložima političkim strankama.
- (2) Zabranjeno je financirati političke stranke podizanjem kredita kod banaka u kojima je udio državnog osnivačkog kapitala veći od 25%.

Članak 10.

(Financijska kontrola političkih stranaka)

- (1) Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine uspostavlja Službu za reviziju financiranja političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju), koja pregleda i kontrolira finansijska izvješća što ih podnesu

političke stranke i obavlja reviziju financiranja političkih stranaka sukladno ovome Zakonu.

- (2) Revizija finansijskih izvješća političke stranke uključuje izvješća sjedišta stranke i najmanje dvije niže organizacijske cjeline koje odabere Služba za reviziju.
- (3) Ako nakon izdavanja i dostave političkoj stranci preliminarnog pisanog izvješća o reviziji politička stranka ne uložiti prigovor, revizor izdaje konačno izvješće s mišljenjem revizora o tome je li se politička stranka financirala sukladno ovome Zakonu.
- (4) Ako je politička stranka uložila prigovor na preliminarno izvješće o reviziji, revizor je dužan razmotriti navode iz prigovora. Ako su prigovori političke stranke argumentirani, te stranka dostavi nove dokaze koji nisu bili predloženi revizoru u postupku revizije, a odnose se na povrede ovoga Zakona, revizor će na temelju tih dokaza korigirati prethodni nalaz i izdati konačno izvješće s mišljenjem revizora.
- (5) Ako politička stranka na temelju nalaza i preporuka iz preliminarnog izvješća dobrovoljno otkloni nedostatke koji su otklonjivi i u ostavljenom roku revizoru dostavi dokaz o otklonjenim nedostacima, revizor u konačnom izvješću neće navesti prekršaje koje je stranka otklonila.
- (6) U konačnom izvješću moraju biti navedeni nazivi organizacijskih dijelova stranke u kojima je obavljena revizija.
- (7) Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine osigurava javnosti pristup izvješćima o reviziji političkih stranaka s nalazima revizije i mišljenjem revizora. Izvješća o reviziji s mišljenjem revizora, nakon što u konačnom obliku budu dostavljena političkim strankama, objavljuju se na internetskoj stranici Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, a mišljenje i u "Službenom glasniku BiH".
- (8) U slučaju da Služba za reviziju smatra potrebnim obaviti detaljniji finansijski pregled kako bi se osigurala valjanost knjigovodstvenog izvješća, Službi za reviziju omogućava se pristup prostorijama stranke. U slučaju uskraćivanja pristupa prostorijama stranke, smatra se da navedena stranka nije dostavila finansijsko izvješće i Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine uskraćuje joj pravo kandidiranja na sljedećim izborima.

Članak 11.

(Obveza vođenja poslovnih knjiga)

Politička stranka dužna je voditi poslovne knjige i podnositi finansijska izvješća na način utvrđen zakonom i drugim propisima sukladno zakonu.

Članak 12.

(Obveza podnošenja finansijskog izvješća)

- (1) Politička stranka vodi evidenciju o svojim prihodima i rashodima. Politička stranka dužna je Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine podnijeti finansijsko izvješće za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu).
- (2) Politička stranka podnosi posebno finansijsko izvješće za razdoblje izborne promidžbe na način kako je to utvrđeno Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.
- (3) Do 31. ožujka iduće godine politička stranka podnosi finansijsko izvješće u obliku koji odobri Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine. To izvješće sadrži podatke utvrđene Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine. Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine donosi provedbene propise za odredbe kojima se pobliže utvrđuju sadržaj, oblik, način i druge pojedinosti izvješćivanja.

- (4) Sve osobe koje su dužne podnijeti izvješće moraju podnijeti i dodatna izvješća koja zatraži Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine.
- (5) Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine u potpunosti je nadležno za provedbu i primjenu odredaba ovoga članka na način kako je to predviđeno Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

Članak 13.

(Imenovanje ovlaštene osobe u političkoj stranci)

- (1) Politička stranka obvezna je imenovati ovlaštenu osobu koja je odgovorna za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje finansijskih izvješća i koja je ovlaštena kontaktirati sa Središnjim izbornim povjerenstvom Bosne i Hercegovine.
- (2) Podnositelj izvješća obavještava Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine o imenovanju ovlaštene osobe iz stavka (1) ovoga članka u roku od 15 dana od njezina imenovanja i u slučaju bilo kakve promjene statusa te osobe, dužni su u roku od 15 dana obavijestiti Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine o toj promjeni.
- (3) Ovlaštena osoba potpisuje sva izvješća i odgovorna je za vođenje evidencije u vezi s izvješćima, a na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine ovlaštena osoba obvezna je dostaviti izvješća na uvid.
- (4) Političke stranke čuvaju sva svoja finansijska izvješća najmanje šest godina nakon podnošenja.
- (5) Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine stavlja sva izvješća na raspolaganje javnosti putem svoje internetske stranice i poduzima odgovarajuće mjere kako bi se svim građanima osigurao pristup informacijama sadržanim u izvješćima.

Članak 14.

(Nadležnosti Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine)

- (1) Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine nadležno je ispitati slučajeve u kojima nije postupljeno sukladno odredbama ovoga Zakona i može naložiti određenim osobama da odgovore na pitanja u pisanom obliku radi osiguranja dokumentiranih i drugih dokaza, te pribavljanja izjava svjedoka u vezi s istragom koju je eventualno pokrenulo Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine. Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine može započeti istragu ili poduzeti odgovarajuće mjere, samostalno ili povodom uložene prigovora.
- (2) Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine nadležno je za provedbu odredaba ovoga Zakona i nadležno je odlučiti o tome je li politička stranka ili druga osoba prekršila odredbe ovoga Zakona, kao i izreći sankcije bilo kojoj političkoj stranci zbog nepridržavanja navedenih odredaba ili poduzeti odgovarajuće administrativne mjere iz svoje opće nadležnosti, sukladno zakonu.
- (3) Prije nego što izrekne kaznu ili poduzme administrativnu mjeru, Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine nastojat će postići da politička stranka za koju je ustanovljeno da je prekršila odredbe ovoga Zakona dobrovoljno otkloni uočene nedostatke, ako su oni otklonjivi.

Članak 15.

(Uloga Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine)

- (1) Služba za reviziju izvješćuje Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine o svim nepravilnostima i povredama odredaba ovoga Zakona.
- (2) U slučaju da politička stranka ne postupi prema odredbama ovoga Zakona, Središnje izborno povjerenstvo Bosne i

Hercegovine nadležno je izreći novčanu kaznu sukladno ovome Zakonu i Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine.

Članak 16.

(Uloga Apelacijskog vijeća)

Apelacijsko vijeće nadležno je razmotriti žalbe na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine. Apelacijsko vijeće ovlašteno je izreći novčane kazne sukladno Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine.

Članak 17.

(Dužnost podnošenja izvješća Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine)

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine dužno je svake godine podnositi izvješće o pregledanom stanju finansijsko poslovanja Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Izvješće se dijeli kao tiskani parlamentarni materijal.

Članak 18.

(Neovisni kandidati)

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na dobrovoljne priloge, zabranu financiranja i pogodovanja te nadzor i finansijsko poslovanje odgovarajuće se primjenjuju na liste neovisnih kandidata i neovisne kandidatice.

Članak 19.

(Novčane kazne za prekršaj političkih stranaka)

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM (pet stotina konvertibilnih maraka) do 5.000,00 KM (pet tisuća konvertibilnih maraka) kaznit će se za prekršaj:

- politička stranka koja finansijska sredstva koristi protivno odredbi članka 4. st. (1) i (2) ovoga Zakona,
- politička stranka koja ne vodi evidenciju o primitku članarina i dobrovoljnih priloga i ne izdaje potvrde o njihovom primitku sukladno odredbi članka 5. stavka (4) ovoga Zakona,
- politička stranka koja se financira podizanjem kredita kod banaka u kojima je udio državnog osnivačkog kapitala veći od 25%.

Članak 20.

(Novčane kazne za prekršaj do trostrukog iznosa)

Novčanom kaznom do trostrukog iznosa primljenih sredstava kaznit će se za prekršaj:

- politička stranka koja je dobila sredstva u iznosu koji premašuje najveći utvrđeni godišnji prihod iz članka 3. stavka (3) ovoga Zakona ili premašuje najveći utvrđeni iznos dobrovoljnih priloga iz članka 6. ili na način koji je zabranjen člankom 8. ovoga Zakona,
- politička stranka, lista neovisnih kandidata i kandidat koji ne prijave i ne uplate u državni proračun iznose dobrovoljnih priloga koji premašuju visinu iznosa utvrđenu u članku 6. ovoga Zakona, kao i eventualne uplate dobrovoljnih priloga od neimenovanih (anonimnih) izvora, sukladno članku 8. stavak (7) ovoga Zakona,
- politička stranka, lista neovisnih kandidata i kandidat koji ne prijave uplatu priloga iz nedopuštenih izvora i ne doznače uplaćena sredstva u državni proračun, sukladno članku 8. stavak (7) ovoga Zakona.

Članak 21.

(Stavljanje izvan snage)

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o financiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", br. 22/00, 102/09 i 54/10).

Član 22.

U članu 125. u stavu (2) riječ "prijema" zamjenjuje se riječju "saopćenja", a riječi: "lice koje je obavilo prvobitno ocjenjivanje" zamjenjuju se riječima: "lice prvonadređeno licu koje je obavilo prvobitno ocjenjivanje".

U stavu (3) riječ "prvobitno" zamjenjuje se riječju "dodatno".

Član 23.

U članu 133. iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

"(4) Prijedlozi iz st. (1) i (2) ovog člana sadrže kriterije i obrazloženja kriterija iz člana 132. stav (1) ovog zakona".

Član 24.

U članu 136. u stavu (2) iza riječi "oglasa" dodaju se riječi: "u početnom činu vojnika, podoficira i oficira".

Član 25.

U članu 138. iza stava (6) dodaju se novi st. (7) i (8) koji glase:

"(7) Određivanje vojnog lica iz stava (1) ovog člana vrši se naredbom ministra odbrane ili načelnika Zajedničkog štaba Oružanih snaga, u skladu sa Zakonom.

(8) Uslovi koji su potrebni za vršioca dužnosti isti su kao i uslovi koji se traže za postavljenje".

Član 26.

U članu 142. iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

"(4) Kandidat na obuci za prijem u Oružane snage koji svojom krivicom ne završi osnovnu obuku ili prekine službu prije isteka obaveznog perioda službe propisanog u članu 143. ovog zakona dužan je Ministarstvu odbrane BiH nadoknaditi stvarne troškove obuke".

U dosadašnjem stavu (4) koji postaje stav (5) iza riječi "školovanja" dodaju se riječi: "i obuke".

Član 27.

Naziv člana 143. mijenja se i glasi: "(Periodi vojne službe nakon školovanja i obuke)".

Iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

"(4) Kandidati na osnovnoj obuci koji su uspješno završili obuku za vojnike dužni su provesti u službi vremenski period u trajanju od najmanje jednog ugovora, a kandidati za podoficire i oficire u trajanju od najmanje dva ugovora".

Član 28.

U članu 145. stav (1) mijenja se i glasi:

"(1) Raspolaganje u trajanju od šest mjeseci nastaje isključivo kao posljedica:

- reorganiziranja i smanjenja obima poslova,
- ukidanja formacijskog mjesta,
- umanjene zdravstvene sposobnosti za vojnu službu i
- postojanja sigurnosne smetnje za pristup tajnim podacima".

U stavu (2) iza tačke b) dodaje se nova tačka c) koja glasi:

"c) rasporediti za obavljanje poslova u skladu s naređenjem nadležnog starješine i preostalom zdravstvenom sposobnošću za vojnu službu utvrđenom od nadležne ljekarske komisije, do isteka ugovora".

Član 29.

U članu 154. u stavu (1) riječi: "oficiru ili podoficiru" zamjenjuju se riječima: "vojnom licu".

U stavu (2) riječi: "i da svoj pristanak za promjenu roda ili službe" brišu se.

Član 30.

U članu 159. iza stava (5) dodaju se novi st. (6) i (7) koji glase:

"(6) Kandidati na osnovnoj obuci, u toku trajanja ugovora o osnovnoj obuci, za vrijeme boravka u centrima za obuku

Oružanih snaga i van njih, odgovaraju za lakšu povredu vojne discipline učinjenu s umišljajem ili iz nehata.

(7) Za težu povredu vojne discipline, za vrijeme boravka u centrima za obuku Oružanih snaga i van njih, s kandidatom na osnovnoj obuci raskida se ugovor o osnovnoj obuci".

Član 31.

U članu 164. u stavu (4) na kraju teksta dodaju se riječi: "i kandidatima na osnovnoj obuci".

Član 32.

U članu 173. u stavu (1) u tački n) na kraju teksta dodaju se riječi: "u skladu s ovim zakonom".

Član 33.

U članu 174. stav (1) mijenja se i glasi:

"(1) Ministar odbrane donijet će propis za ocjenu zdravstvene sposobnosti za vojnu službu".

Član 34.

U članu 178. u stavu (1) iza tačke k) dodaje se nova tačka 1) koja glasi:

"1) zbog postojanja sigurnosne smetnje za pristup tajnim podacima."

Dosadašnja tačka 1) postaje tačka m).

Član 35.

Iza člana 183. dodaje se član koji glasi:

"Član 183a.

(Zaštita na radu)

(1) Ministarstvo odbrane BiH odgovorno je za organiziranje i provođenje zaštite na radu pripadnika Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH u skladu sa zakonom.

(2) Ministar odbrane donosi propise kojim regulira zaštitu na radu u Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH".

Član 36.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01,02-02-1-26/15

27. maja 2016. godine

Sarajevo

Predsjedavajući

Predstavničkog doma

Parlamentarne skupštine BiH

Mladen Bosić, s. r.

Predsjedavajući

Doma naroda

Parlamentarne skupštine BiH

Mr. Ognjen Tadić, s. r.

629

Na temelju članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 30. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 24. svibnja 2016. godine i na 19. sjednici Doma naroda, održanoj 27. svibnja 2016. godine, usvojila je

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

Članak 1.

U Zakonu o financiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 95/12) u članku 3. (Izvori financiranja) u stavku (1) tački e) riječi: "člankom 10." zamjenjuju se riječima: "člankom 7."

U istom članku i stavku tačka g) briše se.

Članak 2.

U članku 9. (Zabranjene aktivnosti) u stavku (2) iza riječi "banaka" stavlja se tačka, a riječi: "u kojima je udio državnog osnivačkog kapitala veći od 25%" brišu se.

Članak 3.

U članku 11. (Obveza vođenja poslovnih knjiga) iza stavka (1) dodaje se novi stavak (2) koji glasi:

"(2) Politička stranka dužna je svojim internim aktima urediti sustav unutarnje financijske kontrole nad nižim organizacijskim dijelovima radi sprječavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zlouporabe financijskih sredstava."

Članak 4.

U članku 12. (Obveza podnošenja financijskog izvješća) iza stavka (1) dodaje se novi stavak (2) koji glasi:

"(2) Politička stranka obvezna je u svoje financijsko izvješće uključiti sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani s političkom strankom ili su pod njezinim nadzorom."

Dosadašnji st. od (2) do (5) postaju st. od (3) do (6).

Članak 5.

U članku 13. (Imenovanje ovlaštene osobe u političkoj stranci) iza stavka (5) dodaje se novi stavak (6), koji glasi:

"(6) Politička stranka dužna je javno prikazati porijeklo i način utroška sredstava prikupljenih tijekom protekle kalendarske godine (računovodstvene godine). Završni račun i financijsko izvješće u kojem se detaljno navode izvori prihoda, podaci o fizičkim i pravnim osobama koje su dale dobrovoljne priloge te podaci o namjeni, odnosno aktivnostima za koje su sredstva utrošena, javni su dokumenti i objavljuju se na internetskoj stranici političke stranke."

Članak 6.

U članku 14. (Nadležnosti Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine) iza stavka (3) dodaje se novi stavak (4), koji glasi:

"(4) Svaku sumnju o kaznenom djelu koje se može dovesti u vezu s financiranjem političkih stranaka i financiranjem izborne kampanje Središnje izborne povjerenstvo Bosne i Hercegovine obvezno je prijaviti nadležnom tužiteljstvu i drugim tijelima nadležnim za provedbu zakona."

Članak 7.

U članku 19. (Novčane kazne za prekršaj političkih stranaka) riječi: "5.000,00 KM (pet tisuća konvertibilnih maraka)" zamjenjuju se riječima: "10.000,00 KM (deset tisuća konvertibilnih maraka)".

U istom članku i stavku u točki c) iza riječi "banaka" stavlja se zarez, a riječi: "u kojima je udio državnog osnivačkog kapitala veći od 25%" briše se.

Iza točke c) dodaju se nove točke od d) do k) koje glase:

- d) osigura sredstva iz izvora koji nisu propisani člankom 3. ovog Zakona,
- e) povrijedi odredbe članka 9. ovoga Zakona,
- f) ne vodi evidenciju o svojim приходима и rashodima u skladu s propisima,
- g) ne dostavi propisana financijska izvješća u skladu s Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine (članak 12. stavak (3)),
- h) ne podnese financijsko izvješće u skladu sa ovim Zakonom (članak 12. stavak (4)),
- i) ne dostavi dodatna financijska izvješća (članak 12. stavak (5)),
- j) ne imenuje ovlaštenu osobu koja je odgovorna za podnošenje izvješća i ovlaštena za kontaktiranje sa Središnjim izbornim povjerenstvom Bosne i Hercegovine (članak 13.),
- k) ne obavijesti Središnje izborne povjerenstvo Bosne i Hercegovine u roku od 15 dana od imenovanja

ovlaštene osobe ili bilo kakve promjene statusa ovlaštene osobe.

U istome članku iza stavka (1) dodaje se novi stavak (2) koji glasi:

"(2) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM (dvije stotine konvertibilnih maraka) do 2.000,00 KM (dvije tisuće konvertibilnih maraka) za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i fizička osoba koja izvrši prekršaj."

Članak 8.

U članku 20. (Novčane kazne za prekršaj do trostrukog iznosa) iza stavka (1) dodaje se novi stavak (2) koji glasi:

"(2) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM (dvije stotine konvertibilnih maraka) do 2.000,00 KM (dvije tisuće konvertibilnih maraka) za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i fizička osoba koja izvrši prekršaj."

Članak 9.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01,02-02-1-1033/16

27. svibnja 2016. godine

Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Mladen Bošić, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Mr. Ognjen Tadić, v. r.

На основу члана IV.4.a) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 30. сједници Представничког дома, одржаној 24. маја 2016. године и на 19. сједници Дома народа, одржаној 27. маја 2016. године, усвојила је

ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА

Члан 1.

У Закону о финансирању политичких партија ("Службени гласник БиХ", број 95/12) у члану 3. (Извори финансирања) у ставу (1) тачка е) ријечи: "чланом 10.", замјенјују се ријечима: "чланом 7."

У истом члану и ставу тачка г) брише се.

Члан 2.

У члану 9. (Забрањене активности) у ставу (2) iza ријечи "банака" ставља се тачка, а ријечи: "у којима је уддио државног оснивачког капитала већи од 25%" брише се.

Члан 3.

У члану 11. (Обавеза вођења пословних књига), iza става (1), додаје се нови став (2) који гласи:

"(2) Политичка партија дужна је својим интерним актима уредити систем унутрашње финансијске контроле над нижим организационим дијеловима ради спречавања погрешног евидентирања прихода и расхода, те злоупотребе финансијских средстава."

Члан 4.

У члану 12. (Обавеза подношења финансијског извјештаја) iza става (1), додаје се нови став (2) који гласи:

"(2) Политичка партија обавезна је у свом финансијском извјештају укључити све користи остварене од активности субјеката који су на било који начин повезани са политичком партијом или су под њеном контролом."

Досадашњи ст. од (2) до (5) постају ст. од (3) до (6).

Broj: 03-07-6-512-5/24
Sarajevo, 11.06.2024. godine

- PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH
- DOM NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
SARAJEVO
PRIMLJENO: 19-06-2024
Organizaciona jedinica: Sarajevo
Klasifikaciona oznaka: 1183/21

PREDMET: Dostava izvještaja

U skladu sa članom 17. Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH”, broj 95/12 i 41/16) dostavljamo Izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2021. godini, broj: 03-07-6-512-3/24 od 18.04.2024. godine, radi informiranosti o finansijskom poslovanju političkih stranaka.

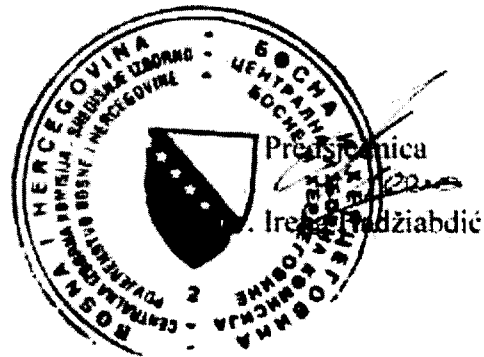
Izvještaj se dijeli kao skupštinski štampani materijal.

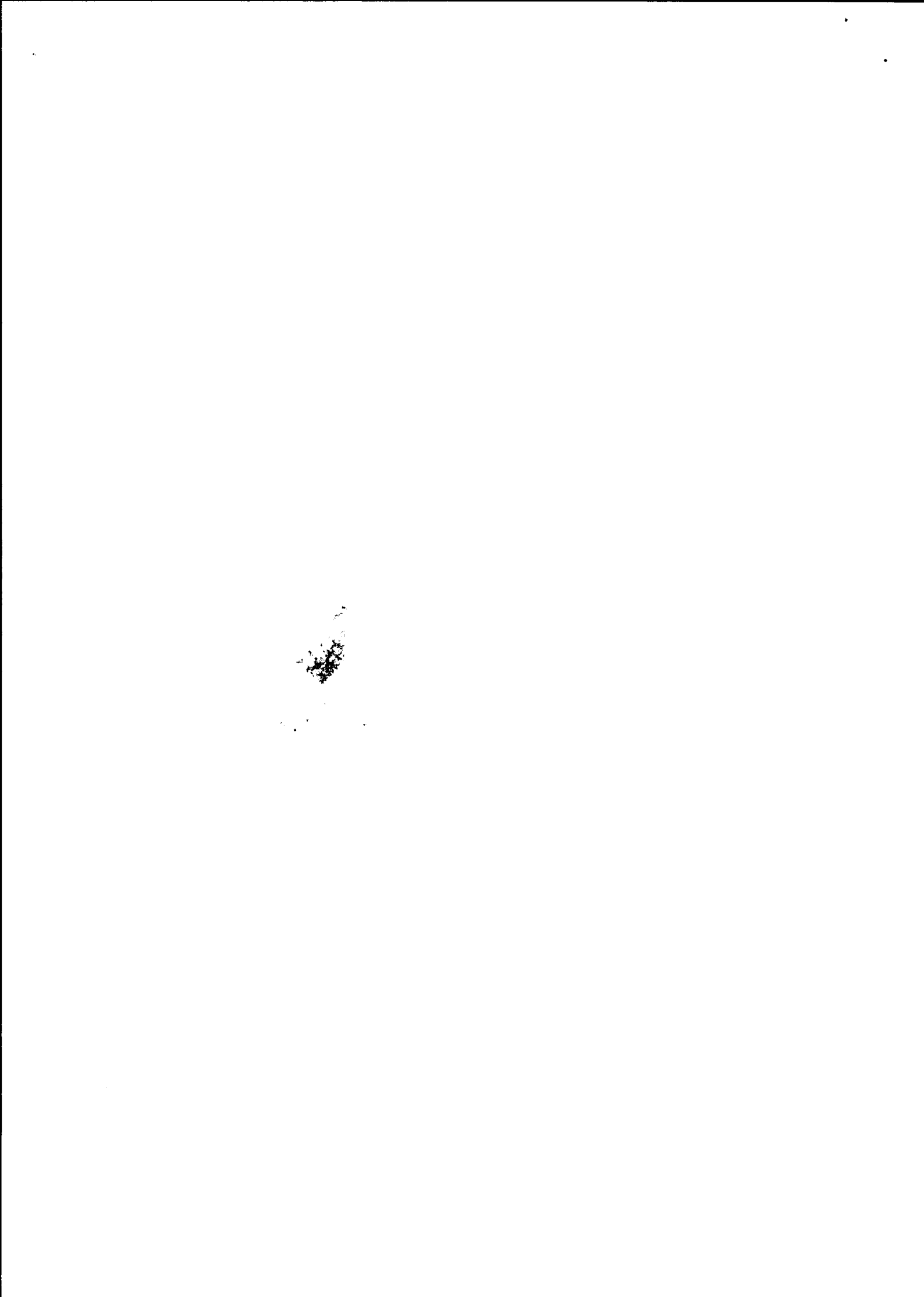
U prilogu se nalazi elektronska forma Izvještaja.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a

IZVJEŠTAJ
O PREGLEDANOM STANJU FINANCIJSKOG
POSLOVANJA POLITIČKIH STRANAKA U 2021. GODINI

U skladu s člankom 17. Zakona o financiranju političkih stranaka

(Izvještaj se dijeli kao skupštinski tiskani materijal)

Sarajevo, 18. travnja 2024. godine

1. UVOD

1. Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Središnje izborno povjerenstvo BiH), u skladu s odredbom iz članka 17. Zakona o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12 i 41/16), svake godine Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine podnosi izvještaj o pregledanom stanju financijskog poslovanja političkih stranaka.
2. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u skladu s člankom 10. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka uspostavilo Službu za reviziju financiranja političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju), koja pregleda i kontrolira financijske izvještaje koje podnesu političke stranke i obavlja reviziju financiranja političkih stranaka u skladu s ovim zakonom.

Služba za reviziju je uspostavljena Odlukom Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o uspostavljanju Službe za reviziju financijskog poslovanja, broj 01-07-653/05 od 10. 03. 2005. godine, u skladu s tada važećim Zakonom o financiranju političkih stranaka¹.

Naknadnom izmjenom Zakona o financiranju političkih stranaka, 2010. godine, promijenjen je naziv Službe za reviziju financijskog poslovanja u Službu za reviziju financiranja političkih stranaka.

3. Ovaj izvještaj obuhvaća pregledano stanje financijskog poslovanja političkih stranaka u 2021. godini.

2. PRAVNI OKVIR

1. Financiranje političkih stranaka i izbornih kampanja u Bosni i Hercegovini uređeno je Zakonom o financiranju političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Zakon o financiranju)², Poglavljem 15. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Izborni zakon BiH),³ koji se odnosi na financiranje izborne kampanje, Zakonom o financiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i opštine⁴, Zakonom o izvršenju proračuna Federacije Bosne i Hercegovine⁵ i Zakonom o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko distrikta BiH⁶.
2. U skladu sa svojim nadležnostima, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je podzakonske akte kojima je uređeno izvještavanje u području financiranja političkih

¹ Dana 05. 12. 2012. godine, stupanjem na snagu Zakona o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12), stavljen je izvan snage Zakon o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 22/00, 102/09 i 54/10). Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 41/16) stupio je na snagu 11. 06. 2016. godine.

² Odredbe ovog zakona koje se odnose na dobrovoljne priloge, zabranu financiranja i pogodovanja, te nadzor i financijsko poslovanje odgovarajuće se primjenjuju na liste neovisnih kandidata i neovisne kandidate.

³ „Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24)

⁴ „Službeni glasnik RS“, broj 65/08.

⁵ Zakon o izvršenju proračuna Federacije Bosne i Hercegovine donosi se za svaku kalendarsku godinu.

⁶ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 29/04, 14/07 i 19/07

stranaka i izbornih kampanja, te procedure po kojima Služba za reviziju vrši pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja političkih stranaka.

3. U skladu s odredbama iz članka 3. stavak (1) Zakona o financiranju, politička stranka može se financirati iz:
 - članarina,
 - dobrovoljnih priloga pravnih i fizičkih osoba,
 - izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organiziranja stranačkih manifestacija,
 - prihoda od imovine u vlasništvu političke stranke,
 - proračuna BiH u skladu s člankom 7. ovog zakona, entitetskih proračuna, kantonalnih proračuna i proračuna Brčko distrikta BiH, te proračuna drugih jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa zakonom i
 - dobiti od poduzeća koja su u vlasništvu političke stranke.
 4. Poduzeće u vlasništvu političke stranke može se baviti samo djelatnošću vezanom za kulturu ili izdavačkom djelatnošću.
 5. Godišnji prihod političke stranke ostvaren od imovine u vlasništvu političke stranke i dobiti od poduzeća koja su u vlasništvu političke stranke ne smije prelaziti 20 % iznosa ukupnog godišnjeg prihoda stranke.
 6. Političke stranke se financiraju iz proračuna Bosne i Hercegovine u skladu s člankom 7. Zakona o financiranju, entitetskih proračuna, kantonalnih proračuna i proračuna Brčko distrikta BiH, te proračuna drugih jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa zakonom.
- (1) U skladu s odredbama članka 7. Zakona o financiranju, u proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine sredstva se osiguravaju za financiranje političkih stranaka, odnosno koalicija političkih stranaka i neovisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i parlamentarnih skupina, odnosno klubova zastupnika i delegata u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Ukupna sredstva koja se izdvajaju za financiranje spomenutih političkih subjekata ne mogu prelaziti iznos od 0,2 % proračuna Bosne i Hercegovine u kalendarskoj godini. Političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka, sredstva se raspodjeljuju na način da se:
- 30 % sredstava dijeli jednako svim političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka koje su osvojile mandate,
 - 60 % sredstava dijeli prema broju zastupničkih, odnosno izaslaničkih mandata, koje svaka politička stranka, koalicija političkih stranaka, odnosno neovisni kandidat ima u trenutku dodjele mandata,
 - 10 % od ukupnog iznosa raspoređuje parlamentarnim skupinama srazmjerno broju zastupničkih, odnosno izaslaničkih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.

Zajednička komisija za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH će svojim aktima detaljnije regulirati raspodjelu sredstava iz ovog članka, kontrolu trošenja i druga financijska pitanja u vezi s provedbom ovog zakona.

(2) U Republici Srpskoj, u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i opštine, sredstva se izdvajaju iz proračuna za:

- financiranje dijela troškova redovitog rada političkih stranaka, koalicija, neovisnih zastupnika, odnosno vijećnika,
- pokrće dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, neovisnih lista i neovisnih kandidata kojima su potvrđene izborne liste za izbor zastupnika, odnosno vijećnika, i
- pokrće dijela troškova rada zastupničkih, delegatskih, odnosno vijećničkih klubova i skupina.

a) Sredstva izdvojena za financiranje troškova redovitog rada političkih stranaka, koalicija, neovisnih zastupnika, odnosno vijećnika ne mogu biti manja od 0,2 % ukupnih proračunskih prihoda iz prethodne godine, a raspoređuju se na sljedeći način:

- 20 % sredstava raspoređuje se u jednakim iznosima svim političkim strankama i koalicijama koje imaju zastupnike u skupštini i neovisnim zastupnicima, i
- 80 % se raspoređuje srazmjerno broju osvojenih mandata koje politička stranka, koalicija, neovisni zastupnik, odnosno vijećnik, ima u skupštini.

b) Sredstva za izbornu kampanju osiguravaju se u proračunu za godinu u kojoj se održavaju izbori u iznosu ne manjem od 0,05 % ukupnih proračunskih prihoda iz prethodne godine. Način raspodjele sredstava vrši se u skladu s izbornim propisima.

c) Sredstva za rad zastupničkih, delegatskih, odnosno vijećničkih klubova i skupina dodjeljuju se zbog pokrća:

- paušalnih troškova za rad u izbornim jedinicama zastupnika, odnosno vijećnika,
- putnih troškova u inozemstvo, ako organizator nije Narodna skupština Republike Srpske ili Vijeće naroda Republike Srpske, odnosno skupština jedinice lokalne samouprave,
- troškova nabave materijala – goriva, tiska, službenih glasnika i publikacija,
- troškova smještaja i ishrane zastupnika, delegata, odnosno vijećnika, u vrijeme kada se ne održavaju sjednice skupštine ili vijeća, i
- ostale troškove u vezi s radom zastupnika, delegata, odnosno vijećnika u klubovima i skupinama.

(3) Federacija Bosne i Hercegovine nije donijela poseban zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna, pa sredstva za financiranje političkih stranaka i drugih političkih subjekata izdvaja u skladu sa Zakonom o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, koji donosi svake godine.

U skladu sa Zakonom o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2021. godinu, sredstva su utvrđena kao „Tekući prijenosi neprofitnim organizacijama – za političke stranke i koalicije“ i korištena su po programu koji donosi Vlada. Sredstva su se izdvajala u iznosu od 0,09 % u odnosu na ukupne prihode, bez primitaka.

Sredstva namijenjena za financiranje političkih subjekata raspoređuju se tako da:

- 40 % od predviđenog iznosa pripada političkim subjektima koji su zastupljeni u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, u jednakim iznosima, a
- 60 % prema broju zastupnika u domovima Parlamenta, na dan dodjele mandata.

Ukoliko je ugovorom između članica koalicije reguliran način raspodjele novčanih sredstava koja pripadaju koaliciji, Vlada sredstva raspoređuje na temelju odredbi ugovora.

(4) Zakonom o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisano je da se sredstva iz proračuna Brčko distrikta BiH izdvajaju za:

- predizbornu kampanju političkih stranaka koje sudjeluju na izborima za Skupštinu Brčko distrikta BiH i
 - redovan rad političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko distrikta BiH.
- a) Sredstva za predizbornu kampanju političkih stranaka osiguravaju se u godini u kojoj se održavaju redoviti izbori za Skupštinu Brčko distrikta BiH, i to u iznosu 0,03 % prihoda u proračunu Brčko distrikta BiH ili 60.000 KM, ovisno o tome koji je iznos niži.
- b) Sredstva za redovit rad političkih stranaka izdvajaju se po godišnjoj osnovi od 0,1 % od prihoda u proračunu Brčko distrikta BiH ili 200.000 KM, ovisno o tome koji je od ova dva iznosa niži.

Sredstva izdvojena za redoviti rad političkih stranaka i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko distrikta BiH raspoređuju na taj način da se:

- 30 % sredstava raspoređuje u jednakim iznosima svim zastupničkim klubovima političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko distrikta BiH, a
- 70 % od ukupnog iznosa raspoređuje srazmjerno broju zastupničkih mjesta koje svaka politička stranka ima u Skupštini Brčko distrikta BiH u trenutku raspodjele.

2.1. Financijsko izvještavanje političkih stranaka

1. Zakon o financiranju, u članku 12. stavak (1), propisuje da političke stranke vode evidenciju o svojim prihodima i rashodima i dužne su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnositi financijski izvještaj za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu). U skladu s odredbom iz članka 12. stavak (4), izvještaj se podnosi do 31. ožujka naredne godine.
2. Političke stranke, u skladu s odredbom članka 12. stavak (3) istog zakona, podnose poseban financijski izvještaj za razdoblje izborne propagande na način kako je utvrđeno Izbornim zakonom BiH.
3. Politička stranka je, u skladu s odredbom iz članka 12. stavak (2) Zakona o financiranju, obvezna u svom financijskom izvještaju uključiti sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani s političkom strankom ili su pod njenom kontrolom.

4. Politička stranka dužna je javno prikazati podrijetlo i način utroška sredstava prikupljenih tijekom protekle kalendarske godine (računovodstvene godine). Završni račun i financijski izvještaj u kojem se detaljno navode izvori prihoda, podatci o fizičkim i pravnim osobama koje su dale dobrovoljne priloge, te podatci o namjeni, odnosno aktivnostima na koje su sredstva utrošena, javni su dokumenti i objavljuju se na *web*-stranici političke stranke.
5. Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi propise za provedbu odredbi kojima se bliže utvrđuju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja.
6. Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je podzakonske akte kojima je utvrdilo sadržaj, formu, način i druge detalje financijskog izvještavanja:
 - a) Pravilnik o godišnjim financijskim izvještajima političkih stranaka⁷,
 - b) Pravilnik o predizbornim i postizbornim financijskim izvještajima političkih stranaka⁸ i
 - c) Pravilnik o predizbornim i postizbornim financijskim izvještajima neovisnih kandidata⁹.
7. Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je dvije upute:
 - a) Uputu o postupku otvaranja i korištenja posebnog računa za financiranje troškova izborne kampanje¹⁰, i
 - b) Uputu o donošenju financijskog plana i programa utroška sredstava političke stranke.¹¹
8. Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je Pravilnik o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvještaja političkih stranaka¹², kojim je propisala procedure po kojima se vrši pregled, kontrola i revizija financijskih izvještaja političkih stranaka, u skladu s odredbama Zakona o financiranju.

2.2. Financijska kontrola političkih stranaka

1. Pregled, kontrolu i reviziju financijskih izvještaja, koje podnesu političke stranke, obavlja Služba za reviziju.
2. Revizija financijskih izvještaja političke stranke, u skladu s člankom 10. stavak (2) Zakona o financiranju, uključuje izvještaje sjedišta stranke i najmanje dvije niže organizacijske jedinice koje odabere Služba za reviziju.
3. Služba za reviziju prikuplja revizijske dokaze, koje pregleda, ocjenjuje i izvodi zaključke, na temelju kojih revizor priprema preliminarni izvještaj revizije s nalazima revizije i mišljenjem revizora o financiranju političke stranke u skladu sa zakonom.
4. U slučaju da Služba za reviziju smatra da treba obaviti detaljniji financijski pregled kako bi se utvrdilo je li se politička stranka financirala u skladu sa zakonom, Službi za reviziju se omogućuje pristup prostorijama stranke.

⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj 96/13, 89/16 i 5/22

⁸ „Službeni glasnik BiH“, broj 10/18 i 5/22

⁹ „Službeni glasnik BiH“, broj 10/18 i 5/22

¹⁰ „Službeni glasnik BiH“, broj 5/22 i 27/22

¹¹ „Službeni glasnik BiH“, broj 5/22

¹² „Službeni glasnik BiH“, broj 103/08 i 5/22

5. U slučaju da bude uskraćen pristup prostorijama stranke, smatra se da navedena stranka nije dostavila financijski izvještaj i Središnje izborno povjerenstvo BiH joj uskraćuje pravo da se kandidira na narednim izborima.
6. Preliminarni izvještaj revizije, s nalazima i mišljenjem revizora, dostavlja se političkoj stranci na očitovanje.
7. Politička stranka se u roku od deset dana, od dana prijema preliminarnog izvještaja revizije, može očitovati o nalazima revizije, ili u skladu s člankom 14. stavak (3) Zakona o financiranju otkloniti nedostatke u izvještaju i povrede zakona koje su otklonjive. Stranka uz očitovanje može dostaviti dodatne dokaze kojima osporava nalaze revizije iz preliminarnog izvještaja revizije ili dostaviti dokaze koje revizorima nije predočila u vrijeme obavljanja revizije.
8. Nakon što se politička stranka očituje o nalazima revizije navedenim u preliminarnom izvještaju revizije, revizor u skladu sa svojom procjenom dopunjava i korigira prethodni nalaz ukoliko smatra da su primjedbe stranke osnovane, ili je stranka dostavila dodatne dokaze i izdaje konačan izvještaj s mišljenjem revizora o postupanju stranke u skladu sa Zakonom o financiranju i Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH.
9. Ako politička stranka na temelju nalaza i preporuka iz preliminarnog izvještaja revizije dobrovoljno otkloni nedostatke koji su otklonjivi i u ostavljenom roku revizoru dostavi dokaz o otklonjenim nedostacima, revizor u konačnom izvještaju neće navesti prekršaje koje je stranka otklonila.
10. Ako nakon izdavanja i dostave političkoj stranci preliminarnog pismenog izvještaja o reviziji politička stranka ne uloži prigovor, revizor izdaje konačan izvještaj s mišljenjem revizora o tome je li se politička stranka financirala u skladu s ovim zakonom.
11. U konačnom izvještaju revizije navode se nazivi organizacijskih dijelova političke stranke u kojima je obavljena revizija.

3. AKTIVNOSTI SREDIŠNJEG IZBORNOG POVJERENSTVA BIH U IZVJEŠTAJNOM RAZDOBLJU

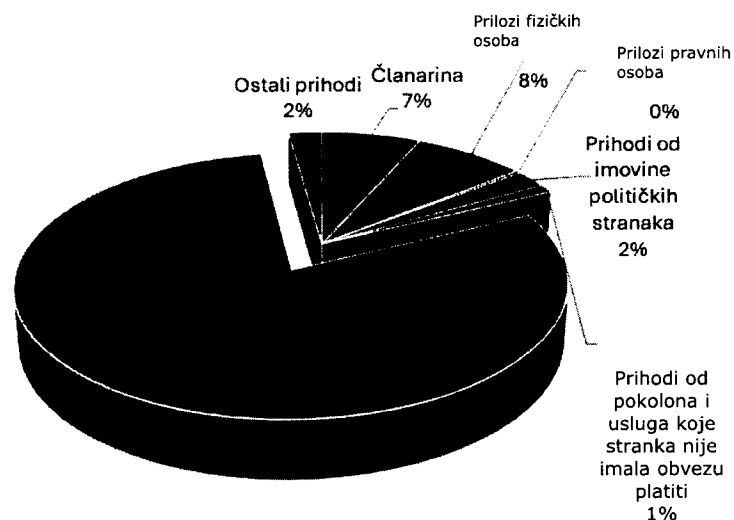
1. Središnje izborno povjerenstvo BiH je od 31. ožujka 2022. godine, do kada su političke stranke bile obvezne podnijeti godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu, do ožujka 2024. godine, kada je okončan postupak revizije i izdavanja konačnih revizijskih izvještaja, poduzelo niz aktivnosti kojima je provjeravana zakonitost financiranja političkih stranaka:
 - izvršilo prijem financijskih izvještaja političkih stranaka,
 - uspostavilo evidenciju o podnesenim financijskim izvještajima, za javnost sačinilo informaciju o izvorima financiranja političkih stranaka, te je skupa s izvještajima političkih stranaka dalo na uvid javnosti, putem *web*-stranice Središnjeg izbornog povjerenstva BiH,

- obavijestilo političke stranke, kod kojih su utvrđeni nedostaci u financijskom izvještaju, kako bi u skladu s odredbama članka 14. stavak (3) Zakona o financiranju dobrovoljno otklonile uočene nedostatke, ako su oni otklonjivi,
 - prikupilo podatke o sredstvima koja su iz proračuna svih razina vlasti u BiH isplaćena političkim subjektima, sačinilo informaciju o financiranju političkih stranaka iz proračuna i dalo na uvid javnosti putem svoje *web*-stranice,
 - prikupilo podatke od svih općina u Bosni i Hercegovini o dodijeljenim poslovnim prostorima, u njihovom vlasništvu, na korištenje političkim strankama,
 - prikupilo podatke o transakcijskim računima političkih stranaka iz Jedinštenog registra transakcijskih računa kod Centralne banke BiH,
 - izvršilo pregled, kontrolu i reviziju financijskih izvještaja za 70 političkih stranaka,
 - dodatno izvršilo reviziju na terenu u prostorijama šest političkih stranaka,
 - revizijske izvještaje s nalazima revizije i mišljenjem revizora o financiranju političkih stranaka u skladu sa zakonom dalo na uvid javnosti, putem svoje *web*-stranice, i
 - revizijska mišljenja, u skladu s člankom 10. stavak (7) Zakona o financiranju dalo na objavu u „Službenom glasniku BiH“.
2. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u skladu sa Zakonom o financiranju izvršilo prijem i kontrolu godišnjih financijskih izvještaja za 2021. godinu, koje je dostavilo 139 političkih stranaka, sačinilo informaciju o izvorima financiranja političkih stranaka, te je putem svoje *web*-stranice dalo na uvid javnosti, skupa s financijskim izvještajima političkih stranaka. Tri političke stranke podnijele su izvještaj nakon što je Središnje izborno povjerenstvo BiH pokrenulo postupak utvrđivanja njihove odgovornosti zbog nepodnošenja izvještaja, dok su dvije političke stranke brisane iz sudskog registra na temelju odluke organa političkih stranaka.

Na temelju financijskih izvještaja koje su podnijele političke stranke, Središnje izborno povjerenstvo BiH je utvrdilo da su se političke stranke u 2021. godini financirale iz sljedećih izvora: članarina u postotku od 6,65 %, priloga fizičkih osoba u postotku 7,70 %, priloga pravnih osoba u postotku 0,29 %, prihoda od imovine političkih stranaka u postotku 2,22 %, prihoda od poklona i usluga koje stranka nije imala obvezu platiti u postotku 1,03 %, prihoda iz proračuna u postotku 79,91 % i ostalih prihoda u postotku 2,20 % od ukupno ostvarenih prihoda, kao što je prikazano u narednim tablicama i grafikonima:

(1) Prihodi	Iznos u KM	Struktura
- Članarina	1.589.875,83	6,65 %
- Prilozi fizičkih osoba	1.842.790,24	7,70 %
- Prilozi pravnih osoba	68.950,00	0,29 %
- Prihodi od imovine političkih stranaka	532.032,58	2,22 %
- Prihodi od poklona i usluga koje stranka nije imala obvezu platiti	245.710,86	1,03 %
- Prihodi iz proračuna	19.118.161,44	79,91 %
- Prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje prop. materijala i organiziranja stran. manifestacija	0,00	0,00%
(2) Ostali prihodi i drugo	525.637,71	2,20%
UKUPNI IZVORI FINANCIRANJA	23.923.158,66	100,00 %

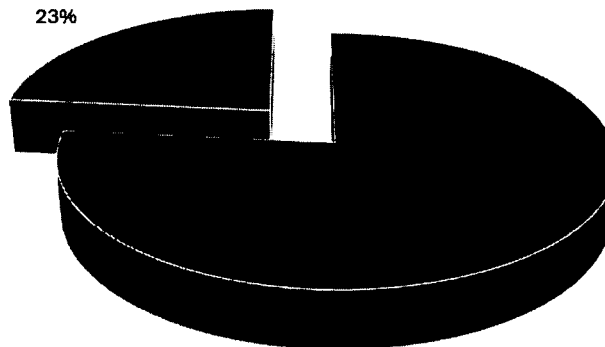
Tablica broj 1. Pregled izvora financiranja političkih stranaka u 2021. godini

Grafikon broj 1: Prikaz strukture izvora financiranja političkih stranaka u 2021. godini

Političke stranke su na dan 31. 12. 2021. godine imale dugovanja u iznosu od 7.292.909,68 KM, što je prikazano u tablici koja slijedi. Dugovanja su činila 23 % ukupnih izvora financiranja političkih stranaka.

Dugovanja
političkih
stranaka
23%

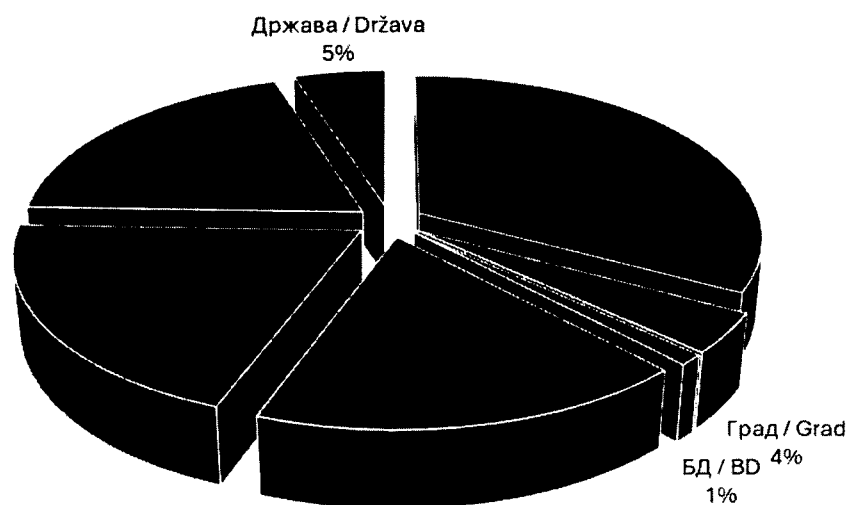

Grafikon broj 2. Prikaz dugovanja političkih stranaka na dan 31. 12. 2021. godine

3. Središnje izborno povjerenstvo BiH prikupilo je podatke o sredstvima koja su iz proračuna svih razina izvršne vlasti isplaćena političkim subjektima u 2021. godini. Prema podacima prikupljenim od nadležnih organa i institucija na svim razinama u Bosni i Hercegovini, za financiranje političkih subjekata u 2021. godini planirana su sredstva u iznosu od 19.392.958,53 KM. Od planiranog iznosa isplaćeno je 97,44 %, odnosno političkim subjektima su isplaćena sredstva u iznosu od 18.895.745,38 KM, kao što je prikazano u tablici broj 2 i predstavljeno na grafikonu broj 3.

Proračun/razina vlasti	Ukupno uplaćena sredstva	Struktura financiranja
- Proračuni općina i gradova	6.223.566,75	32,94 %
- Proračuni gradova	759.304,97	4,02 %
- Brčko distrikt BiH	199.999,99	1,06 %
- Proračuni kantona	3.345.484,07	17,70 %
- Proračun Federacije BiH	3.757.323,00	19,88 %
- Proračun Republike Srpske	3.669.999,84	19,42 %
- Proračun BiH (isplaćeno političkim strankama)	573.440,12	3,04 %
- Proračun BiH (utrošeno za rad klubova)	366.626,64	1,94 %
UKUPNO:	18.895.745,38	100,00 %

Tablica broj 2. Proračunska izdvajanja za političke subjekte u 2021. godini

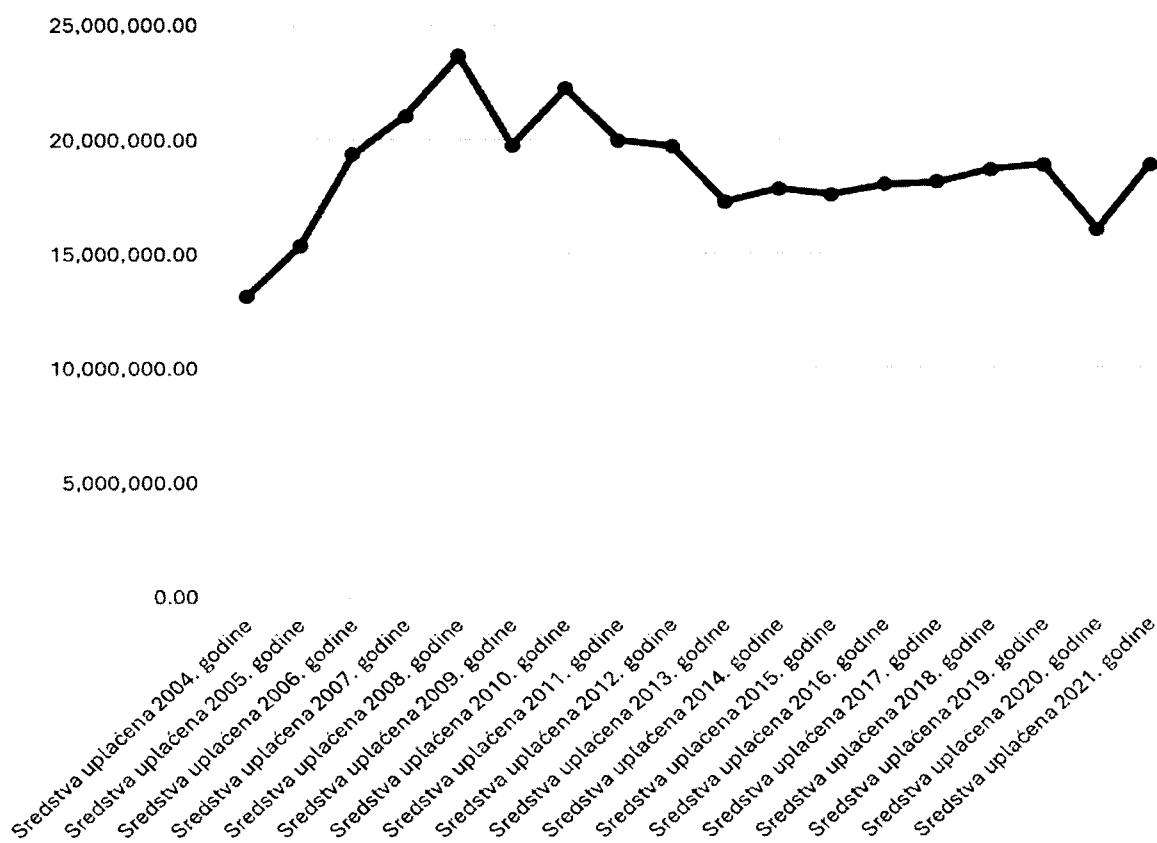

Grafikon broj 3. Prikaz strukture proračunskih izdvajanja za političke subjekte u 2020. godini

4. U razdoblju od 2004. do 2021. godine iz proračuna svih razina vlasti političkim je subjektima isplaćeno 335,74 milijuna KM i to: 2004. godine 13,2 milijuna KM, 2005. godine 15,4 milijuna KM, 2006. godine 19,4 milijuna KM, 2007. godine 21,1 milijun KM, 2008. godine 23,7 milijuna KM, 2009. godine 19,7 milijuna KM, 2010. godine 22,2 milijuna KM, 2011. godine 19,96 milijuna KM, 2012. godine 19,7 milijuna KM, 2013. godine 17,3 milijuna KM, 2014. godine 17,9 milijuna KM, 2015. godine 17,6 milijuna KM, 2016. godine 18 milijuna KM, 2017. godine 18,1 milijun KM, 2018. godine 18,7 milijuna KM, 2019. godine 18,9 milijuna KM, 2020. godine 16,04 milijuna KM i 2021. godine 18,9 milijuna KM.

Od 2004. do 2008. godine proračunska izdvajanja su konstantno rasla, razdoblje od 2009. do 2012. godine karakteriziraju oscilacije iznosa proračunskih sredstava izdvojenih političkim strankama, da bi 2013. godine ta izdvajanja pala za 12,27 %. Od 2014. do 2018. godine proračunska izdvajanja ponovno rastu u postotcima 2,5 – 3 % godišnje, dok su 2019. godine porasla za 1,08 %, da bi 2020. godine izdvajanja pala za 15,04 % u odnosu na proračunska sredstva izdvojena političkim subjektima 2019. godine. Proračunska izdvajanja za političke subjekte u 2021. godini veća su za 17,78 % u odnosu na izdvajanja 2020. godine.

Trend proračunskih izdvajanja za političke subjekte u razdoblju od 2004. do 2021. godine je sljedeći:

Grafikon broj 4. Trend prihoda koje su političke stranke ostvarile iz proračuna od 2004. do 2021. godine

Razina vlasti	Uplaćeno u razdoblju 2004. – 2014. godine	Uplaćeno 2015. godine	Uplaćeno 2016. godine	Uplaćeno 2017. godine	Uplaćeno 2018. godine	Uplaćeno 2019. godine	Uplaćeno 2020. godine	Uplaćeno 2021. godine	Uplaćeno u razdoblju 2004. – 2021. godine	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Općine i gradovi	85.954.013,63	7.024.248,93	6.645.104,11	6.468.241,93	6.621.622,04	6.549.924,36	6.062.001,45	6.982.871,72	132.308.028,17	
Brčko distrikt BiH	2.314.285,05	199.999,97	258.019,03	199.999,96	200.000,00	200.000,00	259.999,99	199.999,99	3.832.303,99	
Kantoni	44.849.857,22	3.540.079,76	3.414.923,62	3.543.989,16	3.802.581,96	3.955.578,57	3.226.702,28	3.345.484,07	69.679.196,64	
Federacija BiH	33.138.464,50	2.775.000,03	3.600.000,03	3.799.999,00	3.800.000,00	3.713.004,00	1.954.211,00	3.757.323,00	56.538.001,56	
Republika Srpska	36.728.199,49	3.129.999,96	3.180.000,00	3.180.000,00	3.342.440,06	3.531.916,65	3.597.915,93	3.669.999,84	60.360.471,93	
Država BiH	<i>Uplaćeno strankama</i>	3.195.997,17	570.281,47	534.224,00	375.797,80	548.300,00	579.151,71	580.218,13	573.440,12	6.957.410,40
	<i>Utrošeno za rad klubova</i>	3.285.423,46	359.120,86	406.721,19	561.730,00	368.133,19	354.457,82	361.940,44	366.626,64	6.064.153,60
UKUPNO:	209.466.240,52	17.598.730,98	18.038.991,98	18.129.757,85	18.683.077,25	18.884.033,11	16.042.989,22	18.895.745,38	335.739.566,29	

Tablica broj 3. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna političkim strankama po razinama vlasti u razdoblju 2004. – 2021. godine

5. U okviru proračunskih sredstava izdvojenih političkim strankama u 2021. godini, iz proračuna u Federaciji BiH isplaćena su sredstva u iznosu od 12.597.987,22 KM ili 66,67 %, iz proračuna Republike Srpske 5,157,691.41 KM ili 27,30 %, iz proračuna Brčko distrikta BiH 199.999,99 KM ili 1,06 %, dok su iz proračuna Bosne i Hercegovine izdvojena sredstva u iznosu od 940.066,76 KM ili 4,98 %.

Redni broj	Naziv razne vlasti	Ukupno uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4
I.	Federacija BiH	12.597.987,22	66,67 %
1.	Općine i gradovi osnovne izborne jedinice	4.775.875,18	37,91 %
2.	Gradovi	719.304,97	5,71 %
3.	Kantoni	3.345.484,07	26,56 %
4.	Proračun FBiH	3.757.323,00	29,82 %
II.	Republika Srpska	5.157.691,41	27,30 %
1.	Općine i gradovi osnovne izborne jedinice	1.447.691,57	28,07 %
2.	Gradovi	40.000,00	0,78 %
3.	Proračun RS	3.669.999,84	71,16 %
III.	Brčko distrikt BiH	199.999,99	1,06 %
IV.	Državna razina BiH	940.066,76	4,98 %
	UKUPNO:	18.895.745,38	100,00 %

Tablica broj 5. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna političkim strankama po razinama vlasti (državna razina, entitetske razine i razina Brčko distrikta BiH)

6. Iz proračuna općina i gradova, osnovnih izbornih jedinica, u Federaciji BiH političkim subjektima u 2021. godini isplaćena su sredstva u iznosu od 4.775.875,18 KM, dok su iz proračuna općina i gradova u Republici Srpskoj isplaćena sredstva u iznosu od 1.447.691,57 KM.
7. Iz proračuna gradova u Federaciji BiH (Grad Sarajevo i Grad Mostar) političkim subjektima isplaćena su sredstva u iznosu od 719.304,97 KM, dok je iz Grada Istočno Sarajevo političkim subjektima isplaćen iznos od 40.000,00 KM.
8. Iz proračuna kantona u Federaciji BiH političkim subjektima u 2021. godini isplaćena su sredstva u iznosu 3.345.484,07 KM.
9. Iz proračuna Federacije BiH političkim subjektima u 2021. godini isplaćena su sredstva u iznosu od 3.757.323,00 KM, dok su iz proračuna Republike Srpske isplaćena sredstva u iznosu od 3.669.999,84. Iz proračuna Bosne i Hercegovine političkim subjektima u 2021. godini izdvojena su sredstva u iznosu od 940.066,76 KM, od kojih je za rad parlamentarnih skupina utrošeno 366.626,64 KM, dok je iznos od 573.440,12 KM uplaćen političkim strankama. Iz proračuna Brčko distrikta BiH političkim subjektima u 2021. godini isplaćena su sredstva u iznosu od 199.999,99 KM.

4. NALAZI REVIZIJE

1. Služba za reviziju financiranja političkih stranaka je na temelju članka 10. Zakona o financiranju, a u vezi s člankom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvještaja političkih stranaka izvršila pregled, kontrolu i reviziju godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu za 70 političkih stranaka, od ukupno 144 stranke koje su podnijele godišnji financijski izvještaj, te izdala izvještaje revizije s nalazima revizije i mišljenjem revizora o financiranju političkih stranaka u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka.
2. Od ukupno 181 političke stranke s evidencije Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu nisu podnijele 42 političke stranke. Među političkim strankama koje nisu podnijele financijski izvještaj za 2021. godinu je 13 stranaka za koje je utvrđeno da dulje razdoblje ne obavljaju svoju djelatnost, ne podnose financijske izvještaje i ne sudjeluju na izborima, što ukazuje na činjenicu da ne obavljaju svoju djelatnost u razdoblju duljem od godinu dana, čime su u skladu sa Zakonom o političkim organizacijama („Službeni list SR BiH“, broj 27/91 – preuzet iz Socijalističke Republike BiH), Zakonom o političkim organizacijama („Službeni glasnik RS“, broj 15/96 i 17/02) i Zakonom o političkim organizacijama („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 12/02, 19/07 i 2/08) stečeni uvjeti za njihovo brisanje iz sudskog registra, pa je Središnje izborno povjerenstvo BiH nadležnim sudovima uputilo prijedloge za njihovo brisanje iz sudskog registra. Nadležni sudovi su 2022. i 2023. godine iz registra izbrisali 11 političkih stranaka na prijedlog Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

Redni broj	POLITIČKA STRANKA	Nadležni sud	Broj i datum sudskog rješenja
1.	POKRET ZA NAŠ GRAD	Osnovni sud Sokolac	089-0-F1-22-000 081 od 28. 07. 2022.
2.	NARODNA STRANKA (POKRET ZA BROD)	Osnovni sud Doboj	085-0-Rp-07-000-001 od 04. 05. 2022.
3.	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA RS	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033894 23 Gž od 07. 04. 2023.
4.	PARTIJA EKONOMSKE I SOCIJALNE PRAVDE	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033883 23 Gž od 07. 04. 2023.
5.	SRPSKA TRADICIONALNA OSLOBODILAČKA PARTIJA	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033896 23 Gž od 10. 04. 2023.
6.	POKRET ZA PRNJAVOR	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033899 23 Gž od 21. 04. 2023.
7.	PARTIJA SOCIJALNE PRAVDE	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033881 23 Gž od 11. 04. 2023.
8.	STRANKA DEVIZNIH ŠTEDIŠA RS	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033900 23 Gž od 12. 05. 2023.
9.	GRAĐANSKA PARTIJA NAPRETKA	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033884 23 Gž od 23. 05. 2023.
10.	SLOBODNA SRPSKA	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033901 23 Gž od 23. 05. 2023.
11.	SRPSKA ALTERNATIVA	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033882 23 Gž od 07. 06. 2023.

Dvije političke stranke brisane su iz sudskog registra na temelju odluka organa političkih stranaka.

Redni broj	POLITIČKA STRANKA	Nadležni sud	Broj i datum sudskog rješenja
1.	NOVA ALTERNATIVA – STRANKA RADA I RAZVOJA	Općinski sud u Sarajevu	065-0-F1-22-000005 od 20. 02. 2023.
2.	SNAGA EKONOMSKOG POKRETA U BIH	Općinski sud u Sarajevu	032-0-Reg-23-000723 od 22. 06. 2023.

Središnje izborno povjerenstvo BiH pokrenulo je postupak protiv 27 političkih stranaka koje nisu podnijele financijski izvještaj. Protiv 24 političke stranke postupak je okončan tako što im je Središnje izborno povjerenstvo BiH na svojoj 36. sjednici održanoj 04. 05. 2023. godine izreklo administrativnu mjeru kojom je političkim strankama uskraćeno pravo da se kandidiraju za sudjelovanje na narednim izborima. Tri političke stranke su dobrovoljno postupile u skladu s odredbom iz članka 14. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka, odnosno podnijele su financijski izvještaj, pa je Središnje izborno povjerenstvo BiH obustavilo postupak.

Središnje izborno povjerenstvo BiH izreklo je administrativnu mjeru sljedećim političkim strankama:

Redni broj	POLITIČKA STRANKA	Odluke SIP BiH s 36. sjednice od 04. 05. 2023. godine
1.	GRAĐANSKA DEMOKRATSKA STRANKA BIH	05-1-07-6-1059/22
2.	DEMOKRATSKA STRANKA INVALIDA BIH	05-1-07-6-1060/22
3.	POVRATAK OTPISANIH	05-1-07-6-1061/22
4.	IZVORNA SRPSKA	05-1-07-6-1062/22
5.	STRANKA PRAVEDNE POLITIKE	05-1-07-6-1064/22
6.	SRPSKA ALTERNATIVA	05-1-07-6-1065/22
7.	POKRET ZA PRNJAVOR	05-1-07-6-1066/22
8.	SOCIJALISTI – SPS	05-1-07-6-1067/22
9.	EKOLOŠKI SLOBODARSKI POKRET	05-1-07-6-1068/22
10.	SAVEZ OSTANAK	05-1-07-6-1069/22
11.	NOVA SNAGA BIH	05-1-07-6-1071/22
12.	NOVI BOŠNJAČKI POKRET	05-1-07-6-1072/22
13.	SNAGA CENTRA	05-1-07-6-1073/22
14.	NARODNA STRANKA NOVI GRAD	05-1-07-6-1074/22
15.	SLOBODNA SRPSKA	05-1-07-6-1077/22

16.	POKRET ZA BOLJE BRČKO – ĐAPO MIRSAĐ	05-1-07-6-1079/22
17.	SRPSKA NAPREDNA STRANKA – IZVORNA	05-1-07-6-1080/22
18.	STRANKA DEVIZNIH ŠTEDIŠA RS	05-1-07-6-1081/22
19.	PARTIJA SOCIJALNE PRAVDE	05-1-07-6-1082/22
20.	NOVA GRAĐANSKA INICIATIVA –KOZARAC	05-1-07-6-1083/22
21.	NAPREDNA DEMOKRATSKA STRANKA BIH	05-1-07-6-1084/22
22.	HRVATSKA NARODNA ZAJEDNICA 1908	05-1-07-6-1086/22
23.	STRANKA ZA BOLJE GORAŽDE	05-1-07-6-1087/22
24.	SOCIJALDEMOKRATSKI FRONT BIH	05-1-07-6-1088/22

3. Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka¹³, u kojem je propisalo da pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja političkih stranaka čiji su ukupni prihodi iskazani u godišnjim finansijskim izvještajima manji od 10.000,00 KM Služba za reviziju obavlja najmanje jedanput u četiri godine, a u skladu sa svojim planom, koji odobrava Središnje izborno povjerenstvo BiH.

Uvidom u finansijske izvještaje za 2021. godinu utvrđeno je da je 78 političkih stranaka u svom finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazalo prihod manji od 10.000,00 KM.

4. U skladu s navedenom odredbom Pravilnika, a na temelju zaključka Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, Služba za reviziju je izvršila pregled, kontrolu i reviziju kod 70 političkih stranaka (60 stranaka čiji je prihod veći od 10.000,00 KM i 10 političkih stranaka s prihodom ispod 10.000,00 KM). Kod 64 političke stranke (Prilog 2) izvršeni su pregled i kontrola finansijskih izvještaja i dodatne finansijske dokumentacije koju su političke stranke dostavile Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Također, u svrhu kontrole zakonitosti financiranja političkih stranaka, pribavljeni su revizijski dokazi i iz eksternih izvora (organa izvršne vlasti, Centralne banke BiH i drugih osoba koje se dovode u vezu s financiranjem političkih stranaka).

Kod šest političkih stranaka (Prilog 1), pored kontrole finansijskih izvještaja, prethodno spomenute dokumentacije i revizijskih dokaza iz eksternih izvora, izvršena je revizija u prostorijama stranaka.

5. Pregledom, kontrolom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu, utvrđeno je sljedeće:

- Kod 31,43 % kontroliranih političkih stranaka utvrđeni su manji prekršaji: isplate malih iznosa sredstava bez programa utroška, neprijavlivanje nenovčanih donacija male vrijednosti, neizdavanje potvrda o primljenim članarinama i priložima u malim iznosima, njihovo neuplaćivanje na transakcijski račun središnjice stranke, manja

¹³ „Službeni glasnik BiH“, broj 5/22

kršenja računovodstvenih propisa, nevođenje ili pogrešno vođenje evidencija o prihodima i rashodima u manjim iznosima, greške u popunjavanju finansijskih izvještaja i dostavljanje izvještaja nakon zakonom propisanog roka.

Također, veći broj političkih stranaka je u skladu s odredbom iz članka 14. stavak (3) Zakona o financiranju dobrovoljno otklonio nedostatke, nakon što im je dostavljen Preliminarni izvještaj revizije. Stranke su uglavnom ispravljale finansijske izvještaje, prijavile priloge i vratile zabranjene priloge.

- Kod 67,14 % kontroliranih političkih stranaka utvrđena su kršenja odredbi Zakona o financiranju političkih stranaka i odredbi Poglavlja 15 Izbornog zakona BiH, za koja u skladu s ovim zakonom postoji osnova za utvrđivanje odgovornosti, te sankcioniranje nakon provedenog postupka.

6. Političke stranke kršile su odredbe Zakona o financiranju na sljedeći način:

- Finansijska sredstva osigurana za financiranje političkih stranaka, uglavnom sredstva iz proračuna, nisu koristile isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, čime su prekršile odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka,
- Stranke nisu vodile evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, nisu izdavale potvrde o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, te priloge nisu prijavile u finansijskim izvještajima, čime su prekršile odredbe članka 5. stavak (4) Zakona,
- Sredstva od članarina i dobrovoljnih priloga, koja su primana u gotovini, nisu uplaćivana na transakcijski račun političke stranke, iako je Zakonom o financiranju propisano da ovlaštena osoba u političkoj stranci uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun središnjice političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate, čime su prekršile odredbe članka 5. stavak (4) i članka 6. stavak (2) Zakona,
- Tri političke stranke ostvarile su priloge iznad limita utvrđenog u članku (6) stavak (4) i stavak (5) Zakona,
- Znatno broj stranaka, suprotno odredbama članka 8. Zakona, financirao se iz zabranjenih izvora,
- Dvije političke stranke su prekoračile limit na troškove izborne kampanje na prijevremenim izborima za načelnike/gradonačelnike, propisan člankom 15.10 Izbornog zakona BiH,
- Poslovne knjige političke stranke nisu vodile u skladu s važećim propisima, nisu uspostavile pravovremene i točne evidencije o svojim prihodima, rashodima, obvezama i novčanim tokovima putem transakcijskih računa i blagajne, finansijske izvještaje nisu podnijele u zakonom propisanim rokovima i na način kako je propisalo Središnje izborno povjerenstvo BiH, čime su prekršile odredbe članka 11. i članka 12. Zakona o financiranju političkih stranaka,
- Znatno je broj političkih stranaka koje nisu prijavile transakcijske račune kod poslovnih banaka putem kojih su obavljale finansijske transakcije.

U prilogu broj 1 navedeni su nalazi revizije iz izvještaja o reviziji godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu za šest političkih stranaka.

U prilogu broj 2 navedeni su nalazi revizije iz izvještaja o pregledu godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu za 64 političke stranke.

7. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na temelju nalaza revizije, a u okviru svojih nadležnosti i ovlasti iz članka 14. stavak (1) Zakona o financiranju, članka 115. stavak (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), te članka 18. Poslovnika Središnjeg izbornog povjerenstva BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 29/18, 25/20 i 32/23), pokrenulo postupak protiv 47 političkih stranaka zbog osnovane sumnje da su 2021. godine prekršile odredbe Zakona o financiranju i odredbe Poglavlja 15 Izbornog zakona BiH na prijevremenim izborima za načelnike i gradonačelnike, koji su održani 2021. godine.

5. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

1. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, u skladu s odredbama članka 14. stavak (2) Zakona o financiranju, nadležno za provedbu odredbi Zakona o financiranju.
2. U slučaju da politička stranka ne postupi prema odredbama ovog zakona, Središnje izborno povjerenstvo BiH nadležno je za izricanje novčane kazne u skladu s ovim zakonom i Izbornim zakonom BiH.
3. U skladu s odredbom članka 14. stavak (4) Zakona o financiranju svaku sumnju o kaznenom djelu koje se može dovesti u vezu s financiranjem političkih stranaka i financiranjem izborne kampanje Središnje izborno povjerenstvo BiH obvezno je prijaviti nadležnom tužiteljstvu i drugim tijelima nadležnim za provedbu zakona.
4. U vezi s financijskim izvještajima političkih stranaka za 2021. godinu, Središnje izborno povjerenstvo BiH je provelo sve aktivnosti koje su propisane odredbama Zakona o financiranju, te odredbama Pravilnika o godišnjim financijskim izvještajima političkih stranaka i odredbama Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvještaja političkih stranaka, koje se mogu grupirati na sljedeći način: prijem godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka, prikupljanje podataka o sredstvima koja su iz proračuna svih razina isplaćena političkim subjektima, prikupljanje revizijskih dokaza, kako od političkih stranaka, tako i iz eksternih izvora (tijela vlasti, Centralne banke BiH, poslovnih banaka, pravnih i fizičkih osoba koje su donatori ili poslovni partneri političkih stranaka, sudova i sl.), kontrola i revizija financijskih izvještaja političkih stranaka, izdavanje revizijskih izvještaja s nalazima revizije i mišljenjem revizora o financiranju političkih stranaka u skladu s odredbama Zakona o financiranju, pokretanje postupka utvrđivanja odgovornosti i sankcioniranja političkih stranaka za koje postoje osnove sumnje da su prekršile Zakon o financiranju, obavještavanje tijela nadležnih za provedbu zakona koji nisu u nadležnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, obavještavanje nadležnih sudova o političkim strankama za koje su stečeni uvjeti za njihovo brisanje iz sudskog registra, jer ne obavljaju djelatnost za koju su registrirane i ostale aktivnosti.
5. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, putem svoje službene *web*-stranice, dalo na uvid javnosti brojne informacije i izvještaje o izvorima financiranja političkih stranaka, podatke o iznosu troškova izborne kampanje i njenom financiranju, podatke o sredstvima koja su političkim strankama isplaćena iz proračuna svih razina vlasti, izvještaje političkih stranaka,

izvještaje revizije svih političkih stranaka, s nalazima i mišljenjem revizora o financiranju političkih stranaka u skladu sa Zakonom o financiranju.

6. PREPORUKE

1. Kao i u prethodnom razdoblju, Središnje izborno povjerenstvo BiH preporučuje da se u narednom razdoblju posveti pozornost daljnjem unaprjeđenju transparentnosti financiranja političkih stranaka.
2. Na temelju navedenog i dosadašnjih stečenih iskustava u primjeni Zakona o financiranju političkih stranaka, predlažemo da Parlamentarna skupština BiH preispita zakonodavstvo koje regulira osnivanje, političko djelovanje i financiranje političkih stranaka i izbornih kampanja, te da se harmoniziraju entitetski propisi i propisi Brčko distrikta BiH s propisima na državnoj razini.
3. Političke stranke imaju organizacijske dijelove u oba entiteta i Brčko distriktu BiH, ali su registrirane prema entitetskim zakonima o političkim organizacijama, koji propisuju različite uvjete kako za njihovo osnivanje, tako i za njihovo djelovanje.
U Federaciji BiH političke stranke se osnivaju u skladu sa Zakonom o političkim organizacijama („Službeni list SR BiH“, broj 27/91 – preuzet u FBiH), u Republici Srpskoj u skladu sa Zakonom o političkim organizacijama („Službeni glasnik RS“, broj 15/96 i 17/02) i Brčko distriktu BiH u skladu sa Zakonom o političkim organizacijama („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 12/02, 19/07 i 2/08).
4. Zakon o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12 i 41/16) propisuje da se financiranje političkih stranaka iz entitetskih proračuna, kantonalnih proračuna i proračuna Brčko distrikta BiH, te proračuna drugih jedinica lokalne uprave i samouprave vrši u skladu s entitetskim zakonima i zakonom Brčko distrikta BiH, iako Zakon o financiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i opštine („Službeni glasnik RS“, broj 65/08) i Zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 29/04 i 14/07) propisuju drugačiji način izdvajanja i raspodjele proračunskih sredstava za financiranje političkih stranaka, a Federacija BiH nema Zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna, pa sredstva za njihovo financiranje izdvaja u skladu sa Zakonom o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, koji donosi svake godine.
5. U okviru trećeg kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu – područje Transparentnost financiranja političkih stranaka, u Evaluacijskom izvještaju za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost financiranja političkih stranaka“ (usvojen na 51. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strasbourg, 23. – 27. svibnja 2011. godine), Izvještaju o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost financiranja političkih stranaka“ (usvojen na 61. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strasbourg, 14. – 18. listopada 2013. godine), Privremenom izvještaju o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost financiranja političkih stranaka“ (usvojen na 64. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strasbourg, 16. – 20. lipnja 2014.), Drugom privremenom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a „Transparentnost financiranja političkih stranaka“ (usvojen na 68. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strasbourg, 15. – 19. lipnja 2015.), Trećem privremenom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a (usvojen na 72. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strasbourg, 27. lipnja – 01. srpnja 2016.), Četvrtom privremenom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a (usvojen na 76.

plenarnoj sjednici u Strasbourgu, 19. – 23. lipnja 2017.) i Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a (usvojen na 81. plenarnoj sjednici u Strasbourgu, 03. – 07. prosinca 2018.), u trećem krugu evaluacije navodi se da od devet danih preporuka, tri preporuke nisu uopće realizirane, pet preporuka je realizirano djelomično i jedna preporuka je realizirana na zadovoljavajući način.

Nakon Drugog izvještaja o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a izdan je i Dodatak Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 85. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strasbourgu, 21. – 25. rujna 2020. godine), u kojem se navodi: „GRECO izražava razočaranje zbog toga što nije postignut napredak od Četvrtog privremenog izvještaja o usklađenosti iz 2017. godine. Još mnogo toga treba učiniti, između ostalog, za usklađivanje složenog zakonskog okvira, promoviranje uporabe bankarskog sustava za doprinose političkim strankama i povećanje financijskih i kadrovskih resursa dodijeljenih Središnjem izbornom povjerenstvu za nadzor političkog financiranja“.

U drugom dodatku Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 85. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strasbourgu, 21. – 25. ožujka 2022. godine), GRECO navodi da je proces reformi potrebno energično provoditi kako bi se dodatno povećala transparentnost političkog financiranja i uloga političkih stranaka kao temeljnog elementa demokratskog sustava. GRECO je još jednom pozvao Bosnu i Hercegovinu da u potpunosti provede osam (od devet) preporuka.

6. Važeći Zakon o financiranju političkih stranaka ne pruža adekvatan okvir za potpunu realizaciju preporuka GRECO-a, pa Središnje izborni povjerenstvo BiH predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH da se intenziviraju aktivnosti na njegovim izmjenama i dopunama.
7. Osobama ovlaštenim za predstavljanje i zastupanje političke stranke, kojoj je izrečena administrativna mjera uskraćivanja prava da se kandidira na narednim izborima, radi kršenja odredbi Zakona o financiranju političkih stranaka, propisati zabranu osnivanja nove političke stranke ili djelovanja u drugoj stranci, dok traje administrativna mjera koju je izreklo Središnje izborni povjerenstvo BiH.
8. Osoba koju politička stranka imenuje i ovlasti za vođenje poslovnih knjiga, podnošenje financijskih izvještaja i koja je ovlaštena da kontaktira sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH, obvezna je kontinuirano se educirati u skladu s planom i programom edukacije koji donosi Središnje izborni povjerenstvo BiH.
9. S obzirom na povećan opseg poslova Službe za reviziju financiranja političkih stranaka, uslijed povećanja broja političkih stranaka na evidenciji Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, te povećan broj izvršenih pregleda i revizija financijskih izvještaja političkih stranaka, preporuka GRECO-a broj VII je da se povećaju *finansijski i kadrovski resursi dodijeljeni Službi za reviziju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH kako bi bila bolje opremljena za učinkovito obavljanje svojih nadzornih zadataka koji se tiču političkog financiranja, uključujući osiguravanje bržeg i značajnijeg nadzora nad političkim strankama i financijskim izvještajima za vrijeme izbornih kampanja.*
10. Preporuka iz izvještaja Europske unije sa Šestog sastanka Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost, održanog 8. – 9. prosinca 2022. godine je da se *osiguraju neophodna sredstva za Središnje izborni povjerenstvo BiH za zapošljavanje novih kadrova u Službi za reviziju za praćenje poštivanja propisa o financiranju političkih stranaka, u skladu s preporukama ODIHR-a/GRECO-a. (rok 3. kvartal 2023. godine).*

11. Preporuke iz izvještaja Europske unije sa Sedmog sastanka Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost, održanog 6. – 7. prosinca 2023. godine su sljedeće:

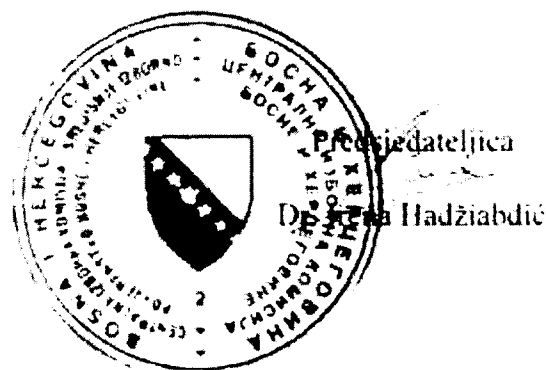
- *Usvojiti Proračun institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2024. godinu, kojim će se osigurati neophodna sredstva za Središnje izborno povjerenstvo BiH za zapošljavanje novih kadrova u Službi za reviziju za praćenje poštivanja propisa o financiranju političkih stranaka, u skladu s preporukama ODIHR-a/GRECO-a (rok 1. kvartal 2024. godine), i*
- *Usvojiti novi Zakon o financiranju političkih stranaka u skladu s preporukama ODIHR-a/GRECO-a.*

12. Preporuka 1 iz Mišljenja Europske komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Europskoj uniji:

- *Osigurati da se izbori provode u skladu s europskim standardima, provedbom OESS/ODIHR preporuka i preporuka Venecijanske komisije, osiguravanje transparentnosti financiranja političkih stranaka.*

13. Središnje izborno povjerenstvo BiH izražava punu spremnost da se aktivno uključi u rad interesorne radne skupine i predloži rješenja za realizaciju preporuka GRECO-a.

Broj: 03-07-6-512-3/24
Sarajevo, 18. 04. 2024. godine

PRILOZI

Prilog br. 1. – Nalazi revizije iz izvještaja o reviziji godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu

1. HRVATSKI NACIONALNI POMAK (Kod 2802)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Hrvatski nacionalni pomak se financirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	97.436,32	89,78
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-9)	97.436,32	89,78
II.	Ostali prihodi i drugo	11.094,28	10,22
	Izvori financiranja (I+II)	108.530,60	100,00

Revizijom financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Hrvatski nacionalni pomak prekršio odredbe članka 4. stavak (1), članka 8. stavak (1), članka 11. i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka nije sačinila Program utroška sredstava na način da osigurava transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima, odnosno da on nije dovoljno analitičan, te da je financijska sredstva u iznosu od 7.072,98 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, prekršene su odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Hrvatski nacionalni pomak je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazao rashode u ukupnom iznosu od 43.622,01 KM.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu Hrvatski nacionalni pomak planirao je rashode u ukupnom iznosu od 60.600,00 KM, i to: 1) troškove najamnina u iznosu od 19.200,00 KM; 2) troškove plaća i doprinosa u iznosu od 20.400,00 KM; 3) materijalne troškove u iznosu od 4.500,00 KM; 4) troškove promidžbe u iznosu od 5.500,00 KM; i 5) troškove nabave uredskog materijala i namještaja u iznosu od 11.000,00 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je utvrdila da je on sačinjen na način da ne osigurava transparentnost utrošenih sredstava, kao ni njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima, odnosno nije analitičan, te da je politička stranka financijska sredstva utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, i to:

- Planirani troškovi bruto plaća zaposlenih prekoračeni su u iznosu od 628,27 KM. Hrvatski nacionalni pomak ostvario je troškove bruto plaća zaposlenih u iznosu od 21.028,27 KM, dok ih je planirao u iznosu od 20.400,00 KM, i
- Politička stranka je u 2021. godini ostvarila troškove koje nije predvidjela u Programu utroška sredstava, i to: troškove električne energije, troškove usluga, troškove reprezentacije, troškove platnog prometa, humanitarne rashode i troškove telefona (fiksni telefon). Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 6.444,71 KM, i to: troškove električne energije u iznosu od 1.803,71 KM, troškove usluga u iznosu od 93,60 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 1.994,12 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 799,45 KM, humanitarne rashode u iznosu od 1.000,00 KM i troškove telefona (fiksni telefon) u iznosu od 753,83 KM.

- b) Politička stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala prihode iz proračuna Kantona 10 u ukupnom iznosu od 80.000,00 KM.

Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, Ministarstvo financija Kantona 10 je svojim aktom broj 03-04-11-347.2/23 od 27. 07. 2023. godine, dostavilo podatke o isplatama i dokumentaciju na temelju koje je izvršena uplata sredstava na račun političke stranke Hrvatski nacionalni pomak.

Uvidom u dostavljene podatke utvrđeno je da su političkoj stranci Hrvatski nacionalni pomak u tijeku 2021. godine isplaćena sredstva u iznosu od 40.000,00 KM na temelju Odluke o odobravanju sredstava iz Proračuna za 2020. godinu, u kojoj je navedeno se sredstva izdvajaju na temelju osvojenih 5 mandata HNP-a u Skupštini Kantona 10. Hrvatski nacionalni pomak je dana 11. 01. 2021. godine Skupštini Kantona 10 dostavio podatke o broju transakcijskog računa za uplatu proračunskih sredstava. Također, utvrđeno je da su političkoj stranci Hrvatski nacionalni pomak u tijeku 2021. godine na temelju Odluke o odobravanju sredstava iz Proračuna za 2021. godinu isplaćena i sredstva u ukupnom iznosu od 40.000,00 KM. U navedenoj je Odluci navedeno da se sredstva izdvajaju na temelju osvojenih 5 mandata HNP-a u Skupštini Kantona 10. Hrvatski nacionalni pomak je Skupštini Kantona 10, također, dana 04. 11. 2021. godine dostavio podatke o broju transakcijskog računa za uplatu sredstava namijenjenih za financiranje političkih stranaka iz proračuna Skupštine Kantona 10.

Uvidom u potvrđene rezultate Općih izbora 2018. godine utvrđeno je da Hrvatski nacionalni pomak nije sudjelovao na Općim izborima 2018. godine, niti je osvojio mandate u Skupštini Kantona 10.

Prema podacima iz Rješenja Općinskog suda u Livnu broj 068-0-F1-20-000 002, Hrvatski nacionalni pomak upisan je u registar ovog suda dana 10. 06. 2020. godine.

Imajući u vidu da se prihodom iz proračuna smatra prihod definiran člankom 3. stavak (1) točka e) Zakona o financiranju političkih stranaka, odnosno da se sredstva za rad raspodjeljuju na temelju osvojenih mandata, a da Hrvatski nacionalni pomak nije sudjelovao na Općim izborima 2018. godine, pa samim nije mogao osvojiti ni mandate u Skupštini Kantona 10 u razdoblju od 2018. do 2022. godine, te da je Hrvatski nacionalni pomak upisan u registar suda 10. 06. 2020. godine, mišljenja smo da je Hrvatski nacionalni pomak sredstva iz proračuna Kantona 10 u iznosu od 80.000,00 KM primio suprotno odredbama članka 8. stavak (1) točka a) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- c) Na temelju obavljene revizije godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da Hrvatski nacionalni pomak nije vodio pravilne, potpune i pravovremene evidencije o poslovanju gotovim novcem, potraživanjima, prihodima, rashodima i obvezama, nije postupao u skladu s računovodstvenim propisima i godišnji financijski izvještaj nije podnio na način utvrđen Pravilnikom o godišnjim financijskim izvještajima političkih stranaka (u daljnjem tekstu:

Pravilnik), čime je prekršio odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Hrvatski nacionalni pomak nije izvršio popis imovine i obveza na dan 31. 12. 2021. godine, što je suprotno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine i internom aktu političke stranke, Pravilniku o računovodstvu političke stranke. Stranka nije izvršila popis osnovnih sredstava, novčanih sredstava na transakcijskim računima i blagajni, potraživanja i obveza političke stranke, što za rezultat ima pogrešno iskazane prihode, rashode, potraživanja i obveze u godišnjem obračunu za 2021. godinu, odnosno godišnjem financijskom izvještaju koji je politička stranka podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine.

Uvidom u Inventurnu listu koja je predočena u tijeku obavljanja revizije, utvrđeno je da je stranka izvršila popis inventara-stolica na dan 13. 06. 2023. godine.

Stranka u svojim poslovnim knjigama iskazuje potraživanja po osnovi depozita za izbore (pristojba za izbore) u iznosu od 2.300,00 KM, iako je u tijeku 2021. godine izvršen povrat pristojbe u iznosu od 2.000,00 KM. Stranka je uplatu u iznosu od 2.000,00 KM trebala proknjižiti na kontu potraživanja, a razliku od 300,00 KM isknjižiti na teret troškova.

- (2) Hrvatski nacionalni pomak nije podnio godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu u skladu a člankom 3. stavak (2) Pravilnika.

Uvidom u obrasce godišnjeg financijskog izvještaja, utvrđeno je da politička stranka nije dostavila Obrazac 1 (*Opći podatci o političkoj stranci*) u čvrstoj preslici.

- (3) U poslovnim knjigama i Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg financijskog izvještaja, politička stranka je iskazala transakcijski račun broj 3382302273664049 kod *UniCredit* banke sa sljedećim stanjem i prometom: početno stanje u iznosu od 6.228,73 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 2.000,53 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 8.229,26 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM. Uvidom u izvode s ovog transakcijskog računa, utvrđeno je da je početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine, iznosilo 6.238,73 KM, ukupan promet ulaza 2.000,53 KM, ukupan promet izlaza 8.239,26 KM, te stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM.

S obzirom na to da je stranka u Obrascu 2 iskazala pogrešne podatke o početnom stanju i ukupnom prometu izlaza, prekršila je odredbe članka 11. Pravilnika.

- (4) Politička stranka nije u Obrascu 2.1 (*Stanje blagajne*) iskazala promet ostvaren putem blagajne, čime je prekršila odredbe članka 12. Pravilnika.

- (5) U poslovnim knjigama političke stranke evidentirano je sljedeće: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 500,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 500,00 KM, te stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM.

Uvidom u dokumentaciju o poslovanju putem blagajne, blagajnički izvještaj br. 1, utvrđeno je da je stranka dana 14. 01. 2021. godine izvršila polog novca u blagajnu u iznosu od 500,00 KM, te da je istog dana izvršena isplata sredstava po fiskalnim računima u istom iznosu. Međutim, kontrolom fiskalnih računa utvrđeno je da je zbroj isplaćenih fiskalnih računa iznosio 497,50 KM, a ne 500,00 KM, koliko je isplaćeno, kao i da se računi odnose na nabavu izvršenu u tijeku 2020. godine.

Navedeno ukazuje na to da stranka nije uspostavila interne kontrole, te da nije vodila pravilne i pravovremene evidencije o poslovanju gotovim novcem, rashodima i obvezama stranke.

- (6) Hrvatski nacionalni pomak je u Obrascu 3 (*Izvori financiranja*) u okviru ostalih prihoda iskazao i prihode po osnovi povrata uplaćene pristojbe za ovjeru političke stranke za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 2.000,00 KM.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je politička stranka pristojbu za ovjeru političke stranke za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 2.300,00 KM, koju je uplatila u tijeku 2020. godine evidentirala na kontu 1150 – *Depozit za izbore*, te na dan 01. 01. 2021. godine u svojim poslovnim knjigama iskazuje potraživanje u iznosu od 2.300,00 KM. S obzirom na to da je dana 16. 03. 2021. godine izvršen povrat sredstava u iznosu od 2.000,00 KM, stranka je navedenu uplatu trebala evidentirati na kontu 1150 – *Depozit za izbore*, te za razliku od 300,00 KM teretiti konto troškova.

Na temelju navedenog, utvrđeno je da stranka nije ostvarila prihode u iznosu od 2.000,00 KM po osnovi povrata dijela uplaćene pristojbe, već rashode u iznosu od 300,00 KM.

Pogrešnim iskazivanjem prihoda i rashoda u godišnjem financijskom izvještaju, politička stranka je prekršila odredbe članka 13., članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- (7) Stranka je sredstva primljena iz proračuna Kantona 10 u iznosu od 80.000,00 KM, koja nije ostvarila u skladu s odredbama članka 3. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, iskazala kao prihode iz proračuna, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 19. Pravilnika.

- (8) Hrvatski nacionalni pomak nije u poslovnim knjigama i obrascima rashoda godišnjeg financijskog izvještaja pravilno iskazao rashode, čime je prekršio odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika. Također je utvrđeno da stranka nije evidentirala sve troškove, dio troškova je evidentirala u trenutku plaćanja, odnosno u iznosu plaćenih troškova, dok je dio troškova evidentiran bez računa. Pored navedenog, utvrđeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje, iako je člankom 6. Pravilnika o računovodstvu Hrvatskog nacionalnog pomaka utvrđeno da se kontrola formalne, suštinske i računске ispravnosti knjigovodstvenih isprava potvrđuje potpisom predsjednika ili osobe koju on ovlasti.

Revizijom financijskog izvještaja utvrđeno je sljedeće:

- Kontrolom troškova reprezentacije, koje je stranka u godišnjem financijskom izvještaju iskazala u iznosu od 1.994,12 KM, utvrđeno je da politička stranka nije pravilno evidentirala račune dobavljača „Eko Stridon“ d. o. o., Tomislavgrad, tj. nije pravilno evidentirala troškove.

Uvidom u poslovne knjige stranke i analitičku karticu potraživanja pravne osobe „Eko Stridon“ d. o. o., Tomislavgrad od političke stranke u razdoblju od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, utvrđeno je da u poslovnim knjigama stranke nije bilo evidentirano početno stanje u iznosu od 495,95 KM. Također, utvrđeno je da je politička stranka u svojim poslovnim knjigama proknjižila dva puta isti trošak po računima i otpremnicama dobavljača u iznosima od 60,70 KM i 43,01 KM, dok je trošak u iznosu od 391,94 KM evidentirala bez računa. Stranka na dan 31. 12. 2021. godine nema obveze prema dobavljaču „Eko Stridon“ d. o. o., Tomislavgrad, što odgovara podacima koje je iskazao dobavljač.

- Uvidom u račune koji su evidentirani na kontu 4001 – *Materijal i energija*, utvrđeno je da je na istom kontu evidentirana nabava kabela i USB-a po fiskalnim računima iz 2020. godine, troškovi električne energije, uredskog materijala i cvijeća.
- 1. Politička stranka u poslovnim knjigama za 2021. godinu nije evidentirala troškove električne energije za prosinac 2021. godine u iznosu od 72,12 KM.
- 2. U tijeku obavljanja revizije nije predložen račun u iznosu od 150,00 KM, koji je u poslovnim knjigama evidentiran na dan 31. 12. 2021. godine, a odnosi se na dobavljača „Cvjećarna Mija“. Uvidom u izvode br. 20 i 51 s transakcijskog računa stranke broj 3382300273663176, utvrđeno je da je stranka dana 07. 05. 2021. godine izvršila plaćanje računa br. 2021-00002 od 27. 04. 2021. godine u iznosu od 150,00 KM, te da je isti račun ponovno platila 24. 12. 2021. godine. Stranka je, dakle, u poslovnim knjigama evidentirala obvezu u iznosu od 150,00 KM, te njezino plaćanje dana 07. 05. 2021. godine, odnosno dana 24. 12. 2021. godine. U postupku revizije predloženo je da stranka nije imala račun na iznos od 150,00 KM od 31. 12. 2021. godine, te da je dobavljač „Cvjećarna Mija“ dana 09. 02. 2022. godine izvršio povrat pogrešno uplaćenih sredstava u iznosu od 150,00 KM. Stranka je, međutim, zatvorila predujam knjiženjem iznosa od 150,00 KM na kontu *Obveze prema dobavljaču*.

Navedeno ukazuje na to da stranka nije vodila pravilne evidencije o svojim rashodima i obvezama, čime je troškove i obveze pogrešno iskazala u svojim poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju.

- Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da stranka račun dobavljača „HT Eronet“ za prosinac 2021. godine u iznosu od 49,61 KM nije evidentirala u svojim poslovnim knjigama za 2021. godinu.
- Stranka je troškove zakupnine poslovnog prostora evidentirala u svojim poslovnim knjigama i iskazala u godišnjem financijskom izvještaju u iznosu od 14.400,00 KM, odnosno u manjem iznosu za 4.800,00 KM u odnosu na ugovorenu zakupninu. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora utvrđeno je da je Hrvatski nacionalni pomak koristio prostor, na neodređeno vrijeme, počevši od 01. 01. 2021. godine, uz obvezu da plaća mjesečnu zakupninu od 1.600,00 KM, odnosno 19.200,00 KM godišnje.
- Kontrolom računa koji su evidentirani na kontu troškova reklame, utvrđeno je da je stranka trošak u iznosu od 100,00 KM evidentirala bez računa.

(9) Hrvatski nacionalni pomak nije u Obrascu 5 (*Obveze*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazao obveze na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršio odredbe članka 24. Pravilnika.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, obveze političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine iznosile su 1.748,64 KM.

Pored navedenog, a kontrolom financijske dokumentacije, utvrđeno je da nije izvršeno usuglašavanje obveza s dobavljačima.

- Hrvatski nacionalni pomak je u svojim poslovnim knjigama iskazao obveze prema dobavljaču „HT Eronet“ u iznosu od 61,04 KM. S obzirom na to da stranka nije evidentirala račun za prosinac 2021. godine u iznosu od 49,61 KM, tako su i obveze stranke prema ovom dobavljaču iskazane u manjem iznosu za 49,61 KM.
- S obzirom na to da politička stranka nije evidentirala troškove električne energije za prosinac 2021. godine u iznosu od 72,12 KM, niti troškove zakupnine poslovnog

prostora za razdoblje listopad – -prosinac 2021. godine u iznosu od 4.800,00 KM, tako ni obveze prema dobavljačima nisu pravilno iskazane u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.

2. UJEDINJENA SRPSKA (Kod 1972)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Ujedinjena Srpska se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	68.993,97	17,56
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	13.630,00	3,47
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	309.957,80	78,89
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	392.581,77	99,92
II.	Ostali prihodi i drugo	323,45	0,08
	Izvori financiranja (I+II)	392.905,22	100,00

Revizijom finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Ujedinjena Srpska prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 8. stavak (1), članka 11. stavak (1) i stavak (2) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Ujedinjena Srpska je sredstva u iznosu od 132.862,37 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila je odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, iskazala ukupne rashode u iznosu od 294.217,64 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava koji je stranka dostavila, utvrđeno je da je Ujedinjena Srpska za 2021. godinu planirala troškove u ukupnom iznosu od 301.150,00 KM.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da je politička stranka sredstva utrošila mimo svog programa utroška sredstava za 2021. godinu, kako slijedi:

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove koje nije planirala Programom utroška sredstava za 2021. godinu, u iznosu od 21.534,55 KM i to: troškove goriva i maziva u iznosu od 741,93 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 4.980,00 KM, troškove usluga u iznosu od 160,00 KM, bruto plaće zaposlenih u iznosu od 9.642,84 KM, naknade za topli obrok, prijevoz, regres i sl. u iznosu od 3.608,80 KM i troškove hotelskih usluga u iznosu od 2.400,98 KM.
- Ujedinjena Srpska je prekoračila planirane troškove za 111.327,82 KM kako slijedi: troškove uredskog materijala za 30.175,18 KM, troškove vode za 17,49 KM, troškove zakupnine od fizičkih osoba za 37.920,89 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora od pravnih osoba za

22.192,99 KM, troškove reprezentacije za 4.674,62 KM, troškove platnog prometa za 156,36 KM, ostale rashode za 4.173,65 KM, troškove komunalnih usluga za 1.256,25 KM, troškove prijevoza za 284,00 KM i troškove telefonskih i PTT usluga za 10.476,39 KM.

Ujedinjena Srpska je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove uredskog materijala u iznosu od 33.675,18 KM, troškove vode u iznosu od 517,49 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora od fizičkih osoba u iznosu od 83.420,89 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora od pravnih osoba u iznosu od 22.192,99 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 4.874,62 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 1.856,36 KM, ostale rashode u iznosu od 9.173,65 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 2.256,25 KM, troškove prijevoza u iznosu od 2.284,00 KM i troškove telefonskih i PTT usluga u iznosu od 25.476,39 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu utvrđeno je da je stranka navedene troškove planirala kako slijedi: troškove uredskog materijala u iznosu od 3.500,00 KM, troškove vode u iznosu od 500,00 KM, troškove zakupa uredskog prostora – fizičke osobe u iznosu od 35.000,00 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora – pravne osobe u iznosu od 10.500,00 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 200,00 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 1.700,00 KM, troškove ostalih rashoda u iznosu od 5.000,00 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 1.000,00 KM, troškove prijevoza u iznosu od 2.000,00 KM i troškove telefonskih i PTT usluga u iznosu od 15.000,00 KM.

b) Ujedinjena Srpska je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) i članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja političke stranke, utvrđeno je da je stranka primila nenovčanu donaciju po osnovi korištenja poslovnog prostora bez naknade, te je nije evidentirala u poslovnim knjigama i nije iskazala u godišnjem financijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Uvidom u Ugovor o podzakupu poslovnog prostora broj 184-08/19 od 28. 08. 2019. godine, utvrđeno je da je Ujedinjena Srpska od 01. 09. 2019. godine koristila bez naknade poslovni prostor u Šamcu, na adresi Ulica Majke Jevrosime, Park II. Također je utvrđeno da je podzakupodavatelj Partija demokratskog progresa, Općinski odbor Šamac, koja je zaključila Ugovor o zakupu sa zakupodavateljem *Megamarket International* d. o. o., Brčko.

S obzirom na to da Ujedinjena Srpska nije platila naknadu za korištenje navedenog poslovnog prostora, ostvarila je nenovčanu donaciju Partije demokratskog progresa koju je u skladu s Pravilnikom o godišnjim financijskim izvještajima političkih stranaka i Zakonom o financiranju političkih stranaka bila dužna evidentirati u poslovnim knjigama i prijaviti u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu.

Imajuću u vidu to da se politička stranka Partija demokratskog progresa u 2021. godini financirala prihodima iz proračuna, Ujedinjena Srpska je ostvarila nenovčanu donaciju političke stranke, koja je zabranjena odredbama članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(2) Ujedinjena Srpska nije izdala potvrde o priložima u ukupnom iznosu od 4.350,00 KM koje je primila od dvije fizičke osobe, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

c) Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu i druge financijske dokumentacije, utvrđeno je da Ujedinjena Srpska nije vodila pravilne i potpune

evidencije o prihodima, rashodima i obvezama, te godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu nije popunila u skladu s Pravilnikom, što je suprotno računovodstvenim propisima i odredbama članka 11. stavak (1) i stavak (2) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Ujedinjena Srpska nije izvršila potpun i sveobuhvatan popis imovine i obveza na dan 31. 12. 2021. godine.

Uvidom u izvještaj Komisije za popis utvrđeno je da popis ne sadrži popis gotovine u iznosu od 203,15 KM, koliko je stranka iskazala u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju. Također je utvrđeno da popisna lista osnovnih sredstava sadrži stavku *Oprema* čija je vrijednost na dan 31. 12. 2021. godine iznosila 10.742,93 KM, a za koju se ne može utvrditi na koju se opremu odnosi.

Isto tako, u popisnoj listi obveza prema dobavljačima na dan 31. 12. 2021. godine, navedeno je da stranka ima obveze prema dobavljačima u iznosu od 33.117,31 KM. U popisnoj listi su navedene obveze prema „ostalim dobavljačima“ u iznosu od 14.587,01 KM za koje nije moguće utvrditi prema kojim dobavljačima i u kojem iznosu stranka ima obveze.

Cilj popisa imovine i obveza je utvrđivanje njihovog stvarnog stanja, te usklađivanje stanja u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kao pretpostavkom za pravilno finansijsko izvještavanje, a što je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Također, politička stranka nije donijela interne akte kojima bi uredila računovodstvene postupke i finansijsko izvještavanje, te unutarnje kontrole zbog sprječavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda i zlouporabe finansijskih sredstava, a što je propisano odredbama članka 11. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (2) Ujedinjena Srpska nije u godišnjem finansijskom izvještaju prijavila transakcijski račun broj 5550000025763121 kod Nove banke a. d., čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

U tijeku obavljanja revizije, utvrđeno je da je transakcijski račun broj 5550000025763121 kod Nove banke a. d. ugašen dana 23. 04. 2021. godine, te da na njemu nije bilo prometa.

Stranka je imala obvezu u godišnjem finansijskom izvještaju iskazati sve transakcijske račune koji su bili aktivni u izvještajnom razdoblju, bez obzira na to je li ostvaren promet.

- (3) U finansijskom izvještaju stranka nije prijavila kompletnu organizacijsku strukturu u skladu s člankom 10. Pravilnika.

Uvidom u ugovore o zakupu utvrđeno je da je stranka koristila poslovne prostore, a pri tome u svojoj organizacijskoj strukturi nije iskazala sljedeće općinske odbore: Lončari, Pelagićevo, Lopare, Šamac, Novo Goražde, Ljubinje, Petrovo, Osmaci, Kotor Varoš, Višegrad, Čajniče, Istočno Novo Sarajevo, Sokolac, Srbac, Nova Topola, Stanari, Kozarska Dubica, te gradske odbore: Prijedor, Zvornik i Banja Luka, kao i odbor Brčko.

- (4) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije, utvrđeno je da Ujedinjena Srpska nije uspostavila potpune i točne evidencije o prihodima stranke, te ih nije pravilno iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju.

1. U poslovnim knjigama i Obrascima 3 (*Izvori financiranja*) i 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obvezu platiti*), stranka nije iskazala nenovčanu donaciju po osnovi korištenja poslovnog prostora u Šamcu bez naknade, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

2. Ujedinjena Srpska je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala članarine u iznosu od 68.993,97 KM, priloge fizičkih osoba u iznosu od 13.630,00 KM, prihode iz proračuna u iznosu od 309.957,80 KM i ostale prihode u iznosu od 323,45 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskih računa utvrđeno je da su prihodi od članarina iznosili 49.105,00 KM, priloge fizičkih osoba 17.980,00 KM i prihodi iz proračuna 318.996,77 KM. Također, stranka je ostvarila ostale prihode po osnovi povrata pristojbe u iznosu od 6.500,00 KM.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka dio prihoda iz proračuna u iznosu od 18.138,97 KM, u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama iskazala kao članarinu, dok je priloge fizičkih osoba u iznosu od 4.350,00 KM iskazala kao prihod iz proračuna u iznosu od 2.600,00 KM, odnosno kao članarinu u iznosu od 1.750,00 KM.

Nevođenjem točnih evidencija, stranka je pogrešno iskazala iznos primljenih članarina, priloge fizičkih osoba, prihode iz proračuna i ostale prihode u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članka 13., članka 14. i članka 19. Pravilnika.

3. U Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) stranka nije iskazala točne podatke o prihodima iz proračuna, čime je prekršila odredbe članka 19. Pravilnika.

- Ujedinjena Srpska je iskazala prihode iz proračuna Republike Srpske u iznosu od 201.623,35 KM. Kontrolom izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da je iz proračuna Republike Srpske na račun stranke uplaćeno 215.513,15 KM.

- Ujedinjena Srpska je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz proračuna sljedećih općina: Čelinac u iznosu od 1.695,33 KM, Pale u iznosu od 499,00 KM, Foča u iznosu od 948,87 KM i Kotor Varoš u iznosu od 1.527,79 KM. Kontrolom izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da je stranka primila sredstva iz proračuna navedenih općina, kako slijedi: Općina Čelinac 2.122,45 KM, Općina Pale 534,00 KM, Općina Foča 1.626,67 KM i Općina Kotor Varoš 2.037,04 KM.

- Stranka je u Obrascu 3-f iskazala prihode iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 11.500,00 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da se stranka nije financirala iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, te da je u 2021. godini iz proračuna Bosne i Hercegovine primila sredstva u iznosu od 5.000,00 KM.

Također, utvrđeno je da je stranka kao prihode iz proračuna iskazala povrat uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru prijave za sudjelovanje političkih subjekata na Lokalnim izborima za 2020. godinu u iznosu od 6.300,00 KM i povrat uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru prijave za sudjelovanje političkih subjekata na ponovljenim izborima u Doboju i Srebrenici u iznosu od 200,00 KM.

Ujedinjena Srpska je sredstva u iznosu od 6.500,00 KM trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostali prihod, a ne kao prihod iz proračuna.

- (5) Politička stranka nije pravilno iskazala rashode u Obrascima 4 (*Ukupni rashodi političke stranke*), 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) i 4.2 (*Troškovi propagande*) finansijskog izvještaja, niti je u poslovnim knjigama uspostavila pravilne evidencije o rashodima, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe članka 21., članka 22. i članka 23. Pravilnika.

- Stranka nije uspostavila i vodila analitičke evidencije o troškovima po mjestu nastanka troška, tj. za svaki organizacijski dio pojedinačno, niti je u godišnjem finansijskom

izvještaju troškove iskazala u Obrascima 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) za svaki organizacijski dio pojedinačno, čime je prekršila odredbe članka 7. stavak (2) Pravilnika.

Stranka je imala obvezu nastale troškove rasporediti po mjestu nastanka troška, odnosno iskazati po odborima.

- Stranka je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnih prostora Glavnog odbora u iznosu od 105.613,88 KM, i to: troškove bruto naknada zakupa fizičkim osobama u iznosu od 83.420,89 KM i troškove zakupa pravnim osobama u iznosu od 22.192,99 KM.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da su troškovi zakupa Glavnog odbora i općinskih odbora stranke za koje Glavni odbor plaća zakup iskazani u jednom iznosu kao trošak Glavnog odbora.

1. Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora, utvrđeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora koje su koristili sljedeći odbori: Teslić, Stanari, Pelagićevo, Pale, Derventa, Kneževo, Kotor Varoš, Osmaci, Šipovo, Nova Topola, Čelinac, Rogatica, Bratunac, Vlasenica, Bileća, Rudo, Ljubinje, Srbac, Foča, Višegrad, Petrovo, Sokolac, Lopare, Šamac, Novo Goražde, Kozarska Dubica, Čajniče, Prijedor, Istočna Ilidža, Derventa, Istočno Novo Sarajevo, Doboju, Zvornik, Bijeljina, Trebinje i Banja Luka, kao i odbor Brčko, u 2021. godini iznosili 105.158,13 KM.
2. Uvidom u poslovne knjige i kontrolom izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da je stranka u 2021. godini evidentirala i troškove zakupa u Pelagićevu koji se odnose na 2020. godinu u iznosu od 195,62 KM. Također je utvrđeno da je Ujedinjena Srpska iskazala troškove zakupa u Vlasenici manje za iznos od 80,00 KM, a u Rudom manje za iznos od 152,00 KM. Stranka je iskazala troškove zakupa u Ljubinju više za 60,01 KM, dok troškove zakupa za poslovne prostore koje je koristila u Doboju u iznosu od 55,11 KM i Tesliću u iznosu od 232,80 KM nije iskazala.
3. Stranka je kao troškove zakupa poslovnih prostora iskazala troškove korištenja školskog dvorišta u iznosu od 120,00 KM po računu JU Osnovna škola „Ivo Andrić“ Banja Luka, broj 19/21 od 06. 08. 2021. godine, troškove zakupa u iznosu od 100,00 KM po računu dobavljača Siniše Vidovića, zakupodavatelja, Banja Luka, broj I09-006-118/2021 od 31. 12. 2021. godine i zakup foajea SD „Obilićevo“ u iznosu od 500,00 KM po računu dobavljača JU „Sportski centar“ Zvornik, broj 1-R-1909/21 od 23. 12. 2021. godine.
Stranka je ove troškove trebala iskazati kao troškove ostalih zakupnina.
4. Ujedinjena Srpska nije prijavila i nije evidentirala troškove zakupa poslovnog prostora u Šamcu koji je koristila bez naknade.
5. Ujedinjena Srpska iskazala je troškove kampanje u Obrascu 4.2 godišnjeg finansijskog izvještaja u iznosu od 29.700,26 KM.
Pregledom poslovnih knjiga, utvrđeno je da je stranka na kontu ostalih troškova reklame i propagande (konto 5359) evidentirala storno predračuna i duplog knjiženja računa iz prethodnih godina u ukupnom iznosu od 27.816,23 KM, te je proknjižila fakturu iz prethodne godine u iznosu od 12.728,60 KM, čime je ostale troškove reklame i propagande umanjila za iznos od 15.087,63 KM.
Ukupni ostali troškovi za reklamu i propagandu u 2021. godini iznosili su 44.786,89 KM, koliko je stranka trebala iskazati u godišnjem finansijskom izvještaju.

Stranka je korekcije knjiženja trebala provesti na način da 27.816,23 KM proknjiži u korist ostalih prihoda, a iznos od 12.728,60 KM na teret rashoda ranijih godina.

6. Novčane pomoći koje je stranka dala fizičkim osobama u svrhe liječenja i izgradnje obiteljske kuće stranka je evidentirala kao humanitarne rashode u iznosu od 400,00 KM, odnosno kao naknadu za topli obrok, prijevoz, regres i slično u iznosu od 500,00 KM. Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da na isplate fizičkim osobama, koje imaju karakter osobnih primanja, nije obračunat niti plaćen porez na dohodak.
 7. Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka troškove nabave zastava knjižila na dva različita konta, kao troškove uredskog materijala i troškove neproizvodnih usluga.
- (6) Stranka je pojedine troškove evidentirala na temelju predračuna, dok je neke troškove, nastale ranijih godina i troškove naredne godine, evidentirala kao troškove tekućeg razdoblja.

Pored navedenog, utvrđeni su nedostaci kod računa dobavljača, koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. U skladu s računovodstvenim propisima, knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski točna i uredna, sačinjena tako da omogućuje potpun uvid u vjerodostojnost dokumenta.

Također, utvrđeno je da računi nisu ovjereni prijemnim pečatom i nisu odobreni za knjiženje i plaćanje.

- Ujedinjena Srpska je u poslovnim knjigama po osnovi predračuna evidentirala troškove ostalih zakupnina u iznosu od 4.095,00 KM, troškove uredskog materijala u iznosu od 22.464,00 KM, troškove hotelskih usluga u iznosu od 164,00 KM i ostale troškove propagande u iznosu od 6.500,00 KM.

Uvidom u predračun dobavljača „Bambusi“ Banja Luka, broj 2145/21 od 16. 11. 2021. godine za nabavu 1.200 komada kišnjača u iznosu od 22.464,00 KM utvrđeno je da ga je stranka iskazala kao trošak uredskog materijala, dok je po predračunu Agencije „Vip reklame“, broj 3/21 od 29. 01. 2021. godine u iznosu od 3.057,00 KM stranka na kontu ostalih troškova propagande evidentirala trošak u iznosu od 1.500,00 KM, tj. u iznosu koji je platila dobavljaču dana 10. 05. 2021. godine.

Također, stranka je troškove za hotelski smještaj po predračunu dobavljača „Sloboprom S“ Brčko distrikt, broj 63/21 od 16. 11. 2021. godine u iznosu od 164,00 KM iskazala kao naknadu za topli obrok, prijevoz, regres i sl.

- Pregledom poslovnih knjiga i uvidom u račun dobavljača „Kulturni centar“ Trebinje, broj 11/20 od 25. 02. 2020. godine, utvrđeno je da je stranka kao troškove ostalih zakupnina evidentirala uporabu kazališne dvorane u iznosu od 585,00 KM, a koju je koristila dana 29. 02. 2020. godine.

S druge strane, Ujedinjena Srpska je u Obrascu 4.2 (*Troškovi propagande*) kao troškove ostale propagande iskazala i troškove zakupa svadbenog salona za proslavu Dana žena 2022. godine, a po predračunu dobavljača „Džungla“ d. o. o., Doboj, broj 147/21 od 27. 12. 2021. godine u iznosu od 5.000,00 KM.

- Na računu dobavljača „Kafe bar“ s. p. Rosić Milenko, Banja Luka, broj MFK-00020-12-21 od 30. 08. 2021. godine u iznosu od 1.055,75 KM, kao naziv artikla navedena je konzumacija hrane i pića, bez specifikacije o vrsti i količini hrane i pića, a račun nije potpisan od strane izdavatelja i primatelja usluge.

- (7) Ujedinjena Srpska je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala nespomenute ostale rashode u iznosu od 9.173,63 KM.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka 02. 01. 2021. godine donijela Odluku broj 01/21 o otpisu predujama danih dobavljačima (19 dobavljača), te je dana 02. 01. 2021. godine izvršila otpis predujama na teret nespomenutih ostalih rashoda u iznosu od 9.173,63 KM.

U cilju utvrđivanja stvarnoga stanja, Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je od pravnih osoba „Antena net“ d. o. o., Teslić, „Gatarić“ d. o. o., Derventa i „Reklame Darko“ s. p., Laktaši, za koje su otpisani predujmi, zatražila da dostave izvode otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine i analitičke kartice potraživanja i obveza za političku stranku Ujedinjena Srpska.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je sljedeće:

- Stranka je u svojim poslovnim knjigama na kontu 1510 – *Dani predujmi drugim pravnim osobama iz RS* iskazala početno stanje potraživanja od „Antena net“ d. o. o., Teslić na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 1.000,00 KM.

Uvidom u dokumentaciju koju je dostavila pravna osoba „Antena net“ d. o. o., Teslić utvrđeno je da Ujedinjena Srpska nema potraživanja i obveza prema ovoj pravnoj osobi, ali da Ujedinjena Srpska u svojim poslovnim knjigama nije evidentirala račun broj 379/18 od 28. 12. 2018. godine u iznosu od 1.000,00 KM.

- Stranka je na dan 02. 01. 2021. godine isknjižila svoja potraživanja po osnovi danih predujama pravnoj osobi „Gatarić“ d. o. o., Derventa u iznosu od 1.287,00 KM. Uvidom u dokumentaciju koju je dostavila ova pravna osoba, utvrđeno je da stranka nema potraživanja i obveza, što odgovara podacima iz poslovnih knjiga stranke na dan 31. 12. 2021. godine. Također, utvrđeno je da je stranka račune iz 2020. godine u ukupnom iznosu od 818,51 KM evidentirala u poslovnim knjigama 2021. godine.

- Pravna osoba „Reklame Darko“ PR s. p., Laktaši za koju je Ujedinjena Srpska izvršila otpis danih predujama u iznosu od 4.261,14 KM, dostavila je, dana 05. 09. 2023. godine, nakon izdavanja Preliminarnog izvještaja, Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine analitičku karticu kupca i izvod otvorenih stavki kupca za 2021. godinu, iz kojih je utvrđeno da ova pravna osoba nema potraživanja ili obveza prema stranci.

- S obzirom na to da je na dan 31. 12. 2021. godine Ujedinjena Srpska iskazala potraživanja po osnovi danih predujama dobavljaču „Mikro print“ Ševa Davor s. p., Banja Luka u iznosu od 1.170,00 KM, Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je i ovoj pravnoj osobi uputilo zahtjev da dostavi izvod otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine i analitičke kartice potraživanja i obveza za političku stranku Ujedinjenu Srpsku.

Pregledom dokumentacije koju je dostavio „Mikro print“ Ševa Davor s. p., Banja Luka, utvrđeno je da Ujedinjena Srpska kod ovog dobavljača ima preplatu u iznosu od 11,70 KM, te da u svojim poslovnim knjigama nema proknjižen račun broj 341/2021 od 21. 07. 2021. godine u iznosu od 1.158,30 KM.

Nepostupanje u skladu s računovodstvenim propisima i načelima kojima je utvrđeno da se troškovi evidentiraju u trenutku nastanka obveze, a ne u trenutku plaćanja, prouzrokovalo je pogrešno iskazivanje troškova u izvještajnim razdobljima, odnosno pogrešno iskazivanje troškova po vrsti troška.

Navedeno ukazuje na to da stranka nije uspostavila potpune i pravovremene evidencije o svojim rashodima i obvezama, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode u godišnjem finansijskom izvještaju.

- (8) Ujedinjena Srpska nije u godišnjem finansijskom izvještaju evidentirala i u poslovnim knjigama pravilno iskazala obveze prema dobavljačima na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika. Također, stranka nije izvršila usuglašavanje međusobnih obveza i potraživanja s dobavljačima, što za rezultat ima pogrešno iskazane obveze stranke.

Služba za reviziju je od Ujedinjene Srpske zatražila da dostavi potvrde stanja obveza na dan 31. 12. 2021. godine od dobavljača: „Reklame Darko“ PR s. p., Laktaši, „Bambusi“ d. o. o., Banja Luka, „Slobo prom“ d. o. o., Lončari, „Gastro imperial“ d. o. o., Bijeljina, „Astra media“ d. o. o., Bijeljina, „Radio Ljubić“ d. o. o., Prnjavor, „Metromedia“ d. o. o., Banja Luka, „Odgovor kontakt“ d. o. o., Banja Luka i „Hotel Prijedor“ a. d., Prijedor. Od navedenih dobavljača, potvrde su dostavili „Bambusi“ d. o. o., Banja Luka, „Hotel Prijedor“ a. d., Prijedor i „Metromedia“ d. o. o., Banja Luka.

- Uvidom u finansijsku karticu potraživanja pravne osobe „Bambusi“ d. o. o., Banja Luka od Ujedinjene Srpske utvrđeno je da stranka na dan 31. 12. 2021. godine ima preplatu u iznosu od 22.464,00 KM. Ujedinjena Srpska je, međutim, u svojim poslovnim knjigama proknjižila predračun u iznosu od 22.464,00 KM i njegovo plaćanje, odnosno obveze prema dobavljaču na dan 31. 12. 2021. godine su zatvorene, te nema potraživanja po osnovi predujma.

- (9) U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, stranka je u Obrascu 3-a iskazala priloge fizičkih osoba u ukupnom iznosu od 13.630,00 KM, za koje je izdala 6 potvrda o primljenim priložima fizičkih osoba. Potvrde o primljenim priložima, koje je izdala Ujedinjena Srpska, nisu u skladu s odredbama članka 6. Pravilnika.

Uvidom u potvrde o primljenim priložima koje je stranka izdala fizičkim osobama, utvrđeno je da obrazac potvrde ne sadrži broj osobnog dokumenta. Također, utvrđeno je da stranka na pet potvrda nije upisala adresu osobe koja je uplatila prilog.

U skladu s odredbama iz članka 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakoj fizičkoj i pravnoj osobi od koje je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podatci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj osobnog dokumenta/identifikacijski broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštene osobe.

3. DEMOKRATSKI SAVEZ – DEMOS (Kod 2420)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Demokratski savez – DEMOS se financirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	17.715,00	10,24
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	38.800,00	22,43
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	8.976,00	5,19
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	107.510,10	62,14
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-9)	173.001,10	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	173.001,10	100,00

Revizijom financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Demokratski savez – DEMOS prekršio odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Demokratski savez – DEMOS je sredstva u iznosu od 39.363,45 KM utrošio mimo Programa uoška sredstava, čime je prekršio odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Uvidom u godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu, utvrđeno je da je Demokratski savez – DEMOS u 2021. godini ostvario rashode u iznosu od 147.941,04 KM.

Programom uoška sredstava za 2021. godinu Demokratski savez – DEMOS je planirao rashode u iznosu od 155.000,00 KM.

Uvidom u Program uoška sredstava, utvrđeno je da je stranka planirala troškove bruto plaća zaposlenih u iznosu od 40.000,00 KM i troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 45.000,00 KM, dok je pregledom financijskog izvještaja i poslovnih knjiga utvrđeno da su troškovi bruto plaća zaposlenih ostvareni u iznosu od 51.717,18 KM, a troškovi zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 54.555,00 KM.

Demokratski savez – DEMOS je u godišnjem financijskom izvještaju iskazao troškove u iznosu od 18.091,27 KM, koje nije planirao Programom uoška sredstava, i to: troškove stručnih publikacija, časopisa, dnevnih novina u iznosu od 30,00 KM, troškove grijanja u iznosu od 470,80 KM, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 3.600,00 KM, troškove reklame i propagande u iznosu od 361,50 KM, troškove vode u iznosu od 1.372,56 KM, troškove poreza i drugih obveza u iznosu od 2.818,40 KM, troškove goriva i maziva u iznosu od 350,23 KM, troškove uredskog materijala u iznosu od 378,99 KM, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 150,01 KM, troškove poštarine, internetskih usluga u iznosu od 330,16 KM, troškove usluga u iznosu od 2.202,82 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 100,00 KM, pristojbe,

novčane kazne i slično u iznosu od 1.550,00 KM i ostale troškove propagande u iznosu od 4.375,80 KM.

- b) Demokratski savez – DEMOS postupio je suprotno odredbama članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Uvidom u izvode s transakcijskih računa, utvrđeno je da je Gradski odbor Zvornik, u tijeku 2021. godine, na transakcijski račun stranke uplatio članarinu u iznosu od 15.300,00 KM.

Kontrolom dostavljene dokumentacije utvrđeno je da je Gradski odbor Zvornik sredstva po osnovi prikupljene članarine u iznosu od 8.660,00 KM uplatio na transakcijski račun stranke nakon proteka 10 dana od dana prijema gotovinske uplate, čime je prekršio odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Pored navedenog, utvrđeno je da stranka nije izdavala potvrde fizičkim osobama o primljenoj članarini, što je, također, suprotno odredbama članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- c) Na temelju obavljene revizije godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da Demokratski savez – DEMOS nije vodio pravilne, potpune i pravovremene evidencije o prihodima, rashodima i obvezama, nije postupao u skladu s računovodstvenim propisima i principima blagajničkog poslovanja i godišnji financijski izvještaj nije popunio u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršio odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Demokratski savez – DEMOS nije izvršio redovit popis imovine i obveza na dan 31. 12. 2021. godine, kao pretpostavku za pravilno financijsko izvještavanje, odnosno iskazivanje imovine, obveza, prihoda i rashoda političke stranke u 2021. godini, a što je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Politička stranka je donijela interni akt kojim se uređuju računovodstveni postupci i financijsko izvještavanje, te unutarnje kontrole zbog sprječavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zlouporabe financijskih sredstava, međutim, uvidom u poslovne knjige i financijsku dokumentaciju, utvrđeno je da Demokratski savez – DEMOS nije postupao u skladu sa svojim pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

- Podatci o prihodima i rashodima koje je stranka iskazala u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu koji je politička stranka dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine ne odgovaraju podacima iz Bilance uspjeha za 2021. godinu.

Demokratski savez – DEMOS je u godišnjem financijskom izvještaju iskazao ukupne prihode u iznosu od 173.001,10 KM, dok je u poslovnim knjigama i Bilanci uspjeha za 2021. godinu iskazao ukupne prihode u iznosu od 164.025,00 KM. U godišnjem financijskom izvještaju politička stranka je iskazala ukupne rashode u iznosu od 147.941,04 KM, a u poslovnim knjigama i Bilanci uspjeha za 2021. godinu rashode u ukupnom iznosu od 138.965,00 KM. Pored navedenog, utvrđeno je da je stranka sredstva u iznosu od 8.976,00 KM koja po iznosu odgovaraju prihodima po osnovi nenovčanih donacija evidentirala u vanbilančnoj evidenciji, na kontima 8848 – *Ostala aktiva u vanbilančnoj evidenciji* i 8948 – *Ostala pasiva u vanbilančnoj evidenciji*.

- (2) Politička stranka nije vodila blagajničko poslovanje i nije uspostavila evidencije o gotovinskom prometu putem blagajne, te nije prijavila točan promet blagajne u financijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članka 12. Pravilnika.

Demokratski savez – DEMOS je u godišnjem izvještaju za 2021. godinu, na Obrascu 2.1 (*Promet blagajne*) iskazao promet blagajne Glavnog odbora Banja Luka i to: početno stanje u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet ulaza i izlaza u iznosu od 15.300,00 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godini u iznosu od 0,00 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskih računa stranke utvrđeno je da je Gradski odbor Zvornik na transakcijski račun stranke uplatio gotovinska sredstva u ukupnom iznosu od 15.300,00 KM na ime članarine više fizičkih osoba. Uvidom u poslovne knjige i analitičku karticu blagajne, utvrđeno je da je stranka promet blagajne evidentirala na temelju gotovinskih uplata Gradskog odbora Zvornik na njen transakcijski račun.

Demokratski savez – DEMOS je, u tijeku obavljanja revizije, revizorima predočio priznanice kao dokaz o primljenim gotovinskim uplatama članarine. Stranka nije predočila blagajničku dokumentaciju, kao što su nalozi uplate i isplate u blagajnu i blagajnički dnevnik, što upućuje na činjenicu da stranka nije vodila dnevnike blagajne, nije sačinila naloge naplate za uplate članarine fizičkih osoba, koje je primila putem blagajne, a za uplate novčanih sredstava iz blagajne na transakcijski račun nije sačinila naloge isplate iz blagajne.

Također, uvidom u dostavljene priznanice o uplati gotovine, utvrđeno je da su fizičke osobe u 2021. godini na ime članarine Gradskom odboru Zvornik uplatile sredstva u iznosu od 15.310,00 KM.

Na temelju navedenog, utvrđeno je da Demokratski savez – DEMOS nije vodio blagajnu u skladu s pravilima i principima blagajničkog poslovanja, te da je prihod od članarina u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazao u manjem iznosu za 10,00 KM.

- (3) Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije, utvrđeno je da Demokratski savez – DEMOS nije uspostavio potpune i točne evidencije o prihodima stranke, te ih nije pravilno iskazao u godišnjem financijskom izvještaju, čime je prekršio odredbe članka 13., članka 14., članka 18. i članka 19. Pravilnika.

Demokratski savez – DEMOS je u godišnjem financijskom izvještaju iskazao ukupne prihode u iznosu od 173.001,10 KM i to: članarine u iznosu od 17.715,00 KM, priloge fizičkih osoba u iznosu od 38.800,00 KM, prihode od poklona u iznosu od 8.976,00 KM i prihode iz proračuna u iznosu od 107.510,10 KM.

- Uvidom u dostavljene priznanice o uplati članarine u gotovini, koje je dostavio Gradski odbor Zvornik, i izvode s transakcijskih računa Glavnog odbora utvrđeno je da prihodi od članarina iznose 17.725,00 KM, što je za 10,00 KM manje od iznosa prihoda koji je stranka iskazala u godišnjem financijskom izvještaju i poslovnim knjigama.
- U postupku revizije financijskog izvještaja utvrđeno je da Demokratski savez – DEMOS nije u svojim poslovnim knjigama evidentirao prihode po osnovi nenovčanih donacija u iznosu od 8.976,00 KM.

Naime, stranka je u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala nenovčanu donaciju od pravne osobe *L. T. G. Company* d. o. o., Banja Luka po osnovi besplatno ustupljenog poslovnog prostora u iznosu od 7.800,00 KM i nenovčanu donaciju fizičke osobe Spomenka Stojanovića u iznosu od 1.176,00 KM po osnovi njegove uplate za naknadu za korištenje poslovnog prostora u Foči.

- U Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) stranka nije iskazala točne podatke o prihodima iz proračuna.

Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala prihode iz proračuna gradova i općina: Banja Luka u iznosu od 28.239,90 KM, Bijeljina u iznosu od 33.661,89 KM, Istočno Novo Sarajevo u iznosu od 1.440,00 KM, Kotor Varoš u iznosu od 2.171,29 KM i Šipovo u iznosu od 1.308,29 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da je stranka primila sredstva iz proračuna ovih gradova i općina, kako slijedi: Banja Luka 17.963,11 KM, Bijeljina 32.038,68 KM, Istočno Sarajevo 1.440,00 KM, Kotor Varoš 2.037,04 KM i Šipovo 1.442,54 KM.

- Uvidom u izvode s transakcijskog računa i dokumentaciju koju je dostavila Narodna skupština Republike Srpske, utvrđeno je da su Demokratskom savezu – DEMOS-u uplaćena sredstva u iznosu od 5.500,00 KM, koja su iz proračuna izdvojena za pokriće troškova rada poslanika u Narodnoj skupštini Republike Srpske.

S obzirom na to da Demokratski savez – DEMOS nije sudjelovao na Općim izborima 2018. godine i nije imao osvojene mandate, sredstva koja su mu iz proračuna isplaćena za pokriće troškova rada poslanika u Klubu poslanika DEMOS-a u Narodnoj skupštini Republike Srpske, predstavljaju donacije tih poslanika, odnosno zasupnika, a ne prihod iz proračuna Grada Banje Luke.

- Stranka je kao prihod iz proračuna iskazala povrat uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru prijave za sudjelovanje političkih subjekata na Lokalnim izborima za 2020. godinu u iznosu od 6.400,00 KM. Stranka je sredstva u iznosu od 6.400,00 KM trebala iskazati kao ostali prihod, a ne kao prihod iz proračuna FBiH.

- (4) Revizijom financijskog izvještaja utvrđeno je da stranka nije uspostavila potpune i pravovremene evidencije o svojim rashodima, odnosno nije uspostavila evidencije o rashodima po organizacijskim odborima, te ih nije na pravilan način iskazala u godišnjem financijskom izvještaju, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe članka 7. stavak (1), te članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- U godišnjem financijskom izvještaju Demokratski savez – DEMOS je iskazao troškove zakupa poslovnih prostora koje su koristili sljedeći odbori: OO Čajniče u iznosu od 2.600,00 KM, OO Prnjavor u iznosu od 3.351,44 KM, GO Gradiška u iznosu od 5.759,47 KM, GO Doboju u iznosu od 62,59 KM i GO Zvornik u iznosu od 8.812,50 KM.

Uvidom u dostavljene ugovore o zakupu, utvrđeno je da su troškovi zakupa poslovnog prostora koji je koristio OO Čajniče iznosili 2.400,00 KM, OO Prnjavor 3.000,00 KM, GO Gradiška 5.728,32 KM, GO Doboju 68,28 KM i GO Zvornik 8.312,50 KM.

Uvidom u analitičke kartice troškova zakupa, utvrđeno je da je stranka za OO Čajniče pored zakupnine poslovnog prostora za dvanaest mjeseci 2021. godine iskazala i troškove zakupa za prosinac 2020. godine, čime je troškove zakupa uvećala za 200,00 KM, a troškove zakupa poslovnog prostora u Doboju je iskazala u manjem iznosu za 5,69 KM u odnosu na ugovorenu cijenu zakupnine.

Također, uvidom u račun dobavljača GP „Gradip“ a. d., Prnjavor, broj 2021-T004-53-000036 od 09. 03. 2021. godine i poslovne knjige, utvrđeno je da je stranka kao troškove

zakupa poslovnog prostora iskazala i troškove električne energije i utrošak vode u ukupnom iznosu od 351,44 KM.

Isto tako, stranka je kao troškove zakupa poslovnog prostora GO Gradiška iskazala i troškove električne energije u iznosu od 31,15 KM, dok je troškove zakupa poslovnog prostora u veljači za GO Zvornik u iznosu od 500,00 KM dva puta evidentirala i platila.

- Demokratski savez – DEMOS nije iskazao troškove zakupa poslovnog prostora koje je koristio OO Sokolac u iznosu od 2.400,00 KM, dok je troškove zakupa poslovnog prostora koje je koristio OO Teslić u iznosu od 276,60 KM, u poslovnim knjigama i u godišnjem financijskom izvještaju, iskazao kao troškove poreza i drugih obveza (konto 5550 – *Troškovi poreza na zakup*).
- Kontrolom komunalnih usluga koje je stranka u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) za Glavni odbor iskazala u okviru troškova usluga, utvrđeno je da stranka na kontu 53202 – *Komunalne usluge – odvoz otpada* nije evidentirala troškove po računu za siječanj 2021. godine u iznosu od 13,92 KM. Stranka je na kontu 53202 evidentirala komunalne usluge – odvoz otpada za razdoblje veljača – prosinac 2021. godine u iznosu od 153,12 KM, dok je na kontu 4320023 – *Obveze prema dobavljaču „Čistoća“ a. d., Banja Luka* evidentirala račune za razdoblje siječanj – prosinac 2021. godine u ukupnom iznosu od 167,04 KM.
- Uvidom u račune za telekomunikacijske usluge za razdoblje siječanj – prosinac 2021. godine, utvrđeno je da su troškovi telekomunikacijskih usluga iznosili 617,30 KM. Stranka je troškove za razdoblje siječanj – srpanj 2021. godine u iznosu od 356,54 KM evidentirala na kontu 53150 – *Troškovi telefona, interneta – Glavni odbor*, te iskazala u Obrascu 4.1 kao troškove Glavnog odbora, dok je račune za razdoblje kolovoz – prosinac 2021. godine u iznosu od 260,76 KM iskazala u Obrascu 4.1 Gradskog odbora Doboj kao troškove PTT usluga.
- Politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala niti u financijskom izvještaju iskazala troškove knjigovodstvenih usluga za prosinac 2021. godine.
- Kontrolom troškova sitnog inventara i automobilskih guma, utvrđeno je da je stranka nabavu stolica po računu dobavljača *FEF Export-Import* Sarajevo u iznosu od 1.272,00 KM izravno proknjižila na teret troškova, iako je nabavu trebala evidentirati na konto osnovnih sredstava. Postupajući na taj način, politička stranka je propustila uspostaviti evidencije o svojim osnovnim sredstvima.
- Demokratski savez – DEMOS je u Obrascu 4.2 (*Troškovi propagande*) iskazao troškove u iznosu od 4.340,70 KM. Kontrolom računa utvrđeno je da je stranka nabavu bilborda po osnovi kampanje stranke u razdoblju od 09. 12. 2020. godine do 22. 12. 2020. godine, evidentirala kao trošak 2021. godine. Bez obzira na to što je dobavljač „Metromedia“ Banja Luka račun za bilborde izdao tek 26. 01. 2021. godine, stranka je troškove trebala ukalkulirati u poslovnim knjigama za 2020. godinu.
- Politička stranka je račun dobavljača „Zvornik stan“ a. d., Zvornik za utrošeni plin za prosinac 2020. godine u iznosu od 67,76 KM evidentirala kao trošak 2021. godine, dok je propustila evidentirati trošak utrošenog plina po računu broj 1885 od 30. 04. 2021. godine u iznosu od 61,90 KM i kamatu za siječanj i veljaču 2021. godine u iznosu od 0,81 KM.

- Demokratski savez – DEMOS je u Obrascu 4.1 Gradskog odbora Doboj iskazao troškove reprezentacije u iznosu od 6.356,75 KM.

Uvidom u pojedinačne račune utvrđeno je da se troškovi odnose na catering, nabavu pića i sl., te da se pojedini troškovi ne odnose na Gradski odbor Doboj, već su troškovi Gradskog odbora Prijedor. Naime, uvidom u račun dobavljača *MLADOST-TRADE* d. o. o., Prijedor, broj 4791 od 04. 06. 2021. godine u iznosu od 331,95 KM utvrđeno je da je nabavu ovjerio Gradski odbor Prijedor.

- U Obrascu 4.1 Gradskog odbora Doboj iskazani su troškovi električne energije u iznosu od 172,36 KM. Uvidom u analitičku karticu troškova, utvrđeno je da su proknjiženi troškovi električne energije za siječanj, travanj, svibanj, lipanj i prosinac, da je račun za travanj u iznosu od 24,21 KM proknjižen dva puta, dok računi za siječanj, ožujak, srpanj, kolovoz, rujan, listopad i studeni nisu evidentirani u poslovnim knjigama.

Demokratski savez – DEMOS u poslovnim knjigama nije iskazao ni sve troškove vode za prostor koji je koristio Gradski odbor Doboj. Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala samo račune za razdoblje siječanj – ožujak 2021. godine u iznosu od 40,79 KM.

- Demokratski savez – DEMOS nije u godišnjem financijskom izvještaju u Obrascu 4.1 Općinskog odbora Šamac iskazao troškove električne energije i troškove komunalnih usluga, iako je koristio poslovni prostor u Šamcu.
- Stranka je troškove zakupnine poslovnog prostora u Foči koje je koristila po osnovi nenovčane donacije fizičke osobe u iznosu od 1.176,00 KM iskazala u poslovnim knjigama u vanbilančnoj evidenciji.

(5) Demokratski savez – DEMOS nije vodio pravilne i potpune evidencije o svojim obvezama, nije vršio usuglašavanje obveza s dobavljačima i nije sve obveze na dan 31. 12. 2021. godine iskazao u godišnjem financijskom izvještaju, čime je prekršio odredbe članka 24. Pravilnika.

- Demokratski savez – DEMOS je u Obrascu 5 (*Obveze*) iskazao obveze prema pravnoj osobi MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ a. d., Trebinje u iznosu od 501,32 KM, u okviru kojih su i obveze po računima za prostor u Zvorniku, koji nisu glasili na stranku već na zakupodavatelja.

Uvidom u izvode otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine koje je dostavila ova pravna osoba, obveze Demokratskog saveza – DEMOS-a po osnovi električne energije iznosile su 585,38 KM i to: Sokolac 63,74 KM, Čajniče 27,44 KM, Foča 133,00 KM, Pale 94,29 KM, Rogatica 23,92 KM, Pelagićevo 27,41 KM, Doboj 82,83 KM i Šipovo 132,74 KM, te dug u iznosu od 0,01 KM.

Prema podacima s računa za siječanj 2022. godine za prostor u Zvorniku, koji je ispostavljen zakupodavateljima Eminu i Mustafi Begtaševiću, a koji je u postupku revizije dan revizorima, obveze stranke za korištenje električne energije za ovaj prostor na dan 31. 12. 2021. godine iznosile su 207,13 KM.

Navedeno ukazuje na to da su ukupne obveze stranke po osnovi utrošene električne energije veće od iskazanih, te da stranka nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala sve troškove električne energije i obveze prema dobavljaču.

- Uvidom u podatke koje je dostavio dobavljač „Astra media“ d. o. o., Bijeljina, utvrđeno je da Demokratski savez – DEMOS na dan 31. 12. 2021. godine nema obveze prema ovoj pravnoj osobi.

Demokratski savez – DEMOS u svojim poslovnim knjigama i u Obrascu 5 (*Obveze*) nije iskazao obveze prema ovoj pravnoj osobi, ali iskazuje potraživanja po osnovi uplaćenog predujma u iznosu od 257,40 KM iz ranijeg razdoblja.

Politička stranka, također, iskazuje preplatu u iznosu od 501,70 KM na analitičkoj kartici dobavljača „Alternativna televizija“. Uvidom u karticu dobavljača „Alternativna televizija“, utvrđeno je da je stranka 03. 03. 2021. godine izvršila uplatu u iznosu od 9.850,00 KM, dok je obveza iz ranijih godina iznosila 9.348,30 KM.

- Analitička evidencija o obvezama prema dobavljaču, odnosno potraživanjima po osnovi avansa – preplata za „Vodovod“ a. d., Doboj i „Zvornik stan“ a. d., Zvornik nisu vođene na pravilan način.

Prema podacima s računa dobavljača „Vodovod“ a. d., Doboj, obveze Demokratskog saveza – DEMOS-a na dan 31. 12. 2020. godine, odnosno 01. 01. 2021. godine iznosile su 39,80 KM. Stranka je, međutim, u svojim poslovnim knjigama na analitičkoj kartici obveza prema dobavljaču iskazala početno stanje – preplatu u iznosu 46,82 KM. Stranka je u tijeku godine izvršila plaćanje obveza u ukupnom iznosu od 121,71 KM, ali nije knjižila ulazne račune za razdoblje od travnja do prosinca 2021. godine, te je na kraju izvještajnog razdoblja izvršila prijenos preplate u iznosu od 127,74 na konto 1516 – *Predujmi*.

Isto tako, uvidom u analitičku karticu dobavljača „Zvornik stan“ a. d., Zvornik za 2021. godinu, utvrđeno je da Demokratski savez – DEMOS prema ovoj pravnoj osobi na dan 31. 12. 2021. godine ima obvezu u iznosu od 55,63 KM. Stranka je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala preplatu u iznosu od 12,04 KM na konto 1513 – *Predujmi*. Navedeno ukazuje na to da politička stranka nije evidentirala troškove u trenutku nastanka, odnosno nije vodila potpune evidencije o rashodima i obvezama.

- (6) Demokratski savez – DEMOS izdao je potvrdu o prijemu nenovčane donacije od fizičke osobe po osnovi korištenja poslovnog prostora u Foči u iznosu većem za 24,00 KM od iznosa dane donacije, čime je prekršio odredbe članka 6. Pravilnika.

Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora u Foči, utvrđeno je da je mjesečna zakupnina iznosila 98,00 KM, odnosno godišnja zakupnina 1.176,00 KM. Stranka je u finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u Foči u iznosu od 1.176,00 KM i nenovčanu donaciju fizičke osobe Spomenka Stojanovića u iznosu od 1.176,00 KM.

Pregledom potvrda o primljenim priložima koje je stranka izdala fizičkim i pravnim osobama, utvrđeno je da je stranka izdala potvrdu broj D-02-10/21 od 27. 12. 2021. godine na ime Spomenka Stojanovića za izvršenu uplatu u ime DEMOS-a za korištenje prostora OO DEMOS Foča u iznosu od 1.200,00 KM.

- (7) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave, utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. Također, utvrđeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje.

Na računu dobavljača *MOTEL LE PONT* Prijedor, broj 70-442/21 od 01. 06. 2021. godine u iznosu od 300,00 KM, navedeno je „ketering za 30 osoba“ bez specifikacije o vrsti hrane i pića. Također, na računu dobavljača *GARFIELD* Doboj, broj 1/2021 od 03. 09. 2021. godine

u iznosu od 2.600,00 KM, u dijelu računa u kojem se upisuje naziv usluge navedeno je „restoranske usluge – catering“, u količini 1 kom., bez navođenja vrste hrane/pića i količine.

4. POLITIČKA ORGANIZACIJA NEZAVISNI BLOK (Kod 2314)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Politička organizacija „Nezavisni blok se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	7.761,96	2,20
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	90,00	0,03
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	318.784,70	90,33
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	326.636,66	92,56
II.	Ostali prihodi i drugo	26.258,45	7,44
	Izvori financiranja (I+II)	352.895,11	100,00

Revizijom financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Politička organizacija Nezavisni blok prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Politička organizacija Nezavisni blok Plan prihoda i rashoda za 2021. godinu nije sačinila na način da osigurava transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima, te je financijska sredstva u iznosu od 54.580,98 KM utrošila mimo utvrđenog Plana prihoda i rashoda za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 253.877,03 KM.

U Planu prihoda i rashoda za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 301.800,00 KM, uključujući i troškove po osnovi neplaćenih faktura iz 2020. godine u iznosu od 37.000,00 KM, koji su trebali biti uključeni u Plan prihoda i rashoda za 2020. godinu.

Uvidom u Plan prihoda i rashoda za 2021. godinu, Služba za reviziju je utvrdila da je on sačinjen na način da ne osigurava transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima, odnosno nije analitičan.

Politička stranka je financijska sredstva u iznosu od 54.580,98 KM utrošila mimo utvrđenog Plana rashoda za 2021. godinu, i to:

Stranka je troškove pristojbe i novčanih kazni ostvarila u iznosu većem za 25.585,00 KM u odnosu na planirani iznos. Planom prihoda i rashoda za 2021. godinu troškovi pristojbe i

novčanih kazni planirani su u iznosu od 5.000,00 KM, a ostvareni su u ukupnom iznosu od 30.585,00 KM.

Politička organizacija Nezavisni blok je troškove propagande planirala u iznosu od 15.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 27.175,13 KM, što je za 12.175,13 KM više u odnosu na planirane.

U Planu prihoda i rashoda za 2021. godinu, stranka nije predvidjela sljedeće troškove: troškove uredskog materijala, troškove održavanja opreme, troškove usluga, troškove reprezentacije, troškove platnog prometa, troškove prethodnih godina, troškove ostalog materijala, troškove stipendije i troškove sudske pristojbe.

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 16.820,85 KM, i to: troškove uredskog materijala u iznosu od 591,05 KM, troškove održavanja opreme u iznosu od 30,00 KM, troškove usluga u iznosu od 1.678,73 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 8.107,61 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 2.211,40 KM, troškove prethodnih godina u iznosu od 2.636,06 KM, troškove ostalog materijala u iznosu od 866,00 KM, troškove stipendije u iznosu od 200,00 KM i troškove sudske pristojbe u iznosu od 500,00 KM.

- b) Stranka je prekršila odredbe članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Politička organizacija Nezavisni blok nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodila potpune i pravilne evidencije o svojim prihodima, rashodima i obvezama, te obrasce godišnjeg financijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) U godišnjem financijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, politička stranka je na Obrascu 1.1 (*Opći podatci o političkoj stranci – teritorijalna organizacija političke stranke*), u okviru organizacijske strukture navela: Središnjicu stranke u Sarajevu, Kantonalni odbor stranke u Zenici i Kantonalni odbor stranke u Bihaću, te odbore Donji Vakuf, Kakanj, Vareš, Sanski Most, Zavidovići, Tešanj i Visoko.

Kontrolom podataka o financiranju političkih stranaka iz proračuna svih razina vlasti, kao i kontrolom prometa izvoda s transakcijskih računa političke stranke, utvrđeno je da je stranka osim prihoda koje je ostvarila iz proračuna Zeničko-dobojskog kantona i Unsko-sanskog kantona, ostvarila prihod i iz Srednjobosanskog kantona i Bosansko-podrinjskog kantona, te općina Hadžići, Bihać i Ključ, što ukazuje na činjenicu da Politička organizacija Nezavisni blok u godišnjem financijskom izvještaju nije prijavila sve organizacijske dijelove.

Stranka je u tijeku 2021. godine zaključila ugovore o djelu s fizičkim osobama radi provedbe aktivnosti u vezi s tehničkom realizacijom, organizacijskim, analitičkim i administrativno-tehničkim poslovima u Zenici, Prijedoru i Banjoj Luci.

S obzirom na to da politička stranka u financijskom izvještaju nije prijavila potpunu organizacijsku strukturu, prekršila je odredbe članka 10. Pravilnika.

- (2) Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije, utvrđeno je da Politička organizacija Nezavisni blok nije uspostavila blagovremene, potpune i točne evidencije o članarinama, priložima fizičkih osoba i pravnih osoba, prihodima iz proračuna, te ih nije pravilno iskazala u godišnjem financijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka i članka 13., članka 14., članka 18. i članka 19. Pravilnika.

- U poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala prihode od članarine u iznosu od 7.761,96 KM, te je fizičkim osobama-članovima stranke izdala potvrde o primljenim članarinama.

Kontrolom transakcijskih računa stranke utvrđeno je da su članarinu, u različitim iznosima, uplatile četiri fizičke osobe i to: dvije fizičke osobe u iznosu od po 20,00 KM, fizička osoba Aida Ibrahimpašić u iznosu od 1.116,00 KM i fizička osoba Amer Obradović u iznosu od 6.605,96 KM za koje je stranka izdala potvrde o primljenoj članarini.

Uvidom u Odluku o preporuci plaćanja i visini eventualne članarine u Političkoj organizaciji Nezavisni blok, utvrđeno je da se članarina plaća na dobrovoljnoj osnovi i da je iznos godišnje članarine definiran u rasponu od 12,00 do 120,00 KM.

Imajući u vidu da je preporučeni maksimalni iznos godišnje članarine 120,00 KM, Politička organizacija Nezavisni blok je u Obrascu 3 (*Izvori financiranja*) trebala iskazati članarinu u iznosu od 280,00 KM i priloge fizičkih osoba u iznosu od 7.481,96 KM, i to: prilog fizičke osobe Aide Ibrahimpašić u iznosu od 996,00 KM i prilog fizičke osobe Amera Obradovića u iznosu od 6.485,96 KM.

Stranka je bila obvezna priloge fizičkih osoba iskazati u Obrascu 3-a godišnjeg finansijskog izvještaja, te fizičkim osobama izdati potvrde o primljenim priložima.

- Politička organizacija Nezavisni blok je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ostale prihode u iznosu od 26.258,45 KM. Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i poslovnih knjiga, utvrđeno je da je stranka kao ostale prihode iskazala prihod od kamata u iznosu od 2,59 KM i naknadno utvrđene prihode iz prethodnih godina u iznosu od 26.255,86 KM.

Uvidom u knjižnu obavijest broj 1-8/19 od 20. 08. 2019. godine dobavljača GP „ŽGP“ d. d., Sarajevo, utvrđeno je da je pravna osoba izvršila odobrenje duga Političkoj organizaciji Nezavisni blok po osnovi računa iz 2017. i 2018. godine u ukupnom iznosu od 26.255,86 KM, što predstavlja njenu nenovčanu donaciju, koju je stranka trebala iskazati u Obrascu 3-e (*Prihodi od poklona i usluga koje politička stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja.

Pored toga, Politička organizacija Nezavisni blok je u godišnjem finansijskom izvještaju ostale prihode u iznosu od 26.255,86 KM iskazala na temelju knjižne obavijesti iz 2019. godine, što ukazuje na činjenicu da stranka nije uspostavila blagovremene evidencije o svojim prihodima.

- Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju sredstva u iznosu od 1.200,00 KM koja je primila po osnovi povrata uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru prijave za sudjelovanje političkih subjekata na Lokalnim izborima za 2020. godinu iskazala kao prihod iz proračuna Bosne i Hercegovine. Politička organizacija Nezavisni blok je navedena sredstva trebala iskazati kao ostali prihod.

- (3) Pregledom finansijske dokumentacije, utvrđeno je da potvrde, koje je stranka izdala fizičkim osobama od kojih je primila članarinu, ne sadrže podatke propisane člankom 6. Pravilnika, odnosno ne sadrže podatke o broju osobnog dokumenta, adresi i mjestu prebivališta.
- (4) Politička organizacija Nezavisni blok u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune, pravilne i blagovremene evidencije o svojim rashodima i obvezama i nije ih pravilno iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članka 21., članka 22., članka 23. i članka 24. Pravilnika.

- U godišnjem financijskom izvještaju Politička organizacija Nezavisni blok iskazala je troškove zakupa poslovnih prostora koje su koristili sljedeći organizacijski dijelovi: Središnjica u iznosu od 18.462,60 KM, Kantonalni odbor Zenica u iznosu od 7.258,80 KM i Kantonalni odbor Bihać u iznosu od 3.000,00 KM.

Uvidom u dostavljene ugovore o zakupu, utvrđeno je da su troškovi zakupa poslovnog prostora koji je koristila Središnjica stranke iznosili 18.252,00 KM, kao i da je stranka kao troškove zakupa poslovnog prostora iskazala troškove zakupa dvorane za sastanke po osnovi računa dobavljača *Unitic d. o. o.*, Sarajevo, broj 3127-KS/2021 od 07. 10. 2021. godine u iznosu od 210,60 KM.

- Uvidom u poslovne knjige stranke, utvrđeno je da je stranka troškove novčanih kazni i prekršajnog postupka evidentirala u manjem iznosu za 500,00 KM.

Stranka je dana 26. 05. 2021. godine evidentirala novčanu kaznu u iznosu od 27.000,00 KM koju je izreklo Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine i koju stranka plaća u ratama. Stranka je dana 04. 10. 2021. godine izvršila plaćanje prve rate novčane kazne u iznosu od 2.250,00 KM koju je proknjižila na konto novčanih kazni, te je naknadno izvršila njeno preknjiženje na konto obveza, ali u iznosu od 2.750,00 KM, čime je ukupne troškove i obveze umanjila za 500,00 KM.

- Politička organizacija Nezavisni blok je u financijskom izvještaju za 2021. godinu, suprotno računovodstvenim propisima, iskazala troškove koji su nastali u prethodnim godinama, što ukazuje na to da nije vodila pravilne evidencije o svojim rashodima.

Uvidom u poslovne knjige i račun dobavljača USKINFO PROMOCIJA d. o. o., Bihać, broj 67-10-2021, utvrđeno je da je stranka troškove objavljivanja banera na portalu po osnovi kampanje Izbori 2020. godine u razdoblju od 14. 10. 2020. godine do 14. 11. 2020. godine u iznosu od 1.755,00 KM evidentirala kao troškove propagande – ostali troškovi. Bez obzira na to što je dobavljač račun za objavu banera na portalu izdao dana 22. 10. 2021. godine, stranka je ove troškove trebala uračunati u poslovnim knjigama i iskazati u godišnjem financijskom izvještaju za 2020. godinu.

Također, stranka je na dan 31. 12. 2021. godine iskazala potraživanje po osnovi predujma danog dobavljaču D. D. agencija VIP HD, Sarajevo u iznosu od 5.382,00 KM. U tijeku obavljanja revizije, dobavljač je ispostavio fakturu broj 38-2023 od 07. 08. 2019. godini i fiskalni račun broj 408 od 13. 07. 2023. godine u iznosu od 5.382,00 KM za usluge medijskog praćenja predizbornih aktivnosti (snimanje skupova) i snimanje videospota. Na računu je navedeno da je stranka navedeni iznos uplatila iz dva dijela i to: dana 30. 08. 2019. godine u iznosu od 3.000,00 KM i dana 07. 05. 2021. godine u iznosu od 2.382,00 KM. Politička organizacija Nezavisni blok je i ove troškove u svojim poslovnim knjigama i financijskom izvještaju trebala iskazati u godini u kojoj su nastali.

Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala rashode iz ranijih godina u iznosu od 2.636,06 KM.

Uvidom u poslovne knjige i dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama, na konto 40890 – *Naknadno utvrđeni rashodi iz prošle godine*, evidentirala zakup poslovnog prostora za srpanj 2019. godine u iznosu od 2.310,00 KM, utrošak vode u iznosu od 35,10 KM i troškove električne energije u iznosu od 20,76 KM, hosting paket za razdoblje srpanj – prosinac 2020. godine u iznosu od 70,20 KM i zakupninu poslovnog prostora u Zavidovićima za prosinac 2020. godine u iznosu od 200,00 KM.

- Politička organizacija Nezavisni blok je u Obrascu 5 (*Ostale obveze*) iskazala obveze prema pravnim osobama MH „Elektroprivreda BiH“ d. d., Bihać u iznosu od 26,94 KM, MH „Elektroprivreda BiH“ d. d., Breza u iznosu od 10,99 KM i MH „Elektroprivreda BiH“ d. d., Zenica u iznosu od 80,27 KM.

Uvidom u izvode otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine, koje je dostavila „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine“ d. d., Sarajevo, obveze Političke organizacije Nezavisni blok po osnovi električne energije za Područje opskrbe Zenica iznose 80,27 KM, dok za Bihać i Brezu nema podataka.

Prema podacima s računa za prosinac 2021. godine za prostor u Bihaću, koji je ispostavljen zakupodavatelju Halimu Stupcu, a koji je u postupku revizije dan revizorima, obveze stranke za korištenje električne energije za prostor u Bihaću na dan 31. 12. 2021. godine iznosile su 26,92 KM.

Navedeno ukazuje na to da stranka u svojim poslovnim knjigama nema pravilno evidentirane obveze prema dobavljačima.

- (5) Uvidom u financijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave, utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.

Naime, na računu dobavljača Pansion „Čarolija“ Vlašić, broj 1-2021 od 21. 06. 2021. godine u iznosu od 1.398,00 KM kao vrsta usluge navedeno je „organizacija savjetovanja seminarskog tipa uz konzumaciju jela i pića“ bez specifikacije o vrsti hrane i pića.

5. HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA (Kod 1705)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Hrvatska republikanska stranka se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	745,30	0,61
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	600,00	0,49
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	119.433,74	97,59
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	120.779,04	98,69
II.	Ostali prihodi i drugo	1.600,00	1,31
	Izvori financiranja (I+II)	122.379,04	100,00

Revizijom financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska republikanska stranka prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka je financijska sredstva u iznosu od 47.347,32 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, prekršene su odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Uvidom u godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu utvrđeno je da je Hrvatska republikanska stranka u 2021. godini ostvarila rashode u ukupnom iznosu od 57.915,58 KM.

Programom utroška sredstava za 2021. godinu koji je Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine dostavljen uz godišnji financijski izvještaj za 2020. godinu, Hrvatska republikanska stranka planirala je rashode u ukupnom iznosu od 11.070,00 KM, i to: 1) troškove uredskog materijala u iznosu od 1.000,00 KM; 2) troškove električne energije u iznosu od 600,00 KM; 3) najam prostora u Mostaru i Livnu u iznosu od 7.800,00 KM; 4) troškove telekomunikacija u iznosu od 800,00 KM; 5) troškove vode u iznosu od 70,00 KM; 6) računovodstvene usluge u iznosu od 500,00 KM; i 7) ostale materijalne troškove u iznosu od 300,00 KM.

Pregledom financijskog izvještaja i financijske dokumentacije, utvrđeno je da je politička stranka sredstva utrošila mimo svog programa utroška sredstava za 2021. godinu, kako slijedi:

- Uvidom u poslovne knjige i financijski izvještaj, utvrđeno je da je politička stranka ostvarila troškove koji nisu planirani, i to: usluge održavanja, troškove reprezentacije, troškove održavanja domene i grafičke usluge koje je u financijskom izvještaju iskazala kao troškove stručnog obrazovanja – seminari, troškove ugovora o djelu, troškove reprezentacije, troškove platnog prometa, troškove poreza i drugih obveza, humanitarne rashode, troškove odvjetničkih usluga i sudske troškove, troškove revizije i troškove zakupa dvorana.

U korigiranom godišnjem financijskom izvještaju stranka je iskazala usluge održavanja u iznosu od 3.274,00 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 5.329,97 KM, troškove održavanja domene i grafičke usluge u iznosu od 2.455,03 KM, troškove ugovora o djelu u iznosu od 8.080,00 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 689,14 KM, troškove poreza i drugih obveza u iznosu od 962,38 KM, humanitarne rashode u iznosu od 24.373,80 KM, troškove odvjetničkih usluga i sudske troškove u iznosu od 1.755,00 KM, ostale troškove u iznosu od 70,00 KM i troškove zakupa dvorana u iznosu od 100,00 KM, odnosno ukupno 47.089,32 KM.

- Stranka je planirane troškove električne energije prekoračila za 258,00 KM. U Programu utroška sredstava za 2021. godinu stranka je planirala troškove električne energije u iznosu od 600,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 858,00 KM.

- b) Na temelju obavljene revizije godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da Hrvatska republikanska stranka nije vodila pravilne i potpune evidencije o rashodima i obvezama, nije postupala u skladu s računovodstvenim propisima i godišnji financijski izvještaj nije popunila u skladu sa odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članak 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Uvidom u Inventurnu listu na dan 31. 12. 2021. godine utvrđeno je da je izvršen popis osnovnih sredstava i opreme, ali da nije izvršen popis novčanih sredstava na transakcijskim računima i blagajni, potraživanja i obveza političke stranke, što je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine i Pravilnikom o računovodstvu političke stranke.

(2) Stranka je u poslovnim knjigama sve rashode evidentirala na razini političke stranke, kao rashode organizacijskog dijela u Mostaru, odnosno nije uspostavila evidencije o troškovima za svaki organizacijski dio pojedinačno.

Također, stranka nije uspostavila analitičke evidencije za troškove telefona, knjigovodstvene usluge, odvjetničke usluge i sl., već ih je knjižila u okviru analitičkog konta 4015 – *Ostale usluge*, mjesečno, u zbrojnom iznosu. Isto tako, stranka je troškove noćenja iskazala u okviru konta 4013 – *Troškovi za reprezentaciju, reklamu*.

(3) Hrvatska republikanska stranka nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazala točne podatke o rashodima, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- Podatci o troškovima koje je politička stranka iskazala u Obrascu 4.1 godišnjeg financijskog izvještaja ne odgovaraju podatcima koje je stranka evidentirala u svojim poslovnim knjigama.

Stranka je troškove u iznosu od 5.637,93 KM koje je evidentirala u poslovnim knjigama na kontu 4015 – *Ostale usluge* iskazala u Obrascu 4.1 u ukupnom iznosu od 5.364,96 KM, kako slijedi: utrošena voda u iznosu od 60,45 KM, troškovi stručnog obrazovanja – seminari u iznosu od 2.455,03 KM, troškovi telefona (fiksni telefoni) u iznosu od 794,48 KM, troškovi knjigovodstvenih usluga u iznosu od 500,00 KM, troškovi odvjetničkih usluga i sudski troškovi u iznosu od 1.755,00 KM i troškovi revizije u iznosu od 70,00 KM.

Uvidom u analitičke kartice, naloge knjiženja i račune, utvrđeno je sljedeće:

- Troškove održavanja domene i grafičke usluge po računima dobavljača „Visign kreativni studio“ i „Leftor“ u iznosima od 2.367,28 KM i 87,75 KM, odnosno ukupno 2.455,03 KM, stranka je iskazala kao troškove stručnog usavršavanja – seminari.
- Uvidom u analitičke kartice i naloge knjiženja utvrđeno je da je stranka račune za električnu energiju za travanj 2021. godine u ukupnom iznosu od 62,56 KM evidentirala na kontu troškova energije u iznosu od 42,56 KM, dok je 20,00 KM evidentirala kao ostale usluge, čime je podatke o troškovima električne energije i ostalim uslugama iskazala u pogrešnom iznosu.
- Prema podatcima iz poslovnih knjiga – analitičke kartice obveza prema dobavljaču „HT Eronet“, troškovi telefonskih usluga iznosili su 777,45 KM, dok je stranka u Obrascu 4.1 iskazala troškove telefonskih usluga u iznosu od 794,48 KM.
- Stranka u poslovnim knjigama nije pravilno evidentirala troškove održavanja i troškove reprezentacije. Naime, stranka je u poslovnim knjigama troškove usluga održavanja evidentirala u iznosu od 3.711,00 KM, iako su ovi troškovi iznosili 3.274,00 KM. S druge strane, stranka je troškove reprezentacije evidentirala u iznosu od 4.892,97 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 5.329,97 KM. U korigiranom godišnjem financijskom izvještaju stranka je troškove reprezentacije iskazala u iznosu od 5.332,97 KM
- Hrvatska republikanska stranka nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala, niti je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala, troškove zakupnine poslovnog prostora koji je koristila u Grudama u iznosu od 1.500,00 KM, te je troškove zakupa dvorane u iznosu od 100,00 KM u Obrascu 4.1 pogrešno iskazala kao troškove zakupnine poslovnih prostora.

(4) Kontrolom isplata ugovora o djelu i donacija fizičkim osobama, utvrđeno je da u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju nisu iskazani svi troškovi poreza na dohodak i doprinosa i obveze po istoj osnovi, što je suprotno odredbama članka 21., članka 22. i članka 24. Pravilnika.

- Kontrolom isplata ugovora o djelu utvrđeno je da je stranka tijekom studenog i prosinca 2021. godine isplatila naknade fizičkim osobama u ukupnom iznosu od 3.600,00 KM, ali da nije izvršila plaćanje obveza po osnovi poreza na dohodak i doprinosa u skladu s poreznim propisima.

Stranka u svojim poslovnim knjigama nije evidentirala ni troškove, niti obveze nastale po navedenoj osnovi, tako da ih nije iskazala ni u godišnjem financijskom izvještaju koji je dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine.

- Uvidom u dokumentaciju, utvrđeno je da je stranka na temelju pojedinačnih odluka o doniranju novčanih sredstava za studiranje, te Odluke za doniranje novčanih sredstava za gostovanje na tribini isplatila sredstva fizičkim osobama u ukupnom iznosu od 1.700,00 KM, te ih je evidentirala na kontu humanitarnih rashoda.

S obzirom na to da su novčana sredstva isplaćena fizičkim osobama, navedene isplate imaju karakter osobnih primanja, na koje je stranka imala obvezu obračunati i platiti porez na dohodak i doprinose u skladu s poreznim propisima.

Stranka troškove i obveze po osnovi poreza na dohodak i doprinosa na isplaćena novčana sredstva fizičkim osobama nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti je iskazala u godišnjem financijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članka 21., članka 22. i članka 24. Pravilnika.

- (5) Uvidom u financijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave, utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. Također, utvrđeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje, iako je člankom 6. Pravilnika o računovodstvu Hrvatske republikanske stranke utvrđeno da se kontrola formalne, suštinske i računске ispravnosti knjigovodstvenih isprava potvrđuje potpisom direktora ili osobe koju on ovlasti.

- Na računu dobavljača „Restoran San Antonio“ Ružići, broj 29/21 od 20. 12. 2021. godine u iznosu od 560,00 KM, u dijelu računa u kojem se upisuje naziv artikla ili usluge navedeno je „konzumacija jela i pića“, u količini 1 kom., bez navođenja vrste hrane/pića i količine. Također, na računu dobavljača „Villa Milas“ Mostar, broj 9231/2021 od 13. 10. 2021. godine u ukupnom iznosu od 2.400,00 KM, navedeno je „večera“ u iznosu od 1.920,00 KM, dok je na računu *Gril Green park*, broj 01-1/21 od 04. 06. 2021. godine u iznosu od 437,00 KM navedeno „konzumacija jela i pića po fiskalnom računu br.“.
- Račun dobavljača „Keramika Leko“, broj 46/21 od 14. 05. 2021. godine u iznosu od 700,00 KM ne sadrži potpis odgovorne osobe i pečat dobavljača. Stranka u prilogu računa ima fiskalni račun.
- U okviru troškova reprezentacije, stranka je evidentirala i troškove noćenja za više osoba koje nisu zaposlene u stranci, dok na računu dobavljača Hotel „Otok“ Grude, broj 01-276/2021 od 20. 12. 2021. godine nisu navedeni podatci o osobi koja je koristila uslugu noćenja.

- (6) Uvidom u potvrde o primljenim priložima koje je stranka izdala fizičkim i pravnim osobama, utvrđeno je da potvrde ne sadrže serijski broj potvrde, broj osobnog dokumenta/identifikacijski broj donatora i adresu i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, što je suprotno odredbama članka 6. Pravilnika.

6. NAPREDNA SRPSKA – NS (Kod 1694)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Hrvatska republikanska stranka se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	8.378,22	31,97
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	8.378,22	31,97
II.	Ostali prihodi i drugo	17.829,20	68,03
	Izvori financiranja (I+II)	26.207,42	100,00

Revizijom financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Napredna Srpska – NS prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Napredna Srpska – NS nije postupila u skladu s odredbama članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Uvidom u godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu utvrđeno je da je Napredna Srpska – NS u 2021. godini ostvarila rashode u ukupnom iznosu od 21.487,27 KM.

Napredna Srpska – NS u Planu prihoda i rashoda za 2021. godinu planirala je rashode u ukupnom iznosu od 26.850,00 KM.

- (1) Napredna Srpska – NS je planirane troškove sudskih pristojbi i kazne prekoračila za 250,00 KM, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka. U Planu prihoda i rashoda za 2021. godinu stranka je planirala troškove sudskih pristojbi i kazne u iznosu od 8.500,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 8.750,00 KM.

- (2) Uvidom u račune dobavljača „Legal AR“ Čavić Aleksandar s. p., broj 23-12/2021 od 31. 12. 2021. godine u iznosu od 2.600,00 KM i „Legal IT“ Goran Talijan s. p., broj 37-12/2021 od 31. 12. 2021. godine u iznosu od 2.000,00 KM, utvrđeno je da su računi izdani za ostala savjetovanja, te da je uslugom obuhvaćen set usluga savjetovanja, organizacije rada, obuke aktivista i članova, kreiranja prijedloga javnih politika, IT-usluga, administrativno-tehničkih i srodnih poslova. Na računima nije precizirano koje su usluge konkretno izvršene, niti je potvrđen prijem usluge.

S obzirom na to da su u opisima računa navedene iste vrste usluga i da na računima nije potvrđeno izvršenje usluge, nije bilo moguće utvrditi u koju su svrhu korištena financijska

sredstva stranke, odnosno jesu li finansijska sredstva političke stranke Napredna Srpska – NS u iznosu od 4.600,00 KM utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke.

b) Na temelju obavljene revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da Napredna Srpska – NS nije vodila pravilne i potpune evidencije o prometu putem transakcijskog računa i rashodima, nije postupala u skladu s računovodstvenim propisima i godišnji finansijski izvještaj nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Napredna Srpska – NS nije izvršila redoviti popis imovine i obveza na dan 31. 12. 2021. godine, kao pretpostavku za pravilno finansijsko izvještavanje, odnosno iskazivanje imovine, obveza, prihoda i rashoda političke stranke u 2021. godini, a što je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Također, politička stranka nije donijela interne akte kojima bi uredila računovodstvene postupke i finansijsko izvještavanje, te unutarnje kontrole zbog sprječavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zlouporabe finansijskih sredstava, a što je bila obvezna u skladu s odredbama članka 11. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(2) Stranka je u Bruto bilanc za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine i godišnjem finansijskom izvještaju koji je dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine iskazala stanje novčanih sredstava u blagajni na dan 241,39 KM.

Iako je dala izjavu da u 2021. godini nije obavljala poslovanje putem gotovinske blagajne, stranka je bila obvezna da izvršiti popis novčanih sredstava u blagajni na dan 31. 12. 2021. godine.

(3) Stranka je u svojim poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala stanje na transakcijskom računu broj 5551000048911733 kod Nove banke a. d. na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 30,00 KM, iako je, prema podacima Centralne banke Bosne i Hercegovine o računima poslovnih subjekata, navedeni račun ugašen 16. 04. 2021. godine. Navedeno ukazuje na to da stranka nije vodila pravilne evidencije o ostvarenom prometu i saldu transakcijskog računa, te da U Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa*) nije iskazala pravilan promet i saldo, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

(4) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.

Na računu dobavljača „Legal AR“ Čavić Aleksandar s. p., broj 23-12/2021 od 31. 12. 2021. godine u iznosu od 2.600,00 KM i računu dobavljača „Legal IT“ Goran Talijan s. p., broj 37-12/2021 od 31. 12. 2021. godine u iznosu od 2.000,00 KM, nije precizirano koje su usluge izvršene i nije potvrđen prijem usluge. Također, utvrđeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje.

Prilog br. 2 – Nalazi revizije iz izvještaja o pregledu godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu

1. SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA – SNSD (Kod 515)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD se financirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	603.903,45	19,05
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	575.617,00	18,16
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	30.000,00	0,95
4.	Prihodi od imovine (3-c)	1.050,00	0,03
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	40.006,19	1,26
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	1.874.702,71	59,14
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	3.125.276,35	98,58
II.	Ostali prihodi i drugo	44.888,62	1,42
	Izvori financiranja (I+II)	3.170.164,97	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD prekršio odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 6. stavak (3), članka 8. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD sačinio je Program utroška sredstava na način kojim se ne osigurava potpuna transparentnost troškova, te je sredstva u iznosu od 97.474,08 KM utrošio mimo Programa utroška, čime je prekršio odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Programom utroška sredstava za 2021. godinu, koji je politička stranka dostavila uz godišnji financijski izvještaj za 2020. godinu, a potom i njegovim rebalansom od 03. 11. 2021. godine, predviđeni su troškovi u iznosu od 2.825.777,20 KM, nabava opreme u iznosu od 250.000,00 KM, kupnja poslovnih prostora u iznosu od 700.000,00 KM i kupnja automobila u iznosu od 40.000,00 KM, što ukupno iznosi 3.815.777,20 KM.

Nabava opreme, poslovnih prostora i vozila ne predstavlja trošak tekuće godine, pa planirane isplate sredstava u tu svrhu nisu trebale biti obuhvaćene Programom utroška sredstava za 2021. godinu.

(2) U financijskom izvještaju, politička stranka je prijavila ostvarene troškove u iznosu od 2.156.433,40 KM, u okviru kojih je amortizacija stalnih sredstava u iznosu od 77.936,44 KM.

Uvidom u strukturu planiranih i ostvarenih troškova, utvrđeno je da Program utroška sredstava nije sačinjen na način da osigura potpunu transparentnost utroška sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima.

Također, troškovi su nerealno planirani u odnosu na opseg poslovanja političke stranke. Isključujući iz Programa utroška sredstava nabavu opreme, poslovnih prostora i vozila, planirani troškovi su ostvareni u postotku od 73,55 %. Neki od troškova (troškovi prijevoza i troškovi osiguranja) ostvareni su u postotku od 10 % od planiranih troškova.

(3) Analizom ostvarenih troškova utvrđeno je da je Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD planirane troškove prekoračio za iznos od 69.216,96 KM, troškove u iznosu od 8.000,00 KM nije predvidio Programom utroška sredstava, a za troškove u iznosu od 20.257,12 KM nije moguće utvrditi jesu li sadržani u nekoj od kategorija planiranih troškova i u kojem iznosu.

- Programom utroška sredstava stranka je predvidjela troškove usluga organizacije sjednica u iznosu od 150.000,00 KM i ostale neproizvodne usluge u iznosu od 60.000,00 KM. Politička stranka je ostvarila i u finansijskom izvještaju iskazala troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 143.259,46 KM, u okviru kojih su sadržani: troškovi organizacije sjednica Saveza nezavisnih demokrata – SNSD-a u iznosu od 14.042,25 KM, troškovi stranačkog okupljanja na Kozari pod sloganom „Živjeće Srpska“ u iznosu od 54.5054,33 KM, troškovi koncerata u iznosu od 44.096,70 KM koje je organizirao Gradski odbor SNSD-a Banja Luka, troškovi stranačkog skupa u iznosu od 28.014,01 KM koji je organizirao Glavni odbor SNSD-a i troškovi ostalih neproizvodnih usluga u iznosu od 2.600,92 KM.

S obzirom na to da se koncerti i stranački skupovi, za koje je politička stranka utrošila sredstva u iznosu od 129.216,96 KM, ne mogu smatrati sjednicama političke stranke već su to prema Programu utroška sredstava ostale neproizvodne usluge, Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD je planirane troškove ostalih neproizvodnih usluga prekoračio za iznos od 69.216,96 KM.

- Stranka je ostvarila humanitarne rashode u iznosu od 8.000,00 KM, koje nije predvidjela svojim programom utroška sredstava.
- U finansijskom izvještaju, politička stranka je iskazala troškove usluga u iznosu od 12.031,15 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 6.628,65 KM, troškove osiguranja u iznosu od 1.392,30 KM, gubitke od rashodovanih stalnih sredstava u iznosu od 155,40 KM i kamate i tečajne razlike u iznosu od 49,62 KM, za koje nije moguće utvrditi jesu li planirani i u kojem iznosu. Troškove zakupnine u Programu utroška stranka nije navela analitički po vrstama zakupa, a značajan dio troškova planirala je kao ostale nematerijalne troškove.

b) Politička stranka je prekršila odredbe članka 5. stavak (4), članka 6. stavak (3) i članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD nije uspostavio evidenciju, niti je u finansijskom izvještaju prijavio nenovčane donacije koje je ostvario od prijevoznika koji su prevozili članove i simpatizere političke stranke na stranački skup, koji je 21. kolovoza 2021. godine održan na Kozari. Prema broju ulaznica koje je Nacionalni park Kozara fakturirao političkoj stranci, skupu je nazočilo 14 tisuća članova i simpatizera političke stranke, koji su došli iz svih krajeva Republike Srpske.

Prema dostupnim informacijama, sudionicima na skupu na Kozari 12. 08. 2021. godine je sugerirano da ih što više dođe autobusima kako bi se smanjila gužva na prilazima Kozari, a odbori političke stranke će sami organizirati prijevoz sudionika.

Politička stranka je u svojim poslovnim knjigama evidentirala troškove prijevoza kod Gradskog odbora SNSD-a Prijedor u iznosu od 3.000,00 KM, koje je fakturirala pravna osoba „Autotransport Prijedor“ a. d. za usluge prijevoza 21. 08. 2021. godine na relaciji Prijedor – Mrakovica – Prijedor.

U financijskom izvještaju, politička stranka je pored troškova u iznosu od 3.000,00 KM koje je platio njen organizacijski dio u Prijedoru, prijavila i troškove prijevoza u iznosu od 800,00 KM, koje je platila Općina Kneževo samostalnom poduzetniku „BoBo“, vlasnik Živko Đuranović, po računu broj 14/21 od 23. 08. 2021. godine, za prijevoz na relaciji Kneževo – Kozara.

Iznos troškova prijevoza, koji je politička stranka prijavila u financijskom izvještaju u iznosu od 3.800,00 KM, a imajući u vidu broj kupljenih ulaznica od 14 tisuća, potvrđuje činjenicu da je većina usluga prijevoza sudionika na skup na Kozari pružena bez naknade, čime je politička stranka ostvarila nenovčane donacije koje je bila obvezna prijaviti u svom financijskom izvještaju.

S obzirom na to da politička stranka nije uspostavila evidencije o osobama koje su besplatno izvršile usluge prijevoza, niti je na drugi način utvrđen njihov identitet, Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD ostvario je nenovčane donacije od anonimnih donatora, koje su odredbama iz članka 8. stavak (1) točka c) Zakona o financiranju političkih stranaka zabranjen izvor financiranja političkih stranaka.

(2) Politička stranka je u financijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije estradnih umjetnika iz Republike Srbije, u iznosu od 22.000,00 KM, koji su na skupovima Gradskog odbora SNSD-a u Banjoj Luci održali četiri koncerta.

- Jovan Perišić održao je dva koncerta, prvi koncert 21. 12. 2021. godine, a drugi koncert 22. 12. 2021. godine u Banjoj Luci. Nastup ovog umjetnika politička stranka je prijavila kao dvije nenovčane donacije u iznosima po 4.500,00 KM.
- Miroslav Ilić održao je koncert u Banjoj Luci 26. 12. 2021. godine. Nastup estradnog umjetnika politička stranka je prijavila kao nenovčanu donaciju u iznosu od 7.000,00 KM.
- Radmila Manojlović koncert u Banjoj Luci je održala 28. 12. 2021. godine. Njen nastup stranka je u izvještaju prijavila kao nenovčanu donaciju u iznosu od 6.000,00 KM.

Prema dostupnim podacima o tržišnim cijenama nastupa estradnih umjetnika iz Republike Srbije, utvrđeno je da je politička stranka nenovčane donacije evidentirala i u financijskom izvještaju prijavila u iznosima koji su niži od tržišne vrijednosti pruženih usluga.

Prema dostupnim podacima, honorari navedenih estradnih umjetnika iznose od 8.000,00 do 10.000,00 eura.

S obzirom na to da u skladu s odredbom iz članka 6. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka ukupan iznos dobrovoljnih priloga fizičke osobe jednoj političkoj stranci ne smije prelaziti iznos od 10.000,00 KM, Savez Nezavisnih socijaldemokrata – SNSD ostvario je priloge iznad zakonom propisanog limita.

c) Pregledom financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i financijske dokumentacije, utvrđeno je da politička stranka nije uspostavila potpune evidencije o prihodima i rashodima, godišnji financijski izvještaj nije popunila na način kako je Središnje izborno povjerenstvo BiH propisalo Pravilnikom o godišnjim financijskim izvještajima političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Pravilnik), čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Politička stranka nije u poslovnim knjigama uspostavila potpune evidencije o dijelu nenovčanih donacija i dijelu prihoda iz proračuna, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka. Također, stranka dio nenovčanih donacija nije prijavila ni u financijskom izvještaju, čime je prekršila i odredbe članka 12. stavak (4) ovog zakona.

1. U poslovnim knjigama, stranka nije uspostavila evidenciju o nenovčanoj donaciji koju je ostvario njen organizacijski dio u Novom Gradu korištenjem poslovnog prostora bez plaćanja zakupnine. Ugovorom o dodjeli poslovnih prostorija na korištenje koji je Općina Novi Grad 10. 06. 2021. godine zaključila sa Savezom nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-om, političkoj stranci je na korištenje bez naknade dodijeljen poslovni prostor površine 48,16 m². Politička stranka je u korigiranom financijskom izvještaju, koji je 25. 12. 2023. godine dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH prijavila nenovčanu donaciju Općine Novi Grad u iznosu od 1.200,00 KM.

2. Politička stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti je prijavila u financijskom izvještaju nenovčane donacije koje je ostvarila po osnovi besplatnih usluga prijevoza, dok je donacije estradnih umjetnika evidentirala i prijavila u izvještaju u iznosima koji su niži od tržišne vrijednosti, kao što je navedeno u nalazu pod b).

Neprijavlivanjem spomenutih donacija, politička stranka je prekršila i odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

3. Za dva organizacijska dijela politička stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala prihod iz proračuna.

- Iz proračuna Općine Stolac Savezu nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-u, isplaćena su sredstva u iznosu od 1.529,41 KM. Općina Stolac je u svom aktu broj 01/1-272-1/22 od 02. 03. 2022. godine navela da su sredstva, po zahtjevu vijećnika Nedjeljka Đoge isplaćena na njegov osobni račun. U prilogu akta, Općina je dostavila presliku ovjerene Izjave koju je dao Nedjeljko Đogo, u kojoj navodi da želi da se njemu, kao vijećniku izabranom u Općinsko vijeće Stolac, sredstva s konta *Prijenos za parlamentarne političke stranke* isplate u korist njegovog osobnog računa.

- Iz proračuna Općine Kneževo Savezu nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-u izdvojena su sredstva u iznosu od 2.119,70 KM. Općina Kneževo dostavila je akt broj 04-03-3/22 od 07. 03. 2022. godine skupa s Odlukom o odobrenju sredstava Savezu nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-u u navedenom iznosu. Općinska odluka je realizirana tako što su sredstva, koja su izdvojena Savezu nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-u, isplaćena obrtničkoj radnji „Banana“ u iznosu od 91,20 KM, obrtničkoj radnji „Bobo“ u iznosu od 800,00 KM i tiskari *Design* iz Čelinca u iznosu od 1.228,50 KM.

U korigiranom financijskom izvještaju za 2021. godinu, od 21. 12. 2023. godine, politička stranka je prijavila prihod iz proračuna Općine Stolac u iznosu od 1.529,41 KM i proračuna Općine Kneževo u iznosu od 2.119,70 KM.

(2) Pregledom poslovnih knjiga i financijske dokumentacije, utvrđeno je da Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD u poslovnim knjigama nije uspostavio potpune evidencije o dijelu rashoda političke stranke, čime je pored računovodstvenih propisa prekršio i odredbe članka 11. i članka 12. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- Stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristio njen organizacijski dio u Novom Gradu.
- Politička stranka je troškove zakupnine kod Gradskog odbora SNSD-a u Banjoj Luci u poslovnim knjigama iskazala u iznosu od 66.078,08 KM. Prema ugovorima o zakupu, koje je politička stranka zaključila s pravnom osobom „Sloboprom“ d. o. o., Banja Luka i pravnom osobom „Rudi Čajavec“ Banja Luka, zakupnina je iznosila 59.670,00 KM.

U korigiranom financijskom izvještaju, politička stranka je prijavila trošak zakupnine poslovnog prostora kod organizacijskog dijela u Novom Gradu u iznosu od 1.200,00 KM, a kod Gradskog odbora SNSD-a u Banjoj Luci trošak zakupnine u iznosu od 59.670,00 KM.

(3) Politička stranka, uslijed nepotpunih evidencija o dijelu troškova u poslovnim knjigama, ni u financijskom izvještaju nije prijavila stvarno stanje troškova, čime je pored računovodstvenih propisa, odredbi članka 11. i članka 12. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, prekršila i odredbe članka 12. stavak (4) ovog zakona i odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- Stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune evidencije, niti je u izvještaju prijavila dio troškova prijevoza članova i simpatizera političke stranke na stranački skup Saveza nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-a, koji je 21. kolovoza 2021. godine održan na Kozari.
- Troškove vezane za organizaciju skupova Gradskog odbora SNSD-a u Banjoj Luci stranka je evidentirala u poslovnim knjigama i prijavila u financijskom izvještaju u nižim iznosima od tržišne vrijednosti usluga.

(4) Politička stranka je u financijskom izvještaju u okviru troškova izborne kampanje za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Prijedora iskazala troškove tiskanja plakata i plakatiranja u iznosu od 11.798,28 KM i troškove oglašavanja u tiskanim i elektroničkim medijima u iznosu od 10.737,68 KM.

Međutim, suprotno odredbama članka 23. Pravilnika, stranka nije prijavila troškove internetskog oglašavanja. Ove je usluge političkoj stranci osigurala pravna osoba „Vorto“ d. o. o., Banja Luka, s kojom je Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD zaključio ugovor o poslovnoj suradnji, uz mjesečne naknade od 3.000,00 KM.

Prema izvještajima pravne osobe „Vorto“ d. o. o., Banja Luka o upravljanju naložima na društvenim mrežama, koje je politička stranka dostavila uz očitovanje na Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu Saveza nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-a, politička stranka je u mjesecu studenom imala 137 objava na društvenim mrežama, a u prosincu 119 objava.

(5) Uvidom u račune za reklamu i propagandu, odnosno oglašavanje političke stranke putem društvenih mreža, utvrđeni su nedostaci kod računa dobavljača „Vorto“ d. o. o., Banja Luka, koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.

U skladu s računovodstvenim propisima, sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i opseg nastale promjene (kupnja, količina, cijena, ukupan

iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja, potpise osoba kojima se potvrđuje da je materijal isporučen, odnosno usluga izvršena i sl.

- Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD je 26. 02. 2021. godine s pravnom osobom „Vorto“ d. o. o., Banja Luka zaključio ugovor o poslovnoj suradnji, uz mjesečnu naknadu do 3.000,00 KM, kojom se političkoj stranci osiguravaju usluge u području komunikacije s javnošću u razdoblju od 01. 03. 2021. godine do 28. 02. 2022. godine.
U skladu s navedenim sporazumom, pravna osoba „Vorto“ d. o. o., Banja Luka političkoj stranci ispostavila je račune za pružene usluge internetskog oglašavanja, kako je navedeno u izvještaju stranke, u razdoblju od ožujka do prosinca 2021. godine u mjesečnim iznosima od 2.975,31 KM do 2.997,54 KM, što ukupno iznosi 29.884,14 KM. Na računima, koje je političkoj stranci ispostavio navedeni dobavljač, nisu navedeni vrsta i opseg pruženih usluga, te platforme na kojima je politička stranka promovirana.
Nakon što je političkoj stranci dostavljen Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg financijskog izvještaja, s nalazima revizije, stranka je 25. 12. 2023. godine dostavila mjesečne izvještaje pravne osobe „Vorto“ d. o. o., Banja Luka o upravljanju nalogima na društvenim mrežama, u kojima su navedene društvene mreže putem kojih je promoviran Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD i broj objava na svakoj od društvenih mreža. Međutim, u izvještajima nisu navedeni datumi oglašavanja političke stranke i njenih članova, vrijeme oglašavanja, dužina trajanja oglasa, cijena oglasa, kao ni svrha oglašavanja. Na temelju navedenih izvještaja nije moguće utvrditi broj oglasa niti troškove izborne kampanje Saveza nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-a na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora, koja je provedena putem društvenih mreža.
S obzirom na to da je na računima dobavljača svaki mjesec fakturirana naknada po ugovoru o poslovnoj suradnji, a ne vrsta, cijena i opseg pružene usluge, a što se ne može utvrditi ni na temelju izvještaja koje je politička stranka naknadno dostavila, računi pravne osobe „Vorto“ d. o. o., Banja Luka u knjigovodstveno-tehničkom smislu nisu potpune i adekvatne isprave u skladu s računovodstvenim propisima.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora

Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD sudjelovao je na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora, koji su održani 12. 12. 2021. godine.

Prema odredbama članka 15.10 Izbornog zakona BiH, Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Prijedora mogao potrošiti sredstva u iznosu od 25.919,70 KM.

U godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu, politička stranka je prijavila troškove izborne kampanje u iznosu od 22.535,96 KM. Pored iznosa troškova izborne kampanje, koji su prijavljeni u financijskom izvještaju, politička stranka je imala i troškove internetskog oglašavanja, čiji iznos nije prijavila u financijskom izvještaju.

2. SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 008)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	236.515,00	9,40
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	59.783,00	2,38
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	1.250,00	0,05
4.	Prihodi od imovine (3-c)	457.665,41	18,20
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	14.616,00	0,58
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	1.733.426,15	68,92
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	2.503.255,56	99,53
II.	Ostali prihodi i drugo	11.890,69	0,47
Izvori financiranja (I+II)		2.515.146,25	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 6. stavak (2), članka 8. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije sačinila plan na način kojim bi se osigurala transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i usporedba ostvarenih troškova s planiranim, finansijska sredstva u iznosu od 607.078,64 KM utrošila je mimo Finansijskog plana za 2021. godinu, te je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 2.178.281,37 KM, od čega se 700.549,12 KM odnosi na troškove amortizacije.

Uvidom u Okvirni finansijski plan prihoda i rashoda za 2021. godinu, utvrđeno je da je Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine planirala rashode u ukupnom iznosu od 975.960,00 KM.

Analizom Finansijskog plana stranke za 2021. godinu utvrđeno je da plan nije sačinjen na način kojim bi se osigurala transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i usporedba ostvarenih troškova s planiranim.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da je politička stranka sredstva utrošila mimo svog finansijskog plana rashoda za 2021. godinu, kako slijedi:

- Stranka je planirane troškove goriva i maziva prekoračila za 23.750,96 KM, troškove električne energije za 36.506,33 KM, troškove telefona (fiksno i mobilno) za 30.132,43 KM, troškove poštarine i internetskih usluga za 5.266,44 KM, troškove zakupnine poslovnih

prostora za 12.112,08 KM, troškove reprezentacije za 50.758,68 KM, troškove platnog prometa za 22.711,38 KM, bruto plaće zaposlenih za 51.165,43 KM, naknade za topli obrok, prijevoz, regres i sl. za 13.302,00 KM, troškove knjigovodstvenih usluga za 248,00 KM, troškove komunalnih usluga za 13.454,46 KM, troškove prijevoza za 4.451,00 KM, troškove stručnih publikacija, časopisa i dnevnih novina za 2.880,69 KM, troškove hotelskih usluga za 780,38 KM, troškove odvjetničkih usluga i sudske troškove za 23.508,20 KM i troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 5.125,69 KM, odnosno ukupno 296.154,15 KM.

- Stranka nije planirala ostale rashode, a ostvarila ih je u iznosu od 42.850,00 KM.

U godišnjem financijskom izvještaju stranka je iskazala ostale rashode u ukupnom iznosu od 47.193,50 KM, u okviru kojih je iskazala troškove registracije automobila u iznosu od 2.346,28 KM, troškove programskog rješenja *Wand* u iznosu od 1.783,02 KM i troškove ostalog materijala u iznosu od 214,20 KM. Stranka je u svom financijskom planu troškove registracije automobila planirala u iznosu od 3.500,00 KM, a troškove programskog rješenja *Wand* u iznosu od 2.000,00 KM.

- Stranka nije planirala troškove reklame i propagande, troškove usluga, troškove kamata, pristojbe, novčane kazne i sl., troškove dnevnica i putne troškove, humanitarne rashode, troškove poreza i dr. obveza, rashode prethodnih godina, troškove grijanja, troškove sitnog inventara i automobilskih guma i troškove premije osiguranja, a ostvarila ih je u ukupnom iznosu od 268.074,49 KM.

U godišnjem financijskom izvještaju, stranka je iskazala *troškove reklame i propagande* u iznosu od 18.344,59 KM, *troškove usluga* u iznosu od 21.748,55 KM, *troškove kamata* u iznosu od 3.905,04 KM, *pristojbe, novčane kazne i sl.* u iznosu od 18.119,87 KM, *troškove dnevnica i putne troškove* u iznosu od 11.669,59 KM, *humanitarne rashode* u iznosu od 44.200,19 KM, *troškove poreza i dr. obveza* u iznosu od 32.392,16 KM, *rashode prethodnih godina* u iznosu od 102.669,10 KM, *troškove grijanja* u iznosu od 7.500,69 KM, *troškove sitnog inventara i automobilskih guma* u iznosu od 5.883,28 KM i *troškove premije osiguranja* u iznosu od 1.641,43 KM.

- b) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine prekršila je odredbe članka 5. stavak (4) i članka 6. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U postupku pregleda financijskog izvještaja utvrđeno je da prilog pravne osobe „Sančo“ d. o. o., Srebrenik u iznosu od 500,00 KM nije uplaćen na transakcijski račun Glavnog odbora stranke.

Također je utvrđeno da ni prilozi fizičkih osoba-donatora SDP BiH Brčko distrikta BiH u ukupnom iznosu od 3.630,00 KM, prilog OO SDP Centar u iznosu od 140,00 KM, te prilozi Kantonalnog odbora SDP Kantona Sarajevo u ukupnom iznosu od 2.850,00 nisu uplaćeni na transakcijski račun Glavnog odbora stranke.

S obzirom na to da prilozi fizičkih i pravnih osoba nisu uplaćeni na transakcijski račun Glavnog odbora političke stranke, prekršene su odredbe članka 6. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Prilog fizičke osobe u iznosu od 140,00 KM koji je uplaćen u blagajnu OO SDP Centar, uopće nije uplaćen na transakcijski račun, čime su prekršene i odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- c) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine izvršila je otpis svojih obveza prema HIT TV-u Brčko distrikta BiH u iznosu od 1.286,00 KM, te je ostvarila prihode koje je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala u Obrascu 3 (*Izvori financiranja*) u okviru ostalih prihoda.

U postupku pregleda godišnjeg financijskog izvještaja, politička stranka je dostavila Odluku Organizacije SDP BiH Brčko distrikta BiH, broj 01-36/21 od 16. 12. 2021. godine o otpisu obveza prema HIT TV-u Brčko distrikta BiH, te presliku računa broj 535/2010 za emitiranje reklama.

Prema podacima koje je dostavila Općina Šamac, Preduzeće za radio-difuznu, proizvodnu i trgovinsku djelatnost „HIT“ d. o. o. Brčko distrikta BiH imalo je zaključen Ugovor s Općinom Šamac o nabavi usluge „Medijsko praćenje aktivnosti (usluge informiranja) općine Šamac“ u iznosu 15.000,00 KM.

S obzirom na to da je politička stranka u 2021. godini izvršila otpis obveza iz ranijih godina prema pravnoj osobi, koja je u tijeku 2021. godine imala zaključen ugovor o javnoj nabavi usluga s organom izvršne vlasti u većem iznosu od 10.000,00 KM, ostvarila je nenovčanu donaciju koja je člankom 8. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka zabranjena političkim strankama.

- d) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije u poslovnim knjigama uspostavila pravilne, pravovremene i potpune evidencije o novčanim sredstvima, prihodima, rashodima i obvezama, te obrasce godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime su prekršene odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka. Također, utvrđeno je da poslovne knjige nisu vođene na pravilan način, te da u skladu s odredbama članka 11. Zakona o financiranju političkih stranaka nisu uspostavljene adekvatne interne kontrole nad nižim organizacijskim dijelovima političke stranke zbog sprječavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda.

- (1) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima i praksom.

- Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije izvršila popis osnovnih sredstava. Također, uvidom u poslovne evidencije, utvrđeno je da stranka nije uspostavila pomoćnu knjigu osnovnih sredstava stranke.

- Uvidom u poslovne knjige, odnosno analitičke kartice potraživanja od kupaca, utvrđeno je da je stranka umjesto početnog stanja potraživanja na pojedinačnim karticama izvršila prijenos ukupnog dugovnog i potražnog prometa iz prethodne godine, čime je ostvareni promet u tijeku godine uvećan za iznos prometa prethodne godine. Takav način knjiženja početnog stanja potraživanja nije u skladu s računovodstvenim propisima i praksom.

Na isti način, stranka je iskazala promet po analitičkim karticama obveza prema dobavljačima.

- Stranka je u poslovnim knjigama za 2020. godinu iskazala ostala kratkoročna potraživanja u ukupnom iznosu od 33.782,59 KM. U tijeku 2021. godine, politička stranka je isknjižila potraživanja od Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine u iznosu od 12.100,00 KM, za koja je u prethodnim izvještajima o reviziji utvrđeno da su pogrešno iskazana u poslovnim knjigama stranke. Na dan 31. 12. 2021. godine politička stranka iskazuje ostala kratkoročna potraživanja u ukupnom iznosu od 21.682,59 KM.

Isto tako, stranka u poslovnim knjigama iskazuje potraživanja od uposlenih u ukupnom iznosu od 13.260,05 KM, iako se, u skladu s važećim propisima, ova potraživanja moraju pravdati kroz troškove ili se novac treba vratiti političkoj stranci. Ističemo da je dana 28.

10. 2021. godine izvršena naplata potraživanja od Irme Kabahije u iznosu od 12.090,00 KM po presudi.

Pored navedenog, a što je konstatirano i u Izvještaju o reviziji godišnjeg financijskog izvještaja za 2018. godinu i postizbornog financijskog izvještaja – Opći izbori 2018. godine, Izvještaju o pregledu godišnjeg financijskog izvještaja za 2019. godinu, te Izvještaju o reviziji godišnjeg financijskog izvještaja za 2020. godinu i postizbornog financijskog izvještaja – Lokalni izbori 2020. godine, stranka kroz duži niz godina na kontu ostalih dugoročnih razgraničenja iskazuje obvezu u iznosu od 46.570,00 KM. Na kontu ostalih dugoročnih razgraničenja ni tijekom 2021. godine nije bilo nikakvih promjena.

(2) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije popunila Obrazac 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg financijskog izvještaja u skladu s odredbama članka 11. Pravilnika.

- Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine u Obrascu 2 godišnjeg financijskog izvještaja nije iskazala transakcijski račun broj 3387202238350954 kod *UniCredit* banke d. d., koji je prema podacima iz Jedinstvenog registra računa u Bosni i Hercegovini ugašen 18. 08. 2021. godine.
 - Stranka je izvršila ispravak Obrasca 2 godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu na način da je iz Obrasca isključila transakcijske račune koji su ugašeni prije 2021. godine, te račune koje je iskazala dva (2) puta u Obrascu. Stranka, međutim, u poslovnim knjigama vodi ugašene transakcijske račune, te iskazuje da na njima na dan 31. 12. 2021. godine ima novčana sredstva, kako slijedi: OO Rudo broj 1610300005320446 u iznosu od 4,28 KM, OO B.Šamac broj 5514602206359132 u iznosu od 3,62 KM, OO Čelinac broj 5517102243968526 u iznosu od 202,05 KM, OO Ribnik broj 5517102236343550 u iznosu od 1,02 KM, OO Trebinje broj 1610200040430862 u iznosu od 496,32 KM.
 - U Obrascu 2 politička stranka nije iskazala točne podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskih računa Glavnog odbora stranke broj 3387302205322158, 1610000011860007 i 3387202238391015.
1. U Obrascu 2 godišnjeg financijskog izvještaja iskazan je transakcijski račun Glavnog odbora broj 3387302205322158 kod *UniCredit* banke d. d. sa sljedećim podacima o stanju i prometu: početno stanje u iznosu od 103,26 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 24.821,46 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 24.828,64 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 96,08 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa utvrđeno je da je početno stanje iznosilo 103,26 KM, ukupan promet ulaza 25.121,46 KM, ukupan promet izlaza 25.128,64 KM, a stanje na dan 31. 12. 2021. godine 96,08 KM.
 2. U Obrascu 2 godišnjeg financijskog izvještaja stranka nije iskazala točne podatke o prometu izlaza i saldu na dan 31. 12. 2021. godine na transakcijskom računu Glavnog odbora broj 1610000011860007 kod *Raiffeisen* banke d. d.

Naime, stranka je u Obrascu 2 iskazala transakcijski račun Glavnog odbora broj 1610000011860007 sa sljedećim podacima o stanju i prometu: početno stanje u iznosu od 1.526,90 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 246.796,45 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 241.622,54 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od

6.700,81 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa, utvrđeno je da je početno stanje iznosilo 1.526,90 KM, ukupan promet ulaza 246.796,45 KM, ukupan promet izlaza 241.642,44 KM, a stanje na dan 31. 12. 2021. godine 6.680,91 KM.

3. U godišnjem financijskom izvještaju stranka nije iskazala točne podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskog računa Glavnog odbora broj 3387202238391015 kod *UniCredit* banke d. d.

Stranka je u Obrascu 2 iskazala sljedeće podatke o stanju i prometu ostvarenom putem ovog transakcijskog računa: početno stanje u iznosu od 7.583,47 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 18.890,37 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 21.131,77 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 5.342,07 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa utvrđeno je da je početno stanje iznosilo 7.583,47 KM, ukupan promet ulaza 1.628.799,87 KM, ukupan promet izlaza 1.631.041,27 KM, a stanje na dan 31. 12. 2021. godine 5.342,07 KM.

- (3) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije u godišnjem financijskom izvještaju pravilno iskazala prihode, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 19. Pravilnika.

- U Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) godišnjeg financijskog izvještaja, Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine iskazala je prihode iz proračuna Bosne i Hercegovine u iznosu od 77.546,45 KM, koliko je i evidentirala u poslovnim knjigama. Uvidom u izvode s transakcijskih računa Glavnog odbora broj 1610000011860007 i 3387202238391015, utvrđeno je da je stranka iz proračuna Bosne i Hercegovine primila sredstva u iznosu od 66.146,45 KM.

Kontrolom prometa transakcijskog računa Glavnog odbora broj 3387302205322158 (Izborni račun), utvrđeno je da je izvršen povrat pristojbe za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 11.400,00 KM, te povrat pristojbe za sudjelovanje na Lokalnim izborima u Mostaru 2020. godine u iznosu od 300,00 KM. Stranka je povrat pristojbe u iznosu od 11.400,00 KM evidentirala na kontu prihoda iz proračuna Bosne i Hercegovine, dok je povrat pristojbe u iznosu od 300,00 KM evidentirala na kartici konta 40895 – *Rashodi prethodnih godina* i to kao storno rashoda (u minusu 300,00 KM).

- Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da stranka nije vodila pravilne evidencije o svojim приходima, na način da je dio prihoda iz proračuna evidentirala kao članarine, povrat pristojbe za ovjeru sudjelovanja na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 11.400,00 KM evidentirala je kao prihode iz proračuna Bosne i Hercegovine, dok je sredstva po osnovi povrata pristojbe za sudjelovanje na Lokalnim izborima u Mostaru 2020. godine u iznosu od 300,00 KM evidentirala na kontu rashoda.

Također, stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala nenovčane donacije po osnovi besplatnog korištenja poslovnih prostorija u Novom Sarajevu, Jablanici, Ključu i Ilijašu, a koje je korigiranom Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti*) financijskog izvještaja iskazala u ukupnom iznosu od 14.616,00 KM.

- (4) Politička stranka u Obrascu 3-b (*Prilozi pravnih osoba*) nije navela sjedište pravnih osoba-donatora političke stranke, niti je navela broj potvrde, čime je prekršila odredbe članka 15. Pravilnika.

U skladu s važećim propisima, sjedište je sastavni dio naziva svake pravne osobe.

- (5) Podatci koje je stranka iskazala u Obrascima 3 (*Izvori financiranja*) i 3-c (*Prihodi od imovine*) financijskog izvještaja ne odgovaraju podacima o ostvarenim приходima po osnovi izdavanja prostora u zakup, čime su prekršene odredbe članka 13. i članka 16. Pravilnika.

Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostorija koje je Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine zaključila sa zakupoprimaljima i fakture, utvrđeno je da stranka u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala točne podatke o prihodima, kako slijedi:

- Stranka je prihode ostvarene po osnovi iznajmljivanja prostorija pravnoj osobi *Keen d.o.o.* iskazala u manjem iznosu za 1.538,46 KM.

Stranka je u financijskom izvještaju iskazala prihode po osnovi iznajmljivanja prostora ovoj pravnoj osobi u iznosu od 1.538,46 KM. Uvidom u Sporazum o raskidu ugovora o zakupu poslovnog prostora, utvrđeno je da se ugovor raskida 05. 03. 2021. godine. Na temelju navedenog, utvrđeno je da je prihod od zakupnine iznosio 3.076,92 KM.

- U godišnjem financijskom izvještaju iskazani su prihodi od iznajmljivanja poslovnog prostora pravnoj osobi „Međunarodna kvalitetna škola – Međunarodna škola Sarajevo“ u iznosu od 350.625,20 KM.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je politička stranka izvršila prijenos prihoda u iznosu od 263.957,70 KM s analitičke kartice 38004 *Razgraničene naplaćene zakupnine* na analitičku karticu 4170 – *Usluge*, te da je na kartici prihoda evidentirala i fakturu za listopad 2021. godine u iznosu od 24.476,08 KM, te prihod u iznosu od 62.191,42 KM, odnosno ukupne prihode u iznosu od 350.625,20 KM.

Pregledom dostavljene dokumentacije, utvrđeno je da je „Međunarodna kvalitetna škola – Međunarodna škola Sarajevo“ koristila prostorije uz obvezu da plaća zakupninu, te je politička stranka izdala račun br. 166/20 od 18. 09. 2020. godine za razdoblje od 01. 12. 2020. do 30. 11. 2021. godine u iznosu od 287.953,85 KM bez PDV-a, odnosno 336.906,00 KM s PDV-om. Prema ovom računu, mjesečna zakupnina bez PDV-a iznosila je 23.996,15 KM. Stranka je unaprijed naplaćenu zakupninu u poslovnim knjigama za 2020. godinu evidentirala na analitičkoj kartici 38004 – *Razgraničene naplaćene zakupnine*.

Dana 30. 06. 2021. godine zaključen je novi Ugovor o dugoročnom zakupu kojim je predviđeno da počevši od 01. 10. 2021. godine, godišnja zakupnina iznosi 465.220,80 KM s uključenim PDV-om, odnosno 397.624,62 KM bez PDV-a. Prema ovom ugovoru, počevši od 01. 10. 2021. godine, mjesečna zakupnina bez PDV-a iznosila je 33.135,38 KM.

Imajući u vidu odredbe ugovora, račun br. 166/20, te račun za listopad 2021. godine, utvrđeno je da politička stranka nije izdala račun za listopad 2021. godine u skladu s ugovorom, kao i da je ukupan prihod po osnovi iznajmljivanja poslovnog prostora trebao iznositi 315.371,50 KM.

- Politička stranka je u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju iskazala prihode od iznajmljivanja poslovnog prostora pravnoj osobi „ESO-promet“ d. o. o., Stolac u iznosu od 43.419,66 KM. Uvidom u račun br. 89/21 od 18. 05. 2021. godine za razdoblje siječanj – travanj 2021. godine u iznosu od 14.294,22 KM bez PDV-a, te račun br. 71/21 od 05. 05. 2021. godine za razdoblje od svibnja 2021. godine do veljače 2027. godine u iznosu od 251.206,94 KM bez PDV-a, utvrđeno je da je mjesečna zakupnina iznosila 3.573,56 KM, odnosno ukupno 42.882,60 KM bez PDV-a.

- (6) Uvidom u dokumentaciju o ostalim rashodima utvrđeno je da je stranka na kontu ostalih rashoda evidentirala prihod od prodaje automobila *Citroen C4* u iznosu prodajne cijene od

6.917,00 KM. U postupku pregleda financijskog izvještaja, politička stranka je Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine dostavila samo Kupoprodajni ugovor broj 04/21 od 28. 10. 2021. godine zaključen između pravne osobe *Safe Agent* d. o. o. i SDP BiH, bez druge prateće dokumentacije, kao što su: dokumentacija o knjigovodstvenoj vrijednosti automobila, dokument o procijenjenoj vrijednosti, odluka o prodaji automobila i sl.

Imajući u vidu da Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine ne vodi pomoćnu knjigu osnovnih sredstava, odnosno nema podatke o knjigovodstvenoj vrijednosti osnovnih sredstava pojedinačno, nije moguće utvrditi je li politička stranka ostvarila dobitak od prodaje osnovnog sredstva i u kojem iznosu.

- (7) Uvidom u dostavljene potvrde o primljenim prilogima od fizičkih osoba, utvrđeno je da na potvrdama koje je izdao Glavni odbor nije navedena adresa i broj osobnog dokumenta fizičke osobe, dok su potvrde koje je izdala Organizacija SDP BiH Brčko distrikta BiH izdane dana 23. 08. 2022. godine, te sadrže brojeve od 1 do 3 iz 2022. godine, što je suprotno odredbama članka 6. Pravilnika.

Isto tako, uvidom u izdane potvrde o prilogima primljenim od pravnih osoba „Sančo“ d. o. o., Velika Kladaša i *Cybervision* Velika Kladaša, utvrđeno je da u potvrdama nije navedena adresa sjedišta donatora, te da je stranka u potvrdi izdanoj donatoru „Sančo“ d. o. o., Velika Kladaša navela da je prilog uplaćen na račun Glavnog odbora, iako je on uplaćen na transakcijski račun OO SDP Srebrenik, broj 3386900245087037.

- (8) Politička stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala prihode SDP BiH Brčko distrikta BiH u ukupnom iznosu od 20.493,33 KM, i to: članarine u iznosu od 690,00 KM, priloge fizičkih osoba u iznosu od 4.030,00 KM, prihode iz proračuna u iznosu od 14.486,81 KM i ostale prihode u iznosu od 1.286,52 KM.

Uvidom u poslovne knjige i dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da stranka u financijskom izvještaju nije pravilno iskazala prihode SDP BiH Brčko distrikta BiH, čime je prekršila odredbe članka 13., članka 14., članka 18. i članka 19. Pravilnika.

- U Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih osoba*) SDP BiH Brčko distrikta BiH iskazani su prilozi u ukupnom iznosu od 4.030,00 KM i to: Esad Atić u iznosu od 2.900,00 KM, Egrin Huseinović u iznosu od 1.000,00 KM, Nusret Kusturica u iznosu od 100,00 KM, te prilog niži od 100,00 KM u iznosu od 30,00 KM.

Pregledom dostavljenih naloga naplate utvrđeno je da je Esad Atić donirao stranci sredstva u ukupnom iznosu od 2.630,00 KM, a Egrin Huseinović prilog iznosu od 1.000,00 KM.

Uvidom u pojedinačne naloge naplate, utvrđeno je da je Nusret Kusturica u tijeku 2021. godine plaćao dodatnu članarinu u ukupnom iznosu od 500,00 KM, te redovitu članarinu u iznosu od 48,00 KM, koje je stranka evidentirala kao prihode od članarine u iznosu od 148,00 KM i donacije u iznosu od 400,00 KM.

- U godišnjem financijskom izvještaju iskazani su prihodi iz proračuna Brčko distrikta BiH u iznosu od 14.486,81 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa, utvrđeno je da su dana 14. 06. 2021. godine uplaćena sredstva iz proračuna Brčko distrikta BiH u iznosu od 14.486,81 KM, te da je dana 21. 06. 2021. godine izvršen prijenos sredstava u iznosu od 7.243,41 KM fizičkoj osobi Aliji Denjagiću po osnovi Sporazuma o zajedničkom djelovanju u Skupštini Brčko distrikta BiH.

Na temelju navedenog, utvrđeno je da su prihodi Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine iz proračuna Brčko distrikta BiH iznosili 7.243,40 KM, a ne 14.486,81 KM.

Također, utvrđeno je da je stranka prijenos sredstava fizičkoj osobi Aliji Denjagiću po osnovi Sporazuma o zajedničkom djelovanju u Skupštini Brčko distrikta BiH u iznosu od 7.243,41 KM u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju iskazala kao ostale rashode, čime je ukupne prihode i ukupne rashode iskazala u većem iznosu za 7.243,41 KM u odnosu na ostvarene.

Navedeno ukazuje na to da poslovne knjige nisu vođene na pravilan način, kao i da, u skladu s odredbama članka 11. Zakona o financiranju političkih stranaka, nisu uspostavljene adekvatne interne kontrole nad nižim organizacijskim dijelovima političke stranke radi sprječavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda.

- Uvidom u poslovne knjige SDP BiH Brčko distrikta BiH, utvrđeno je da je izvršen otpis obveza prema dobavljaču „HIT TV“ u iznosu od 1.286,52 KM u korist ostalih prihoda. Stranka je ostvarene prihode po osnovi otpisanih obveza iskazala u Obrascu 3 (*Izvori financiranja*) godišnjeg financijskog izvještaja kao ostale prihode, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je prihode u iznosu od 1.286,52 KM po osnovi otpisanih obveza prema dobavljaču trebala iskazati u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti*).

- Kontrolom rashoda prethodnih godina, utvrđeno je da je stranka otpis obveza prema dobavljaču *Avaz Roto Press* d. o. o. u iznosu od 3.878,00 KM po osnovi usuglašavanja salda, te storno računa dobavljača Obrt „Megal-in“, broj 01-0-25/18 od 10. 08. 2018. godine u iznosu od 15.200,00 KM umjesto na kontu prihoda evidentirala kao storno troškova na dugovnoj strani konta 40895 – *Rashodi prethodnih godina*.

Postupajući na taj način, stranka je izbjegla prijaviti prihode po osnovi usuglašavanja salda s dobavljačima, odnosno prihode je iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene, čime je prekršila odredbe članka 13. Pravilnika.

Stranka je ostvarene prihode po osnovi usuglašavanja salda s dobavljačima *Avaz Roto Press* d. o. o. u iznosu od 3.878,00 KM i obrtom „Megal-in“ u iznosu od 15.200,00 KM trebala iskazati u Obrascu 3 (*Izvori financiranja*) godišnjeg financijskog izvještaja kao ostale prihode.

- (9) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju pravilno i u potpunosti iskazala rashode, čime je prekršila odredbe članka 21., članka 22. i članka 23. Pravilnika.

- Politička stranka je u Obrascima 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg financijskog izvještaja pogrešno iskazala ostale rashode, troškove ostalog materijala i troškove neproizvodnih usluga. Naime, stranka je troškove ostalog materijala u iznosu od 2.730,78 KM iskazala kao troškove neproizvodnih usluga, dok je troškove ostalog materijala u iznosu od 214,20 KM, troškove registracije automobila u iznosu od 2.346,28 KM i troškove programskog rješenja *Wand* u iznosu od 1.783,02 KM iskazala kao ostale rashode.
- Kontrolom troškova zakupnine poslovnih prostorija utvrđeno je da je stranka troškove provizije u iznosu od 14,00 KM evidentirala na kontu troškova zakupnine poslovnih prostorija.

- Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je troškove izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika općine Travnik u ukupnom iznosu od 2.396,13 KM pogrešno iskazala u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) kao troškove reklame i propagande i troškove ostalih zakupnina. Stranka je troškove izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika općine Travnik trebala iskazati u Obrascu 4.2 (*Troškovi propagande*) godišnjeg financijskog izvještaja.
- Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije vodila analitičke evidencije o troškovima zakupa poslovnih prostorija po mjestu nastanka troška, tj. za svaki organizacijski dio pojedinačno, niti je u godišnjem financijskom izvještaju u Obrascima 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) nižih organizacijskih odbora iskazala točne podatke o troškovima zakupa poslovnih prostorija.

U postupku pregleda financijskog izvještaja, utvrđeno je sljedeće:

1. Stranka je u Obrascu 4.1 Glavnog odbora iskazala troškove zakupnine poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 79.066,26 KM, iako Glavni odbor stranke ne koristi prostorije po osnovi zakupa.

Kontrolom troškova evidentiranih na analitičkoj kartici konta 40120 – *Troškovi zakupnine* za Glavni odbor (mjesto tr. 111107 *UniCredit zagrebačka banka* i mjesto tr. 111112 *Fond solidarnosti*) utvrđeno je da je stranka na istoj kartici evidentirala troškove zakupnine poslovnih prostora koje su koristili gradski i općinski odbori Banja Luka, Bugojno, Busovača, Bužim, Doboj Jug, Doboj Istok, Foča-Ustikolina, Gornji Vakuf-Uskoplje, Kladanj, Kreševo, Kostajnica, Livno, Mostar, Odžak, Olovo, Prozor-Rama, Sapna, Stolac, Teočak, Goražde, Žepče, Čapljina, Kiseljak, Zenica i Bihać.

2. Na temelju raspoložive dokumentacije (ugovori o zakupu i analitičke kartice konta 40120 – *Troškovi zakupnine za Glavni odbor*), utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija u manjem iznosu u odnosu na ugovorenu zakupninu, i to: GO Banja Luka u iznosu od 1.989,00 KM, OO Bugojno u iznosu od 500,00 KM, OO Busovača u iznosu od 200,00 KM, OO Bužim u iznosu od 200,00 KM, OO Doboj Jug u iznosu od 150,00 KM, OO Doboj Istok u iznosu od 150,00 KM, OO Foča-Ustikolina u iznosu od 100,00 KM, OO Kladanj u iznosu od 180,00 KM, OO Kreševo u iznosu od 100,00 KM, OO Kostajnica u iznosu od 160,00 KM, OO Odžak u iznosu od 180,00 KM, OO Olovo u iznosu od 215,00 KM, OO Prozor-Rama u iznosu od 200,00 KM, OO Sapna u iznosu od 150,00 KM, OO Teočak u iznosu od 150,00 KM i OO Žepče u iznosu od 150,00 KM.

S druge strane, stranka je u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju troškove zakupnine poslovnih prostorija koje su koristili OO Gornji Vakuf-Uskoplje i OO Livno iskazala u većem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupnine.

3. Politička stranka u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija koje je koristila u Laktašima, a koji su, prema podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostorija, iznosili 3.000,00 KM.
4. Troškovi zakupa poslovnog prostora koji je koristio OO Vogošća iskazani su u većem iznosu za 800,00 KM u odnosu na stvarne troškove. Stranka je u poslovnim knjigama, na kontu 40120, mjesto troška: *Troškovi zakupnine za Glavni odbor* i mjesto troška: *OO Vogošća*, evidentirala troškove u ukupnom iznosu od 3.608,00

KM, dok su troškovi zakupnine za korištenje poslovnog prostora, prema podacima koje je dostavila Općina Vogošća, iznosili 2.808,00 KM.

5. Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je u korigiranim Obrascima 4.1 iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija koje je koristila u Novom Sarajevu, Jablanici, Ključu i Ilijašu, ali su oni evidentirani u poslovnim knjigama.
6. Stranka nije iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija koje su koristili OO Ilidža i OO Lukavac, a koji su, prema podacima koje su dostavile ove općine, iznosili 982,80 KM, odnosno 843,60 KM.

Isto tako, utvrđeno je da je stranka troškove zakupnine poslovnih prostorija koje su koristili sljedeći organizacijski odbori SDP BiH iskazala u manjem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa: OO Teslić 92,04 KM, OO Kalesija 235,88 KM, OO Centar Sarajevo 763,60 KM, OO Doboj 47,36 KM, OO Živinice 535,43 KM, OO Sanski Most 149,79 KM i OO Konjic 630,12 KM, dok su troškovi zakupnine poslovnih prostorija koje je koristio OO Gradačac iskazani u većem iznosu za 1.723,02 KM u odnosu na stvarne.

U postupku pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja nije moglo biti utvrđeno koliko su iznosili troškovi zakupnine poslovnih prostorija koje su koristili organizacijski dijelovi stranke u Kiseljaku, Bihaću, Čapljini, Tešnju i Kaknju, jer stranka nije dostavila ugovore o zakupu.

- Politička stranka je u Obrascu 4.1 iskazala troškove OO SDP Drvar u ukupnom iznosu od 2.625,00 KM, i to: troškove platnog prometa u iznosu od 165,00 KM i ostale rashode u iznosu od 2.460,00 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da su dana 10. 11. 2020. godine isplaćena sredstva u iznosu od 2.460,00 KM za rad u osnovnim organizacijama, te da je dana 12. 02. 2021. godine dostavljeno Pravdanje novčanih sredstava u kojem je navedeno da su sredstva utrošena u svrhu prikupljanja potpisa za izbornu kampanju tijekom Općinskih izbora 2020. – 2024. u Drvaru.

Na temelju isplatnice i pravdanja, politička stranka je proknjižila isplatu iz blagajne na kontu 1001083 – *Blagajna – OO SDP Drvar*, te je evidentirala rashode u iznosu od 2.460,00 KM na kontu 408442 – *Pomoć mjesnim odborima*.

- U godišnjem finansijskom izvještaju, Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine iskazala je humanitarne rashode u ukupnom iznosu od 44.200,19 KM. Uvidom u poslovne knjige stranke, utvrđeno je da su humanitarni rashodi evidentirani na kontu 4060 – *Humanitarni rashodi – Pomoći* u iznosu od 42.930,19 KM i kontu 4061 – *Pomoć organizacijama* u iznosu od 5.655,00 KM, odnosno ukupno 48.585,19 KM.

U uzetom uzorku, blagajničkim nalogima za isplatu Gradskog odbora SDP BiH Tuzla, utvrđeno je da su vršene isplate novčane pomoći fizičkim osobama, pomoći umirovljenicima, mjesnim zajednicama i osnovnim organizacijama GO SDP BiH Tuzla, a na temelju pojedinačnih molbi i zahtjeva. Također, uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je u izvještajnom razdoblju Gradski odbor SDP BiH Tuzla isplatio humanitarne rashode – pomoći u ukupnom iznosu od 14.055,01 KM.

1. Uvidom u pojedinačne zahtjeve utvrđeno je da su novčane pomoći u iznosu od 6.150,00 KM isplaćene fizičkim osobama, u gotovini, putem blagajne, bez prateće dokumentacije o zdravstvenom stanju ili socijalnom statusu osoba kojima se pomoć isplaćuje. Za sredstva u iznosu od 1.050,00 KM koja su isplaćena fizičkim osobama uz zahtjeve za pomoć dostavljena je i medicinska dokumentacija, te su pomoći isplaćene putem transakcijskog računa.

2. Sredstva u iznosu od 550,00 KM isplaćena su putem transakcijskog računa udrugama, 200,00 KM je isplaćeno gotovinski udruzi, dok su sredstva u ukupnom iznosu od 1.300,00 KM isplaćena kao potpora SDP-a umirovljenicima putem transakcijskog računa.
3. Kada je riječ o isplatama sredstava mjesnim zajednicama, sredstva u iznosu od 2.800,00 KM su, izuzev isplate Vijeću MZ Tušanj u iznosu od 200,00 KM, isplaćena gotovinski, iz blagajne, a na temelju zahtjeva osnovnih organizacija GO SDP BiH Tuzla. Pored navedenog, utvrđeno je da pojedini zahtjevi nisu potpisani niti sadrže pečat mjesne zajednice, već su potpisani kao „Vijeće MZ“.
4. Dana 31. 12. 2021. godine iz blagajne su isplaćena sredstva u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM za 10 osnovnih organizacija GO SDP BiH Tuzla, a na temelju Odluke o novčanoj pomoći osnovnim organizacijama za provedbu redovitih aktivnosti i organizaciju obilježavanja praznika.

Uvidom u poslovne knjige stranke nije utvrđeno da je na isplaćena sredstva fizičkim osobama, koja imaju karakter osobnih primanja, obračunat i plaćen porez na dohodak. S obzirom na to da stranka u organizacijskoj strukturi nema mjesne odbore, te da mjesni odbori (osnovne organizacije, forumi žena i forumi mladih) djeluju u okviru općinskih/gradskih/kantonálnih odbora, u poslovnim knjigama su isplate trebale biti evidentirane na kontu *Potraživanja od mjesnih odbora* do trenutka dostavljanja računa za utrošena sredstva. Tek po dostavljanju računa za usluge i/ili robe, stranka je troškove trebala evidentirati u poslovnim knjigama i to po vrsti troška i u iznosu stvarnog troška, te ih iskazati u financijskom izvještaju u skladu s odredbama članka 22. Pravilnika.

- Stranka je na kontu 40895 – *Rashodi prethodnih godina* evidentirala rashode u ukupnom iznosu od 102.059,49 KM, što ukazuje na to da stranka ne vodi pravovremene evidencije o svojim rashodima i obvezama.

Uvidom u pojedine račune i dokumentaciju na temelju koje je izvršeno knjiženje rashoda na kontu 40895 – *Rashodi prethodnih godina* za OO SDP Gradačac, OO Gračanica, GO Banja Luka i OO Zavidovići, koje je politička stranka dostavila u postupku pregleda financijskog izvještaja, utvrđeno je da je stranka izvršila knjiženje računa za telefonske usluge, uredski materijal, električnu energiju, grijanje, reprezentaciju, cvijeće i sl. iz 2020. godine, te račune za izbornu kampanju za Lokalne izbore 2020. godine, kako slijedi:

1. Uvidom u pojedine račune OO SDP Gradačac koje je politička stranka na kontu 40895 – *Rashodi prethodnih godina* iskazala u iznosu od 3.538,11 KM, utvrđeno je da su na ovom kontu evidentirani troškovi iz 2020. godine za telefonske usluge, uredski materijal, cvijeće, te promociju kandidata za Lokalne izbore 2020. godine.
2. Na kontu 40895 – *Rashodi prethodnih godina* za OO Gračanica, koji su iskazani u ukupnom iznosu od 25.192,52 KM, evidentirani su računi iz 2020. godine za telefonske usluge, električnu energiju, grijanje, reprezentaciju, uredski materijal, te računi za izbornu kampanju za Lokalne izbore 2020. godine.
3. Na kartici konta 40895 za GO Banja Luka evidentirani su rashodi po računu za telefonske usluge za prosinac 2020. godine, te isplate fizičkoj osobi Saši Grbiću, koordinatoru za promatrače i biračke odbore, u ukupnom iznosu od 1.000,00 KM. Fizičkoj osobi Saši Grbiću dana 10. 11. 2020. godine isplaćena su sredstva u iznosu od 300,00 KM gotovinski iz blagajne, o čemu je sačinjen nalog isplate broj 07, te dana 11. 11. 2020. godine sredstva u iznosu od 700,00 KM, o čemu je sačinjena priznanica 35/22.

Činjenica da su isplate koje su izvršene iz blagajne u tijeku 2020. godine proknjižene tek u 2021. godini ukazuje na to da politička stranka u poslovnim knjigama nije pravovremeno evidentirala poslovne promjene, odnosno da nema pravilne evidencije o poslovanju gotovim novcem.

4. Kontrolom računa koji su evidentirani na kontu 40895 za OO Zavidovići, a koje je politička stranka dostavila u tijeku obavljanja pregleda, utvrđeno je da su u poslovnim knjigama evidentirani i računi OO Zavidovići iz 2020. godine za usluge kopiranja, zakupa dvorane, reprezentaciju, uredski materijal, električnu energiju, te račun za fotografiranje kandidata za općinsko vijeće za izbore 2020. godine.
5. Na kontu 40895 – *Rashodi prethodnih godina* Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine proknjižila je i otpis potraživanja od Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine u iznosu od 12.100,00 KM, koja je politička stranka pogrešno vodila u svojim poslovnim knjigama.

Također, politička stranka je na istom kontu evidentirala i otpis obveza prema dobavljačima *Avaz Roto Press* d. o. o. u iznosu od 3.878,00 KM i obrtu „Megal-in“ u iznosu od 15.200,00 KM, i to kao storno troška, čime je ukupne rashode iskazala u manjem iznosu od ostvarenih.

- Uvidom u analitičku karticu konta 3000 – *Obveze prema dobavljačima* za partnera 02584 (*Kartično plaćanje*), utvrđeno je da stranka na ovoj kartici ima preplatu u iznosu od 24.403,31 KM, od čega se na početno stanje odnosi 13.914,38 KM, a 10.488,93 KM predstavlja kartično plaćanje u tijeku 2021. godine.

Činjenica da je riječ o kartičnom plaćanju računa ukazuje na to da je stranka platila robe ili usluge, ali da nije proknjižila račune, tj. troškove u svojim poslovnim knjigama.

- (10) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije u godišnjem financijskom izvještaju i poslovnim knjigama pravilno iskazala obveze prema dobavljačima, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.

U godišnjem financijskom izvještaju politička stranka je iskazala ukupne obveze na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 1.951.577,67 KM, što ne odgovara podacima iskazanim u Bilanci stanja na dan 31. 12. 2021. godine. U Bilanci stanja na dan 31. 12. 2021. godine, Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine iskazala je ukupne obveze u iznosu od 2.045.566,00 KM. U poslovnim knjigama koje vodi Organizacija SDP BiH Brčko distrikta BiH iskazane su obveze ovog organizacijskog dijela po osnovi neto honorara u iznosu od 173,88 KM, te preplata prema dobavljačima u iznosu od 447,39 KM.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka, kao i u poslovnim knjigama za 2020. godinu, umjesto salda po početnom stanju prenijela iznos dugovne i potražne strane iz prethodnog razdoblja, čime je ukupan promet po karticama obveza prema dobavljačima iskazala u većem iznosu u odnosu na ostvareni promet u 2021. godini. Pored navedenog, utvrđeno je da stranka nije usuglašavala obveze s dobavljačima, tako da u poslovnim knjigama na analitičkim karticama obveza prema dobavljačima ima iskazane i preplate, što ukazuje na to da nema potpune i pravilne evidencije o svojim rashodima i obvezama.

Na temelju dostavljenih izvoda otvorenih stavki, utvrđeno je sljedeće:

- Podatci o obvezama prema dobavljaču „Zavod za planiranje i izgradnju općine Kakanj“, koje stranka iskazuje u svojim poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju, ne odgovaraju podacima koje je dostavio dobavljač.

U Obrascu 5.2 (*Ostale obveze*) godišnjeg financijskog izvještaja politička stranka je iskazala obveze prema dobavljaču „Zavod za planiranje i izgradnju općine Kakanj“ u iznosu od 11.437,48 KM, dok u poslovnim knjigama stranka iskazuje obveze u iznosu od 9.805,00 KM. Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine, potraživanja pravne osobe „Zavod za planiranje i izgradnju općine Kakanj“ od OO SDP BiH Kakanj iznose 10.167,54 KM.

- U godišnjem financijskom izvještaju stranka je iskazala obveze prema dobavljaču „Metromedia“ d. o. o. Sarajevo u iznosu od 186.566,30 KM. Uvidom u Izvod otvorenih stavki koji je dostavio dobavljač, utvrđeno je da obveze stranke na dan 31. 12. 2021. godine iznose 263.039,65 KM. Stranka je osporila obveze u iznosu od 70.681,85 KM koje se prema navodima stranke odnose na kamatu.
- Stranka u poslovnim knjigama iskazuje obveze prema dobavljaču „Restoran Dubrovnik“ Zenica u iznosu od 6.613,78 KM. Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine koji je dostavio dobavljač, obveze Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine prema dobavljaču „Restoran Dubrovnik“ Zenica iznose 6.693,78 KM.
- Organizacija SDP BiH Brčko distrikta BiH je iz svojih poslovnih knjiga iskazala obveze prema dobavljaču Radio televizija „HIT“ Brčko, te na dan 31. 12. 2021. godine nema obveze prema ovom dobavljaču. Uvidom u podatke koje je dostavio dobavljač „HIT“ d. o. o. Brčko distrikt BiH, utvrđeno je da obveze Organizacije SDP BiH Brčko distrikta BiH na dan 31. 12. 2021. godine iznose 183,76 KM.
- U Obrascu 5 stranka je iskazala obveze prema dobavljaču „Megal“ u iznosu od 9.802,60 KM. Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je na analitičkoj kartici obveza prema dobavljaču „Megal“ iskazana preplata u iznosu od 6.876,97 KM.

Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije dostavila izvode otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine, već analitičke kartice obveza prema dobavljačima iz svojih poslovnih knjiga, kako slijedi: „Nezavisne novine“, „Megal“, „Adverto media“, „Euro master“ d. o. o., RTV „USK“, „Eso promet“ d. o. o. i SUR „Dubrovnik“. Za dobavljača SUR „Dubrovnik“ stranka je navela da je dobavljač ugašen, dok je za dobavljača „Eso promet“ d. o. o. dostavila presliku računa.

- (11) Uvidom u financijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. Također, utvrđeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje, niti je pisanim aktom uređen način trošenja financijskih sredstava stranke.

Na računu dobavljača „Eso promet“ d. o. o. Stolac, broj 76/21 od 15. 03. 2021. godine u iznosu od 442.792,35 KM navedeno je „fakturiranje građevinskih radova...Hotel Stolac“. Uz račun je izdan i fiskalni račun 3168 od 31. 03. 2021. godine. Račun dobavljača nije ovjeren od strane Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine, odnosno ne sadrži potpis primatelja kojim se potvrđuje prijem građevinskih radova. Na računu nisu navedeni izvedeni građevinski radovi, niti specifikacije vrste materijala i pojedinačne količine materijala. Pored navedenog, račun nije ovjeren za knjiženje, a proknjižen je na analitičkoj kartici konta 00105 – *Zgrada Stolac*.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za načelnika općine Travnik

Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je u koaliciji s Političkom organizacijom Narod i pravda i Našom strankom sudjelovala na prijevremenim izborima za načelnika općine Travnik, koji su održani 2021. godine.

Prema odredbama članka 15.10 Izbornog zakona BiH, Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika općine Travnik, kao članica koalicije, mogla potrošiti sredstva u iznosu od 4.765,10 KM.

Prema podacima i dokumentaciji koju je dostavila stranka, utvrđeno je da su njeni troškovi izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika u općini Travnik iznosili 2.396,13 KM.

3. SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH (Kod 1182)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Savez za bolju budućnost BiH se financirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	22.591,84	2,66
.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	25.997,00	3,06
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	25.798,16	3,03
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	773.858,02	91,05
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	848.245,02	99,80
II.	Ostali prihodi i drugo	1.622,15	0,20
	Izvori financiranja (I+II)	849.907,17	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Savez za bolju budućnost BiH prekršio odredbe članka 4. stavak (1), članka 6. stavak (5), članka 8. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Savez za bolju budućnost BiH financijska je sredstva u iznosu od 64.615,14 KM utrošio mimo utvrđenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, dok za sredstva u iznosu od 31.115,02 KM nije utvrđeno da su utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke, čime su prekršene odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala ukupne rashode u iznosu od 653.863,31 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu koji je dostavio Savez za bolju budućnost BiH, utvrđeno je da je stranka planirala troškove u ukupnom iznosu od 915.787,00 KM.

Analizom dostavljenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, utvrđeno je da stranka nije planirala sve troškove, a da je pojedine troškove ostvarila u većem iznosu od planiranih, kako slijedi:

Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove prethodnih godina u iznosu od od 2.973,23 KM, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 463,89 KM, ostale rashode u

iznosu od 140,19 KM i troškove osiguranja u iznosu od 1.216,10 KM, koje nije planirala Programom utroška sredstava za 2021. godinu.

Stranka je planirala troškove električne energije, goriva i maziva u iznosu od 15.000,00 KM, a ostvarila je troškove električne energije u iznosu od 6.214,72 KM i troškove goriva i maziva u iznosu od 10.930,27 KM, što je za 2.144,99 KM više od planiranih troškova.

Savez za bolju budućnost BiH planirao je troškove ostalih zakupnina u iznosu od 3.000,00 KM, a u 2021. godini navedene troškove je ostvario u iznosu od 6.965,70 KM, što je za 3.965,70 KM više u odnosu na sredstva planirana Programom utroška sredstava.

Savez za bolju budućnost BiH je troškove reklame i propagande planirao u iznosu od 17.000,00 KM, a ostvario ih je u iznosu od 26.252,97 KM, što je za 9.252,97 KM više u odnosu na plan.

Stranka je troškove knjigovodstvenih usluga iskazala u iznosu većem za 669,24 KM u odnosu na planirani iznos. Programom utroška sredstava za 2021. godinu troškovi knjigovodstvenih usluga planirani su u iznosu od 14.040,00 KM, a stranka ih je, u obrascima godišnjeg financijskog izvještaja, iskazala u iznosu od 14.709,24 KM.

Planirane troškove usluga stranka je prekoračila za 6.607,91 KM. U Programu utroška sredstava troškovi usluga planirani su u iznosu od 3.000,00 KM, a ostvareni su u iznosu od 9.607,91 KM.

Savez za bolju budućnost BiH je troškove reprezentacije planirao u iznosu od 20.000,00 KM. U Obrascu 4.1 godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu stranka je troškove reprezentacije iskazala u iznosu od 32.896,46 KM, što je za 12.896,46 KM više u odnosu na planirana sredstva.

Savez za bolju budućnost BiH je u Programu utroška sredstava planirao troškove bruto plaća zaposlenih u iznosu od 183.216,00 KM, a u Obrascu 4.1 godišnjeg financijskog izvještaja ove troškove je iskazao u iznosu od 200.918,68 KM, odnosno više za 17.702,68 KM od planiranih.

Planirane troškove poreza i drugih obveza stranka je prekoračila za 146,78 KM. Stranka je ostvarila troškove poreza i drugih obveza u iznosu od 1.146,78 KM, a planirala ih je u iznosu od 1.000,00 KM.

Savez za bolju budućnost BiH planirao je troškove zakupnine vozila u iznosu od 14.040,00 KM, a ostvario ih je u iznosu od 20.475,00 KM, što je za 6.435,00 KM više od planiranih troškova.

- (2) Središnjica stranke je u tijeku 2021. godine isplatila troškove dnevnica u inozemstvu u iznosu od 14.370,00 KM, putne troškove u inozemstvu u iznosu od 3.751,46 KM i usluge noćenja u iznosu od 12.993,56 KM.

Uvidom u putne naloge koji su izdani Edisu Ramoviću, utvrđeno je da je navedena osoba više puta u tijeku 2021. godine putovala u Crnu Goru (Tivat) i Hrvatsku (Zagreb), te da su mu po toj osnovi isplaćene dnevnice u iznosima od 100,00 KM do 800,00 KM. Također, uvidom u putne naloge utvrđeno je da je kao svrha putovanja navedeno obavljanje službenog posla, a na pojedinim računima za smještaj je kao korisnik smještaja naveden naziv stranke, a ne osoba koja je upućena na službeni put.

Na temelju navedenog nije bilo moguće utvrditi u koju su svrhu korištena financijska sredstva stranke, odnosno jesu li sredstva stranke utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke.

- b) Savez za bolju budućnost BiH prekršio je odredbe članka 6. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Uvidom u poslovne knjige i kontrolom izvoda s transakcijskih računa stranke utvrđeno je da je fizička osoba Fahrudin Radončić više puta tijekom godine uplatila sredstva na račun stranke i to: dana 19. 01. 2021. godine donaciju u iznosu od 10.000,00 KM, dana 26. 01. 2021. godine donaciju u iznosu od 5.000,00 KM i dana 21. 12. 2021. godine članarinu u iznosu od 2.500,00 KM. Ukupan iznos uplaćenih sredstava od fizičke osobe Fahrudina Radončića, predsjednika stranke u tijeku 2021. godine iznosio je 17.500,00 KM.

Kako je ukupan iznos sredstava, uključujući i članarinu, koje je član političke stranke u tijeku jedne kalendarske godine uplatio na račun političke stranke veći za 2.500,00 KM od zakonom dozvoljenog iznosa, Savez za bolju budućnost BiH prekršio je odredbe članka 6. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- c) Savez za bolju budućnost BiH prekršio je odredbe članka 8. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Na temelju pregleda financijskog izvještaja, utvrđeno je da je Savez za bolju budućnost BiH primio prilog u iznosu od 15.000,00 KM od pravne osobe koja je sklopila ugovore o javnim nabavama roba s organima izvršne vlasti na svim razinama u Bosni i Hercegovini, a čija je vrijednost veća od 10.000,00 KM, čime je prekršio odredbe članka 8. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala nenovčanu donaciju pravne osobe *Robot General Trading Co d. o. o.*, Sarajevo u iznosu od 15.000,00 KM. Navedena pravna osoba je dana 14. 04. 2021. godine donijela odluku o otpisu duga Savezu za bolju budućnost BiH u iznosu od 15.000,00 KM, na temelju koje je stranka u poslovnim knjigama isknjižila obvezu prema ovoj pravnoj osobi i iskazala prihod od nenovčane donacije.

Uvidom u podatke koje su dostavile Općina Bratunac i Služba za zajedničke poslove institucija BiH, pravna osoba *Robot General Trading Co d. o. o.* Sarajevo je tijekom 2021. godine imala sklopljen Ugovor s Općinom Bratunac o nabavi i isporuci sredstava za higijenu i namirnica za bife Općinske uprave Bratunac i nabavi namirnica za potrebe organiziranja prijema, manifestacija i sl. ukupne vrijednosti od 18.029,10 KM i Okvirni sporazum o nabavi voća i povrća sa Službom za zajedničke poslove institucija BiH u vrijednosti od 240.798,09 KM.

- d) Pregledom financijskog izvještaja, utvrđeno je da Savez za bolju budućnost BiH nije u poslovnim knjigama vodio pravilne i potpune evidencije o gotovom novcu, prihodima, rashodima i obvezama, te obrasce godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu nije popunio u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršio odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Savez za bolju budućnost BiH nije u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) iskazao točne podatke o svojim transakcijskim računima, čime je prekršio odredbe članka 11. Pravilnika.

Naime, Savez za bolju budućnost BiH je u Obrascu 2 promet ostvaren putem transakcijskog računa broj 1027080000035947 kod Union banke d. d., Sarajevo iskazao kao promet transakcijskog računa broj 1020500000113197 kod Union banke d. d., Sarajevo koji je ugašen 10. 01. 2017. godine. Također, stranka je promet ostvaren putem transakcijskog računa broj 5520251477796263 kod *Addiko* banke a. d., Banja Luka iskazala kao promet transakcijskog računa broj 1321002023258212 kod NLB banke d. d., Sarajevo.

- Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju prijavila transakcijski račun broj 1020500000113197 kod Union banke d. d., Sarajevo, za koji je utvrđeno da je ugašen 10. 01. 2017. godine. Za navedeni račun stranka je iskazala početno stanje u iznosu od 292,95 KM, ukupan promet ulaza u iznosu 5.900,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu 5.578,50 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 614,45 KM, što su podatci koji odgovaraju prometu po transakcijskom računu broj 1027080000035947 kod Union banke d. d., Sarajevo.
- Savez za bolju budućnost BiH je u godišnjem financijskom izvještaju dva puta prijavio transakcijski račun broj 1321002023258212 kod NLB banke d. d., Sarajevo s dva različita prometa. Kontrolom izvoda s transakcijskog računa broj 5520251477796263 kod *Addiko* banke, koje je stranka dostavila, utvrđeno je sljedeće: početno stanje u iznosu od 30,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 30,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM, što odgovara prometu koji je stranka iskazala kao jedan od prometa po transakcijskom računu broj 1321002023258212 kod NLB banke d. d., Sarajevo.

(2) Na temelju obavljenog pregleda, utvrđeno je da stranka u Obrascima 3 (*Izvori financiranja*) i 3-a (*Prilozi fizičkih osoba*) nije navela točne podatke o uplaćenim članarinama i prilogima fizičkih osoba, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 14. Pravilnika.

Savez za bolju budućnost BiH je u godišnjem financijskom izvještaju iskazao članarinu u iznosu od 22.591,84 KM i prihode od donacija u iznosu od 25.997,00 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskih računa i dostavljene dokumentacije utvrđeno je da je stranka primila članarinu u iznosu od 22.027,84 KM i prihode od donacija u iznosu od 26.561,00 KM.

Pregledom financijskog izvještaja i izvoda s transakcijskih računa, utvrđeno je sljedeće:

1. Stranka je u Obrascu 3-a iskazala da je primila donaciju fizičke osobe Kenana Alijagića u iznosu od 680,00 KM, za koju je izdala potvrdu o uplati donacije. Kontrolom izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da je Kenan Alijagić na ime članarine uplatio iznos od 168,00 KM, a na ime donacije iznos od 1.112,00 KM.
2. Stranka je u Obrascu 3-a iskazala da je primila donaciju fizičke osobe Rifata Čabrića u iznosu od 1.120,00 KM, za koju je izdala potvrdu o uplati donacije. Kontrolom izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da je Rifat Čabrić uplatio na ime članarine iznos od 24,00 KM, a na ime donacije iznos od 1.280,00 KM.
3. Stranka je u Obrascu 3-a iskazala da je primila donaciju fizičke osobe Faruka Čupine u iznosu od 28,00 KM, za koju je izdala potvrdu o uplati donacije. Kontrolom izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da je Faruk Čupina na račun stranke uplatio 308,00 KM članarine, a da u tijeku 2021. godine nije dao donaciju Savezu za bolju budućnost BiH.

Također, kontrolom izdanih potvrda o primljenim prilogima fizičkih osoba, utvrđeno je da stranka u potvrdama nije navela točne podatke o donatorima ili nije navela sve potrebne podatke o donatorima (broj osobne iskaznice i adresa), odnosno podatke o iznosima uplaćenih priloga, čime je prekršila odredbe članka 6. Pravilnika.

Uvidom u izdane potvrde, utvrđeno je da u potvrdama o uplatama donacija za 13 donatora-fizičkih osoba nedostaju podatci o broju osobne iskaznice i/ili adresi donatora, dok je za navedene tri osobe u potvrdama iskazan pogrešan iznos priloga.

- (3) Savez za bolju budućnost BiH u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg financijskog izvještaja nije iskazao točan iznos primljenih nenovčanih donacija, čime je prekršio odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

Pregledom poslovnih knjiga i Obrasca 3-e godišnjeg financijskog izvještaja utvrđeno je da je stranka kao nenovčanu donaciju iskazala prihod po osnovi korištenja poslovnog prostora bez naknade u Visokom u iznosu od 1.008,00 KM. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora kojim pravo raspolaganja ima grad Visoko, broj 03-1-19-118/20 od 16. 07. 2020. godine, utvrđeno je da je poslovni prostor dan stranci u zakup i to uz mjesečnu naknadu od 158,42 KM.

Na temelju naprijed navedenog, utvrđeno je da politička stranka nije ostvarila prihode po osnovi korištenja poslovnog prostora bez naknade u Visokom u iznosu od 1.008,00 KM, čime je prihode od nenovčanih donacija iskazala u većem iznosu za 1.008,00 KM u odnosu na ostvarene.

- (4) U Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) stranka nije pravilno iskazala prihode iz proračuna kantona i općina, čime je prekršila odredbe članka 19. Pravilnika.

- Savez za bolju budućnost BiH je u godišnjem financijskom izvještaju iskazao prihode iz proračuna Kantona Sarajevo u iznosu od 65.729,55 KM i Zeničko-dobojskog kantona u iznosu od 42.680,23 KM.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa utvrđeno je da je stranka iz proračuna Kantona Sarajevo u 2021. godini primila sredstva u iznosu od 71.862,89 KM, dok je iz proračuna Zeničko-dobojskog kantona primila sredstva u iznosu od 36.546,89 KM.

- Stranka je u Obrascu 3-f godišnjeg financijskog izvještaja iskazala prihode iz proračuna Općine Novi Grad u iznosu od 1.562,49 KM, proračuna Općine Novi Grad Sarajevo u iznosu od 1.333,32 KM i proračuna Općine Novo Sarajevo u iznosu od 7.296,34 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da Savez za bolju budućnost BiH iz proračuna Općine Novi Grad u tijeku 2021. godine nije primio financijska sredstva, dok je iz proračuna Općine Novi Grad Sarajevo primio sredstva u iznosu od 3.333,32 KM. Stranka je iz proračuna Općine Novo Sarajevo primila sredstva u iznosu od 6.858,84KM.

- (5) Savez za bolju budućnost BiH je u godišnjem financijskom izvještaju iskazao ostale prihode u iznosu od 1.662,15 KM.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju i poslovne knjige, utvrđeno je da ostali prihodi iznose 65,10 KM, a odnose se na otpis duplo knjiženog računa iz ranijih godina u iznosu 65,00 KM i otpisa sitnih salda u iznosu od 0,10 KM.

Prema izjavi knjigovođe, stranka je, u godišnjem financijskom izvještaju, kao ostali prihod iskazala korekciju knjiženog predračuna dobavljača *Murix* d. o. o. u iznosu od 1.597,05 KM, a koju je izvršila u poslovnim knjigama u 2020. godini i iskazala u godišnjem financijskom izvještaju u 2020. godini.

Savez za bolju budućnost je u godišnjem financijskom izvještaju iskazao ostale prihode u većem iznosu za 1.597,05 KM od stvarnih, čime je prekršio odredbe članka 13. Pravilnika.

- (6) Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora utvrđeno je da stranka u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala sve troškove zakupa poslovnih prostora koje su koristili općinski i gradski odbori: Breza, Novo Sarajevo, Novi Grad

Sarajevo, Zavidovići, Ključ, Tuzla, Živinice, Vogošća i Visoko, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- Savez za bolju budućnost BiH iskazao je troškove zakupa poslovnog prostora u Brezi u iznosu od 39,29 KM. Uvidom u podatke i Ugovor o zakupu poslovnih prostorija od 08. 07. 2020. godine, utvrđeno je da mjesečni zakup iznosi 39,29 KM, odnosno trošak zakupa za 2021. godinu iznosi 157,16 KM, što je za 117,87 KM više od iznosa koji je stranka iskazala u godišnjem financijskom izvještaju.
- Stranka je iskazala troškove zakupa za poslovni prostor koji je koristio organizacijski odbor u Općini Novo Sarajevo u iznosu od 1.908,00 KM. Prema podacima koje je dostavila Općina Novo Sarajevo, utvrđeno je da je mjesečni zakup iznosio 173,95 KM, odnosno troškovi zakupa za 2021. godinu iznosili su 2.087,40 KM, što je za 179,40 KM više od iskazanog iznosa.
- Savez za bolju budućnost BIH iskazao je troškove zakupa poslovnog prostora u Općini Novi Grad Sarajevo u iznosu od 561,60 KM. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora od 01. 11. 2021. godine utvrđeno je da je mjesečni zakup iznosio 351,00 KM, odnosno da su troškovi zakupa za 2021. godinu iznosili 702,00 KM.
- Prema podacima koje je dostavio Grad Zavidovići, utvrđeno je da je zakup poslovnog prostora koji je stranka koristila u Zavidovićima iznosio 230,00 KM mjesečno, tj. 2.760,00 KM godišnje. Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove zakupa za poslovni prostor u Zavidovićima u iznosu od 2.744,40 KM.
- Stranka nije iskazala troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristila u Ključu u iznosu od 300,00 KM.
- Stranka je iskazala troškove zakupa poslovnog prostora koji koristi Gradski odbor Tuzla za 23,08 KM manje od stvarnih troškova. Uvidom u dopis Grada Tuzla, utvrđeno je da Savez za bolju budućnost BiH koristi poslovni prostor u Tuzli, površine 179,61 m², uz mjesečni zakup od 210,14 KM, što iznosi 2.311,54 KM godišnje. U godišnjem financijskom izvještaju stranka je iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u Tuzli u iznosu od 2.288,46 KM.
- Uvidom u dostavljene podatke Grada Živinica utvrđeno je da troškovi zakupa poslovnog prostora iznose 51,76 KM mjesečno, odnosno za 2021. godinu 517,60 KM, a koje stranka nije iskazala u godišnjem financijskom izvještaju i nije evidentirala u poslovnim knjigama.
- Savez za bolju budućnost BiH je troškove zakupa poslovnog prostora u Vogošći iskazao u iznosu od 117,00 KM, što je za 1.287,00 KM manje od ugovorene cijene zakupa. Uvidom u Ugovor o zakupu utvrđeno je da godišnji zakup poslovnog prostora u Vogošći iznosi 1.404,00 KM.
- U godišnjem financijskom izvještaju Savez za bolju budućnost BiH je iskazao troškove zakupa u Visokom u iznosu od 1.008,00 KM, što je za 893,04 KM manje od ugovorenog iznosa zakupa. Uvidom u poslovne knjige i Ugovor o zakupu s Gradom Visoko, utvrđeno je da je mjesečni zakup poslovnog prostora iznosio 158,42 KM, odnosno da je godišnji zakup iznosio 1.901,04 KM.

- (7) Politička stranka nije vodila potpune i pravovremene evidencije o rashodima, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode u godišnjem financijskom izvještaju, čime su prekršene odredbe članka 21., članka 22. i članka 23. Pravilnika.

U postupku pregleda godišnjeg financijskog izvještaja utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama za 2021. godinu evidentirala račun iz 2016. godine, a da nije evidentirala sve rashode nastale tijekom 2021. godine, što ukazuje na to da dio rashoda stranka nije evidentirala u trenutku nastanka.

- Pregledom financijskog izvještaja i poslovnih knjiga, utvrđeno je da je Savez za bolju budućnost BiH u poslovnim knjigama evidentirao ukupne troškove u iznosu od 654.756,35 KM, dok je u godišnjem financijskom izvještaju troškove iskazao u iznosu od 653.863,31 KM.

Kontrolom troškova stranke utvrđeno je da stranka u godišnjem financijskom izvještaju nije prijavila dio troškova zakupa poslovnog prostora u Visokom u iznosu od 893,04 KM.

- Savez za bolju budućnost BiH je u godišnjem izvještaju i poslovnim knjigama, zbog pogrešnih evidencija, iskazao manje troškove za iznos od 12.600,00 KM.

Savez za bolju budućnost BiH je u poslovnim knjigama na kontu 128133 – *Potraživanja za pristojbe SIP* evidentirao početno stanje u iznosu od 18.500,00 KM, što je iznos koji je stranka uplatila po osnovi pristojbe za sudjelovanje na Lokalnim izborima u 2020. godini. U 2021. godini Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine izvršilo je povrat sredstava od pristojbe na račun stranke u iznosu od 5.900,00 KM. Stranka je za ovaj iznos umanjila potraživanje i na dan 31. 12. 2021. godine na kontu 128133 – *Potraživanja za pristojbe SIP* iskazala stanje u iznosu od 12.600,00 KM.

Stranka je trebala zatvoriti potraživanje i u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju iskazati trošak po osnovi pristojbe, novčane kazne i sl. u iznosu od 12.600,00 KM.

- Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka u okviru rashoda iz prethodnih godina evidentirala troškove goriva u iznosu od 874,00 KM po računu dobavljača „Karamujić“ d. o. o., Gornji Rahić, Brčko DC, broj 5812/16 od 17. 10. 2016. godine, a koji se odnosi na nabavu dizel goriva u količini od 493,79 litara.

Pored navedenog, ističemo da stranka na kontu 128120 – *Potraživanja za dane predujme* na dan 31. 12. 2021. godine iskazuje saldo u iznosu od 57.884,27 KM, što upućuje na to da nije vršila usuglašavanje svojih obveza s dobavljačima, odnosno da troškovi nisu evidentirani u poslovnim knjigama u razdoblju u kojem su nastali.

- (8) Savez za bolju budućnost BiH nije u godišnjem financijskom izvještaju evidentirao i u poslovnim knjigama pravilno iskazao obveze prema dobavljačima na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršio odredbe članka 24. Pravilnika.

- Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala obveze prema Gradu Visokom u iznosu od 792,10 KM, a prema podacima koje je dostavio Grad Visoko obveze stranke iznose 2.696,54 KM.
- Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala obveze prema dobavljaču Gradu Tuzli, Služba za ekonomski razvoj, u iznosu od 325,94 KM. Uvidom u Izvod otvorenih

stavki dobavljača Grada Tuzle sa stanjem na dan 31. 12. 2021. godine, koji je stranka ovjerila, utvrđeno je da stranka ima preplatu u iznosu od 212,89 KM.

- Uvidom u podatke koje je dostavio Grad Živinice, utvrđeno je da Grad Živinice od Saveza za bolju budućnost BiH po osnovi zakupa poslovnog prostora potražuje sredstva u iznosu od 67,68 KM, dok stranka, u svojim poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju, nema evidentiranih obveza prema ovom dobavljaču.

- (9) Pregledom finansijske dokumentacije političke stranke, utvrđeno je da računi dobavljača, koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima, nisu ovjereni potpisom ovlaštene osobe za knjiženje i plaćanje.

Naime, utvrđeno je da računi dobavljača „Daani“ d. o. o., Sarajevo, broj 38/21 od 27. 12. 2021. godine u iznosu od 2.550,00 KM, dobavljača „Tradicija“ d. o. o., Višegrad, broj 55/21 od 12. 11. 2021. godine u iznosu od 3.276,00 KM i dobavljača „IC Štamparija Mostar“ d. o. o., Mostar, broj 21-360-001221 od 12. 11. 2021. godine u iznosu od 2.836,55 KM na temelju kojih je Savez za bolju budućnost BiH evidentirao i platio troškove reprezentacije nisu ovjereni za knjiženje i nisu potpisani od strane osobe koja je robu preuzela.

- (10) Kontrolom blagajne Središnjice i odbora stranke u Brčko distriktu BiH, utvrđeno je da blagajnički izvještaji nisu vođeni u skladu s propisima o blagajničkom poslovanju, te da pojedine isplate nisu vršene na temelju validne dokumentacije.

- Središnjica stranke je u tijeku 2021. godine isplatila troškove dnevnica u inozemstvu u iznosu od 14.370,00 KM, putne troškove u inozemstvu u iznosu od 3.751,46 KM i usluge noćenja u iznosu od 12.993,56 KM, kao što je navedeno u nalazu a) stavak (2).

Uvidom u izvršene isplate dnevnica i putnih troškova, utvrđeno je da su oni isplaćeni na temelju putnih naloga koji su izdani Edisu Ramoviću, Jasminu Kučukoviću, Mustafi Alihodži i Adisu Aliću. Prema podacima iz putnih naloga, navedene osobe su više puta tijekom 2021. godine putovale u Crnu Goru (Tivat) i Hrvatsku (Zagreb), te su im po toj osnovi isplaćene dnevnicе u iznosima od 100,00 KM do 800,00 KM.

Također, uvidom u putne naloge, utvrđeno je da je na nalogima kao svrha putovanja navedeno obavljanje službenog posla, a na pojedinim računima za smještaj je kao korisnik smještaja naveden naziv političke stranke, a ne osobe koja je upućena na službeni put.

Na temelju navedenog, nije moglo biti utvrđeno u koju svrhu su korištena finansijska sredstva stranke, odnosno jesu li sredstva stranke utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke.

- U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala promet blagajne u Brčko distriktu BiH: početno stanje iznosi 908,09 KM, ukupan promet ulaza iznosi 6.000,00 KM, ukupan promet izlaza iznosi 1.684,16 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine iznosi 5.223,93 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da je odbor stranke u Brčko distriktu BiH tijekom 2021. godine više puta podizao sredstva s transakcijskog računa u ukupnom iznosu od 6.000,00 KM, a koja nisu bila potrebna za neometano tekuće gotovinsko poslovanje, te je postupio suprotno Uredbi o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem.

Podizanje gotovine s transakcijskog računa i njen polog na blagajnu vrši se u slučaju kada u blagajni nedostaju gotovinska sredstva za tekuće potrebe stranke.

- Kontrolom blagajne utvrđeno je da je stranka iz blagajne Brčko distrikta platila ugostiteljske usluge po osnovi sljedećih računa: paragon blok broj 380489 od 16. 06. 2021. godine dobavljača Trgovinska radnja „Boba“ Brčko u iznosu od 460,00 KM, i računa broj 38195 od 23. 12. 2021. godine dobavljača „Tofita“ s. p., vl. Nenad Rikanović, Brčko, u iznosu od 461,50 KM.

Gotovinskim plaćanjem izvršenih usluga u iznosu većem od 200,00 KM, Savez za bolju budućnost BiH postupio je suprotno odredbama Uredbe o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem.

Pored navedenog, ističemo da nalozi isplate iz blagajne nisu potpisani od strane blagajnika i osobe koja je novac primila.

4. SAVEZ MLADIH SNAGA (Kod 2325)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Savez mladih snaga se financirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političkestranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	26.664,59	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	26.664,59	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	26.664,59	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Savez mladih snaga prekršio odredbe članka 4. stavak (1), članka 8. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Savez mladih snaga je sredstva u iznosu od 36.745,24 KM utrošio bez Programa utroška sredstava. Također, utvrđeno je da više od polovine sredstava, koja su političkoj stranci uplaćena iz proračuna, nisu utrošena za ostvarivanje stranačkih ciljeva, čime su prekršene odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) U skladu s odredbama iz članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, stranka je obvezna sačiniti Program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu s njim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom. Obaviješću broj 03-07-6-606-1/21 od 15. 03. 2021. godine za podnošenje godišnjeg financijskog izvještaja za 2020. godinu, od političke stranke je zatraženo da dostavi Program utroška sredstava za 2021. godinu. Politička stranka nije postupila po zahtjevu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, odnosno nije dostavila Program utroška sredstava za 2021. godinu.

U tijeku obavljanja pregleda godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu od političke stranke je, aktom broj 03-07-6-511-5/22 od 19. 08. 2022. godine, zatraženo da uz dodatnu financijsku dokumentaciju dostavi i Program utroška sredstava za 2021. godinu.

Nakon navedenog zahtjeva Savez mladih snaga je 02. 12. 2022. godine dostavio dokument na kojem su navedeni: datum 07. 11. 2021. godine i naziv „Plan prihoda i utroška sredstava za 2021. godinu, rebalans – izmjena i dopuna“.

S obzirom na to da politička stranka nije dostavila plan utroška sredstava za 2021. godinu, dokument koji je sačinjen 07. 11. 2021. godine nije uzet u razmatranje, pa je utvrđeno da je Savez mladih snaga sredstva u iznosu od 36.745,24 KM utrošio bez Programa utroška sredstava.

(2) Pregledom financijskog izvještaja političke stranke i druge financijske dokumentacije, utvrđeno je da više od polovine sredstava, koja su političkoj stranci uplaćena iz proračuna, nije utrošeno za ostvarivanje stranačkih ciljeva.

- U financijskom izvještaju politička stranka je prijavila humanitarne rashode u iznosu od 13.605,74 KM, dok je u poslovnim knjigama isti trošak evidentirala kao usluge održavanja opreme.

Prema evidencijama iz poslovnih knjiga, stranka je za navedeni trošak isplatila sredstva pravnoj osobi *Penny Plus* d. o. o., Sarajevo, čija je djelatnost prodaja građevinskog materijala, metalne robe, boja i stakla, u iznosu od 9.684,29 KM.

Pravnoj osobi *Bau & Garten* d. o. o., Sarajevo, čija je djelatnost trgovina metalnom robom, bojama i staklom, stranka je isplatila sredstva u iznosu od 3.800,00 KM.

Ukupan iznos sredstava isplaćen je gotovinski, sredstvima iz blagajne stranke.

- Troškove prijevoza, u iznosu od 3.233,34 KM, politička stranka je u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju evidentirala na temelju gotovinskih isplata za gorivo. Stranka nema vlastita vozila, nije izdavala putne naloge i nije vodila evidencije tko je koristio vozila, kada i u koju svrhu.

- Politička stranka je za liječničke preglede i nabavu lijekova utrošila sredstva u iznosu od 1.994,04 KM. Također, stranka nije dostavila evidenciju o korisnicima navedenih usluga.

(3) Savez mladih snaga je, pored plaćanja troškova za koje je utvrđeno da nisu nastali za ostvarivanje stranačkih ciljeva, dao novčane pozajmice Ugostiteljskoj radnji „Pucan“ iz Sarajeva u iznosu od 2.200,00 KM.

b) Savez mladih snaga ostvario je prihod u iznosu od 26.664,59 KM iz izvora koji je političkim strankama zabranjen člankom 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- Uvidom u akt Općine Stari Grad Sarajevo, broj 07-11-19-49/22 od 07. 03. 2022. godine, koji je dostavljen Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, utvrđeno je da iz njenog proračuna nisu izdvojena sredstva za financiranje političke stranke Savez mladih snaga.

Općina Stari Grad Sarajevo je u spomenutom aktu navela da su sredstva, u iznosu od 14.879,00 KM, planirana i isplaćena političkoj stranci Savez za Stari Grad.

Međutim, uvidom u izvode s transakcijskog računa političke stranke Savez mladih snaga, te njene poslovne knjige i financijski izvještaj, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, utvrđeno je da su sredstva, koja su planirana i izdvojena za političku stranku Savez za Stari Grad, isplaćena Savezu mladih snaga.

- Iz proračuna Grada Sarajeva političkoj stranci Savez mladih snaga isplaćena su sredstva u iznosu od 11.785,59 KM. Grad Sarajevo je u svom aktu, broj 06-11-1180-1/2022 od 15. 02.

2022. godine, koji je dostavljen Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, naveo da su sredstva u iznosu od 14.385,59 KM, izdvojena za politički subjekt Savez za Stari Grad – Savez mladih snaga.

Na temelju broja transakcijskih računa na koje su uplaćena sredstva iz proračuna Grada Sarajeva, a koji su navedeni u prethodno spomenutom aktu, utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 11.785,59 KM isplaćena političkoj stranci Savez mladih snaga. Spomenuta sredstva politička stranka Savez mladih snaga je u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju evidentirala kao njen prihod iz proračuna.

Na temelju navedenog, a imajući u vidu činjenicu da politička stranka Savez mladih snaga nije osvojila mandate za navedene razine vlasti, utvrđeno je da su političkoj stranci Savez mladih snaga isplaćena sredstva u iznosu od 26.664,59 KM, koja su iz proračuna izdvojena za financiranje političke stranke Savez za Stari Grad.

c) Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja, financijske dokumentacije koju je politička stranka dostavila na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, te dokaza iz drugih izvora, utvrđeno je da politička stranka poslovne knjige nije vodila u skladu s računovodstvenim propisima, nije uspostavila potpune i točne evidencije o novčanim tokovima, prihodima, rashodima i obvezama, te godišnji financijski izvještaj nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika.

(1) Savez mladih snaga u financijskom izvještaju nije prijavio transakcijski račun broj 1610000200530245.

U poslovnim knjigama je putem ovog računa evidentiran promet u iznosu od 35,00 KM. Uvidom u registar transakcijskih računa kod Centralne banke BiH utvrđeno je da je račun ugašen 26. 10. 2021. godine.

Iako je račun ugašen tijekom izvještajnog razdoblja, politička stranka je, u skladu s odredbama iz članka 11. Pravilnika, imala obvezu prijaviti ga u financijskom izvještaju.

(2) Politička stranka nije uspostavila potpune i pravilne evidencije osvojenim prihodima, rashodima i obvezama.

1. Sredstva koja su iz proračuna Općine Stari Grad Sarajevo i Grada Sarajevo isplaćena za financiranje druge političke stranke, Savez mladih snaga je, suprotno odredbama članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju evidentirao kao svoj prihod iz proračuna u iznosu od 26.664,59 KM.

2. U poslovnim knjigama politička stranka je evidentirala ukupne troškove u iznosu od 33.154,00 KM, a u financijskom izvještaju koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH prijavila je troškove u iznosu od 36.745,24 KM.

- Uvidom u poslovne knjige i financijsku dokumentaciju utvrđeno je da politička stranka nije uspostavila sustav koji bi osigurao transparentnost utroška sredstava, niti je ispoštovala propise kojima su uređeni uvjeti i način plaćanja gotovim novcem.

Sredstva koja su pristizala na transakcijski račun, stranka je odmah po njihovim uplatama podizala i prenosila kao pologe gotovine u blagajnu.

Na navedeni način stranka je u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju evidentirala promet blagajne: početno stanje 42,56 KM, uplate u blagajnu u iznosu od 38.150,00 KM, isplate iz blagajne u iznosu od 34.079,29 KM i stanje sredstava na blagajni na dan 31. 12. 2021. u iznosu od 4.113,27 KM. Iako se radi o novčanicama u realnom obliku, stranka je njihove isplate i stanje na blagajni evidentirala u nepostojećim apoenima.

Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH politička stranka nije dostavila presliku dokumentacije na temelju koje je izvršila gotovinska plaćanja iz blagajne, te evidentirala troškove u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju.

- Uvidom u izvode s transakcijskog računa i poslovne knjige političke stranke, utvrđeno je da su svi troškovi, suprotno računovodstvenim propisima, evidentirani u trenutku plaćanja, a ne u trenutku kada je stranka izvršila nabavu dobara ili kada joj je izvršena usluga.
 - Politička stranka nije uspostavila evidencije o dobavljačima, već je troškove evidentirala u trenutku gotovinskih isplata iz blagajne. S obzirom na to da su u poslovnim knjigama evidentirani samo plaćeni troškovi i bez evidentiranja dobavljača, nije moguće utvrditi u kojem iznosu su troškovi ostvareni, te ima li politička stranka neizmirenih obveza.
3. U financijskom izvještaju politička stranka nije prijavila obveze koje je u poslovnim knjigama evidentirala u iznosu od 543,84 KM. Obveze se odnose na neplaćene poreze i doprinose obračunate na dodatna primanja u ranijim godinama. Neprijavlivanjem obveza u financijskom izvještaju politička stranka je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.

(3) U svrhu pregleda i kontrole financijskog izvještaja od političke stranke je zatraženo da uz dodatnu dokumentaciju dostavi presliku dokumentacije na temelju koje je u financijskom izvještaju evidentirala: humanitarne rashode, troškove prijevoza, troškove reklame i propagande i troškove zdravstvenih usluga.

Politička stranka je umjesto tražene dokumentacije dostavila dvije odluke: Odluku o korištenju sredstava za humanitarne svrhe, broj 04-11/21 od 07. 11. 2021. godine i Odluku o korištenju sredstava za potrebe prijevoza, broj 19-1/22 od 11. 01. 2020. godine. U odlukama je generalno navedeno kako se sredstva mogu isplatiti u humanitarne svrhe i za troškove prijevoza.

S obzirom na to da politička stranka nije dostavila dokumentaciju na temelju koje je izvršila gotovinske isplate iz blagajne u iznosu od 21.807,67 KM za navedene troškove, prekršila je odredbe članka 12. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

5. SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA (Kod 018)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Srpska demokratska stranka se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	187.719,45	13,92
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	36.112,69	2,68
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	14.662,50	1,09
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	9.620,91	0,71
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	1.007.817,21	74,75
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	1.255.932,76	93,15
II.	Ostali prihodi i drugo	92.309,99	6,85
	Izvori financiranja (I+II)	1.348.242,75	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Srpska demokratska stranka prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 8. stavak (1) i stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Srpska demokratska stranka prekršila je odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka jer nije sačinila Program utroška sredstava po vrstama troškova, odnosno na način kojim bi se osigurala potpuna transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i da je financijska sredstva u iznosu od 67.560,63 KM utrošila mimo utvrđenog Financijskog plana za 2021. godinu.

Srpska demokratska stranka je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala ukupne troškove u iznosu od 855.662,43 KM. U Bilanci uspjeha Srpske demokratske stranke za 2021. godinu ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 937.663,00 KM, što je za 82.000,57 KM više od iznosa troškova koje je stranka iskazala u godišnjem izvještaju za 2021. godinu.

Srpska demokratska stranka je Financijskim planom za 2021. godinu, koji je dostavila uz godišnji financijski izvještaj za 2020. godinu, planirala ukupne troškove u iznosu od 991.000,00 KM.

Analizom dostavljenog financijskog plana za 2021. godinu, utvrđeno je da ga stranka nije sačinila po vrstama troškova, odnosno na način kojim bi se osigurala potpuna transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i njegova usporedba s ostvarenim troškovima.

- Financijskim planom nisu planirani troškovi usluga, troškovi sitnog inventara, troškovi prijevoza, ostali nematerijalni troškovi, troškovi neproizvodnih usluga, troškovi reklame i propagande i troškovi ostalih zakupnina, a koje je stranka iskazala u godišnjem financijskom izvještaju u ukupnom iznosu od 59.855,33 KM.

Naime, stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove usluga u iznosu od 9.828,71 KM, troškove sitnog inventara u iznosu od 4.195,85 KM, troškove prijevoza u iznosu od 400,00 KM, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 1.396,50 KM, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 8.116,73 KM i troškove reklame i propagande u iznosu od 35.917,54 KM.

- Srpska demokratska stranka je planirala troškove električne energije u iznosu od 30.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 30.475,15 KM, što je za 475,15 više od planiranih sredstava.

Isto tako, stranka je planirala troškove poreza na imovinu i komunalne naknade u iznosu od 10.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 17.230,45 KM, što je za 7.230,45 KM više od planiranog.

Napominjemo da je stranka Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine dostavila Rebalans financijskog plana od dana 23. 12. 2021. godine, kojim je ukupne troškove planirala u iznosu od 948.000,00 KM. S obzirom na to da je plan donesen na kraju godine, kada su već poznati ostvareni troškovi, Rebalans financijskog plana za 2021. godinu nije uzet u razmatranje.

b) Srpska demokratska stranka prekršila je odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Politička stranka nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazala prilog fizičke osobe Miodraga Burdelja u iznosu od 200,00 KM, koji je ova fizička osoba uplatila na transakcijski račun stranke dana 26. 04. 2021. godine, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih osoba*) godišnjeg financijskog izvještaja stranka je iskazala prilog Miodraga Burdelja u iznosu od 1.234,00 KM, dok je kontrolom izvoda s transakcijskih računa utvrđeno je da je Miodrag Burdelj uplatio priloge u ukupnom iznosu od 1.434,00 KM.

c) Srpska demokratska stranka je otpisom obveza ostvarila nenovčane donacije koje su zabranjene člankom 8. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Uvidom u analitičke kartice dobavljača utvrđeno je da je Srpska demokratska stranka u 2021. godini izvršila otpis obveza iz ranijih godina prema Općini Gacko u iznosu od 2.617,50 KM, čime je ostvarila nenovčanu donaciju koja je člankom 8. stavak (1) točka a) Zakona o financiranju političkih stranaka zabranjena političkim strankama.

(2) Stranka je na temelju Odluke o otpisu obveza, broj 02-54.1-02/22 od 17. 02. 2022. godine, izvršila otpis obveza u iznosu od 65.670,17 KM, a zbog isteka zakonskog roka za plaćanje od tri godine. Srpska demokratska stranka je otpis obveza u godišnjem financijskom izvještaju iskazala kao ostali prihod.

- Pregledom dostavljene dokumentacije, utvrđeno je da je Srpska demokratska stranka u 2021. godini izvršila otpis obveza iz ranijih godina prema Općini Novi Grad u iznosu od 117,22 KM i Općini Kozarska Dubica u iznosu od 187,05 KM, čime je ostvarila nenovčane donacije u iznosu od 304,27 KM koje su člankom 8. stavak (1) točka a) Zakona o financiranju političkih stranaka zabranjene političkim strankama.

- Srpska demokratska stranka je u 2021. godini iz svojih poslovnih knjiga isknjižila obveze prema javnim ustanovama: Javna ustanova Srednjoškolski centar „Nikola Tesla“, Kotor Varoš u iznosu od 500,00 KM, Javna ustanova „Petar Kočić“, Mrkonjić Grad u iznosu od

351,00 KM, Javna ustanova „Dom za starija lica“, Doboj u iznosu od 1.275,00 KM, Javna ustanova „Dom kulture“, Bileća u iznosu od 100,00 KM, Javna ustanova „Preslica“, Doboj u iznosu od 2.565,12 KM, te je ostvarila nenovčane donacije u iznosu od 4.791,12 KM, čime je prekršila odredbe članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- Stranka je izvršila otpis obveza prema pravnim osobama: „Elektrodistribucija“ a. d., Pale u iznosu od 141,09 KM, Rudniku i termoelektrani „Ugljevik“ u iznosu od 90,00 KM, „Elektrobijeljini“ u iznosu od 212,51 KM, „Elektrodistribuciji Istočno Sarajevo“ u iznosu od 77,36 KM, čime je ostvarila nenovčane donacije u iznosu od 520,96 KM, te je prekršila odredbe članka 8. stavak (1) točka c) Zakona o financiranju političkih stranaka.
- Na temelju obavljenog pregleda financijskog izvještaja, utvrđeno je da je Srpska demokratska stranka ostvarila nenovčanu donaciju po osnovi otpisa obveza prema pravnim osobama „Televizija K3“ d. o. o., Prnjavor u iznosu od 4.750,00 KM i „Polis“ d. o. o., Prnjavor u iznosu od 400,00 KM.

S obzirom na to da su pravne osobe „Televizija K3“ d. o. o., Prnjavor i „Polis“ d. o. o., Prnjavor tijekom 2021. godine imale zaključene ugovore o javnoj nabavi s Gradom Prijedorom, a „Televizija K3“ d. o. o., Prnjavor i s Gradom Prnjavorom u iznosu većem od 10.000,00 KM, stranka je prekršila odredbe članka 8. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- d) Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja i druge financijske dokumentacije, utvrđeno je da Srpska demokratska stranka u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju nije točno i potpuno iskazala saldo transakcijskog računa, prihode, rashode i obveze, nije pravilno izvršila klasifikaciju prihoda i rashoda i nije obrasce godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Stranka u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa*) nije iskazala točne podatke o saldu na transakcijskom računu broj 5551000048261251 kod Nove banke, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

Srpska demokratska stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala početno stanje transakcijskog računa broj 5551000048261251 kod Nove banke u iznosu od 804,04 KM, promet ulaza u iznosu od 94.456,76 KM, promet izlaza u iznosu od 95.128,87 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu 131,93 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da je početni saldo iznosio 797,04 KM, promet ulaza 94.456,76 KM, promet izlaza 95.128,87 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine je iznosio 124,93 KM.

- (2) Podatci o prihodima, rashodima i obvezama koje je Srpska demokratska stranka iskazala u godišnjem financijskom izvještaju ne odgovaraju iznosima prihoda, rashoda i obveza koji su iskazani u poslovnim knjigama stranke i Završnom računu stranke. Također, Srpska demokratska stranka nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim pravilima i propisima, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1).

- Stranka je, u godišnjem financijskom izvještaju, ukupne prihode iskazala u iznosu od 1.348.242,75 KM, dok je u Bilanci uspjeha iskazala ukupne prihode u iznosu od 1.348.017 KM. Pregledom izvoda s transakcijskih računa i poslovnih knjiga, utvrđeno je

da su ukupni prihodi u 2021. godini iznosili 1.348.002,72 KM. Stranka nije u poslovnim knjigama izvršila zaključna knjiženja na računima prihoda.

- U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala ukupne troškove u iznosu od 855.662,43 KM. Uvidom u Bilancu uspjeha stranke, utvrđeno je da je stranka ukupne troškove iskazala u iznosu od 937.487 KM, dok su u poslovnim knjigama ukupni troškovi evidentirani u iznosu od 937.663,15 KM.

Pregledom poslovnih knjiga stranke, utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama izvršila prijenos rashoda u većem iznosu od evidentiranih troškova, čime su na dan 31. 12. 2021. godine na kontima troškova iskazana salda na potražnoj strani, što je suprotno računovodstvenim propisima.

- Stranka je u Obrascu 5 (*Obveze*) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu iskazala ukupne obveze u iznosu od 274.928,52 KM. U Bilanci stanja za 2021. godinu, stranka je iskazala obveze u iznosu od 299.931 KM, a u poslovnim knjigama 274.000,12 KM.

(3) Srpska demokratska stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije uspostavila točne, pravilne i potpune evidencije o prihodima, čime je prekršila odredbe članka 13., članka 14., članka 18. i članka 19. Pravilnika.

- Srpska demokratska stranka je prihode po osnovi otpisanih obveza prema pravnim i fizičkim osobama u ukupnom iznosu od 68.521,15 KM iskazala kao ostale prihode u Obrascu 3 finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

Kontrolom je utvrđeno da su navedeni prihodi nastali po osnovi otpisa obveza koje su nastale prije tri ili više godina.

Stranka je nenovčane donacije po osnovi otpisanih obveza prema pravnim i fizičkim osobama trebala iskazati u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja.

- Srpska demokratska stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije točno iskazala prihode od članarine i priloge fizičkih osoba, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 14. Pravilnika.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode od članarine u iznosu od 187.719,45 KM i priloge fizičkih osoba u iznosu od 36.112,00 KM. Kontrolom izvoda s transakcijskih računa utvrđeno je da su prihodi od članarine iznosili 187.849,31 KM, a prilozi fizičkih osoba 36.312,69 KM.

- Stranka nije iskazala točan iznos prihoda iz proračuna, te je prekršila odredbe članka 13. i članka 19. Pravilnika.

Srpska demokratska stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz proračuna u iznosu od 1.007.817,21 KM, a kontrolom je utvrđeno da prihodi iz proračuna iznose 1.007.247,32 KM, tj. da su u finansijskom izvještaju prihodi iz proračuna iskazani u većem iznosu za 569,88 KM od ostvarenih.

Stranka je iskazala prihod iz proračuna Općine Trnovo u iznosu od 289,08 KM, Općine Novi Grad u iznosu od 3.834,78 KM, Općine Modriča u iznosu od 5.355,95 KM, Općine Foča u iznosu od 5.616,43 KM i Općine Kotor Varoš u iznosu od 11.389,93 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskih računa i dostavljene dokumentacije, utvrđeno je da je prihod iz proračuna Općine Trnovo iznosio 394,20 KM, Općine Novi Grad 3.734,78 KM, Općine Modriča 4.780,95 KM, Općine Foča 7.118,67 KM i Općine Kotor Varoš 9.887,69 KM.

(4) Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora utvrđeno je da Srpska demokratska stranka, u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju, nije iskazala točne podatke o troškovima zakupa poslovnih prostora koje je koristila u Stanarima, Han Pijesku, Derventi i Srebrenici, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- Srpska demokratska stranka nije točno iskazala troškove zakupa poslovnih prostora koje je, tijekom 2021. godine, koristila u općinama Stanari, Han Pijesak i Derventa.

- Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnih prostora u Stanarima u iznosu od 3.200,00 KM i Han Pijesku u iznosu od 1.500,00 KM.

Uvidom u ugovore o zakupu poslovnog prostora, koje je stranka dostavila, utvrđeno je da je trošak zakupa poslovnog prostora za 2021. godinu u Stanarima iznosio 3.000,00 KM, a u Han Pijesku 1.551,00 KM.

- Srpska demokratska stranka je prijavila troškove zakupa poslovnog prostora u Derventi u iznosu od 1.108,16 KM.

Uvidom u ugovor o zakupu poslovnog prostora, utvrđeno je da troškovi zakupa poslovnog prostora u Derventi iznose 758,16 KM.

Stranka je u Primjedbama na Preliminarni izvještaj navela da je kao trošak zakupa poslovnog prostora iskazan jednokratni zakup dvorane po računu Javne ustanove „Centar za kulturu“ Derventa, broj 26/21 od 19. 07. 2021. godine u iznosu od 350,00 KM. Srpska demokratska stranka je troškove zakupa dvorane u iznosu od 350,00 KM trebala iskazati kao troškove ostalih zakupa.

- Srpska demokratska stranka nije u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove po osnovi korištenja poslovnog prostora u Srebrenici, koji su prema podacima koje je dostavila Općina Srebrenica, iznosili 92,40 KM.

(5) Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju, a zbog pogrešnih evidencija, pogrešno iskazala podatke o troškovima, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- Stranka je na kontu 5355 – *Troškovi za prospekte, plakate i oglase* evidentirala trošak po računu broj 1943/20 od 28. 12. 2020. godine dobavljača COMPEX d. o. o., Banja Luka u iznosu od 819,00 KM za usluge tiskanja plakata stranke.

S obzirom na to da se račun odnosi na usluge koje su izvršene u 2020. godini, stranka je troškove po ovom računu trebala evidentirati kao rashode prethodnog razdoblja.

- Srpska demokratska stranka je sredstva od povrata pristojbe po osnovi sudjelovanja na Lokalnim izborima u 2020. godini iskazala kao rashod na kontu 5594 – *Pristojba prijave za izbore* u negativnom iznosu od 12.200,00 KM, čime je umanjila ukupne rashode.

Uvidom u poslovne knjige stranke utvrđeno je da je stranka na kontu 2899 – *Ostala aktivna vremenska razgraničenja* po početnom stanju na dan 01. 01. 2021. godine evidentirala 13.000,00 KM po osnovi plaćene pristojbe za sudjelovanje na Lokalnim izborima, te da na dan 31. 12. 2021. godine iskazuje isti saldo.

Stranka je uplatama u iznosu od 12.200,00 KM trebala zatvoriti konto 2899 – *Ostala aktivna vremenska razgraničenja*, a razliku od 800,00 KM u poslovnim knjigama evidentirati kao trošak.

- Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala rashode po osnovi utroška vode u Bratuncu u iznosu 33,48 KM. U Primjedbama na Preliminarni izvještaj stranka je izjavila da u svojim poslovnim knjigama nema evidentirane rashode po osnovi utroška vode u Bratuncu, što ukazuje na to da stranka nije pravilno prijavila rashode u godišnjem financijskom izvještaju.
- Srpska demokratska stranka je na kontu 5351 – *Troškovi za prospekte plakate i oglase* iskazala trošak po predračunu broj 167 od 16. 11. 2021. godine dobavljača „MakoPrint“ d. o. o., Banja Luka u iznosu od 212,94 KM za *roll up* i uslugu tiskanja plakata. Predračun je dokument na temelju kojeg se vrši plaćanje, a ne može biti knjigovodstvena isprava na temelju koje se priznaje trošak u poslovnim knjigama.

(6) Srpska demokratska stranka prekršila je odredbe članka 24. Pravilnika.

Uvidom u Obrazac 5 (*Obveze*) godišnjeg financijskog izvještaja, utvrđeno je da je stranka dio obveza iskazala u negativnom iznosu, što nije uobičajeno, te da nije iskazala točne podatke o svojim obvezama na dan 31. 12. 2021. godine.

Isto tako, u postupku pregleda financijskog izvještaja, utvrđeno je da Srpska demokratska stranka nije u poslovnim knjigama pravilno evidentirala obveze prema dobavljačima na dan 31. 12. 2021. godine. Također, utvrđeno je da stranka nije izvršila usuglašavanje međusobnih obveza i potraživanja s dobavljačima, što za rezultat ima pogrešno evidentirane i iskazane obveze stranke.

- Srpska demokratska stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala obvezu prema Općini Gacko u negativnom iznosu od 30,00 KM.

Uvidom u Izvod otvorenih stavki Općine Gacko, koji je stranka potpisala i ovjerila, a koji je dostavila Općina, utvrđeno je da Srpska demokratska stranka prema Općini Gacko ima preplatu u iznosu od 707,50 KM. Stranka je iznos od 707,50 KM evidentirala na kontu 1510- – *Dani predujmi drugim osobama u RS*.

- Srpska demokratska stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala obveze u negativnom iznosu od 46.019,69 KM od čega: obveze za bruto osobna primanja -19.155,98 KM, a obaveze prema dobavljačima u ukupnom iznosu od -26.863,71 KM.

Navedeno ukazuje na to da stranka nema pravilne i točne evidencije o svojim obvezama.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora

Srpska demokratska stranka je u koaliciji s Partijom demokratskog progresa i Demokratskim narodnim savezom sudjelovala na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora.

Prema odredbama članka 15.10 Izbornog zakona BiH, Srpska demokratska stranka je u svrhu izborne kampanje na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora mogla potrošiti sredstva u iznosu od 8.639,90 KM.

U godišnjem financijskom izvještaju, Srpska demokratska stranka nije prijavila troškove izborne kampanje.

6. NEZAVISNA BOSANSKOHERCEGOVAČKA LISTA (Kod 2328)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Nezavisna bosanskohercegovačka lista se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	520,00	0,32
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	5.190,00	3,16
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti proizveća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	3.902,64	2,38
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	141.673,36	86,32
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	151.286,40	92,18
II.	Ostali prihodi i drugo	12.837,28	7,82
	Izvori financiranja (I+II)	164.123,68	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu utvrđeno je da je Nezavisna bosanskohercegovačka lista prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 8. stavak (1) i stavak (4), članka 11. stavak (1) i stavak (2) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Politička stranka je troškove, koje je u financijskom izvještaju prijavila u iznosu od 127.460,41 KM, ostvarila bez Programa utroška sredstava, dok za troškove u iznosu od 7.001,28 KM nije utvrđeno u koju svrhu su sredstva utrošena.

(1) U skladu s odredbama iz članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, stranka je obvezna sačiniti Program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu s njim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom. Program utroška sredstava politička stranka je obvezna dostaviti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH do 31. 03. tekuće godine.

Od Nezavisne bosanskohercegovačke liste je, obaviješću broj 03-07-6-606-1/21 od 15. 03. 2021. godine za podnošenje godišnjeg financijskog izvještaja za 2020. godinu, zatraženo da dostavi Program utroška sredstava za 2021. godinu.

Politička stranka nije postupila po navedenom zahtjevu, odnosno nije dostavila Program utroška sredstava.

Dokument koji je Nezavisna bosanskohercegovačka lista dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH 22. 09. 2022. godine, u tijeku kontrole financijskog izvještaja, nije uzet u obzir jer je politička stranka u cijelosti prepisala ostvarene režijsko-administrativne troškove iz financijskog izvještaja, te dokument pokušala predstaviti kao Program utroška sredstava za 2021. godinu.

(2) Nezavisna bosanskohercegovačka lista je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju prijavila troškove ulaganja u tuđa sredstva u iznosu od 7.001,28 KM. Na računu pravne osobe „Neimari“ d. o. o., Sarajevo, broj 74/2021 od 04. 08. 2021. godine, koje je dostavila politička stranka, u navedenom iznosu fakturirani su građevinsko-zanatski i elektro-radovi u prostorijama stranke, dok su u obračunu izvedenih radova navedeni: izrada elektroinstalacija, računalne mreže i građevinski radovi na gletanju i bojenju zidova. Izvođač radova je potvrdio da su radovi izvedeni u objektu na adresi Obala Kulina Bana broj 24/2.

S obzirom na to da je poslovni prostor na navedenoj adresi u vlasništvu Općine Stari Grad Sarajevo, Središnje izborno povjerenstvo BiH se obratilo Općini sa zahtjevom da odgovori je li Nezavisna bosanskohercegovačka lista 2021. godine izvršila ulaganje u općinski prostor, koje je politička stranka navela u svom finansijskom izvještaju.

Općina Stari Grad Sarajevo je u svom aktu broj 04-11-9338/23 od 15. 12. 2023. godine navela da općinska Služba za gospodarstvo nema informaciju o izvedenim radovima vezano za izradu elektroinstalacija, računalne mreže i građevinskih radova na gletanju i bojenju zidova u poslovnom prostoru u ulici Obala Kulina Bana broj 24/2, a koji je u vlasništvu Općine Stari Grad Sarajevo.

Također, Općina je konstatirala da Nezavisna bosanskohercegovačka lista, zakupoprimatelj poslovnog prostora u ulici Obala Kulina Bana broj 24/2, nije Službi za gospodarstvo Općine Stari Grad Sarajevo podnijela zahtjev za izdavanje suglasnosti za tekuće održavanje.

Na temelju navedenog nije utvrđeno u koju svrhu i s kojim ciljem je Nezavisna bosanskohercegovačka lista ostvarila trošak sredstava u iznosu od 7.001,28 KM.

b) Politička stranka je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) i članka 8. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka na sljedeći način:

(1) Nezavisna bosanskohercegovačka lista nije uspostavila evidenciju u poslovnim knjigama, niti je u finansijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije koje je ostvarila korištenjem poslovnih prostora u Općini Stari Grad Sarajevo i Općini Kalesija.

- Politička stranka je za svoj rad bez plaćanja zakupnine koristila poslovni prostor Općine Stari Grad Sarajevo, na adresi Obala Kulina bana 24. S obzirom na to da politička stranka nije plaćala zakupninu, ostvarila je nenovčanu donaciju, o kojoj nije uspostavila evidenciju u poslovnim knjigama, niti ju je prijavila u svom finansijskom izvještaju.

- Uvidom u akt Općine Kalesija broj 02-04-1748/22 od 02. 08. 2022. godine i Odluku o načinu i uvjetima raspodjele poslovnih prostora u stambeno-poslovnoj zgradi „Stari MUP“ Kalesija, stambeno-poslovnoj zgradi „Zvorničanka“ i poslovnoj zgradi „Dom mladih“ Kalesija („Službeni glasnik Općine Kalesija“, broj 4/21 od 07. 05. 2021. godine), utvrđeno je da je Nezavisna bosanskohercegovačka lista koristila poslovne prostorije površine 27 m² u zgradi „Zvorničanka“.

Općina Kalesija je u svom aktu navela da je zakupnina za Nezavisnu bosanskohercegovačku listu plaćena u iznosu od 172,50 KM, te da je na dan 31. 12. 2021. godine ostao dug stranke u iznosu od 27,00 KM.

Kontrolom finansijske dokumentacije i poslovnih knjiga stranke, utvrđeno je da zakupninu nije platila Nezavisna bosanskohercegovačka lista. S obzirom na to da je obvezu političke stranke za zakupninu izmirila druga osoba, stranka je ostvarila nenovčanu donaciju u iznosu od 172,50 KM.

Politička stranka je, u skladu s odredbama iz članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka, bila obvezna u poslovnim knjigama uspostaviti evidenciju o navedenim donacijama i prijaviti ih u financijskom izvještaju po tržišnoj vrijednosti.

- (2) Općina Kalesija nije navela osobu koja je platila zakupninu prostora koji je koristila Nezavisna bosanskohercegovačka lista, niti druge podatke na temelju kojih bi se utvrdio identitet donatora, pa je donacija koju je stranka ostvarila u iznosu od 172,50 KM zabranjena u skladu s odredbom iz članka 8. stavak (1) točka e) Zakona o financiranju političkih stranaka.
- (3) Nezavisna bosanskohercegovačka lista ostvarila je nenovčane donacije od pravne osobe koja je s organom izvršne vlasti imala sklopljene ugovore o javnim nabavama čija vrijednost u jednoj kalendarskoj godini prelazi iznos od 10.000,00 KM.

- Politička stranka je 2021. godine evidentirala u poslovnim knjigama i prijavila u finacijskom izvještaju nenovčanu donaciju pravne osobe *Tehnograd-company* d. o. o., Tuzla u iznosu od 3.902,64 KM, te navela da ju je ostvarila otpisom dugovanja prema ovoj pravnoj osobi.

Međutim, uvidom u poslovne knjige i financijsku dokumentaciju utvrđeno je da je Nezavisna bosanskohercegovačka lista ostvarila nenovčanu donaciju od pravne osobe *Jata Group* d. o. o., Srebrenik.

Pravna osoba *Jata Group* d. o. o., Srebrenik je 19. 08. 2020. godine donijela Odluku o uplati novčane donacije Nezavisnoj bosanskohercegovačkoj listi u iznosu od 2.902,64 KM i Odluku broj 01-2111/20 od 01. 10. 2020. godine o uplati novčane donacije u iznosu od 1.000,00 KM. Odluke je pravna osoba *Jata Group* d. o. o., Srebrenik realizirala na način da je izmirila obveze Nezavisne bosanskohercegovačke liste prema pravnoj osobi *Tehnograd-company* d. o. o., Tuzla u iznosu od 3.902,64 KM.

- Pravna osoba *Jata Group* d. o. o., Srebrenik je u svom aktu broj 01-3151/23 od 21. 11. 2023. godine, koji je dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, navela da je u skladu s Odlukom o uplati nenovčane donacije broj 01-1636/20 od 06. 08. 2020. godine Gradskom odboru Nezavisne bosanskohercegovačke liste Tuzla dala donaciju u iznosu od 500,00 KM. Donacija je realizirana uplatom sredstava pravnoj osobi OFF-SET d. o. o., Tuzla u ime Nezavisne bosanskohercegovačke liste.

Politička stranka, suprotno odredbama članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka, nije uspostavila evidenciju o navedenoj donaciji i nije je prijavila u financijskom izvještaju.

Uvidom u akt Grada Srebrenika broj 02-19-537/23 od 24. 11. 2023. godine utvrđeno je da je pravna osoba *Jata Group* d. o. o., Srebrenik 2020. i 2021. godine imala sklopljene ugovore o javnim nabavama s gradom Srebrenikom. Ugovori su 2020. godine sklopljeni u iznosu od 3.209.504,27 KM, a 2021. godine u iznosu od 2.725.513,74 KM.

Nenovčane donacije koje je Nezavisna bosanskohercegovačka lista ostvarila od pravne osobe *Jata Group* d. o. o., Srebrenik u iznosu od 4.402,64 KM, u skladu s odredbom iz članka 8. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka, predstavljaju zabranjen izvor financiranja političke stranke.

- c) Pregledom financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i financijske dokumentacije, utvrđeno je da Nezavisna bosanskohercegovačka lista nije uspostavila adekvatne evidencije o novčanim tokovima, evidencije o приходima, rashodima i obvezama su nepotpune i neblagovremene i financijski izvještaj nije potpun na način kako je Središnje izborni povjerenstvo BiH

propisalo Pravilnikom, čime su prekršene odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Politička stranka nije uspostavila adekvatne evidencije o novčanim tokovima u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju.

- U financijskom izvještaju politička stranka nije prijavila devizni račun broj 1012722681, otvoren kod Privredne banke d. d., Sarajevo.
Iako je banka u svom aktu broj 03-01-02-7569/22 od 13. 09. 2022. godine navela da Nezavisna bosanskohercegovačka lista u tijeku 2021. godine nije ostvarila promet, stranka je u skladu s odredbama iz članka 11. Pravilnika bila obvezna prijaviti račun u financijskom izvještaju koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.
- Politička stranka je u financijskom izvještaju prijavila promet blagajne: početno stanje 216,15 KM, uplate u blagajnu u iznosu od 5.676,41 KM, isplate iz blagajne u iznosu od 3.854,27 KM i stanje sredstava na blagajni na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 2.038,29 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa utvrđene su uplate sredstava u blagajnu, kao blagajnički maksimum, u iznosu od 4.550,00 KM.
Također, u poslovnim su knjigama utvrđene pogrešne evidencije, kojima su promet blagajne i stanje sredstava na blagajni neosnovano prikazani u većem iznosu za 1.126,41 KM.

Pored navedenog, politička stranka je promet gotovine putem blagajne, kao i sredstva na dan izvještajnog razdoblja, u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju iskazala u nepostojećim novčanim apoenima.

(2) U poslovnim knjigama politička stranka nije uspostavila evidencije o prihodima u skladu s računovodstvenim propisima i odredbama članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka. Također, stranka nije pravilno iskazala prihode ni u financijskom izvještaju koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

- Uvidom u dokumentaciju o ostalim prihodima utvrđeno je da je stranka kao ostali prihod, u iznosu od 12.500,00 KM, prijavila ukupan iznos koji je ostvarila prodajom motornog vozila. Istovremeno, stranka je u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju iskazala gubitak od prodaje motornog vozila u iznosu od 11.592,57 KM, što odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti vozila u trenutku prodaje.
Na temelju navedenog, utvrđeno je da je politička stranka ostvarila dobitak od prodaje motornog vozila u iznosu od 907,43 KM, a ne prihod od 12.500,00 KM, kako je evidentirala u poslovnim knjigama i prijavila u financijskom izvještaju.
- Povrat pristojbe za ovjeru za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 3.800,00 KM, koji je izvršen u skladu s Odlukom Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o povratu uplaćenog iznosa pristojbe za ovjeru, broj: 06-1-07-3-163/21 od 25. 02. 2021. godine, politička stranka je evidentirala kao prihod iz proračuna Kantona Sarajevo.
S obzirom na to da su političkoj stranci vraćena njena sredstva, te da uplata pristojbe nije pravilno evidentirana u poslovnim knjigama 2020. godine, stranka nije ostvarila prihod iz proračuna koji je u financijskom izvještaju prijavila u iznosu od 3.800,00 KM. Navedeni iznos stranka je trebala evidentirati kao ostali prihod.
- Tranšu u iznosu od 2.560,00 KM, koju je ostvarila iz proračuna Bosansko-podrinjskog kantona, politička stranka je prijavila kao prihod iz proračuna Kantona Sarajevo.

- Politička stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti je prijavila u financijskom izvještaju nenovčane donacije ostvarene neplaćanjem zakupnina poslovnog prostora u Općini Stari Grad Sarajevo i Općini Kalesija, kao što je navedeno u nalazu pod b). Neprijavlivanjem nenovčanih donacija stranka je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.
 - Nenovčane donacije pravne osobe *Jata Group* d. o. o., Srebrenik u iznosu od 3.902,64 KM, politička stranka je evidentirala kao donaciju pravne osobe *Tehnograd-company* d. o. o., Tuzla u navedenom iznosu, a donaciju u iznosu od 500,00 KM uopće nije prijavila u financijskom izvještaju.
- (3) Evidencije o rashodima politička stranka nije uspostavila blagovremeno i u skladu s računovodstvenim propisima. U poslovnim knjigama stranka je dio troškova evidentirala u trenutku plaćanja, a ne u trenutku kada je političkoj stranci pružena usluga, pa nije moguće utvrditi je li politička stranka ostvarila i druge troškove osim onih koje je prijavila u financijskom izvještaju.
- Stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama i nije prijavila u financijskom izvještaju troškove zakupnine poslovnih prostora koje su joj dodijelile Općina Stari Grad Sarajevo, Općina Kalesija i Općina Vogošća.
S obzirom na to da su druge političke stranke, koje su koristile poslovni prostor u Općini Stari Grad Sarajevo, u svojim financijskim izvještajima prijavile zakupninu u iznosu od 391,14 KM, da se zaključiti da je i Nezavisna bosanskohercegovačka lista ostvarila trošak u istom iznosu.
 - Prema podacima iz akta Općine Kalesija, broj 02-04-1748/22 od 02. 08. 2022. godine, zakupnina poslovnog prostora koji je koristila Nezavisna bosanskohercegovačka lista iznosila je 199,50 KM.
 - Općina Vogošća je u svom aktu broj 03-36-S1./22 od 10. 08. 2022. godine navela da je Nezavisna bosanskohercegovačka lista tijekom 2021. godine koristila poslovni prostor površine 18 m², koji se nalazi u Upravnoj zgradi „Jasmin Isanović-Žuti“, te da cijena zakupa iznosi 11,7 KM/m². U skladu s navedenim, cijena mjesečnog zakupa iznosila je 210,60 KM, pa je zakupnina za 2021. godinu iznosila 2.527,20 KM.
 - Trošak zakupnine poslovnog prostora koji je političkoj stranci dodijelila Općina Ilidža u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju stranke evidentiran je u iznosu od 187,90 KM, iako je prema ugovoru o zakupu trošak iznosio 366,48 KM.
 - Politička stranka je u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju evidentirala gubitak od prodaje motornog vozila u iznosu od 11.592,57 KM, iako je prodajom ostvarila dobitak u iznosu od 907,43 KM, kao što je prethodno objašnjeno u stavku (2).
- (4) Politička stranka nije uspostavila potpune evidencije o svojim obvezama.
- U poslovnim knjigama i financijskom izvještaju stranka nije evidentirala obveze prema Općini Vogošća u iznosu od 2.527,20 KM i Općini Kalesija u iznosu od 27,00 KM po osnovi neplaćenih zakupnina za 2021. godinu.
 - S obzirom na to da je Nezavisna bosanskohercegovačka lista dio troškova evidentirala u trenutku njihovog plaćanja, a ne u trenutku kada je stranci pružena usluga, te da je pregledom financijskog izvještaja utvrđeno da stranka nije evidentirala dio troškova, nije moguće

utvrditi je li na dan 31. 12. 2021. godine imala i druge obveze osim onih koje je prijavila u financijskom izvještaju.

(5) Uvidom u potvrde o primljenim donacijama od fizičkih osoba, utvrđeno je da one nisu izdane u skladu s odredbama iz članka 6. stavak (1) Pravilnika.

Potvrde ne sadrže broj osobnog dokumenta donatora, niti adresu i mjesto prebivališta donatora.

(6) Uvidom u financijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.

- Na temelju računa za reprezentaciju, koji su u procesu pregleda financijskog izvještaja uzeti kao uzorak, nije moguće utvrditi količinu i cijenu pruženih ugostiteljskih usluga.

Na računu pravne osobe „Europa“ d. o. o., Sarajevo, Hotel *Holiday*, broj 2021/1-80-216-502 od 19. 07. 2021. godine, na iznos od 2.098,00 KM, političkoj stranci je fakturirano piće u količini 1 po cijeni od 98,00 KM i hrana u količini 1 po cijeni od 2.000,00 KM.

Na računu iste pravne osobe, broj 2021/1-80-216-1587 od 18. 11. 2021. godine, na iznos od 1.336,50 KM, političkoj stranci je fakturirano piće u količini 1 po cijeni od 86,50 KM i hrana u količini 1 po cijeni od 1.250,00 KM.

- Račun pravne osobe „Neimari“ d. o. o., Sarajevo, broj 74/2021 od 04. 08. 2021. godine koji je stranci ispostavljen za izvedene građevinsko-strukovne i elektroradove u iznosu od 7.001,28 KM nije potpisan od strane Nezavisne bosanskohercegovačke liste kao investitora, niti postoji drugi dokument koji bi potvrdio da su izvedeni radovi koji su fakturirani i koje je politička stranka platila.

- Edukacijski centar „Barbados“ d. o. o., Sarajevo P.J. „Internet klub“ Vogošća je političkoj stranci fakturirao obradu i print flajera u vrijednosti od 1.007,00 KM. Račun nije potpisao isporučitelj materijala, niti je politička stranka potvrdila njegov prijem.

Pored navedenog, utvrđeno je da računi nisu ovjereni za plaćanje i knjiženje u poslovne knjige stranke, što potvrđuje činjenicu da politička stranka nije uspostavila sustav kontrola knjigovodstvenih isprava u skladu s računovodstvenim propisima.

(7) Uvidom u račune za knjigovodstvene usluge koje je političkoj stranci ispostavila agencija „Agens“ Sarajevo, vlasnica Nermina Jusić, u iznosu od 14.040,00 KM, utvrđeno je da politička stranka nema uspostavljene interne kontrole, a što je propisano odredbom članka 11. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Iako je vlasnica agencije „Agens“ Sarajevo osoba ovlaštena za podnošenje financijskog izvještaja Nezavisne bosanskohercegovačke liste za 2021. godinu, računi za knjigovodstvene usluge, broj 2021-312 od 30. 07. 2021. godine na iznos od 8.190,00 KM i račun broj 2021-537 od 29. 12. 2021. godine na iznos od 5.850,00 KM, koje je ispostavila Nermina Jusić, nisu kontrolirani od strane druge ovlaštene osobe u političkoj stranci, niti su odobreni za plaćanje i knjiženje u poslovnim knjigama političke stranke.

7. STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE (Kod 090)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Stranka demokratske akcije se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	53.903,96	1,46
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	399.531,73	10,80
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	11.450,00	0,31
4.	Prihodi od imovine (3-c)	57.561,09	1,56
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	61.060,02	1,65
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	3.068.235,39	82,91
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	3.651.742,19	98,68
II.	Ostali prihodi i drugo	48.871,69	1,32
	Izvori financiranja (I+II)	3.700.613,88	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Stranka demokratske akcije prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 6. stavak (2), članka 8. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka je troškove u iznosu od 3.091.903,24 KM ostvarila bez Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U skladu s odredbama iz članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, stranka je obvezna sačiniti Program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu s njim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom. Program utroška sredstava politička stranka je obvezna dostaviti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

U skladu s navedenim, od Stranke demokratske akcije je, obaviješću broj 03-07-6-606-1/21 od 15. 03. 2021. godine za podnošenje godišnjeg financijskog izvještaja za 2020. godinu, zatraženo da dostavi Program utroška sredstava za 2021. godinu.

Politička stranka nije postupila po zahtjevu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, odnosno nije dostavila Program utroška sredstava. Također, Stranka demokratske akcije Program utroška sredstava nije dostavila ni nakon roka danog u navedenom aktu.

S obzirom na to da politička stranka Program utroška sredstava nije dostavila niti po obavijesti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, niti tijekom 2021. godine, smatra se da je troškove ostvarila bez Programa utroška sredstava.

- b) Uvidom u financijsku dokumentaciju Stranke demokratske akcije, utvrđeno je da su prilozi fizičkih osoba u iznosu od 295.397,66 KM i prilozi pravnih osoba u iznosu od 11.450,00 KM uplaćeni na transakcijske račune nižih organizacijskih dijelova, a ne na račun Središnjice stranke. U skladu s odredbama članka 6. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka, dobrovoljni prilozi u novcu uplaćuju se na transakcijski račun središnjice političke stranke.
- c) Stranka demokratske akcije prekršila je odredbe članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka na način:

- (1) Politička stranka je u svom finansijskom izvještaju prijavila nenovčanu donaciju Grada Srebrenika u iznosu od 840,00 KM, te navela da ju je ostvarila korištenjem prostora u vlasništvu Grada, bez plaćanja zakupnine.

Grad Srebrenik je Središnjem izbornom povjerenstvu BiH dostavio akt broj 07-1373/2023 od 24. 11. 2023. godine, u kojem navodi da Grad nema poslovne prostore u svom vlasništvu, te prema njihovim saznanjima poslovni prostor koji je koristila Stranka demokratske akcije je u razdoblju od 1992. do 1995. godine bio u vlasništvu Osnovne škole „Bratstvo jedinstvo“ Srebrenik, a kasnije je prešao u vlasništvo Ministarstva obrazovanja Tuzlanskog kantona.

S obzirom na to da se, u skladu s odredbom iz članka 8. stavak (1) točka a) Zakona o financiranju političkih stranaka, zabranjuje organima uprave države BiH, entiteta, kantona, Brčko distrikta BiH, te gradskim i općinskim organima da financiraju političke stranke, Stranka demokratske akcije je korištenjem poslovnog prostora u vlasništvu Ministarstva obrazovanja Tuzlanskog kantona ostvarila zabranjen prilog.

- (2) Stranka je u finansijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije Općine Breza i Grada Livna, koje je ostvarila korištenjem općinskog, odnosno gradskog poslovnog prostora bez naknade.

- U svom finansijskom izvještaju politička stranka je po navedenoj osnovi prijavila nenovčanu donaciju Općine Breza, u iznosu od 725,16 KM.

Općina Breza je svojim aktom broj 04/1-10-19-3624/2023 od 24. 11. 2023. godine obavijestila Središnje izbornu povjerenstvo BiH da nije dodijelila poslovne prostorije u svom vlasništvu Stranci demokratske akcije na korištenje.

- Stranka demokratske akcije je prijavila nenovčanu donaciju u iznosu od 3.000,00 KM, po osnovi nefakturirane zakupnine poslovnog prostora u vlasništvu Grada Livna.

Grad Livno dostavio je akt broj 07-19-2380/22 od 28. 11. 2023. godine, u kojem navodi da Stranci demokratske akcije nije dodijelio prostor na korištenje, niti postoji zakupni odnos između Grada Livna i organizacijskog dijela Stranke demokratske akcije.

Politička stranka je u finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine, kao i druge troškove koji ukazuju na činjenicu da je koristila poslovne prostore u Brezi i Livnu.

S obzirom na to da je Stranka demokratske akcije koristila poslovne prostore bez naknade, a koji joj nisu dodijeljeni u skladu s odlukama nadležnih organa, prekršila je odredbe članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- d) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da politička stranka nije uspostavila potpune evidencije o novčanim tokovima, prihodima, rashodima i obvezama, godišnji finansijski izvještaj nije popunila na način kako je Središnje izbornu povjerenstvo BiH propisalo Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Politička stranka nije prijavila u finansijskom izvještaju transakcijski račun i blagajnu OO SDA Usora, kod KO SDA Hercegovačko-neretvanskog kantona upisala je nepostojeći broj transakcijskog računa, dok je kod OO SDA Prijedor pogrešno upisala broj računa.

- Stranka je kod KO SDA Hercegovačko-neretvanskog kantona prijavila transakcijski račun broj 3389002202047644 sa sljedećim prometom: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 4.446,92 KM, uplate u iznosu od 92.689,55 KM, isplate s računa u iznosu od 87.701,02 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 9.435,45 KM. Nakon što je

Stranka demokratske akcije dostavila izvode s transakcijskog računa ovog organizacijskog dijela stranke, utvrđeno je da je spomenuti promet ostvaren putem transakcijskog računa broj 3387302220083909.

- Kod OO SDA Prijedor u financijskom izvještaju prijavljen je transakcijski račun broj 5510370001276464. Prema podacima iz Jedinog registra transakcijskih računa Centralne banke Bosne i Hercegovine, transakcijski račun ovog organizacijskog dijela stranke je 5510370001275464.
- Uvidom u izvode s transakcijskog računa OO SDA Usora, broj 3387202213844680, utvrđeno je da je politička stranka ostvarila sljedeći promet: početno stanje 18,49 KM, uplate iz proračuna Općine Usora u iznosu od 849,23 KM i isplate s računa u iznosu od 867,73 KM. Račun je ugašen 16. 11. 2021. godine.

S računa OO SDA Usora izvršene su gotovinske isplate sredstava, kao blagajnički maksimum, u iznosu od 800,00 KM. U financijskom izvještaju Stranka demokratske akcije nije prijavila blagajnu ovog organizacijskog dijela stranke.

(2) Stranka demokratske akcije nije uspostavila pravilnu evidenciju o dijelu nenovčanih donacija, dijelu prihoda iz proračuna i prihoda od imovine.

1. Politička stranka je u financijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije Općine Kladanj u iznosu od 180,00 KM, Grada Zavidovića u iznosu od 4.200,00 KM, Općine Breza u iznosu od 725,16 i Grada Livna u iznosu od 3.000,00 KM, te navela da ih je ostvarila korištenjem poslovnih prostora koji su joj dodijeljeni na korištenje bez naknade.

- Općina Kladanj je u svom aktu broj 02-04-1867/22 od 02. 08. 2022. godine navela da nije izdavala poslovne prostore političkim strankama. Također, politička stranka u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju nije evidentirala troškove električne energije niti druge troškove koji bi ukazivali na korištenje poslovnog prostora.

- Grad Zavidovići je u svom aktu broj 01-04-4/23-AP-112 od 24. 11. 2023. godine naveo da Stranka demokratske akcije OO Zavidovići koristi vlastite urede u Ulici dr. Pinkasa Bandta br. 10 u prizemlju zgrade „Stara opština“, koje su upisane u posjedovni list političke stranke 22. 05. 1999. godine.

- Općina Breza je u svom aktu broj 04/1-10-19-3624/2023 od 24. 11. 2023. godine navela da Stranci demokratske akcije nije dodijelila poslovni prostor na korištenje.

- Grad Livno je u aktu broj 07-19-2380/22 od 28. 11. 2023. godine naveo da političke stranke nisu 2021. godine koristile prostore u vlasništvu Grada Livna.

2. Politička stranka je evidentirala u poslovnim knjigama i prijavila u financijskom izvještaju prihod od imovine u iznosu od 57.561,09 KM.

Uvidom u strukturu prihoda utvrđeno je da je dobitak od prodaje stalnih sredstava u iznosu od 8.732,46 KM stranka prijavila kao prihod od imovine na Obrascu 3-c financijskog izvještaja. Na Obrascu 3-c iskazuje se prihod od imovine od koje stranka ostvaruje prihod, dok je imovina u njenom vlasništvu.

3. Stranka demokratske akcije prijavila je prihod iz proračuna Grada Mostara u iznosu od 92.430,84 KM. Grad Mostar je dostavio akt broj 05/1-11-2557/22-1 od 30. 11. 2023. godine u kojem navodi da su Stranci demokratske akcije 2021. godine uplaćena sredstva u iznosu od 96.526.34 KM.

4. Politička stranka u Obrascu 3-b (*Prilozi pravnih osoba*) nije navela sjedište pravnih osoba – donatora stranke. Također, politička stranka ni u Obrascu 3-c (*Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke*) nije navela sjedište pravnih osoba korisnika imovine u vlasništvu.

U skladu s važećim propisima, sjedište je sastavni dio naziva svake pravne osobe.

- (3) Stranka demokratske akcije nije uspostavila blagovremene i adekvatne evidencije o dijelu rashoda, te ih u financijskom izvještaju nije iskazala u skladu s odredbama članka 21., članka 22. i članka 23. Pravilnika.

1. U financijskom izvještaju politička stranka je iskazala rashode prethodnih godina u iznosu od 56.524,08 KM. Ovi troškovi ukazuju na činjenicu da politička stranka dio troškova nije evidentirala u trenutku kada je izvršila nabavu dobara i usluga, što je suprotno računovodstvenim propisima i odredbama članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

2. Politička stranka nije pravilno iskazala dio troškova zakupnine poslovnih prostora.

- U financijskom izvještaju prijavljeni su troškovi zakupnine poslovnog prostora u Zavidovićima u iznosu od 4.200,00 KM, iako Stranka demokratske akcije u ovom gradu ima prostor u vlasništvu, kao što je navedeno u nalazu pod točkom (2).

- Stranka nije prijavila zakupninu poslovnog prostora u Gradu Tuzli. Ovaj grad je dostavio akt broj 04-19-12390/22 od 01. 08. 2022. godine, u kojem se navodi da je Gradski odbor SDA Tuzla u Ulici Patriotske lige broj 18 koristio poslovni prostor površine 105.77 m² i zajedničke prostorije površine 48.76 m² uz mjesečnu zakupninu od 15227 KM. Obveza plaćanja zakupnine teče od 09. 08. 2021. godine.

U aktu se također navodi da su svi zakupci poslovnih prostora, uključujući i političke stranke, u skladu s Odlukom o privremenom oslobađanju plaćanja zakupnine za poslovne prostore koje Grad Tuzla iznajmljuje („Službeni glasnik Grada Tuzle“, broj 5/21) za razdoblje od 01. 05. 2021. do 31. 10. 2021. godine bili oslobođeni plaćanja zakupnine.

- Kod KO SDA Hercegovačko-neretvanskog kantona i GO SDA Mostar nisu iskazani troškovi zakupnine.

- U financijskom izvještaju politička stranka je troškove u iznosu od 84.111,85 KM klasificirala na način da nije moguće utvrditi u koju svrhu su oni nastali. Stranka je evidentirala troškove usluga u iznosu od 46.381,49 KM, troškove ostalog materijala u iznosu od 26.824,67 KM i ostale rashode u iznosu od 10.905,69 KM. Ovakva klasifikacija troškova ne osigurava transparentnost utroška sredstava, odnosno nije moguće utvrditi koja vrsta usluga je pružena, koji materijal je stranka nabavila i u koju svrhu ga je utrošila.

- (4) Stranka demokratske akcije u poslovnim knjigama nije uspostavila točne i blagovremene evidencije o svojim obvezama na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila računovodstvene propise. U financijskom izvještaju, na Obrascu 5 (*Obveze političke stranke*), obveze nisu prijavljene u skladu s odredbama članka 24. Pravilnika.

1. U poslovnim knjigama stranka je evidentirala obveze prema dobavljačima u iznosu od 767.351,06 KM, a u financijskom izvještaju ih je iskazala u iznosu od 773.351,06 KM.

2. Politička stranka je u finansijskom izvještaju navela da su njene obveze u iznosu od 1.234.823,23 KM nastale u razdoblju od 10. 12. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine. Također, stranka je navela obveze prema pravnim osobama koje su brisane iz sudskog registra i obveze koje prema potvrđama dobavljača ne postoje, ili su manje od iznosa obveza koje je stranka prijavila u svom finansijskom izvještaju.
- Politička stranka je na dan 31. 12. 2021. godine iskazala obvezu prema pravnoj osobi „Bemust“ d. o. o., Sarajevo, u iznosu od 37.573,36 KM, te navela da je ona nastala 10. 12. 2021. godine. Međutim, uvidom u finansijske izvještaje Stranke demokratske akcije iz ranijeg razdoblja, kao i ranije revizijske izvještaje, utvrđeno je da je stranka spomenutu obvezu prijavila i u izvještaju 2016. godine, s datumom njenog nastanka 10. 12. 2016. godine. Protiv pravne osobe „Bemust“ d. o. o., Sarajevo pokrenut je stečajni postupak kod Općinskog suda u Sarajevu 20. 10. 2016. godine, nakon čega je ova pravna osoba brisana iz sudskog registra.
 - Stranka demokratske akcije je na dan 31. 12. 2021. godine iskazala obvezu prema pravnoj osobi „TP Marketi“ u iznosu od 56.351,42 KM, te navela da je ona nastala 10. 12. 2021. godine, iako je uvidom u finansijske izvještaje Stranke demokratske akcije iz ranijeg razdoblja i izvještaje revizije, utvrđeno da je stranka spomenutu obvezu, u istom iznosu, prijavila i 2016. godine, s datumom njenog nastanka 10. 12. 2016. godine. Također, uvidom u registar pravnih osoba, utvrđeno je da navedena pravna osoba ne postoji u registru.
 - U godišnjem finansijskom izvještaju, stranka je na dan 31. 12. 2021. godine iskazala svoje obveze prema pravnoj osobi „Centrotrans“ u iznosu od 21.800,00 KM, navodeći da je nastala 10. 12. 2021. godine. Uvidom u finansijske izvještaje stranke iz ranijeg razdoblja, utvrđeno je da je ova obveza nastala 2016. godine.
 - Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obvezu prema pravnoj osobi „Grijanje“ d. o. o., Zenica u iznosu od 17.157,66 KM i navela da je obveza nastala 10. 12. 2021. godine. Istu obvezu politička stranka je iskazala i u svom izvještaju za 2018. godinu.
 - Za obvezu prema pravnoj osobi „Bosnia – hoteli i restorani“ d. o. o., Sarajevo, u iznosu od 8.792,50 KM, stranka je navela da je nastala 10. 12. 2021. godine. Uvidom u izvještaj revizije finansijskog izvještaja za 2020. godinu, utvrđeno je da je Stranka demokratske akcije ovu obvezu prijavila u izvještaju za 2017. godinu, s datumom njenog nastanka 10. 12. 2017. godine.
 - Stranka je iskazala obvezu prema pravnoj osobi *Valicon* u iznosu od 6.435,00 KM, te navela da je ona nastala 10. 12. 2021. godine. Uvidom u izvještaj revizije finansijskog izvještaja za 2020. godinu, utvrđeno je da je stranka obvezu prema ovoj pravnoj osobi, u istom iznosu, prijavila i 2018. godine, s datumom njenog nastanka 10. 12. 2018. godine.
 - Stranka demokratske akcije je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala obveze prema Gradu Mostaru u iznosu od 117.224,08 KM. Iako je navedena obveza nastala knjiženjem troškova zakupnine poslovnog prostora u razdoblju od 2009. do 2014. godine, stranka je kao datum nastanka obveze navela dan 10. 12. 2021. godine. Uvidom u Aneks ugovora o zakupu poslovnih prostorija broj 05/2-25-1360/09 od 14. 04. 2022. godine, utvrđeno je da je dug Stranke demokratske akcije na dan 31. 12. 2021. godine prema Gradu Mostaru iznosio 33.474,58 KM i činili su ga neplaćena zakupnina u iznosu od 13.960,80 KM i PDV na zakupninu u iznosu od 19.513,78 KM.

Dodatno, Grad Mostar je Aneksom ugovora o zakupu priznao Stranci demokratske akcije ulaganja za sanaciju i uređenje poslovnog prostora u iznosu od 39.489,50 KM. Grad Mostar i Stranka demokratske akcije su istovremeno dogovorili da se ulaganja stranke u prostor prebijaju sa zakupninom, a da stranka dug po osnovi PDV-a izmiri u 24 mjesečna obroka u iznosima po 813,07 KM.

Revizijom finansijskih izvještaja Stranke demokratske akcije za 2020. godinu utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama u razdoblju od 01. 01. 2009. do 31. 12. 2014. godine evidentirala troškove i obveze prema Gradu Mostaru, po osnovi zakupnine u iznosima od 1.551,20 KM uvećanim za 263,70 KM po osnovi PDV-a, što je ukupno iznosilo 1.814,90 KM mjesečno.

U prethodno spomenutom aneksu ugovora o zakupu poslovnih prostorija, koji su 14. 04. 2022. godine potpisali gradonačelnik Grada Mostara i Stranka demokratske akcije, navedeno je da je politička stranka bila obvezna sve vrijeme zakupnog odnosa plaćati samo mjesečni iznos PDV-a utvrđen u članku 4. stavak (2) Ugovora o zakupu poslovnih prostorija broj 05/2-25-1360/09 od 19. 01. 2009. godine. Ovim je zakupac, odnosno politička stranka bila oslobođena plaćanja osnovice zakupa od početka zakupnog odnosa do 31. 05. 2019. godine, odnosno do dana trajanja zakupnog odnosa utvrđenog u Ugovoru o sporazumnom raskidu ugovora o zakupu poslovnih prostorija broj 05/2-25-85452/19 od 27. 05. 2019. godine.

- Politička stranka je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala obveze prema Službi za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 42.266,18 KM, po osnovi kamata na zakupninu poslovnog prostora, koji je Stranka demokratske akcije koristila do 2011. godine.

Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine dostavila je akt broj 02-11-5257/23 od 21. 12. 2023. godine u kojem navodi da je saldo potraživanja od Stranke demokratske akcije na dan 31. 12. 2021. godine 0,00 KM.

3. Stranka demokratske akcije je u finansijskom izvještaju navela da su obveze za bruto plaće u iznosu od 266.058,80 KM i obveze po osnovi ugovora o djelu u iznosu od 131.245,68 KM nastale 10. 12. 2021. godine.

Revizijom finansijskog izvještaja Stranke demokratske akcije za 2020. godinu utvrđeno je da su u pitanju neizmirene obveze za porez i doprinose na isplaćene plaće zaposlenicima i ugovore o djelu u ranijim godinama, pa je političkoj stranci, bez kvalificiranja mišljenja, skrenuta pozornost na to da je izložena visokom riziku od dodatnih troškova kamata i troškova prinudne naplate od strane poreznih organa.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za načelnika općina Travnik i Foča

Stranka demokratske akcije sudjelovala je na prijevremenim izborima za načelnika općine Travnik i načelnika općine Foča (FBiH), koji su održani 2021. godine.

Prema odredbama članka 15.10 Izbornog zakona BiH, Stranka demokratske akcije je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika općine Travnik mogla potrošiti sredstva u iznosu od 14.295,30 KM i načelnika općine Foča u iznosu od 481,50 KM, što ukupno iznosi 14.776,80 KM.

Politička stranka je u finansijskom izvještaju prijavila troškove izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika općine Travnik u iznosu od 4.782,42 KM.

8. DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ (Kod 0461)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Demokratski narodni savez se financirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	3.730,00	0,47
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	10.150,00	1,27
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političkestranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	1.800,00	0,22
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	781.386,50	97,66
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	797.066,50	99,62
II.	Ostali prihodi i drugo	3.004,79	0,38
	Izvori financiranja (I+II)	800.071,29	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Demokratski narodni savez prekršio odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 8. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka i članka 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

- a) Demokratski narodni savez Plan prihoda i rashoda za 2021. godinu nije sačinilo na način kojim osigurava transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima, dok je finansijska sredstva u iznosu od 105.337,00 KM utrošio mimo utvrđenog Plana prihoda i rashoda za 2021. godinu, čime je prekršio odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 752.930,05 KM.

U Planu prihoda i rashoda za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 830.000,00 KM.

Politička stranka Plan prihoda i rashoda za 2021. godinu nije sačinila na način kojim osigurava transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima, odnosno on nije analitičan. U Planu prihoda i rashoda, stranka nije navela troškove po vrstama, već ih je navela paušalno, kao npr. troškove transporta, telekomunikacija i interneta u jednom iznosu od 32.500,00 KM.

Uvidom u Plan prihoda i rashoda za 2021. godinu, Služba za reviziju je utvrdila da je politička stranka prekoračila planirane troškove u ukupnom iznosu od 105.337,00 KM, i to: materijalne troškove (režijski troškovi i materijal za održavanje) u iznosu od 8.602,33 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 16.414,54 KM, troškove usluge održavanja opreme i prostora u iznosu od 5.895,92 KM, troškove osiguranja i naknade bankama u iznosu od 13,50 KM, troškove pristojbi, tiska i ostalih nematerijalnih troškova u iznosu od 5.486,85 KM, troškove plaća i naknada za rad i usluge u iznosu od 40.541,81 KM, troškove poreza u iznosu od

84,08 KM, troškove pravnih, računovodstvenih i ostalih usluga u iznosu od 19.424,89 KM i troškove transporta, telekomunikacija i interneta u iznosu od 8.873,08 KM.

- b) Demokratski narodni savez nije prijavio nenovčanu donaciju, čime je prekršio odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Prema dostupnim podacima iz eksternih izvora, utvrđeno je da je stranka u svrhu predizborne kampanje za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Prijedora koji su održani 12. 12. 2021. godine, koristila plakat i baner s nazivom kandidata.

Uvidom u poslovne knjige stranke i dostavljene račune nije utvrđeno da su evidentirani troškovi plakata i banera koji su korišteni za potrebe izborne kampanje, niti su plaćeni.

S obzirom na to da je nije platila plakat i baner, stranka je ostvarila nenovčanu donaciju koju je imala obvezu prijaviti u financijskom izvještaju.

Činjenica da nema podataka o donatoru koji je izvršio plaćanje spomenutog izbornog materijala, upućuje na to da je stranka primila anonimnu donaciju, što je zabranjeno odredbom članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- c) Demokratski narodni savez nije vodio poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodio pravilne i potpune evidencije o svojim potraživanjima, приходima, rashodima i obvezama, te obrasce godišnjeg financijskog izvještaja nije popunio u skladu s Pravilnikom, čime je prekršio odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Demokratski narodni savez nije u poslovnim knjigama na kontu prihoda, odnosno rashoda, evidentirao prihode po osnovi nenovčane donacije u iznosu od 1.800,00 KM, te rashode u istom iznosu, čime podatci o ukupnim приходima i rashodima iskazani u godišnjem financijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz Bilance uspjeha za 2021. godinu i poslovnim knjigama.

Stranka je u Bilanci uspjeha za 2021. godinu iskazala prihode u ukupnom iznosu od 798.271 KM, a rashode u ukupnom iznosu od 751.130 KM, dok su u godišnjem financijskom izvještaju iskazani prihodi u ukupnom iznosu od 800.071,29 KM, a rashodi u ukupnom iznosu od 752.930,05 KM.

- (2) Demokratski narodni savez je u godišnjem financijskom izvještaju nepravilno iskazao podatke o приходima iz proračuna, čime je prekršio odredbe članka 19. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) iskazala prihode iz proračuna Općine Istočno Novo Sarajevo u iznosu od 6.336,00 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa broj 5620990000110783 kod NLB banke a. d., utvrđeno je da su stranci uplaćena sredstva iz proračuna Grada Istočno Sarajevo u tom iznosu, a ne iz proračuna Općine Istočno Novo Sarajevo.

- (3) Demokratski narodni savez nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazao nenovčanu donaciju u vidu besplatnog plakata i banera, čime je prekršio odredbe članka 13. i članka 19. Pravilnika.

- (4) Demokratski narodni savez u poslovnim knjigama nije uspostavio potpune i točne evidencije o svojim rashodima i obvezama, te ih u financijskom izvještaju nije prijavio u skladu s odredbama članka 21., članka 22., članka 23. i članka 24. Pravilnika.

- Uvidom u fakturu dobavljača Novinska agencija Republike Srpske „SRNA“ a. d., Bijeljina broj 1003/18 i poslovne knjige stranke, utvrđeno je da je obveza u iznosu od 292,50 KM po predmetnoj fakturi nastala u 2018. godini, a koju je stranka platila i proknjižila kao trošak u 2021. godini. Politička stranka je obvezna troškove evidentirati u trenutku nastanka obveze, a ne u trenutku plaćanja obveze.
- Politička stranka troškove zakupa poslovnih prostora nije evidentirala u trenutku nastanka obveze, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode i obveze u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama stranke.

Također, podaci koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora niti podacima iz poslovnih knjiga.

U godišnjem finansijskom izvještaju Demokratski narodni savez je iskazao troškove poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 190.980,54 KM.

Prema podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora u 2021. godini, koje je dostavila stranka, utvrđeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora u 2021. godini iznosili ukupno 186.283,04 KM.

1. U godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama politička stranka je evidentirala troškove zakupa poslovnog prostora u Gacku u manjem iznosu za 117,00 KM u odnosu na stvarne.
2. Stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja pogrešno iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Modriči. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora broj 01-U12/20 od 29. 12. 2020. godine, utvrđeno je da je stranka imala obvezu za korištenje poslovnog prostora u Modriči mjesečno plaćati 350,00 KM, tj. za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine iznos od 4.200,00 KM. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 4.375,50 KM, od čega se 175,50 KM odnosi na trošak zakupa dvorane „Srpskog kulturnog centra“ Modriča.

Također, stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju troškove zakupa dvorane „Doma kulture“ Rudo u ukupnom iznosu od 400,00 KM iskazala kao troškove zakupnine poslovnih prostora.

Stranka je troškove zakupa dvorana trebala iskazati u okviru ostalih zakupnina.

3. Stranka je pogrešno iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Rogatici. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora s fizičkom osobom Tomislavom Batinićem, utvrđeno je da je stranka imala obvezu za korištenje poslovnog prostora u Rogatici za razdoblje od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine platiti iznos od 4.800,00 KM. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 4.872,00 KM, s obzirom na to da je u navedenu vrstu troška uključila i troškove zakupa Općine Rogatica iz 2020. godine u iznosu od 72,00 KM.
4. Stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Zvorniku u iznosu od 15.645,75 KM, što je za 672,75 KM više od stvarnih.
5. Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Kalinoviku u iznosu od 200,00 KM. Uvidom u poslovne knjige za 2021. godinu, utvrđeno je da je stranka evidentirala troškove zakupnine iz 2020. godine, tj. evidentirala je troškove u trenutku plaćanja.

S obzirom na to da stranka nije evidentirala sve troškove zakupa poslovnih prostora, tako ni obveze prema zakupodavateljima nisu evidentirane u poslovnim knjigama i iskazane u godišnjem financijskom izvještaju.

- Politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala troškove pristojbe u iznosu od 4.200,00 KM. Naime, stranka je u poslovnim knjigama na kontu 226802 – *Dane pristojbe za sudjelovanje na izborima* po početnom stanju iskazala potraživanje u iznosu od 13.400,00 KM. U tijeku 2021. godine izvršen je povrat pristojbe u iznosu od 9.200,00 KM, te je preostali iznos u iznosu od 4.200,00 KM stranka trebala proknjižiti na kontu troškova, te zatvoriti potraživanje. Stranka je na ovaj način troškove iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene, odnosno neosnovano je iskazala potraživanja.
- Podatci o troškovima propagande koje je stranka iskazala u Obrascu 4.2 (*Troškovi propagande*) za Gradski odbor Prijedor nisu pravilno iskazani.

Stranka je u Obrascu 4.2 iskazala troškove propagande za Gradski odbor Prijedor u iznosu od 421,10 KM, od čega se 210,50 KM odnosi na troškove reklame po računu iz siječnja 2021. godine.

S druge strane, stranka je sudjelovala na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora koji su održani 12. 12. 2021. godine, te je prema dostavljenim računima ostvarila troškove izborne kampanje u iznosu od 12.458,60 KM. Ovaj iznos nije konačan, jer stranka u poslovnim knjigama nije iskazala troškove plakata i banera koji su korišteni za potrebe izborne kampanje.

Pored navedenog, Demokratski narodni savez je u godišnjem financijskom izvještaju iskazao troškove propagande u ukupnom iznosu od 46.353,42 KM, a u poslovnim knjigama i Bilanci uspjeha ih je iskazao u iznosu od 46.283,42 KM, čime su troškovi propagande iskazani u većem iznosu za 70,00 KM od ostvarenih.

- Uvidom u dostavljenu financijsku dokumentaciju stranke o troškovima propagande, utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji predstavljaju knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. Utvrđeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje.

Uvidom u račune pravnih osoba: STR Grafički atelje GRAFIT Prijedor, broj 41-10/21 od 29. 10. 2021. godine, „BLMOJGRAD Igor Požgaj“ s. p., Banja Luka, broj 005/21 od 15. 09. 2021. godine, „ALO Media Sistem“ d. o. o., Banja Luka, broj IF-00007-1-21 od 31. 12. 2021. godine, „Televizija K3“ d. o. o., Prnjavor, broj 1/424 od 07. 12. 2021. godine, „Milmaks“ d. o. o., Kozarska Dubica, broj IF0005 od 04. 03. 2021. godine, „Reklame Darko“ Trn-Laktaši, broj 44/02/21 od 09. 02. 2021. godine, „MM Print“ Čelinac, broj 02/10/21 od 19. 10. 2021. godine i broj 01/04/21 od 01. 04. 2021. godine, D. O. O. „Tradicija“ Višegrad, broj 50/21 od 29. 09. 2021. godine, „Mania“ d. o. o., Banja Luka, broj 43/2021 od 03. 03. 2021. godine i broj 03/2021 od 15. 01. 2021. godine, Foto video „Fleš“ Gradiška, broj 32/2021 od 05. 11. 2021. godine i 36/2021 od 01. 12. 2021. godine, Štamparija *Design* Čelinac, broj 52-11/2021 od 22. 11. 2021. godine i broj 03-11/21 od 03. 11. 2021. godine, JP „Derventski list i radio Derventa“ d. o. o., broj 22/2021 od 04. 01. 2021. godine i broj 165/2021 od 06. 05. 2021. godine, utvrđeno je da na računima nije potvrđen prijem robe ili izvršenje usluge.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora

Demokratski narodni savez sudjelovao je na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora koji su održani dana 12. 12. 2021. godine, u okviru koalicije „Za naš Prijedor“, zajedno s Partijom demokratskog progresa i Srpskom demokratskom strankom.

Prema odredbama članka 15.10 Izbornog zakona BiH, Demokratski narodni savez je kao član koalicije u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Prijedora mogao potrošiti sredstva u iznosu od 8.639,90 KM.

Prema podacima i dokumentaciji koju je dostavila stranka, utvrđeno je da su troškovi izborne kampanje za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Prijedora iznosili 12.458,60 KM, što je za 3.818,70 KM više u odnosu na zakonom dozvoljeni limit na troškove kampanje, čime su prekršene odredbe članka 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Pored iznosa troškova izborne kampanje, koji su prijavljeni u financijskom izvještaju, utvrđeno je da politička stranka nije prijavila troškove oglašavanja putem plakata i banera.

9. PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA (Kod 440)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Partija demokratskog progresa se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	1.504,17	0,20
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	22.574,17	3,01
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	714.154,74	95,08
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	738.233,08	98,29
II.	Ostali prihodi i drugo	12.873,48	1,71
	Izvori financiranja (I+II)	751.106,56	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Partija demokratskog progresa prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 8. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Partija demokratskog progresa je financijska sredstva u iznosu od 326.708,01 KM utrošila mimo utvrđenog Financijskog plana za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala ukupne rashode u iznosu od 534.506,72 KM.

Uvidom u Financijski plan za 2021. godinu koji je stranka dostavila, utvrđeno je da je stranka planirala troškove u ukupnom iznosu od 618.000,00 KM, od čega je obveze prema

dobavljačima planirala u iznosu od 413.000,00 KM. Obveze prema dobavljačima nisu dio Programa utroška sredstava, već trebaju biti planirane i realizirane kao trošak razdoblja u kojem je usluga pružena političkoj stranci ili je politička stranka izvršila nabavu materijala.

Analizom dostavljenog Financijskog plana za 2021. godinu, utvrđeno je da je stranka ostvarila troškove u iznosu od 175.307,88 KM, koje nije planirala Programom utroška.

Naime, stranka Financijskim planom za 2021. godinu nije planirala, a u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg financijskog izvještaja je iskazala troškove sitnog inventara i automobilskih guma u iznosu od 248,42 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 2.582,48 KM, troškove održavanja opreme u iznosu od 1.325,27 KM, troškove usluga u iznosu od 2.638,46 KM, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 13.667,17 KM, troškove ugovora o djelu u iznosu od 9.093,42 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 2.405,40 KM, rashode kamata u iznosu od 6,18 KM, troškove dnevnica i putnih troškova u iznosu od 760,00 KM, troškove naknada za topli obrok, prijevoz, regres i sl. u iznosu od 27.819,09 KM, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 4.570,54 KM, ostale rashode u iznosu 87.994,17 KM, rashode prethodnih godina u iznosu od 1.309,60 KM, troškove prijevoza u iznosu od 1.935,00 KM, troškove stručnih publikacija, časopisa, dnevnih novina u iznosu od 910,67 KM, troškove zakupnine vozila u iznosu od 10.831,95 KM, troškove hotelskih usluga u iznosu od 1.522,67 KM i troškove odjetničkih usluga u iznosu od 5.687,39 KM.

Također, daljnjom analizom Financijskog plana za 2021. godinu stranke, utvrđeno je da je stranka pojedine troškove ostvarila u iznosu većem za 151.400,13 KM u odnosu na Financijski plan, kako slijedi:

- Stranka je troškove zakupa ostvarila u iznosu većem za 32.461,52 KM u odnosu na planirani iznos. Financijskim planom za 2021. godinu, stranka je troškove zakupa planirala u iznosu od 20.000,00 KM, a u godišnjem financijskom izvještaju ih je iskazala u iznosu od 52.461,52 KM.
- Partija demokratskog progresa je troškove bruto plaća planirala u iznosu od 82.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 167.106,61 KM, što je za 85.106,61 KM više u odnosu na planirane.
- Stranka je planirala troškove za PTT usluge u iznosu od 18.000,00 KM, dok je u financijskom izvještaju iskazala telefonske troškove i troškove PTT usluga, troškove mobilnih telefona i troškove poštarine i interneta u iznosu od 21.829,64 KM, što je za 3.829,64 KM više od planiranih troškova.
- Partija demokratskog progresa je planirala izborne i sudske pristojbe u iznosu od 8.000,00 KM, a u godišnjem financijskom izvještaju je iskazala troškove pristojbi, novčane kazne i sl. u iznosu od 22.836,62 KM, što je za 14.836,62 KM više od planiranog iznosa.
- Stranka je planirala troškove komunalnih usluga u iznosu od 2.000,00 KM, a u godišnjem financijskom izvještaju je iskazala troškove grijanja, komunalnih usluga i utrošene vode u iznosu od 2.062,63 KM, što je za 62,63 KM više od planiranih troškova.
- Partija demokratskog progresa je planirala troškove kampanje, promocije, te oglasa, saopćenja u ukupnom iznosu od 15.000,00 KM, a u Obrascu 4.2 godišnjeg financijskog izvještaja je iskazala troškove propagande u iznosu od 30.103,11 KM, što je za 15.103,11 KM više od planiranih sredstava.

- b) Partija demokratskog progresa prekršila je odredbe članka 5. stavak (4) i članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Partija demokratskog progresa nije u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala nenovčanu donaciju koju je primila po osnovi korištenja poslovnog prostora u Zvorniku, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Partija demokratskog progresa je u Zvorniku koristila poslovni prostor u vlasništvu Grada za koji nije zaključila ugovor o korištenju, te nije platila zakupninu, čime je ostvarila nenovčanu donaciju koju nije evidentirala u godišnjem financijskom izvještaju.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da je Partija demokratskog progresa koristila poslovni prostor u vlasništvu Grada Zvornika u 2021. godini bespravno, tj. bez odluke nadležnog organa, čime je prekršila i odredbe članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (2) Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da je stranka kao ostale prihode iskazala i prihode koji su nastali po osnovi otpisa obveza prema dobavljačima u iznosu od 100,00 KM.

Pregledom dostavljene dokumentacije, utvrđeno je da je Partija demokratskog progresa u 2021. godini izvršila otpis obveza prema pravnoj osobi „Vodovod i kanalizacija“ a. d., Bijeljina u iznosu od 100,00 KM. Pravna osoba „Vodovod i kanalizacija“ a. d., Bijeljina je dioničko društvo u kojem je uloženi javni kapital veći od 25 %, te je Partija demokratskog progresa ostvarila nenovčanu donaciju koja je člankom 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka zabranjena političkim strankama.

- c) Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja, utvrđeno je da Partija demokratskog progresa nije uspostavila pravilne, točne i potpune evidencije o svojim prihodima, rashodima i obvezama, nije izvršila pravilnu klasifikaciju prihoda, te obrasce godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Partija demokratskog progresa u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg financijskog izvještaja nije pravilno iskazala podatke o prometu po transakcijskom računu broj 5620990000062962, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju za transakcijski račun broj 5620990000062962 kod NLB razvojne banke iskazala početno stanje u iznosu od 2.691,52 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 864.802,87 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 829.891,08 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 37.603,31 KM.

Kontrolom izvoda s ovog transakcijskog računa, utvrđeno je sljedeće: početno stanje u iznosu od 2.691,52 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 876.557,14 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 841.645,35 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 37.603,31 KM.

- (2) Partija demokratskog progresa, suprotno računovodstvenim propisima, u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune evidencije o svojim prihodima i u godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala točne podatke o prihodima, čime je prekršila odredbe članka 13., članka 18. i članka 19. Pravilnika.

- U Obrascu 3 (*Izvori financiranja*) i 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg financijskog izvještaja stranka nije iskazala nenovčanu

donaciju po osnovi korištenja poslovnog prostora bez naknade u Zvorniku, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

- Stranka je prihode po osnovi otpisanih obveza prema pravnoj osobi u iznosu od 100,00 KM iskazala kao ostale prihode u Obrascu 3 financijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

Pregledom je utvrđeno da su prihodi u iznosu od 100,00 KM nastali po osnovi otpisanih obveza prema pravnoj osobi „Vodovod i kanalizacija“ a. d., Bijeljina, te predstavljaju nenovčanu donaciju pravne osobe koju je Partija demokratskog progresa trebala iskazati u Obrascu 3-e financijskog izvještaja.

- U Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) Partija demokratskog progresa nije pravilno iskazala prihode iz proračuna Bosne i Hercegovine i Općine Kozarska Dubica, čime je prekršila odredbe članka 19. Pravilnika.

1. Stranka je kao prihod iz proračuna Bosne i Hercegovine iskazala sredstva od povrata pristojbe u iznosu od 200,00 KM.

Partija demokratskog progresa je u 2020. godini uplatila pristojbu za ovjeru prijave za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 13.900,00 KM, što je u poslovnim knjigama evidentirala na kontu 2268 – *Ostala razna kratkoročna potraživanja iz poslovanja*. Dana 16. 03. 2021. godine Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je na transakcijski račun stranke uplatilo sredstva u iznosu od 7.600,00 KM po osnovi povrata uplaćenog iznosa pristojbe za ovjeru, te je stranka u poslovnim knjigama zatvorila potraživanje i u godišnjem financijskom izvještaju iskazala rashode po osnovi pristojbe, novčane kazne i sl. u iznosu od 6.300,00 KM.

Dana 15. 04. 2021. godine Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je na transakcijski račun stranke izvršilo povrat uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru prijave za sudjelovanje na ponovljenim izborima u Doboju i Srebrenici u iznosu od 200,00 KM, što je stranka u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju iskazala kao prihod iz proračuna.

Partija demokratskog progresa je za iznos od 200,00 KM trebala umanjiti rashode po osnovi pristojbe, novčane kazne i sl.

2. U godišnjem financijskom izvještaju stranka je iskazala prihod iz proračuna Općine Kozarska Dubica u iznosu od 37.884,42 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa stranke utvrđeno je da je Općina Kozarska Dubica u tijeku 2021. godine Partiji demokratskog progresa uplatila ukupno 50.915,88 KM. Analizom uplata na transakcijski račun, utvrđeno je da je stranka od Općine Kozarska Dubica primila sredstva u iznosu od 2.034,81 KM po osnovi prijenosa iz proračuna općine, a sredstva u iznosu od 48.881,07 KM po osnovi sudskih presuda, od čega se iznos od 16.722,42 KM odnosi na izmirenje glavnog duga, a iznos od 32.158,65 KM na nadoknadu troškova kamate, troškova parničnog postupka i sudskih troškova.

Partija demokratskog progresa je sredstva u iznosu do 18.757,23 KM trebala iskazati kao prihod iz proračuna Općine Kozarska Dubica, dok je sredstva u iznosu od 32.158,65 KM trebala iskazati kao ostali prihod.

- (3) Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora, utvrđeno je da Partija demokratskog progresa u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala točne podatke o troškovima zakupa poslovnih prostora koje je koristila u Zvorniku, Srebrenici i Pelagićevu, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- Stranka nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazala i nije evidentirala u svojim poslovnim knjigama troškove zakupa poslovnog prostora u Zvorniku.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da Grad Zvornik, u 2021. godini, nije političkim strankama davao u zakup poslovne prostorije, niti je donio odluku o visini i načinu plaćanja zakupnine. Također je utvrđeno da je Partija demokratskog progresa bespravno koristila poslovni prostor u Zvorniku, u ulici Svetog Save br. 33, površine 52 m², a koji nije prijavila u godišnjem financijskom izvještaju.

Partija demokratskog progresa je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove električne energije za GO PDP Zvornik.

- Na temelju dopisa Općine Srebrenica, broj 01-022-147/22 od 17. 08. 2022. godine, utvrđeno je da su troškovi zakupa OO PDP Srebrenica u 2021. godini iznosili 82,08 KM, a Partija demokratskog progresa ih nije iskazala u godišnjem financijskom izvještaju i nije evidentirala u poslovnim knjigama.
- Partija demokratskog progresa, u Obrascu 4.1 godišnjeg financijskog izvještaja, nije iskazala troškove zakupnine za Općinski odbor PDP Pelagićevo, dok je za njega iskazala troškove električne energije.

(4) Na temelju obavljenog pregleda financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Partija demokratskog progresa u poslovnim knjigama izvršila pogrešnu klasifikaciju troškova, dio troškova i prihoda je iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene, što je dovelo do pogrešno iskazanih podataka o prihodima i rashodima u godišnjem financijskom izvještaju.

1. Stranka je, u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju, a zbog pogrešno izvršenih ispravki knjiženja grešaka koje su nastale u prethodnoj godini, iskazala manje troškove i prihode od ostvarenih za iznos od 2.780,48 KM, čime je prekršila odredbe članka 13., članka 21., članka 22. i članka 23. Pravilnika.

- Partija demokratskog progresa je u svojim poslovnim knjigama račun dobavljača *Grandcommerce* d. o. o., Kozarska Dubica, broj 11-424 od 17. 11. 2020. godine u iznosu od 297,30 KM, koji je dva puta knjižila u prethodnoj godini, evidentirala u 2021. godini u negativnom iznosu na kontu 5512 – *Troškovi ugostiteljskih usluga u užem smislu (hrana i piće)*, zbog čega su u godišnjem financijskom izvještaju troškovi reprezentacije, odnosno ukupni troškovi iskazani u manjem iznosu za 297,30 KM od stvarnih.
- Stranka je troškove reprezentacije iskazala u manjem iznosu za 143,18 KM, jer je račun dobavljača *Trimix* d. o. o., Bijeljina, broj 25851/20 od 06. 12. 2020. godine, koji je dva puta knjižila u prethodnoj godini, stornirala na kontu 5510 – *Troškovi reprezentacije u vlastitim poslovnim prostorijama* u iznosu od 143,18 KM, čime je troškove reprezentacije, odnosno ukupne troškove, iskazala u manjem iznosu za 143,18 KM.
- Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka troškove oglašavanja u tiskanim i elektroničkim medijima u poslovnim knjigama i Obrascu 4.2 godišnjeg financijskog izvještaja iskazala u manjem iznosu za 2.340,00 KM u odnosu na ostvarene.

Naime, stranka je u poslovnim knjigama za 2020. godinu račun dobavljača Radio-televizija „Slobomir“ za troškove emitiranja novogodišnjih i božićnih čestitki broj

394/20 od 31. 12. 2020. godine u iznosu od 2.340,00 KM evidentirala dva puta. Dana 05. 01. 2021. godine stranka je u poslovnim knjigama za 2021. godinu izvršila ispravak pogrešnog knjiženja navedenog računa na način da je stornirala troškove oglašavanja u tiskanim i elektroničkim medijima za iznos od 2.340,00 KM i umanjila obveze prema dobavljaču u istom iznosu.

Stranka je ispravke pogrešnih knjiženja računa trebala evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskom izvještaju u korist prihoda u ukupnom iznosu od 2.780,48 KM, a ne umanjiti troškove tekućeg razdoblja.

2. Partija demokratskog progresa je po osnovi ispravka greške po početnom stanju, a koja se odnosila na pogrešno iskazane obveze prema dobavljaču *Vilux* d. o. o., Banja Luka, evidentirala troškove u iznosu od 1.111,50 KM na kontu 5351 – *Troškovi za prospekte, plakate i oglase*, čime je troškove tekuće godine iskazala u iznosu većem za 1.111,50 KM od stvarnih troškova.

Pored navedenog, utvrđeno je da je stranka na analitičkoj kartici konta obveza prema dobavljaču *Vilux* d. o. o., Banja Luka proknjižila obveze iz prethodne godine na dugovnoj strani konta u negativnom iznosu od 1.111,50 KM, što je suprotno računovodstvenim propisima.

3. Uvidom u poslovne knjige Partije demokratskog progresa, utvrđeno je da je stranka u tijeku 2021. godine na kontu naknada štete trećim osobama evidentirala troškove zakupa iz ranijih godina u iznosu od 19.648,56 KM, što ukazuje na to da nema pravilne evidencije o rashodima.

Partija demokratskog progresa je u poslovnim knjigama na kontu 5795 – *Naknada štete trećim osobama* evidentirala iznos od 87.994,17 KM. U godišnjem financijskom izvještaju stranka je ovaj iznos iskazala kao ostale rashode.

Uvidom u sudske presude, te analitičke kartice, utvrđeno je da je Partija demokratskog progresa, u 2021. godini, platila Gradu Doboju na ime glavnog duga iznos od 19.648,56 KM po osnovi neplaćene zakupnine za korištenje poslovnog prostora iz ranijih godina koji se nalazi u Doboju i 68.345,60 KM na ime pripadajuće kamate.

Partija demokratskog progresa je troškove zakupnine poslovnog prostora u Doboju trebala iskazati u razdoblju u kojem su nastali.

4. Kontrolom troškova kampanje koje je stranka iskazala na Obrascu 4.2 godišnjeg financijskog izvještaja, utvrđeno je da je stranka u okviru troškova kampanje iskazala i troškove po računu iz 2020. godine.

Stranka je u poslovnim knjigama i u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala troškove po računu UG „Promo tim“ Banja Luka, broj 0017/2020 od 22. 12. 2020. godine za usluge objave neograničenog broja PR tekstova i jednog banera u razdoblju od 30 dana u iznosu od 2.925,00 KM.

- (5) Partija demokratskog progresa u godišnjem financijskom izvještaju nije pravilno i točno iskazala svoje obveze, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.

Partija demokratskog progresa nije u godišnjem financijskom izvještaju evidentirala i u poslovnim knjigama točno iskazala obveze prema dobavljačima na dan 31. 12. 2021. godine. Također, stranka nije izvršila usuglašavanje međusobnih obveza i potraživanja s dobavljačima, što za rezultat ima pogrešno evidentirane i iskazane obveze stranke.

Partija demokratskog progresa je u Obrascu 5 (*Obveze*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala obveze prema dobavljaču „KMC“ d. o. o., Banja Luka u iznosu od 4.600,84 KM, što ne odgovara podacima koji su iskazani u poslovnim knjigama stranke, kao i podacima koje je dostavio dobavljač.

Prema podacima s Izvoda otvorenih stavki dobavljača na dan 31. 12. 2021. godine, obveze stranke prema pravnoj osobi „KMC“ d. o. o., Banja Luka iznose 3.412,91 KM. Uvidom u analitičku karticu obveza prema dobavljaču „KMC“ u poslovnim knjigama stranke utvrđeno je da je stranka evidentirala obveze prema ovoj pravnoj osobi u iznosu od 3.304,89 KM.

Navedeno ukazuje na to da Partija demokratskog progresa nema usuglašene evidencije o svojim obvezama prema dobavljačima, kao i da su obveze stranke pogrešno iskazane što je suprotno odredbama članka 24. Pravilnika.

(6) Pregledom financijske dokumentacije političke stranke, utvrđeni su nedostaci kod računa dobavljača, koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. U skladu s računovodstvenim propisima, knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski točna i uredna, sačinjena tako da omogućuje potpun uvid u vjerodostojnost dokumenta. Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i opseg nastale promjene (kupnja, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

- Uvidom u račun pravne osobe *Macro Media Holding* d. o. o., Banja Luka, broj FA-23-0/21 od 07. 10. 2021. godine, utvrđeno je da je fakturirana usluga dizajna i organizacije događaja s praćenjem na internetskom portalu u iznosu od 5.265,00 KM, bez opisa događaja koji je organiziran i bez detalja o pojedinačnim objavama (naziv portala, broj objava, vrijeme trajanja i sl.).
- Kontrolom blagajne utvrđeno je da je stranka iz blagajne platila ugostiteljske usluge po osnovi sljedećih fiskalnih računa: račun broj 230330 od 10. 01. 2021. godine dobavljača „Stara Ada“ d. o. o., Banja Luka u iznosu od 236,50 KM i fiskalnog računa od 30. 12. 2020. godine dobavljača „Onset“ d. o. o., Banja Luka, PJ Restoran „Alas“ u iznosu od 226,50 KM.
Gotovinskim plaćanjem izvršenih usluga u iznosu većem od 200,00 KM, Partija demokratskog progresa je postupila suprotno odredbama Uredbe o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem.
- Pregledom putnih naloga, koje je stranka dostavila, utvrđeno je da na njima nema potpisa osobe koja je isplatila sredstva iz blagajne, odobrila isplatu, kao ni potpisa osobe koja je primila novac.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora

Partija demokratskog progresa je u koaliciji sa Srpskom demokratskom strankom i Demokratskim narodnim savezom sudjelovala na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora, koji su održani 12. 12. 2021. godine.

Prema odredbama članka 15.10 Izbornog zakona BiH, Partija demokratskog progresa, kao članica koalicije je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Prijedora mogla potrošiti sredstva u iznosu od 8.639,90 KM.

Partija demokratskog progresa u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu nije iskazala troškove propagande za GO Prijedor.

10. HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990 (Kod 769)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Hrvatska demokratska zajednica 1990 se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	2.246,00	0,47
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	250,00	0,05
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	478.339,78	99,08
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	480.835,78	99,60
II.	Ostali prihodi i drugo	1.992,88	0,40
	Izvori financiranja (I+II)	482.756,66	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska demokratska zajednica 1990 prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Hrvatska demokratska zajednica 1990 je sredstva u iznosu od 430.848,85 KM utrošila bez Programa utroška, za humanitarne rashode, troškove reprezentacije i troškove ostalog materijala u ukupnom iznosu od 96.248,99, te nije utvrđeno da su nastali isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih njenim programom i statutom, čime su prekršene odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) U skladu s odredbama iz članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, stranka je obvezna sačiniti Program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu s njim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom. Program utroška sredstava politička stranka je obvezna dostaviti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

U skladu s navedenim, od Hrvatske demokratske zajednice 1990 je, obaviješću broj 03-07-6-606-1/21 od 15. 03. 2021. godine za podnošenje godišnjeg financijskog izvještaja za 2020. godinu, zatraženo da dostavi Program utroška sredstava za 2021. godinu.

Politička stranka nije postupila po zahtjevu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, odnosno nije dostavila Program utroška sredstava.

U tijeku pregleda i kontrole godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu od Hrvatske demokratske zajednice 1990 je aktom broj 03-07-6-342-2/22 od 15. 08. 2022. godine zatraženo da uz ostalu financijsku dokumentaciju dostavi i Program utroška sredstava za 2021. godinu.

Politička stranka ni nakon drugog zahtjeva, koji joj je upućen od strane Središnjeg izbornog povjerenstva BiH nije dostavila Program utroška, što nedvosmisleno potvrđuje činjenicu da je sredstva u iznosu od 430.848,85 KM utrošila bez donesenog Programa utroška.

(2) Uvidom u strukturu ostvarenih troškova, utvrđeno je da je politička stranka ostvarila humanitarne rashode u iznosu od 54.442,80 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 40.547,62 KM i troškove ostalog materijala u iznosu od 33.545,71 KM. Nekoliko njenih organizacijskih dijelova ove troškove je ostvarilo u enormno visokim iznosima, pa se ne može tvrditi da su ti troškovi nastali isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke.

- Središnji odbor HDZ 1990 ostvario je humanitarne rashode u iznosu od 29.615,00 KM, što čini 17,97 % ukupnih rashoda ovog organizacijskog dijela stranke. Humanitarni rashodi kod OO HDZ 1990 Travnik iznose 9.150,00 KM i čine 31,46 % ukupnih rashoda. KO HDZ 1990 SBK ostvario je humanitarne rashode u iznosu od 7.770,00 KM i oni čine 18,65 % ukupnih troškova ovog organizacijskog dijela političke stranke.

Na zahtjev stranci da dostavi dokumentaciju o odobrenim i isplaćenim humanitarnim rashodima kod Središnjeg odbora HDZ 1990, OO HDZ 1990 Travnik i KO HDZ 1990 SBK Travnik, koji su u humanitarne svrhe isplatili sredstva u iznosu od 46.535,00 KM, stranka je za OO HDZ 1990 Travnik dostavila samo dio odluka kojima se odobravaju isplate jednokratnih novčanih pomoći fizičkim osobama u iznosu od 2.150,00 KM i isplate nevladinim organizacijama u iznosu od 2.000,00 KM. U odlukama nije navedeno u koju svrhu se pomoć isplaćuje, niti je priložena bilo kakva dokumentacija o potrebama korisnika humanitarne pomoći.

Za ostale organizacijske dijelove politička stranka nije dostavila dokumentaciju na temelju koje su isplaćena sredstva u humanitarne svrhe.

- KO HDZ 1990 HBK Livno ostvario je troškove reprezentacije u iznosu od 20.535,99 KM, što čini 59,17 % ukupnih troškova ovog organizacijskog dijela stranke. Politička stranka nije na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH dostavila dokumentaciju na temelju koje su isplaćeni navedeni troškovi.
- Za troškove koji su u financijskom izvještaju iskazani kao troškovi ostalog materijala u iznosu od 29.178,00 KM, politička stranka na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH nije dostavila dokumentaciju, pa za nabave Središnjeg odbora HDZ 1990, u iznosu od 10.912,66 KM, nabave OO HDZ 1990 Pelagićevo, u iznosu od 11.820,00 KM i nabave OO HDZ 1990 Čitluk, u iznosu od 6.445,75 KM, nije utvrđeno koji je materijal nabavljen i u koju svrhu. Troškovi ostalog materijala kod OO HDZ 1990 Pelagićevo čine 98,42 % ukupnih troškova, a kod OO HDZ 1990 Čitluk 60,29 %.

b) Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije uspostavila evidenciju u poslovnim knjigama, niti je u financijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije koje je ostvarila korištenjem poslovnih prostora bez plaćanja zakupnine, a koje su joj dodijelili gradovi Široki Brijeg i Ljubuški i fizička osoba Drago Stanić.

- Uvidom u akt Grada Širokog Brijega, broj 03-293/22 od 29. 07. 2022. godine, utvrđeno je da je uredski prostor površine 30 m² dodijeljen na korištenje Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990. U aktu nije navedeno da Hrvatska demokratska zajednica 1990 ima obvezu platiti zakupninu, kao što je navedeno za druge političke stranke, što ukazuje na činjenicu da je prostor dodijeljen na korištenje bez nakande.
- Uvidom u akt Grada Ljubuškog, broj 02-1-05-1971/22 od 16. 08. 2022. godine, utvrđeno je da je Hrvatska demokratska zajednica 1990 bez naknade koristila poslovni prostor u vlasništvu ovog grada, površine 18,65 m².

- Politička stranka je na temelju ugovora o zakupu, zaključenim s Dragom Stanićem 01. 10. 2021. godine, bez naknade koristila poslovni prostor površine 24 m².

Stranka je, u skladu s odredbama iz članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka, bila obvezna u poslovnim knjigama uspostaviti evidenciju o navedenim donacijama i prijaviti ih u financijskom izvještaju po tržišnoj vrijednosti.

- c) Pregledom financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i financijske dokumentacije, utvrđeno je da politička stranka nije uspostavila potpune, točne i pravovremene evidencije o novčanim tokovima, prihodima, rashodima i obvezama, godišnji financijski izvještaj nije popunila na način kako je Središnje izborno povjerenstvo BiH propisalo Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.
- (1) Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije uspostavila potpune evidencije o prometu novčanih sredstava putem transakcijskih računa i nije uspostavila sustav blagajničkog poslovanja i izvještavanja o njemu u skladu s važećim propisima.
1. Hrvatska demokratska zajednica 1990 u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju (na Obrascu 2 – *Promet transakcijskih računa*) nije prijavila četiri transakcijska računa, otvorena kod *UniCredit* banke d. d., Mostar (računi broj 3381302265808457, 3381302265807584, 3381302232458790 i 3381002202775253), kod jednog transakcijskog računa iskazala je pogrešan promet sredstava, dok kod jednog računa uopće nije iskazala promet, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.
- Uvidom u izvode s računa broj 3381302265808457 utvrđeno je da je stranka ostvarila sljedeći promet: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine -10,00 KM, uplate na račun u iznosu od 14.700,00 KM, isplate s računa u iznosu od 14.423,20 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine 266,84 KM.
 - Putem računa broj 3381302265807584 ostvaren je sljedeći promet: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine -10,00 KM, uplate na račun u iznosu od 600,00 KM, isplate s računa u iznosu od 616,00 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine -26,00 KM.
 - Na temelju izvoda s transakcijskog računa broj 3381302232458790 utvrđeno je da je ostvaren promet u iznosu od 110,00 KM i to samo naknada banci za vođenje računa, te stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od -110,00 KM.
 - Za neprijavljeni račun broj 3381002202775253 politička stranka je dostavila analitičku karticu banke, na kojoj nije evidentiran promet tijekom 2021. godine.
 - U financijskom izvještaju politička stranka je putem transakcijskog računa kod OO HDZ 1990 Tomislavgrad, broj 3382302263388645 prijavila ukupan promet, odnosno uplate na račun u iznosu od 2.988,11 KM. Istovremeno, evidentirala je prihod koji je ostvarila iz proračuna Općine Tomislavgrad u iznosu od 6.670,35 KM, a koji je uplaćen na navedeni račun.
 - Stranka u financijskom izvještaju nije prijavila promet putem transakcijskog računa broj 306052000550336 kod OO HDZ 1990 Gornji Vakuf-Uskoplje. Uvidom u akt Općine Gornji Vakuf-Uskoplje, broj 02-11.2-449-1/22 od 06. 09. 2023. godine, utvrđena je uplata sredstava političkoj stranci na navedeni račun, u iznosu od 1.832,00 KM.

2. Politička stranka nije uspostavila evidencije o novčanim tokovima putem blagajne u skladu s računovodstvenim propisima i principima blagajničkog poslovanja.
- Stranka nije evidentirala promet blagajne Središnjeg odbora u Mostaru tijekom 2021. godine. U poslovnim knjigama i financijskom izvještaju (na Obracu 2.1 – *Promet blagajne*) stranka je iskazala sredstva na blagajni u iznosu od 21.317,68 KM, kao početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine i stanje sredstava u istom iznosu na dan 31. 12. 2021. godine. Uvidom u izvode s transakcijskog računa Središnjeg odbora stranke, broj 3381002202706674 utvrđeno je da je tijekom 2021. godine s računa podignuta gotovina u iznosu od 18.000,00 KM, kao blagajnički maksimum. Politička stranka nije prijavila promet sredstava putem blagajne, ni uplate na blagajnu u iznosu od 18.000,00 KM, niti utrošak sredstva, odnosno isplate iz blagajne.
 - Pored blagajne Središnjeg odbora, kod kojega je stranka na dan 31. 12. 2021. godine prijavila gotovinu u iznosu od 21.317,68 KM, visok iznos gotovine prijavljen je kod KO HDZ 1990 ZHK (u iznosu od 6.298,88 KM) i OO HDZ 1990 Neum (u iznosu od 3.400,00 KM). Politička stranka na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH nije dostavila Inventurnu listu sredstava na blagajni na dan 31. 12. 2021. godine za navedene organizacijske dijelove, pa nije utvrđeno stvarno stanje sredstava na blagajni na dan 31. 12. 2021. godine.
 - Politička stranka je iznos gotovine kod 11 organizacijskih dijelova iskazala u nepostojećim apoenima.
 - Politička stranka ni u poslovnim knjigama ni u financijskom izvještaju nije evidentirala blagajnu OO HDZ 1990 Ravno. Uvidom u izvode s transakcijskog računa broj 3381302265807584, utvrđeno je da je politička stranka iz sredstava koja su joj isplaćena iz proračuna Općine Ravno, podigla sredstva u iznosu od 500,00 KM kao blagajnički maksimum.

Neprijavlivanjem prometa blagajne, odnosno prijavom pogrešnog prometa, politička stranka je prekršila odredbe članka 12. Pravilnika.

3. Kontrolom financijske dokumentacije utvrđeno je da Središnji odbor stranke ne postupa u skladu s Uredbom o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem.
- U skladu sa spomenutom Uredbom, poslovni subjekti mogu podizati gotov novac sa svojih računa do iznosa utvrđenog blagajničkim maksimumom, a Središnji ured Hrvatske demokratske zajednice 1990 u svojoj blagajni iskazuje iznos sredstava veći od 20.000,00 KM, te ga više godina prenosi iz prethodne u narednu godinu u istom iznosu.
- Visina blagajničkog maksimuma utvrđuje se na temelju prosječnih dnevnih isplata iz blagajne u prethodnom mjesecu.

- (2) Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije uspostavila evidenciju o nenovčanim donacijama i dijelu prihoda iz proračuna, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.
1. Politička stranka u financijskom izvještaju nije prijavila nenovčane donacije koje je ostvarila korištenjem poslovnih prostora bez plaćanja zakupnine, kao što je navedeno u nalazu pod b). Neprijavlivanjem spomenutih donacija, politička stranka je prekršila i odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.
 2. Za četiri organizacijska dijela Hrvatska demokratska zajednica 1990 u poslovnim knjigama nije evidentirala prihod iz proračuna, niti ga je prijavila u financijskom izvještaju.

-Uvidom u izvode s transakcijskog računa političke stranke broj 3381302265807584 utvrđeno je da je ostvarila prihod iz proračuna Općine Ravno u iznosu od 600,00 KM. Sredstva su uplaćena stranci 03. 03. 2021. godine.

- Iz proračuna Općine Stolac Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990 isplaćena su sredstva u iznosu od 1.529,41 KM. Općina Stolac je u svom aktu broj 01/1-272-1/22 od 02. 03. 2022. godine navela da su sredstva, po zahtjevu vijećnice Matee Raić isplaćena na njen osobni račun. U prilogu akta, Općina je dostavila presliku ovjerene Izjave koju je dala Matea Raić, u kojoj navodi da želi da se njoj, kao vijećnici izabranoj u Općinsko vijeće Stolac, sredstva s konta *Prijenos za parlamentarne političke stranke* isplate u korist njenog osobnog računa.

- Općina Gornji Vakuf-Uskoplje je na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH dostavila akt broj 02-11.2-449-1/22 od 06. 09. 2023. godine, u kojem navodi da su Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990 isplaćena sredstva u iznosu od 1.832.00 KM.

- Iz proračuna Općine Novi Travnik za Hrvatsku demokratsku zajednicu 1990 izdvojena su i isplaćena sredstva u iznosu od 2.700,00 KM. U aktu broj 04-262/823 od 06. 09. 2023. godine koji je Općina dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, navedeno je da su dvije tranše po 300,00 KM uplaćene na račun političke stranke, a sedam tranši po 300,00 KM uplaćeno je na račune koji ne pripadaju političkoj stranci.

3. Dio prihoda iz proračuna stranka u financijskom izvještaju nije pravilno prijavila po organizacijskim dijelovima i razinama vlasti od kojih je prihode ostvarila, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 19. Pravilnika.

-Sredstva koja su stranci isplaćena iz proračuna Zapadnohercegovačkog kantona, stranka je u financijskom izvještaju prijavila kao prihod KO HDZ 1990 SBK Travnik, u iznosu od 53.628,85 KM.

-Prihod ostvaren iz proračuna Općine Travnik, u iznosu od 32.923,58 KM, u financijskom izvještaju prijavljen je kao prihod OO HDZ 1990 Novi Travnik.

-Prihod u iznosu od 27.919,00 KM, koji je ostvarila iz proračuna Hercegovačko-neretvanskog kantona, stranka je prijavila kao prihod iz proračuna Grada Mostara.

-Prihod iz proračuna Republike Srpske, u iznosu od 63.348,14 KM politička stranka je u izvještaju prijavila kao prihod iz proračuna Grada Banje Luke.

-Iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine politička stranka je ostvarila prihod u iznosu od 53.082,00 KM, a u financijskom izvještaju prijavila je prihod u iznosu od 57.941,22 KM. Tranšu iz proračuna Republike Srpske u iznosu od 4.859.22 KM stranka je evidentirala kao prihod iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine.

-U financijskom izvještaju stranka je iskazala prihod iz proračuna Općine Tomislavgrad u iznosu od 6.670,35 KM. Uvodom u akt Općine Tomislavgrad, broj 04-11-1834/23 od 05. 09. 2023. godine, utvrđeno je da su Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990 uplaćena sredstva u iznosu od 3.170,24 KM.

Sredstva u iznosu od 3.500,00 KM, koja je stranka iskazala kao prihod uz proračuna Općine Tomislavgrad, čine interni prijenosi sredstava s KO HDZ 1990 HBK Livno na OO HDZ 1990 Tomislavgrad.

(3) Stranka nije uspostavila potpune, točne i pravovremene evidencije o svojim rashodima, te ih u financijskom izvještaju nije iskazala u skladu sa odredbama članka 21., članka 22. i članka 23. Pravilnika.

Također, klasifikacija troškova po vrstama ne osigurava potpunu transparentnost utroška sredstava.

1. Pregledom financijskog izvještaja utvrđeno je da je Hrvatska demokratska zajednica 1990 dio troškova, suprotno računovodstvenim propisima, evidentirala u trenutku plaćanja, a ne u vrijeme kada je stranka izvršila nabavu materijala i drugih dobara ili kada joj je pružena usluga. U vezi s navedenim, politička stranka je kao troškove 2021. godine evidentirala troškove koji su nastali u ranijim godinama.
 - U financijskom izvještaju kod Središnjeg odbora stranke iskazani su rashodi iz ranijih godina u iznosu od 15.957,04 KM. Ovi troškovi ukazuju na činjenicu da politička stranka troškove nije evidentirala u trenutku kada su nastali, već u trenutku njihovog plaćanja.
 - Stranka je u izvještaju za 2021. godinu kod Središnjeg odbora iskazala troškove odvojnih usluga i sudske troškove u iznosu od 12.497,79 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa stranke, utvrđeno je da su 2021. godine izvršene sudske presude za neplaćene obveze iz ranijih godina.
2. Politička stranka je troškove zakupnine poslovnih prostora iskazala u iznosima koji se značajno razlikuju od cijena zakupnine za 2021. godinu, koje su utvrđene ugovorima o zakupu, dok za svoja tri organizacijska dijela uopće nije iskazala troškove zakupnine.
 - Zakupnina poslovnog prostora, prema ugovoru o zakupu zaključenom s Vjekoslavom Rašićem koji su koristili Središnji ured stranke, Gradski odbor stranke u Mostaru i KO Hercegovačko-neretvanskog kantona ugovorena je u iznosu od 1.200,00 KM mjesečno. Iako je trošak zakupnine iznosio 14.400,00 KM, stranka ga je u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju iskazala u iznosu od 6.600,00 KM.
 - Zakupnina poslovnog prostora, koji je koristio KO HDZ 1990 Livno, ugovorena je sa zakupodavateljem Zborkom Badrovim u iznosu od 3.360,00 KM. Stranka je u financijskom izvještaju iskazala trošak zakupnine u iznosu od 5.320,00 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa, utvrđeno je da je politička stranka zakupninu iz 2020. godine, koju je platila 2021. godine u iznosu od 2.240,00 KM, u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju evidentirala kao trošak 2021. godine.
 - Politička stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti je u financijskom izvještaju prijavila troškove zakupnine kod organizacijskih dijelova u Tomislavgradu, Ljubuškom i Širokom Brijegu.
3. U poslovnim knjigama i financijskom izvještaju politička stranka je prijavila humanitarne rashode u iznosu od 54.442,80 KM. Uvidom u nepotpunu financijsku dokumentaciju koju je dostavila politička stranka, odnosno dio odluka kojima se odobravaju isplate jednokratnih novčanih pomoći fizičkim osobama, utvrđeno je da isplate imaju karakter osobnih primanja. U odlukama nije navedeno u koju svrhu se pomoć isplaćuje, niti je priložena bilo kakva dokumentacija koja bi potvrdila da su korisnici jednokratnih pomoći u stanju socijalne potrebe. Uvidom u poslovne knjige i izvode s određenih transakcijskih računa, utvrđeno je da politička stranka nije, u skladu s poreznim propisima, obračunala i uplatila porez i doprinose na osobna primanja, čime je troškove iskazala u manjem iznosu od ostvarenih.

4. U financijskom izvještaju, politička stranka je troškove u iznosu od 33.545,71 KM klasificirala kao troškove ostalog materijala. Ovakva klasifikacija troškova ne osigurava transparentnost utroška sredstava, odnosno nije moguće utvrditi koji materijal je stranka nabavila i u koju svrhu ga je utrošila.
- (4) Hrvatska demokratska zajednica 1990 u poslovnim knjigama nije uspostavila točne evidencije o svojim obvezama, čime je prekršila računovodstvene propise. U financijskom izvještaju, na Obrascu 5 (*Obveze političke stranke*), obveze nije prijavila u skladu s odredbama članka 24. Pravilnika.
1. U poslovnim knjigama i financijskom izvještaju stranka je iskazala obveze prema dobavljačima u iznosu od 462.516,14 KM. Istovremeno je iskazala negativan saldo obveza prema dobavljačima u iznosu od 34.899,35 KM, što je neprimjereno računovodstvenim načelima, te potvrđuje činjenicu da politička stranka nema potpune i točne evidencije ni o svojim troškovima ni o obvezama.
 - U financijskom izvještaju politička stranka je iskazala negativan saldo obveza prema Društvu za poslove lizinga *Porsche Leasing* d. o. o., Sarajevo u iznosu od 28.909,46 KM, što bi umjesto neplaćene obveze dobavljaču predstavljalo preplatu, odnosno potraživanje od dobavljača.
Revizijom financijskog izvještaja Hrvatske demokratske zajednice 1990 za 2020. godinu, utvrđeno je da politička stranka nije evidentirala obvezu za nabavu vozila u iznosu od 30.239,99 KM. Mjesečne isplate rata lizinga stranka je evidentirala kao preplatu Društvu za poslove lizinga *Porsche Leasing* d. o. o., Sarajevo.
 - Politička stranka je iskazala negativan saldo obveza prema pravnoj osobi *DL press* Ljubuški u iznosu od 4.100,00 KM i *Wiener* osiguranju u iznosu od 1.899,89 KM.
 2. U poslovnim knjigama i financijskom izvještaju, Hrvatska demokratska zajednica 1990 iskazala je obveze u iznosu od 95.839,62 KM, za koje je prema podacima njenih dobavljača utvrđeno da su one otpisane.
 - Obveza prema pravnoj osobi „Europlakat BH“ d. o. o., Sarajevo, koju stranka duži niz godina prijavljuje u financijskom izvještaju u iznosu od 51.644,82 KM, otpisana je 2017. godine.
 - Pravna osoba „Media Res“ d. o. o., Mostar 2016. godine je otpisala obveze prema Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990 u iznosu od 44.194,80 KM.
 3. Politička stranka je obveze u iznosu od 189.058,03 KM prijavila kao obveze prema raznim dobavljačima i pozajmice u iznosu od 14.982,00 KM kao obveze prema građanima. U skladu s odredbama članka 24. Pravilnika stranka je obvezna u financijskom izvještaju navesti naziv svake pravne osobe, odnosno ime fizičke osobe prema kojoj ima dugovanje, skupa s iznosom duga na zadnji dan izvještajnog razdoblja.
 4. U financijskom izvještaju stranka je prijavila obveze po osnovi pozajmica od fizičkih osoba u iznosu od 50.541,00 KM, te navela da su pozajmice realizirane 31. 12. 2018. godine, a rok vraćanja im je bio 31. 12. 2019. godine. U financijskom izvještaju za 2020. godinu, politička stranka je pozajmice prijavila u istom iznosu, s tim da je za pozajmice u iznosu od 28.466,00 KM navela da su realizirane u razdoblju od 2006. do 2017. godine.

S obzirom na duljinu razdoblja dugovanja, te da nisu zaključeni aneksi ugovora, niti su zajmodavatelji koristili zakonska sredstva za naplatu svojih potraživanja, nije potvrđeno stanje obveza po osnovi pozajmica koje je stranka prijavila u financijskom izvještaju.

5. Od Hrvatske demoratske zajednice 1990 je, aktom broj 03-07-6-342-2/22 od 15. 08. 2022. godine, zatraženo da uz ostalu financijsku dokumentaciju dostavi potvrđivanje, odnosno potvrdu njenih obveza na dan 31. 12. 2021. godine od strane dobavljača: „Media Res“, *Inter Conect*, „Agencija Milas“, *Elit Media* i „Europlakat BH“, prema kojima je u financijskom izvještaju iskazala obveze u iznosu od 248.944,28 KM.

Politička stranka nije postupila po zahtjevu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, odnosno nije dostavila tražene potvrđivanje, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U skladu s navedenim, a u nedostatku potvrđivanja dobavljača, nije potvrđeno stanje obveza koje je Hrvatska demokratska zajednica 1990 prijavila u svom financijskom izvještaju.

- d) Politička stranka, iako je u skladu s odredbom iz članka 12. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka imala obvezu u godišnji financijski izvještaj uključiti koristi koje je ostvarila od aktivnosti udruge „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, kao njegova članica, politička stranka to nije učinila.

11. SRPSKA NAPREDNA STRANKA FBIH (Kod 2697)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Srpska napredna stranka FBIH se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	100,00	0,95
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	8.000,00	76,19
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	8.100,00	77,14
II.	Ostali prihodi i drugo	2.400,00	22,86
	Izvori financiranja (I+II)	10.500,00	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Srpska napredna stranka FBIH prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 8. stavak (1), članka 12. stavak (4) i stavak (5) i članka 13. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Srpska napredna stranka FBIH je sredstva osigurana za financiranje stranke utrošila bez donesenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 10.369,20 KM.

Srpska napredna stranka FBiH nije u tijeku 2021. godine, a ni po zahtjevu za dostavljanje dodatne dokumentacije dostavila Program utroška sredstava za 2021. godinu.

- b) Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz proračuna u ukupnom iznosu od 8.000,00 KM.

Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, Kanton 10 je svojim aktom broj 03-02-11-78.2/21 od 23. 02. 2021. godine, dostavio podatke o isplati sredstava i Odluku o odobravanju sredstava iz proračuna Kantona 10 za 2020. godinu, broj 01-02-37/20 od 29. 12. 2020. godine na temelju koje je izvršena uplata sredstava na račun političke stranke Srpska napredna stranka FBiH. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da su sredstva koja su pripadala Srpskoj naprednoj stranci po osnovi osvojenih mandata u razdoblju od 2018. do 2022. godine, uplaćena na račun Srpske napredne stranke FBiH, dana 27. 01. 2021. godine, u iznosu od 8.000,00 KM za 2020. godinu.

Imajući u vidu da se prihodom iz proračuna smatra prihod definiran člankom 3. stavak (1) točka e) Zakona o financiranju političkih stranaka, odnosno da se sredstva za rad raspodjeljuju na temelju osvojenih mandata, a da Srpska napredna stranka FBiH nije imala osvojene mandate u Kantonu 10 u razdoblju od 2018. do 2022. godine, kao i da je upisana u registar suda 03. 09. 2019. godine, mišljenja smo da je Srpska napredna stranka FBiH sredstva iz proračuna Kantona 10 u iznosu od 8.000,00 KM primila suprotno odredbama članka 8. stavak (1) točka a) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- c) Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da Srpska napredna stranka FBiH godišnji finansijski izvještaj nije podnijela na način utvrđen Pravilnikom i nije dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Srpska napredna stranka FBiH je godišnji finansijski izvještaj podnijela suprotno odredbama članka 3. stavak (1) Pravilnika, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Uvidom u službene evidencije, utvrđeno je da je Srpska napredna stranka FBiH godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu podnijela u elektroničkoj formi, putem aplikacije FI CIK BiH dana 31. 03. 2022. godine. Stranka je dana 04. 04. 2022. godine Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine dostavila Obrasce 1, 1.1, 2, 2.1, 3, 4 i 5 godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, tiskane iz aplikacije u PDF formatu i ovjerene potpisom ovlaštene osobe i pečatom političke stranke.

U skladu s navedenim, utvrđeno je da stranka nije dostavila prilog uz Obrasce 3 i 4, te Obrasce 3-a, 3-f, 4.1 i 4.2 godišnjeg finansijskog izvještaja, što je bila obvezna učiniti.

- (2) Politička stranka u Obrascu 1 (*Opći podatci o političkoj stranci*) godišnjeg finansijskog izvještaja nije navela podatke o ovlaštenoj osobi koja je odgovorna za vođenje poslovnih knjiga političke stranke, podnošenje finansijskih izvještaja i koja je ovlaštena da kontaktira sa Središnjim izbornim povjerenstvom Bosne i Hercegovine, čime je prekršila odredbe članka 13. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka i članka 9. Pravilnika.

- (3) Srpska napredna stranka FBiH nije u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala račun broj 5713000000120975 kod Komercijalne banke a. d., Banja Luka, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

Uvidom u Jedinstveni registar računa u Bosni i Hercegovini koji se vodi kod Centralne banke BiH, utvrđeno je da Srpska napredna stranka FBiH kod Komercijalne banke a. d., Banja Luka ima dva transakcijska računa i to račun broj 5713000000120975 i račun broj 5713000000121654.

Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala transakcijski račun broj 5713000000121654 sa sljedećim prometom: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 14,20 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 10.500,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 10.397,60 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 116,60 KM.

Uvidom u Registar naloga za plaćanje Kantona 10 od 27. 01. 2021. godine utvrđeno je da je Kanton 10 sredstva u iznosu od 8.000,00 KM uplatio Srpskoj naprednoj stranci FBiH na transakcijski račun broj 5713000000120975.

Stranka je sve transakcijske račune trebala iskazati u Obrascu 2 godišnjeg financijskog izvještaja.

- (4) Dana 18. 08. 2022. godine Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je Srpskoj naprednoj stranci FBiH uputilo Zahtjev za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2021. godinu, kojim je tražena dostava dokumentacije o korištenju poslovnog prostora u 2021. godini, Program utroška sredstava za 2021. i 2022. godinu, preslika godišnjeg obračuna za 2021. godinu (Bilanca stanja i Bilanca uspjeha), Bruto bilanca na dan 31. 12. 2021. godine, glavna knjiga s kompletnim analitičkim evidencijama stranke za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, preslike izvoda s transakcijskih računa stranke broj 5713000000121654 i broj 5713000000120975 kod Komercijalne banke a. d., Banja Luka za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine i izvoda otvorenih stavki za povjeritelje „Drvo best“, hotel „Drvar“ i „Kompeks“.

Srpska napredna stranka FBiH nije u ostavljenom roku dostavila traženu dokumentaciju, te je Središnje izborno povjerenstvo BiH dana 22. 02. 2023. godine Urgencijom za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2021. godinu ponovno zatražilo dostavljanje navedene dokumentacije.

Srpska napredna stranka FBiH nije u ostavljenom roku dostavila dodatnu dokumentaciju, te je prekršila odredbe članka 12. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora

Srpska napredna stranka FBiH je sudjelovala na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora, koji su održani 12. 12. 2021. godine.

Prema odredbama članka 15.10 Izbornog zakona BiH, Srpska napredna stranka FBiH je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Prijedora mogla potrošiti sredstva u iznosu od 25.919,70 KM.

U godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu politička stranka je prijavila troškove izborne kampanje u iznosu od 100,00 KM.

12. POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA (Kod 2317)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Politička organizacija Narod i pravda se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	20.376,00	2,59
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	54.682,97	6,96
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	450,00	0,06
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	703.333,29	89,57
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	778.842,26	99,18
II.	Ostali prihodi i drugo	6.400,00	0,82
	Izvori financiranja (I+II)	785.242,26	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Politička organizacija Narod i pravda prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka i odredbe članka 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

a) Politička stranka je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka na sljedeći način:

(1) Programom utroška sredstava za 2021. godinu i njegovim rebalansom, koji je Predsjedništvo političke stranke usvojilo 27. 09. 2021. godine, Politička organizacija Narod i pravda planirala je ukupne troškove u iznosu od 855.500,00 KM.

Pored planiranih troškova, politička stranka je u Programu utroška sredstava navela dvije stavke, u ukupnom iznosu od 194.320,00 KM, koje ne predstavljaju troškove. To su blagajnički maksimum u iznosu od 40.000,00 KM i troškovi po nastalim obvezama u iznosu od 154.320,00 KM.

Novčana sredstva koja politička stranka s transakcijskog računa prenosi u blagajnu, kao blagajnički maksimum, ne predstavljaju trošak sve dok ona ne budu utrošena, odnosno isplaćena za usluge ili nabave materijala u izvještajnom razdoblju. U skladu s navedenim, troškovi koje je politička stranka namjeravala platiti gotovinski, poštujući važeće financijske propise, trebali su biti planirani po vrstama troškova, a ne kao blagajnički maksimum.

Isplate sredstava 2021. godine za izmirenje obveza koje su nastale u prethodnim godinama ne predstavljaju trošak. Troškovi i obveze se evidentiraju u trenutku kada je političkoj stranci pružena usluga ili kada je stranka izvršila nabavu materijala i opreme, pa isplate sredstava u tekućoj godini za izmirenje obveza iz ranijeg razdoblja ne predstavljaju trošak.

- (2) Uvidom u strukturu planiranih troškova utvrđeno je da su pojedini troškovi planirani u nerealno visokim iznosima, dok je dio troškova planiran na način da ne osigurava potpunu transparentnost utroška sredstava, niti usporedbu ostvarenih i planiranih troškova.

Da su troškovi planirani u nerealno visokim iznosima za opseg poslovanja, potvrđuje činjenica da je politička stranka planirane troškove ostvarila u postotku od 71,47 %, dok su neki od planiranih troškova ostvareni u postotku ispod 30 %.

- (3) U godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu stranka je iskazala ostvarene troškove u iznosu od 614.987,16 KM.

Za troškove u iznosu od 14.683,45 KM nije moguće utvrditi jesu li predviđeni Programom utroška sredstava, dok su planirani troškovi prekoračeni za iznos od 13.510,52 KM.

- Stranka je troškove zaposlenika planirala kao troškove plaća s pripadajućim porezima i doprinosima, te nije moguće utvrditi jesu li su planom, u okviru ove kategorije troškova, obuhvaćeni troškovi toplog obroka, prijevoza i regresa i u kojem iznosu. Stranka je ostvarila troškove toplog obroka, prijevoza i regresa zaposlenih, u iznosu od 12.829,00 KM.
- Politička stranka je u financijskom izvještaju iskazala troškove dnevnica i putne troškove u iznosu od 258,00 KM, troškove prijevoza u iznosu od 1.214,90 KM, rashode iz prethodnih godina u iznosu od 355,92 KM i kamate u iznosu od 25,63 KM koje s takvom klasifikacijom nije predvidjela svojim programom utroška sredstava.
- Uvidom u strukturu planiranih i ostvarenih troškova, utvrđeno je da je politička stranka planirane troškove reprezentacije prekoračila za iznos od 7.514,89 KM i troškove sitnog inventara za iznos od 5.995,63 KM.

- b) Pregledom financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i financijske dokumentacije, utvrđeno je da politička stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila pravilne i pravovremene evidencije o novčanim tokovima, prihodima, rashodima i obvezama, te financijski izvještaj nije popunila na način kako je Središnje izorno povjerenstvo BiH propisala Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Evidencije o novčanim tokovima putem blagajne nisu uspostavljene u skladu s računovodstvenim propisima i principima blagajničkog poslovanja.

U poslovnim knjigama političke stranke evidentiran je sljedeći promet blagajne: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 1.172,45 KM, uplate sredstava u blagajnu u iznosu od 40.000,00 KM, isplate sredstava iz blagajne u iznosu od 39.754,35 KM i stanje sredstava na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 1.418,10 KM.

- Primljene donacije i članarine u gotovini politička stranka nije evidentirala kao uplate sredstava u blagajnu, niti je njihov plog na transakcijski račun evidentirala kao isplate sredstava iz blagajne.

Uvidom u izvole s transakcijskog računa Središnjeg ureda, utvrđeno je da je politička stranka izvršila plog donacija i članarina, u iznosu od 13.825,00 KM, koje nije evidentirala putem blagajne.

- Kroz blagajničku dokumentaciju promet blagajne je evidentiran na mjesečnoj razini, a ne u trenutku kada je politička stranka izvršila gotovinske transakcije.

Dnevnici blagajne sačinjeni su na zadnji dan u mjesecu i na njima je navedeno da su uplate blagajničkog maksimuma u blagajnu i sve isplate iz blagajne izvršene upravo tog posljednjeg dana u mjesecu.

Isplate sredstava iz blagajne, kao i stanje blagajne, tijekom cijelog razdoblja u poslovnim knjigama evidentirani su u nepostojećim novčanim apoenima.

- Nakon što je Služba za reviziju političkoj stranci dostavila Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu s nalazima revizije, stranka je izvršila korekcije Obrasca 2.1. financijskog izvještaja, te prijavila sljedeći promet blagajne: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 1.172,45 KM, uplate sredstava u blagajnu u iznosu od 56.519,00 KM, isplate sredstava iz blagajne u iznosu od 56.273,35 KM i stanje sredstava na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 1.418,10 KM.

(2) Politička stranka nije u poslovnim knjigama uspostavila evidenciju o nenovčanoj donaciji koju je ostvarila korištenjem poslovnog prostora bez plaćanja zakupnine, a koji joj je dodijelila Općina Ilijaš, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U korigiranom godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, politička stranka je prijavila nenovčanu donaciju Općine Ilijaš u iznosu od 450,00 KM.

(3) U poslovnim knjigama dio evidencija o troškovima političke stranke nije uspostavljen blagovremeno i u skladu s računovodstvenim propisima. Također, klasifikacija troškova po vrstama ne osigurava potpunu transparentnost utroška sredstava.

- U poslovnim knjigama stranka je troškove evidentirala u iznosu od 628.400,21 KM, a u godišnjem financijskom izvještaju ih je prijavila u iznosu od 614.987,16 KM.

Uvidom u financijsku dokumentaciju utvrđeno je da u poslovnim knjigama dio evidencija nije blagovremeno uspostavljen. Dio troškova evidentiran je u trenutku plaćanja, a ne u trenutku kada je političkoj stranci pružena usluga.

- Troškovi zakupnine u poslovnim knjigama evidentirani su u iznosu od 136.406,86 KM, a u financijskom izvještaju su prijavljeni u iznosu od 122.462,18 KM. Zakupnina iz 2020. godine, koja je plaćena 2021. godine u poslovnim knjigama je evidentirana kao trošak 2021. godine.

- Politička stranka je trošak zakupnine poslovnog prostora kod svog organizacijskog dijela u Ilijašu u financijskom izvještaju prijavila u iznosu od 250,00 KM, koji je za 200,00 KM niži od nenovčane donacije Općine Ilijaš, koju je stranka prijavila u financijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

Stranka navedeni trošak uopće nije evidentirala u poslovnim knjigama.

- Stranka nije u poslovnim knjigama uspostavila evidenciju o troškovima zakupnine svojih organizacijskih dijelova u Općini Kalesija i Općini Ilidža.

U korigiranom financijskom izvještaju politička stranka je prijavila trošak zakupnine kod svog organizacijskog dijela Kalesija u iznosu od 384,00 KM, a kod organizacijskog dijela Ilidža u iznosu od 6.061,00 KM.

Općina Ilidža je Političkoj organizaciji Narod i pravda dodijelila na korištenje poslovni prostor površine 63 m², po cijeni zakupa od 2 KM/m² uvećanoj za PDV.

Poslovni prostor površine 12 m² i po cijeni od 2 KM/m² političkoj stranci dodijelila je i Općina Kalesija.

(4) Politička organizacija Narod i pravda je u finansijskom izvještaju, na Obrascu 5 (*Obveze političke stranke*) iskazala obveze na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 137.414,32 KM i to: obveze prema dobavljačima u iznosu od 125.398,80 KM, obveze za plaće i doprinose u iznosu od 11.471,50 KM i obveze po osnovi kredita i pozajmica u iznosu od 544,03 KM. U poslovnim knjigama stranke obveze na dan 31. 12. 2021. godine evidentirane su u iznosu od 142.520,45 KM i to: obveze prema dobavljačima u iznosu od 128.782,05 KM, obveze za plaće i doprinose u iznosu od 11.975,36 KM i obveze po osnovi kredita u iznosu od 1.763,04 KM.

-Uvidom u analitičke kartice dobavljača, utvrđeno je da su obveze prema pravnoj osobi *Cafematic* d. o. o., Tuzla, po osnovi zakupnine, u poslovnim knjigama duplo evidentirane za tri mjeseca. Obveza prema ovoj pravnoj osobi, koja je u finansijskom izvještaju prijavljena u iznosu od 1.579,50 KM, u poslovnim knjigama je evidentirana u iznosu od za 3.159,00 KM.

-Prema pravnoj osobi *Farex* d. o. o., Tešanj obveza za zakupninu je u poslovnim knjigama evidentirana u iznosu većem za 600,00 KM.

-Obveza prema KJKP „Centar Skenderija“ d. o. o., Sarajevo, koja je potvrđena konfirmacijom između političke stranke i ove pravne osobe u iznosu od 4.223,70 KM, u poslovnim knjigama je evidentirana u iznosu od 3.715,82 KM.

-Dio obveza prema zakupodavateljima fizičkim osobama za prosinac 2021. godine nije evidentiran u poslovnim knjigama.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za načelnika općine Travnik

Politička organizacija Narod i pravda je u koaliciji sa Socijaldemokratskom partijom BiH i Našom strankom sudjelovala na prijevremenim izborima za načelnika općine Travnik koji su održani 2021. godine.

Prema odredbama članka 15.10 Izbornog zakona BiH, Politička organizacija Narod i pravda je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika općine Travnik, kao članica koalicije, mogla potrošiti sredstva u iznosu od 4.765,10 KM.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu ova politička stranka je prijavila troškove izborne kampanje u iznosu od 13.129,80 KM i prekoračila je limit na troškove izborne kampanje, koji je propisan u članku 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, za iznos od 8.364,70 KM.

13. HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 027)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	94.005,47	3,92
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	153.364,54	6,39
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	15.000,00	0,63
4.	Prihodi od imovine (3-c)	90,99	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	4.840,04	0,20
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	2.132.721,15	88,86
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	2.400.022,19	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	2.400.022,19	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 6. stavak (2), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je financijska sredstva u iznosu od 55.940,02 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava, čime je prekršila je odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu, Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine iskazala je ukupne rashode u iznosu od 1.913.083,68 KM.

Uvidom u Rebalans programa utroška sredstava za 2021. godinu, utvrđeno je da je stranka planirala ukupne rashode u iznosu od 2.101.000,00 KM, od čega se 151.000,00 KM odnosi na planirane troškove amortizacije.

Pregledom financijskog izvještaja i financijske dokumentacije, utvrđeno je da je politička stranka financijska sredstva u iznosu od 55.940,02 KM utrošila mimo Rebalansa programa utroška sredstava za 2021. godinu, kako slijedi:

- U Rebalansu programa utroška sredstava za 2021. godinu stranka je *humanitarne rashode* planirala u iznosu od 152.000,00 KM. U godišnjem financijskom izvještaju stranka je *humanitarne rashode* iskazala u iznosu od 174.067,00 KM, odnosno prekoračila je planarine *humanitarne rashode* za 22.067,00 KM;

- Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je planirane *troškove stručnog obrazovanja i intelektualne usluge* prekoračila za 7.575,94 KM. Stranka je ove troškove planirala u iznosu od 107.000,00 KM, dok ih je ostvarila u ukupnom iznosu od 114.575,94 KM;
- Stranka je *troškove reklame i reprezentacije* planirala u iznosu od 167.000,00 KM. U godišnjem financijskom izvještaju stranka je *troškove reklame i propagande* iskazala u iznosu od 18.362,03 KM, *troškove reprezentacije* u iznosu od 159.092,86 KM i troškove flaširane vode u iznosu od 3.768,90 KM, odnosno ukupno 181.223,79 KM, čime je planarine *troškove reklame i reprezentacije* prekoračila za 14.223,79 KM;
- Stranka nije planirala troškove odvjetničkih usluga i sudske troškove, a u godišnjem financijskom izvještaju ih je iskazala u iznosu od 1.994,00 KM; i
- Stranka je planirane *ostale rashode* prekoračila za 10.079,29 KM. U Rebalansu programa utroška sredstava za 2021. godinu stranka je *ostale rashode* planirala u iznosu od 15.000,00 KM, dok ih je ostvarila u iznosu od 25.079,29 KM.

Pored navedenog, a uvidom u dokumentaciju koju je dostavila politička stranka, utvrđeno je da je Središnjica stranke iz svojih poslovnih knjiga na teret ostalih rashoda isknjižila potraživanja iz ranijih godina po osnovi pozajmica danih političkim strankama Hrvatska seljačka stranka u iznosu od 10.000,00 KM i Hrvatska stranka prava BiH u iznosu od 2.000,00 KM. Služba za reviziju smatra da je isknjižavanjem potraživanja u iznosu od 12.000,00 KM, Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine sredstva koja su osigurana za financiranje stranke utrošila mimo Rebalansa programa utroška sredstava.

b) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine prekršila je odredbe članka 5. stavak (4) i članka 6. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije u poslovnim knjigama evidentirala i u financijskom izvještaju nije prijavila nenovčanu donaciju Grada Lukavca po osnovi besplatnog korištenja poslovnog prostora u tijeku 2021. godine, čime je prekršila odredbu članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Uvidom u podatke koje je dostavio Grad Lukavac, te Izjavu broj 14/2023 od 21. 12. 2023. godine, koju je stranka dostavila uz očitovanje na Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je GO Lukavac koristio prostor u vlasništvu Grada Lukavca bez naknade.

U skladu s Pravilnikom o godišnjim financijskim izvještajima političkih stranaka i Zakonom o financiranju političkih stranaka, politička stranka je imala obvezu nenovčanu donaciju evidentirati u poslovnim knjigama i prijaviti u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu.

- (2) Prilozi fizičkih osoba koje je primio GO Mostar u iznosu od 3.500,00 KM, Odbor za Distrikt Brčko u iznosu od 2.850,00 KM i Središnjica u iznosu od 1.000,00 KM nisu uplaćeni na transakcijski račun Središnjice stranke, što je suprotno odredbama članka 6. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.

c) Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije vodila potpune, pravilne i pravovremene evidencije o novčanim sredstvima, приходima, rashodima i obvezama, niti je

obrasce godišnjeg financijskog izvještaja popunila u skladu s Pravilnikom o godišnjim financijskim izvještajima političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Pravilnik), čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Kontrolom blagajne Središnjice stranke utvrđeno je da blagajnički izvještaji nisu vođeni na dnevnoj razini. Stranka nije sačinjavala naloge naplate za uplaćene priloge, već ih je evidentirala na uplatnicama-priznanicama, što nije uobičajeno za poslovanje gotovinom putem blagajne.
- (2) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazala točne podatke o članarinama, čime je prekršila odredbe članka 13. Pravilnika.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa OO Stolac, utvrđeno je da su prihodi od članarina ostvareni u iznosu od 2.814,00 KM, dok je stranka u Obrascu 3 (*Izvori financiranja*) iskazala članarine OO Stolac u iznosu od 1.955,99 KM.

- (3) Politička stranka je u Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih osoba*) godišnjeg financijskog izvještaja navela pogrešne podatke o donatorima i brojevima izdanih potvrda, čime je prekršila odredbe članka 14. Pravilnika. Također, utvrđeno je da izdane potvrde o primljenim priložima od fizičkih osoba ne sadrže sve potrebne podatke propisane člankom 6. Pravilnika.

- Stranka je u korigiranom Obrascu 3-a godišnjeg financijskog izvještaja za OO Grude u dijelu u kojem se upisuje broj potvrde, za donaciju fizičke osobe Ljube Grizelja u iznosu od 2.000,00 KM navela broj potvrde 02-1/21, a za donaciju iste osobe u iznosu od 1.000,00 KM broj potvrde 02-1/21. Uvidom u dostavljene potvrde utvrđeno je da je stranka izdala potvrdu br. 1/21 za donaciju ove fizičke osobe u iznosu od 1.000,00 KM, dok na potvrdi o primljenom prilogu u iznosu od 2.000,00 KM nije naveden broj potvrde.

- Uvidom u dostavljene potvrde o primljenim priložima od fizičkih osoba-donatora OO Grude, utvrđeno je da na tri (3) potvrde nije naveden broj potvrde, a da na jednoj (1) potvrdi nije navedena adresa donatora.

- Izvršen je uvid u blagajničku dokumentaciju Središnjice o uplatama donacija fizičkih osoba i utvrđeno da su u dnevniku blagajne za siječanj evidentirani prilozi fizičkih osoba u ukupnom iznosu od 9.600,00 KM, u dnevniku blagajne za veljaču prilozi fizičkih osoba u ukupnom iznosu od 47.500,00 KM, te u dnevniku blagajne za ožujak prilozi fizičkih osoba u ukupnom iznosu od 23.255,00 KM, odnosno ukupno 80.355,00 KM, što čini 51 % ukupno primljenih priloga fizičkih osoba.

Politička stranka je za jedan dio uplata izdala izjave-potvrde o primljenim priložima koje ne sadrže broj potvrde ili brojevi navedeni na potvrdama ne odgovaraju brojevima iskazanim u Obrascu 3-a. Također, utvrđeno je da brojevi potvrda nisu navođeni kronološki, što ukazuje na to da politička stranka ne izdaje potvrde na način da osigura kontinuitet, odnosno postupa suprotno odredbama članka 6. Pravilnika.

1. Kontrolom blagajničkog izvještaja Središnjice stranke 01/21 od 31. 01. 2023. godine, utvrđeno je da je stranka u gotovini primila priloge pet (5) fizičkih osoba u ukupnom iznosu od 9.600,00 KM, te ih je uplatila na transakcijski račun dana 25. 01. 2021. godine. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da politička stranka nije

sačinjavala naloge uplate, već je na temelju uplatnica-priznanica (u daljnjem tekstu: uplatnica) evidentirala ulaze u blagajnu. Također, utvrđeno je da je na uplatnicama naveden datum prijema priloga 25. 01. 2021. godine, te kronološki brojevi od broja 001/2021-d do broja 005/2021-d. Uz svaku uplatnicu stranka je dostavila i izjavu-potvrdu o primljenim priložima, međutim, na četiri (4) potvrde navedeni su brojevi iz 2020. godine, te je u dijelu u kojem se upisuje datum izdavanja potvrde navedeno 28. 12. 2020. godine.

2. Kontrolom uplata donacija u iznosu od 12.000,00 KM na transakcijski račun Središnjice stranke od 05. 02. 2021. godine, utvrđeno je da je stranka u gotovini primila priloge osam (8) fizičkih osoba u iznosima od 300,00 KM do 2.500,00 KM, te je izdala uplatnice od broja 006/2021-d do broja 013/2021-d. Uz svaku uplatnicu stranka je dostavila i izjavu-potvrdu o primljenim priložima, međutim, na četiri (4) od osam (8) izdanih potvrda brojevi ne odgovaraju brojevima navedenim u financijskom izvještaju. Također, brojevi potvrda nisu navođeni kronološki.
3. Dana 09. 02. 2021. godine na transakcijski račun Središnjice stranke uplaćena su sredstva u iznosu od 5.500,00 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da su četiri (4) fizičke osobe dana 08. 02. 2021. godine dale priloge stranci u gotovini u iznosima od 1.000,00 KM do 2.000,00 KM, te je stranka izdala uplatnice od broja 014/2021-d do broja 017/2021-d. Kontrolom izdanih izjava-potvrda o primljenim priložima utvrđeno je da podatci o brojevima potvrda koje je stranka navela u Obrascu 3-a ne odgovaraju brojevima izdanih potvrda.
4. Dana 10. 02. 2021. godine na transakcijski račun Središnjice stranke uplaćena su sredstva u iznosu od 9.500,00 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da je, dana 09. 02. 2021. godine, sedam (7) fizičkih osoba dalo priloge u gotovini u iznosima od 500,00 KM do 2.000,00 KM, te da je stranka izdala uplatnice od broja 018/2021-d do broja 024/2021-d. Kontrolom izdanih izjava-potvrda o primljenim priložima, utvrđeno je da podatci o brojevima potvrda koje je stranka navela u Obrascu 3-a ne odgovaraju brojevima koji su navedeni na potvrdama.
5. Kontrolom dostavljene dokumentacije, utvrđeno je da su dana 16. 02. 2021. godine na transakcijski račun Središnjice stranke uplaćena sredstva u iznosu od 8.500,00 KM koja su prikupljena u gotovom novcu putem blagajne dana 15. 02. 2021. godine. Naime, četiri (4) fizičke osobe su uplatile priloge u gotovini u iznosima od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM, te je stranka izdala uplatnice od broja 025/2021-d do broja 028/2021-d. Kontrolom izdanih izjava-potvrda o primljenim priložima utvrđeno je da u potvrdama nisu navedeni brojevi potvrda, a da je stranka u Obrascu 3-a navela brojeve potvrda.
6. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da su tri (3) fizičke osobe dana 16. 02. 2021. godine uplatile priloge u gotovini u ukupnom iznosu od 7.500,00 KM, te da je 17. 02. 2021. godine izvršen polog sredstava na transakcijski račun. Stranka je izdala uplatnice, te izjave-potvrde o primljenim priložima na kojima nije navela brojeve.
7. Dana 25. 02. 2021. godine u blagajnu stranke uplaćena su sredstva po osnovi donacija tri (3) fizičke osobe u ukupnom iznosu od 4.500,00 KM, te je 26. 02. 2021. godine izvršen polog sredstava na transakcijski račun. Stranka je izdala uplatnice o prijemu priloga, te izjave-potvrde o primljenim priložima na kojima nije naveden broj potvrde.
8. Dana 11. 03. 2021. godine u blagajnu stranke uplaćena su sredstva po osnovi donacija četiri (4) fizičke osobe u ukupnom iznosu od 10.000,00 KM. Stranka je izdala uplatnice o prijemu, te izjave-potvrde o primljenim priložima na kojima nije naveden broj potvrde.

- (4) Uvidom u dostavljene potvrde o primljenim priložima od pravnih osoba, utvrđeno je da izdane potvrde ne sadrže identifikacijski broj i adresu sjedišta donatora, što je suprotno odredbama članka 6. Pravilnika.
- (5) Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala i u godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala nenovčanu donaciju Grada Lukavca po osnovi korištenja poslovnog prostora, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.
- Politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala nenovčanu donaciju Općine Ljubuški po osnovi korištenja poslovnog prostora, koju je u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala u iznosu od 2.304,00 KM.
 - Stranka je u Obrascu 3-e iskazala nenovčanu donaciju Općine Vareš po osnovi korištenja poslovnog prostora u iznosu od 830,00 KM, dok je Općina Vareš dostavila podatke da nijedna politička stranka nije koristila prostorije u vlasništvu Općine Vareš u 2021. godini. Isto tako, politička stranka je u dodatnoj dokumentaciji dostavila Rješenje Općine Vareš iz 2000. godine prema kojem se HDZ BiH daju u posjed prostorije Općine Vareš.
- (6) Politička stranka u godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala točne podatke o prihodima iz proračuna, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 19. Pravilnika.
- Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazala prihode iz proračuna Općine Pelagićevo. Uvidom u podatke koje je dostavila Općina Pelagićevo, utvrđeno je da su sredstva predviđena za financiranje Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine u iznosu od 1.000,00 KM uplaćena na tekući račun fizičke osobe Ivane Nadarević, na osobni zahtjev.
 - Politička stranka je u Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala prihode iz proračuna Općine Novi Travnik u iznosu od 25.800,00 KM. Uvidom u podatke koje je dostavila Općina Novi Travnik utvrđeno je da je političkoj stranci u tijeku 2021. godine uplaćeno ukupno 26.100,00 KM. Sredstva su uplaćena na transakcijski račun OO Novi Travnik broj 1549995000504671.
- (7) Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju prihode Središnjice stranke iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine iskazala u iznosu od 626.743,63 KM.

Kontrolom iskazanog prihoda utvrđeno je da je u tijeku 2021. godine iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine na račun Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine uplaćeno ukupno 653.139,14 KM, od čega je na račun Hrvatske kršćanske demokratske unije BiH prebačeno 26.395,57 KM, odnosno Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine ostvarila je prihode iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 626.743,63 KM.

Uvidom u poslovne knjige Središnjice stranke, utvrđeno je da je stranka u svojim poslovnim knjigama na analitičkoj kartici konta 41101 – *Prihodi iz proračuna Federacije BiH* (OJ: HDZ BiH Središnjica) iskazala prihode iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 733.025,45 KM. Stranka je sredstva isplaćena Hrvatskoj kršćanskoj demokratskoj uniji BiH u ukupnom iznosu od 26.395,57 KM evidentirala na dugovnoj strani konta 41101 – *Prihodi iz proračuna Federacije BiH*. Također, na dugovnoj strani konta 41101 – *Prihodi iz proračuna Federacije BiH* stranka je evidentirala i prijenos sredstava nižim organizacijskim dijelovima stranke u ukupnom iznosu od

40.100,00 KM, te je proknjižila plaćanje obveze po osnovi poreza na promet nekretnina u iznosu od 13.134,00 KM. Pored navedenog, stranka je na ovom kontu evidentirala i prijenos razlike u iznosu od 256,68 KM koji je nastao kao rezultat gašenja računa OO Kotor Varoš.

Smatramo da stranka prijenos sredstava Hrvatskoj kršćanskoj demokratskoj uniji BiH, interne prijenose sredstava i druga plaćanja nije trebala evidentirati na dugovnoj strani konta 41101 – *Prihodi iz proračuna Federacije BiH* jer nije riječ o prijenosu prihoda po obračunu rezultata već o prijenosu sredstava drugoj političkoj stranci, internom prijenosu sredstava između odbora, te knjiženju plaćanja obveza po osnovi poreza na promet nekretnina koji ulazi u trošak nabave nekretnine.

- Podatci o ukupnim prihodima stranke iskazani u Bilanci uspjeha za 2021. godinu ne odgovaraju podacima iz korigiranog godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu. U korigiranom godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu stranka je iskazala prihode u ukupnom iznosu od 2.400.022,19 KM, dok su u Bilanci uspjeha za 2021. godinu ukupni prihodi iskazani u iznosu od 2.403.176,00 KM.
- Kontrolom knjigovodstvenih evidencija OO Ljubuški utvrđeno je da nisu vođene pravilne evidencije o prihodima i rashodima, odnosno da je stranka troškove po osnovi dva računa iz 2020. godine u ukupnom iznosu od 20.250,00 KM umjesto na kontu rashoda iz ranijih godina evidentirala na dugovnoj strani konta 41102 – *Prihodi iz proračuna*, čime je izbjegla iskazati rashode u iznosu od 20.250,00 KM.

- (8) Uvidom u analitičke kartice Općinskog odbora Vitez utvrđeno je da podatci koje je politička stranka iskazala u godišnjem financijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz poslovnih knjiga koje je vodio ovaj odbor za 327,33 KM, od čega se 300,00 KM odnosu na troškove zakupnine poslovnog prostora.

Naime, politička stranka je u poslovnim knjigama troškove zakupnine poslovnog prostora koji je koristio OO Vitez evidentirala u manjem iznosu za 300,00 KM u odnosu na ostvarene, odnosno nije iskazala obveze prema dobavljaču JU „Radio Vitez“ u iznosu od 300,00 KM.

Isto tako, utvrđeno je da je Općinski odbor Vitez plaćao naknadu fizičkoj osobi za vođenje poslovnih knjiga, a da na isplaćenu naknadu nije obračunao niti platio pripadajući porez na dohodak i doprinose.

Općinski odbor Vitez nije u svojim poslovnim knjigama ukalkulirao troškove bruto plaća za prosinac 2021. godine, niti obveze po istoj osnovi, te ih nije ni iskazao u obrascima godišnjeg financijskog izvještaja, čime su prekršene odredbe članka 21., članka 22. i članka 24. Pravilnika.

- (9) Politička stranka nije u godišnjem financijskom izvještaju pravilno iskazala podatke o svojim rashodima, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika. Također, pregledom financijskih izvještaja, utvrđeno je da dio rashoda nije pravilno klasificiran, kao i da stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala sve rashode.
- Kontrolom iskazanih podataka o rashodima Središnjice stranke utvrđeno je da je stranka troškove reprezentacije za flaširanu vodu iskazala u poslovnim knjigama na kontu 4003 – *Utrošena voda*, te iskazala kao utrošak vode u godišnjem financijskom izvještaju.

- Uvidom u blagajnički izvještaj Središnjice br. 01/21 od 31. 01. 2021. godine, utvrđeno je da su putem blagajne isplaćeni računi za gorivo iz 2020. godine u iznosu od 147,49 KM. Stranka je navedene račune evidentirala kao troškove 2021. godine.
- Politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora koji je koristila u Lukavcu.
- Kontrolom iskazanih troškova zakupnine poslovnih prostorija utvrđeno je da su troškovi zakupnine iskazani u manjem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupnine, kako slijedi: GO Bihać u iznosu od 15.311,16 KM i KO SBK Busovača u iznosu od 400,00 KM.
- Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija OO Kakanj u iznosu od 2.250,00 KM, OO Vareš u iznosu od 830,00 KM i KO ZE-DO Žepče u iznosu od 5.700,00 KM.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da je stranka za OO Kakanj dostavila izjavu da ovaj odbor koristi prostorije GO Zenica u 2020. godini, zatim, dostavila je Rješenje Općine Vareš iz 2000. godine prema kojem se HDZ BiH daju u posjed prostorije Općine Vareš, dok je za KO ZE-DO Žepče navela da koristi prostorije koje su u vlasništvu OO Žepče. Također, Općina Vareš je dostavila podatke o tome da nijedna politička stranka nije koristila prostorije u vlasništvu Općine Vareš u 2021. godini.

S obzirom na to da nije dostavljena dokumentacija, nije moglo biti potvrđeno jesu li troškovi zakupnine koje su iskazali Odbor za Distrikt Brčko u iznosu od 3.600,00 KM i OO Teslić u iznosu od 73,81 KM, pravilno iskazani.

- (10) Politička stranka nije u Obrascu 5 (*Obveze*) iskazala točne podatke o svojim obvezama na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.
- Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obveze prema Općini Grude u iznosu od 2.878,20 KM, što ne odgovara podacima koje je dostavila Općina. Prema podacima koje je dostavila Općina Grude, obveze stranke prema ovoj općini na dan 31. 12. 2021. godine iznose 1.439,10 KM.
 - U Obrascu 5 politička stranka je iskazala da su obveze OO Ljubuški iznosile 287,49 KM, što odgovara podacima iz poslovnih knjiga. Međutim, politička stranka u svojim poslovnim knjigama vodi preplatu kod dobavljača „Motel restoran Most“ u iznosu od 343,00 KM, što ukazuje na to da stranka ne vodi svoje poslovne evidencije u skladu s računovodstvenim propisima.
- (11) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave, utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima, dok je neke troškove stranka evidentirala na temelju predračuna. Također, utvrđeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje.
- Stranka je evidentirala troškove usluga portala i domene po računu pravne osobe „Federalna novinska agencija FENA“ Sarajevo, broj 661/2021 od 30. 11. 2021. godine na iznos od 100,00 KM na kojoj je navedeno da je fakturirano na temelju narudžbenice broj 20/21 za mjesec studeni 2021. godine, bez navođenja vrste usluge i količine.
 - Na kontu 40154 – *Ostali troškovi promidžbe* stranka je evidentirala račun pravne osobe „Mirovec“ d. o. o., Čitluk, broj 6/21 od 22. 02. 2021. godine na iznos od 2.340,00 KM na kojoj je navedeno da je fakturirano izvođenje usluga, bez navođenja vrste usluge i količine.

14. STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU (Kod 004)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Stranka za Bosnu i Hercegovinu se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	2.641,59	0,83
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	3.250,00	1,03
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	453,06	0,14
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	310.508,21	98,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	316.852,86	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
Izvori financiranja (I+II)		316.852,86	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Stranka za Bosnu i Hercegovinu prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 6. stavak (2), članka 11. stavak (1) i stavak (2) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Stranka za Bosnu i Hercegovinu Plan utroška sredstava nije sačinila na način da osigurava dovoljnu transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima, financijska sredstva u ukupnom iznosu od 88.864,25 KM utrošila je mimo utvrđenog Plana utroška sredstava za 2021. godinu, dok za troškove usluga nije utvrđeno u kojem iznosu su planirani, čime su prekršene odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 255.426,07 KM.

U Planu utroška sredstava za 2021. godinu koji je stranka dostavila uz godišnji financijski izvještaj za 2020. godinu, planirani su ukupni troškovi u iznosu od 335.000,00 KM.

Analizom Plana utroška sredstava za 2021. godinu, utvrđene su manjkavosti samog plana s obzirom na to da on ne sadrži podatke koji organ političke stranke ga je donio i kada, te je sačinjen na način da ne osigurava dovoljnu transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima, odnosno nije dovoljno analitičan.

U Planu utroška stranka je planirala sljedeće vrste troškova: materijal i energija, usluge, plaće i ostala primanja zaposlenih, amortizacija, financijski rashodi, putni troškovi, humanitarni rashodi i ostali rashodi.

U postupku pregleda financijskog izvještaja utvrđeno je sljedeće:

- Uvidom u Plan utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je utvrdila da je politička stranka finansijska sredstva u iznosu od 69.961,11 KM utrošila mimo utvrđenog Plana utroška sredstava na način da nije planirala troškove zakupnine poslovnih prostora, troškove ostalih zakupnina, troškove održavanja opreme, troškove ugovora o djelu, troškove reprezentacije, troškove pristojbi, novčanih kazni i troškove premije osiguranja.
- Politička stranka je prekoračila planirane troškove plaća i ostalih primanja zaposlenih u ukupnom iznosu od 18.903,14 KM. Stranka je u planu utroška sredstava planirala plaće i ostala primanja zaposlenih u iznosu od 65.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 83.903,14 KM.
- U postupku pregleda nije bilo moguće utvrditi u kojem su iznosu planirani troškovi usluga, troškovi neproizvodnih usluga, troškovi knjigovodstvenih usluga, troškovi komunalnih usluga, troškovi ugostiteljskih usluga, troškovi odvjetničkih usluga, troškovi telefonskih usluga i troškovi poštarine i internetskih usluga.
U finansijskom izvještaju stranka je iskazala troškove usluga u iznosu od 21.394,07 KM, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 2.380,37 KM, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 9.564,00 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 2.508,51 KM, troškove ugostiteljskih usluga u iznosu od 461,40 KM, troškove odvjetničkih usluga u iznosu od 2.633,80 KM, troškove telefonskih usluga u iznosu od 6.296,54 KM i troškove poštarine i internetskih usluga u iznosu od 452,35 KM. Stranka je, međutim, troškove usluga planirala u ukupnom iznosu od 130.000,00 KM.

- b) Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije u poslovnim knjigama evidentirala i u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja prijavila nenovčanu donaciju po osnovi besplatnog korištenja poslovnog prostora u Ključu, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Na temelju akta Općine Ključ, broj 02-45-1981/22 od 13. 09. 2022. godine, utvrđeno je da je Stranka za Bosnu i Hercegovinu u 2021. godini besplatno koristila poslovne prostorije u vlasništvu Općine Ključ, a koje su na temelju Odluke Općinskog vijeća dane na upravljanje Udruzi žena „Ključki biseri“.

U skladu s Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Zakonom o financiranju političkih stranaka, stranka je imala obvezu sve donacije evidentirati u poslovnim knjigama i prijaviti u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu.

- c) Kontrolom godišnjeg finansijskog izvještaja i transakcijskih računa stranke, utvrđeno je da stranka priloge fizičkih osoba koje su primili niži organizacijski dijelovi u ukupnom iznosu od 2.750,00 KM, nije uplaćivala na transakcijski račun Središnjice stranke, čime je prekršila odredbe članka 6. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.
- d) Politička stranka nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije uspostavila sustav internih kontrola, nije vodila pravilne i potpune evidencije o svojim приходima, rashodima i obvezama, obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom i nije dostavila cjelokupnu dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i stavak (2) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Politička stranka nema uspostavljen sustav unutarnje financijske kontrole nad nižim organizacijskim dijelovima.

Kontrolom godišnjeg financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dokumentacije koju je stranka dostavila, utvrđeno je da Stranka za Bosnu i Hercegovinu vodi poslovne knjige po organizacijskim dijelovima, odvojeno od Središnjice stranke.

Središnjica stranke nema uspostavljen sustav internih financijskih kontrola nad nižim razinama stranke niti kontrolu nad trošenjem novčanih sredstava. Iako su pojedini odbori u 2021. godini ostvarili značajan promet sredstava, nisu uspostavljene knjigovodstvene evidencije za svaki od organizacijskih dijelova stranke.

Pored navedenog, u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu stranka nije prijavila sve transakcijske račune kao ni promet ostvaren po njima, niti je evidentirala i prijavila sve prihode i rashode.

U skladu s člankom 11. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka, stranka je dužna svojim internim aktima urediti sustav unutarnje financijske kontrole nad nižim organizacijskim dijelovima radi sprječavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zlouporabe financijskih sredstava.

- (2) U poslovnim knjigama i Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg financijskog izvještaja Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije evidentirala i prijavila sve transakcijske račune, kao ni promet ostvaren po njima, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe članka 11. Pravilnika.

- Uvidom u Izvještaj Centralne banke Bosne i Hercegovine, potvrde banaka o ostvarenom prometu i službene podatke o prihodima političke stranke iz proračuna, utvrđeno je da stranka u godišnjem financijskom izvještaju nije prijavila sljedeće transakcijske račune: račun broj 1994400051980357 koji pripada OO SBiH Ključ otvoren kod *Sparkasse* banke, račun broj 1321102014596495 koji pripada OO SBiH Kladanj otvoren kod NLB banke d. d., Sarajevo, račun broj 5510040001110338 koji pripada OO SBiH Doboj otvoren kod *UniCredit* banke a. d., Banja Luka, računi broj 3387302238597038, 3389002206020861 i 387302207615335 otvoreni kod *UniCredit* banke d. d., Sarajevo, računi broj 1610000016480020 i 1610000016480214 otvoreni kod *Raiffeisen* banke d. d., Sarajevo i račun broj 3060150000408381 otvoren kod *Addiko* banke d. d., Sarajevo.

Pored navedenog, Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine potvrde banaka o ostvarenom prometu za transakcijske račune koje nije prijavila u godišnjem financijskom izvještaju 1415455320004081 kod BBI banke d. d., Sarajevo, 5540080001128818 kod Naše banke a. d., Bijeljina i 5673631900094196 kod Atosbanke a. d., Banja Luka, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (3) Uvidom u potvrde o primljenim priložima koje je stranka izdala fizičkim osobama, utvrđeno je da potvrda izdana fizičkoj osobi Salemu Haliloviću ne sadrži potpis ovlaštene osobe. Pored toga, dostavljeni nalozi blagajne koji su izdani donatorima za Općinsko vijeće SBiH Kakanj ne predstavljaju potvrdu čiji je sadržaj propisan odredbama članka 6. Pravilnika.

U skladu s odredbama iz članka 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakoj fizičkoj i pravnoj osobi od koje je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podatci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos

članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj osobnog dokumenta/identifikacijski broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštene osobe.

Pored navedenog, stranka je prekršila i odredbe članka 14. Pravilnika. Naime, u Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih osoba*) za Općinsko vijeće SBiH Kakanj, stranka je u stupac u koji se upisuje „broj potvrde iz članka 6. Pravilnika“, upisala brojeve naloga blagajni umjesto broja potvrde.

(4) Stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i točne evidencije o svojim prihodima, čime je prekršila računovodstvene propise, odredbe članka 11. Zakona o financiranju političkih stranka i odredbe članka 13. i članka 19. Pravilnika.

- Podatci o ukupnim prihodima koje je stranka iskazala u godišnjem financijskom izvještaju koji je dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine ne odgovaraju podacima koji su evidentirani u poslovnim knjigama niti podacima iz Završnog računa za 2021. godinu.

- Stranka za Bosnu i Hercegovinu je u Obrascu 3 (*Izvori financiranja*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala prihode u ukupnom iznosu od 316.852,86 KM, dok je u Bilanci uspjeha za 2021. godinu iskazala prihode u ukupnom iznosu od 269.555,00 KM.

U poslovnim knjigama stranke koje vodi Središnjica stranke i koje su u postupku pregleda dostavljene kao poslovne knjige na razini stranke, evidentirani su prihodi u iznosu od 313.086,01 KM, od čega se 107.611,41 KM odnosi na interne prijenose sredstava između organizacijskih dijelova stranke, koje stranka u skladu s člankom 13. stavak (5) Pravilnika nije iskazala u godišnjem financijskom izvještaju.

Također, uvidom u poslovne knjige, utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala prihode Središnjice stranke i prihode pojedinih organizacijskih dijelova i to: Zeničko-dobojski kanton, Živinice, Goražde, Zavidovići i Hadžići.

- Stranka je u Obrascu 3-f (Prihodi iz proračuna) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala prihode iz proračuna u ukupnom iznosu od 310.508,21 KM, dok ih je u poslovnim knjigama iskazala u ukupnom iznosu od 295.780,03 KM, što je za 14.728,18 KM više u odnosu na ostvarene.

U godišnjem financijskom izvještaju stranka je pogrešno iskazala prihode iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine i gradova i općina: Goražde, Gračanica, Kladanj, Novi Travnik i Konjic.

1. Stranka je u Obrascu 3-f iskazala prihode iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 89.474,10 KM. Uvidom u akt Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, broj 06-11-52/2021 od 18. 02. 2021. godine, utvrđeno je da je stranka iz spomenutog proračuna dobila sredstva u iznosu od 86.174,00 KM.
2. Na temelju akta broj 03-11-2-597/22 od 22. 02. 2022. godine od Grada Goražda, utvrđeno je da je stranka iz proračuna grada dobila sredstva u iznosu od 1.012,27 KM. U godišnjem financijskom izvještaju, stranka je iskazala prihode iz proračuna Grada Goražda u iznosu od 692,27 KM.
3. Uvidom u akt broj 02-11/sl/2022 od 28. 02. 2022. godine od Grada Gračanice, utvrđeno je da je stranka iz proračuna Grada u 2021. godini primila sredstva u iznosu od 4.333,00 KM, dok je u Obrascu 3-f iskazala prihode u iznosu od 3.740,40 KM.

4. Aktom broj 03/1-11-515/22 od 03. 03. 2023. godine, Općina Kladanj je dostavila podatke da u 2021. godini nije vršila isplate iz proračuna Općine u korist političkih stranaka. Stranka za Bosnu i Hercegovinu je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala prihod iz ove općine u iznosu od 26.182,27 KM.
5. Politička stranka je u Obrascu 3-f iskazala prihode iz proračuna Općine Novi Travnik u iznosu od 3.740,00 KM. Na temelju akta Općine Novi Travnik broj 04-82/2022 od 15. 02. 2022. godine, utvrđeno je da je stranka iz proračuna Općine Novi Travnik primila sredstva u iznosu od 7.200,00 KM.
6. Uvidom u akt Općine Konjic broj 08-45-1-794/2022-1 od 23. 03. 2022. godine, utvrđeno je da je stranka iz proračuna Grada u 2021. godini dobila sredstva u iznosu od 21.086,52 KM. U godišnjem financijskom izvještaju, stranka je iskazala iznos od 19.329,31 KM.

Pored navedenog, Stranka za Bosnu i Hercegovinu u Obrascu 3-f godišnjeg financijskog izvještaja nije iskazala prihode iz proračuna Tuzlanskog kantona u iznosu od 26.600,00 KM, Grada Bihaća u iznosu od 2.238,04 KM, Grada Srebrenika u iznosu od 2.894,94 KM, Općine Ključ u iznosu od 1.671,43 KM i Općine Doboj Istok u iznosu od 840,00 KM, čime je prekršila odredbe članka 19. Pravilnika.

Također, na temelju akta Grada Bihaća broj 01-04-36 od 03. 03. 2022. godine, utvrđeno je da je za uplatu sredstava u iznosu od 2.238,04 KM iz proračuna ovog grada u 2021. godini naveden transakcijski račun broj 1610000000000011. Navedeni transakcijski račun pripada *Raiffeisen* banci d. d., Sarajevo, te se pregledom ne može sa sigurnošću utvrditi je li i kome izvršena transakcija.

- Uvidom u izvode s transakcijskog računa utvrđeno je da je stranka primila sredstva iz proračuna Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine na ime povrata pristojbe za ovjeru sudjelovanja političke stranke na Lokalnim izborima 2020. godine u ukupnom iznosu od 3.600,00 KM. Stranka je sredstva u iznosu od 3.300,00 KM evidentirala u poslovnim knjigama i iskazala u godišnjem financijskom izvještaju kao prihode iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovne. Sredstva u iznosu od 300,00 KM stranka je evidentirala u poslovnim knjigama na kontu 4173 – *Ostali prihodi*, ali ih nije iskazala u godišnjem financijskom izvještaju.

Stranka je u financijskom izvještaju navedena sredstva trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostale prihode.

- (5) Politička stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i točne evidencije o svojim rashodima, te ih u financijskom izvještaju nije prijavila u skladu s odredbama članka 21. i članka 22. Pravilnika.

U godišnjem financijskom izvještaju Stranka za Bosnu i Hercegovinu je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 255.426,07 KM. U Bilanci uspjeha za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine stranka je iskazala rashode u iznosu od 263.339,00 KM, dok je u poslovnim knjigama iskazala rashode u iznosu od 309.910,12 KM, što dokazuje da stranka nema uspostavljen sustav kontrole i evidencije za svaki od organizacijskih dijelova stranke, niti kontrolu nad trošenjem novčanih sredstava.

1. Stranka za Bosnu i Hercegovinu je u poslovnim knjigama evidentirala i rashode samo za pojedine organizacijske dijelove stranke i to: Središnjica, Zeničko-dobojski kanton, Živinice, Goražde, Zavidovići i Hadžići.

2. Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije u godišnjem finansijskom izvještaju prijavila rashode Tuzlanskog kantona, gradova i općina Bihać, Srebrenik, Ključ i Doboj Istok. Kao što je utvrđeno u nalazu pod (4), navedeni organizacijski dijelovi ostvarili su prihode iz proračuna, što implicira da su imali i rashode u izvještajnom razdoblju.
3. Politička stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije potpuno i pravilno iskazala troškove zakupa poslovnih prostora koje je koristila u 2021. godini. Podatci koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora niti podacima iz poslovnih knjiga.

U godišnjem finansijskom izvještaju Stranka za Bosnu i Hercegovinu je iskazala troškove zakupa poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 25.429,66 KM.

Prema podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora u 2021. godini, koje je dostavila stranka, utvrđeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora u 2021. godini iznosili ukupno 67.297,82 KM.

- Politička stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila troškove zakupa kod sljedećih organizacijskih dijelova: KV SBiH Tuzla u iznosu od 5.089,44 KM, KV SBiH Mostar u iznosu od 3.600,00 KM, OO SBiH Tešanj u iznosu od 1.560,00 KM, OO SBiH Travnik u iznosu od 1.170,00 KM, OO SBiH Novi Grad Sarajevo u iznosu od 1.888,38 KM, OO SBiH Stari Grad Sarajevo u iznosu od 25.170,96 KM, OO SBiH Živinice u iznosu od 582,72 KM i OO SBiH Kakanj u iznosu od 2.692,80 KM.
- Troškovi zakupnine poslovnih prostorija koje su koristili sljedeći organizacijski dijelovi stranke iskazani su u godišnjem finansijskom izvještaju u većem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa: OO SBiH DC Brčko u iznosu od 50,00 KM i OS SBiH Tešanj u iznosu od 1.820,00 KM.

Osim toga, na temelju podataka iz ugovora o zakupu utvrđeno je da je stranka u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostora u manjem iznosu u odnosu na ugovorenu zakupninu za organizacijske dijelove Središnjice stranke u iznosu od 2.945,92 KM i OS SBiH Konjic u iznosu od 237,94 KM.

Pored navedenog, stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u Čeliću u iznosu od 1.200,00 KM. U postupku kontrole nije moglo biti utvrđeno koliko su iznosili troškovi zakupa poslovnih prostorija koje je koristio OS SBiH Čelić, jer stranka nije predočila ugovor o zakupu, niti ga je evidentirala u poslovnim knjigama.

- Stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila troškove zakupa poslovnih prostora kod organizacijskih dijelova Jablanica, Srebrenica i Ključ koje su im na korištenje dodijelili Općina Jablanica, Općina Srebrenica i Udruga žena „Ključki biseri“ Ključ.
4. Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama pravilno iskazala troškove propagande, čime je prekršila odredbe članka 23. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 4.2 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove propagande u ukupnom iznosu od 12.032,88 KM koje su ostvarili sljedeći organizacijski dijelovi

stranke: OS SBiH Kakanj u iznosu od 1.127,88 KM, OO SBiH Tuzla u iznosu od 5.380,00 KM, KVSBiH Zenica u iznosu od 2.000,00 KM i KV SBiH Goražde u iznosu od 3.525,00 KM.

U poslovnim knjigama stranke troškovi za reprezentaciju, reklamu i propagandu iskazani su u iznosu od 1.869,90 KM i to za organizacijske dijelove: Zavidovići u iznosu od 830,40 KM i Zeničko-dobojski kanton u iznosu od 1.039,50 KM. Troškovi tiskarskih usluga u poslovnim knjigama stranke iskazani su u iznosu od 3.637,60 KM koje je ostvario organizacijski dio KV SBIH Goražde.

S obzirom na to da politička stranka nije vodila pravilne i potpune evidencije o svojim rashodima, da u poslovnim knjigama nisu evidentirani troškovi svih organizacijskih dijelova stranke, te da troškovi propagande iskazani u financijskom izvještaju po organizacijskim odborima ne odgovaraju podacima koji su evidentirani u poslovnim knjigama, u postupku pregleda nije mogao biti utvrđen stvarni iznos troškova propagande.

- (6) Stranka za Bosnu i Hercegovinu u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i točne evidencije o svojim obvezama, nije vršila usuglašavanje svojih obveza s dobavljačima, niti je u financijskom izvještaju prijavila sve obveze na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika,

Stranka za Bosnu i Hercegovinu je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala ukupne obveze u iznosu od 180.406,39 KM, od čega obveze po osnovi pozajmica u iznosu od 45.495,00 KM i ostale obveze (obveze prema dobavljačima, obveze za plaće, poreze i doprinose, te druge obveze) u iznosu od 134.911,39 KM. U Završnom računu, stranka je prijavila ukupne obveze na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 147.197,00 KM.

- Uvidom u Obrazac 5.1 (*Obveze političke stranke po kreditima i pozajmicama*) utvrđeno je da je stranka u godišnjem financijskom izvještaju iskazala obveze po osnovi pozajmica u iznosu većem za 6.500,00 KM u odnosu na stvarne.

Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala obveze po osnovi pozajmica prema fizičkim osobama Smajlu Griziću u iznosu od 4.500,00 KM i Senadu Džaji u iznosu od 2.000,00 KM. Uvidom u poslovne knjige, utvrđeno je da nisu evidentirane obveze po osnovi pozajmica od navedenih osoba.

- Kontrolom iskazanih obveza u Obrascu 5.2 (*Ostale obveze*) utvrđeno je da politička stranka nije iskazala sve obveze, te da podatci iskazani u Obrascu 5.2 ne odgovaraju podacima iz poslovnih knjiga i izvodima otvorenih stavki dobavljača.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da Stranka za Bosnu i Hercegovinu u godišnjem financijskom izvještaju nije prijavila sve obveze. Naime, stranka je propustila prijaviti obveze prema 26 dobavljača u ukupnom iznosu od 19.161,24 KM, dok je za 19 dobavljača iskazala pretplate u ukupnom iznosu od 16.330,22 KM.

1. Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala obveze prema dobavljaču „Projektini zavod Hercegovina“ u iznosu od 9.900,00 KM. Uvidom u Izvod otvorenih stavki na dan 12. 09. 2022. godine, utvrđeno je da navedeni dobavljač na dan 31. 12. 2021. godine od stranke potražuje sredstva u iznosu od 14.400,00 KM.
2. Politička stranka je iskazala obveze prema dobavljaču „Grad Zenica“ u iznosu od 6.673,58 KM. Uvidom u analitičku karticu Grada Zenice – Služba za gospodarstvo i

upravljanje razvojem“ za razdoblje 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, utvrđeno je da obveze političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine prema navedenom dobavljaču iznose 1.110,08 KM.

3. Uvidom u Izvod otvorenih stavki dobavljača „Općina Stari Grad Sarajevo“ utvrđeno je da obveze stranke na dan 31. 12. 2021. godine iznose 9.844,04 KM. Stranka je u Obrascu 5.2 iskazala obveze prema ovom dobavljaču u iznosu od 8.824,84 KM.
4. Na analitičkoj kartici obveze prema dobavljaču „Televizija Jedan“ d. o. o. (partner 1230), politička stranka je iskazala pretplatu u iznosu od 1.000,00 KM, koja se odnosi na početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine.

Prema podacima dobavljača „Televizija Jedan“ d. o. o., stranka je na dan 01. 01. 2021. godine imala obveze prema ovom dobavljaču u iznosu od 6.780,50 KM.

Stranka tijekom obavljanja pregleda financijskog izvještaja nije dostavila Izvod otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine za ovog dobavljača, ali je dostavila analitičku karticu dobavljača „Televizija Jedan“ d. o. o. o potraživanjima od kupca Stranke za Bosnu i Hercegovinu za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2020. godine. Uvidom u podatke iz navedene analitičke kartice, utvrđeno je da su obveze stranke u iznosu od 7.780,50 KM nastale 2018. godine, te da je dio obveza u iznosu od 1.000,00 KM izmiren 27. 02. 2020. godine, odnosno da su obveze Stranke za Bosnu i Hercegovinu na dan 31. 12. 2020. godine iznosile 6.780,50 KM.

5. Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine, stranka prema pravnoj osobi „Oslobođenje servisi“ d. o. o., Sarajevo ima obveze u iznosu od 58,00 KM. Stranka u Obrascu 5 (*Obveze*) nije iskazala obveze prema ovoj pravnoj osobi, dok je u poslovnim knjigama iskazala obveze prema ovom dobavljaču u ukupnom iznosu od 5.349,72 KM.

15. SOCIJALISTIČKA PARTIJA (Kod 074)

Prema podacima iz korigiranog godišnjeg financijskog izvještaja, Socijalistička partija se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	33.409,00	5,33
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	16.850,00	2,69
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	4.000,00	0,64
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	558.204,81	89,06
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	612.463,81	97,71
II.	Ostali prihodi i drugo	14.328,86	2,29
	Izvori financiranja (I+II)	626.792,67	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Socijalistička partija prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 6. stavak (3), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Socijalistička partija prekršila je odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, jer je financijska sredstva u ukupnom iznosu od 28.235,12 KM utrošila mimo utvrđenog Plana utroška sredstava za 2021. godinu.

Politička stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 538.616,77 KM.

U Planu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 556.000,00 KM.

Uvidom u Plan utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je utvrdila da je politička stranka prekoračila planirane troškove u ukupnom iznosu od 25.816,36 KM, i to: troškove zakupa u iznosu od 6.931,23 KM, troškove usluga održavanja u iznosu od 2.079,89 KM, troškove otpremnina, pomoći i nagrada u iznosu od 600,00 KM, troškove poreza u iznosu od 461,31 KM, troškove zaposlenih na službenom putu u iznosu od 3.255,50 KM, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 1.408,63 KM, rashode po osnovi zaliha materijala, robe i usluga u iznosu od 5.617,22 KM i ostale nematerijalne troškove u iznosu od 5.462,58 KM.

Osim toga, analizom Plana utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je utvrdila da je stranka financijska sredstva u iznosu od 2.418,76 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava, na način da nije planirala rashode prethodnih godina.

- b) Socijalistička partija prekršila je odredbe članka 5. stavak (4) i članka 6. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Stranka je u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala nenovčane donacije po osnovi besplatnih koncerata u Brčkom u ukupnom iznosu od 4.000,00 KM, dok ih u poslovnim knjigama nije evidentirala.

Prema podacima iz Obrasca 3-e, politička stranka je primila nenovčanu donaciju od estradnog umjetnika Saše Matića po osnovi besplatno održanog koncerta u Brčkom u iznosu od 2.500,00 KM, kao i nenovčanu donaciju benda „Magla bend“ u iznosu od 1.500,00 KM.

Stranka je dostavila ugovore o donaciji od 30. 08. 2021. godine s navedenim donatorima u kojima je navedeno da donator prihvaća molbu Općinskog odbora SP Brčko za donacije koje primatelj nije u obvezi platiti.

Imajući u vidu podatke iz eksternih izvora, prema kojim tržišne cijene nastupa estradnih umjetnika koji su dali nenovčane donacije iznose 5.000,00 do 10.000,00 eura, politička stranka je navedene donacije evidentirala i u financijskom izvještaju prijavila u iznosima koji su niži od tržišne vrijednosti pruženih usluga, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

S obzirom na to da u skladu s odredbom iz članka 6. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka ukupan iznos dobrovoljnih priloga fizičke osobe jednoj političkoj stranci ne smije prelaziti iznos od 10.000,00 KM, Socijalistička partija je ostvarila priloge iznad zakonom propisanog limita.

c) Pregledom finansijskih izvještaja utvrđeno je da Socijalistička partija nije u poslovnim knjigama uspostavila pravilne i potpune evidencije o novčanim sredstvima, prihodima, rashodima i obvezama, obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Pravilnik), čime su prekršene odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da stranka nije uspostavila pravilne i potpune evidencije o prometu putem transakcijskog računa broj 5621008000040234 kod NLB banke a. d., Banja Luka, na način da iskazano početno stanje, promet ulaza i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u poslovnim knjigama ne odgovara podacima iskazanim u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja i izvodima s navedenog transakcijskog računa.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju po transakcijskom računu broj 5621008000040234 iskazala sljedeći promet: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 18.971,67 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 631.961,38 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 611.285,79 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 39.647,26 KM. U poslovnim knjigama stranka je iskazala sljedeći promet: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 19.950,13 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 651.911,51 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 611.285,79 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 40.625,72 KM.

Uočene razlike u podacima o prometu po transakcijskom računu posljedica su pogrešnih knjigovodstvenih evidencija, jer je stranka u poslovnim knjigama evidentirala početno stanje u ukupnom iznosu od 19.950,13 KM, a koje se sastoji od četiri stavke i to u iznosima od 18.971,67 KM, 0,65 KM, 5,81 KM i 972,00 KM.

(2) Podatci koje je stranka iskazala u Obrascu 2.1 (*Pregled stanja blagajne političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja o prometu ostvarenom putem blagajne ne odgovaraju podacima iskazanim u poslovnim knjigama.

Stranka je u Obrascu 2.1 iskazala sljedeće podatke o stanju i prometu putem blagajne: početno stanje u iznosu od 0,34 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 22.950,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 22.940,78 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 9,56 KM.

U poslovnim knjigama stranka je iskazala sljedeći promet: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 397,32 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 23.347,32 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 22.940,78 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 406,54 KM.

(3) Stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i točne evidencije o svojim prihodima, niti ih je pravilno iskazala u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe članka 13., članka 14. i članka 18. Pravilnika.

- Podatci o ukupnim prihodima koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju koji je dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine ne odgovaraju podacima koji su evidentirani u poslovnim knjigama niti podacima iz Završnog računa za 2021. godinu.

Socijalistička partija je u korigiranom godišnjem financijskom izvještaju iskazala prihode u ukupnom iznosu od 626.792,67 KM, dok je u poslovnim knjigama i Bilanci uspjeha za 2021. godinu iskazala prihode u ukupnom iznosu od 621.241,15 KM.

- Uvidom u potvrde o primljenim priložima koje je stranka izdala fizičkim osobama, utvrđeno je da potvrde ne sadrže naziv političke stranke i serijski broj potvrde, čime je prekršila odredbe članka 6. Pravilnika.

Pored navedenog, u Obrascu 3-a godišnjeg financijskog izvještaja, u stupac u koji se upisuje „broj potvrde iz članka 6. Pravilnika“, stranka je upisala broj blagajničkog dnevnika umjesto broja potvrde.

- Stranka je u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg financijskog izvještaja nenovčane donacije po osnovi besplatnih koncerata u Brčkom, kao što je navedeno u nalazu pod b), iskazala u manjem iznosu u odnosu na tržišnu cijenu nastupa.

- (4) Socijalistička partija nije u financijskom izvještaju iskazala točne podatke o rashodima, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

Politička stranka troškove zakupa poslovnih prostora nije evidentirala u trenutku nastanka, već u trenutku plaćanja obveze, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode i obveze u godišnjem financijskom izvještaju i poslovnim knjigama stranke. Također, podatci koje je stranka iskazala u godišnjem financijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora niti podacima iz poslovnih knjiga.

U godišnjem financijskom izvještaju Socijalistička partija je iskazala troškove poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 95.036,83 KM.

Prema podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora u 2021. godini, koje je dostavila stranka, utvrđeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora u 2021. godini iznosili ukupno 89.646,25 KM.

U postupku pregleda utvrđeno je sljedeće:

1. Socijalistička partija je u 2021. godini imala zaključena dva ugovora o zakupu poslovnih prostora u Gacku i to: Ugovor s Momikom Šupićem s cijenom zakupnine u iznosu od 300,00 KM mjesečno (300,00 KM za jedan mjesec) i Ugovor s Draganom Skokom s cijenom zakupnine u iznosu od 200,00 KM mjesečno (2.200,00 KM za jedanaest mjeseci), odnosno ukupno 2.500,00 KM. Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju troškove zakupnine poslovnog prostora iskazala u iznosu od 2.800,00 KM, s obzirom na to da je u navedenu vrstu troška uključila i troškove zakupa iz 2020. godine prema Momiru Šupiću u iznosu od 300,00 KM.
2. Stranka je pogrešno iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Zvorniku. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora s fizičkom osobom Spasom Birčakovićem, utvrđeno je da je stranka imala obvezu za korištenje poslovnog prostora u Zvorniku za razdoblje od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine platiti iznos od 2.760,00 KM. Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 7.163,92 KM, od čega se 4.403,92 KM odnosi na troškove zakupa poslovnog prostora iz ranijih godina. Stranka troškove zakupa iz ranijih godina nije

trebala iskazati kao troškove zakupnine poslovnog prostora već kao rashode ranijeg razdoblja.

3. Troškove zakupnine poslovnog prostora u Palama, politička stranka je u godišnjem financijskom izvještaju i poslovnim knjigama prikazala u iznosu manjem za 2.298,00 KM u odnosu na stvarne. Stranka je bila obvezna u 2021. godini isplatiti iznos od 3.000,00 KM. Uvidom u poslovne knjige stranke, proknjižen je trošak u iznosu od 702,00 KM za lipanj i srpanj 2020. godine.
4. Politička stranka u Obrascu 4.1 godišnjeg financijskog izvještaja nije prikazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Kotor Varošu. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora s pravnom osobom UG „Centar mladih“ Kotor Varoš, stranka je bila obvezna u 2021. godini isplatiti iznos od 2.808,00 KM.
5. Troškove zakupnine poslovnih prostora u Tesliću, politička stranka je iskazala u iznosu većem za 150,00 KM u odnosu na ugovorene obveze, s obzirom na to da je u Obrascu 4.1 iskazala i trošak iz prosinca 2020. godine.
6. Politička stranka je u godišnjem financijskom izvještaju i poslovnim knjigama troškove zakupnine poslovnog prostora u Trnovu prikazala u iznosu manjem za 60,00 KM u odnosu na stvarne. Uvidom u poslovne knjige stranke, utvrđeno je da je trošak zakupnine poslovnog prostora proknjižen u iznosu od 660,00 KM. Prema podacima iz Ugovora o zakupu poslovnog prostora broj 03-374-5/21, koji je zaključen za razdoblje od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine, troškovi zakupnine poslovnog prostora u Trnovu iznosili su 720,00 KM.
7. Stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg financijskog izvještaja pogrešno iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Ugljeviku. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora s pravnom osobom *Collonia* d. o. o., Brčko od 01. 01. 2021. godine, utvrđeno je da je stranka imala obvezu za korištenje poslovnog prostora u Ugljeviku mjesečno plaćati 117,00 KM, tj. za razdoblje od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine iznos od 1.404,00 KM. Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 1.287,00 KM, što je za 117,00 KM manje od stvarnih troškova.
8. Stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg financijskog izvještaja pogrešno iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Mrkonjić Gradu. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora broj 01-052-15/08 od 29. 05. 2008. godine, utvrđeno je da je stranka imala obvezu za korištenje poslovnog prostora u Mrkonjić Gradu mjesečno plaćati 10,40 KM, tj. za razdoblje od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine iznos od 124,80 KM. Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 228,80 KM koji uključuju i obveze ranijih godina.

Pored navedenog, stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg financijskog izvještaja iskazala troškove zakupa poslovnih prostora koje su koristili GO Banja Luka u iznosu od 4.110,96 KM, OO Gradiška u iznosu od 2.021,76 KM, OO Milići u iznosu od 600,00 KM, OO Rogatica u iznosu od 20,00 KM i OO Glamoč u iznosu od 100,00 KM, a koji se odnose na obveze po osnovi ugovora o zakupu poslovnih prostora u 2020. godini.

- (5) Socijalistička partija nije pravilno iskazala obveze u godišnjem financijskom izvještaju i nije vršila usuglašavanje svojih obveza s dobavljačima, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.

- Uvidom u poslovne knjige stranke utvrđeno je da je stranka na kontu 4302 – *Primljene pozajmice* iskazala iznos od 2.000,00 KM. Stranka je navedenu pozajmicu bila obvezna iskazati na Obrascu 5.1 (*Obveze političke stranke po kreditima i pozajmicama*) godišnjeg financijskog izvještaja.
- Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala obveze prema dobavljaču „Šumsko gazdinstvo Doboj“ u iznosu od 3.484,95 KM. Uvidom u Izvod otvorenih stavki dobavljača, utvrđeno je da navedeni dobavljač na dan 31. 12. 2021. godine od stranke potražuje sredstva u iznosu od 3.853,92 KM.
- Stranka nije dostavila izvod otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine za dobavljača Vlada Brčko distrikta, pa tijekom obavljanja pregleda financijskog izvještaja nije moglo biti utvrđeno koliko su iznosile stvarne obveze za ovog dobavljača.

16. PLATFORMA ZA PROGRES (Kod 2320)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Platforma za progres se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	37.403,38	15,46
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	68.886,06	28,47
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	12.490,00	5,16
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	122.818,36	50,75
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	241.597,80	99,84
II.	Ostali prihodi i drugo	393,92	0,16
	Izvori financiranja (I+II)	241.991,72	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Platforma za progres prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 8. stavak (1) i stavak (6), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Platforma za progres je financijska sredstva u iznosu od 56.716,64 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila je odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, utvrđeno je da je stranka planirala ukupne rashode u iznosu od 228.546,39 KM.

U godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu, Platforma za progres iskazala je ukupne rashode u iznosu od 166.468,06 KM, dok je u Bilanci uspjeha za razdoblje od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine iskazala rashode u ukupnom iznosu od 170.023,00 KM.

Pregledom financijskog izvještaja i financijske dokumentacije, utvrđeno je da je politička stranka financijska sredstva utrošila mimo svog programa utroška sredstava za 2021. godinu, kako slijedi:

- Stranka nije planirala troškove platnog prometa, humanitarne rashode, troškove grijanja, negativne tečajne razlike, troškove hotelskih usluga, pristojbe i novčane kazne i troškove zakupa opreme.

Uvidom u godišnji financijski izvještaj utvrđeno je da je stranka troškove platnog prometa ostvarila u iznosu od 3.735,35 KM, humanitarne rashode u iznosu od 1.000,00 KM, troškove grijanja u iznosu od 1.837,95 KM, negativne tečajne razlike u iznosu od 189,52 KM, troškove hotelskih usluga u iznosu od 2.034,14 KM, troškove pristojbi i novčanih kazni u iznosu od 7.507,50 KM i troškove zakupa opreme u iznosu od 2.317,00 KM, odnosno ukupno 18.621,46 KM.

- Stranka je planirane troškove zakupnine poslovnih prostora prekoračila za 13.350,00 KM. Troškove zakupnine poslovnih prostora stranka je planirala u iznosu od 19.800,00 KM, a u poslovnim knjigama ih je iskazala u iznosu od 33.150,00 KM.
- U Programu utroška sredstava za 2021. godinu stranka je planirala troškove ugovora o djelu u iznosu od 12.357,00 KM. Uvidom u godišnji financijski izvještaj utvrđeno je da je stranka troškove ugovora o djelu ostvarila u iznosu od 37.102,18 KM, čime je planirane troškove ugovora o djelu prekoračila za 24.745,18 KM.
- Stranka je planirane troškove reprezentacije prekoračila za 4.418,69 KM, planirane troškove sitnog inventara za 303,38 KM, planirane troškove telefona za 889,85 KM, planirane dnevnice i putne troškove za 2.294,58 KM, dok je planirane troškove tiskanja prekoračila za 60,51 KM.

- b) Platforma za progres prekršila je odredbe članka 8. stavak (1) i članka 8. stavak (6) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Platforma za progres je tijekom 2021. godine putem *PayPal* računa primila uplate od pravnih osoba iz inozemstva i uplate za koje nema dovoljno podataka o identitetu donatora, čime je prekršila odredbe članka 8. stavak (1) točka i) i točka e) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Uvidom u podatke o pregledu transakcija putem *PayPal* računa u razdoblju od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, utvrđeno je da je stranka primila sredstva od sljedećih donatora: *20 Kronar Till Manniskan* u iznosu od 58,67 KM, *Creating New You* u iznosu od 48,30 KM, *ITCV GLOBAL FX* u iznosu od 143,28 KM, „*Kameni APP*“ u iznosu od 29,34 KM, *YouTube* u iznosu od 28,34 KM, odnosno ukupno 307,93 KM.

- (2) Platforma za progres je tijekom 2021. godine primila priloge posredstvom trećih osoba, u ukupnom iznosu od 135,87 KM, čime je prekršila odredbe članka 8. stavak (6) Zakona o financiranju političkih stranaka

- c) Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da Platforma za progres nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodila pravilne, pravovremene i potpune evidencije o transakcijskim računima, potraživanjima,

prihodima, rashodima i obvezama, godišnji finansijski izvještaj nije podnijela u zakonom propisanom roku, obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom i nije dostavila svu traženu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Potrebno je napomenuti da je knjigovodstvena agencija vodila poslovne knjige stranke u razdoblju od 01. 01. do 31. 03. 2021. godine, a da je stranka nastavila voditi poslovne knjige od 01. 04. do 31. 12. 2021. godine, tako da postoje odvojene analitičke kartice za ova razdoblja, a one su u postupku pregleda dostavljene Službi za reviziju.

(1) Uvidom u poslovne evidencije (analitičke kartice) za razdoblje od 01. 01. do 31. 03. 2021. godine utvrđeno je da je na karticama prihoda evidentirano početno stanje, koje je knjiženjima na dan 01. 01. 2021. godine dovedeno na saldo 0,00 KM, ali je dovelo do uvećanog prometa po karticama konta 410000 (*Prihodi od članarine*) u iznosu od 27.038,29 KM, konta 412000 (*Prihodi od donacija*) u iznosu od 222.805,98 KM i konta 411000 (*Prihodi općine*) u iznosu od 897,20 KM. U Bruto bilanci za ovo razdoblje nisu vidljiva ova početna stanja.

(2) Platforma za progres godišnji finansijski izvještaj nije podnijela u zakonom propisanom roku i na način propisan odredbom članka 3. stavak (1) Pravilnika.

Uvidom u službene evidencije utvrđeno je da je Platforma za progres godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu podnijela u elektroničkoj formi putem aplikacije FI CIK BiH dana 06. 06. 2022. godine. Stranka je tiskane obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu u čvrstoj preslici dostavila dana 20. 05. 2022. godine, te dana 20. 06. 2022. godine.

(3) U Obrascu 1-1 (*Organizacijska struktura političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja Platforma za progres je navela da ima samo jedan organizacijski dio, Središnjicu stranke.

Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostorija i podatke iz poslovnih knjiga za 2021. godinu, utvrđeno je da je, osim prostorija koje je koristila Središnjica, Platforma za progres koristila i prostorije u Bihaću, Tuzli i Sarajevu. Također, uvidom u obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja utvrđeno je da se politička stranka financirala sredstvima iz proračuna sljedećih općina i gradova: Tešanj, Ilidža, Novi Grad Sarajevo, Vogošća, Centar Sarajevo, Novo Sarajevo, Hadžići, Konjic, Gračanica, Sarajevo i Tuzla.

S obzirom na to da u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala cjelokupnu organizacijsku strukturu, tj. nije iskazala niže organizacijske odbore, stranka je prekršila odredbe članka 10. Pravilnika.

(4) Platforma za progres nije u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala tri (3) transakcijska računa, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

Prema podacima iz Jedinistvenog registra računa u Bosni i Hercegovini stranka je u tijeku 2021. godine imala aktivne račune kod *Sparkasse* banke d. d., Sarajevo, broj 1994990000255514, 1994990000255708 i 1994990000256581, ali ih nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju.

(5) Kontrolom iskazanih podataka o prihodima iz proračuna utvrđeno je da politička stranka nije u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja pravilno iskazala prihode iz proračuna, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 19. Pravilnika.

Politička stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala prihode iz proračuna u iznosu od 122.818,36 KM, dok je u poslovnim knjigama evidentirala prihode iz proračuna u iznosu od 124.357,52 KM.

Kontrolom iskazanih podataka o prihodima iz proračuna, utvrđeno je sljedeće:

- Stranka je u Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) iskazala prihode iz proračuna Grada Tuzle u iznosu od 37.772,84 KM. Uvidom u izvode s transakcijskih računa stranke utvrđeno je da je stranka iz proračuna Grada Tuzle primila sredstva u ukupnom iznosu od 40.209,20 KM.
- U Obrascu 3-f Platforma za progres iskazala je prihode iz proračuna Općine Centar Sarajevo u iznosu od 11.726,64 KM. Kontrolom izvoda s transakcijskih računa stranke utvrđeno je da su iz proračuna Općine Centar Sarajevo na račun stranke uplaćena sredstva u ukupnom iznosu od 10.829,44 KM.

- (6) Stranka je u financijskom izvještaju propustila iskazati ostale prihode u iznosu od 2.300,00 KM, čime je i ukupne prihode iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene, što je suprotno odredbama članka 13. Pravilnika.

Naime, u tijeku 2021. godine na transakcijski račun stranke uplaćena su sredstva s transakcijskog računa Ministarstva financija i trezora BiH u iznosu od 2.300,00 KM, a po osnovi povrata pristojbe za ovjeru prijave političke stranke za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine.

Stranka je u poslovnim knjigama navedena sredstva umjesto na kontima prihoda, evidentirala na kontu obveza prema dobavljačima, tako da su i u poslovnim knjigama pogrešno iskazani podatci o prihodima i obvezama.

- (7) Stranka nije vodila pravilne i pravovremene evidencije o svojim prihodima, odnosno podatci o članarinama i priložima koji su iskazani u obrascima godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu ne odgovaraju iznosu ostvarenih prihoda u 2021. godini, čime su prekršene odredbe članka 13., članka 14. i članka 15. Pravilnika.

Uvidom u poslovne knjige, utvrđeno je da je stranka na istom kontu u poslovnim knjigama evidentirala priloge i fizičkih i pravnih osoba, odnosno nije uspostavila pravilne evidencije o priložima, kao pretpostavku za pravilno financijsko izvještavanje. Također, utvrđeno je da je stranka evidencije o uplatama članarine, donacija i prihoda iz proračuna i uplatama na *PayPal* račun vodila i na kontu potraživanja, te na dan 31. 12. 2021. godine iskazuje saldo na računu 121001 – *Potraživanja od članarina* u iznosu od 1.033,88 KM, a na kontu 121002 – *Potraživanja od donacija* saldo u iznosu od 3.089,90 KM

- Služba za reviziju je utvrdila da je stranka, na isti način kao i u prethodnom razdoblju, uplatu sredstava na *PayPal* račun iz prosinca 2020. godine u ukupnom iznosu od 7.601,14 KM u poslovnim knjigama za 2021. godinu iskazala kao prihode od članarine i priloge fizičkih osoba, te iskazala u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu na Obrascu 3 (*Izvori financiranja*) i 3-a (*Prilozi fizičkih osoba*). Uvidom u Obrazac 3-a utvrđeno je da je stranka iskazala priloge fizičkih osoba veće od 100,00 KM, a koji su uplaćeni na *PayPal* račun u prosincu 2020. godine, u ukupnom iznosu od 3.744,31 KM.
- Pregledom obrazaca godišnjeg financijskog izvještaja, izvoda i podataka s transakcijskih i deviznih računa i *PayPal* računa stranke, utvrđeno je da stranka prilikom popunjavanja

podataka o donatorima i iznosima pojedinačnih priloga u obrascima godišnjeg financijskog izvještaja nije postupala u skladu s odredbama članka 14. Pravilnika.

Podatci koje je stranka iskazala u Obrascu 3-a odstupaju od evidencija s transakcijskih računa, kako slijedi:

1. Stranka je u Obrascu 3-a (Prilozi fizičkih osoba) navela da je primila priloge fizičke osobe Adele Kadirić u iznosu od 219,43 KM.
Uvidom u pomoćnu evidenciju, koju je stranka dostavila u postupku pregleda financijskog izvještaja, utvrđeno da je navedena osoba stranci dala novčane priloge u iznosu od 284,69 KM, te članarinu u iznosu od 60,00 KM. Također, uvidom u izvod broj 21 od 30. 01. 2021. godine s transakcijskog računa broj 1994990011790463 utvrđeno je da je Filzeta Kadirić uplatila donaciju za Adelu Kadirić u iznosu od 50,00 KM, što je suprotno odredbi članka 8. stavak (6) Zakona o financiraju političkih stranaka.

2. Politička stranka je u Obrascu 3-a iskazala prilog fizičke osobe Armina Šestana u iznosu od 481,85 KM. Uvidom u dokumentaciju o uplatama na *PayPal* račun, utvrđeno je da je fizička osoba Armin Šestan uplatio donacije stranci u ukupnom iznosu od 1.518,12 KM.

Također, podatci koje je stranka iskazala u Obrascu 3-a za fizičku osobu Hanku Mešanović ne odgovaraju podacima o uplatama na *PayPal* računu. U Obrascu 3-a navedene su donacije Hanke Mešanović u ukupnom iznosu od 1.185,10 KM, dok su na *PayPal* računu evidentirane uplate u ukupnom iznosu od 1.697,57 KM.

3. Politička stranka je u Obrascu 3-a iskazala prilog fizičke osobe Esane Huskanović Kavazbašić u ukupnom iznosu od 600,00 KM.
Prema podacima iz pomoćne evidencije, fizička osoba Esana Huskanović Kavazbašić stranci je dala priloge u ukupnom iznosu od 650,00 KM. Kontrolom izvoda s transakcijskih računa utvrđeno je da je ova fizička osoba uplatila na račun stranke 650,00 KM, dok je 19. 02. 2021. godine uplaćeno 50,00 KM posredstvom treće osobe, Selme Čatibušić.

- Platforma za progres je u Obrascu 3-a iskazala pogrešne podatke o prilogu fizičke osobe Dine Zilića. Naime, stranka je u Obrascu 3-a iskazala da je fizička osoba Dino Zilić dao priloge u iznosu od 429,83 KM, što je za 235,51 manje u odnosu na ostvarene. Uvidom u uplate na *PayPal* račun, utvrđeno je da je ova osoba uplatila sredstva u ukupnom iznosu od 724,01 KM, od čega se dio odnosi na članarinu. Prema evidencijama, stranka je uplate u ukupnom iznosu od 60,00 EUR, odnosno 117,34 KM evidentirala kao prihode od članarine, čime je prihode od članarine iskazala u većem iznosu za 58,67 KM u odnosu na ostvarene.
- Stranka je u Obrascu 3-a iskazala donaciju Amne Popovac u iznosu od 150,00 KM, dok je na račun stranke uplaćeno 400,00 KM.
- U godišnjem financijskom izvještaju stranka je iskazala donacije Mirsade Memić u iznosu od 821,46 KM. Uvidom u uplate putem *PayPal* računa, utvrđeno je da je navedena fizička osoba uplatila ukupno 1.638,96 KM.
- Stranka je primila priloge Jasmine Vranjače u iznosu od 850,00 KM i Mehdina Mehića u iznosu od 851,26 KM. Stranka je, međutim, u financijskom izvještaju

prijavila donaciju Jasmine Vranjače u iznosu od 300,00 KM, a Mehdina Mehića u iznosu od 259,23 KM.

Stranka je, između ostalih, pogrešno iskazala članarine i priloge fizičkih osoba Adile Čizmić, Amine Madžak, Hasana Komića, Đane Šehović, Emira Zubovića i Envera Šehovića.

4. Kontrolom uplata na *PayPal* račun utvrđeno je da stranka nije u Obrascu 3-a iskazala priloge fizičkih osoba veće od 100,00 KM u ukupnom iznosu od 7.850,74 KM, kako slijedi: Almir Hećimović u iznosu od 516,92 KM, Emina Haskić u iznosu od 286,67 KM, Enes Redžepović u iznosu od 243,98 KM, Kemal Garić u iznosu od 508,52 KM, Kenan Porobić u iznosu od 333,41 KM, Merhunisa Veselji u iznosu od 529,94 KM, Mirhad Baručić u iznosu od 200,80 KM, Nadia Kozlica u iznosu od 715,02 KM, Nadira Nurkić u iznosu od 293,61 KM, Senaidin Omahać u iznosu od 3.616,74 KM i Zineta Kasić u iznosu od 605,13 KM.
 - Stranka je uplatu Kenana Porobića u iznosu od 333,41 KM evidentirala kao uplatu Sanje Porobić u iznosu od 314,94 KM.
 - Dana 12. 01. 2021. godine, fizička osoba Nadia Kozlica je putem *PayPal* računa uplatila sredstva u iznosu od 110,00 CHF, odnosno 251,11 KM. Uvidom u pomoćnu evidenciju utvrđeno je da su sredstva evidentirana kao članarine sljedećih fizičkih osoba: Nadia Kozlica, Zumreta Kozlica, Samra Kozlica i Halid Kozlica u iznosima od po 30,00 CHF, te kao donacija Zumrete Kozlice u iznosu od 20,00 CHF (35,87 KM), što je zabranjeno člankom 8. stavak (6) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Dana 15. 01. 2021. godine, odnosno 12. 04. 2021. godine, fizička osoba Nadia Kozlica uplatila je sredstva u ukupnom iznosu od 260,00 CHF, odnosno 463,91 KM. Stranka u pomoćnoj evidenciji nije iskazala da je primila sredstva u iznosu od 463,91 KM od navedene fizičke osobe.
 - Stranka je u Obrascu 3-a iskazala priloge fizičke osobe Zumrete Kozlice u ukupnom iznosu od 984,19 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju potvrđene su uplate priloga u iznosu od 900,00 KM.
5. Stranka je u Obrascu 3-a iskazala donacije Sakibe Hotović u iznosu od 1.500,00 KM, 300,00 KM, 150,00 KM i 120,00 KM, odnosno ukupno 2.070,00 KM. Uvidom u bankovne račune utvrđeno je da je navedena fizička osoba uplatila prilog u iznosu od 1.500,00 KM, dok ostale uplate nisu evidentirane na računima. U pomoćnoj evidenciji stranke evidentirane su uplate ove osobe u ukupnom iznosu od 520,00 KM.
6. Stranka je u Obrascu 3-a iskazala prilog fizičke osobe Sejde Čavčić u iznosu od 168,68 KM. Uvidom u uplate izvršene putem *PayPal* računa utvrđeno je da je ova osoba uplatila sredstva u iznosu od 351,09 KM. U pomoćnoj evidenciji stranke nije evidentirana uplata donacije ove osobe, već samo članarina u iznosu od 30,00 EUR (58,67 KM).
7. Stranka je u Obrascu 3-a iskazala priloge fizičke osobe Samire Muhtari-Puškar u iznosima od 103,67 KM i 103,68 KM, odnosno ukupno 207,35 KM. Uvidom u uplate na deviznom računu, utvrđeno je da je navedena osoba uplatila sredstva u iznosu od 299,24 KM. Stranka je razliku u iznosu od 33,23 KM iskazala kao prihode od članarine, odnosno unaprijed naplaćene prihode u iznosu od 58,66 KM.

8. Platforma za progres je uplate primljene od pravnih osoba putem *PayPal* računa u iznosu od 307,93 KM iskazala u Obrascu 3-a kao priloge fizičkih osoba niže od 100,00 KM.

Pored navedenog, a nakon izvršenog uvida u dostavljene potvrde o primljenim donacijama izdane fizičkim osobama, utvrđeno je da na njima nisu navedeni podatci o broju identifikacijskog dokumenta donatora, što je suprotno odredbama iz članka 6. Pravilnika.

- (8) Politička stranka nije uspostavila potpune i pravilne evidencije o rashodima i u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala sve rashode, čime je prekršila odredbe članka 7. stavak (2), članka 21., članka 22. i članka 23. Pravilnika.

- Podatci o rashodima koje je politička stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iskazanim u poslovnim knjigama i Bilanci uspjeha za 2021. godinu.

Naime, u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu Platforma za progres iskazala je ukupne rashode u iznosu od 166.468,06 KM, dok je u Bilanci uspjeha za razdoblje od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine i poslovnim knjigama iskazala rashode u ukupnom iznosu od 170.023,52 KM.

- Stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila evidencije o troškovima po svojim organizacijskim dijelovima niti je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala podatke o troškovima u Obrascima 4.1 (*Rezijsko-administrativni i ostali troškovi*) za svaki organizacijski dio posebno, a što je bila obvezna u skladu s odredbama članka 7. stavak (2) Pravilnika.
- U godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama politička stranka nije pravilno iskazala troškove reprezentacije i troškove ostalih zakupina. Stranka je troškove reprezentacije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u iznosu od 1.750,69 KM. Uvidom u račune Hotela *Holiday* utvrđeno je da je stranka u okviru troškova ostalih zakupa za potrebe održavanja konferencije evidentirala i troškove pića u ukupnom iznosu od 181,00 KM. Stranka je, također, račun Hotela *Holiday* broj 2021/1-80-216-1550 od 27. 11. 2021. godine u iznosu od 2.487,00 KM za hranu i piće evidentirala na kontu 401020 – *Ostali zakupi za potrebe održavanja konferencija*.
- Stranka je u Obrascu 4.1 koji je popunjen na razini političke stranke, iskazala troškove zakupa poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 33.150,00 KM.

U postupku pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja stranka je dostavila dokumentaciju o korištenju poslovnih prostora u Sarajevu za Središnjicu stranke, te prostore koje je koristila u Tuzli, Mostaru i Bihaću. Uvidom u poslovne knjige, utvrđeno je da je stranka evidentirala i troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristila u Ilidži.

Naime, stranka je u poslovnim knjigama evidentirala troškove zakupa poslovnih prostora, kako slijedi: Središnjica u iznosu od 21.000,00 KM, Tuzla u iznosu od 7.000,00 KM, Mostar u iznosu od 1.500,00 KM, Bihać u iznosu od 2.450,00 KM i Ilidža u iznosu od 1.200,00 KM. Uvidom u analitičku karticu konta 401010 – *Zakup poslovnog prostora*, utvrđeno je da je stranka troškove zakupa za Središnjicu evidentirala za devet (9) mjeseci u iznosima od 1.000,00 KM, a zatim je evidentirala i troškove za dvanaest

(12) mjeseci u ukupnom iznosu od 12.000,00 KM, tj. troškove zakupa je evidentirala u većem iznosu za 9.000,00 KM u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa.

Prema podacima iz ugovora o zakupu, troškovi zakupa poslovnog prostora koje je koristila Središnjica iznosili su 12.000,00 KM, troškovi zakupa poslovnog prostora u Tuzli 7.200,00 KM, troškovi zakupa poslovnog prostora u Mostaru 3.600,00 KM, a troškovi zakupa poslovnog prostora u Bihaću 4.200,00 KM.

Stranka nije dostavila pregled uz ugovore o zakupu, pa samo na temelju ugovora nije moglo biti utvrđeno u kojem su razdoblju korišteni prostori, ni je li cijena zakupa u izvještajnom razdoblju mijenjana. Pored navedenog, stranka nije dostavila ugovor za poslovni prostor koji je koristila u Ilidži.

- Stranka je troškove provizije *PayPal* računa evidentirala u poslovnim knjigama u iznosu od 943,50 KM, dok je kontrolom evidencije o prometu ostvarenom putem *PayPal* računa utvrđeno da je provizija iznosila 1.912,01 KM.

(9) Platforma za progres nije u Obrascu 5 (*Obveze*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala sve obveze na dan 31. 12. 2021. godine, nije vodila pravilne evidencije o svojim obvezama i nije vršila usuglašavanje salda obveza s dobavljačima/povjerenicima, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.

Platforma za progres je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala obveze prema dobavljačima, odnosno ukupne obveze u iznosu od 1.209,49 KM.

Prema podacima iz Bruto bilance, ukupne kratkoročne obveze stranke na dan 31. 12. 2021. godine iznosile su 23.521,09 KM, i to: obveze prema dobavljačima 1.922,16 KM, obveze za bruto plaće, ugovore o djelu i poreze 11.598,90 KM i ostali kratkoročni zajmovi u iznosu od 10.000,03 KM. Stranka je na dan 31. 12. 2021. godine iskazala i dugoročne rezervacije u iznosu od 2.174,00 KM.

- Uvidom u pomoćnu evidenciju obveza prema dobavljačima utvrđeno je da je saldo obveza prema dobavljačima iznosio 6.086,76 KM, što ne odgovara podacima iz Bruto bilance.

Također, utvrđeno je da stranka iskazuje pretplate kod pojedinih dobavljača, što ukazuje na to da svi računi nisu knjiženi.

Isto tako, utvrđeno je da je stranka obveze i plaćanje obveza prema dobavljaču *Duga shop* d. o. o. evidentirala na dvije analitičke kartice, na način da je na jednoj kartici evidentirala obveze, a na drugoj plaćanje.

Stranka je na analitičkim karticama obveza prema dobavljačima Ministarstvo financija i trezora (partner 2968 i partner 8004) evidentirala povrat pristojbe za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine u ukupnom iznosu od 2.300,00 KM, čime je ukupne obveze iskazala u većem iznosu u odnosu na stvarne.

- S obzirom na to da politička stranka nije evidentirala sve troškove zakupa, tako da ni obveze prema dobavljačima nisu pravilno iskazane.

(10) Politička stranka nije postupila u skladu sa Zahtjevom Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2021. godinu, tj. nije dostavila izvode otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine za dobavljače: *Ecoton* d. o. o., *BH Petrol oil company* d. o. o. i JU „Bosanski kulturni centar“ TK, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

17. BOSANSKA NARODNA STRANKA (Kod 2319)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Bosanska narodna stranka se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	0,00	0,00
II.	Ostali prihodi i drugo	118.249,01	100,00
	Izvori financiranja (I+II)	118.249,01	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Bosanska narodna stranka prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Bosanska narodna stranka prekršila je odredbe članka 4. stavak (1) na sljedeći način:

Politička stranka je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala ukupne rashode u iznosu od 132.962,10 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, utvrđeno je da su troškovi planirani u iznosu od 107.200,00 KM i to: plaća tehničkog tajnika i isplate rukovoditeljima stranke vezano za aktivnosti i promociju stranke u iznosu od 32.000,00 KM; troškovi održavanja godišnje Skupštine stranke i sastanaka organa stranke u iznosu od 12.000,00 KM; administrativni troškovi, materijalni troškovi, putni troškovi i troškovi goriva u iznosu od 14.000,00 KM; troškovi zakupnine i režijski troškovi u iznosu od 8.000,00 KM; troškovi edukacije članova stranke u iznosu od 8.000,00 KM; troškovi korištenja motornih vozila, po ugovoru, za potrebe stranke u iznosu od 18.800,00 KM i pomoć socijalno ugroženim i bolesnim članovima stranke u iznosu od 15.200,00 KM.

Politička stranka Program utroška sredstava za 2021. godinu nije sačinila na način da osigurava transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima, odnosno on nije analitičan. U Programu utroška sredstava, stranka nije navela troškove po vrstama, već ih je navela paušalno, kao npr. administrativne troškove, materijalne troškove, putne troškove i troškove goriva u jednom iznosu od 14.000,00 KM.

(1) Uvidom u poslovne knjige stranke, utvrđeno je da je Bosanska narodna stranka ostvarila troškove za koje nije moguće utvrditi u kojem su iznosu planirani. To su: troškovi materijala u iznosu od 427,90 KM, troškovi uredskog materijala u iznosu od 323,00 KM, troškovi ostalog materijala u iznosu od 4.370,62 KM, troškovi električne energije u iznosu od 1.198,42 KM, troškovi bankarskih usluga u iznosu od 893,30 KM, troškovi usluga održavanja opreme u iznosu od 7.600,10 KM, troškovi telekomunikacijskih usluga u iznosu

od 4.508,10 KM, troškovi komunalnih usluga u iznosu od 400,00 KM, troškovi usluga vođenja knjigovodstva u iznosu od 2.423,00 KM, troškovi ostalih usluga u iznosu od 269,00 KM, troškovi ugovora o djelu u iznosu od 20.080,00 KM, troškovi poreza na dohodak u iznosu od 22.440,16 KM, troškovi doprinosa i drugih poreza u iznosu od 20.837,04 KM, troškovi kamata po zapisniku u iznosu od 5.739,99 KM, novčane kazne u iznosu od 4.500,00 KM, naknada za registraciju motornog vozila u iznosu od 3.000,00 KM, troškovi ostalih rashoda u iznosu od 2.177,30 KM i troškovi stipendije u iznosu od 1.920,00 KM. U okviru Programa utroška sredstava, stranka je planirala administrativne troškove, materijalne troškove, putne troškove i troškove goriva u jednom iznosu od 12.000,00 KM, tj. nije planirala troškove po vrstama.

- (2) Stranka je prekoračila planirane humanitarne rashode za iznos od 28.710,00 KM. Stranka je planirala humanitarne rashode u iznosu od 15.200,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 43.910,00 KM.
- (3) Za humanitarne rashode u iznosu od 43.910,00 KM, koji čine 33 % od ukupnih troškova u 2021. godini, ne može se potvrditi da su nastali isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke.

Bosanska narodna stranka vršila je isplate fizičkim osobama i dužnosnicima stranke na ime jednokratne pomoći, pomoći za nabavu lijekova, liječenje, nabavu namirnica i troškove školovanja. Za navedene isplate sačinjavane su pojedinačne odluke o isplati za koje ne postoji medicinska dokumentacija niti bilo koja dokumentacija o socijalnom statusu osoba kojima je vršena isplata, što je potvrdio i Kantonalni porezni ured Goražde – Odsjek za prinudnu naplatu i inspekcijски nadzor nad poreznim obveznikom vršeći inspekcijски nadzor dana 21. 12. 2021. godine.

Neki od dužnosnika političke stranke kojima su isplaćena sredstva su Sejad Tatarin kojem je na ime pomoći za nabavu lijekova i liječenja kardiovaskularne bolesti u 2021. godini isplaćen iznos od 10.500 KM i Edim Fežić kojem je po osnovi liječenja isplaćen iznos od 6.900,00 KM.

- (4) Uvidom u finansijsku dokumentaciju i izvode s transakcijskih računa, utvrđeno je da je Bosanska narodna stranka fizičkoj osobi Edimu Fežiću isplatila sredstva u iznosu od 17.000,00 KM, a na ime korištenja putničkog motornog vozila. Politička stranka je ove isplate pogrešno evidentirala na kontu 4087 – *Korištenje vlastitog automobila* i 4081 – *Naknada za registraciju motornog vozila*.

Pored navedenog, ističemo da je stranka u postupku pregleda dostavila pet odluka za isplatu sredstava na ime korištenja vozila u kojima je navedeno da se sredstva isplaćuju za korištenje vozila po odluci Predsjedništva i Glavnog odbora broj 01-16/21 od 03. 03. 2021. godine, dok na njima nije navedena osoba kojoj se isplaćuju sredstva. Također, u odlukama broj 01-25/21 i 01-61/21 navedena su ista razdoblja za koja se isplaćuju sredstva. Uvidom u poslovne knjige političke stranke, strukturu troškova koje je ostvarila, kao i dostavljenu dokumentaciju, nije utvrđeno da je vozilo korišteno za obavljanje stranačkih aktivnosti. Naime, politička stranka nije prijavila troškove službenih putovanja, niti druge troškove koji bi ukazivali na to da je politička stranka koristila vozilo.

Također, uvidom u poslovne knjige i dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da je stranka u okviru konta 40009 – *Ostali materijal* koji je iskazan u iznosu od 4.370,62 KM i konta 4083 – *Ostali rashodi* koji je iskazan u iznosu od 2.177,30 KM, evidentirala račune za troškove nabave kuhinjskog namještaja, nabave peći za grijanje i građevinskog materijala.

Imajući u vidu da je stranka vršila nabavu građevinskog materijala i kuhinjskog namještaja, a da nema nekretnine u svom vlasništvu i da iznajmljuje poslovni prostor, nije moguće utvrditi u koju svrhu su utrošena finansijska sredstva stranke.

b) Bosanska narodna stranka nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodila pravilne i potpune evidencije o svojim rashodima i obvezama, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Stranka u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala transakcijski račun broj 1995430049642363 kod *Sparkasse* banke d. d. koji je bio aktivan u 2021. godini, niti točne podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskog računa broj 1995430047588776 kod *Sparkasse* banke d. d., čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

- Bosanska narodna stranka u finansijskom izvještaju nije prijavila transakcijski račun broj 1995430049642363 kod *Sparkasse* banke d. d., koji je ugašen 16. 07. 2021. godine.

Uvidom u izvod broj 1 s navedenog računa, utvrđeno je da je početni saldo iznosio 16,80 KM, da je naplaćena naknada za neaktivne račune u iznosu od 12,00 KM, te da je stranka na dan 30. 06. 2021. godine imala saldo u iznosu od 4,80 KM.

- U Obrascu 2 iskazan je transakcijski račun broj 1995430047588776 kod *Sparkasse* banke d. d. sa sljedećim podacima: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 16,80 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 100.869,01 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 100.845,64 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 40,17 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa koje je stranka dostavila za razdoblje od 01. 01. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine, utvrđeno je sljedeće: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 17,27 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 100.869,01 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 100.845,64 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 40,64 KM.

Pored navedenog, utvrđeno je da analitičke kartice transakcijskih računa političke stranke, kao i obveza na dan 31. 12. 2021. godine imaju saldo 0,00 KM, što ne odgovara stvarnom stanju.

(2) Stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala pojedinačan promet ostvaren putem blagajni, čime je prekršila odredbe članka 12. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 2.1 (*Pregled stanja blagajne*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala samo promet blagajne „Bosanska narodna stranka“ i to: saldo na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 14,76 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 0,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 14,76 KM.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala promet blagajne na dvije analitičke kartice i to: „Blagajna“ sa sljedećim prometom: saldo na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 7,20 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 0,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 7,20 KM, te „Blagajna posebna namjena“ sa sljedećim prometom: saldo na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 7,56 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 0,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 7,56 KM.

Imajući u vidu činjenicu da je stranka u poslovnim knjigama uspostavila odvojene evidencije, na isti način je imala obvezu iskazati odvojen promet „Blagajne“ i „Blagajne posebne namjene“ u financijskom izvještaju.

(3) Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju pogrešno iskazala prihode iz proračuna i novčani prilog fizičke osobe, čime je prekršila odredbe članka 13., članka 14. i članka 19. Pravilnika.

- U financijskom izvještaju politička stranka je prijavila ostali prihod u iznosu od 118.249,01 KM. Uvidom u financijsku dokumentaciju i revizijske dokaze, utvrđeno je da je Bosanska narodna stranka ostvarila prihode iz proračuna u ukupnom iznosu od 107.069,01 KM, a koji se sastoje od: prihoda iz proračuna Bosansko-podrinjskog kantona u iznosu od 5.760,00 KM, prihoda iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 100.789,00 KM i prihoda iz proračuna Grada Goražda u iznosu od 520,00 KM.
- Politička stranka je novčani prilog Edima Fejzića u iznosu od 80,00 KM suprotno odredbama članka 13. i članka 14. Pravilnika, evidentirala kao ostali prihod. Fizička osoba Edim Fejzić je navedeni prilog uplatio Bosanskoj narodnoj stranci dana 25. 02. 2021. godine na transakcijski račun broj 1995430047588776 otvoren kod *Sparkasse* banke.

(4) Bosanska narodna stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i točne evidencije o svojim rashodima, te ih u financijskom izvještaju nije prijavila u skladu s odredbama članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- U godišnjem financijskom izvještaju Bosanska narodna stranka je iskazala rashode u manjem iznosu za 24.022,90 KM u odnosu na ostvarene. Bosanska narodna stranka je u obrascima godišnjeg financijskog izvještaja iskazala rashode u ukupnom iznosu od 132.962,10 KM, a oni su, prema podacima iz poslovnih knjiga iznosili 156.985,00 KM.
- Politička stranka je u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju prijavila troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 3.567,00 KM, što je za 645,00 KM manje u odnosu na ugovorenu zakupninu.

Na temelju Ugovora o zakupu poslovnog prostora, zaključenog sa „Sarajevo-osiguranjem“ d. d., Sarajevo za razdoblje od 01. 06. 2020. do 31. 05. 2021. godine, te razdoblje od 01. 06. 2021. do 31. 05. 2022. godine, uz mjesečnu zakupninu od 351,00 KM, koja uključuje i električnu energiju, vodu, grijanje, parking i odvoz orpada, politička stranka je imala obvezu da na ime zakupnine uplati i u godišnjem financijskom izvještaju iskaže iznos od 4.212,00 KM.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je politička stranka troškove zakupnine evidentirala u iznosu plaćenih obveza, a ne u trenutku kada je stranci pružena usluga ili kada je izvršena nabava, što je suprotno računovodstvenim propisima i odredbama članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(5) Politička stranka u financijskom izvještaju nije prijavila obveze, što je suprotno odredbama članka 24. Pravilnika.

- Prema podacima iz poslovnih knjiga i završnog računa, obveze političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine iznosile su 61.674,46 KM.

Obveza u iznosu od 12.100,00 KM odnosi se na pozajmicu Stranke dijaspore BiH. Prema podacima iz finansijskih izvještaja Bosanske narodne stranke iz ranijeg razdoblja, pozajmica je uplaćena 14. 05. 2018. godine.

Obveza, koju je politička stranka u poslovnim knjigama evidentirala u iznosu od 49.574,46 KM, odnosi se na obveze po osnovi ugovora o djelu.

- Politička stranka u svojim poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila obveze prema zakupodavatelju „Sarajevo-osiguranje“ d. d., Sarajevo u iznosu od 645,00 KM.

18. STRANKA PENZIONERA-UMIROVLJENIKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 513)

Prema podacima iz korigiranog godišnjeg finansijskog izvještaja, Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	89.811,55	90,58
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	1.000,00	1,01
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	700,00	0,71
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	4.869,22	4,91
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	96.380,77	97,20
II.	Ostali prihodi i drugo	2.771,50	2,80
	Izvori financiranja (I+II)	99.152,27	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 8. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Uvidom u Plan utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je utvrdila da je politička stranka finansijska sredstva u iznosu od 9.257,75 KM utrošila mimo utvrđenog Plana utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u korigiranom godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 84.234,90 KM. U Planu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 117.450,00 KM.

- Stranka je prekoračila planirane troškove telefona za 81,03 KM, troškove utrošene vode za 168,15 KM, troškove ostalih zakupnina za 60,25 KM, troškove ostalih rashoda za 1.191,76 KM i troškove prijevoza za 180,00 KM; i

- U Planu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka nije predvidjela troškove pristojbi i novčanih kazni koje je ostvarila u iznosu od 132,40 KM i troškove dnevnica i putnih troškova koje je ostvarila u iznosu od 7.444,16 KM.

- b) Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine prekršila je odredbe članka 5. stavak (4) i članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine je u tijeku 2021. godine koristila prostorije u vlasništvu Općine Centar. Za korištenje prostorija, Općina Centar je stranci fakturirala zakupninu za siječanj 2021. godine, te je aktom od 19. 01. 2021. godine obavijestila stranku da je Ugovor o zakupu poslovnih prostorija broj 04-49-4-45/09 od 25. 06. 2009. godine, u ulici Hasana Kikića br. 8 istekao s danom prestanka sudjelovanja vijećnika Stranke penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine u radu Općinskog vijeća Centar, te je obavijestila o komercijalnoj cijeni zakupa.

Prema odredbama Ugovora o zakupu poslovnih prostorija broj 04-49-4-45/09 od 25. 06. 2009. godine, Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine plaćala je mjesečnu zakupninu Općini Centar Sarajevo po utvrđenoj cijeni u iznosu od 1,00 KM po m² za 18,81 m², što ukupno iznosi 18,81 KM bez PDV-a, odnosno 22,01 KM s PDV-om.

Prema odredbama Ugovora o zakupu poslovnih prostorija broj 16-19-55-32/22 od 19. 01. 2022. godine, Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine koristi poslovne prostorije u vlasništvu Općine Centar Sarajevo ukupne površine 24 m² uvjetnog dijela prostora po cijeni od 16,80 KM/m².

Na temelju navedenog, utvrđeno je da je stranka u razdoblju od 01. 02. 2021. godine do 15. 02. 2022. godine, kada je zaključen novi Ugovor o zakupu poslovnih prostorija broj 16-19-55-32/22, u potpunosti bila oslobođena plaćanja zakupnine.

Služba za reviziju, na temelju gore navedenih činjenica, smatra da je korištenjem poslovnih prostorija Općine Centar Sarajevo površine 18,81 m² bez naknade u razdoblju od 01. 02. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine, Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine ostvarila nenovčanu donaciju od Općine Centar Sarajevo u iznosu od 3.476,09 KM, koja joj je odredbama članka 8. stavak (1) točka a) Zakona o financiranju političkih stranaka zabranjena.

Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine prekršila je i odredbu članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka jer u financijskom izvještaju nije prijavila nenovčanu donaciju Općine Centar Sarajevo.

- c) Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodila potpune i pravilne evidencije o svojim novčanim sredstvima na računima i blagajni, приходима, rashodima i obvezama, te obrasce godišnjeg financijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Stranka u financijskom izvještaju nije iskazala podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskih računa u 2021. godini, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika. Također, stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila pravilne i potpune evidencije o prometu putem transakcijskih računa, te je dio evidencija iz ranijih godina evidentirala kao promet tekuće godine, što za posljedicu ima manje iskazane prihode i rashode političke stranke.

- U Obrascu 2 iskazan je transakcijski račun OO Teočak broj 1322700309772527 kod NLB banke d. d. sa sljedećim podacima: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od

300,78 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 497,92 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 484,50 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 314,20 KM.

Uvidom u poslovne knjige, utvrđeno je da politička stranka na analitičkom kontu 1010023 – *Transakcijski račun OO Teočak* iskazala početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 300,78 KM, te je proknjižila izvode iz 2019. godine s prometom ulaza u iznosu od 497,92 KM i prometom izlaza u iznosu od 484,50 KM.

Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala izvode iz 2021. godine, već je promet ostvaren u 2019. godini iskazala kao promet 2021. godine.

Također je utvrđeno da je stranka izvršila knjiženje izvoda iz 2020. godine na analitičkim karticama konta transakcijskih računa OO Lukavac, OO Čapljina, OO Glamoč i OO Donji Vakuf. Stranka je troškove po osnovi naknada i prihode iz ranijeg razdoblja po osnovi proračuna evidentirala na kontima rashoda i prihoda iz ranijeg razdoblja.

- U poslovnim knjigama stranka na kontu 1009 – *Prijelazni konto* iskazuje saldo u iznosu od 8.445,43 KM, od čega se 8.290,90 KM odnosi na početno stanje. Navedeno ukazuje na to da računovodstvene evidencije stranke nisu ispravno vođene, odnosno da nije evidentirana sva dokumentacija (izvodi, blagajnički izvještaji).

(2) Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine nije u poslovnim knjigama uspostavila potpune i pravilne evidencije o prihodima od članarina, čime je prekršila odredbe članka 13. Pravilnika.

- Uvidom u blagajničke izvještaje OO Centar Sarajevo utvrđeno je da je Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine u razdoblju od 08. 12. 2021. godine do 13. 12. 2021. godine naplatila članarinu od svojih članova za 2020., 2021. i 2022. godinu u ukupnom iznosu od 242,00 KM. Stranka je, međutim, dio prihoda od članarina u iznosu od 54,00 KM evidentirala u poslovnim knjigama na kontu 41808 – *Prihodi ranijeg razdoblja*, sredstva u iznosu od 172,00 KM je evidentirala na kontu 41003 – *Članarina u gotovini*, dok je članarinu za 2022. godinu u iznosu od 6,00 KM evidentirala na kontu 3810 – *Unaprijed naplaćeni prihodi od članarine u gotovini*.

Stranka je imala obvezu svu naplaćenu članarinu evidentirati na kontu prihoda od članarine u tekućoj godini.

Pored navedenog, a uvidom u dostavljene blagajničke izvještaje, utvrđeno je da podatci o saldu blagajne u poslovnim knjigama na dan 14. 12. 2021. godine ne odgovaraju podacima iz blagajničkog izvještaja od 14. 12. 2021. godine. Naime, saldo blagajne na dan 14. 12. 2021. godine je, prema podacima iz poslovnih knjiga, iznosio 181,29 KM, dok je u blagajničkom izvještaju iskazan saldo u iznosu od 179,20 KM.

- Politička stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala prihode KO Tuzla po osnovi naplaćene članarine u iznosu od 66,20 KM i prihode OO Tuzla po osnovi naplaćene članarine u iznosu od 207,60 KM. Prihodi po osnovi članarina, odnosno ukupni prihodi su, također, u godišnjem finansijskom izvještaju iskazani u manjem iznosu za 273,80 KM.

(3) Uvidom u analitičke kartice dobavljača, utvrđeno je da se na pojedinačnim karticama dobavljača prenosi ukupan promet prethodne godine umjesto početnog salda, što je suprotno računovodstvenim propisima. Pored navedenog, ističemo da je stranka u poslovnim knjigama izvršila međusobno zatvaranje potraživanja i obveza na kontima 12802 – *Ostala kratkoročna potraživanja po osnovi članarina* i 32802 – *Ostale kratkoročne obveze po osnovi članarina*.

19. NARODNI DEMOKRATSKI POKRET (Kod 1718)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Narodni demokratski pokret se financirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	7.876,00	2,22
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	28.770,00	8,12
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	3.000,00	0,85
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	16.801,00	4,74
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	297.810,00	84,07
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	354.257,00	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	354.257,00	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Narodni demokratski pokret prekršio odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 8. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Narodni demokratski pokret Program utroška sredstava nije sačinio na način kojim bi se osigurala potpuna transparentnost planiranog trošenja sredstava, financijska sredstva u iznosu od 75.384,67 KM je utrošio mimo svog programa utroška sredstava, te nije utvrđeno je li za nabavu goriva u vrijednosti od 3.367,61 KM izvršena za potrebe ove političke stranke, čime su prekršene odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka

(1) Narodni demokratski pokret je u godišnjem financijskom izvještaju iskazao ukupne troškove u iznosu od 227.062,00 KM. U svom programu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 253.900,00 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je utvrdila da Program utroška sredstava nije sačinjen na način kojim bi se osigurala potpuna transparentnost planiranog trošenja sredstava, odnosno nije dovoljno analitičan.

Stranka je troškove goriva i energije planirala u iznosu od 62.000,00 KM bez navođenja koliko sredstava planira utrošiti za gorivo, a koliko za električnu energiju. Isto tako, troškove knjigovodstvenih usluga planirala je u okviru troškova ostalih neproizvodnih usluga.

Politička stranka je financijska sredstva utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, kako slijedi:

- Stranka je prekoračila planirane troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 70.063,00 KM. U godišnjem financijskom izvještaju politička stranka je iskazala troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 95.063,00 KM, dok je u Programu utroška sredstava planirala ove troškove u iznosu od 25.000,00 KM.

- U Programu utroška sredstava stranka nije planirala troškove sudskih i dr. sporova i kazne SIP-a, a ostvarila ih je u iznosu od 4.004,50 KM.

Stranka nije planirala ni ostale nematerijalne troškove, utrošenu vodu i ostale rashode. U godišnjem financijskom izvještaju stranka je ostale nematerijalne troškove iskazala u iznosu od 424,00 KM, utrošenu vodu u iznosu od 260,00 KM, a ostale rashode u iznosu od 633,17 KM.

- (2) Uvidom u račun pravne osobe „Nestro Petrol“ a. d., Banja Luka br. 2-5123/2021 od 28. 02. 2021. godine u iznosu od 3.367,61 KM, utvrđeno je da na računu nisu navedeni podatci o vozilu, odnosno registracijskoj oznaci vozila. Na računu je samo naveden tip vozila: ostala vozila.

Uvidom u specifikaciju računa utvrđeno je da je gorivo točeno u Brodu – BP Doboj 2 u razdoblju od 16. 02. 2021. godine do 28. 02. 2021. godine i u količinama od 15 litara do 448 litara. Tako je dana 17. 02. 2021. godine izdano gorivo u količinama: 15,08 litara, 118,92 litara, 488,98 litara i 187,57 litara.

S obzirom na to da na računu nisu navedeni podatci o vozilu, odnosno registarskoj oznaci vozila kojem je izdano gorivo, te da stranka nije dostavila podatke o vozilu niti je račun ovjeren od strane korisnika, nije moguće utvrditi u koju svrhu je utrošeno gorivo, tj. u koju svrhu su utrošena financijska sredstva stranke.

- b) Politička stranka je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) i članka 8. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Politička stranka nije u godišnjem financijskom izvještaju prijavila nenovčanu donaciju po osnovi otpisa obveza prema dobavljaču, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Uvidom u poslovne knjige, utvrđeno je da je politička stranka ostvarila prihode od otpisa obveza iz kupoprodajnih odnosa prema dobavljaču N. I. G. D. „Dnevne nezavisne novine“ d. o. o., Banja Luka u iznosu od 1.755,00 KM. Uvidom u knjižnu obavijest 72-11/2021 od 02. 04. 2021. godine, utvrđeno je da je otpisana obveza po fakturi broj 70-3731/2020 od 06. 11. 2020. godine, koju je stranka uredno evidentirala u svojim poslovnim knjigama u 2020. godini. Također, na temelju dokumentacije koju je dostavio dobavljač N. I. G. D. „Dnevne nezavisne novine“ d. o. o., Banja Luka, utvrđeno je da je i u poslovnim knjigama dobavljača evidentirano potraživanje od Narodnog demokratskog pokreta na dan 31. 12. 2020. godine po osnovi navedene fakture, te da je obveza u iznosu od 1.755,00 KM isknjižena 02. 04. 2021. godine uz napomenu da se otpis vrši zbog greške u nazivu kupca. Dobavljač N. I. G. D. „Dnevne nezavisne novine“ d. o. o., Banja Luka nije dostavio obrazloženje niti dokaze kako bi potkrijepio navod da je stranku oslobodio plaćanja zbog greške u fakturi, odnosno da je izvršio fakturiranje robe drugom komitentu.

Imajući u vidu da politička stranka nije imala obvezu platiti fakturu, a da u tijeku obavljanja pregleda nije dokazala da je prihod po osnovi otpisa obveze nastao kao rezultat knjigovodstvene greške, ostvarila je nenovčanu donaciju pravne osobe N. I. G. D. „Dnevne nezavisne novine“ d. o. o., Banja Luka u iznosu od 1.755,00 KM, koju je u skladu sa Zakonom o financiranju političkih stranaka i Pravilnikom o godišnjim financijskim izvještajima političkih stranaka imala obvezu prijaviti u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu.

S obzirom na to da je pravna osoba N. I. G. D. „Dnevne nezavisne novine“ d. o. o., Banja Luka u tijeku 2021. godine imala zaključen Ugovor s Ministarstvom prosvjete i kulture Republike

Srpske o javnoj nabavi ukupne vrijednosti 10.266,75 KM, politička stranka je prekršila i odredbe članka 8. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- c) Narodni demokratski pokret nije uspostavio potpune, točne i pravovremene evidencije o svojim prihodima, rashodima i obvezama, pomoćnu knjigu blagajne nije vodio na pravilan način, te obrasce godišnjeg financijskog izvještaja nije popunio u skladu s Pravilnikom, čime je prekršio odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Narodni demokratski pokret nije vodio pravilne evidencije o prihodima, te ih je u godišnjem financijskom izvještaju iskazao suprotno odredbama članka 13. i članka 19. Pravilnika.

- Kontrolom iskazanih podataka o prihodima iz proračuna utvrđeno je da politička stranka nije pravilno evidentirala i iskazala podatke o prihodima iz proračuna, odnosno povrat pristojbe za ovjeru sudjelovanja na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 2.700,00 KM pogrešno je iskazala kao prihode iz proračuna Republike Srpske.
- Stranka je povrat pristojbe za ovjeru sudjelovanja na Lokalnim izborima u Mostaru 2020. godine u iznosu od 100,00 KM iskazala kao prihode od članarine, čime je prihode od članarine iskazala u većem iznosu za 100,00 KM u odnosu na ostvarene.

(2) Stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala prihode po osnovi nenovčanih donacija, te u Obrascima 3 (*Izvori financiranja*) i 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg financijskog izvještaja nije iskazala točne podatke o nenovčanim donacijama i donatorima, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

- Pregledom knjigovodstvenih evidencija političke stranke utvrđeno je da stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala prihode od nenovčanih donacija po osnovi besplatnog korištenja poslovnih prostora koji su, prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja i izjava fizičkih osoba, iznosili 16.081,00 KM.
- Prema podacima iz poslovnih knjiga, politička stranka je ostvarila prihode po osnovi otpisa obveza iz kupoprodajnih odnosa prema dobavljaču N. I. G. D. „Dnevne nezavisne novine“ d. o. o., Banja Luka u iznosu od 1.755,00 KM. Uvidom u knjižnu obavijest broj 72-11/2021 od 02. 04. 2021. godine utvrđeno je da je otpisana obveza po fakturi broj 70-3731/2020 od 06. 11. 2020. godine, koju je stranka uredno evidentirala u svojim poslovnim knjigama u 2020. godini. Stranka nije u obrascima godišnjeg financijskog izvještaja iskazala prihode po osnovi nenovčane donacije u iznosu od 1.755,00 KM.
- Uvidom u izjave koje je dostavila politička stranka, utvrđeno je da podatci koje je stranka navela o donatorima ne odgovaraju podacima iz izjava. Naime, prema Izjavi od 21. 03. 2022. godine, politička stranka je bez naknade koristila prostorije kuće u Tesliću u vlasništvu fizičke osobe Aleksandra Pavličevića. Stranka je, međutim, u godišnjem financijskom izvještaju navela da je donator Aleksandra Pavlović. Također, stranka je u Obrascu 3-e iskazala nenovčanu donaciju fizičke osobe Velibora Mikića, dok je u izjavi navedeno da je fizička osoba Velibor Mikać ustupio vlastite prostorije bez naknade stranci.

(3) Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije utvrđeno je da stranka nije uspostavila potpune i točne evidencije o rashodima, te ih nije točno iskazala u godišnjem financijskom izvještaju u Obrascima 4 (*Rashodi političke*

stranke) i 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*), čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- Politička stranka je u Obrascu 4.1 iskazala troškove odvjetničkih usluga i sudske troškove u iznosu od 5.604,00 KM. Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da stranka ostvarila troškove sudskih i dr. sporova i kazne SIP-a u iznosu od 4.004,50 KM, te izdatke za humanitarne i kulturne namjene i pomoć u iznosu od 1.600,00 KM.
- Stranka je troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 4.800,00 KM iskazala kao troškove neproizvodnih usluga.
- Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je politička stranka preplate s analitičkih kartica dobavljača u ukupnom iznosu od 633,17 KM isknjižila na teret konta 5699 – *Ostali rashodi*.
- Narodni demokratski pokret troškove zakupa poslovnih prostora ne evidentira u trenutku nastanka, već u trenutku plaćanja obveze, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode i obveze za 29 organizacijskih dijelova stranke.

U godišnjem financijskom izvještaju Narodni demokratski pokret je iskazao troškove poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 95.063,00 KM. Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora evidentirani u ukupnom iznosu od 78.261,98 KM, a da stranka troškove zakupa poslovnih prostorija koje je stranka koristila bez naknade, procijenjene vrijednosti 16.801,00 KM nije evidentirala.

Također, uvidom u izvode s transakcijskog računa utvrđeno je da je stranka plaćala obveze po osnovi zakupa poslovnih prostora iz 2020. godine i proknjižila ih kao troškove tekućeg razdoblja, na kontu troškova zakupa u ukupnom iznosu od 22.618,30 KM. S druge strane, stranka nije evidentirala troškove zakupa za prosinac 2021. godine koji su iznosili 4.405,90 KM, niti je iskazala obveze prema zakupodavateljima.

Pored navedenog, utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem financijskom izvještaju troškove zakupa poslovnog prostora u Derventi u iznosu od 351,00 KM za 2021. godinu, dok su oni prema podacima iz ugovora iznosili 412,80 KM.

- (4) Narodni demokratski pokret u svojim poslovnim knjigama ne vodi evidencije o obvezama prema dobavljačima po osnovi zakupa poslovnih prostorija.

Kontrolom troškova zakupa poslovnih prostorija koje koristi politička stranka utvrđeno je da nisu iskazane obveze prema zakupodavateljima-fizičkim osobama po osnovi zakupa za prosinac 2021. godine. Također, stranka u svojim poslovnim knjigama nije iskazala podatke o stanju obveza niti potraživanja za uplaćene avanse po osnovi zakupa ureda prema Općini Srbac. Prema podacima koje je dostavila Općina Srbac, stranka na dan 31. 12. 2021. godine ima preplatu u iznosu od 197,20 KM.

U glavnoj knjizi politička stranka iskazuje preplate na analitičkim karticama kod osam (8) dobavljača u ukupnom iznosu od 1.167,30 KM, od čega se dio odnosi na preplate po početnom stanju na dan 01. 01. 2021. godine.

Navedeno ukazuje na to da politička stranka nema potpune i pravilne evidencije o svojim rashodima i obvezama.

(5) Pregledom su utvrđeni nedostaci kod računa dobavljača, koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. Također je utvrđeno da računi nisu ovjereni i odobreni za knjiženje niti plaćanje, što ukazuje na to da stranka nema uspostavljene interne kontrole.

- Račun pravne osobe „Nestro Petrol“ a. d., Banja Luka, broj 2-5123/2021 od 28. 02. 2021. godine za ispostavljeno gorivo u iznosu od 3.367,61 KM nije ovjeren za knjiženje niti plaćanje od strane odgovorne osobe političke stranke. Također, na računu nisu navedeni podatci o vozilu – registracijska oznaka, a točno je gorivo u količinama od 15 l do 448 l. Na računu je samo naveden tip vozila: ostala vozila.
- Računi dobavljača „Gas Petrol“ d. o. o., Mrkonjić Grad za gorivo, računi za propagandni materijal, troškovi osiguranja i dr., koje je stranka dostavila u tijeku obavljanja pregleda, nisu ovjereni potpisom ovlaštene osobe političke stranke za knjiženje i plaćanje.

(6) Uvidom u presliku dnevnika blagajne broj 139 od 11. 09. 2021. godine, br. 140 od 12. 09. 2021. godine i broj 175 od 03. 11. 2021. godine utvrđeno je da dnevnicima blagajne nisu potpisani od strane blagajnika. Također, na nalogima isplate nije navedeno ime osobe kojoj su isplaćena sredstva, niti su oni potpisani od strane blagajnika. Nalog isplate broj 137 od 12. 09. 2021. godine nije potpisan od strane osobe kojoj je novac isplaćen. Računi na temelju kojih su isplaćena sredstva iz blagajne, također, nisu ovjereni od strane ovlaštene osobe za isplatu.

(7) Uvidom u dostavljene potvrde o primljenim priložima od fizičkih osoba utvrđeno je da na potvdama nije navedena adresa i broj osobnog dokumenta fizičkih osoba, što je suprotno odredbama članka 6. Pravilnika. Na potvdama su utvrđene i tehničke greške u datumima izdavanja potvrda.

Isto tako, uvidom u izdanu potvrdu o prilogu primljenom od pravne osobe, utvrđeno je da u potvrdi nije naveden točan naziv donatora.

20. UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH (Kod 1989)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Unija socijaldemokrata BH se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	29.302,21	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	29.302,21	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	29.302,21	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Unija socijaldemokrata BH prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 8. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Unija socijaldemokrata BH je financijska sredstva stranke u iznosu od 3.403,80 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 24.801,59 KM.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, Unija socijaldemokrata BH planirala je rashode u ukupnom iznosu od 30.026,00 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu i podataka iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je stranka rashode ostvarila u većem iznosu u odnosu na planirane, kako slijedi:

- Planirane troškove platnog prometa stranka je prekoračila za 403,80 KM. Troškove platnog prometa stranka je planirala u iznosu od 120,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 523,80 KM.
- Stranka nije planirala troškove pristojbe, novčanih kazni i sl., a ostvarila ih je u iznosu od 3.000,00 KM.

b) Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja utvrđeno je da je Unija socijaldemokrata BH primila nenovčanu donaciju Općine Centar u iznosu od 3.300,00 KM, čime je prekršila odredbu članka 8. stavak (1) točka a) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Uvidom u dostavljene račune Općine Centar Sarajevo broj 5001-10/20 od 20. 10. 2020. godine i broj 5002-10/20-1 od 20. 10. 2020. godine, utvrđeno je da je stranka oslobođena plaćanja naknade za korištenje javne površine za postavljanje info-stola i transparenta u razdoblju izborne kampanje 2020. godine u ukupnom iznosu od 3.300,00 KM, čime je ostvarila prihod u iznosu od 3.300,00 KM.

Unija socijaldemokrata BH je troškove naknade za korištenje javne površine za postavljanje info-stola i transparenta u 2020. godini evidentirala i iskazala u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu samo u vrijednosti PDV-a u ukupnom iznosu od 391,00 KM.

c) Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg financijskog izvještaja, utvrđeno je da Unija socijaldemokrata BH nije vodila pravilne, pravovremene i potpune evidencije o prihodima i rashodima, obrasce godišnjeg financijskog izvještaja nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika i nije dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Unija socijaldemokrata BH u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg financijskog izvještaja nije iskazala transakcijski račun broj 199499004962212, dok je transakcijski račun broj 1994990031155931 iskazala dva puta s dva različita prometa, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

Unija socijaldemokrata BH je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala transakcijski račun broj 1994990031155931 otvoren kod *Sparkasse* banke sa sljedećim prometom:

početno stanje u iznosu od 16.235,94 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 29.652,21 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 24.893,32 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 20.994,83 KM, što odgovara podacima iz izvoda s transakcijskog računa.

Stranka je za transakcijski račun broj 1994990031155931 otvoren kod *Sparkasse* banke iskazala i sljedeći promet: početno stanje u iznosu od 371,67 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 1.050,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 1.352,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 69,67 KM. Navedeni promet odgovara podacima o prometu ostvarenom putem transakcijskog računa broj 199499004962212.

- (2) U Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg financijskog izvještaja stranka je iskazala nenovčanu donaciju po osnovi besplatnog korištenja poslovnog prostora u vlasništvu Općine Novi Grad Sarajevo u iznosu od 0,00 KM, te je iskazala datum primljenog poklona 01. 01. 2019. godine. Stranka je imala obvezu procijeniti vrijednost nenovčane donacije, te je evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu. S obzirom na to da nije iskazala stvarnu vrijednost nenovčane donacije, stranka je i ukupne prihode iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

Unija socijaldemokrata BH u godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala ni troškove zakupnine poslovnog prostora, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- (3) Unija socijaldemokrata BH je u Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala prihode iz proračuna Bosne i Hercegovine u iznosu za 1.000,00 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa političke stranke utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 1.000,00 KM uplaćena s računa Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, odnosno da je izvršen povrat uplaćene pristojbe za ovjeru sudjelovanja političke stranke na Lokalnim izborima 2020. godine. S obzirom na to da je riječ o povratu pristojbe, koja je na račun stranke uplaćena 16. 03. 2021. godine, stranka je navedena sredstva trebala iskazati u Obrascu 3 (*Izvori financiranja*) kao ostali prihod.

- (4) Stranka je rashode po osnovi računa iz 2020. godine, koje je platila u tijeku 2021. godine, u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju iskazala kao rashode 2021. godine, što ukazuje na to da poslovne knjige ne vodi u skladu s računovodstvenim propisima.

Također, stranka u godišnjem financijskom izvještaju nije evidentirala troškove naknade u iznosu od 3.300,00 KM, odnosno nenovčanu donaciju Općine Centar Sarajevo u iznosu od 3.300,00 KM, čime je prekršila odredbe članka 13., članka 18, članka 21. i članka 22. Pravilnika.

Uvidom u račune Općine Centar Sarajevo broj 5001-10/20 od 20. 10. 2020. godine i broj 5002-10/20-1 od 20. 10. 2020. godine, utvrđeno je da je Unija socijaldemokrata BH troškove naknade za korištenje javne površine za postavljanje info-stola i transparenta u 2020. godini evidentirala i iskazala u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu kao ostale rashode u ukupnom iznosu od 391,00 KM. Također, utvrđeno je da je stranka bila oslobođena plaćanja naknade u vrijednosti od 3.300,00 KM, te da je imala obvezu platiti samo PDV na vrijednost naknade.

- (5) Unija socijaldemokrata BH nije na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Naime, Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je dana 06. 09. 2022. godine stranci uputilo Zahtjev za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2021. godinu u kojem je zatražilo da dostavi Bruto bilancu na dan 31. 12. 2021. godine i glavnu knjigu s potpunim analitičkim evidencijama za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine. S obzirom na to da je politička stranka umjesto glavne knjige za 2021. godinu dostavila dnevnik razdoblja i dnevnik naloga, Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je dana 24. 02. 2023. godine stranci uputilo Zahtjev za dostavljanje dokumentacije za 2021. godinu u kojem je zatražilo da dostavi glavnu knjigu s kompletnim analitičkim evidencijama za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, te presliku Završnog računa za 2021. godinu.

U ostavljenom roku, politička stranka nije dostavila glavnu knjigu s kompletnim analitičkim evidencijama za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, niti presliku Završnog računa za 2021. godinu.

Napominjemo da je politička stranka 05. 04. 2023. godine Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine ponovno dostavila dnevnik naloga i dnevnik razdoblja, tj. naloge za knjiženje za 2021. godinu.

21. NARODNA PARTIJA SRPSKE (Kod 3035)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Narodna partija Srpske se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	3.300,00	3,28
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	82.107,03	81,50
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	15.332,84	15,22
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	100.739,87	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	100.739,87	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Narodna partija Srpske prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Narodna partija Srpske je sredstva u iznosu od 89.910,13 KM utrošila bez Programa utroška sredstava, dok je za sredstva u iznosu od 18.089,08 KM utvrđeno da nisu utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva ove političke stranke.

U godišnjem finansijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, politička stranka je iskazala troškove u iznosu od 89.910,13 KM.

- (1) U postupku pregleda finansijskog izvještaja od Narodne partije Srpske je, aktom Središnjeg izbornog povjerenstva BiH broj 03-07-6-426-3/22 od 19. 08. 2022. godine, zatraženo da dostavi Program utroška sredstava za 2021. godinu.

Politička stranka nije postupila po navedenom zahtjevu, odnosno nije dostavila Program utroška sredstava za 2021. godinu, pa je zaključeno da je sredstva u iznosu od 89.910,13 KM utrošila bez Programa utroška.

- (2) U finansijskom izvještaju politička stranka je prijavila troškove kampanje u iznosu od 14.460,36 KM.

Uvidom u račune dobavljača utvrđeno je da je politička stranka u mjesecu listopadu 2021. godine za kampanju utrošila sredstva u iznosu od 18.089,08 KM.

Na temelju fakturiranog promotivnog materijala i fakturiranog zakupa za reklamnu kampanju, utvrđeno je da oni nisu korišteni za aktivnosti Narodne partije Srpske, niti za ostvarivanje ciljeva ove političke stranke.

- Na računu broj U903/21 od 18. 10. 2021. godine Narodnoj partiji Srpske je od strane pravne osobe „Nova oprema“ d. o. o., Banja Luka fakturirana usluga u iznosu od 4.095,00 KM, pod nazivom „kampanja: osnivačka skupština“.

S obzirom na to da je Narodna partija Srpske u registar političkih organizacija upisana Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci, broj Rp-4/20 od 15. 12. 2020. godine, a upisu u sudski registar je, u skladu s odredbama iz članka 13. i članka 16. Zakona o političkim organizacijama („Službeni glasnik RS“, broj 15/96 i 17/02), prethodilo održavanje osnivačke skupštine, nedvosmisleno je utvrđeno da navedeni trošak nije nastao za obavljanje aktivnosti ove političke stranke.

- Narodna partija Srpske nije 2021. godine sudjelovala na prijevremenim izborima za organe vlasti, pa, prema tome, toškovi nabave promotivnog materijala (plakata, letaka i bilborda), kao i zakup reklamnog prostora, u ukupnom iznosu od 13.994,08 KM, nisu nastali za ostvarivanje njenih ciljeva.

- b) Politička stranka nije uspostavila evidenciju o nenovčanoj donaciji, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Aneksom ugovora o zakupu poslovnog prostora, koji je Narodna partija Srpske 01. 10. 2021. godine zaključila sa svojim zakupodavateljem, pravnom osobom *DDE Export* d. o. o., Banja Luka, zakupodavatelj je političkoj stranci dao donaciju u vidu besplatnog korištenja poslovnog prostora, površine 170 m², u razdoblju od 01. 10. do 31. 10. 2021. godine.

Na temelju ugovora o zakupu ovog prostora koji je politička stranka 01. 07. 2021. godine zaključila s istim zakupodavateljem, po cijeni zakupa od 3.000,00 KM mjesečno, utvrđeno je da je donacija Narodnoj partiji Srpske, u vidu besplatnog korištenja poslovnog prostora u mjesecu listopadu, iznosila 3.000,00 KM.

U skladu s odredbama iz članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka, Narodna partija Srpske bila je obvezna ovu nenovčanu donaciju evidentirati u poslovnim knjigama i prijaviti u financijskom izvještaju.

c) Pregledom financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i financijske dokumentacije, utvrđeno je da Narodna partija Srpske poslovne knjige nije vodila u skladu s računovodstvenim propisima i odredbama članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka. Stranka nije uspostavila pravilne i potpune evidencije o prihodima, rashodima i obvezama, te financijski izvještaj nije popunila na način kako je Središnje izborno povjerenstvo BiH propisalo Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (1) i stavak (4) istog zakona.

(1) Politička stranka u svojim poslovnim knjigama i financijskom izvještaju nije evidentirala nenovčanu donaciju pravne osobe u iznosu od 3.000,00 KM, kao što je navedeno u nalazu pod b), čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

(2) U poslovnim knjigama politička stranka je evidentirala prihod iz proračuna u iznosu od 14.352,84 KM, a u financijskom izvještaju koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, prijavila je prihod iz proračuna u iznosu od 15.332,84 KM.

Na temelju izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da su političkoj stranci isplaćena sredstva iz proračuna, u iznosu od 20.939,87 KM. Ta sredstva politička stranka je u financijskom izvještaju prijavila kao prihod iz proračuna u iznosu od 15.332,84 KM i donaciju organizacijskog dijela Saveza nezavisnih socijaldemokrata u Brčko distriktu BiH, u iznosu od 5.607,03 KM.

- Uvidom u revizijske dokaze pribavljene od Narodne skupštine Republike Srpske, utvrđeno je da su Narodnoj partiji Srpske uplaćena sredstva u iznosu od 15.332,84 KM, koja su iz proračuna izdvojena za pokriće troškova rada poslanika u Narodnoj skupštini Republike Srpske: Darka Banjca, Dike Cvjetinovića, Željka Babića i Dragana Galića.

- Iz proračuna Brčko distrikta BiH, sredstva u iznosu od 5.607,03 KM, prema podacima Skupštine Brčko distrikta BiH izdvojena su za pokriće troškova rada poslanika u Skupštini Brčko distrikta BiH Đorđa Popovića. Direkcija za financije Brčko distrikta BiH ta sredstva je isplatila Savezu nezavisnih socijaldemokrata, skupa sa sredstvima namijenjenim klubu zastupnika SNSD – DEMOS i nezavisnom zastupniku Đorđu Popoviću. Savez nezavisnih socijaldemokrata izvršio je prijenos sredstava izdvojenih za Đorđa Popovića sa svog računa na račun Narodne partije Srpske.

S obzirom na to da Narodna partija Srpske nije sudjelovala na izborima i nije imala osvojene mandate, sredstva koja su joj iz proračuna isplaćena za pokriće troškova rada nezavisnih poslanika u klubu poslanika u Narodnoj skupštini Republike Srpske i nezavisnog zastupnika u Skupštini Brčko distrikta BiH, predstavljaju donacije tih poslanika, odnosno zasupnika, a ne proračunski prihod.

(3) Politička stranka je u poslovnim knjigama evidentirala prihod od članarine u iznosu od 3.300,00 KM, te ga je u istom iznosu prijavila i u financijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa stranke utvrđeno je da su joj po osnovi članarina uplaćena sredstva u iznosu od 3.600,00 KM i to: jednokratna uplata Božidara Nikoletića u iznosu od 3.000,00 KM i šest uplata Nevena Bućana u iznosima po 100,00 KM.

Pored navedenog, utvrđeno ja da je politička stranka članarinu Božidara Nikoletića u finansijskom izvještaju prijavila kao prilog u iznosu od 3.000,00 KM, a prilog Željka Radonjića, u iznosu od 3.000,00 KM, prijavila je kao članarinu.

- (4) Narodna partija Srpske nije uspostavila potpune i točne evidencije o troškovima zakupnine poslovnih prostora, te drugim troškovima proisteklim korištenjem prostora.

U poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju politička stranka je evidentirala troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 25.200,00 KM. Prema zaključenim ugovorima o zakupu poslovnih prostora, zakupnina je iznosila 28.350,00 KM.

- Pregledom finansijskog izvještaja utvrđeno je da politička stranka nije evidentirala zakupninu poslovnog prostora u Banjoj Luci za mjesec listopad, u iznosu od 3.000,00 KM.
- Zakupninu poslovnog prostora u Brčko distriktu BiH, koja je prema ugovoru o zakupu iznosila 3.200,00 KM, politička stranka je evidentirala u iznosu od 3.600,00 KM. Trošak zakupnine prostora u Ugljeviku stranka je evidentirala u iznosu od 1.400,00 KM, iako je zakupnina ugovorena u iznosu od 1.800,00 KM. Za korištenje poslovnog prostora u Loparama politička stranka je prijavila trošak zakupnine u iznosu od 1.000,00 KM, a prema ugovoru o zakupu zakupnina je utvrđena u iznosu od 1.500,00 KM. Zakupninu poslovnog prostora u Šekovićima, koja je prema ugovoru o zakupu iznosila 1.050,00 KM, politička stranka je evidentirala kao trošak u iznosu od 1.400,00 KM.
- Politička stranka nije evidentirala, niti prijavila u finansijskom izvještaju trošak električne energije i trošak komunalnih usluga koji su nastali korištenjem poslovnih prostora od strane njenih organizacijskih dijelova u Banjoj Luci, Šekovićima i Loparama.
Uvidom u ugovore o zakupu utvrđeno je da se Narodna partija Srpske obvezuje uredno plaćati sve komunalne naknade za korištenje poslovnih prostora (grijanje, električnu energiju, komunalne usluge, telefon).

- (5) Politička stranka nije uspostavila potpunu evidenciju o svojim obvezama. U poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nisu iskazane obveze prema dobavljačima za isporučenu električnu energiju i pružene komunalne usluge organizacijskim dijelovima stranke u Banjoj Luci, Šekovićima i Loparama.

22. LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 1728)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Liberalna stranka Bosne i Hercegovine se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	1.500,00	1,28
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	115.589,89	98,72
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	117.089,89	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	117.089,89	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Liberalna stranka Bosne i Hercegovine prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Liberalna stranka Bosne i Hercegovine Program utroška sredstava nije sačinila na način kojim bi se osigurala transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i usporedba ostvarenih troškova s planiranim, te je financijska sredstva stranke u iznosu od 29.019,58 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Liberalna stranka Bosne i Hercegovine je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 119.366,64 KM.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, Liberalna stranka Bosne i Hercegovine planirala je rashode u ukupnom iznosu od 116.232,24 KM, i to: 1) troškove platnog prometa u iznosu od 2.000,00 KM, 2) troškove električne energije u iznosu od 3.000,00 KM, 3) telefonske troškove i PTT usluge u iznosu od 5.000,00 KM, 4) troškove plaća za uposlene u iznosu od 25.000,00 KM, 5) troškove za topli obrok, prijevoz, dnevnice i sl. u iznosu od 8.000,00 KM, 6) troškove goriva i maziva u iznosu od 20.000,00 KM, 7) troškove servisiranja i održavanja vozila u iznosu od 5.000,00 KM, 8) otpлата dugovanja iz prethodnih godina u iznosu od 5.000,00 KM, 9) humanitarne rashode u iznosu od 15.000,00 KM, 10) troškove ureda (zakup, repromaterijal) u iznosu od 5.000,00 KM, 11) ugovore od djelu u iznosu od 5.000,00 KM, 12) ostale nepredviđene troškove u iznosu od 3.232,24 KM i 13) doprinose i porez u iznosu od 15.000,00 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu i podataka iz financijskog izvještaja, utvrđeno je da program nije sačinjen na način kojim bi se osigurala transparentnost planiranog

trošenja sredstava, kao i usporedba ostvarenih troškova s planiranim. Stranka je u okviru Programa utroška za 2021. godinu planirala i sredstva u iznosu od 5.000,00 KM za otplatu dugovanja iz prethodnih godina, što nije trebalo biti obuhvaćeno navedenim programom. Naime, plaćanje dugovanja iz ranijeg razdoblja ne treba biti obuhvaćeno Programom utroška sredstava u tekućoj godini, jer su bila planirana i realizirana kao trošak u ranijim godinama, kada je političkoj stranci pružena usluga ili je politička stranka izvršila nabavu materijala.

Isto tako, utvrđeno je da politička stranka nije planirala sve rashode, dok je pojedine rashode ostvarila u većem iznosu u odnosu na planirane.

Politička stranka nije planirala troškove knjigovodstvenih usluga, troškove ugostiteljskih usluga, troškove usluga, ostale nematerijalne troškove, troškove reprezentacije, ostale rashode – poklone i usluge volontera.

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 8.443,71 KM, i to: troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 1.076,40 KM, troškove ugostiteljskih usluga u iznosu od 598,10 KM, troškove usluga u iznosu od 98,60 KM, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 3.500,00 KM, troškove reprezentacije i ostale rashode – poklone u ukupnom iznosu od 2.270,61 KM i usluge volontera u iznosu od 900,00 KM.

Također, utvrđeno je da je stranka prekoračila planirane troškove plaća za uposlene, humanitarne rashode – troškove novčane pomoći, troškove električne energije i ostale rashode – novčane kazne za ukupno 20.577,87 KM, kako slijedi:

- Stranka je planirala troškove plaća za uposlene u iznosu od 25.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 31.875,69 KM, što je za 6.875,69 KM više u odnosu na planirane;
- Stranka je humanitarne rashode – troškove novčane pomoći planirala u iznosu od 15.000,00 KM, dok ih je ostvarila u iznosu od 23.630,00 KM, što je za 8.630,00 KM više u odnosu na plan;
- U Programu utroška sredstava za 2021. godinu Liberalna stranka Bosne i Hercegovine je troškove električne energije planirala u iznosu od 3.000,00 KM, dok ih je ostvarila u iznosu od 4.802,42 KM; i
- Ostale rashode – novčane kazne stranka je prekoračila za 3.267,76 KM. U Programu utroška sredstava stranka je planirala ostale nepredviđene troškove u iznosu od 3.232,24 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 6.500,00 KM.

b) Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg financijskog izvještaja, utvrđeno je da Liberalna stranka Bosne i Hercegovine nije vodila pravilne, pravovremene i potpune evidencije rashoda i obveza, obrasce godišnjeg financijskog izvještaja nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika i nije dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja utvrđeno je da stranka nije vodila pravilne i pravovremene evidencije o svojim rashodima, niti ih je pravilno iskazala u godišnjem financijskom izvještaju, čime su prekršeni računovodstveni propisi i odredbe članka 21., članka 22. i članka 23. Pravilnika.

Također, dio troškova plaćen je samo na temelju odluka, iz kojih nije moguće nedvojbeno i vjerodostojno utvrditi vrstu i opseg nastale promjene, karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

- Liberalna stranka Bosne i Hercegovine je u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg financijskog izvještaja troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 365,04 KM iskazala kao troškove ostalih zakupnina.
- Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da stranka nije evidentirala troškove električne energije za prosinac 2021. godine, a samim time, nije ih iskazala ni u godišnjem financijskom izvještaju.
- Politička stranka je u poslovnim knjigama iskazala troškove goriva u iznosu od 3.743,02 KM. Uvidom u dokumentaciju koju je dostavio dobavljač *TZS Oil* Goražde, analitičke kartice i račune, utvrđeno je da stranka u poslovnim knjigama nije proknjižila račun za gorivo broj V-952/21 od 30. 11. 2021. godine u iznosu od 591,85 KM, čime je troškove goriva iskazala u manjem iznosu u odnosu na stvarne.
- Stranka je u okviru troškova reprezentacije iskazala i ostale rashode – poklone u iznosu od 1.783,80 KM.

Uvidom u dokumentaciju, utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 500,00 KM isplaćena gotovinski iz blagajne stranke na temelju Odluke predsjednice stranke broj 01-1-3-B-5/21 od 05. 03. 2021. godine. U navedenoj se odluci navodi da se odobravaju sredstva povodom Dana žena u svrhu proslave. Stranka je troškove iskazala u iznosu isplaćenih sredstava, a bez računa.

Također, uvidom u poslovne knjige, analitičku karticu konta obveze prema dobavljaču „OR Zlatara S“ Goražde i analitičku karticu konta 40805 – *Ostali rashodi –pokloni*, utvrđeno je da je stranka evidentirala i tri računa iz 2020. godine u ukupnom iznosu od 870,00 KM.

- Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 500,00 KM isplaćena predsjednici stranke gotovinski, putem blagajne dana 08. 06. 2021. godine. Sredstva su isplaćena na temelju Odluke predsjednice stranke broj 01-1-6-B-30/21 od 08. 06. 2021. godine u kojoj je navedeno da se sredstva isplaćuju za službeno putovanje predsjednice stranke u Budvu, Crna Gora, na poziv Liberala Crne Gore. Stranka je ove troškove evidentirala na kontu 4108 – *Usluge volontera* u iznosu isplaćenih sredstava, a bez druge prateće dokumentacije, kao što su nalog za službeni put i računi.

Stranka je troškove isplate volonterima u iznosu od 400,00 KM i isplatu predsjednici stranke u iznosu od 500,00 KM u poslovnim knjigama evidentirala na kontu 4108 – *Usluge volontera*, te umjesto u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) iskazala u Obrascu 4.2 (*Troškovi propagande*) godišnjeg financijskog izvještaja.

- Politička stranka je na analitičkom kontu 4014 – *Usluge po ugovoru AUG-neto* evidentirala troškove naknada isplaćenih fizičkim osobama u ukupnom iznosu od 15.918,00 KM. Trošak je ukalkuliran 31. 12. 2021. godine u jednom iznosu, a na temelju prethodno evidentiranih isplata na analitičkim kontima obveza 30101-30109 (*Obaveze po AUG*).

Kontrolom dostavljenih odluka o isplatama sredstava fizičkim osobama koje je stranka evidentirala na kontima 30101 – 30109, utvrđeno je da su isplate vršene za različite vrste usluga, i to samo na temelju odluka, a bez zaključenih ugovora o djelu i pojedinačnih izvještaja o izvršenom poslu. Također, utvrđeno je da troškovi nisu evidentirani u trenutku kada su izvršene isplate, obračun poreza na dohodak i pripadajućih doprinosa na isplaćena sredstva nije izvršen u trenutku isplate, niti su oni plaćeni tijekom 2021. godine.

1. Uvidom u dostavljene odluke, utvrđeno je da je stranka dana 08. 06. 2021. godine isplatila sredstva u iznosu od 500,00 KM fizičkoj osobi Dženiti Hadžić za pripremu *lunch* paketa za druženje članova stranke u Goraždu, te dana 29. 11. 2021. godine sredstva u iznosu od 500,00 KM za pripremanje hrane za sudionike i prezentacije. Stranka je isplate evidentirala na dva različita konta i to na kontu 301017 – *AUG-Džafović Dženita* i kontu 301020 – *AUG-Hadžić Dženita*.
 2. Stranka je dana 21. 07. 2021. godine sredstva u iznosu od 400,00 KM isplatila fizičkoj osobi Arminu Žigi za servisiranje vozila.
 3. Dana 29. 07. 2021. godine isplaćena su sredstva u iznosu od 350,00 KM fizičkoj osobi Zoranu Sokoloviću za korištenje prostora za mjesec srpanj. Stranka nije dostavila ugovor o zakupu iz kojeg bi se moglo utvrditi koji prostor je stranka koristila, odnosno je li imala druge prostorije osim prostorija u Goraždu. Naime, prema podacima iz poslovnih knjiga – analitičke kartice troškova zakupnine i dokumentacije o korištenju poslovnih prostora, Liberalna stranka je koristila samo prostorije u Goraždu.
 4. Sredstva u ukupnom iznosu od 2.500,00 KM stranka je isplatila odvjetniku Elmiru Jahiću, i to: dana 20. 09. 2021. godine sredstva u iznosu od 1.000,00 KM, a dana 10. 11. 2021. godine sredstva u iznosu od 1.500,00 KM. Sredstva su isplaćena na temelju odluke predsjednice stranke u kojoj je navedeno da odvjetnik Elmir Jahić zastupa predsjednicu stranke.
 5. Dana 29. 11. 2021. godine fizičkoj osobi Elviru Hodi isplaćena su sredstva u iznosu od 500,00 KM. Uvidom u Odluku predsjednice stranke broj 01-1-11-O-61/21 od 26. 11. 2021. godine utvrđeno je da se sredstva isplaćuju za sudjelovanje na prezentaciji, i to u iznosu od 1.000,00 KM.
 6. Fizičkoj osobi Nedeljku Stefanoviću u tijeku 2021. godine isplaćena su sredstva u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM. Uvidom u Odluku predsjednice stranke broj 01-1-5-O-26/21 od 17. 05. 2021. godine utvrđeno je da se sredstva u iznosu od 500,00 KM odobravaju za zaključivanje ugovora o djelu za organizaciju stranačkog druženja i sastanaka u Višegradu. Sredstva za ovu namjenu isplaćena su putem transakcijskog računa stranke dana 21. 05. 2021. godine.
 7. Stranka je sredstva isplatila i sljedećim fizičkim osobama: Milanu Mačaru u iznosu od 300,00 KM za organizaciju stranačkog druženja i sastanaka u Novom Goraždu, Goranu Mašiću u iznosu od 250,00 KM za ličenje ureda, Maji Ćorić u iznosu od 200,00 KM za uslugu fotografiranja s druženja članova stranke u Višegradu i Novom Goraždu, Senadu Čelji u iznosu od 2.000,00 KM za održavanje trodnevne radionice na temu „Mladi u politici“ za sve članove stranke, i Adviji Halilović u iznosu od 1.000,00 KM za dekoraciju i pripremu skupa za članove i simpatizere stranke.
- (2) Liberalna stranka Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije na pravilan način popunila Obrazac 5 (*Obveze*) godišnjeg financijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.
- Stranka je u Obrascu 5 godišnjeg financijskog izvještaja iskazala obveze prema dobavljačima u ukupnom iznosu od 9.437,14 KM, bez navođenja podataka o svakom dobavljaču pojedinačno.
- Uvidom u poslovne knjige, utvrđeno je da stranka ima neizmirene obveze prema dobavljačima u ukupnom iznosu od 10.013,75 KM, kako slijedi: *BH Telecom* d. d. u

iznosu od 727,14 KM, „Biro tehnika“ d. o. o., Goražde u iznosu od 260,00 KM, „Centar za kulturu“ Goražde d. o. o. u iznosu od 234,00 KM, *CM-Cosmetics market* d. o. o., Vitez u iznosu od 413,80 KM, „Čojo“ TR Goražde u iznosu od 3.349,85 KM, *Drinex* d. o. o., Goražde u iznosu od 45,00 KM, „FMB Komerc“ d. o. o., Goražde u iznosu od 0,07 KM, „Foto Pršeš“ u iznosu od 257,30 KM, Grad Goražde za električnu energiju i zakupninu u ukupnom iznosu od 158,17 KM, „Inovest“ d. o. o., Goražde u iznosu od 1.248,00 KM, „Lelo“ Goražde u iznosu od 37,00 KM, „Markan“ d. o. o., Goražde u iznosu od 0,36 KM, „Novogradnja“ d. o. o., Goražde u iznosu od 1.331,66 KM, „Polokem-ading“ d. o. o., Goražde u iznosu od 850,35 KM i *TZS Oil* Goražde u iznosu od 1.101,05 KM.

Pored navedenog, utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama na analitičkim karticama konta obveza prema dobavljačima *Fortex*, „Turkiš“ TR Goražde, „Vizion“ d. o. o., Rogatica i „Dino Vektor“ iskazala preplatu u ukupnom iznosu od 612,61 KM, što upućuje na to da nema točne evidencije o svojim rashodima.

- Uvidom u Izvod otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine, utvrđeno je da podatci koje je stranka iskazala o svojim obvezama prema dobavljaču *TZS Oil* Goražde ne odgovaraju stvarnom stanju.

Politička stranka je u poslovnim knjigama iskazala obveze prema dobavljaču *TZS Oil* Goražde u iznosu od 1.101,05 KM. Prema podacima koje je dostavio dobavljač, obveze političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine iznosile su 1.692,90 KM.

- Politička stranka je u poslovnim knjigama iskazala obveze prema dobavljaču „Novogradnja“ d. o. o., Goražde u iznosu od 1.331,66 KM. Prema podacima koje je dostavio dobavljač, obveze političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine iznose 20,52 KM.

Uvidom u analitičke kartice potraživanja „Novogradnja“ d. o. o., Goražde od političke stranke za razdoblje od 01. 01. 2019. godine do 31. 12. 2021. godine utvrđeno je da je početno stanje potraživanja od političke stranke na dan 01. 01. 2020. godine iznosilo 2.520,00 KM, što odgovara podacima koje je stranka evidentirala u svojim poslovnim knjigama. Međutim, dobavljač je na analitičkoj kartici potraživanja u tijeku 2020. godine evidentirao naplatu u iznosu od 2.500,00 KM, dok je u poslovnim knjigama stranke evidentirano plaćanje samo u iznosu od 1.000,00 KM.

Na dan 01. 01. 2021. godine u poslovnim knjigama dobavljača „Novogradnja“ d. o. o., Goražde evidentirano je potraživanje od političke stranke u iznosu od 20,52 KM, dok je stranka u svojim poslovnim knjigama evidentirala obveze u iznosu od 1.520,52 KM. U tijeku 2021. godine, dobavljač u svojim poslovnim evidencijama nije imao knjiženja, dok je politička stranka izvršila umanjenje obveze za 188,86 KM po osnovi prijenosa uplate s konta *Obveze prema dobavljaču Elektro distribucija*.

Pored navedenog, utvrđeno je da je stranka dana 10. 10. 2021. godine izvršila zatvaranje obveze u iznosu od 447,72 KM prema dobavljaču *Faceart* i to, također, prijenosom uplate s konta *Obveze prema dobavljaču Elektro distribucija*.

Gore navedeno ukazuje na to da poslovne knjige stranke nisu vođene u skladu s računovodstvenim propisima i da politička stranka ne vodi pravilne evidencije o svojim obvezama.

- (3) Uvidom u poslovne knjige, utvrđeno je da je stranka u 2021. godini iskazala potraživanja po osnovi danih predujama dobavljaču „OR Zlatara S“ Goražde u iznosu od 260,00 KM.

S obzirom na to da stranka u svojim poslovnim knjigama iskazuje predujme, evidentno je da stranka ne iskazuje sve troškove, odnosno da nema točne evidencije o svojim troškovima.

Pored navedenog, ističemo da stranka i na dan 31. 12. 2021. godine ima potraživanja po osnovi pozajmica danih fizičkim i pravnoj osobi u ukupnom iznosu od 51.000,00 KM, kako slijedi: Mirsad Dizdar u iznosu od 15.000,00 KM, Slobodan Janković u iznosu od 15.000,00 KM, Bojan Milović u iznosu od 11.000,00 KM i OPS *Raspberry* u iznosu od 10.000,00 KM. Kao što je i konstatirano u Izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2019. godinu, stranka je u tijeku 2015. i 2016. godine dala pozajmice jednoj pravnoj osobi i trima fizičkim osobama, u ukupnom iznosu od 51.000,00 KM. Na dva ugovora nije naveden rok za vraćanje pozajmice već je navedeno da će one biti vraćene. Na trećem ugovoru je navedeno da je rok za vraćanje pozajmice 36 mjeseci, tj. 11. 04. 2020. godine, dok je na četvrtom navedeno da je rok za vraćanje pozajmice 31. 12. 2015. godine. Nijedna od navedenih pozajmica nije vraćena stranci.

- (4) Dana 05. 05. 2023. godine, Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je Liberalnoj stranci Bosne i Hercegovine uputilo Zahtjev za dostavljanje dokumentacije za 2021. godinu, kojim je od stranke traženo da dostavi: akt kojim je propisana članarina, presliku blagajničkih izvještaja za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, analitičku karticu ili potvrdu banke o prometu ostvarenom putem računa broj 19905430049696683 kod *Sparkasse* banke d. d. BiH za razdoblje od 01. 01. do 13. 12. 2021. godine, presliku računa za troškove materijala i energije (konto 4000 i 4001), troškove uredskog materijala (konto 40005) i troškove poklona (konto 40805), dokumentaciju za isplatu ugovora o djelu, plaća i volontera i spisak osnovnih sredstava političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine.

Uvidom u službene evidencije utvrđeno je da Liberalna stranka Bosne i Hercegovine nije dostavila traženu dokumentaciju.

Nedostavljanjem navedene dodatne finansijske dokumentacije, stranka je prekršila odredbe članka 12. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

23. POLITIČKA ORGANIZACIJA NAŠA STRANKA (Kod 877)

Prema podacima iz korigiranog godišnjeg financijskog izvještaja, Politička organizacija građana Naša stranka se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	13.913,00	1,82
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	46.536,94	6,09
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	5.807,52	0,30
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	661.539,64	86,62
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	727.797,10	94,83
II.	Ostali prihodi i drugo	39.483,00	5,17
	Izvori financiranja (I+II)	767.280,10	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Politička organizacija građana Naša stranka prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Politička organizacija građana Naša stranka ostvarila je troškove u većem iznosu za 66.830,87 KM od troškova predviđenih njenim financijskim planom za 2021. godinu.

U korigiranom godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu Politička organizacija građana Naša stranka iskazala je troškove u iznosu od 518.154,33 KM.

Uvidom u Financijski plan za 2021. godinu koji je stranka dostavila uz godišnji financijski izvještaj za 2020. godinu, utvrđeno je da je stranka planirala troškove u ukupnom iznosu od 604.434,00 KM. Napominjemo da je stranka dana 31. 12. 2021. godine dostavila Izmjenu Financijskog plana za 2021. godinu od 29. 12. 2021. godine. Izmjena Financijskog plana za 2021. godinu sačinjena je na kraju godine kada su rashodi već poznati, te ona nije uzeta u razmatranje.

Financijskim planom za 2021. godinu stranka je planirala Dug iz ranijeg razdoblja – povrat pozajmica u iznosu od 46.450,00 KM i Ukupan dug – Lokalni izbori 2020. godine, dobavljači u iznosu od 49.116,00 KM. Dug iz ranijeg razdoblja – povrat pozajmica i Ukupan dug – Lokalni izbori 2020. godine, dobavljači nisu trošak tekuće godine, te ne mogu biti uključeni u Program utroška sredstava.

- (1) Financijskim planom za 2021. godinu, stranka nije planirala troškove sitnog inventara i automobilskih guma, troškove održavanja opreme, troškove kamate, troškove negativnih tečajnih razlika, ostale rashode i rashode prethodnih godina, a ostvarila ih je u iznosu od 4.265,81 KM.

Prema podacima iz financijskog izvještaja, stranka je u tijeku godine ostvarila troškove sitnog inventara i automobilskih guma u iznosu od 763,24 KM, troškove održavanja opreme

u iznosu od 113,60 KM, troškove kamate u iznosu od 63,25 KM, troškove negativnih tečajnih razlika u iznosu od 3,95 KM, ostale rashode u iznosu od 91,50 KM i rashode prethodnih godina u iznosu od 3.230,27 KM.

- (2) Politička organizacija građana Naša stranka je u 2021. godini prekoračila planirane troškove reklame i propagande, usluga, ugovora o djelu, reprezentacije, pristojbi, novčanih kazni i slično, zakupnine poslovnih prostora, ostalih zakupnina i knjigovodstvenih usluga za ukupno 62.565,06 KM, kako slijedi:

Stranka je planirala sredstva za troškove reklame i propagande u iznosu od 2.000,00 KM, troškove usluga u iznosu od 3.000,00, troškove ugovora o djelu u iznosu od 94.548,00 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 7.000,00 KM, pristojbe, novčane kazne i slično u iznosu od 1.090,00 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 73.000,00 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 2.000,00 KM i troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 12.130,00 KM.

U 2021. godini, stranka je ostvarila troškove reklame i propagande u iznosu od 3.134,29 KM, troškove usluga u iznosu od 6.885,34 KM, troškove ugovora o djelu u iznosu od 114.475,58 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 11.203,94 KM, pristojbe, novčane kazne i slično u iznosu od 21.620,00 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 82.848,90 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 3.759,22 KM i troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 13.405,79 KM.

- b) Politička organizacija građana Naša stranka nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije uspostavila točne i pravilne evidencije o svojim rashodima i blagajničkom poslovanju i nije popunila obrasce godišnjeg financijskog izvještaja u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Stranka je u poslovnim knjigama za 2021. godinu naknadno, nakon Preliminarnog izvještaja o pregledu godišnjeg financijskog izvještaja, koji je stranci dostavljen 02. 02. 2024. godine, evidentirala korekcije na kontu zakup poslovnog prostora i kontu prihoda od nenovčane donacije u iznosu od 3.503,52 KM. Također, stranka je, u poslovnim knjigama za 2021. godinu, naknadno, izvršila reklasifikaciju troškova, te je korigirala konta troškova zakupa poslovnih prostora, zakupa ostalih prostora, grafičkih usluga i troškova izrade naljepnica, letaka, kartica, pristojbe za sudjelovanje na izborima i rashoda prethodnog razdoblja. Stranka je dostavila i nalog za knjiženje glavne knjige broj OS-000022 (31. 12. 2021.) i korigiranu Bruto bilancu na dan 31. 12. 2021. godine.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine, poslovne se knjige zaključuju poslije knjiženja svih poslovnih promjena i obračuna na dan završetka poslovne godine najkasnije do roka za dostavljanje financijskih izvještaja. Rok za predaju godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu Financijsko-informatičkoj agenciji bio je 28. 02. 2022. godine.

- (2) Stranka u korigiranom godišnjem financijskom izvještaju nije pravilno iskazala podatke o troškovima, odnosno nije pravilno klasificirala svoje rashode, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora, utvrđeno je da stranka nije u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju pravilno iskazala troškove zakupa poslovnog prostora koje je koristio odbor u Cazinu.

Stranka je troškove zakupa dvorane po računu dobavljača JU „Centar za kulturu i turizam“ Cazin, broj 01-0-32/21 od 20. 12. 2021. godine u iznosu od 200,00 KM iskazala u korigiranom godišnjem financijskom izvještaju kao troškove zakupa poslovnog prostora. Trošak zakupa dvorane stranka je trebala iskazati kao troškove ostalih zakupa.

(3) Politička organizacija građana Naša stranka nema pravilnu dokumentaciju o poslovanju gotovinom.

- Uvidom u naloge naplate, utvrđeno je da stranka nije pravilno vodila evidenciju o isplati sredstava iz blagajne. Stranka je na nalogima naplate broj NU 01-12/2 od 31. 12. 2021. godine, NU 07-07/2021 od 31. 07. 2021. godine, NI 02-04/21 od 30. 04. 2021. godine, NI 03-04/21 od 30. 04. 2021. godine i NI 05-03/21 od 31. 03. 2021. godine iskazala i iznos koji je iz blagajne uplaćen na transakcijski račun.
- Stranka je dnevnik blagajne vodila mjesečno, a promjene koje su nastale u konkretnom mjesecu, u dnevniku blagajne za taj je mjesec evidentirala po datumima nastanka promjene. Na nalogima naplate i isplate, kao datum naloga, naveden je posljednji dan u mjesecu, te datum u blagajničkom dnevniku ne odgovara datumu na nalogima naplate i isplate.
- Nalozi blagajne, kao i dnevnik blagajne, potpisani su samo od strane osobe koja je kontrolirala blagajnu, ali ne i od strane blagajnika i osobe koja je dala ili primila novac.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za načelnika općine Travnik

Politička organizacija Naša stranka je u koaliciji sa Socijaldemokratskom partijom BiH i Političkom organizacijom Narod i pravda sudjelovala na prijevremenim izborima za načelnika općine Travnik koji su održani 2021. godine.

Prema odredbama članka 15.10 Izbornog zakona BiH, Politička organizacija Naša stranka je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika Općine Travnik, kao članica koalicije, mogla potrošiti sredstva u iznosu od 4.765,10 KM.

Politička organizacija Naša stranka nije u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala troškove kampanje.

24. POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE (KOD 2321)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Pokret demokratske akcije se financirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	11.956,00	3,55
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	3.950,00	1,17
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	3.000,00	0,89
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političkestranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	311.765,91	92,69
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	330.671,91	98,31
II.	Ostali prihodi i drugo	5.676,00	1,69
	Izvori financiranja (I+II)	336.347,91	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Pokret demokratske akcije prekršio odredbe članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Pokret demokratske akcije prekršio je odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka, jer u financijskom izvještaju nije prijavio nenovčanu donaciju Općine Zavidovići po osnovi besplatnog korištenja poslovnog prostora u razdoblju od 25. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine.

Naime, uvidom u Odluku o davanju na korištenje poslovne prostorije u vlasništvu Općine Zavidovići broj 01-19-57/21-AP-4 od 25. 01. 2021. godine, utvrđeno je da je Općinsko vijeće Zavidovići dodijelilo političkoj stranci na korištenje poslovnu prostoriju – uređ, površine 13,00 m² na adresi dr. Pinkasa Bandta broj 10, te da stranka nije imala obvezu plaćati zakupninu za poslovnu prostoriju u razdoblju od 25. 01. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine.

Stranka je u skladu s Pravilnikom o godišnjim financijskim izvještajima političkih stranaka i Zakonom o financiranju političkih stranaka bila dužna nenovčanu donaciju evidentirati u poslovnim knjigama i prijaviti u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu.

- b) Pokret demokratske akcije nije vodio poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodio potpune i pravilne evidencije o svojim prihodima, rashodima i obvezama, te obrasce godišnjeg financijskog izvještaja nije popunio u skladu s Pravilnikom, čime je prekršio odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.
- (1) U poslovnim knjigama i Obrascima 3 (*Izvori financiranja*) i 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg financijskog izvještaja, stranka nije iskazala nenovčanu donaciju Općine Zavidovići po osnovi besplatnog korištenja poslovnog

prostora na adresi dr. Pinkasa Bandta broj 10, Zavidovići, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

- (2) Pokret demokratske akcije u poslovnim knjigama nije uspostavio potpune i pravilne evidencije o troškovima zakupnine poslovnih prostora i rashoda komunalija i nije pravilno iskazao rashode u godišnjem financijskom izvještaju, čime je prekršio odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

S obzirom na to da politička stranka nije evidentirala sve troškove zakupnine poslovnih prostora i rashode komunalija za zakupljene prostore koje su koristili odbori u Banovićima, Gradačcu i Srebreniku, nisu evidentirane ni iskazane obveze prema zakupodavateljima, čime su prekršene odredbe članka 24. Pravilnika.

Kontrolom troškova iskazanih u poslovnim knjigama stranke na kontu 401302 –*Rashodi komunalija za zakupljene prostore*, a koje je stranka u godišnjem financijskom izvještaju iskazala u okviru troškova zakupnine poslovnih prostora, utvrđeno je da stranka nije vodila potpune i pravilne evidencije o troškovima, tj. nije ih evidentirala po vrstama troška.

Također je utvrđeno je da stranka u godišnjem financijskom izvještaju nije pravilno iskazala troškove zakupa poslovnih prostora i rashode komunalija za zakupljene prostore (električna energija, voda, odvoz smeća i otpada, grijanje), kako slijedi:

1. Ugovorom o zakupu poslovnog prostora broj 980-1/18 od 30. 03. 2018. godine i Aneksima ugovora zaključenim s pravnom osobom *TEHNOGRAD-company* d. o. o., Tuzla, stranka kao zakupoprimalac se obvezuje mjesečno isplaćivati iznos od 1.369,63 KM na ime zakupnine, odnosno 16.435,56 KM za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine. Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu 19.229,86 KM, na način da je u iznos uključila i rashode proknjižene na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore* u iznosu od 2.296,26 KM, čime je troškove zakupnine poslovnih prostorija u godišnjem financijskom izvještaju iskazala u većem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa.
2. Stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg financijskog izvještaja pogrešno iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora i rashode komunalija u Banovićima. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora broj 11-A/18 od 02. 07. 2018. godine, utvrđeno je da je stranka imala obvezu za korištenje poslovnog prostora u Banovićima mjesečno plaćati 131,44 KM, tj. za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine iznos od 1.577,28 KM. Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 1.463,76 KM, koji se sastoji od devet mjesečnih zakupnina u iznosu od po 131,44 KM i rashoda proknjiženih na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore* u iznosu od 280,80 KM. Na temelju navedenog, utvrđeno je da stranka nije evidentirala, niti je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala, troškove zakupnine poslovnog prostora za tri mjeseca 2021. godine u ukupnom iznosu od 394,32 KM, te troškove komunalija za isto razdoblje.
3. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora u Čeliću, utvrđeno je da je politička stranka koristila prostorije Medžlisa Islamske zajednice Čelić u razdoblju od 01. 08. 2021. do 31. 12. 2021. godine, te da je na ime zakupnine bila obvezna platiti 250,00 KM. Uvidom u dostavljeni godišnji financijski izvještaj, utvrđeno je da je stranka troškove zakupnine poslovnog prostora iskazala u iznosu od 361,65 KM, odnosno da je u navedenu vrstu troška uključila i rashode proknjižene na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore* u iznosu od 111,65 KM.

4. Politička stranka je troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristila u Gračanici, u godišnjem finansijskom izvještaju evidentirala u većem iznosu za 71,53 KM u odnosu na stvarne, s obzirom na to da je na ime troškova zakupnine poslovnih prostora uključila i rashode proknjižene na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore*.
5. Troškove zakupnine poslovnog prostora u Gradačcu, politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju prikazala u iznosu manjem za 90,00 KM u odnosu na stvarne. Na temelju Ugovora o zakupu s fizičkom osobom, stranka je bila obvezna u 2021. godini isplatiti iznos od 3.000,00 KM. Uvidom u poslovne knjige stranke, utvrđeno je da je 01. 01. 2021. godine proknjižen trošak u iznos 2.810,00 KM. U troškove zakupnine poslovnih prostora, stranka je uključila i rashode proknjižene na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore* u iznosu od 100,00 KM.
6. Uvidom u Ugovor o zakupu s Općinom Kalesija, utvrđeno je da je stranka u razdoblju od 19. 05. 2021. do 31. 12. 2021. godine koristila prostor u vlasništvu Općine Kalesija uz obvezu da na ime zakupnine plati ukupno 114,66 KM. U godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama, stranka je evidentirala troškove u iznosu od 98,28 KM, tj. iskazala je troškove zakupnine u manjem iznosu za 16,38 KM.
7. Stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja pogrešno iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora i rashode komunalija u Srebreniku. Naime, stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 4.078,24 KM, koji se sastoji od jedanaest mjesečnih zakupnina u iznosu od po 250,01 KM i rashoda proknjiženih na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore* u iznosu od 1.328,14 KM. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora s pravnim licem „Veda“ d. o. o., Srebrenik, utvrđeno je da je stranka koristila poslovni prostor u Srebreniku u razdoblju od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, te da je imala obvezu platiti zakupninu u ukupnom iznosu od 3.000,00 KM.
8. Stranka je u Obrascu 4.1 OO PDA Zavidovići rashode komunalija u iznosu od 129,18 KM iskazala kao troškove zakupa poslovnog prostora. Uvidom u poslovne knjige utvrđeno da je stranka na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore* evidentirala rashode komunalija za poslovni prostor koji je koristila u Zavidovićima u iznosu od 129,18 KM. S obzirom na to da je koristila poslovni prostor bez naknade, kao što je i navedeno u nalazu pod b), stranka je imala obvezu procijeniti iznos zakupnine, te ga iskazati u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.
9. Politička stranka je troškove zakupa poslovnih prostorija koje je koristila u Srebrenici u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u iznosu od 936,00 KM, što je za 234,00 KM više u odnosu na ugovorene. Stranka je na ime troškova zakupnine poslovnih prostora proknjižila iznos od 819,00 KM, te rashode proknjižene na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore* u iznosu od 117,00 KM.

Pored navedenog, u postupku revizije nije moglo biti utvrđeno koliko su iznosili troškovi zakupnine poslovnih prostorija koje su koristili organizacijski dijelovi stranke u Sapni, Doboj Istoku, Lukavcu, Kladnju, Zenici, Kaknju, Brezi, Visokom, Tešnju, Maglaju, Žepču, Novom Travniku, Prijedoru i Brčko distriktu BiH, jer stranka nije predočila ugovore o zakupu ili drugu dokumentaciju.

- (3) Kontrolom ostalih prihoda koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, utvrđeno je da stranka nije vodila pravilne evidencije o svojim rashodima i obvezama, niti je vršila usuglašavanje obveza s dobavljačima, što za rezultat ima pogrešno iskazane prihode, rashode i obveze.

- Uvidom u analitičke kartice obveza prema dobavljaču *Carlos signs* d. o. o., Prijedor, utvrđeno je da je stranka izvršila uplatu predujma 08. 11. 2019. godine u iznosu od 2.316,60 KM po predračunu broj 178 od 04. 11. 2019. godine. Također, utvrđeno je da je stranka na dan 31. 12. 2019. godine, odnosno 01. 01. 2020. godine na analitičkoj kartici potraživanja po osnovi predujma danog dobavljaču *Carlos signs* d. o. o., Prijedor imala iskazan saldo u iznosu od 2.379,04 KM. U tijeku 2020. godine stranka je evidentirala trošak i obvezu u iznosu od 2.316,60 KM, koja se po objašnjenju stranke odnosila na knjiženje predračuna broj 178 od 04. 11. 2019. godine. Dana 21. 06. 2021. godine, stranka je proknjižila račun dobavljača *Carlos signs* d. o. o., Prijedor, broj 94 od 21. 06. 2021. godine u iznosu od 2.316,60 KM na teret konta 400200 – *Rashodi izrade članskih kartica* i na konto *Obveze prema dobavljaču*. Zatim je izvršila otpis obveze u korist konta 418700 – *Prihodi po osnovi pogrešno knjiženih rashoda*.

Na dan 31. 12. 2020. godine, odnosno 31. 12. 2021. godine, stranka iskazuje potraživanje po osnovi predujma danog dobavljaču *Carlos signs* d. o. o., Prijedor u iznosu od 62,44 KM, što ne odgovara podacima s analitičkih kartica koje je dostavio dobavljač.

Naime, dobavljač *Carlos signs* d. o. o., Prijedor u svojim poslovnim knjigama na dan 31. 12. 2021. godine na kartici potraživanja od kupca Pokret demokratske akcije iskazuje preplatu (predujam koji je uplatila stranka 2019. godine) u iznosu od 2.316,60 KM. Također, na analitičkoj kartici potraživanja od kupca Pokret demokratske akcije nije evidentirano potraživanje po osnovi računa dobavljača *Carlos signs* d. o. o., Prijedor, broj 94 od 21. 06. 2021. godine u iznosu od 2.316,60 KM.

- Uvidom u analitičke kartice obveza prema dobavljaču „Rizvić print“ d. o. o., Banovići i kartice prihoda, utvrđeno je da je stranka isknjižila razliku od 359,40 KM, tj. evidentirala je prihod po osnovi povrata sredstava.

Naime, prema podacima s analitičkih kartica koje su vodili dobavljač „Rizvić print“ d. o. o. i Pokret demokratske akcije, utvrđeno je da je na dan 31. 12. 2020. godine stranka imala preplatu u iznosu od 1.138,10 KM, što odgovara podacima s analitičke kartice konta 1250018 – *Potraživanja od Rizvić print* koju je vodio Pokret demokratske akcije.

Dobavljač je, s druge strane, u Izvodu otvorenih stavki na dan 31. 12. 2020. godine koji nije potvrđen od strane stranke, iskazao da ima obveze prema stranci po osnovi predujma u iznosu od 1.497,50 KM, što nije potkrijepljeno dokumentacijom.

Dobavljač „Rizvić print“ d. o. o. je dana 07. 01. 2021. godine izvršio povrat predujma političkoj stranci u iznosu od 1.497,50 KM, što je stranka evidentirala na kontu *Obveze prema dobavljaču*. Umjesto kao prilog pravne osobe „Rizvić print“ d. o. o. Banovići, stranka je razliku u iznosu od 359,40 KM evidentirala kao *Prihod po osnovi pogrešno knjiženih rashoda*.

- Stranka u svojim poslovnim knjigama iskazuje potraživanja po osnovi danih predujama prema dobavljačima, što ukazuje na to da nije vodila pravilne evidencije o svojim rashodima i obvezama.

25. LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA BIH (Kod 455)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Liberalno demokratska stranka BiH se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	140,00	1,05
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	13.065,07	97,53
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	13.205,07	98,58
II.	Ostali prihodi i drugo	190,08	1,42
	Izvori financiranja (I+II)	13.395,15	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Liberalno demokratska stranka BiH prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 8. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Liberalno demokratska stranka BiH prekršila je odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka na sljedeći način:

Politička stranka je svojim programom utroška sredstava za 2021. godinu predvidjela troškove u iznosu od 26.500,00 KM.

U godišnjem financijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, Liberalno demokratska stranka BiH prijavila je ostvarene troškove u iznosu od 23.367,79 KM.

Pregledom financijskog izvještaja i revizijskih dokaza za troškove zakupnine poslovnih prostora koje je koristila politička stranka, utvrđeno je da u njenim poslovnim knjigama i financijskom izvještaju nisu evidentirani troškovi zakupnine u iznosu od 6.830,40 KM.

- Uvidom u strukturu planiranih i ostvarenih troškova utvrđeno je da je politička stranka ostvarila troškove reprezentacije u iznosu od 2.515,50 KM i troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 200,00 KM, koje nije predvidjela svojim programom utroška.
- Troškove zakupnine, koje je planirala u iznosu od 3.000,00 KM, politička stranka je ostvarila u iznosu od 6.830,40 KM.

Programom utroška sredstava politička stranka je predvidjela troškove pristojbi, novčanih kazni i sl. u iznosu od 6.500,00 KM. U financijskom izvještaju ove troškove stranka je prijavila u iznosu od 19.495,27 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa, utvrđeno je da su s računa Liberalno demokratske stranke BiH izvršene prinudne naplate u iznosu od 19.495,27 KM, na temelju sudskog rješenja o izvršenju obveza stranke koje su nastale u ranijim godinama.

- b) Politička stranka nije uspostavila evidenciju o donacijama, niti ih je prijavila u financijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka na sljedeći način:

- Uvidom u izvode s transakcijskog računa političke stranke, utvrđeno je da je stranka ostvarila novčani prilog Hasiba Salkića, u iznosu od 100,00 KM, o kojem nije uspostavila evidenciju, odnosno nije ga prijavila u financijskom izvještaju.
- Politička stranka nije uspostavila evidenciju u poslovnim knjigama i nije prijavila u financijskom izvještaju nenovčanu donaciju Općine Jablanica. Uvidom u akt Općine Jablanica broj 01-11-2060/22 od 09. 09. 2022. godine, utvrđeno je da je Liberalno demokratska stranka BiH koristila prostor površine 25,20 m², koji joj je Općina dodijelila na korištenje bez naknade.

U skladu s odredbama članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka, Liberalno demokratska stranka BiH je bila obvezna uspostaviti evidenciju o novčanim i nenovčanim donacijama, prijaviti ih u financijskom izvještaju i izdati potvrdu svakom donatoru od kojeg je primila donaciju.

- c) Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja i druge financijske dokumentacije, nije moguće utvrditi iz kojeg je izvora Liberalno demokratska stranka BiH ostvarila sredstva u iznosu od 1.356,69 KM.

Na transakcijski račun Središnjeg ureda stranke u Sarajevu 07. 12. 2021. godine uplaćena su sredstva u iznosu od 9.165,85 KM. Navedena sredstva politička stranka je u poslovnim knjigama evidentirala kao prihod iz proračuna, bez navođenja razine vlasti.

Uvidom u podatke svih razina vlasti koje su 2021. godine, u skladu s odredbom iz članka 3. stavak (1) točka e) Zakona o financiranju političkih stranaka financirali političke stranke, utvrđeno je da su Liberalno demokratskoj stranci BiH uplaćena sredstva iz proračuna Općine Jablanica, u iznosu od 7.809,16 KM, koja stranka nije prijavila u financijskom izvještaju koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Na temelju prometa transakcijskih računa, koje je politička stranka prijavila u financijskom izvještaju, utvrđeno je da je ostvarila priljev sredstava na Središnji ured, u iznosu od 1.356,69 KM, čiji izvor nije poznat, što ukazuje na činjenicu da je Liberalno demokratska stranka ostvarila prihod iz anonimnog izvora, što je suprotno odredbama članka 8. stavak (1) točka e) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- d) Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja, financijske dokumentacije koju je politička stranka dostavila na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, te dokaza iz drugih izvora, utvrđeno je da politička stranka poslovne knjige nije vodila u skladu s računovodstvenim propisima, nije uspostavila potpune i točne evidencije o novčanim tokovima, prihodima, rashodima i obvezama, te godišnji financijski izvještaj nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika.

- (1) Liberalno demokratska stranka BiH godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu nije podnijela na način utvrđen Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- Politička stranka je, u skladu s odredbom iz članka 4. stavak (2) Pravilnika imala obvezu da zajedno s financijskim izvještajem do 31. 03. 2022. godine dostavi i godišnji obračun ovjeren od nadležne institucije u BiH, odnosno Završni račun ovjeren od strane Financijsko informatičke agencije – FIA-e. Spomenuti obračun Liberalno demokratska stranka BiH dostavila je Središnjem izbornom povjerenstvu BiH 21. 09. 2022. godine.
- Uvidom u financijski izvještaj koji je Liberalno demokratska stranka BiH podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i Završni račun koji je podnijela Agenciji FIA-i,

utvrđene su značajne razlike kod novčanih tokova, prihoda, rashoda i obveza, koje je politička stranka iskazala u navedenim izvještajima, što ukazuje na činjenicu da stranka nije uspostavila potpune i točne evidencije o svojim novčanim tokovima, приходima, rashodima i obvezama, čime je prekršila računovodstvene propise, odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(2) Evidencije političke stranke o novčanim tokovima putem transakcijskih računa, kao i prijavljeni iznosi u financijskom izvještaju, nepotpuni su i netočni.

- Liberalno demokratska stranka BiH u financijskom izvještaju nije prijavila transakcijski račun broj 161300009599660. Uvidom u podatke o financiranju političkih stranaka iz proračuna svih razina vlasti, utvrđeno je da su na ovaj račun Liberalno demokratskoj stranci BiH uplaćena sredstva iz proračuna Općine Jablanica u iznosu od 7.809,16 KM. Promet novčanih sredstava putem navedenog računa politička stranka, suprotno računovodstvenim propisima, nije evidentirala ni u poslovnim knjigama.
- Podatci o prometu novčanih sredstava putem transakcijskih računa, koje je politička stranka prijavila u financijskom izvještaju koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, nepotpuni su i netočni. Kako bi se utvrdili stvarni izvori financiranja, te u vezi s time promet novčanih sredstava, od političke stranke je zatraženo da dostavi izvode s tri transakcijska računa. Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, stranka je dostavila samo dio izvoda s dva računa i to: izvode s računa broj 1321500309497107 u razdoblju od 01. 01. 2021. do 21. 07. 2021. godine i izvode s računa broj 3383102200358781 u razdoblju od 01. 01. 2021. godine do 16. 12. 2021. godine. S transakcijskog računa broj 613000009599660 politička stranka nije dostavila izvode.
- U financijskom izvještaju politička stranka je prijavila stanje sredstava na četiri računa u ukupnom iznosu od 1.411,03 KM i na pet računa negativan saldo u iznosu od - 463,55 KM. Istovremeno, u poslovnim knjigama stranke, stanje sredstava na zadnji dan izvještajnog razdoblja, odnosno 31. 12. 2023. godine, je 0,00 KM.

S obzirom na nepotpune evidencije u poslovnim knjigama, te da politička stranka nije dostavila tražene izvode s transakcijskih računa, nije utvrđen stvarni promet sredstava, kao ni stanje sredstava na transakcijskim računima na dan 31. 12. 2021. godine.

(3) Liberalno demokratska stranka BiH u poslovnim knjigama nije uspostavila evidencije o prometu gotovine putem blagajne Središnjeg ureda, kao i blagajni nižih organizacijskih dijelova stranke.

- U poslovnim knjigama evidentirana je samo blagajna Središnjeg ureda stranke, s prometom u iznosu od 202,29 KM i bez sredstava na blagajni na dan 31. 12. 2021. godine.
- U financijskom izvještaju koji je politička stranka podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, pored blagajne Središnjeg ureda, evidentirane su blagajne kod sedam nižih organizacijskih dijelova.
Na zahtjev političkoj stranci da dostavi presliku blagajničke dokumentacije i popisne liste gotovine na dan 31. 12. 2021. godine kod OO LDS BiH Travnik, OO LDS BiH Tešanj i KO LDS BiH Goražde, kod kojih je evidentirano stanje gotovine u iznosu od 6.555,25 KM, politička stranka je odgovorila da su izabrani vijećnici iz tih organizacijskih dijelova prešli u samostalne vijećnike, te politička stranka s njima nema komunikaciju i nije u mogućnosti dostaviti traženu dokumentaciju.

S obzirom na to da politička stranka nije dostavila traženu blagajničku dokumentaciju, nije utvrđeno je li na dan 31. 12. 2021. godine na blagajni imala sredstva koja je prijavila u financijskom izvještaju.

(4) Politička stranka nije uspostavila potpune, pravilne i točne evidencije o svojim prihodima, te u financijskom izvještaju nije prijavila točan iznos ostvarenih prihoda.

U poslovnim knjigama Liberalno demokratske stranke BiH evidentiran je prihod u iznosu od 20.558,00 KM, a u financijskom izvještaju on je prijavljen u iznosu od 13.395,15 KM.

- Stranka nije uspostavila evidenciju, niti je u financijskom izvještaju prijavila novčanu donaciju Hasiba Salkića u iznosu od 100,00 KM i nenovčanu donaciju Općine Jablanica, koju je ostvarila korištenjem poslovnog prostora bez naknade, kao što je navedeno u nalazu pod b).
- Liberalno demokratska stranka BiH nije uspostavila evidenciju o prihodu koji je ostvarila iz proračuna Općine Jablanica, a koji je prema službenim podacima Općine navedenim u aktu broj 01-11-518/22 od 28. 02. 2022. godine iznosio 7.809,16 KM. Navedeni prihod politička stranka nije prijavila ni u financijskom izvještaju.
- Pregledom je utvrđeno da je politička stranka ostvarila prihod iz anonimnog izvora u iznosu od 1.356,69 KM, koji nije prijavila u financijskom izvještaju, kao što je navedeno u nalazu pod c).
- Uvidom u poslovne knjige stranke, utvrđeno je da su prihodi iz proračuna u iznosu od 809,14 KM i članarina u iznosu od 100,00 KM evidentirani kao novčani prilozi.
- Pozajmica Amira Husarića u iznosu od 90,00 KM u financijskom je izvještaju prijavljena kao ostali prihod u navedenom iznosu.

(5) Evidencije o rashodima političke stranke nisu uspostavljene u skladu s računovodstvenim propisima, pa, prema tome, troškovi koji su prijavljeni u financijskom izvještaju ne prikazuju stvarno stanje.

1. Politička stranka troškove je evidentirala u trenutku plaćanja, a ne u trenutku kada joj je pružena usluga ili isporučen proizvod. Plaćanje obveza iz ranijih godina evidentirala je kao trošak 2021. godine, a troškove koji su nastali 2021. godine koji nisu plaćeni iste godine, nisu evidentirani u poslovnim knjigama, niti su prijavljeni u financijskom izvještaju.
2. Prinudne naplate s računa u iznosu od 19.495,27 KM, na temelju sudskog rješenja o izvršenju obveza, koje su nastale u ranijim godinama, politička stranka je u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju iskazala kao troškove novčanih kazni 2021. godine.
3. Liberalno demokratska stranka BiH nije evidentirala, niti je u financijskom izvještaju prijavila troškove zakupnine poslovnih prostora, koje su koristila njena četiri organizacijska dijela.
 - Ugovorom o zakupu koji je politička stranka 01. 11. 2020. godine zaključila sa Zlatkom Mecanom iz Travnika, mjesečna zakupnina poslovnog prostora površine 40 m², što uključuje i troškove režija, utvrđena je u iznosu od 500,00 KM mjesečno. U skladu s navedenim ugovorom, organizacijski dio stranke u Travniku ostvario je trošak zakupnine u iznosu od 6.000,00 KM.

- Uvidom u akt Općine Donji Vakuf broj 02-04-01261/22-1 od 10. 08. 2022. godine, utvrđeno je da je Liberalno demokratska stranka BiH, po cijeni općinske mjesečne zakupnine poslovnog prostora od 5,00 KM/m², ostvarila trošak u iznosu od 732,00 KM.
- Na temelju akta Grada Lukavca broj 04-19-22-215/22 od 01. 06. 2022. godine, utvrđen je trošak zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 98,40 KM.
- U svom aktu broj 01-11-2060/22 od 09. 09. 2022. godine, Općina Jablanica navodi da je Liberalno demokratskoj stranci BiH dodijelila na korištenje bez naknade poslovni prostor, površine 25,20 m².

(6) Liberalno demokratska stranka BiH nije uspostavila evidencije o svojim obvezama, niti je na Obrascu 5 (*Obveze*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala točne podatke o svojim obvezama na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.

1. U poslovnim knjigama obveze po osnovi pozajmica od fizičkih osoba evidentirane su u iznosu od 11.291,58 KM, a u financijskom izvještaju su prijavljene u iznosu od 14.345,00 KM. U izvještaju je navedeno da su obveze u iznosu od 2.000,00 KM nastale 2014. godine, obveze u iznosu od 300,00 KM nastale su 2015. godine, obveze u iznosu od 645,00 KM nastale su 2016. godine, dok su obveze u iznosu od 11.400,00 KM nastale 2018. godine.

Politička stranka na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH nije dostavila preslike ugovora o pozajmicama, niti druge isprave kojima se potvrđuju obveze stranke, odnosno potraživanja zajmodavatelja.

2. Liberalno demokratska stranka BiH duži niz godina u svojim financijskim izvještajima iskazuje obveze u istom iznosu od 101.633,88 KM i to: obveze prema Službi za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH u iznosu od 43.970,65 KM, obveze prema pravnoj osobi „Via Media“ d. o. o., Sarajevo u iznosu od 16.925,45 KM i obveze prema ostalim dobavljačima u iznosu od 40.737,78 KM.

- Političkoj stranci su u izvještajima revizije financijskih izvještaja, koje su obavljene u ranijem razdoblju, dane preporuke da u skladu s računovodstvenim propisima uspostavi potpune i točne evidencije o svojim obvezama po povjriteljima pa ih, u skladu s odredbama članka 24. Pravilnika iskaže u financijskom izvještaju na način da navede datum nastanka obveze i iznos obveze na određeni dan, odnosno zadnji dan izvještajnog razdoblja, prema svakom povjritelju pojedinačno. Politička stranka nije ispoštovala dane preporuke.

Na zahtjev Liberalno demokratskoj stranci BiH da dostavi analitiku dobavljača prema kojima je i u financijskom izvještaju za 2021. godinu prijavila obveze u iznosu od 40.737,78 KM, stranka je odgovorila da ne posjeduje analitiku dobavljača, da su te obveze zastarjele, ali ih nije otpisala iz razloga što organi stranke nisu donijeli odluku o otpisu obveza.

- Pregledom financijskog izvještaja i financijske dokumentacije, odnosno izvoda s transakcijskog računa, utvrđena su sudska izvršenja obveza Liberalno demokratske stranke BiH iz ranijeg razdoblja. Međutim, politička stranka ta izvršenja ne evidentira kao izmirivanje dijela obveza.

S obzirom na to da politička stranka sudska izvršenja ne evidentira kao izmirenje dijela obveza, te da na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH nije dostavila potvrđivanje dobavljača „Via Media“ Sarajevo i Službe za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine o obvezama političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine, nije utvrđen iznos stvarnih obveza Liberalno demokratske stranke BiH.

3. Liberalno demokratska stranka BiH nije evidentirala, niti je u finansijskom izvještaju prijavila obvezu po osnovi neplaćenih kazni po odlukama Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Uvidom u Službene evidencije na dan 31. 12. 2021. godine, utvrđeno je da politička stranka nije platila dio kazne, u iznosu od 2.200,00 KM, po odluci broj 05-1-07-6-1287/20 od 26. 05. 2021. godine.
- (7) Liberalno demokratska stranka BiH nije dostavila dio tražene dodatne dokumentacije, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Dana 18. 08. 2022. godine, Središnje izborno povjerenstvo BiH je stranci uputilo Zahtjev za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2021. godinu, broj 03-07-6-497-2/22, kojim je od stranke zatraženo da dostavi: dokumentaciju o korištenju poslovnih prostora, Bruto bilancu političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine, glavnu knjigu političke stranke, s analitičkim evidencijama u razdoblju od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine, Program utroška sredstava za 2021. godinu i Program utroška sredstava za 2022. godinu, kopiju izvoda dva transakcijska računa u razdoblju od 01. 01. 2020. do 31. 12. 2020. godine, koji su prijavljeni u finansijskom izvještaju i izvode s računa koji stranka nije prijavila, presliku blagajničke dokumentacije za OO LDS Tešanj, OO LDS Travnik i KO LDS Goražde, presliku ugovora o novčanim pozajmicama političkoj stranci, potvrđivanje dobavljača „Via Media“ d. o. o., Sarajevo i Službe za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine o obvezama političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine i analitiku dobavljača prema kojima je u finansijskom izvještaju prijavila obveze u iznosu od 40.737,78 KM.

Od svega navedenog, politička stranka dostavila je sljedeće: Bruto bilancu i glavnu knjigu s nepotpunim evidencijama o poslovnim događajima u razdoblju od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine, Završni račun stranke (Bilancu stanja i Bilancu uspjeha) za 2021. godinu, Program utroška sredstava za 2021. godinu, dio izvoda s dva transakcijska računa koja su prijavljena u izvještaju i presliku ugovora o zakupu poslovnog prostora u Travniku.

S obzirom na to da Liberalno demokratska stranka BiH nije postupila u skladu sa zahtjevom Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, odnosno nije dostavila svu traženu dokumentaciju, prekršila je odredbe članka 12. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka, te ograničila djelokrug kontrole njenog finansijskog izvještaja.

U nedostatku potpunih poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, nije utvrđeno je li Liberalno demokratska stranka BiH ostvarila i druge prihode i rashode osim onih koje je prijavila u finansijskom izvještaju.

26. HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH (Kod 017)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Hrvatska stranka prava BiH se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	3.000,00	4,81
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	59.349,86	95,19
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	62.349,86	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	62.349,86	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska stranka prava BiH prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 8. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Hrvatska stranka prava BiH je financijska sredstva u iznosu od 44.455,71 KM utrošila mimo utvrđenog Plana utroška sredstava za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, dok za sredstva u iznosu od 4.818,35 KM nije utvrđeno u koju su svrhu utrošena, čime je stranka prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Hrvatska stranka prava BiH je u Planu utroška sredstava za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine planirala ukupne rashode u iznosu od 20.406,00 KM. Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je u 2021. godini stranka ostvarila ukupne rashode u iznosu od 49.448,44 KM.

Analizom Plana utroška sredstava stranke za 2021. godinu, utvrđeno je da plan nije sačinjen na način kojim bi se osigurala transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i usporedba ostvarenih troškova s planiranim.

Pregledom financijskog izvještaja i financijske dokumentacije, utvrđeno je da je politička stranka sredstva utrošila mimo svog plana utroška sredstava, kako slijedi:

- Stranka u Planu utroška sredstava nije planirala troškove goriva i maziva, električne energije, zakupnine poslovnih prostora, održavanja opreme, neproizvodnih usluga, platnog prometa, reklamiranja, pristojbi, novčanih kazni i slično, troškove ostalog materijala i troškove donacija pravnim osobama, koje je u 2021. godini ostvarila u ukupnom iznosu od 40.356,08 KM.
- Hrvatska stranka prava BiH prekoračila je troškove reprezentacije za 4.099,63 KM. Stranka je planirala troškove reprezentacije u iznosu od 500,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 4.599,63 KM.

- (2) Stranka je u poslovnim knjigama troškove goriva i maziva iskazala u iznosu od 4.818,35 KM.

Stranka je dostavila preslike fiskalnih računa za gorivo, ali na računima nije navedeno tko je koristio gorivo. Hrvatska stranka prava BiH nije dostavila naloge za službena putovanja niti putne naloge, te nije moguće utvrditi korisnika, relaciju putovanja i prijeđenu kilometražu, odnosno svrhu putovanja.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, stranka u svom vlasništvu nema motorno vozilo, niti zaposlene osobe.

Imajući u vidu sve navedeno, nije moguće utvrditi u koju je svrhu utrošeno gorivo, tj. u koju su svrhu utrošena financijska sredstva stranke.

- b) Hrvatska stranka prava BiH prekršila je odredbe članka 8. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja, utvrđeno je da Hrvatska stranka prava BiH nije u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju pravilno iskazala prihode, rashode i obveze i nije popunila obrasce godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu u skladu s odredbama Pravilnika o godišnjim financijskim izvještajima političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Pravilnik), čime su prekršene odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Na Obrascu 1.1 (*Opći podatci o političkoj stranci – teritorijalna organizacija političke stranke*) godišnjeg financijskog izvještaja stranka je navela da ima samo Središnji ured.

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja, utvrđeno je da je stranka koristila poslovne prostore u Mostaru, Ljubuškom i Stocu, te da je ostvarila prihode iz proračuna Hercegovačko-neretvanskog kantona i Zapadnohercegovačkog kantona, gradova Širokog Brijega i Orašja, te općina Odžak, Posušje, Grude i Stolac, što ukazuje na to da je imala i niže organizacijske razine.

Hrvatska stranka prava BiH u Obrascu 1.1 nije navela podatke o svim organizacijskim razinama, čime je prekršila odredbe članka 10. Pravilnika.

- (2) Stranka u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) nije iskazala točne podatke o transakcijskom računu, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 2 iskazala transakcijski račun broj 1544802009137017 kod *Intesa Sanpaolo* banke d. d., BiH sa sljedećim podacima: početno stanje u iznosu od 7.167,46 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 62.124,14 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 54.064,64 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 15.226,96 KM.

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja i druge financijske dokumentacije, utvrđeno je da je stranka u godišnjem financijskom izvještaju pogrešno iskazala broj transakcijskog računa. Prema Izvještaju Centralne banke BiH o računima poslovnog subjekta, broj transakcijskog računa stranke kod *Intesa Sanpaolo* banke d. d., BiH je 1544802009137014. Stranka je dostavila izjavu u kojoj navodi da su prilikom izrade godišnjeg izvještaja kao posljednju znamenku broja računa upisali broj 7 umjesto broja 4.

- (3) Hrvatska stranka prava BiH, u godišnjem financijskom izvještaju, nije pravilno iskazala podatke o prihodima iz proračuna, čime je prekršila odredbe članka 13., članka 15. i članka 19. Pravilnika.

U Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) stranka je iskazala prihode iz proračuna u ukupnom iznosu od 59.349,86 KM i to: Federacija BiH u iznosu od 23.854,00 KM, Hercegovačko-neretvanski kanton u iznosu od 8.225,00 KM, Zapadnohercegovački kanton u iznosu od 9.000,00 KM, Grad Široki Brijeg u iznosu od 1.200,00 KM, Grad Orašje u iznosu od 5.710,04 KM, Općina Odžak u iznosu od 1.314,00 KM, Općina Posušje u iznosu od 3.535,50 KM, Općina Grude u iznosu od 2.000,00 KM i Općina Stolac u iznosu od 4.511,32 KM.

- Uvidom u izvode s transakcijskog računa i podatke koje su dostavile različite razine vlasti, utvrđeno je da je Hrvatska stranka prava BiH ostvarila prihode iz proračuna u iznosu od 57.820,45 KM, kako slijedi: Federacija BiH u iznosu od 23.854,00 KM, Hercegovačko-neretvanski kanton u iznosu od 8.225,00 KM, Zapadnohercegovački kanton u iznosu od 9.000,00 KM, Grad Široki Brijeg u iznosu od 1.200,00 KM, Grad Orašje u iznosu od 5.624,04 KM, Općina Odžak u iznosu od 1.400,00 KM, Općina Posušje u iznosu od 3.535,50 KM, Općina Grude u iznosu od 2.000,00 KM i Općina Stolac u iznosu od 2.981,91 KM.
- Prema podacima koje je dostavila Općina Stolac dana 02. 03. 2022. godine, utvrđeno je da su iz proračuna ove općine na transakcijski račun Hrvatske stranke prava BiH (kod 017) isplaćena sredstva u iznosu od 1.529,41 KM koja su proračunom planirana za političku stranku HSP BiH (kod 734). Općina Stolac dostavila je i izjavu vijećnika Hrvatske stranke prava BiH (kod 734) Ivice Džakule kojom vijećnik izjavljuje da se sredstva uplaćuju na transakcijski račun Hrvatske stranke prava BiH (kod 017) broj 15448002009137014 kod *Intesa Sanpaolo* banke d. d.

Imajući u vidu da se prihodom iz proračuna smatra prihod definiran člankom 3. stavak (1) točka e) Zakona o financiranju političkih stranaka, odnosno da se sredstva za rad raspodjeljuju na temelju osvojenih mandata, a da je politička stranka primila sredstva koja su pripadala drugoj političkoj stranci, mišljenja smo da je Hrvatska stranka prava BiH (kod 017) sredstva iz proračuna Općine Stolac u iznosu od 1.529,41 KM primila suprotno odredbama članka 8. stavak (1) točka a) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (4) U Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg financijskog izvještaja stranka nije navela točne podatke o imenu donatora, čime je prekršila odredbe članka 18. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 3-e navela da je fizička osoba Zdravko Hrkač dao nenovčanu donaciju stranci u vidu zakupa poslovnog prostora bez naknade u iznosu od 3.000,00 KM.

Uvidom u Izjavu o korištenju poslovnog prostora, utvrđeno je da vlasnik poslovnog prostora Zdravko Hrčić iz Ljubuškog daje Hrvatskoj stranci prava BiH poslovni prostor na korištenje bez naknade. Stranka je procijenila da tržišna vrijednost najma poslovnog prostora iznosi 250,00 KM mjesečno, što za godinu iznosi 3.000,00 KM.

- (5) Hrvatska stranka prava BiH nije uspostavila potpune i točne evidencije o rashodima stranke, te ih nije pravilno iskazala u godišnjem financijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članka 21., članka 22. i članka 23. Pravilnika. Također, stranka je sve troškove u godišnjem financijskom izvještaju iskazala kao troškove Središnjeg ureda, čime je prekršila i odredbe članka 7. stavak (2) Pravilnika.

- Hrvatska stranka prava BiH nije u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju iskazala točne podatke o troškovima zakupnine poslovnih prostora, odnosno humanitarnim rashodima. Isto tako, utvrđeno je da je stranka u godišnjem financijskom

izvještaju troškove zakupnine tri poslovna prostora iskazala kao troškove Središnjeg ureda u Ljubuškom, iako je iz priložene dokumentacije utvrđeno da se poslovni prostori nalaze u Stocu, Mostaru i Ljubuškom.

Naime, politička stranka je u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju, u Obrascu 4.1 Središnjeg ureda, iskazala troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 11.120,00 KM.

Uvidom u dostavljene ugovore o zakupu poslovnih prostora u Stocu, Mostaru i Ljubuškom, utvrđeno je da su troškovi zakupnine poslovnih prostora za 2021. godinu iznosili 11.250,00 KM, kako slijedi: troškovi zakupnine poslovnog prostora Središnjeg ureda u Ljubuškom u iznosu od 3.000,00 KM, troškovi zakupnine poslovnog prostora u Stocu u iznosu od 5.500,00 KM i troškovi zakupnine poslovnog prostora u Mostaru u iznosu od 2.750,00 KM.

Kontrolom podataka iskazanih u poslovnim knjigama utvrđeno je da je stranka troškove zakupnine poslovnih prostorija evidentirala u iznosu od 10.800,00 KM, odnosno u manjem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupnine za 450,00 KM.

Također, uvidom u izvode s transakcijskog računa, utvrđeno je da je Hrvatska stranka prava BiH humanitarne troškove u iznosu od 320,00 KM, koje je ostvarila po osnovi isplate potpore u radu Udruzi građana „Domovina i dijaspora“, u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju pogrešno iskazala kao troškove zakupnine poslovnih prostora.

- Stranka je u Obrascu 4.2 (*Troškovi propagande*) iskazala ostale troškove propagande u iznosu od 500,00 KM.

Uvidom u izvod broj 1 s transakcijskog računa broj 1544802009137014 kod *Intesa Sanpaolo* banke d. d. utvrđeno je da je stranka 05. 01. 2021. godine platila medijsko oglašavanje promocija blagdanske čestitke.

S obzirom na to da je riječ o redovitim troškovima reklame (blagdanske čestitke), stranka je navedene troškove trebala iskazati u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) kao troškove reklame i propagande.

- (6) Hrvatska stranka prava BiH nije u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju iskazala obveze po osnovi zakupa poslovnih prostora, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.
- (7) Politička stranka u godišnji financijski izvještaj nije uključila koristi ostvarene od aktivnosti udruge „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, koja je povezana s političkom strankom, jer je stranka članica ove udruge, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.

27. DEMOKRATSKA FRONTA (Kod 1698)

Prema podacima iz korigiranog godišnjeg financijskog izvještaja, Demokratska fronta se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	3.631,80	0,44
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	55.875,25	6,80
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	2.000,00	0,24
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	7.260,00	0,88
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	748.750,25	91,06
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	817.517,30	99,43
II.	Ostali prihodi i drugo	4.700,00	0,57
	Izvori financiranja (I+II)	822.217,29	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Demokratska fronta prekršila odredbe članka 4 stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Demokratska fronta je financijska sredstva u ukupnom iznosu od 27.382,70 KM utrošila mimo utvrđenog Financijskog plana za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u korigiranom godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu, koji je dostavila nakon Preliminarnog izvještaja o pregledu godišnjeg financijskog izvještaja iskazala ukupne rashode u iznosu od 512.575,82 KM. Uvidom u korigiranu Bruto bilancu za razdoblje od 01. 01. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine, utvrđeno je da je stranka iskazala ukupne rashode u iznosu od 516.243,13 KM.

U Rebalansu financijskog plana Demokratske fronte za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne rashode u iznosu od 706.993,00 KM.

Uvidom u Rebalans financijskog plana za 2021. godinu i Bruto bilancu za razdoblje od 01. 01. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine, Služba za reviziju je utvrdila da je politička stranka prekoračila planirane troškove u ukupnom iznosu od 27.382,70 KM, i to: prekoračila je planirane troškove poreza i drugih obveza za 19,24 KM, dok je ostvarila rashode iz ranijih godina u iznosu od 27.363,46 KM, a da ih nije planirala.

- b) Demokratska fronta nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodila pravilne i potpune evidencije o svojim prihodima, rashodima i obvezama, te obrasce godišnjeg financijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom o godišnjim financijskim

izvještajima političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Pravilnik), čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Demokratska fronta nije u poslovnim knjigama uspostavila evidencije o prihodima iz proračuna po razinama vlasti, već je prihode iz proračuna evidentirala u okviru četiri analitičke kartice konta: 41103 – *Općina*, 41104 – *Kanton*, 41105 – *Entitet* i 41106 – *Država*.

Kako je i navedeno u Preliminarnom izvještaju, stranka je imala obvezu uspostaviti analitičke evidencije o prihodima iz proračuna pojedinačno za svaku razinu vlasti, tj. za svaku jedinicu lokalne samouprave, administrativno-teritorijalnu jedinicu (npr. Tuzlanski kanton, Grad Sarajevo, Općina Travnik i sl.), kao pretpostavku za pravilno financijsko izvještavanje.

- (2) Uvidom u potvrde o primljenim članarinama i priložima koje je stranka izdala fizičkim osobama, utvrđeno je da potvrde ne sadrže broj osobnog dokumenta i adresu prebivališta donatora, a potvrde o članarini niti potpis ovlaštene osobe, što je suprotno odredbama članka 6. Pravilnika.

U skladu s odredbama iz članka 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakoj fizičkoj i pravnoj osobi od koje je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podatci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj osobnog dokumenta/identifikacijski broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštene osobe.

- (3) Demokratska fronta u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i točne evidencije o svojim rashodima, te ih u financijskom izvještaju nije prijavila u skladu s odredbama članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- Demokratska fronta je u korigiranom godišnjem financijskom izvještaju iskazala rashode u ukupnom iznosu od 512.575,82 KM, a u korigiranoj Bilanci uspjeha ih je iskazala u iznosu od 516.243,13 KM, odnosno ukupne rashode je iskazala u manjem iznosu za 3.667,31 KM od ostvarenih.

- Politička stranka troškove zakupa poslovnih prostora nije evidentirala u trenutku nastanka, već u trenutku plaćanja obveze, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode i obveze u godišnjem financijskom izvještaju i poslovnim knjigama stranke. Također, podatci koje je stranka iskazala u godišnjem financijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora niti podacima iz poslovnih knjiga.

Prema podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora u 2021. godini, koje je dostavila stranka, utvrđeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora u 2021. godini iznosili ukupno 122.553,90 KM.

Uvidom u korigiranu Bruto bilancu za razdoblje od 01. 01. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine, utvrđeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora evidentirani u ukupnom iznosu od 127.438,01 KM.

U korigiranom godišnjem financijskom izvještaju, Demokratska fronta je iskazala troškove zakupa poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 147.338,84 KM. Usporedbom

podataka o troškovima zakupnine koje je stranka iskazala u Obrascu 4.1 korigiranog godišnjeg financijskog izvještaja, za 45 organizacijskih odbora utvrđeno je neslaganje između prijavljenih troškova zakupnine poslovnih prostora i podataka iz dostavljenih ugovora o zakupu poslovnih prostora.

- (4) Uvidom u financijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave, utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. Također, utvrđeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje.

U skladu s računovodstvenim propisima, knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski točna i uredna, sačinjena tako da omogućuje potpun uvid u vjerodostojnost dokumenta. Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i opseg nastale promjene (kupnja, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

- Na računima dobavljača *Premium car* d. o. o., Sarajevo za rezervne dijelove i usluge servisa vozila nisu navedeni podaci o vozilu za koje je vršen servis, odnosno ugradnja dijelova. Također, računi dobavljača *Premium car* d. o. o., Sarajevo i „Vesprom“ d. o. o., Sarajevo nisu ovjereni od strane ovlaštene osobe za knjiženje i plaćanje, odnosno nije potvrđeno da je izvršena usluga i na kojem vozilu.

- (5) Demokratska fronta u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i točne evidencije o svojim obvezama, nije vršila usuglašavanje svojih obveza s dobavljačima, niti je u skladu s odredbama članka 24. Pravilnika, u financijskom izvještaju prijavila sve obveze na dan 31. 12. 2021. godine.

- U korigiranom godišnjem financijskom izvještaju Demokratska fronta je iskazala ukupne obveze u iznosu od 400.781,84 KM. Politička stranka je u korigiranom Godišnjem obračunu – Bilanci stanja na dan 31. 12. 2021. godine, koji je predan Financijsko-informatičkoj agenciji dana 26. 12. 2023. godine, iskazala ukupne obveze u iznosu od 448.396,00 KM.

- Kontrolom iskazanih obveza u Obrascu 5.2 (*Ostale obveze*) utvrđeno je da politička stranka nije iskazala sve obveze, te da podaci iskazani u Obrascu 5.2 ne odgovaraju podacima iz poslovnih knjiga.

Stranka je u Obrascu 5.2 iskazala obveze u ukupnom iznosu od 285.781,84 KM, i to: obveze prema dobavljačima u iznosu od 271.731,02 KM, obveze po osnovi ugovora o djelu 4.625,16 KM, obveze po osnovi zakupa u ukupnom iznosu od 6.425,66 KM i obveze po odluci SIP-a u iznosu od 3.000,00 KM po osnovi kazne.

U korigiranoj Bruto bilanci obveze prema dobavljačima iskazane su u ukupnom iznosu u 328.249,06 KM.

Uvidom u analitičke kartice dobavljača utvrđeno je da stranka u poslovnim knjigama za određeni broj dobavljača iskazuje preplate. Isto tako, utvrđeno je da stranka u godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala obveze prema pojedinim dobavljačima, te da u svojim poslovnim knjigama iskazuje i obveze u iznosu od 63.446,65 KM prema partneru 03940 – *Razni domaći dobavljači*.

Gore navedeno ukazuje na to da stranka ne vodi pravilne evidencije o svojim rashodima i obvezama, te da nije vršila usuglašavanje obveza s dobavljačima.

- S obzirom na to da nije iskazala sve troškove po osnovi zakupa poslovnih prostora, tako ni obveze prema zakupodavateljima nisu evidentirane u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.

28. LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 1701)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Laburistička stranka Bosne i Hercegovine se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	382,32	0,18
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	9.516,00	4,48
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političkestranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	200.468,70	94,40
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	210.367,02	99,06
II.	Ostali prihodi i drugo	2.001,87	0,94
	Izvori financiranja (I+II)	212.368,89	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Laburistička stranka Bosne i Hercegovine prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Laburistička stranka Bosne i Hercegovine nije sačinila Program utroška sredstava za 2021. godinu na način kojim bi se osigurala potpuna transparentnost trošenja sredstava, kao i njegoa usporedba s ostvarenim troškovima, finansijska sredstva u iznosu od 8.341,08 KM utrošila je mimo Programa utroška sredstava, za troškove goriva nije utvrđeno u kojem iznosu su planirani, te je vršila isplate sredstava za koje nije moguće utvrditi u koju svrhu su utrošena, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, stranka je ostvarila rashode u ukupnom iznosu od 190.380,96 KM.

Laburistička stranka Bosne i Hercegovine je uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu dostavila Program utroška sredstava za 2021. godinu. U okviru ovog programa stranka je planirala ukupne rashode u iznosu od 234.650,00 KM, te nabavu opreme i sitnog inventara u iznosu od 10.000,00 KM.

Analizom dostavljenog programa utvrđeno je da je stranka različite vrste troškove planirala u jednom iznosu, kao što su npr. troškovi goriva i zakup vozila. Stranka je u programu

troškove goriva i zakup vozila planirala u iznosu od 10.000,00 KM, što nije uobičajeno, jer se radi o različitim vrstama troškova. Također, stranka je planirala troškove uredskog materijala u iznosu od 3.500,00 KM, te troškove materijala za održavanje i režijskog materijala u iznosu od 10.000,00 KM.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da je politička stranka ostvarila troškove u iznosu od 8.341,08 KM mimo Programa utroška, dok za troškove goriva nije moguće utvrditi u kojem su iznosu planirani, kako slijedi:

- Troškove električne energije politička stranka je prekoračila za 566,16 KM. U Programu utroška sredstava stranka je planirala troškove električne energije u iznosu od 7.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 7.566,16 KM;
- Programom utroška sredstava za 2021. godinu predviđeni su troškovi bruto plaća i ostalih naknada u iznosu od 55.000,00 KM. Stranka je troškove bruto plaća iskazala u iznosu od 52.352,25 KM, a naknade za topli obrok, prijevoz, regres i sl. u iznosu od 6.570,67 KM, odnosno ukupno 61.922,91 KM, što je za 6.922,92 KM više u odnosu na planirane troškove;
- Politička stranka u Programu utroška sredstava nije planirala ostale usluge, a u godišnjem finansijskom izvještaju ih je iskazala u iznosu od 852,00 KM; i
- Politička stranka je troškove goriva iskazala u iznosu od 11.016,99 KM. Stranka je u Programu utroška sredstava troškove goriva i zakup vozila planirala u iznosu od 10.000,00 KM, pa nije moguće utvrditi u kojem iznosu su planirani troškovi goriva.

Napominjemo da je politička stranka Izmijenjeni program utroška sredstava za 2021. godinu u iznosu od 218.650,00 KM, Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine dostavila tek uz godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu, dana 01. 04. 2022. godine, tj. nakon završetka izvještajnog razdoblja, te on nije ni razmatran.

- (2) Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove goriva u iznosu od 11.016,99 KM.

Kontrolom računa za gorivo koje je stranka dostavila u postupku pregleda, utvrđeno je da na računima dobavljača JKUP „Komunalije“ d. o. o. i „Sestre“ d. o. o. nedostaju podatci o vozilu u koje je točeno gorivo, te da oni nisu potpisani od strane političke stranke. Na računima dobavljača Eurojet d. o. o., Čoralići naveden je broj tablica vozila u koje je točeno gorivo, te podatci o vozaču.

Prema podacima iz poslovnih knjiga stranka nema vozila u svom vlasništvu, te nije koristila zakupljena vozila.

Imajući u vidu navedeno, nije moglo biti utvrđeno jesu li finansijska sredstva u iznosu od 11.016,99 KM korištena isključivo u svrhu obavljanja djelatnosti političke stranke.

Također, u postupku kontrole finansijskih izvještaja nije utvrđeno u koju su svrhu utrošena sredstva stranke koja su isplaćena po računima dobavljača „Alatuša“ Velika Kladuša u iznosu od 116,90 KM i 403,19 KM, te računa Grafičkog preduzeća Velika Kladuša u iznosu od 260,00 KM.

- b) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da Laburistička stranka Bosne i Hercegovine nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije uspostavila pravilne evidencije o svojim rashodima i nije obrasce godišnjeg finansijskog

izvještaja za 2021. godinu popunila u skladu s Pravilnikom o godišnjim financijskim izvještajima političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Pravilnik), čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Laburistička stranka Bosne i Hercegovine nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazala sve organizacijske dijelove političke stranke, čime je prekršila odredbe članka 10. Pravilnika.

Politička stranka je u Obrascu 1.1 (*Organizacijska struktura političke stranke*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala samo Središnji ured u Velikoj Kladuši, iako je evidentno da ima organizacijski odbor i u Cazinu.

Naime, uvidom u Ugovor o zakupu poslovnih prostorija broj 076/18 od 27. 11. 2015. godine, utvrđeno je da je Laburistička stranka Bosne i Hercegovine koristila poslovni prostor, površine 40 m², u Cazinu, ulica Ćoralčići Križ 139. Također, politička stranka je ostvarila i prihode iz proračuna Grada Cazina, što je i prijavila u svom financijskom izvještaju.

- (2) Uvidom u dnevnik blagajne, čiji je promet u 2021. godini evidentiran u iznosu od 4.078,32 KM, utvrđeno je da su u tijeku godine putem blagajne uplaćena sredstva po osnovi članarine i donacija fizičkih osoba, a koje su naknadno uplaćene na transakcijski račun stranke, kao polog pazara. Kontrolom pojedinačnih uplata, utvrđeno je da su sredstva na blagajni u blagajničkoj dokumentaciji i poslovnim knjigama evidentirana u nepostojećim novčanim apoenima, kao i da je članarina Amira Đogića koja je 31. 12. 2021. godine uplaćena na blagajnu u gotovini, evidentirana u iznosu od 2,32 KM.

- (3) Politička stranka nije uspostavila potpune i točne evidencije o rashodima stranke, te ih nije pravilno iskazala u godišnjem financijskom izvještaju u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*), čime je prekršila odredbe članka 7. stavak (2) i članka 22. Pravilnika.

- Politička stranka je sve troškove u financijskom izvještaju prijavila kao troškove Središnjeg ureda stranke u Velikoj Kladuši. U skladu s odredbom članka 7. stavak (2) Pravilnika, politička stranka ima obvezu uspostaviti evidencije o troškovima po organizacijskim dijelovima, odnosno za svaki odbor pojedinačno, te u godišnjem financijskom izvještaju troškove iskazati za svaki organizacijski dio pojedinačno.
- Kontrolom iskazanih troškova zakupa poslovnih prostora i ugovora o zakupu koje je stranka dostavila, utvrđeno je da je stranka troškove zakupa poslovnog prostora u Cazinu u iznosu od 6.000,00 KM iskazala u godišnjem financijskom izvještaju kao troškove zakupa Središnjeg ureda stranke u Velikoj Kladuši.
- Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove amortizacije u iznosu od 4.000,00 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da stranka nije vršila obračun amortizacije već je izvršila smanjenje vrijednosti opreme u iznosu od 4.000,00 KM na način da je proknjižila trošak amortizacije i ispravku vrijednosti opreme. Stranka pri tome nije sačinila dokument o procjeni vrijednosti opreme na temelju koje je izvršeno knjiženje u poslovnim knjigama.
- Kontrolom dostavljenih računa za troškove materijala za promociju stranke, koje je stranka u godišnjem financijskom izvještaju iskazala kao troškove ostalog materijala, utvrđeno je da su na ovom kontu knjiženi troškovi reprezentacije (pića i prehrambenih artikala), troškovi školskog materijala (bojanke, vježbanke, tuševi, olovke, šestar,

geometrijski set i sl.) i cvjetni aranžman. Također, utvrđeno je da pojedini računi nisu potpisani od strane osobe koja je primila robu, odnosno materijal. Naloge za knjiženje računa odobrila je predsjednica stranke.

Uvidom u račun dobavljača „Alatuša“ Velika Kladuša, broj 0015 od 12.03.2021. godine u iznosu od 116,90 KM, utvrđeno je da je izvršena nabava prehrambenih artikala i sredstava za higijenu, kao što su: jogurt, juha, hrenovke, sardina, deterdžent i sl. Također, na računu broj 0130 od 30. 12. 2021. godine u iznosu od 403,19 KM utvrđeno je da je izvršena nabava prehrambenih artikala i sredstava za higijenu, kao što su: paštete, juha, riža, deterdžent, kalodont, četkica za zube i sl. Na računima nije navedeno u koju je svrhu izvršena nabava navedene robe.

Prema podacima s računa Grafičkog preduzeća Velika Kladuša, broj 013605 od 03. 11. 2021. godine u iznosu od 260,00 KM, stranka je nabavila školski materijal (bojanke, vježbanke, tuševke, olovke, šestar, geometrijski set i sl.), ali na računu nije navedeno u koju je svrhu izvršena nabava materijala.

- Uvidom u ugovore o djelu koje je stranka evidentirala na kontu 402005 i iskazala u godišnjem financijskom izvještaju, utvrđeno je da je stranka umjetniku-slikaru izvršila isplatu sredstava u iznosu od 500,00 KM na ime izrade umjetničkih slika i suvenira. U poslovnim knjigama nije evidentirana nabava umjetničke slike niti suvenira, niti je stranka dostavila dokumentaciju iz koje bi se utvrdilo da je usluga izvršena.
- Sredstva koja je isplatila predsjednici stranke u iznosu od 30.450,00 KM i sredstva isplaćena za osam fizičkih osoba-dužnosnika stranke u ukupnom iznosu od 7.200,00 KM, kao i porez na dohodak i doprinose u iznosu od 8.325,32 KM, politička stranka je u poslovnim knjigama evidentirala na kontu 408001 – *Naknada za funkcije u stranci i ostale naknade*, te u financijskom izvještaju iskazala kao troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 45.975,32 KM.

U skladu s računovodstvenim propisima i odredbama članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka, stranka je bila obvezna pravilno klasificirati troškove, te ih u financijskom izvještaju, u skladu s odredbama članka 22. Pravilnika prijaviti po vrstama i u ostvarenom iznosu svakog troška pojedinačno.

- (4) Uvidom u potvrde o primljenim priložima koje su izdane fizičkim osobama, koje je dostavila politička stranka, utvrđeno je da je politička stranka umjesto broja osobnog dokumenta upisala jedinstveni matični broj ili datum rođenja fizičke osobe, što nije u skladu s odredbama članka 6. Pravilnika.

U skladu s odredbama iz članka 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakoj fizičkoj i pravnoj osobi od koje je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podatci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj osobnog dokumenta/identifikacijski broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštene osobe.

- (5) Uvidom u financijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave, utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.

U skladu s računovodstvenim propisima, knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski točna i uredna, sačinjena tako da omogućuje potpun uvid u vjerodostojnost dokumenta. Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati

vrstu i opseg nastale promjene (kupnja, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

- Na računima dobavljača za gorivo JKUP „Komunalije“ d. o. o. i „Sestre“ d. o. o., koje je stranka dostavila u dodatnoj dokumentaciji, utvrđeno je da na računima nedostaju podatci o vozilu u koje je točeno gorivo, te prijem goriva nije potvrđen potpisom vozača (predstavnik političke stranke) na računima.

- c) Bez kvalificiranja mišljenja, skrenuta je pozornost na troškove ugovora o djelu po osnovi knjigovodstvenih poslova.

Stranka je za potrebe knjigovodstvenih poslova zaključila ugovore o djelu s tri fizičke osobe, od kojih su kod dvije osobe ugovoreni isti poslovi.

Naime, Laburistička stranka Bosne i Hercegovine je u tijeku 2021. godine za potrebe knjigovodstvenih poslova i izrade Završnog računa isplatila naknade po ugovorima o djelu zaključenim s tri fizičke osobe u ukupnom iznosu od 13.200,00 KM.

Stranka je, 31. 12. 2020. godine, zaključila Ugovor o djelu s osobom ovlaštenom za financijske izvještaje političke stranke, kojim mu je povjereno obavljanje knjigovodstvenih poslova i poslova financijskog izvještavanja u 2021. godini uz neto naknadu od 600,00 KM mjesečno, te jednokratno 3.000,00 KM za obavljanje poslova ovlaštene osobe za financijske izvještaje. Prema podacima iz poslovnih knjiga, ovlaštenoj osobi je u tijeku 2021. godine po ovoj osnovi isplaćeno 9.600,00 KM.

Stranka je, dana 01. 04. 2021. godine, zaključila Ugovor o djelu s fizičkom osobom iz Velike Kladuše, za obavljanje knjigovodstvenih poslova i poslova financijskog izvještavanja prema SIP-u u razdoblju od 01. 04. do 31. 12. 2021. godine uz neto naknadu od 400,00 KM mjesečno, kojem je 14. 12. 2021. godine isplaćeno 3.200,00 KM.

Pored navedenog, stranka je 01. 02. 2021. godine isplatila neto naknadu certificiranom knjigovođi za izradu i ovjeru obrazaca Završnog računa za 2020. godinu, a po osnovi ugovora o djelu. Uvidom u Završni račun za 2021. godinu, koji je ovjeren od strane Financijsko-informatičke agencije – Poslovna jedinica Bihać, Ispostava Velika Kladuša 15. 03. 2022. godine, utvrđeno je da je i Završni račun za 2021. godinu pripremila ista osoba.

U skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine, vođenje poslovnih knjiga pravna osoba može povjeriti ugovorom, uz određenu naknadu, drugoj pravnoj osobi ili poduzetniku registriranom za pružanje računovodstvenih usluga.

29. SRPSKA NAPREDNA STRANKA (Kod 1200)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Srpska napredna stranka se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	44.770,00	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	44.770,00	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	44.770,00	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Srpska napredna stranka prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Srpska napredna stranka je financijska sredstva u iznosu od 44.079,09 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu Srpska napredna stranka je iskazala ukupne rashode u iznosu od 100.991,79 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava Srpske napredne stranke za 2021. godinu, utvrđeno je da je stranka planirala ukupne troškove u iznosu od 149.000,00 KM.

Analizom Programa utroška sredstava stranke za 2021. godinu utvrđeno je da plan nije sačinjen na način kojim bi se osigurala transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i usporedba ostvarenih troškova s planiranim.

Politička stranka je u Programu utroška sredstava planirala i sredstva za obveze iz ranijih godina u iznosu od 68.000,00 KM, koje ne predstavljaju trošak. Naime, troškovi i obveze se evidentiraju u trenutku kada je političkoj stranci pružena usluga ili kada je stranka izvršila nabavu materijala, pa isplate sredstava u 2021. godini za izmirenje obveza koje su nastale u prethodnim godinama ne predstavljaju trošak 2021. godine i ne bi trebale biti obuhvaćene Programom utroška sredstava za 2021. godinu.

Služba za reviziju utvrdila je da je stranka financijska sredstva u iznosu od 44.079,09 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava stranke za 2021. godinu, i to:

- Srpska napredna stranka nije, u Programu utroška sredstava za 2021. godinu, planirala troškove neproizvodnih usluga, troškove platnog prometa, troškove pristojbi, troškove poreza i drugih obveza, troškove knjigovodstvenih usluga, troškove komunalnih usluga, troškove ostalog materijala, troškove odvjetničkih usluga i sudskih troškova i telefonske troškove i PTT usluge, a ostvarila ih je u iznosu od 7.572,42 KM.

Uvidom u godišnji finacijski izvještaj utvrđeno je da su troškovi neproizvodnih usluga iznosili 280,65 KM, troškovi platnog prometa 108,75 KM, troškovi pristojbe 3.983,49 KM, troškovi poreza i drugih obveza 626,16 KM, troškovi knjigovodstvenih usluga 819,00 KM, troškovi komunalnih usluga 575,37 KM, troškovi ostalog materijala 20,00 KM, troškovi odvjetničkih usluga i sudskih troškova 1.059,00 KM i telefonski troškovi i PTT usluge 100,00 KM.

- Stranka je troškove po osnovi sudskih presuda ostvarila više od planiranih za iznos od 36.506,67 KM.

Naime, stranka je troškove po osnovi sudskih presuda planirala u iznosu od 40.000,00 KM, dok ih je ostvarila u iznosu od 76.506,67 KM.

- b) Srpska napredna stranka nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije uspostavila pravilne evidencije o novčanim sredstvima, rashodima i obvezama i obrasce godišnjeg finacijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom o godišnjim finacijskim izvještajima političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Pravilnik), čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) U Obrascu 1.1 (*Teritorijalna struktura političke stranke*) stranka nije iskazala sve organizacijske odbore stranke, čime je prekršila odredbe članka 10. Pravilnika.

Pregledom godišnjeg finacijskog izvještaja, utvrđeno je da je stranka u 2021. godini ostvarila prihode iz proračuna općina Čajniče i Bratunac.

Naprijed navedeno ukazuje na to da u ovim općinama stranka ima organizacijske odbore koje nije iskazala u Obrascu 1.1 finacijskog izvještaja.

- (2) Srpska napredna stranka u godišnjem finacijskom izvještaju nije prijavila transakcijski račun broj 5673432700001796 kod *Sberbank* a. d., Banja Luka, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

Uvidom u poslovne knjige i dostavljeni izvod broj 1 od 07. 05. 2021. godine s navedenog transakcijskog računa, utvrđeno je da stranka na transakcijskom računu na dan 07. 05. 2021. godine nije imala sredstava, da je promet ulaza iznosio 35,00 KM, promet izlaza 10,00 KM, a da je saldo na dan 07. 05. 2021. godine iznosio 25,00 KM. Stranka je 10. 05. 2021. godine podnijela zahtjev za zatvaranje transakcijskog računa.

Uvidom u Izvještaj o računima poslovnog subjekta Centralne banke Bosne i Hercegovine utvrđeno je da su transakcijski računi stranke blokirani.

- (3) Pregledom dostavljene dokumentacije o blagajničkom poslovanju stranke utvrđeno je da stranka nije postupala u skladu s pravilima i principima blagajničkog poslovanja i Uredbom o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem u Republici Srpskoj.

- Uvidom u poslovne knjige stranke i drugu finacijsku dokumentaciju utvrđeno je da je politička stranka vršila podizanje novca s transakcijskog računa broj 5540120000024956 kod Naše banke i izvršila polog u blagajnu u razdoblju od 04. 01. 2021. do 10. 05. 2021.

godine u ukupnom iznosu od 7.783,00 KM. Novčana sredstva u blagajni po početnom saldu iskazana su u iznosu od 1.702,67 KM, a ukupna gotovinska plaćanja tijekom 2021. godine iznosila su 4.423,35 KM.

Činjenica da je stranka od 9.485,67 KM gotovinskih sredstava na blagajni isplatila 4.423,35 KM, te da je na dan 31. 12. 2021. godine na blagajni iskazala sredstva u iznosu od 5.062,32 KM, ukazuje na to da je stranka odstupila od propisa i principa blagajničkog poslovanja koji su regulirani Uredbom o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem u Republici Srpskoj.

Podizanje gotovine s transakcijskog računa i njen polog na blagajnu vrši se u slučaju kada u blagajni nedostaju gotovinska sredstva za tekuće potrebe.

- Srpska napredna stranka je novčanim sredstvima iz blagajne plaćala svoje obveze prema fizičkim i pravnim osobama u pojedinačnim iznosima većim od 200,00 KM, suprotno odredbama Uredbe o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem prema kojima sve pravne osobe, pa i političke stranke, imaju obvezu sve račune u iznosima većim od 200,00 KM plaćati putem transakcijskog računa.

Stranka je, dana 17. 03. 2021. godine, iz blagajne na ime zakupnine isplatila Kati Jović 300,00 KM, a dana 26. 03. 2021. godine Peri Manojloviću 3.600,00 KM. Također, dana 07. 05. 2021. godine, stranka je iz blagajne platila račun broj 12534 u iznosu od 280,65 KM dobavljača „Prodhosting“ – Prodavnica biz. Marketing agencija, Beograd.

- Uvidom u blagajničke naloge za isplatu nije moguće utvrditi kome su sredstva isplaćena putem blagajne jer na njima nedostaju potpisi osoba kojima su sredstva isplaćena.

Isto tako, uvidom u dostavljeni Dnevnik blagajne od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine, utvrđeno je da je stranka blagajničko poslovanje, odnosno blagajnički dnevnik, vodila na godišnjoj razini, a ne kada je promet ostvaren.

- (4) U Obrascu 3 financijskog izvještaja (*Izvori financiranja*) stranka nije prijavila prihod po osnovi povrata pristojbe za ovjeru prijave za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine, čime je prekršila odredbe članka 13. Pravilnika.

Srpska napredna stranka je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala ukupne prihode u iznosu od 44.770,00 KM, dok je ukupne prihode u poslovnim knjigama i Bilanci uspjeha iskazala u iznosu od 45.970,00 KM.

Pregledom poslovnih knjiga i izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da je Srpska napredna stranka u 2021. godini ostvarila prihode iz proračuna Općine Bratunac u iznosu od 1.085,00 KM, proračuna Općine Čajniče u iznosu od 187,00 KM i proračuna Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 43.498,00 KM, što je i iskazala u Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) godišnjeg financijskog izvještaja.

Također, uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama novčana sredstva koja je primila po osnovi povrata preplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru prijave za sudjelovanje na Lokalnim izborima u iznosu od 1.000,00 KM i sredstva po osnovi povrata uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru prijave za sudjelovanje na Lokalnim izborima u iznosu od 200,00 KM evidentirala kao ostale prihode iz proračuna, odnosno kao ostali financijski prihod, a da ih nije iskazala u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu.

Srpska napredna stranka je u godišnjem financijskom izvještaju sredstva u iznosu od 1.200,00 KM trebala iskazati kao ostali prihod.

- (5) Srpska napredna stranka nije u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju pravilno iskazala troškove zakupa poslovnih prostora, čime je prekršila odredbe članka 22. Pravilnika.

Stranka je u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnih prostora Glavnog odbora u iznosu od 16.800,00 KM.

Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora, utvrđeno je da su troškovi zakupa Gradskog odbora Zvornik iznosili 9.600,00 KM, Gradskog odbora Bijeljina 3.600,00 KM i Općinskog odbora Ugljevik 3.600,00 KM, odnosno ukupno 16.800,00 KM.

Stranka je imala obvezu troškove rasporediti po mjestu nastanka troška, odnosno troškove zakupa poslovnih prostora u godišnjem financijskom izvještaju iskazati po odborima.

- (6) Stranka na kontu *Dani predujmi* na dan 01. 01. 2021. godine, odnosno 31. 12. 2021. godine iskazuje saldo u iznosu od 11.761,07 KM, što upućuje na to da nije vršila usuglašavanje svojih obveza s dobavljačima, odnosno da stranka račune ne knjiži u poslovnim knjigama u trenutku nastanka troška.

30. BOSS – BOSANSKA STRANKA – MIRNES AJANOVIĆ (Kod 036)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	73.317,08	99,86
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	73.317,08	99,86
II.	Ostali prihodi i drugo	100,00	0,14
	Izvori financiranja (I+II)	73.417,08	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 8. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović nije postupila u skladu s odredbama članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) U godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović iskazala je ukupne rashode u iznosu od 75.198,36 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, utvrđeno je da je stranka planirala ukupne rashode u iznosu od 91.950,00 KM i sredstva za nabavu osnovnih sredstava u iznosu od 2.000,00 KM, odnosno ukupno 93.950,00 KM.

S obzirom na to da je stranka, dana 26. 01. 2022. godine, tj. nakon završetka kalendarske godine, Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine dostavila Rebalans programa utroška sredstava za 2021. godinu, on nije uzet u razmatranje.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da je politička stranka dio finansijskih sredstava utrošila mimo svog programa utroška sredstava za 2021. godinu.

Stranka nije planirala troškove pristojbe i novčanih kazni i troškove sitnog inventara. Uvidom u godišnji finansijski izvještaj utvrđeno je da je stranka troškove pristojbe i novčanih kazni ostvarila u iznosu od 1.473,21 KM, a troškove sitnog inventara i automobilskih guma u iznosu od 199,00 KM; i

Stranka je planirane troškove zakupnine vozila prekoračila za 600,00 KM, dok je planirane troškove platnog prometa prekoračila za 121,60 KM.

S obzirom na to da je politička stranka finansijska sredstva utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, prekršila je odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (2) Uvidom u račune dobavljača *BH Telecom* za telefonske usluge i drugu dokumentaciju koju je dostavila stranka, utvrđeno je da je stranka plaćala račune za predsjednika političke stranke Mirnesa Ajanovića, te da je Glavni odbor dana 07. 01. 2021. godine donio Odluku o plaćanju troškova za mobilni telefon predsjednika stranke.

Međutim, uvidom u pojedinačne račune, utvrđeno je da je politička stranka osim troškova mobilnog telefona plaćala u uslugu Moja TV, dodatni priključak, dodatne TV-kanale i sl. Također, utvrđeno je da je dio troškova evidentiran samo na temelju naloga uplatnice za plaćanje, a bez računa.

Imajući u vidu da je u tijeku 2021. godine po osnovi korištenja mobilnog telefona predsjednika stranke plaćeno ukupno 1.670,90 KM, a da su pored telefonskih usluga plaćani i priključak za Moja TV paket, dodatni paket TV-kanala i sl., nije moguće utvrditi jesu li finansijska sredstva političke stranke i u kojem iznosu utrošena u cilju obavljanja djelatnosti političke stranke, tj. jesu li finansijska sredstva stranke korištena i u privatne svrhe.

- b) BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović prekršila je odredbe članka 5. stavak (4) i članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović je u tijeku 2021. godine koristila prostorije u vlasništvu Grada Tuzle. Za korištenje prostorija Grad Tuzla je stranci fakturirao zakupninu za šest mjeseci, dok je u razdoblju od 01. 05. 2021. do 30. 10. 2021. godine stranka, kao i svi zakupci poslovnih prostora koje iznajmljuje Grad Tuzla, a u cilju ublažavanja ekonomskih posljedica izazvanih pandemijom virusa COVID-19, u potpunosti bila oslobođena plaćanja zakupnine.

Uvidom u podatke i dokumentaciju koju je dostavio Grad Tuzla, utvrđeno je da je Grad Tuzla, putem Gradskog pravobraniteljstva, dana 10. 03. 2021. godine, podnio tužbu protiv političke stranke iz razloga što je u skladu s odredbom članka 7. Ugovora o zakupu broj 17-23-10.622 od 27. 11. 2006. godine, kojom je propisano da se ugovor zaključuje na razdoblje dok zakupac

participira u radu Općinskog vijeća Tuzla, ugovor istekao i da stranka nije predala prostor Gradu Tuzli.

Uvidom u Odluku Gradskog vijeća Grada Tuzle o davanju u zakup poslovnih zgrada, poslovnih prostorija i garaža, utvrđeno je da je polazna cijena po m² u trećoj zoni za poslovne prostorije na katu 3,00 KM, a u potkrovlju 2,00 KM.

Prema odredbama Ugovora o zakupu broj 17-23-10.622 od 27. 11. 2006. godine, BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović koristila je prostorije površine 98,76 m² po cijeni od 1,00 KM/m², te tavanke prostorije površine 97,96 m² po cijeni od 0,50 KM/m², tj. po cijenama koje su utvrđene za političke stranke koje participiraju u radu Općinskog vijeća Tuzla. Ukupan iznos pojedinačnih računa iznosio je 147,74 KM bez PDV-a, odnosno 172,86 KM s PDV-om.

Imajući u vidu navedeno, mišljenja smo da je korištenjem poslovnih prostorija po povoljnijim uvjetima, odnosno po cijenama koje su utvrđene za političke stranke koje participiraju u radu Općinskog vijeća Tuzla, a da stranka nakon Lokalnih izbora 2020. godine ne participira u radu Općinskog vijeća Tuzla, BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović ostvarila nenovčanu donaciju Grada Tuzle u iznosu od 2.066,64 KM, koja joj je odredbama članka 8. stavak (1) točka a) Zakona o financiranju političkih stranaka zabranjena.

BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović prekršila je i odredbu članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka, jer u financijskom izvještaju nije prijavila nenovčanu donaciju Grada Tuzle.

- c) Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović nije vodila pravilne i pravovremene evidencije o prihodima, rashodima i obvezama, niti je godišnji financijski izvještaj podnijela na način i u formi koju je Središnje izborno povjerenstvo BiH propisalo Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović nije podnijela godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu u skladu s člankom 3. stavak (1) Pravilnika.

Uvidom u službene evidencije utvrđeno je da je BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu podnijela u elektroničkoj formi putem aplikacije FI CIK BiH dana 23. 03. 2022. godine, dok je tiskane obrasce godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu u čvrstoj preslici dostavila dana 21. 10. 2022. godine.

Pored navedenog, a uvidom u dostavljene obrasce godišnjeg financijskog izvještaja, utvrđeno je da politička stranka nije dostavila Obrazac 1 (*Opći podatci o političkoj stranci*) ovjeren potpisom ovlaštene osobe i pečatom političke stranke u čvrstoj preslici, a što je bila obvezna.

- (2) BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović nije u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju iskazala nenovčanu donaciju Grada Tuzle, te je troškove zakupnine iskazala u manjem iznosu u odnosu na stvarnu cijenu zakupa, čime je prekršila odredbe članka 13., članka 18., članka 21. i članka 22. Pravilnika.
- (3) Politička stranka nije u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg financijskog izvještaja pravilno iskazala rashode, čime je prekršila odredbe članka 22. Pravilnika.

Također, u postupku pregleda financijskog izvještaja utvrđeno je da stranka nije uspostavila evidencije o rashodima u skladu računovodstvenim propisima i kontnim planom, te da sve rashode nije evidentirala pravovremeno.

- Uvidom u poslovne knjige i godišnji financijski izvještaj utvrđeno je da je stranka troškove po osnovi doprinosa i vodne naknade u iznosu od 834,59 KM umjesto kao poreze i doprinose iskazala kao ostale rashode.
- Kontrolom iskazanih troškova vode i uvidom u dostavljene račune, utvrđeno je da stranka u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju nije evidentirala troškove vode za prosinac 2021. godine, dok je račun za utrošenu vodu u razdoblju od 17. 06. do 17. 07. 2020. godine u iznosu od 4,10 KM evidentirala kao troškove 2021. godine.
- Politička stranka nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala račun za osiguranje za prosinac 2021. godine, čime je i ukupne rashode iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene.
- Uvidom u analitičku karticu konta 40110 – *Troškovi zakupnine poslovnih prostora* utvrđeno je da je politička stranka u svojim poslovnim knjigama račun za zakup poslovnih prostorija za studeni 2021. godine u iznosu od 172,86 KM evidentirala dva puta.
- Stranka je u poslovnim knjigama troškove ugovora o djelu u ukupnom iznosu od 17.055,73 KM iskazala na kontu 401300 – *Troškovi vođenja administrativno-tehničkih poslova*.

Iako je zaključila Ugovor o djelu s fizičkom osobom za obavljanje administrativno-tehničkih poslova i rad na terenu s članovima stranke općinskih odbora BOSS Novi Grad Sarajevo, Centar Sarajevo, Vogošća i Ilijaš, te Ugovor o obavljanju poslova po ugovoru o djelu s fizičkom osobom za obavljanje administrativno-tehničkih poslova i rad na terenu s članovima stranke u Tuzli, stranka je troškove ugovora o djelu evidentirala na analitičkoj kartici konta 401300 – *Troškovi vođenja administrativno-tehničkih poslova*, te ih je iskazala u Obrascima 4.1 Glavnog odbora i Regionalnog odbora u Sarajevu.

Stranka je u poslovnim knjigama troškove ugovora o djelu trebala evidentirati u skladu s kontnim planom.

Činjenica da je stranka zaključila ugovor o djelu s fizičkom osobom za obavljanje administrativno-tehničkih poslova i rad na terenu s članovima stranke OO BOSS-a Novi Grad Sarajevo, Centar Sarajevo, Vogošća i Ilijaš, te da se financira iz proračuna Općine Novi Grad Sarajevo i Grada Sarajevo, ukazuje na to da stranka ima organizacijske dijelove koje nije prijavila u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe članka 10. Pravilnika.

Ističemo da je stranka u Obrascu 1-1 (*Teritorijalna organizacija političke stranke*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala dva organizacijska odbora: Glavni odbor i Regionalni odbor u Sarajevu, te da je sve troškove iskazala kao troškove ovih organizacijskih odbora.

- (4) BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović nije u Obrascu 5 (*Obveze političke stranke*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala sve obveze na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.

- Uvidom u analitičke kartice potraživanja Grada Tuzle od BOSS – Bosanske stranke – Mirnes Ajanović za 2021. godinu: konto 131111 (za isporučene usluge i robe), konto 131351 (sumnjiva i sporna potraživanja) i konto 131391 (ostala potraživanja), utvrđeno je da ukupna potraživanja Grada Tuzle od političke stranke iznose 1.057,50 KM. Također, utvrđeno je da potraživanja za isporučene usluge i robe iznose 197,57 KM, sumnjiva i sporna potraživanja 853,13 KM i ostala potraživanja 6,80 KM.

BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović u svojim poslovnim knjigama za 2021. godinu iskazuje obveze prema Gradu Tuzli u iznosu od 345,72 KM

- S obzirom na to da politička stranka nije evidentirala sve troškove, tako ni obveze prema dobavljačima nisu pravilno iskazane.

d) Bez kvalificiranja revizijskog mišljenja, skrenuta je pozornost na visinu troškova zakupa motornih vozila.

Kao i u ranijim razdobljima, politička stranka je koristila putnička motorna vozila koja je uzela u zakup od fizičkih osoba. U tijeku 2021. godine troškovi Regionalnog odbora Sarajevo – Goražde po ovoj osnovi iznosili su 27.600,00 KM, što čini 29,37 % od ukupnih rashoda stranke.

Uvidom u poslovne knjige i dokumentaciju, utvrđeno je sljedeće:

- Uvidom u ugovore o zakupu putničkog motornog vozila utvrđeno je da je stranka iznajmila putničko motorno vozilo od Rasima Smajića na razdoblje od 01. 01. do 30. 05. 2021. godine, uz mjesečnu zakupninu od 1.700,00 KM za razdoblje od 01. 01. do 28. 02. 2021. godine, te 1.300,00 KM za razdoblje od 01. 03. do 30. 05. 2021. godine, odnosno ukupno 7.300,00 KM.
- Uvidom u Ugovor o zakupu putničkog motornog vozila utvrđeno je da je stranka iznajmila putničko motorno vozilo od Enise Smajić na razdoblje od 01. 06. do 31. 12. 2021. godine, uz mjesečnu zakupninu od 800,00 KM, odnosno ukupno 5.600,00 KM.
- Prema podacima iz ugovora o zakupu putničkog motornog vozila, stranka je iznajmila putničko motorno vozilo od Harisa Plehe, i to: za razdoblje od 01. 02. do 28. 02. 2021. godine uz mjesečnu zakupninu od 1.700,00 KM, za razdoblje od 01. 03. do 30. 05. 2021. godine uz mjesečnu zakupninu u iznosu od 1.300,00 KM, te za razdoblje od 01. 06. do 31. 12. 2021. godine uz mjesečnu zakupninu u iznosu od 800,00 KM, odnosno ukupno 14.700,00 KM.

**31. POLITIČKA ORGANIZACIJA SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE
(Kod 2711)**

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	7.474,50	6,89
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	2.600,00	2,40
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	3.510,00	3,23
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	94.874,01	87,43
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	108.458,51	99,95
II.	Ostali prihodi i drugo	51,60	0,05
Izvori financiranja (I+II)		108.510,11	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 8. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine je financijska sredstva u ukupnom iznosu od 19.364,69 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, dok za sredstva u iznosu od 553,00 KM nije utvrđeno u koju su svrhu utrošena, čime su prekršene odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Politička stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 98.511,69 KM. U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 80.800,00 KM.

Politička stranka Program utroška sredstava za 2021. godinu nije sačinila na način da osigurava transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima, odnosno on nije analitičan. U Programu utroška, stranka je planirala samo sedam vrsta troškova, dok je u 2021. godini ostvarila 22 vrste troškova.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je utvrdila da je politička stranka prekoračila planirane troškove u ukupnom iznosu od 2.270,77 KM, i to: troškove reprezentacije u iznosu od 1.584,15 KM i troškove ostalog materijala u iznosu od 686,62 KM.

Osim toga, analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je utvrdila da je stranka financijska sredstva u iznosu od 17.093,92 KM utrošila mimo

utvrđenog Programa utroška sredstava na način da nije planirala troškove goriva i maziva, troškove sitnog inventara i automobilskih guma, troškove poštarine i internetskih usluga, troškove održavanja opreme, troškove reklame i propagande, troškove amortizacije, troškove platnog prometa, troškove pristojbi, novčanih kazni i sl., troškove dnevnica i putnih troškova, troškove telefona (fiksni telefon), troškove knjigovodstvenih usluga, troškove komunalnih usluga, troškove prijevoza, troškove usluga oglašavanja u dnevnim novinama i telefonske troškove i PTT usluge.

(2) Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka imala troškove godišnje parking-karte u iznosu od 400,00 KM i troškove goriva i maziva u iznosu od 153,00 KM. Imajući u vidu da stranka u svom vlasništvu ne posjeduje motorno vozilo, nije moglo biti utvrđeno u koju je svrhu izvršena nabava navedenih sredstava, tj. u koju su svrhu utrošena financijska sredstva stranke.

b) Politička stranka prekršila je odredbe članka 5. stavak (4) i članka 8. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine nije u poslovnim knjigama evidentirala i u financijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije po osnovi besplatnog korištenja poslovnih prostora u Srebreniku, Gračanici i Zenici, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- Prema podacima iz Izjava fizičkih osoba Mehmedalije Omića i Denisa Bajraktarevića, utvrđeno je da je stranka u 2021. godini u Srebreniku i Gračanici koristila prostorije u vlasništvu navedenih fizičkih osoba bez naknade.
- Uvidom u Izjavu Muhdina Mujačića, direktora pravne osobe *Procom* d. o. o., Tuzla, o korištenju prostora bez naknade, utvrđeno je da je Gradska organizacija SDBiH Zenica u tijeku 2021. godine, a u svrhu povremenog održavanja sastanaka koristila bez naknade prostorije u vlasništvu pravne osobe *Procom* d. o. o., Tuzla na adresi Školska br. 10/2, Zenica.

Politička stranka je imala obvezu u godišnjem financijskom izvještaju prijaviti nenovčane donacije pravne osobe *Procom* d. o. o., Tuzla i fizičkih osoba Mehmedalije Omića i Denisa Bajraktarevića po osnovi besplatnog korištenja poslovnih prostora u 2021. godini.

(2) Kontrolom godišnjeg financijskog izvještaja, kao što je navedeno u stavku (1), utvrđeno je da je Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine primila nenovčanu donaciju pravne osobe *Procom* d. o. o., Tuzla, koja je u tijeku 2021. godine imala sklopljen ugovor o javnoj nabavi usluga s organom izvršne vlasti čija je vrijednost veća od 10.000,00 KM, što je suprotno odredbama članka 8. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Pravna osoba *Procom* d. o. o., Tuzla je s Kantonalnom upravom za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo zaključila Okvirni sporazum broj 14-03-11-00161/21-10 od 08. 02. 2021. godine, ukupne vrijednosti 42.120,00 KM. U okviru ovog sporazuma, u 2021. godini zaključen je Ugovor o javnoj nabavi usluga, i to Ugovor o pružanju usluga tekućeg održavanja aplikacije „IBM Lotus Domino i Notes platforme“ Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo u ukupnom iznosu od 14.040,00 KM.

c) Politička stranka nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodila pravilne i potpune evidencije o svojim prihodima, rashodima i obvezama, te obrasce

godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i točne evidencije o svojim prihodima iz proračuna i ostalim prihodima, te ih u finansijskom izvještaju nije prijavila u skladu s odredbama članka 13. i članka 19. Pravilnika.

- Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine je u Obrascu 3 (*Izvori financiranja*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala prihode u ukupnom iznosu od 108.510,11 KM, a u poslovnim knjigama i Bilanci uspjeha ih je iskazala u iznosu od 111.510,11 KM.

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz proračuna u ukupnom iznosu od 94.874,01 KM, dok ih je u poslovnim knjigama iskazala u ukupnom iznosu od 97.874,01 KM, što je za 3.000,00 KM više u odnosu na ostvarene.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa utvrđeno je da je stranka primila sredstva iz proračuna Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine na ime povrata pristojbe za ovjeru sudjelovanja političke stranke na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 3.000,00 KM. Stranka je navedena sredstva trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostale prihode.

Također, utvrđeno je da stranka nije u poslovnim knjigama uspostavila evidencije o prihodima iz proračuna po razinama vlasti, već je sve prihode iz proračuna evidentirala na istoj analitičkoj kartici konta 411000. Stranka je imala obvezu uspostaviti analitičke evidencije o prihodima iz proračuna pojedinačno za svaku razinu vlasti (npr. Lukavac, Tuzla, Gradačac i sl.), kao pretpostavku za pravilno finansijsko izvještavanje.

(2) Stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila nenovčane donacije po osnovi besplatnog korištenja poslovnih prostorija u Srebreniku, Gračanici i Zenici, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

Također, utvrđeno je da je stranka pogrešno u Obrascu 3-e godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala nenovčanu donaciju pravne osobe *Green Energy Solutions* d. o. o., Sarajevo po osnovi besplatnog korištenja poslovnog prostora u Sarajevu, u ulici Marka Marulića br. 6 i komunalnih usluga koje su nastale prilikom njihovog korištenja.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da je sva dugovanja po osnovi korištenja poslovnog prostora i komunalnih usluga u Sarajevu izmirila fizička osoba Saudin Porović, te je on u Obrascu 3-e trebao biti evidentiran kao donator, a ne zakupodavatelj pravna osoba *Green Energy Solutions* d. o. o., Sarajevo.

(3) Politička stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i točne evidencije o svojim rashodima, te ih u finansijskom izvještaju nije prijavila u skladu s odredbama članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- Stranka prilikom popunjavanja Obrasca 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) nije unijela točne podatke o troškovima. Tako je troškove potrošnog materijala (*konto 400001*) u iznosu od 4.798,97 KM u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala kao troškove ostalog materijala u iznosu od 6.886,62 KM.

- Politička stranka troškove zakupa poslovnih prostora nije evidentirala u trenutku nastanka, već u trenutku plaćanja obveze, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode i obveze u godišnjem financijskom izvještaju i poslovnim knjigama stranke. Također, podatci koje je stranka iskazala u godišnjem financijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora niti podacima iz poslovnih knjiga.

U godišnjem financijskom izvještaju Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine je iskazala troškove zakupa poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 33.747,45 KM.

Prema podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostorija u 2021. godini, koje je dostavila stranka, utvrđeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora u 2021. godini iznosili ukupno 55.835,71 KM.

1. Stranka nije u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristila u Lukavcu u iznosu od 280,80 KM. Prema podacima koje je dostavio Grad Lukavac, Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine koristila je poslovnu prostoriju u vlasništvu Grada Lukavca površine 23,40 m² po cijeni 1,00 KM/m², što za 12 mjeseci čini iznos od 280,80 KM. Stranka, također, nije prijavila troškove zakupa poslovnih prostora koje je koristila u Srebreniku, Gračanici i Zenici.
 2. Troškovi zakupa poslovnih prostora iskazani su u manjem iznosu u odnosu na stvarne troškove za sljedeće organizacijske dijelove: Središnji ured u iznosu od 19.224,96 KM, GO Brčko distrikt BiH u iznosu od 1.474,03 i KO Sarajevo u iznosu od 1.755,00 KM.
 3. Na temelju raspoložive dokumentacije (pregled dostavljene dokumentacije, ugovori o zakupu i podatci s analitičkih kartica), utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnih prostora u većem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa za poslovne prostore koje su koristili OO Banovići u iznosu od 47,34 KM i GO Živinice u iznosu od 614,19 KM.
- (4) Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i točne evidencije o svojim obvezama, nije vršila usuglašavanje svojih obveza s dobavljačima, niti je u skladu s odredbama članka 24. Pravilnika, u financijskom izvještaju prijavila sve obveze na dan 31. 12. 2021. godine.

U godišnjem financijskom izvještaju stranka je iskazala ukupne obveze u iznosu od 2.341,21 KM.

- Kontrolom iskazanih obveza u Obrascu 5.2 (*Ostale obveze*) utvrđeno je da politička stranka nije iskazala sve obveze, te da podatci iskazani u Obrascu 5.2 ne odgovaraju podacima iz poslovnih knjiga.

Stranka je u Obrascu 5.2 iskazala obveze u ukupnom iznosu od 2.341,21 KM, i to: obveze prema dobavljačima u ukupnom iznosu od 978,09 KM i obveze za bruto plaće u iznosu od 1.363,12 KM.

Uvidom u analitičke kartice dobavljača utvrđeno je da su obveze prema dobavljačima na dan 31. 12. 2021. godine iznosile 1.273,88 KM. Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju obveze prema dobavljaču „Centralno grijanje“ Tuzla iskazala u manjem iznosu za 4,21 KM, te nije iskazala obveze prema sljedećim dobavljačima u ukupnom iznosu od

295,79 KM: Cvjećara „Ljiljan“ Gradačac u iznosu od 280,00 KM, Facebook u iznosu od 2,40 KM, Vodovod i kanalizacija u iznosu od 11,59 KM i „Mamić“ d. o. o. u iznosu od 1,80 KM.

- Politička stranka u svojim poslovnim knjigama iskazuje obveze prema dobavljaču *Telemach* d. o. o., Sarajevo u iznosu od 195,50 KM, koliko je i iskazala u obrascu 5.2. Uvidom u Izvod otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine utvrđeno je da obveze političke stranke prema dobavljaču *Telemach* d. o. o., Sarajevo iznose 240,95 KM.
- S obzirom na to da nije iskazala sve troškove po osnovi zakupa poslovnih prostora, tako ni obveze prema zakupodavateljima nisu evidentirane u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju.

(5) Uvidom u dostavljene fakture o zakupu poslovnog prostora u Tuzli, utvrđeno je da fakture nisu potpisane od strane korisnika usluga, niti su ovjerene za knjiženje i plaćanje od ovlaštenih osoba u političkoj stranci.

32. SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE (Kod 2447)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Socijalistička partija Srpske – SPS se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	1.466,00	2,08
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	4.442,60	6,29
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	64.723,51	91,63
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	70.632,11	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	3,00	0,00
Izvori financiranja (I+II)		70.635,11	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Socijalistička partija Srpske – SPS prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1), članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Socijalistička partija Srpske – SPS Program utroška sredstava za 2021. godinu nije sačinila na način da osigurava transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima, te je financijska sredstva u iznosu od 24.609,82 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Socijalistička partija Srpske – SPS je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala ukupne rashode u iznosu od 57.465,57 KM.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 76.900,00 KM, kako slijedi: troškovi električne energije u iznosu od 3.000,00 KM, troškovi bruto zarada u iznosu od 13.000,00 KM, troškovi PTT usluga (telefon i internet) u iznosu od 5.000,00 KM, troškovi zakupa u iznosu od 15.000,00 KM, troškovi reklame i propagande (dug iz 2020. godine) u iznosu od 39.800,00 KM, troškovi platnog prometa u iznosu od 600,00 KM, ostali nematerijalni troškovi (pristojbe i dr.) u iznosu od 500,00 KM i ostali rashodi u iznosu od 1.000,00 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu, utvrđeno je da je on sačinjen na način da ne osigurava transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima. Plan nije sačinjen analitički po vrsti troškova kako ih je stranka iskazala u financijskom izvještaju. Politička stranka je u Programu utroška sredstava navela otplatu duga iz 2020. godine po osnovi troškova reklame i propagande u ukupnom iznosu od 39.800,00 KM, koji ne predstavlja troškove.

Naime, troškovi i obveze se evidentiraju u trenutku kada je političkoj stranci pružena usluga ili kada je stranka izvršila nabavu materijala, pa isplate sredstava u 2021. godini za izmirenje obveza koje su nastale u prethodnim godinama ne predstavljaju trošak 2021. godine i ne bi trebale biti obuhvaćene Programom utroška za 2021. godinu.

Politička stranka je financijska sredstva u iznosu od 24.609,82 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška za 2021. godinu, i to:

Stranka je troškove platnog prometa ostvarila u iznosu većem za 34,40 KM u odnosu na planirani iznos. Programom utroška sredstava za 2021. godinu troškovi platnog prometa planirani su u iznosu od 600,00 KM, a ostvareni su u ukupnom iznosu od 634,40 KM;

Socijalistička partija Srpske – SPS je troškove pristojbe, novčanih kazni i sl. planirala u iznosu od 500,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 796,00 KM, što je za 296,00 KM više u odnosu na planirane;

Stranka je troškove bruto zarade zaposlenih prekoračila u iznosu od 277,46 KM, s obzirom na to da su oni planirani u iznosu od 13.000,00 KM, a ostvareni u iznosu od 13.277,46 KM.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka nije predvidjela sljedeće troškove: troškove utrošene vode, troškove ostalih zakupnina, troškove usluga, troškove reprezentacije, troškove kamate, troškove reklame i propagande i troškove poreza i drugih obveza.

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 24.001,96 KM, i to: troškove utrošene vode u iznosu od 47,78 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 1.415,50 KM, troškove usluga u iznosu od 47,25 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 299,90 KM, troškove kamate u iznosu od 5,73 KM, troškove reklame i propagande u iznosu od 22.172,62 KM i troškove poreza i drugih obveza u iznosu od 13,18 KM.

b) Socijalistička partija Srpske – SPS nije u poslovnim knjigama evidentirala i u financijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije po osnovi besplatnog korištenja poslovnih prostora, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- Uvidom u Izjavu Socijalističke partije Srpske – SPS-a, broj 70-02/23 od 15. 09. 2023. godine, utvrđeno je da je Socijalistička partija Srpske – SPS bez naknade koristila poslovni prostor u Bijeljini u vlasništvu fizičke osobe Ljubomira Stevića.
- Socijalistička partija Srpske – SPS je u tijeku 2021. godine koristila poslovni prostor u Banjoj Luci za potrebe rada Glavnog odbora stranke. Uvidom u Izjavu Socijalističke partije Srpske – SPS-a, broj 71-02/23 od 15. 09. 2023. godine, utvrđeno je da je navedeni prostor u vlasništvu pravne osobe „Slobo-prom“ d. o. o., Lončari, te da je stranka prostor koristila bez naknade.

c) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i dodatne finansijske dokumentacije, utvrđeno je da Socijalistička partija Srpske – SPS nije vodila potpune i pravilne evidencije o prihodima, rashodima i obvezama i obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Stranka nije u Obrascu 1 (*Opći podatci o političkoj stranci*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala podatke o broju zaposlenih u političkoj stranci, čime je prekršila odredbe članka 9. Pravilnika.

Kontrolom poslovnih knjiga stranke, utvrđeno je da je Socijalistička partija Srpske – SPS u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja i poslovnim knjigama stranke evidentirala troškove bruto plaća zaposlenih u iznosu od 13.277,46 KM, što inicira da je politička stranka imala zaposlene osobe u 2021. godini.

(2) U Obrascu 1.1 (*Organizacijska struktura političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja, politička stranka nije iskazala sve organizacijske odbore, čime je prekršila odredbe članka 10. Pravilnika.

Socijalistička partija Srpske – SPS je u Obrascu 1.1 iskazala samo Glavni odbor.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da je stranka ostvarila prihode iz proračuna gradova Banje Luke, Prijedora, Gradiške, Dervente i Istočnog Sarajeva, te općina Petrovo, Kneževo, Modriča, Šamac, Pale, Šekovići, Gacko, Foča, Bratunac, Ljubinja, Bileća, Rudo i Nevesinje.

Također, uvidom u poslovne knjige i ugovore o zakupu poslovnih prostorija, utvrđeno je da je stranka koristila prostorije u Bileći, Brčkom, Nevesinju, Istočnoj Ilidži, Čelincu, Laktašima i Sokocu, što upućuje na to da stranka ima organizacijske dijelove u navedenim gradovima i općinama, a koje nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju.

(3) U Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih osoba*) godišnjeg finansijskog izvještaja stranka nije navela točne podatke o donatoru i iznosu priloga, čime je prekršila odredbe članka 14. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 3-a iskazala da je fizička osoba Dušica Pjević dala prilog u iznosu od 842,60 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa stranke i izdane potvrde o primljenim priložima, utvrđeno je da je donator Dušica Pjević dala priloge stranci u ukupnom iznosu od 800,00 KM, dok je fizička osoba Slađana Ivaniš dala prilog stranci u iznosu od 42,60 KM.

Pored navedenog, uvidom u potvrde o primljenim članarinama i priložima koje je stranka izdala fizičkim osobama, utvrđeno je da potvrde ne sadrže serijski broj potvrde, adresu, broj osobnog dokumenta i mjesto prebivališta fizičke osobe, što je suprotno odredbama članka 6. Pravilnika.

U skladu s odredbama iz članka 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakoj fizičkoj i pravnoj osobi od koje je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podatci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj osobnog dokumenta/identifikacijski broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštene osobe.

- (4) U godišnjem finansijskom izvještaju stranka nije prijavila nenovčane donacije po osnovi besplatnog korištenja poslovnih prostora, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

U postupku pregleda finansijskog izvještaja utvrđeno je da je stranka koristila prostorije u Banjoj Luci, te prostorije u kojima je sjedište političke stranke u Bijeljini, a da stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala troškove zakupa navedenih prostora.

- (5) Socijalistička partija Srpske – SPS nije u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala podatke o prihodima iz proračuna i ostalim prihodima, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 19. Pravilnika.

Također, utvrđeno je da stranka nije u poslovnim knjigama uspostavila evidencije o prihodima iz proračuna po razinama vlasti, već je sve prihode iz proračuna evidentirala na istoj analitičkoj kartici konta 6550. Stranka je imala obvezu uspostaviti analitičke evidencije o prihodima iz proračuna pojedinačno za svaku razinu vlasti (npr. Općina Modriča, Grad Banja Luka, Grad Prijedor i sl.), kao pretpostavku za pravilno finansijsko izvještavanje.

- Stranka je u poslovnim knjigama i Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) iskazala prihode iz proračuna Republike Srpske u iznosu od 10.948,00 KM, što je za 3.500,00 KM više u odnosu na ostvarene.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa utvrđeno je da je stranka primila sredstva iz proračuna Republike Srpske u ukupnom iznosu od 7.448,00 KM, a iz proračuna Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine na ime povrata pristojbe za ovjeru sudjelovanja političke stranke na Lokalnim izborima 2020. godine sredstva u iznosu od 3.500,00 KM, koja je stranka pogrešno prikazala kao prihod iz proračuna Republike Srpske.

Stranka je sredstva u iznosu od 3.500,00 KM na ime povrata pristojbe za ovjeru sudjelovanja političke stranke na Lokalnim izborima 2020. godine trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostale prihode.

- Stranka je u poslovnim knjigama i Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) iskazala prihode iz proračuna Grada Banje Luke u ukupnom iznosu od 25.691,95 KM i prihode iz proračuna Općine Modriča u iznosu od 526,98.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa, utvrđeno je da je stranka iz proračuna Grada Banje Luke u 2021. godini primila sredstva u ukupnom iznosu od 24.637,99 KM, dok je iz proračuna Općine Modriča primila sredstva u ukupnom iznosu od 1.580,94 KM.

Stranka je također u poslovnim knjigama dvije transakcije koje je uplatila Općina Modriča u ukupnom iznosu od 1.053,96 KM evidentirala kao prihod iz proračuna Grada Banje Luke.

- (6) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, uvidom u poslovne knjige i dodatnu dokumentaciju, utvrđeno je da Socijalistička partija Srpske – SPS nije uspostavila potpune i točne evidencije o rashodima i obvezama stranke, te ih nije pravilno iskazala u finansijskom izvještaju, što je suprotno računovodstvenim propisima i odredbama članka 21. i članka 22. Pravilnika.

Kontrolom troškova zakupa poslovnih prostora koje je stranka iskazala u godišnjem financijskom izvještaju, utvrđeno je da je stranka pogrešno i nepotpuno iskazala troškove zakupa, te da je u Obrascu 4.1 u okviru troškova zakupnine poslovnih prostora iskazala i troškove ostalih zakupnina.

Stranka je u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*), koji je popunjen na razini Glavnog odbora, iskazala troškove zakupa poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 14.899,82 KM, od čega se 917,54 KM odnosi na porez na dohodak od kapitala.

- Uvidom u dostavljene ugovore o zakupu poslovnih prostora koje je stranka koristila u Bileći, Brčkom, Nevesinju, Istočnoj Ilidži, Čelincu, Laktašima i Sokocu utvrđeno je sljedeće:
 1. Uvidom u poslovne knjige stranke i Ugovor o zakupu poslovnog prostora koji je stranka koristila u Bileći, utvrđeno je da je stranka troškove zakupnine poslovnog prostora iskazala u manjem iznosu za 175,50 KM u odnosu na ugovorenu cijenu zakupnine.
 2. Politička stranka je troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristila u Nevesinju, u poslovnim knjigama evidentirala u manjem iznosu za 200,00 KM. Na temelju Ugovora o zakupu s fizičkom osobom, stranka je bila obvezna u 2021. godini isplatiti iznos od 2.000,00 KM, a evidentirala je 1.800,00 KM.
 3. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora u Istočnoj Ilidži, politička stranka se obvezala na zakupninu u iznosu od 200,00 KM mjesečno, što čini iznos od 2.000,00 KM za 10 mjeseci korištenja poslovnog prostora u 2021. godini. Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala troškove od 1.000,00 KM.
 4. Troškove zakupnine poslovnih prostora u Čelincu i Laktašima, politička stranka je u poslovnim knjigama iskazala u iznosu većem za 634,78 KM, odnosno 762,00 KM, u odnosu na ugovorene obveze.
 5. Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristila u Sokocu evidentirala u manjem iznosu za 200,00 KM. Naime, stranka je zakup za prosinac 2020. godine koji je platila u tijeku 2021. godine evidentirala kao trošak 2021. godine, dok trošak zakupa za prosinac 2021. godine nije evidentirala u poslovnim knjigama.
- Također, uvidom u poslovne knjige, utvrđeno je da je stranka troškove ostalih zakupa koji se odnose na zakup galerije u JU „Centar za kulturu“ Laktaši u iznosu od 175,50 KM i zakup konferencijske dvorane po računu pravne osobe „Slobo-prom“ d. o. o., Lončari u iznosu od 150,00 KM, evidentirala u Obrascu 4.1 godišnjeg financijskog izvještaja u okviru troškova zakupnine poslovnih prostora.

S obzirom na to da stranka u godišnjem financijskom izvještaju nije navela niže organizacijske dijelove, u poslovnim knjigama nije uspostavila evidencije o troškovima po svojim organizacijskim dijelovima niti je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala podatke o troškovima u Obrascima 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) za svaki organizacijski dio posebno, prekršene su i odredbe članka 7. stavak (2) Pravilnika.

- (7) Uvidom u finansijsku dokumentaciju koja je dostavljena u tijeku obavljanja pregleda, utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača, koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.

Na računu dobavljača *Euroblic press* d. o. o., Banja Luka, račun broj 76-169/2021 od 30. 07. 2021. godine, faktiriran je iznos od 11.700,00 KM za objave saopćenja i praćenja rada stranke za 2021. godinu po ugovoru, bez specifikacije o broju i datumu objava saopćenja.

33. HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 005)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	32.679,57	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	32.679,57	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	32.679,57	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 8. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka je troškove, koje je u finansijskom izvještaju prijavila u iznosu od 10.810,14 KM, ostvarila bez Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U skladu s odredbama iz članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, stranka je obvezna sačiniti Program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu s njim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom. Program utroška sredstava politička stranka je obvezna dostaviti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Od Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine je, obaviješću broj 03-07-6-606-1/21 od 15. 03. 2021. godine za podnošenje godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, zatraženo da dostavi Program utroška sredstava za 2021. godinu.

Politička stranka nije postupila po navedenom zahtjevu, odnosno nije dostavila Program utroška sredstava.

b) Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine prekršila je odredbe članka 5. stavak (4) i članka 8. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka na sljedeći način:

(1) Politička stranka nije uspostavila evidenciju u poslovnim knjigama, niti je u financijskom izvještaju prijavila nenovčanu donaciju koju je ostvarila korištenjem poslovnog prostora u Mostaru, površine 59,40 m², bez plaćanja zakupnine. Prostor je političkoj stranci dodijelila pravna osoba „Toro“ d. o. o., Mostar na korištenje bez naknade u razdoblju od 01. 06. do 31. 12. 2021. godine.

Stranka je, u skladu s odredbama iz članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka, bila obvezna u poslovnim knjigama uspostaviti evidenciju o navedenoj donaciji i prijaviti je u financijskom izvještaju po tržišnoj vrijednosti.

(2) Pravna osoba „Toro“ d. o. o., Mostar je 2021. godine sa Službom za zajedničke poslove institucija Bosne i Hercegovine zaključila Ugovor o pružanju usluga klimatizacije i grijanja radnog prostora u objektu institucija Bosne i Hercegovine *Orca* u Mostaru, broj 01-50-1-1262/21 od 15. 06. 2021. godine na iznos od 82.865,20 KM bez PDV-a, koji je u potpunosti realiziran.

S obzirom na to da u skladu s odredbom iz članka 8. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka privatna poduzeća koja su s organima izvršne vlasti na svim razinama u Bosni i Hercegovini sklopila ugovor o javnoj nabavi usluga, ugovor o javnoj nabavi roba ili ugovor o javnoj nabavi radova u skladu s propisima o javnim nabavama u Bosni i Hercegovini ne mogu financijski pomagati političke stranke ako vrijednost ugovora u jednoj kalendarskoj godini prelazi iznos od 10.000,00 KM, Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je korištenjem poslovnog prostora bez plaćanja zakupnine pravnoj osobi „Toro“ d. o. o., Mostar u razdoblju od 01. 06. do 31. 12. 2021. godine ostvarila zabranjen prilog.

c) Pregledom financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i financijske dokumentacije, utvrđeno je da Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine nije uspostavila potpune evidencije o svojim prihodima i rashodima, a izvještaj nije popunila na način kako je Središnje izborno povjerenstvo BiH propisalo Pravilnikom i izvještaj nije podnijela u zakonom propisanom roku, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Godišnji financijski izvještaj politička stranka je Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijela nakon zakonom propisanog roka. Iako je u skladu s odredbom iz članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka izvještaj bila dužna podnijeti do 31. 03. 2022. godine, stranka je izvještaj podnijela 19. 05. 2022. godine i to nakon što je Središnje izborno povjerenstvo BiH svojim zaključkom, broj 03-07-6-1058/22 od 11. 05. 2022. godine pokrenulo postupak utvrđivanja odgovornosti Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine zbog osnovane sumnje da je prekršila odredbe članka 10. stavak (8) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(2) Politička stranka je financijski izvještaj popunila na razini stranke, iako u svojoj organizacijskoj strukturi ima niže organizacijske dijelove koji su ostvarili prihode i rashode.

- Uvidom u poslovne knjige i izvode s transakcijskog računa, utvrđeno je da je stranka koristila poslovni prostor u Vitezu i po toj osnovi fizičkoj osobi Anti Frljiću platila zakupninu u iznosu od 900,00 KM. Pored zakupnine, politička stranka je istoj osobi dala novčanu donaciju u iznosu od 900,00 KM.
- Prihod iz proračuna su, pored Glavnog odbora stranke, ostvarili Općinski odbor u Vitezu i Općinski odbor u Neumu.

Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je, u skladu s odredbama iz članka 5. i članka 7. Pravilnika, bila obvezna režijsko-administrativne troškove, koje je u izvještaju prijavila u iznosu od 10.810,14 KM, iskazati po organizacijskim dijelovima.

(3) U poslovnim knjigama politička stranka nije uspostavila potpune evidencije o svojim приходима, niti ih je pravilno iskazala u financijskom izvještaju koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

- Povrat pristojbe za ovjeru za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 500,00 KM, koji je izvršen u skladu s Odlukom Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o povratu uplaćenog iznosa pristojbe za ovjeru, broj 06-1-07-3-163/21 od 25. 02. 2021. godine, politička stranka je evidentirala kao prihod iz proračuna entiteta Federacija Bosne i Hercegovine.

S obzirom na to da su političkoj stranci vraćena njena sredstva, te da uplata pristojbe nije pravilno evidentirana u poslovnim knjigama 2020. godine, stranka nije ostvarila prihod iz proračuna, koji je u financijskom izvještaju prijavila u iznosu od 500,00 KM. Navedeni iznos stranka je trebala evidentirati kao ostali prihod.

- Politička stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti je prijavila u financijskom izvještaju, nenovčanu donaciju koju je ostvarila korištenjem poslovnog prostora bez nakade, kao što je navedeno u nalazu pod b). Neprijavljuvanjem nenovčane donacije stranka je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

(4) Politička stranka nije uspostavila potpune evidencije o svojim rashodima, pa u financijskom izvještaju koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH nije prijavila dio troškova.

- Stranka nije evidentirala trošak zakupnine poslovnog prostora u Mostaru, koji je koristila u razdoblju od 01. 06. do 31. 12. 2021. godine. Ugovorom o zakupu koji je Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine zaključila s pravnom osobom „Toro“ d. o. o., Mostar, pored mjesečne zakupnine ugovoreno je da politička stranka mjesečno, a počev od 01. 06. 2021. godine, plaća utrošak električne energije u iznosu od 58,50 KM, zajedničke troškove održavanja objekta u iznosu od 21,06 KM, troškove klimatizacije u iznosu od 127,71 KM i zajedničke troškove električne energije u iznosu od 25,00 KM. Navedene troškove, koji su prema odredbama iz ugovora, u razdoblju od 01. 06. do 31. 12. 2021. godine iznosili 1.625,89 KM politička stranka nije iskazala u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju, niti je iskazala obveze po toj osnovi.
- Politička stranka je troškove po osnovi ugovora o djelu iskazala u manjem iznosu od ostvarenog. Uvidom u izvode s transakcijskog računa, utvrđeno je da je politička stranka po ugovoru o djelu isplatila sredstva Ivanki Barić u iznosu od 2.800,00 KM, a porez i doprinose je obračunala i uplatila na iznos od 1.000,00 KM.

U skladu s poreznim propisima, stranka je bila obvezna porez i doprinose obračunati na ukupno isplaćeni iznos od 2.800,00 KM.

- d) Politička stranka nije postupila u skladu s odredbama iz članka 12. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka. Stranka nije u godišnji financijski izvještaj uključila koristi koje je ostvarila od aktivnosti udruge „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, kao njena članica, kako je propisano u navedenom članku Zakona.

34. POLITIČKA ORGANIZACIJA POKRET USPJEŠNA SRPSKA (Kod 1872)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Politička organizacija Pokret uspješna Srpska se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	18.052,00	100,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	18.052,00	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	18.952,00	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Politička organizacija Pokret uspješna Srpska prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) U skladu s odredbama iz članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, stranka je obvezna sačiniti Program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu s njim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom. Obaviješću broj 03-07-6-606-1/21 od 15. 03. 2021. godine za podnošenje godišnjeg financijskog izvještaja za 2020. godinu, od političke stranke je zatraženo da dostavi Program utroška sredstava za 2021. godinu. Politička stranka nije postupila po zahtjevu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, odnosno nije dostavila Program utroška sredstava za 2021. godinu.

U godišnjem financijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, politička stranka je iskazala ukupne rashode u iznosu od 639,00 KM. U poslovnim knjigama stranke rashodi su u istom razdoblju evidentirani u iznosu od 31.820,61 KM. Da su rashodi ostvareni u iznosu koji je evidentiran u poslovnim knjigama potvrđuju izvodi s transakcijskih

računa političke stranke, ugovori o zakupu poslovnih prostora i druga financijska dokumentacija koju je stranka dostavila na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

Na temelju navedenog, utvrđeno je da je Politička organizacija Pokret uspješna Srpska sredstva u iznosu od 31.820,61 KM utrošila bez Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

b) Pregledom financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i financijske dokumentacije, utvrđeno je da Politička organizacija Pokret uspješna Srpska nije uspostavila blagovremene i potpune evidencije o prihodima, rashodima i novčanim tokovima i financijski izvještaj nije popunila na način kako je Središnje izborni povjerenstvo BiH propisalo Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Politička organizacija Pokret uspješna Srpska u financijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH nije prijavila dva transakcijska računa, dok je na računu prijavljenom u financijskom izvještaju iskazala pogrešan promet, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

- Politička stranka nije prijavila transakcijske račune broj 5540010000558898 i broj 5540020000073849.

Uvidom u izvode, koje je politička stranka dostavila na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, utvrđeno je da je putem transakcijskog računa broj 5540020000073849 ostvaren sljedeći promet: početno stanje 42,02 KM, uplate na račun u iznosu od 4.163,50 KM, isplate s računa u iznosu od 4.173,19 KM i stanje sredstava na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 32,33 KM.

- Politička stranka nije dostavila izvode s transakcijskog računa broj 5540010000558898, pa nije utvrđeno je li putem njega ostvaren promet i u kojem iznosu. U poslovnim knjigama stranke evidentirana su sredstva po navedenom računu u iznosu od 196,81 KM, bez prometa tijekom 2021. godine.

- Politička stranka je u financijskom izvještaju, putem transakcijskog računa broj 5540010000516897, prijavila sljedeći promet: početno stanje 01. 01. 2021. godine u iznosu od 3.121,06 KM, uplate na račun u iznosu od 18.052,00 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 21.173,06 KM.

Po istom računu u poslovnim knjigama evidentiran je promet: početno stanje 01. 01. 2021. godine u iznosu od 3.255,92 KM, uplate na račun u iznosu od 13.892,15 KM, isplate s računa u iznosu od 16.443,27 KM i stanje 31. 12. 2021. godine u iznosu od 704,08 KM.

Uvidom u izvode s ovog transakcijskog računa utvrđeno je sljedeće: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 3.255,92 KM, uplate na račun u iznosu od 13.892,15 KM, isplate s računa u iznosu od 17.103,63 KM i stanje sredstava na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 44,44 KM.

(2) U financijskom izvještaju politička stranka nije prijavila blagajnu, čime je prekršila odredbe članka 12. Pravilnika.

Za razliku od godišnjeg financijskog izvještaja, politička stranka je u poslovnim knjigama evidentirala sredstva na blagajni u iznosu od 2.608,53 KM. Sredstva su evidentirana kao početno stanje, bez prometa tijekom 2021. godine, te stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 2.608,53 KM.

(3) U financijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, politička stranka je prijavila prihod u iznosu od 18.052,00 KM, te ga klasificirala kao članarinu.

- U poslovnim knjigama stranka je prihod klasificirala kao prihod od donacija primljenih od državnih organa u iznosu od 6.322,40 KM i prihod od donacija drugih osoba u iznosu od 11.730,00 KM.
- Uvidom u dostavljene izvode s transakcijskih računa, utvrđeno je da je Politička organizacija Pokret uspješna Srpska ostvarila prihod od donacija fizičkih osoba u iznosu od 11.730,00 KM i prihod iz proračuna u iznosu od 6.322,40 KM. Iz proračuna Općine Ugljevik politička stranka je ostvarila prihod u iznosu od 4.163,50 KM i proračuna Grada Bijeljine prihod u iznosu od 2.158,90 KM.

U skladu s odredbama članka 14. Pravilnika, politička stranka je bila obvezna u financijskom izvještaju (na Obrascu 3-a), koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, navesti: iznos priloga svakog donatora pojedinačno, ime i prezime donatora i datum kada je prilog dan. U skladu s odredbom iz članka 6. Pravilnika, stranka je bila obvezna svakom donatoru izdati potvrdu o primljenom prilogu.

U skladu s odredbama iz članka 19. Pravilnika, politička stranka je bila obvezna prihod koji je ostvarila iz proračuna iskazati u financijskom izvještaju na Obrascu 3-f, navesti razine vlasti i iznos ostvarenog prihoda od svake razine vlasti pojedinačno.

(4) Politička stranka, suprotno računovodstvenim propisima i odredbama članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, u poslovnim knjigama nije uspostavila pravovremene i potpune evidencije o svojim troškovima.

U poslovnim knjigama troškovi su evidentirani u trenutku plaćanja, a ne u trenutku kada je političkoj stranci pružena usluga.

- Zakupninu poslovnog prostora za 2020. godinu svog organizacijskog dijela u Ugljeviku, koja je plaćena 2021. godine u iznosu od 3.000,00 KM, skupa s pripadajućim porezom na iznajmljenu nekretninu u iznosu od 260,90 KM, politička stranka je evidentirala kao trošak zakupnine 2021. godine.

Troškove zakupnine u 2021. godini, koji su iznosili 12.810,00 KM, stranka je evidentirala u iznosu od 15.810,00 KM. Porez na iznajmljene nekretnine koje su korištene 2021. godine iznosio je 1.043,52 KM, a ne 1.304,00 KM, koliko je stranka evidentirala u poslovnim knjigama.

- Na temelju poslovnih knjiga i dostavljenih računa za električnu energiju, na temelju kojih je evidentiran trošak u iznosu od 601,67 KM, utvrđeno je da nije knjižen trošak za mjesec kolovoz. S obzirom na to da politička stranka nije dostavila račun, nije utvrđen stvarni trošak električne energije u 2021. godini.
- Troškove telefonskih usluga politička stranka je u poslovnim knjigama evidentirala u iznosu od 1.086,13 KM. Uvidom u poslovne knjige, utvrđeno je da nisu evidentirani troškovi po računima za mjesec travanj i kolovoz, dok je ukupno utvrđeni dug stranke prema pravnoj osobi „TelradNet“ na dan 31. 12. 2021. godine evidentiran kao trošak u iznosu od 499,94 KM. Na temelju navedenog, nisu utvrđeni stvarni troškovi telefonskih usluga 2021. godine.

(5) U godišnjem financijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, politička stranka je prijavila ukupne troškove u iznosu od 639,00 KM, iako je u poslovnim knjigama evidentirala troškove u iznosu od 31.820,61 KM. Neprijavlivanjem

ukupnog iznosa ostvarenih troškova u finansijskom izvještaju, politička stranka je prekršila odredbe članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranka i odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

(6) Politička stranka u finansijskom izvještaju nije iskazala obveze na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe članka 24. stavak (1) Pravilnika.

Iako su poslovnim knjigama stranke obveze evidentirane u iznosu od 3.615,81 KM i to: obveze prema dobavljačima u iznosu od 2.975,11 KM i obveze po osnovi poreza i doprinosa u iznosu od 640,70 KM, politička stranka je na Obrascu 5. finansijskog izvještaja navela da nema neizmirenih obveza.

(7) Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH političkoj stranci da dostavi presliku izvoda s dva transakcijska računa koja nije prijavila u finansijskom izvještaju, stranka je dostavila izvode samo s jednog računa.

S obzirom na to da nije dostavila izvode s računa broj 5540010000558898 kod Naše banke a. d., Bijeljina, prekršila je odredbe članka 12. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

35. HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 1178)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	12.600,00	87,61
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	12.600,00	87,61
II.	Ostali prihodi i drugo	1.782,50	12,39
	Izvori financiranja (I+II)	14.382,50	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je financijska sredstva stranke utrošila bez donesenog Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 13.379,00 KM.

Uvidom u službene evidencije, utvrđeno je da stranka nije Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine dostavila Program utroška sredstava za 2021. godinu, a koji je bila dužna dostaviti najkasnije uz godišnji financijski izvještaj za 2020. godinu, tj. do 31. 03. 2021. godine.

- b) Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine nije vodila pravilne i potpune evidencije o prihodima i rashodima, nije prijavila nenovčanu donaciju po osnovi korištenja poslovnog prostora bez naknade, godišnji financijski izvještaj nije dostavila i popunila u skladu s odredbama Pravilnika i nije dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1) i člana 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Politička stranka je godišnji financijski izvještaj podnijela suprotno odredbama članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka i članka 3. stavak (1) i članka 7. stavak (1) Pravilnika.

Uvidom u službene evidencije, utvrđeno je da je Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu podnijela u elektroničkoj formi, putem aplikacije FI CIK BiH, dana 31. 03. 2022. godine. Stranka je dana 04. 04. 2022. godine Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine dostavila obrasce godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, tiskane iz aplikacije u PDF formatu, bez potpisa ovlaštene osobe i pečata političke stranke.

Nakon zahtjeva i urgencije Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je, dana 24. 01. 2023. godine, dostavila godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu u čvrstoj preslici ovjeren potpisom ovlaštene osobe i pečatom političke stranke. Međutim, stranka nije dostavila Obrasce 1.1 (*Organizacijska struktura političke stranke*) i 5 (*Obveze političke stranke*) godišnje financijskog izvještaja u čvrstoj preslici, a što je bila obvezna.

- (2) U Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg financijskog izvještaja stranka nije iskazala nenovčanu donaciju po osnovi besplatnog korištenja poslovnog prostora u vlasništvu fizičke osobe, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka i odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora bez naknade koji je zaključen s fizičkom osobom Žanom Nakić, utvrđeno je da je stranka počev od 27. 01. 2021. godine koristila prostor, površine 10 m², bez naknade.

Stranka je imala obvezu procijeniti vrijednost nenovčane donacije, te je evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u Završnom računu i godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu.

- (3) Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u Obrascu 3 (*Izvori financiranja političke stranke*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala ostale prihode u

iznosu od 1.782,50 KM, što na temelju dostavljene dokumentacije (izvoda s transakcijskih računa i primitaka i izdataka iz blagajne) nije moglo biti potvrđeno.

Naime, uvidom u izvode s transakcijskog računa političke stranke broj 3382202265155408 kod *UniCredit* banke d. d., utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 1.300,00 KM uplaćena s računa Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, odnosno da je izvršen povrat uplaćene pristojbe za ovjeru sudjelovanja političke stranke za Lokalne izbore 2020. godine. Također, kontrolom prometa izvoda s transakcijskog računa broj 3382202257007117 kod *UniCredit* banke d. d., utvrđeno je da je fizička osoba Milijan Nakić dana 10. 03. 2021. godine izvršio polog sredstava u iznosu od 20,00 KM, te da je ostvaren prihod od kamata na novčana sredstva na transakcijskom računu u iznosu od 0,04 KM.

- (4) Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u iznosu od 2.000,00 KM.

Uvidom u Izdatak broj 3367991 od 04. 01. 2021. godine utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 2.000,00 KM isplaćena fizičkoj osobi Verici Grbešić na ime duga za zakup i adaptaciju prostora.

S druge strane, Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine u godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora po osnovi zaključenog ugovora s fizičkom osobom Žanom Nakić, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- (5) Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u Obrascu 2.1 (*Pregled stanja blagajne*) godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu iskazala sljedeće podatke o stanju i prometu ostvarenom putem blagajne: početno stanje u iznosu od 0,00 KM, promet ulaza u iznosu od 8.670,00 KM, promet izlaza u iznosu od 8.670,00 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM.

Prema podacima iz primitaka i izdataka, koji su dostavljeni u dodatnoj dokumentaciji, utvrđeno je da je ukupan promet ulaza iznosio 8.170,00 KM, a ukupan promet izlaza 8.170,00 KM. Stranka uz primitke i izdatke nije dostavila blagajničke dnevničke, račune za usluge i robe, niti dokaze o podizanju novca s transakcijskog računa stranke za potrebe blagajne.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa 3382202257007117 utvrđeno je da su s ovog računa isplaćena sredstva u gotovom novcu u iznosu od 9.148,50 KM.

Imajući u vidu činjenicu da stranka nije dostavila poslovne knjige i da podatci o isplaćenim sredstvima ne odgovaraju podacima koje je stranka iskazala u godišnjem financijskom izvještaju, kao i da stranka nije dostavila presliku dokumentacije na temelju koje su vršene isplate, nije moguće utvrditi koliko je iznosio promet putem blagajne, te je li stranka na dan 31. 12. 2021. godine imala sredstva u blagajni.

Pored navedenog, a uvidom u dostavljenu financijsku dokumentaciju političke stranke, utvrđeni su nedostaci kod računa koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.

- Na temelju dostavljenih preslika računa SUR „Vikend“ Široki Brijeg, utvrđeno je da na računima nije navedena vrsta usluge-robe, a da su računi izdani na ukupno 3.790,00 KM.

- Stranka je izvršila plaćanje usluge servisa vozila po računu „Autoservis Topić“ Široki Brijeg, broj 24/21 od 05. 06. 2021. godine u iznosu od 480,00 KM, te je putem transkcijskog računa plaćala troškove goriva, a da prema podacima iz Bilance stanja na dan 31. 12. 2021. godine u svojoj imovini nema osnovna sredstva, pa samim tim ni automobil. Na temelju navedenog, nije moglo biti utvrđeno u koju svrhu su utrošena financijska sredstva stranke.

(6) Središnje izborno povjerenstvo BiH je političkoj stranci dana 16. 08. 2022. godine uputilo Zahtjev za dostavljanje dodatne dokumentacije broj 03-07-6-444-2/22, te je dana 15. 12. 2022. godine uputilo i Urgenciju za dostavljanje dodatne dokumentacije broj 03-07-6-444-3/22 kojom je od stranke zatražilo da dostavi sljedeću dokumentaciju: dokumentaciju o korištenju poslovnog prostora u 2021. godini, glavnu knjigu s potpunim analitičkim evidencijama za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, presliku blagajničkih dnevnika za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine i dokumentaciju o ostalim prihodima.

Stranka je dana 24. 01. 2023. godine dostavila Ugovor o zakupu poslovnog prostora bez naknade, presliku računa za pojedine troškove i presliku izdataka i primitaka iz blagajne, bez blagajničkih dnevnika i dokumentacije o isplatama.

S obzirom na to da stranka nije dostavila traženu financijsku dokumentaciju, prekršila je odredbe članka 12. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(7) Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u skladu s odredbom članka 12. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka imala obvezu u godišnji financijski izvještaj uključiti koristi ostvarene od aktivnosti udruge „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, koja je povezana s političkom strankom, jer je stranka članica ove udruge.

36. HRVATSKA NEZAVISNA LISTA (Kod 1703)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Hrvatska nezavisna lista se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	97.364,72	97,68
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	97.364,72	97,68
II.	Ostali prihodi i drugo	2.310,23	2,32
	Izvori financiranja (I+II)	99.674,95	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska nezavisna lista prekršila odredbe članka 4. stavak (1) i članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka nije sačinila precizan plan Programa utroška sredstava za 2021. godinu, te je ostvarila troškove za koje nije moguće utvrditi jesu li predviđeni Programom utroška sredstava, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Politička stranka je svojim programom utroška sredstava za 2021. godinu predvidjela troškove u iznosu od 67.200,00 KM.

U godišnjem financijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, stranka je prijavila ostvarene troškove u iznosu od 28.500,45 KM, a u poslovnim knjigama ih je evidentirala u iznosu od 24.308,22 KM.

Uvidom u strukturu planiranih troškova utvrđeno je da su pojedini troškovi planirani u nerealno visokim iznosima, dok je dio troškova planiran na način da ne osigurava transparentnost utroška sredstava, niti usporedbu ostvarenih i planiranih troškova.

Da su troškovi planirani u nerealno visokim iznosima, potvrđuje činjenica da je politička stranka planirane troškove ostvarila u postotku od 42,41 %, dok su pojedini troškovi ostvareni u postotku od 5,69 %.

Hrvatska nezavisna lista je za organizacije i održavanja različitih političkih susreta i sastanaka, osnivanje novih ogranaka, tribine i sl. predvidjela troškove u iznosu od 15.000,00 KM. S obzirom na to da stranka nije precizirala vrstu troškova za navedene manifestacije, nije utvrđeno jesu li i u kojem iznosu planirani troškovi reprezentacije koje je politička stranka ostvarila u iznosu od 10.355,41 KM. Troškovi reprezentacije čine 36,33 % ukupnih troškova koje je politička stranka ostvarila 2021. godine.

- b) Pregledom financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i financijske dokumentacije, utvrđeno je da Hrvatska nezavisna lista financijski izvještaj nije podnijela na način kako je Središnje izbornom povjerenstvo BiH propisalo Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) U financijskom izvještaju politička stranka nije prijavila blagajnu, odnosno nije iskazala stanje gotovine u blagajni na dan izvještajnog razdoblja, čime je prekršila odredbe članka 12. Pravilnika. U poslovnim knjigama političke stranke evidentirana su sredstva u blagajni u iznosu od 768,91 KM. Sredstva su evidentirana i kao početno stanje gotovine na dan 01. 01. 2021. godine i kao krajnje stanje na dan 31. 12. 2021. godine u navedenom iznosu, bez prometa tijekom izvještajne godine.

(2) Politička stranka u financijskom izvještaju nije prijavila troškove u skladu s odredbama članka 21. i članka 22. Pravilnika.

U poslovnim knjigama stranka je troškove evidentirala u iznosu od 24.308,22 KM, a u godišnjem financijskom izvještaju ih je prijavila u iznosu od 28.500,45 KM.

- Uvidom u strukturu troškova, utvrđeno je da su u poslovnim knjigama troškovi zakupnine evidentirani u iznosu od 3.600,00 KM, a u financijskom izvještaju su prijavljeni u iznosu od 7.200,00 KM. U ugovoru o zakupu poslovnog prostora, koji je politička stranka zaključila s fizičkom osobom, utvrđena je zakupnina u iznosu od 300,00 KM mjesečno, što na godišnjoj razini iznosi 3.600,00 KM.

Također, uvidom u izvode s transakcijskog računa, utvrđeno je da je politička stranka zakupninu za 2021. godinu platila 06. 12. 2021. godine, u iznosu od 3.600,00 KM.

- Trošak knjigovodstvenih usluga, koji je u poslovnim knjigama evidentiran u iznosu od 1.404,00 KM, stranka je u financijskom izvještaju prijavila u iznosu od 936,00 KM.
- U financijskom izvještaju politička stranka nije prijavila troškove zaposlenih, koje je u poslovnim knjigama evidentirala kao: plaće u iznosu od 1.137,32 KM, troškove toplog obroka u iznosu od 104,40 KM i troškove prijevoza u iznosu od 91,00 KM.
- Politička stranka je u financijskom izvještaju prijavila rashode iz prethodnih godina u iznosu od 2.157,55 KM, dok u poslovnim knjigama oni nisu evidentirani. Na temelju raspoložive financijske dokumentacije nije potvrđen iznos navedenih troškova.

(3) Hrvatska nezavisna lista je u financijskom izvještaju, na Obrascu 5 (*Obveze političke stranke*) iskazala obveze na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 1.431,00 KM i to: obveze prema dobavljačima u iznosu od 98,28 KM i obvezu za plaću i doprinose u iznosu od 1.332,72 KM.

U poslovnim knjigama stranke, obveze na dan 31. 12. 2021. godine evidentirane su u iznosu od 2.835,61 KM. Uvidom u strukturu obveza, utvrđeno je da politička stranka u financijskom izvještaju nije prijavila obveze prema dobavljačima u iznosu od 1.404,61 KM, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.

37. STRANKA DEMOKRATSKE SRPSKE SEMBERIJA – MIĆO MIĆIĆ (Kod 2426)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	8.738,43	14,68
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	40.748,36	68,48
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	49.486,79	83,16
II.	Ostali prihodi i drugo	10.019,36	16,84
	Izvori financiranja (I+II)	59.506,15	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić je financijska sredstva u iznosu od 20.464,51 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić je u tijeku 2021. godine ostvarila rashode u iznosu od 42.498,45 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu koji je stranka dostavila, utvrđeno je da je stranka planirala troškove u ukupnom iznosu od 22.250,00 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu, utvrđeno je da stranka nije planirala sve troškove koje je iskazala u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu, a da je pojedine troškove ostvarila u većem iznosu od planiranih, kako slijedi:

- Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove uredskog materijala, troškove neproizvodnih usluga, pristojbe, novčane kazne i slično, troškove poreza i drugih obveza i troškove propagande u ukupnom iznosu od 4.110,84 KM, koje nije planirala Programom utroška za 2021. godinu.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da su troškovi uredskog materijala iznosili 52,65 KM, troškovi neproizvodnih usluga 590,00 KM, pristojbe, novčane kazne i slično 2.400,00 KM, troškovi poreza i drugih obveza 25,18 KM i troškovi propagande 1.043,01 KM.

- Stranka je troškove PTT usluga, troškove zakupa, troškove platnog prometa, troškove pristojbe za registraciju i troškove kampanje iskazala u većem iznosu od planiranih za 16.353,67 KM.

Programom utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala troškove bruto plaća u iznosu od 12.900,00 KM, troškove zakupa u iznosu od 4.200,00 KM, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 2.800,00 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 250,00 KM i troškove reprezentacije u vlastitim prostorijama u iznosu od 1.100,00 KM.

Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove bruto plaća u iznosu od 25.264,50 KM, troškove zakupa u iznosu od 5.331,77 KM, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 2.808,00 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 340,78 KM i troškove reprezentacije u vlastitim prostorijama u iznosu od 3.858,62 KM.

- b) Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić nije uspostavila potpune i pravilne evidencije o prihodima i rashodima, te da obrasce godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Stranka demokratske srpske Semberija – Mićo Mićić nije pravilno popunila Obrazac 1 (*Opći podatci o političkoj stranci*) godišnjeg financijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe članka 9. Pravilnika.

U Obrascu 1 (*Opći podatci o političkoj stranci*) godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu stranka je navela da je osoba ovlaštena za zastupanje stranke Mićo Mićić. Uvidom u Rješenje Osnovnog suda u Bijeljini broj 080-0-F1-21-000 053 od 28. 07. 2021. godine utvrđeno je da su osobe ovlaštene za zastupanje stranke Predrag Jović, predsjednik i Slavko Novaković, tajnik stranke.

- (2) U godišnjem financijskom izvještaju stranka nije pravilno iskazala prihode iz proračuna i prihod po osnovi povrata dijela pristojbe uplaćene za ovjeru prijave za sudjelovanje na

Lokalnim izborima 2020. godine, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 19. Pravilnika.

U godišnjem financijskom izvještaju stranka je iskazala prihode iz proračuna Grada Bijeljine u iznosu od 40.748,36 KM.

Pregledom poslovnih knjiga i kontrolom izvoda s transakcijskih računa utvrđeno je da je stranka iz proračuna Grada Bijeljine primila sredstva u iznosu od 38.748,36 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da je stranka novčana sredstva u iznosu od 2.000,00 KM, koja je primila na transakcijski račun po osnovi Odluke o povratu uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, iskazala u Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) kao prihod iz proračuna Grada Bijeljine.

Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mičić je novčana sredstva u iznosu od 2.000,00 KM trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostali prihod.

- (3) Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mičić nije u poslovnim knjigama i u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu pravilno iskazala troškove zakupa poslovnog prostora, troškove električne energije, komunalnih usluga i ostalog zakupa, čime je prekršila odredbe članka 22. Pravilnika.

U Obrascu 4.1 godišnjeg financijskog izvještaja stranka je iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u iznosu od 5.331,77 KM.

Uvidom u Ugovor o podzakupu utvrđeno je da je stranka ugovorila podzakup poslovnog prostora u razdoblju od 01. 01. 2021. godine do 31. 12. 2025. godine i da mjesečni zakup iznosi 234,00 KM, odnosno da za 2021. godinu troškovi zakupa iznose 2.808,00 KM. Ugovorom je, također, utvrđeno da je stranka dužna plaćati i troškove električne energije i utrošene vode u iznosu od 40 % od iznosa prispjelih računa.

Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mičić je, u godišnjem financijskom izvještaju, troškove električne energije, utrošene vode i ostalog zakupa iskazala kao troškove zakupa, čime je izvršila pogrešnu klasifikaciju troškova.

- (4) Potvrde o primljenoj članarini koje je izdala Stranka demokratske Srpske Semberija–Mićo Mičić ne sadrže podatke koji su propisani odredbama članka 6. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 3 (*Izvori financiranja*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala članarine u iznosu od 8.738,43 KM.

Uvidom u izdane potvrde o primljenoj članarini fizičkih osoba, utvrđeno je da one ne sadrže datum izdavanja potvrde, te broj osobnog dokumenta, adresu i mjesto prebivališta fizičke osobe koja je uplatila članarinu.

- (5) Kontrolom blagajne utvrđeno je da stranka poslovanje gotovim novcem obavlja suprotno propisima o blagajničkom poslovanju.

Kontrolom blagajne utvrđeno je da je stranka u blagajnu primila pozajmice od fizičkih osoba u iznosu od 4.020,00 KM. Slaviša Savić je dana 21. 08. 2021. godine u blagajnu stranke uplatio pozajmicu u iznosu od 550,00 KM, a dana 27. 08. 2021. godine u iznosu od 450,00 KM. Drago Stajić je dana 06. 07. 2021. godine u blagajnu stranke uplatio pozajmicu u iznosu od 3.020,00 KM. Stranka je navedene pozajmice vratila povjriteljima isplatom novca iz blagajne dana 27. 08. 2021. godine, odnosno 02. 09. 2021. godine.

Također je utvrđeno da je stranka iz blagajne izvršila plaćanje zakupa poslovnog prostora za ožujak i travanj po osnovi računa dobavljača JIP „Semberija i Majeвица“ Bijeljina, broj 257/21 od 24. 03. 2021. godine u iznosu od 448,33 KM i broj 295/21 od 08. 04. 2021. godine u iznosu od 476,45 KM, troškove objave oglasa u „Službenom glasniku Republike Srpske“ u iznosu od 442,00 KM od 28. 07. 2021. godine i troškove reprezentacije po računu dobavljača TR – Ribara „Željko“ s. p. Željko Savić, Bijeljina od 26. 08. 2021. godine u iznosu od 549,84 KM.

Primanjem i vraćanjem pozajmica u gotovini, kao i gotovinskim plaćanjem izvršenih usluga u iznosu većem od 200,00 KM, Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić je postupila suprotno odredbama Uredbe o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem.

38. POLITIČKA ORGANIZACIJA ZAJEDNO ZA BOLJI SREBRENİK (Kod 2622)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Politička organizacija Zajedno za bolji Srebrenik se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	11.969,00	44,48
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	13.936,41	51,80
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	25.905,41	96,28
II.	Ostali prihodi i drugo	1.000,00	3,72
	Izvori financiranja (I+II)	26.905,41	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Politička organizacija Zajedno za bolji Srebrenik prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak(4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Politička stranka je sredstva u iznosu od 19.043,39 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava, dok za troškove goriva u iznosu od 3.169,00 KM nije utvrđeno da su nastali isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom i statutom stranke.

(1) Politička stranka je svojim programom utroška sredstava za 2021. godinu predviđjela troškove u iznosu od 19.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 37.207,41 KM.

Uvidom u strukturu planiranih i ostvarenih troškova utvrđeno je da su troškovi u iznosu od 19.043,39 KM ostvareni mimo plana i Programa utroška. Politička stranka je planirane

troškove prekoračila za iznos od 13.933,51 KM, dok troškove koje je ostvarila u iznosu od 5.109,88 KM, nije predvidjela svojim programom utroška sredstava.

- Programom utroška sredstava stranka je predvidjela troškove bruto plaća u iznosu od 12.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 17.730,96 KM. Trošak zakupnine poslovnog prostora stranka je planirala u iznosu od 3.600,00 KM, a u financijskom izvještaju ga je iskazala u iznosu od 4.950,00 KM, iako je prema ugovoru u zakupu ovaj trošak iznosio 5.400,00 KM. Troškove reprezentacije, koje je planirala u iznosu od 500,00 KM, stranka je ostvarila u iznosu od 4.002,00 KM. Stranka je planirala troškove reklame i propagande u iznosu od 1.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 3.489,50 KM. Troškove platnog prometa, koje je planirala u iznosu od 100,00 KM, stranka je ostvarila u iznosu od 511,50 KM.
- Politička stranka ostvarila je troškove goriva u iznosu od 3.169,02 KM, troškove toplog obroka u iznosu od 1.253,70 KM, troškove telefona u iznosu od 406,88 KM, troškove usluga u iznosu od 110,28 KM i troškove po osnovi pristojbe u iznosu od 170,00 KM, koje nije predvidjela svojim programom utroška sredstava.

(2) Uvidom u poslovne knjige Političke organizacije Zajedno za bolji Srebrenik, utvrđeno je da stranka nema motorna vozila u svom vlasništvu, niti je koristila iznajmljena vozila, a 07. 10. 2021. godine je pravnoj osobi *Kopex Sarajlić d. o. o.*, Srebrenik isplatila sredstva za nabavu goriva u vrijednosti od 3.169,00 KM.

Pregledom financijskog izvještaja političke stranke nisu utvrđena službena putovanja, niti je stranka dostavila druge dokaze na temelju kojih bi se utvrdilo kada i u koju je svrhu utrošeno gorivo.

b) Pregledom financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i financijske dokumentacije, utvrđeno je da politička stranka nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije uspostavila evidenciju o novčanim tokovima gotovine, kao i potpunu evidenciju o prihodima i rashodima, te godišnji financijski izvještaj nije popunila na način kako je Središnje izborno povjerenstvo BiH propisalo Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Politička stranka nije uspostavila evidenciju o blagajničkom poslovanju, niti je u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju evidentirala promet gotovine.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa utvrđeno je da je stranka izvršila polog gotovine na transakcijski račun u iznosu od 2.470,00 KM. Uplate u navedenom iznosu u financijskom izvještaju prijavila je kao priloge fizičkih osoba.

Polog gotovine u iznosu od 470,00 KM stranka je izvršila 11. 03. 2021. godine, a polog u iznosu od 2.000,00 KM izvršila je 09. 08. 2021. godine.

U skladu s računovodstvenim propisima i odredbama članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, Politička organizacija Zajedno za bolji Srebrenik bila je obvezna donacije koje je primila u gotovini evidentirati kroz blagajnu, kao i polog sredstava iz blagajne na transakcijski račun.

U skladu s odredbama članka 12. stavak (4) istog zakona i odredbama članka 12. Pravilnika, stranka je bila obvezna u financijskom izvještaju, na Obrascu 2.1., iskazati promet sredstava putem blagajne.

(2) U poslovnim knjigama politička stranka je izvršila pogrešnu klasifikaciju dijela prihoda, koje je u financijskom izvještaju prijavila u skladu s odredbama Pravilnika.

- Donacije fizičkih osoba, u iznosu od 2.470,00 KM, u poslovnim su knjigama evidentirane kao članarine.
- Uplate sredstava iz proračuna Općine Srebrenik, u iznosu od 3.096,98 KM i povrat dijela pristojbe koju je politička strankata uplatila za ovjeru za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine, u iznosu od 1.000,00 KM, u poslovnim su knjigama evidentirane kao prihod od donacija pravnih osoba.

(3) Politička stranka nije uspostavila potpunu evidenciju o troškovima zakupnine poslovnog prostora. Stranka je kao trošak evidentirala plaćenu zakupninu za razdoblje od 11 mjeseci, u iznosu od 4.950,00 KM. Trošak zakupnine za izvještajno razdoblje je iznosio 5.400,00 KM. Neprijavlivanjem ukupnog iznosa troškova, politička stranka je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

39. DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BiH –KRAJIŠKA STRANKA (Kod 028)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Demokratska narodna zajednica BiH – Krajiška stranka se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	6.000,00	29,87
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	12.857,14	64,01
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	18.857,14	93,88
II.	Ostali prihodi i drugo	1.228,42	6,12
Izvori financiranja (I+II)		20.085,56	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Demokratska narodna zajednica BiH – Krajiška stranka prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 8. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Demokratska narodna zajednica BiH – Krajiška stranka nije sačinila financijski plan na način kojim bi se osigurala transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i usporedba ostvarenih troškova s planiranim, te je financijska sredstva u iznosu od 9.785,10 KM utrošila mimo svog plana financiranja za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 11.611,15 KM.

Uvidom u Plan financiranja za 2021. godinu koji je Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine dostavljen uz godišnji financijski izvještaj za 2020. godinu, utvrđeno je da je stranka predvidjela ukupne troškove u iznosu od 10.300,00 KM.

Analizom Plana financiranja za 2021. godinu, utvrđene su manjkavosti samog financijskog plana, tj. on sadrži formalne greške koje se odnose na razdoblje, te je sačinjen na način da ne osigurava transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima, odnosno nije analitičan.

U postupku kontrole strukture planiranih i ostvarenih troškova u 2021. godini, utvrđeno je da je stranka troškove telefona i interneta planirala u iznosu od 500,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 773,25 KM, čime je prekoračila planirane troškove u iznosu od 273,25 KM.

Pored navedenog, politička stranka je u 2021. godini financijska sredstva utrošila mimo svog plana financiranja za 2021. godinu, na način da nije predvidjela sljedeće troškove: troškove ostalog materijala, troškove utrošene vode, troškove komunalnih usluga, troškove usluga, troškove platnog prometa, troškove zakupnine poslovnih prostora, troškove održavanja opreme, troškove poreza i drugih obveza, te troškove odvjetničkih usluga i sudskih troškova.

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 9.511,85 KM, i to: troškove ostalog materijala u iznosu od 241,36 KM, troškove utrošene vode u iznosu od 51,46 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 561,60 KM, troškove usluga u iznosu od 70,00 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 374,40 KM, troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 6.000,00 KM, troškove održavanja opreme u iznosu 599,00 KM, troškove poreza i drugih obveza u iznosu od 126,03 KM i troškove odvjetničkih usluga i sudskih troškova u iznosu od 1.488,00 KM.

- b) Uvidom u godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu, utvrđeno je da je politička stranka na Obrascu 3 u okviru ostalih prihoda iskazala prihod u iznosu od 201,42 KM.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka ostvarila prihod u navedenom iznosu na temelju otpisa obveza po osnovi troškova zatezних kamata prema dobavljaču JP „BH Pošta“ d. o. o., čime je prekršila odredbe članka 8. stavak (1) točka c) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- c) Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg financijskog izvještaja i dodatne dokumentacije, utvrđeno je da Demokratska narodna zajednica BiH – Krajiška stranka nije uspostavila potpune i vjerodostojne evidencije o troškovima i obvezama, te obrasce godišnjeg financijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Stranka u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg financijskog izvještaja i poslovnim knjigama nije iskazala točne podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskog računa broj 1980013040004918 kod Komercijalno-investicione banke d. d., Velika Kladuša, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

U poslovnim knjigama i Obrascu 2 iskazan je transakcijski račun broj 1980013040004918 kod Komercijalno-investicione banke d. d., Velika Kladuša sa sljedećim podacima: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 24,00 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 1.000,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 96,20 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 927,80 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa koje je stranka dostavila za razdoblje od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine, utvrđeno je sljedeće: početno stanje na dan 01. 01. 2021.

godine u iznosu od 2,80 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 1.000,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 75,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 927,80 KM.

(2) Nakon izvršenog uvida u dostavljenu potvrdu o primljenoj nenovčanoj donaciji izdanoj fizičkoj osobi Hasanu Šehiću, utvrđeno je da na njoj nisu navedeni podaci o broju identifikacijskog dokumenta donatora, što je suprotno odredbama iz članka 6. Pravilnika.

(3) Demokratska narodna zajednica BiH – Krajiška stranka u Obrascu 5 godišnjeg financijskog izvještaja nije pravilno iskazala točan datum nastanka obveza, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.

- Uvidom u Obrazac 5 utvrđeno je da je stranka za 10 povjeritelja kao datum nastanka obveze navela datum 01. 01. 2021. godine tj. početno stanje, iako je evidentno da su obveze nastale prije navedenog datuma.

- Demokratska narodna zajednica BiH – Krajiška stranka je u godišnjem financijskom izvještaju prijavila obveze prema fizičkoj osobi Hasanu Šehiću u iznosu od 13.400,00 KM, po osnovi zakupnine poslovnog prostora.

U Izvještaju o pregledu godišnjeg financijskog izvještaja za 2020. godinu konstatirano je da je obveza prema fizičkoj osobi Hasanu Šehiću u iznosu od 1.400,00 KM nastala 2016. godine, a obveze u iznosima od po 6.000,00 KM nastale su 2017. i 2018. godine.

Imajući u vidu da zakupodavatelj nije koristio zakonska sredstva za naplatu navedenih potraživanja, a da je Aneksom ugovora o zakupu od 27. 11. 2018. godine političku stranku oslobodio plaćanja zakupnine u 2019. godini, te da je politička stranka po istoj osnovi i 2020. i 2021. godine prijavila nenovčane donacije u iznosima od po 6.000,00 KM, nesporna je činjenica da poslovne knjige i financijski izvještaj stranke ne pružaju točne i vjerodostojne podatke o njenim obvezama.

(4) Stranka je u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg financijskog izvještaja prijavila troškove odvjetničkih usluga i sudskih troškova u iznosu od 1.488,00 KM. Uvidom u poslovne knjige i izvod broj 38 s transakcijskog računa broj 198001-1050000157 kod Komercijalno-investicione banke d. d., Velika Kladuša, utvrđeno je da je iznos od 1.488,00 KM uplaćen na račun osobe Elvire Abdić Jelenović, i to 1.200,00 KM na ime glavnog duga i 228,00 KM po rješenju broj 65 0 1873013 20 I.

Stranka u postupku pregleda financijskog izvještaja izuzev rješenja o mjesnoj nenadležnosti Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 1873013 20 I od 12. 03. 2021. godine, nije dostavila dokumentaciju na temelju koje je bi se utvrdilo po kojoj je osnovi izvršena isplata predmetnih sredstava, što ukazuje na to da stranka ne raspolaže dokumentacijom, odnosno da poslovne knjige stranke nisu vođene na pravilan način.

U skladu s računovodstvenim propisima, sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i opseg nastale promjene, karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

(5) Uvidom u dnevnik blagajne od 07. 01. 2021. godine, utvrđeno je da je izvršen gotovinski povrat pozajmice fizičkoj osobi u iznosu od 2.000,00 KM, što je suprotno Uredbi o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem.

40. POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU (Kod 2423)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, politička stranka Pokret za modernu i aktivnu Krajinu financirala se iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	11.361,00	49,66
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	250,00	1,09
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	11.266,21	49,25
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	22.877,21	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,17	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	22.877,38	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je politička stranka Pokret za modernu i aktivnu Krajinu prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 8. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Pokret za modernu i aktivnu Krajinu je utrošio sredstva u iznosu od 5.399,14 KM mimo utvrđenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršio odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu, Pokret za modernu i aktivnu Krajinu iskazao je troškove u iznosu od 14.572,78 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu koji je stranka dostavila, utvrđeno je da je stranka planirala troškove u ukupnom iznosu od 17.230,00 KM.

Prema podacima iz financijskog izvještaja za 2021. godinu, Pokret za modernu i aktivnu Krajinu iskazao je troškove reklame i propagande u iznosu od 4.040,00 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 1.135,14 KM i troškove ugostiteljskih usluga u iznosu od 224,00 KM, koje nije planirao svojim programom utroška sredstava.

Pokret za modernu i aktivnu Krajinu utrošio je sredstva u iznosu od 5.399,14 KM mimo utvrđenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršio odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- b) Politička stranka Pokret za modernu i aktivnu Krajinu prekršila je odredbe članka 8. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg financijskog izvještaja, utvrđeno je da je politička stranka primila priloge u ukupnom iznosu od 250,00 KM od pravne osobe koja je imala zaključene ugovore o javnoj nabavi usluga s Upravom za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine, čija je vrijednost veća od 10.000,00 KM, čime su prekršene odredbe članka 8. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Politička stranka Pokret za modernu i aktivnu Krajinu je, dana 16. 02. 2021. godine, od pravne osobe *Behić Sanny Boy* d. o. o., Bihać primila prilog u iznosu od 100,00 KM, a dana 08. 04. 2021. godine primila je, od iste pravne osobe, prilog u iznosu od 150,00 KM.

Prema aktu broj 02-07-2-11-2-2/24 od 08. 02. 2024. godine koji je dostavila Uprava za neizravno oporezivanje, utvrđeno je da je pravna osoba *Behić Sanny Boy* d. o. o., Bihać imala zaključen Ugovor o javnoj nabavi broj 01-16-13-25-307-2/21 od 14. 04. 2021. godine, ukupne vrijednosti 17.550,00 KM s uračunatim PDV-om, koji se odnosio na vršenje usluga sezonskog čišćenja snijega na području graničnih prijelaza Užljebić, Izačić, Kladuša i Pašin Potok.

- c) Politička stranka Pokret za modernu i aktivnu Krajinu nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, te nije uspostavila točne evidencije o приходима, rashodima i obvezama, nije iskazala točan promet po transakcijskim računima i obrasce financijskog izvještaja nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Stranka je u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) pogrešno iskazala podatke o transakcijskim računima i prometu koji je ostvarila, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

- Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala transakcijski račun broj 3385002285934123 kod *UniCredit* banke, bez početnog stanja, te prometom ulaza u iznosu od 22.877,38 KM, prometom izlaza u iznosu od 14.580,67 KM i stanjem na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 8.296,61 KM.

Uvidom u izvode sa spomenutog transakcijskog računa, utvrđeno je da je početno stanje bilo negativno i iznosilo je -4,10 KM, promet ulaza je iznosio 22.877,38 KM, promet izlaza 14.576,67 KM, te je stanje novčanih sredstava na transakcijskom računu na dan 31. 12. 2021. godine iznosilo 8.296,61 KM.

- Pokret za modernu i aktivnu Krajinu nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazao transakcijski račun broj 3385002286012402 kod *UniCredit* banke.

Uvidom u izvod broj 1 na dan 27. 01. 2021. godine s ovog transakcijskog računa, utvrđeno je da je početno stanje bilo negativno i iznosilo je -5,11 KM, promet ulaza je iznosio 15,11 KM, promet izlaza 10,00 KM, tj. saldo na kraju dana iznosio je 0,00 KM. Račun je zatvoren dana 28. 01. 2021. godine. Stranka nije evidentirala transakcijski račun broj 3385002286012402 kod *UniCredit* banke ni u poslovnim knjigama.

(2) Politička stranka nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazala sve donacije fizičkih lica, čime je prekršila odredbe članka 14. Pravilnika.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa broj 3385002286012402 kod *UniCredit* banke utvrđeno je da je fizička osoba Edin Moranjkić dana 27. 01. 2021. godine dala donaciju Pokretu za modernu i aktivnu Krajinu u iznosu od 15,11 KM, koju stranka nije evidentirala u svojim poslovnim knjigama i nije iskazala u godišnjem financijskom izvještaju.

(3) Stranka u godišnjem financijskom izvještaju i svojim poslovnim knjigama nije iskazala točne i potpune podatke o rashodima i nije pravilno klasificirala rashode, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- Pokret za modernu i aktivnu Krajinu u godišnjem financijskom izvještaju iskazao je troškove električne energije u iznosu od 182,82 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 221,00 KM i troškove zakupa u iznosu od 6.000,00 KM.

Uvidom u analitičke kartice utvrđeno je da politička stranka nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala troškove električne energije za prosinac, troškove komunalnih usluga za lipanj, rujan i listopad, te troškove zakupa poslovnog prostora za studeni i prosinac 2021. godine.

- Pokret za modernu i aktivnu Krajinu nije iskazao točne podatke o troškovima ugovora o djelu koji je zaključio s fizičkom osobom Edinom Moranjkićem za obavljanje poslova tehničkog tajnika tijekom 2021. godine. Ugovorena naknada prema ugovoru iznosila je 1.000,00 KM neto, a ugovor je zaključen dana 02. 01. 2021. godine.

Stranka je u poslovnim knjigama i financijskom izvještaju iskazala troškove po osnovi ovog ugovora u iznosu od 500,00 KM i pripadajuće poreze i doprinose u iznosu od 92,97 KM.

- Na temelju podataka iz poslovnih knjiga, ugovora o zakupu poslovnog prostora i računa za izvršene usluge, utvrđeno je da stranka u poslovnim knjigama nije pravilno evidentirala troškove zakupa poslovnog prostora i troškove komunalnih usluga, odnosno da navedene troškove nije evidentirala u trenutku nastanka troška, već u trenutku plaćanja, što je suprotno računovodstvenim propisima.

1. Uvidom u račun broj 411-010068-20 od 23. 12. 2020. godine u iznosu od 22,10 KM pravne osobe JKP „Komrad“ d. o. o., Bihać, utvrđeno je da se on odnosi na usluge odvoza otpada za razdoblje od 01. 12. 2020. do 31. 12. 2020. godine.

Stranka je račun evidentirala u svojim poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju kao trošak komunalnih usluga 2021. godine, umjesto kao rashod prethodnih godina.

2. Uvidom u analitičku karticu troškova zakupa poslovnog prostora utvrđeno je da je stranka kao troškove zakupa u 2021. godini iskazala troškove u iznosu od 1.000,00 KM koji se odnose na studeni i prosinac 2020. godine, koje je trebala iskazati kao rashode prethodnih godina.
3. Uvidom u račun broj 101-1256836-31012 od 31. 01. 2022. godine u iznosu od 8,21 KM dobavljača JP „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine“, Bihać, koji je stranka evidentirala u poslovnim knjigama i iskazala u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu utvrđeno je da se on odnosi na utrošenu električnu energiju za siječanj 2022. godine.

(4) Stranka nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazala točan iznos svojih obveza, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.

- Uvidom u poslovne knjige i dokumentaciju koju je stranka dostavila, utvrđeno je da politička stranka nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazala obveze po osnovi zakupa poslovnog prostora za studeni i prosinac 2021. godine u iznosu od 1.000,00 KM i obveze po osnovi ugovora o djelu u neto iznosu od 500,00 KM, kao i obveze za pripadajuće poreze i doprinose u iznosu od 92,97 KM.
- Pokret za modernu i aktivnu Krajinu nije u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju iskazao obveze po osnovi utroška električne energije za mjesec prosinac i troškove komunalnih usluga za lipanj, rujan i listopad 2021. godine.

41. SRPSKA RADIKALNA STRANKA DR VOJISLAV ŠEŠELJ (Kod 1730)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Srpska radikalna stranka dr Vojislav Šešelj se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	3,28
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	81,50
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	180,00	0,99
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	18.046,20	99,01
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	18.226,20	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	18.226,20	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Srpska radikalna stranka dr Vojislav Šešelj prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka je sredstva u iznosu od 3.940,91 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška financijskih sredstava za 2021. godinu, dok za nabavu goriva u vrijednosti od 3.192,68 KM, nije utvrđeno da je sredstva utrošila isključivo za ostvarivanje stranačkih ciljeva i stranačkih aktivnosti, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Srpska radikalna stranka dr Vojislav Šešelj je Programom utroška sredstava za 2021. godinu predvidjela ukupne troškove u iznosu od 12.000,00 KM.

U godišnjem financijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, Srpska radikalna stranka dr Vojislav Šešelj je prijavila ukupne rashode u iznosu od 15.259,07 KM.

- (1) Uvidom u strukturu ostvarenih troškova, utvrđeno je da je politička stranka mimo financijskog plana, odnosno Programa utroška sredstava ostvarila troškove u iznosu od 3.940,91 KM, kako slijedi:
- Troškove odvjetničkih usluga i sudske troškove, koje je planirala u iznosu od 1.000,00 KM, stranka je ostvarila u iznosu od 3.221,00 KM.
 - Troškove reprezentacije stranka je ostvarila u iznosu od 1.977,31 KM, a planirala ih je u iznosu od 1.000,00 KM.

- Stranka je planirala troškove energije i goriva u iznosu od 3.500,00 KM, a ostvarila je troškove goriva u iznosu od 3.192,68 KM i troškove električne energije u iznosu od 408,28 KM.
- Planirani iznos troškova zakupnine poslovnih prostora i održavanja opreme stranka je prekoračila za 105,50 KM.
- Politička stranka je ostvarila troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 234,00 KM, troškove pristojbi, novčanih kazni i slično u iznosu od 126,00 KM, troškove telefona i internetskih usluga u iznosu od 100,00 KM i troškove uredskog materijala u iznosu od 76,14 KM, koje nije predvidjela svojim programom utroška sredstava.

(2) Za troškove goriva za motorna vozila, u vrijednosti od 3.192,68 KM, ne može se pouzdano tvrditi da su nastali isključivo za obavljanje stranačkih aktivnosti, odnosno ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa, utvrđeno je da su isplate za gorivo, u navedenom iznosu, izvršene s transakcijskog računa stranke, a putem biznis-kartice predsjednika političke stranke.

Srpska radikalna stranka dr Vojislav Šešelj nema motorna vozila u svom vlasništvu, a prema podacima iz poslovnih knjiga i financijske dokumentacije nije koristila iznajmljena vozila. Također, politička stranka nema putne naloge, niti raspolaže drugom dokumentacijom o službenim putovanjima, kojom bi mogla opravdati utrošak goriva za stranačke aktivnosti.

b) Pregledom financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i financijske dokumentacije utvrđeno je da Srpska radikalna stranka dr Vojislav Šešelj poslovne knjige nije vodila u skladu s računovodstvenim propisima i odredbama članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka. Stranka nije uspostavila pravilne i potpune evidencije o prihodima, rashodima i obvezama, te financijski izvještaj nije popunila na način kako je Središnje izborno povjerenstvo BiH propisalo Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (1) i stavak (4) istog zakona.

(1) Politička stranka u svojim poslovnim knjigama i financijskom izvještaju nije uspostavila pravilne i točne evidencije o prihodima iz proračuna.

- U poslovnim knjigama stranka je evidentirala prihod iz proračuna u iznosu od 19.322,08 KM, a u financijskom izvještaju koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, prijavila je prihod iz proračuna u iznosu od 18.046,20 KM.
- Uvidom u izvode s transakcijskog računa, utvrđeno je da je stranka kao prihod iz proračuna evidentirala povrat pristojbe za ovjeru za sudjelovanje na izborima 2020. godine, u iznosu od 1.300,00 KM i naplaćene troškove i kamate po sudskim presudama, u iznosu od 4.358,96 KM.
- Politička stranka je uplate iz proračuna Općine Srebrenica, u iznosu od 6.098,04 KM, evidentirala kao prihod iz proračuna 2021. godine. Uvidom u izvode s transakcijskog računa, utvrđeno je da su političkoj stranci uplaćena sredstva po sudskoj presudi u iznosu od 3.617,66 KM, troškovi parničnog postupka u iznosu od 1.680,00 KM i kamate u iznosu od 800,38 KM.
- Stranka je evidentirala prihod iz proračuna Općine Šekovići u iznosu od 2.929,00 KM. Pregledom financijskog izvještaja i druge dokumentacije utvrđeno je da su političkoj stranci isplaćena sredstva u iznosu od 2.453,96 KM. U okviru navedenih sredstava kao prihod iz proračuna Općine Šekovići 2021. godine isplaćena su sredstva u iznosu od

484,96 KM, dok iznos od 1.969,00 KM čine isplate po sudskom rješenju, koje uključuju troškove parničnog postupka i kamate.

- Sredstva koja su političkoj stranci uplaćena iz proračuna Općine Teslić, u iznosu od 2.100,56 KM, u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju evidentirana su kao prihod iz proračuna. Uvidom u izvode s transakcijskog računa utvrđeno je da iznos od 1.182,00 KM predstavlja prihod iz proračuna, dok je iznos od 918,56 KM isplaćen po sudskom rješenju za troškove postupka po tužbi i pristojbu za tužbu.
- Prihod iz proračuna Općine Pelagićevo, koji je ostvaren u iznosu od 1.000,00 KM, politička stranka je u finansijskom izvještaju prijavila kao prihod iz proračuna Grada Banje Luke.
- Politička stranka u finansijskom izvještaju nije prijavila prihod iz proračuna Općine Rudo u iznosu od 173,42 KM, Općine Han Pijesak u iznosu od 85,56 KM i Općine Istočna Ilidža u iznosu od 84,61 KM.

(2) U poslovnim knjigama politička stranka, suprotno računovodstvenim propisima i odredbama članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, nije evidentirala donaciju Općine Srebrenica, koju je ostvarila korištenjem poslovnog prostora bez plaćanja zakupnine.

U finansijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, politička stranka je ovu nenovčanu donaciju prijavila kao prihod u iznosu od 180,00 KM.

(3) Politička stranka u finansijskom izvještaju nije prijavila ostale prihode, koji prema evidencijama iz poslovnih knjiga iznose 1.509,07 KM. Prihod u navedenom iznosu ostvaren je po osnovi naknadno odobrenih rabata od strane dobavljača političke stranke.

(4) Politička stranka nije uspostavila potpune i pravile evidencije o troškovima zakupnine poslovnih prostora.

- U poslovnim knjigama nije evidentirana zakupnina poslovnog prostora koji je politička stranka koristila u Srebrenici. U finansijskom izvještaju trošak zakupnine organizacijskog dijela stranke u Srebrenici evidentiran je u iznosu od 180,00 KM.

- Kod organizacijskog dijela političke stranke u Tesliću, troškovi zakupnine su u poslovnim knjigama evidentirani u trenutku plaćanja, a ne u trenutku u kojem je političkoj stranci pružena usluga. Zakupninu za 2020. godinu, koju je politička stranka platila 05. 02. 2021. godine, evidentirala je kao trošak zakupnine iz 2021. godine.

(5) Politička stranka nije uspostavila potpune i točne evidencije o svojim obvezama i potraživanjima.

- U poslovnim knjigama iskazane su ukupne obveze na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 35.015,00 KM, od čega su ostale kratkoročne finansijske obveze u iznosu od 1.800,00 KM i ostale obveze, odnosno obveze prema dobavljačima u iznosu od 35.215,00 KM.

U finansijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, politička stranka je prijavila obveze prema dobavljačima u ukupnom iznosu od 49.559,77 KM.

- Uvidom u poslovne knjige stranke, utvrđeno je da su obveze u iznosu od 1.300,00 KM evidentirane kao početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine, što znači da su one nastale u ranijem razdoblju.

U poslovnim knjigama Srpske radikalne stranke dr Vojislav Šešelj nisu evidentirana potraživanja za dane pozajmice. Međutim, uvidom u izvode s transakcijskog računa, utvrđen je povrat pozajmice političkoj stranci u iznosu od 500,00 KM.

Povrat pozajmice političkoj stranci, uplatom sredstava 29. 04. 2021. godine na njen transakcijski račun, u iznosu od 500,00 KM, u poslovnim knjigama je evidentiran kao primljena pozajmica koju je Srpskoj radikalnoj stranci dr Vojislav Šešelj dao njen predsjednik.

- Pregledom je utvrđeno da pozajmica političke stranke Demokratski narodni savez, u iznosu od 2.000,00 KM, koja je prijavljena u godišnjem financijskom izvještaju Srpske radikalne stranke dr Vojislav Šešelj za 2020. godinu, kao obveza na dan 31. 12. nije vraćena, a nije evidentirana u poslovnim knjigama, niti je prijavljena u financijskom izvještaju za 2021. godinu.

Da je Srpska radikalna stranka dr Vojislav Šešelj na dan 31. 12. 2021. godine imala obvezu po osnovi pozajmice od Demokratskog narodnog saveza, potvrđuje činjenica da je Demokratski narodni savez u svojim poslovnim knjigama na dan 31. 12. 2021. godine iskazao potraživanje od Srpske radikalne stranke dr Vojislav Šešelj u iznosu od 2.000,00 KM.

- Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, politička stranka je dostavila potvrđivanje kojima se potvrđuju njezine obveze prema dobavljačima na zadnji dan izvještajnog razdoblja. Konfirmacijama pet dobavljača, od ukupno 17 dobavljača čije je obveze politička stranka prijavila u financijskom izvještaju, potvrđene su obveze Srpske radikalne stranke dr Vojislav Šešelj u iznosu od 37.650,80 KM.

Navedeno potvrđuje činjenicu da su evidencije o obvezama Srpske radikalne stranke dr Vojislav Šešelj netočne i nepotpune.

42. STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI (Kod 882)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Stranka demokratske aktivnosti se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	27.403,93	6,05
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	1.207,50	0,27
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	424.098,42	93,68
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	452.709,85	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	452.709,85	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Stranka demokratske aktivnosti prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1) i stavak (2) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Stranka demokratske aktivnosti nije sačinila Program utroška sredstava na način da se osigura potpuna transparentnost utroška sredstava, dok je manji dio sredstava utrošila mimo Programa utroška, čime je prekršila je odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Stranka demokratske aktivnosti je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 365.919,39 KM.

Politička stranka je Programom o izmjenama utroška sredstava za 2021. godinu planirala ukupne rashode u iznosu od 413.400,00 KM.

Analizom Programa o izmjenama utroška sredstava za 2021. godinu utvrđeno je da program nije dovoljno analitičan. Naime, politička stranka je planirala obveze prema zaposlenima u iznosu od 60.000,00 KM. U poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju, politička stranka je iskazala troškove bruto plaća u iznosu od 46.440,05 KM, te naknade za topli obrok, prijevoz, regres i sl. u iznosu od 10.380,00 KM.

Pored navedenog, a uvidom u račun JP „Radio Ključ“, broj 4375 od 29. 04. 2021. godine u iznosu od 15,00 KM za troškove propagande koje je politička stranka iskazala u godišnjem financijskom izvještaju, utvrđeno je da su Stranci demokratske aktivnosti fakturirani troškovi saopćenja NES-a.

- b) Stranka demokratske aktivnosti prekršila je odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu nenovčanu donaciju Udruge žena „Ključki biseri“ Ključ po osnovi besplatnog korištenja poslovnog prostora iskazala u znatno manjem iznosu u odnosu na visinu zakupnine koja je utvrđena Odlukom Općinskog vijeća općine Ključ.

Uvidom u akt Općine Ključ broj 02-45-1981/22 od 13. 09. 2022. godine, utvrđeno je da je Općina Ključ prostorije dala na upravljanje Udruzi žena „Ključki biseri“ Ključ, koja je, zatim, sklopila posebne ugovore s političkim strankama. Visina zakupnine propisana Odlukom Općinskog vijeća općine Ključ o visini zakupnine za poslovne prostore na području općine Ključ u državnom vlasništvu iznosi od 6,00 KM do 10,00 KM po m², u ovisnosti o zoni.

U Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu Stranka demokratske aktivnosti iskazala je nenovčanu donaciju Udruge žena „Ključki biseri“ Ključ po osnovi besplatnog korištenja poslovnog prostora, površine 34,5 m², u ukupnom iznosu od 325,50 KM.

- c) Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da Stranka demokratske aktivnosti nije vodila potpune, pravilne i pravovremene evidencije o prihodima, rashodima i obvezama, nije uspostavila unutarnje kontrole, niti je obrasce godišnjeg financijskog izvještaja popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i stavak (2) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Stranka demokratske aktivnosti nije u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu pravilno iskazala nenovčane donacije, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

- Stranka je u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju nenovčanu donaciju Udruge žena „Ključki biseri“ Ključ po osnovi besplatnog korištenja poslovnog prostora iskazala u znatno manjem iznosu u odnosu na stvarnu vrijednost.
- U Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti*) politička stranka je iskazala nenovčanu donaciju Općine Bosanska Krupa po osnovi besplatnog korištenja poslovnog prostora u iznosu u 442,00 KM. Uvidom u podatke i Odluku Općinskog vijeća općine Bosanska Krupa o dodjeli u zakup poslovnih prostora političkim strankama broj 01/V-02-8950-2a/17 od 14. 12. 2017. godine, koje je aktom broj 07-11-6387/22 od 02. 08. 2022. godine dostavio Grad Bosanska Krupa, utvrđeno je da je Stranka demokratske aktivnosti u tijeku 2021. godine koristila urede u vlasništvu ovog grada, te da je mjesečna zakupnina iznosila 1,00 KM. S obzirom na to da je imala obvezu platiti zakupninu u godišnjem iznosu od 12,00 KM, politička stranka nije ostvarila nenovčanu donaciju Grada Bosanske Krupe, te je nije trebala iskazati u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju.

(2) Kontrolom iskazanih priloga fizičkih osoba, utvrđeno je da politička stranka nije vodila točne evidencije o pojedinačnim priložima fizičkih osoba, te je u Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih osoba*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala pogrešne podatke o priložima, čime je prekršila odredbe članka 14. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 3-a iskazala priloge sljedećih fizičkih osoba: Nedima Zulić u iznosu od 2.052,00 KM, Irma Fatkić u iznosu od 2.927,13 KM, Hajrudin Halilović u iznosu od 2.036,00 KM i Rasim Pajić u iznosu od 2.225,00 KM, te je izdala potvrde o primljenim priložima u istim iznosima.

Uvidom u podatke koje je stranka dostavila, dopis Skupštine Unsko-sanskog kantona o uplatama dijela paušala za razdoblje siječanj – rujan 2021. godine i podatke za uplate izvršene za listopad i studeni 2021. godine, utvrđeno je da su navedene fizičke osobe dale priloge stranci, kako slijedi: Nedima Zulić 1.874,00 KM, Irma Fatkić 2.540,76 KM, Hajrudin Halilović u iznosu od 1.879,00 KM i Rasim Pajić u iznosu od 2.038,00 KM. Stranka za uplate izvršene na račun političke stranke u siječnju 2021. godine, a koje se odnose na uplate paušala iz proračuna Skupštine Unsko-sanskog kantona za prosinac 2020. godine nije dostavila specifikacije, tako da u postupku pregleda nije moglo biti potvrđeno koliko su iznosili prilozi navedenih osoba.

Stranka je u potvrdama o primljenim priložima izdanim fizičkim osobama Nedimi Zulić i Hajrudinu Haliloviću pogrešno iskazala podatke o iznosu priloga za travanj 2021. godine, odnosno u Obrascu 3-a nije iskazala točne podatke o pojedinačnim priložima fizičkih osoba.

Pored navedenog, a uvidom u dostavljene potvrde o primljenim priložima od fizičkih osoba utvrđeno je da na potvrdama nije naveden broj osobnog dokumenta. Također, na većem broju potvrda nije navedena adresa fizičke osobe, odnosno navedena je ista adresa (Cazin bb, Cazin).

S obzirom na to da politička stranka u potvrdama o primljenim priložima nije navela sve potrebne podatke, te da nije iskazala točne podatke o iznosu priloga, prekršila je odredbe članka 6. Pravilnika.

(3) Politička stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila pravovremene i pravilne evidencije o rashodima, niti je u obrascima godišnjeg financijskog izvještaja iskazala točne podatke o rashodima, čime je prekršila odredbe članka 21., članka 22. i članka 23. Pravilnika.

- Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija koje je koristila u Bosanskoj Krupi u iznosu od 442,00 KM, dok je prema podacima koje je dostavio Grad Bosanska Krupa zakupnina iznosila 12,00 KM.
- Politička stranka je troškove zakupnine poslovnih prostorija koje je koristila u Brezi iskazala u većem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu za 153,76 KM.
U poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju stranka je iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija u Brezi u iznosu od 358,72 KM. Prema podacima koje je dostavila Općina Breza, mjesečna zakupnina iznosila je 17,08 KM, odnosno 204,96 KM godišnje.
- Stranka je u Obrascu 4.2 (*Troškovi propagande*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala troškove zakupa dvorane po računima JU „Centar za kulturu i obrazovanje“ Cazin, broj 27/18 od 23. 08. 2018. godine u iznosu od 200,00 KM i broj 21/17 od 05. 09. 2017. godine u iznosu od 200,00 KM. Također, stranka je račun JU „Kulturno-sportski centar“ Kakanj, broj 862/1-U od 02. 10. 2018. godine u iznosu od 400,00 KM iskazala kao troškove propagande. S obzirom na to da je riječ o troškovima nastalim u prethodnim godinama, stranka je navedene troškove trebala iskazati u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) kao rashode iz prethodnog razdoblja.
- Stranka je u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove ranijeg razdoblja u iznosu od 5.991,56 KM. Uvidom u račun dobavljača „USKINFOR PROMOCIJA“ d. o. o., Bihać, broj 103-11-2020 od 17. 11. 2020. godine utvrđeno je da je stranka troškove za marketinške usluge za izbore 2020. godine u iznosu od 3.077,10 KM evidentirala u poslovnim knjigama za 2021. godinu kao troškove ranijeg razdoblja. Navedeno ukazuje na to da stranka ne vodi pravovremene evidencije o svojim rashodima i obvezama.
- Uvidom u račune za hotelske usluge utvrđeno je da su troškovi noćenja isplaćeni i osobama koje nisu zaposlene niti angažirane u političkoj stranci, a koja s poreznog aspekta imaju karakter osobnih primanja. Stranka na navedene isplate nije obračunala i platila porez na dohodak i pripadajuće doprinose, čime troškovi i obveze po ovoj osnovi nisu evidentirani ni iskazani u godišnjem financijskom izvještaju.
- Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja utvrđeno je da je stranka u Obrascu 4.1 troškove pristojbe u iznosu od 3.700,00 KM iskazala kao ostale troškove.
- Stranka je troškove zakupa vozila po ugovorima zaključenim s fizičkim osobama u ukupnom iznosu od 8.300,00 KM u poslovnim knjigama evidentirala na kontu 40100 – *Transportne usluge*.

(4) Uvidom u financijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. Također, utvrđeno je da je stranka pojedine troškove evidentirala na temelju predračuna. Pored navedenog, utvrđeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje.

- Uvidom u račune koje je stranka evidentirala na kontu 40870 – *Ostali troškovi*, utvrđeno je da je stranka evidentirala troškove za hosting i domenu za 2020. godinu po predračunu dobavljača *Green hosting* broj 21-088 od 20. 03. 2021. godine u iznosu od 125,00 KM i

troškove za hosting i domenu za 2021. godinu po predračunu dobavljača *Green hosting* broj 21-0126 od 13. 05. 2021. godine u iznosu od 125,00 KM.

- Na računu dobavljača *Copy.ba* Sarajevo, broj 108/21 od 01. 11. 2021. godine u iznosu od 836,00 KM navedeno je „po otpremnici 791/1“, bez navođenja vrste usluge i količine. Račun dobavljača nije ovjeren od strane političke stranke za knjiženje i plaćanje.
- Kontrolom troškova usluga koje je stranka u godišnjem financijskom izvještaju iskazala u iznosu od 2.340,00 KM, utvrđeno je da je stranka dana 02. 01. 2021. godine zaključila Ugovor s pravnom osobom *QM Solutions* d. o. o., Tuzla o pružanju usluga interne revizije za 2019. i 2020. godinu. Račun nije ovjeren od strane odgovorne osobe za knjiženje, odnosno nije potvrđeno izvršenje usluge. Uvidom u izvještaje o internoj reviziji, koje je stranka dostavila u postupku pregleda, utvrđeno je da je izvještaje potpisao certificirani računovođa i direktor pravne osobe *QM Solutions* d. o. o., Tuzla, te da se u njima daje mišljenje o financijskom položaju, rezultatu poslovanja, gotovinskom toku, promjenama u kapitalu i usklađenosti s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI), što je uobičajeno sadržaj izvještaja o reviziji, a ne izvještaja o internoj reviziji. Također, ni u jednom dijelu izvještaja nije navedeno ima li politička stranka pravilnike o internim kontrolama i jesu li uspostavljene interne kontrole, odnosno je li politička stranka svojim internim aktima uredila sustav unutarnje financijske kontrole nad nižim organizacijskim dijelovima zbog sprječavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zlouporabe financijskih sredstava.

Navedeno ukazuje na to da politička stranka nema uspostavljene interne kontrole, a što je propisano odredbom članka 11. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (5) Stranka demokratske aktivnosti nije u Obrascu 5 (*Obveze*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazala sve obveze na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.
- Politička stranka nije iskazala obveze prema Gradu Bosanskoj Krupi po osnovi zakupnine poslovnih prostorija, a koje su iznosile 12,00 KM.
 - S obzirom na to da politička stranka nije evidentirala sve troškove, tako da ni obveze nisu pravilno iskazane.
 - Stranka demokratske aktivnosti nije na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine dostavila konfirmacije na dan 31. 12. 2021. godine za dobavljače Općina Breza i „Grijanje“ d. o. o., Kakanj, što ukazuje na to da nije vršila usuglašavanje obveza za dobavljačima.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za načelnika općine Foča (FBiH)

Stranka demokratske aktivnosti je u okviru koalicije sudjelovala na prijevremenim izborima za načelnika općine Foča (FBiH) koji su održani 11. 04. 2021. godine.

Prema odredbama članka 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, Stranka demokratske aktivnosti je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika općine Foča (FBiH) mogla potrošiti sredstva u iznosu od 240,75 KM.

Stranka u godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala troškove izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika općine Foča (FBiH).

43. REPUBLIČKA STRANKA SRPSKE (Kod 3037)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Republička stranka Srpske se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	550,00	1,47
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	36.911,66	98,53
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	37.461,66	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,08	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	37.461,74	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Republička stranka Srpske prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Republička stranka Srpske je financijska sredstva stranke u iznosu od 9.757,79 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, Republička stranka Srpske je planirala rashode u ukupnom iznosu od 25.225,00 KM.

Republička stranka Srpske je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu, iskazala rashode u ukupnom iznosu od 32.936,31 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu i podataka iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je stranka rashode ostvarila u većem iznosu za 9.757,79 KM u odnosu na planirane, kako slijedi:

- Stranka nije planirala troškove električne energije, troškove poreza i dr. obveza, troškove komunalnih usluga i troškove odvjetničkih usluga i sudskih troškova, a u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg financijskog izvještaja ih je iskazala u iznosu od 2.850,28 KM, i to: troškove električne energije u iznosu od 2.166,16 KM, troškove poreza i dr. obveza u iznosu od 530,89 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 82,44 KM i troškove odvjetničkih usluga i sudskih troškova u iznosu od 70,79 KM.

- Republička stranka Srpske je planirane troškove reprezentacije prekoračila za 376,63 KM, planirane troškove platnog prometa za 112,10 KM, planirane bruto plaće zaposlenih za 1.133,98 KM, te planirane troškove reklame za 5.284,80 KM.
- b) Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg financijskog izvještaja, utvrđeno je da Republička stranka Srpske nije vodila potpune evidencije o rashodima i obvezama i nije obrasce godišnjeg financijskog izvještaja popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.
- (1) Republička stranka Srpske nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazala devizni račun otvoren kod *UniCredit* banke, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.
Uvidom u Potvrdu *UniCredit* banke broj BJ01-0042/23 od 21. 02. 2023. godine utvrđeno je da je Republička stranka Srpske imala otvoren devizni račun broj 20036186101, IBAN BA39 3381 9048 1227 2506, te da putem ovog računa nije ostvarila promet u tijeku 2021. godine.
 - (2) Republička stranka Srpske je u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u manjem iznosu za 2.400,00 KM u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.
Naime, Republička stranka Srpske je u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u iznosu od 6.000,00 KM. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora, utvrđeno je da su troškovi zakupa poslovnog prostora iznosili 1.200,00 KM mjesečno, odnosno 8.400,00 KM za razdoblje od 01. 06. do 31. 12. 2021. godine.
Stranka u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala ni obveze prema zakupodavatelju u iznosu od 2.400,00 KM, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.
 - (3) Republička stranka Srpske na potvdama izdanim fizičkim osobama o primljenim priložima nije upisala adresu prebivališta fizičke osobe koja je uplatila prilog, što je suprotno odredbama članka 6. Pravilnika.
U skladu s odredbama iz članka 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakoj fizičkoj i pravnoj osobi od koje je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podatci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj osobnog dokumenta/identifikacijski broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštene osobe.

44. BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA – SEFER HALILOVIĆ (Kod 001)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	1.884,00	8,77
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	18.991,31	88,43
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	20.875,31	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	600,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	21.475,31	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović je Plan utroška sredstava za 2021. godinu sačinila nerealno, te je financijska sredstva u iznosu od 540,00 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović nije sačinila Program utroška sredstava na način da se osigura transparentnost troškova, dok je dio sredstava utrošila mimo Programa utroška.

Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 45.502,39 KM, što čini 19,97 % od ukupno planiranih rashoda.

U Planu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 227.860,00 KM.

Analizirajući cjelokupan Plan utroška sredstava za 2021. godinu, uočeno je da je stranka nerealno sačinila Plan utroška, jer su planirani troškovi četiri puta veći od izvršenja u 2021. godini, što posebno dolazi do izražaja kod pojedinih planiranih stavki.

Troškovi goriva i maziva koji su planirani u iznosu od 15.000,00 KM, ostvareni su u iznosu od 3.438,15 KM, troškovi zakupnine poslovnih prostora planirani su u iznosu od 47.000,00 KM, a iskazani su u iznosu od 7.227,01 KM, troškovi reklame i propagande koji su planirani u iznosu od 20.000,00 KM, ostvareni su u iznosu od 449,00 KM, dok su troškovi ugostiteljskih usluga koje je stranka planirala u iznosu od 25.000,00 KM, ostvareni u iznosu od 3.366,59 KM.

Osim toga, analizom Plana utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je utvrdila da je stranka financijska sredstva u iznosu od 540,00 KM utrošila mimo utvrđenog Programa

utroška sredstava na način da nije planirala troškove knjigovodstvenih usluga, a koje je ostvarila u tom iznosu.

- b) Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović u finansijskom izvještaju nije prijavila nenovčanu donaciju Grada Lukavca, nije vodila potpune evidencije o svojim prihodima i rashodima, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Na temelju službenih podataka Grada Lukavca utvrđeno je da je Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović u 2021. godini koristila poslovne prostorije u ulici Septembarska 8, i to ured broj 9, smješten na I. katu objekta, površine 13,00 m², bez novčane naknade.

Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala niti iskazala u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka i odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

- (2) Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala niti je iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju troškove zakupnine poslovnog prostora koji je koristila u Lukavcu, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

45. POLITIČKA ORGANIZACIJA NARODNI POKRET (Kod 2497)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Politička organizacija Narodni pokret se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	120,00	1,20
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	9.903,82	98,80
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	10.023,82	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	10.023,82	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Politička organizacija Narodni pokret prekršila odredbe članka 5. stavak (4), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Politička organizacija Narodni pokret prekršila je odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka na način:

- (1) Politička stranka u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala nenovčanu donaciju fizičke osobe koju je ostvarila po osnovi besplatnog korištenja poslovnog prostora. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora koji je zaključen 15. 01. 2020. godine s Erminom Karićem, na neodređeno vrijeme, počev od 09. 03. 2020. godine, a koji se nalazi u Sanskom Mostu, Prijedorska 92 B, utvrđeno je da stranka koristila poslovni prostor bez naknade.
- (2) Uvidom u blagajničku dokumentaciju stranke, utvrđeno je da članarina u iznosu od 120,00 KM, koja je primljena u blagajnu, nije uplaćena na transakcijski račun stranke u roku od 10 dana od dana prijema uplate.

b) Stranka nije uspostavila potpune i točne evidencije o svojim prihodima i rashodima, godišnji financijski izvještaj nije podnijela u zakonom propisanom roku i na način utvrđen Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Politička organizacija Narodni pokret nije dostavila godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu do 31. 03. 2022. godine, čime je prekršila odredbe članka 4. Pravilnika. Uvidom u godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu, utvrđeno je da je on podnesen 21. 04. 2022. godine u elektroničkoj formi putem aplikacije FI CIK BiH, a da su tiskani obrasci financijskog izvještaja zajedno s potvrdom o podnesenom godišnjem izvještaju dostavljeni Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine dana 25. 04. 2022. godine.
- (2) Politička organizacija Narodni pokret nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazala kompletnu organizacijsku strukturu, čime je prekršila odredbe članka 10. Pravilnika. Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja i financijske dokumentacije, utvrđeno je da je stranka, osim Središnjice stranke koju je navela u Obrascu 1-1 (*Organizacijska struktura političke stranke*) godišnjeg financijskog izvještaja, imala i niže organizacijske razine. Stranka je u godišnjem financijskom izvještaju kao adresu stranke navela Prijedorska 92 B u Sanskom Mostu. Uvidom u poslovne knjige i financijski izvještaj, utvrđeno je da politička organizacija Narodni pokret po osnovi ugovora o zakupu koristi i poslovni prostor u ulici Prijedorska 22 u Sanskom Mostu, koji nije navela u Obrascu 1-1.
- (3) Politička organizacija Narodni pokret nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazala sve transakcijske račune i nije iskazala točne podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskog računa broj 5556000048834174 kod Nove banke, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da stranka nije u godišnjem financijskom izvještaju koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine iskazala transakcijske račune broj 5556000048834174 i 5550000048735243 otvorene kod Nove banke a. d.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa broj 5556000048834174 kod Nove banke utvrđeno je da je stranka na ovom računu na dan 01. 01. 2021. godine imala sredstva u iznosu od 30,77 KM, da je ukupan promet ulaza u tijeku 2021. godine iznosio 1.000,00 KM, ukupan promet izlaza u istom razdoblju je iznosio 1.014,00 KM i da je saldo na transakcijskom računu na dan 31. 12. 2021. godine negativan i iznosi 16,77 KM.

Prema izjavi računovođe, s računa 5550000048735243 kod Nove banke nije bilo transakcija u 2021. godini, te je račun zatvoren 04. 11. 2021. godine. Politička organizacija Narodni pokret dostavila je Potvrdu Nove banke a. d., Banja Luka, Filijala Sarajevo, Ekspozitura Sanski Most od 31. 08. 2022. godine kojom banka potvrđuje da transakcijski račun broj 5550000048735243 ima status neaktivnog računa.

- (4) Politička organizacija Narodni pokret u godišnjem financijskom izvještaju nije pravilno iskazala članarine i priloge fizičkih osoba, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 14. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 3 (*Izvori financiranja*) financijskog izvještaja iskazala prihod od članarine u iznosu od 120,00 KM.

Uvidom u Odluku o visini članarine za 2021. godinu, utvrđeno je da visina članarine za članove Narodnog pokreta iznosi 40,00 KM i da će se uplaćivati u blagajnu stranke. Prema tome, a u skladu s člankom 5. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka sve uplate fizičkih osoba – članova stranke u iznosu većem od 40,00 KM smatraju se dobrovoljnim priložima fizičkih osoba.

Kontrolom dokumentacije iz blagajne utvrđeno je da je jedna fizička osoba, Neja Dizdarević, dva puta uplatila članarinu u blagajnu stranke u ukupnom iznosu od 120,00 KM.

Kako je Odlukom utvrđen iznos članarine od 40,00 KM, Narodni pokret je uplate veće od iznosa članarine trebao iskazati u Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih osoba*) godišnjeg financijskog izvještaja u dijelu obrasca u koji se upisuju prilozi čija je pojedinačna vrijednost manja od 100,00 KM.

- (5) U Obrascu 3 (*Izvori financiranja*) i 3-e financijskog izvještaja (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obvezu platiti*) stranka nije iskazala nenovčanu donaciju fizičke osobe ostvarenu po osnovi korištenja poslovnog prostora bez naknade, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

Također, stranka nije iskazala ni troškove zakupa, koji su nastali besplatnim korištenjem poslovnog prostora, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- (6) U godišnjem financijskom izvještaju stranka nije pravilno iskazala prihode iz proračuna i prihod po osnovi povrata dijela novčanog iznosa uplaćenog za ovjeru prijave za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 19. Pravilnika.

U godišnjem financijskom izvještaju stranka je iskazala prihode iz proračuna u ukupnom iznosu od 9.903,82 KM.

Pregledom poslovnih knjiga i kontrolom izvoda s transakcijskih računa utvrđeno je da je stranka iz proračuna Općine Sanski Most primila sredstva u iznosu od 8.903,82 KM.

Isto tako, kontrolom izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da je stranka novčana sredstva u iznosu od 1.000,00 KM, koja je primila na transakcijski račun po osnovi Odluke o povratu uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, također, iskazala u Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*). Politička organizacija Narodni pokret je ova sredstva trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostali prihod.

46. TUZLANSKA ALTERNATIVA (Kod 1882)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Tuzlanska alternativa se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	40.209,20	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	40.209,20	97,67
II.	Ostali prihodi i drugo	1.000,00	2,43
	Izvori financiranja (I+II)	41.209,20	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Tuzlanska alternativa prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Tuzlanska alternativa Plan utroška sredstava nije sačinila na način da osigurava dovoljnu transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima, dok je financijska sredstva u iznosu od 6.508,37 KM utrošila mimo svog plana utroška sredstava, te su prekršene odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu, Tuzlanska alternativa je iskazala ukupne rashode u iznosu od 21.724,29 KM.

Uvidom u Okvirni financijski plan za 2021. godinu koji je dostavila Tuzlanska alternativa, utvrđeno je da je stranka predvidjela ukupne troškove u iznosu od 41.940,00 KM.

Analizom Okvirnog financijskog plana, utvrđene su manjkavosti samog plana, tj. on sadrži formalne greške koje se odnose na razdoblje, te je sačinjen na način da ne osigurava dovoljnu transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovu usporedbu s ostvarenim troškovima, odnosno nije dovoljno analitičan. Tako je stranka planirala sredstva za troškove usluga, a kontrolom Bruto bilance utvrđeno je da se ova planirana stavka sastoji od 14 različitih vrsta usluga. Stranka je imala obvezu planirati usluge po vrsti, na primjer bankarske usluge, telefonske usluge, knjigovodstvene usluge i slično.

U postupku kontrole utvrđeno je da je stranka financijska sredstva trošila mimo svog okvirnog financijskog plana za 2021. godinu, kako slijedi:

- Stranka je planirane troškove osobnih primanja radnika (plaća, topli obrok, prijevoz) prakoračila za 2.775,06 KM, s obzirom na to da je Financijskim planom predviđen trošak u iznosu od 5.000,00 KM, a ostvaren je trošak u iznosu od 7.775,06 KM.
- U Planu utroška sredstava stranka nije predvidjela sljedeće troškove: troškove knjigovodstvenih usluga, troškove platnog prometa, troškove poštarine i interneta, troškove telefona, troškove goriva i maziva, utrošenu vodu, troškove pristojbi, novčanih kazni i sl., troškove osiguranja i rashode ranijih godina.

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 3.732,81 KM, i to: troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 1.755,00 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 526,70 KM, troškove poštarine i interneta u iznosu od 146,35 KM, troškove telefona u iznosu od 491,53 KM, troškove goriva i maziva u iznosu od 107,83 KM, utrošenu vodu u iznosu od 127,00 KM, troškove pristojbi, novčanih kazni i sl. u iznosu od 16,70 KM, troškove osiguranja u iznosu od 11,70 KM i rashode ranijih godina u iznosu od 550,00 KM.

- b) Tuzlanska alternativa nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodila potpune evidencije o svojim rashodima i obveze, te obrasce godišnjeg financijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Stranka u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg financijskog izvještaja nije iskazala točne podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskog računa, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

U Obrascu 2 iskazan je transakcijski račun broj 1995060042669585 kod *Sparkasse* banke d. d. sa sljedećim podacima: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 560,28 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 836,40 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 1.255,00 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 141,68 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa koje je stranka dostavila za razdoblje od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine, utvrđeno je sljedeće: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 560,28 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 819,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 1.255,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 124,28 KM.

- (2) Stranka u godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala promet ostvaren putem blagajne podračuna, čime je prekršila odredbe članka 12. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 2.1 financijskog izvještaja (*Pregled stanja blagajne*) iskazala samo promet blagajne Gradske organizacije i to: saldo na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 388,74 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 2.950,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 3.028,67 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 310,07 KM.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala promet blagajne na dvije analitičke kartice i to: *Novac u blagajni* s prometom iskazanim u godišnjem financijskom izvještaju, te *Novac u blagajni podračuna* sa sljedećim prometom: saldo na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 550,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 550,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM.

Politička stranka je imala obvezu u finansijskom izvještaju iskazati odvojeno promet blagajne i promet blagajne podračuna, s obzirom na to da je i u poslovnim knjigama uspostavila odvojene evidencije o prometu gotovim novcem.

- (3) Stranka je u 2021. godini isplatila i u poslovnim knjigama evidentirala na kontu *Rashodi ranijih godina* isplate dnevnica promatračima iz 2020. godine u iznosu od 550,00 KM. Stranka nije obračunala porez i doprinose na isplaćena sredstva.

S obzirom na to da je riječ o isplatama dnevnica fizičkim osobama koje nisu zaposlene u stranci, tj. isplatama koja imaju karakter osobnih primanja, stranka je imala obvezu na isplaćena sredstva obračunati porez i doprinose, te ih iskazati u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.

- (4) Knjigovodstvene evidencije o blagajni, transakcijskim računima, potraživanjima stranke, obveze prema dobavljačima, odnosno njihovom prometu, kao i rashodima i prihodima tijekom izvještajne godine nisu uspostavljene u skladu s računovodstvenim propisima.

U poslovnim knjigama, odnosno pojedinačnim analitičkim karticama za 2021. godinu, promet navedenih stavki iskazan je u višestruko većem iznosu od stvarnog prometa. Iako se u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH poslovne knjige zaključuju poslije knjiženja svih poslovnih promjena i obračuna na dan završetka poslovne godine, stranka je u poslovnim knjigama za izvještajnu 2021. godinu, umjesto početnog salda, prenijela ukupan promet iz prethodnih godina.

47. POSAVSKA STRANKA (Kod 1188)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Posavska stranka se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	2,51	0,01
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	31.936,25	99,99
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	31.938,76	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	31.938,76	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Posavska stranka prekršila odredbe članka 4. stavak (1) i članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja utvrđeno je da je stranka sredstva u iznosu od 3.805,78 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, tj. nije planirala sve troškove, dok je pojedine troškove ostvarila u većem iznosu u odnosu na planirane.

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala ukupne troškove u iznosu od 10.126,08 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, utvrđeno je da je stranka planirala rashode u ukupnom iznosu od 14.300,00 KM.

- Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije stranke, utvrđeno je da politička stranka u Programu utroška sredstava nije planirala troškove reprezentacije, troškove poštarine i internetskih usluga, troškove usluga i troškove pristojbi i novčanih kazni.

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 1.690,79 KM, i to: troškove reprezentacije u iznosu od 335,50 KM, troškove poštarine i internetskih usluga u iznosu od 75,29 KM, troškove usluga u iznosu od 70,00 KM i troškove pristojbi i novčanih kazni u iznosu 1.210,00 KM.

- Stranka je ostvarila troškove zakupnine poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 6.000,00 KM, dok je navedene troškove planirala u iznosu od 4.000,00 KM. Isto tako, stranka je iskazala troškove električne energije u iznosu od 314,99 KM, a planirala ih je u iznosu od 200,00 KM.

- b) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da obrasci godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu nisu popunjeni u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Posavska stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala točne podatke o adresi sjedišta stranke i nije iskazala kompletnu organizacijsku strukturu, čime je prekršila odredbe članka 10. i članka 11. Pravilnika.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da je stranka, osim Središnjice stranke koju je navela u Obrascu 1-1 (*Organizacijska struktura političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja, imala i niže organizacijske razine.

Kontrolom finansijskog izvještaja utvrđeno je da se stranka financirala iz proračuna Općine Odžak, proračuna Općine Brod, proračuna Posavskog kantona, kao i proračuna Federacije Bosne i Hercegovine.

Također, uvidom u dostavljeni ugovor o zakupu poslovnog prostora, utvrđeno je da se poslovni prostor nalazi u Orašju u 5. ulici na broju 2 u prizemlju zgrade, te da je namijenjen za sjedište zakupca.

Posavska stranka je, međutim, u Obrascu 1 (*Opći podatci o političkoj stranci*) godišnjeg finansijskog izvještaja kao adresu sjedišta stranke navela 3. ulicu 2 G, Orašje.

48. HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA (Kod 1270)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	46.729,62	99,77
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	46.729,62	99,77
II.	Ostali prihodi i drugo	107,26	0,23
	Izvori financiranja (I+II)	46.836,88	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. Zakona o financiranju političkih stranaka.

a) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića je dio sredstava utrošila mimo Programa utroška sredstava, dok za dio sredstava nije utvrđeno jesu li utošena za potrebe političke stranke, čime su prekršene odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 43.417,03 KM, od čega se 5.018,59 KM odnosi na troškove amortizacije.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu utvrđeno je da je politička stranka rashode planirala u ukupnom iznosu od 38.830,00 KM, te da u programu nije planirala troškove amortizacije.

Također, utvrđeno je da politička stranka nije planirala ostale rashode (nabava vijenca), a da ih je ostvarila u iznosu od 148,00 KM.

(2) Uvidom u račune koje je stranka evidentirala na kontu troškova goriva za grijanje utvrđeno je da je Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića izvršila nabavu peleta u količini od 1.050 kg dana 26. 01. 2021. godine i 1.500 kg dana 09. 10. 2021. godine u ukupnom iznosu od 942,98 KM, te je platila prijevoz u ukupnom iznosu od 30,00 KM. Stranka je dana 09. 10. 2021. godine od istog dobavljača izvršila i nabavu električnog panela-konvektora u iznosu od 215,70 KM.

Imajući u vidu navedeno, te da je u ugovorima o zakupu poslovnih prostora koje je stranka koristila u Novom Travniku, Travniku i Vitezu navedeno da komunalni troškovi, među

kojima i troškovi električne energije, padaju na teret najmodavatelja, kao i činjenicu da stranka nije uspostavila evidencije o troškovima po organizacijskim odborima, nije moguće utvrditi u koju je svrhu izvršena nabava peleta, tj. u koju svrhu su utrošena financijska sredstva stranke.

- b) Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića nije vodila pravilne i potpune evidencije o poslovanju gotovim novcem, prihodima, rashodima i obvezama, niti je godišnji financijski izvještaj popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića je u Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) godišnjeg financijskog izvještaja sredstva po osnovi povrata pristojbe za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 1.800,00 KM iskazala kao prihode iz proračuna Srednjobosanskog kantona, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 18. Pravilnika.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa političke stranke broj 3060002939014222 kod *Addiko* banke d. d., utvrđeno je da su, dana 16. 03. 2021. godine, sredstva u iznosu od 1.800,00 KM uplaćena s računa Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, odnosno da je izvršen povrat uplaćene pristojbe za ovjeru sudjelovanja političke stranke na Lokalnim izborima 2020. godine.

Stranka je sredstva u iznosu od 1.800,00 KM trebala iskazati u Obrascu 3 (*Izvori financiranja političke stranke*) kao ostale prihode.

- (2) Kontrolom poslovanja gotovim novcem putem blagajne, utvrđeno je da blagajnički izvještaji i nalozi isplate nisu potpisani od strane blagajnika, niti osoba kojima su sredstva isplaćena. Također, utvrđeno je da na nalogima isplate umjesto podataka o osobi kojoj su isplaćena sredstva (ime i prezime), stoji „obveze s temelja plaćanja gotovinom komitent 0745 – Lozančić Anto“ i „dobavljači u zemlji *Jysk* d. o. o.“.

Pored navedenog, utvrđeno je da računi, među kojima i računi isplaćeni putem blagajne, nisu ovjereni od strane ovlaštene osobe za plaćanje, odnosno knjiženje u poslovnim knjigama, što ukazuje na to da politička stranka nije uspostavila interne kontrole.

- (3) Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da je stranka na temelju pojedinačnih odluka o novčanoj pomoći za liječenje isplatila sredstva fizičkim osobama u ukupnom iznosu od 950,00 KM, te ih je evidentirala na kontu humanitarnih rashoda.

Stranka je, također, na temelju odluke izvršila isplatu stipendije fizičkoj osobi za školovanje u iznosu od 200,00 KM.

S obzirom na to da su novčana sredstva isplaćena fizičkim osobama, navedene isplate imaju karakter osobnih primanja na koje je stranka imala obvezu obračunati i platiti porez na dohodak i doprinose u skladu s poreznim propisima.

Stranka troškove i obveze po osnovi poreza na dohodak i doprinosa na isplaćena novčana sredstva fizičkim osobama nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti iskazala u godišnjem financijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članka 21., članka 22. i članka 24. Pravilnika.

- (4) Stranka nije u godišnjem financijskom izvještaju pravilno iskazala rashode, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika. Također, utvrđeno je da je stranka u

poslovnim knjigama sve rashode evidentirala na razini političke stranke, na istim analitičkim karticama, odnosno nije uspostavila evidencije o troškovima za svaki organizacijski dio pojedinačno.

- Uvidom u račun „Sofa MM“ d. o. o., Vitez, broj 00567-S od 29. 05. 2021. godine u iznosu od 993,00 KM, utvrđeno je da je stranka na kontu 4013 – *Usluge održavanja opreme* evidentirala nabavu automobilskih guma u iznosu od 957,00 KM i ugradnju automobilskih guma u iznosu od 36,00 KM. Također, utvrđeno je da je stranka troškove održavanja opreme u iznosu od 500,00 KM iskazala kao troškove sitnog inventara i automobilskih guma.
- Kontrolom iskazanih troškova utvrđeno je da je stranka dana 13. 05. 2021. godine izvršila plaćanje troškova registracije vozila (osiguranje, tehnički pregled i pristojbe) u ukupnom iznosu od 707,63 KM, što je evidentirala na kontu 40894 – *Troškovi registracije vozila*.

Uvidom u analitičku karticu kontu 4040 – *Troškovi osiguranja vozila* utvrđeno je da je stranka trošak osiguranja vozila i tehničkog pregleda u ukupnom iznosu od 511,63 KM evidentirala i na kontu 4040 – *Troškovi osiguranja vozila*. Ovaj konto nije naveden u Bruto bilanci na dan 31. 12. 2021. godine, što ukazuje na to da analitičke evidencije stranke ne odgovaraju podacima navedenim u Bruto bilanci.

- U postupku pregleda financijskog izvještaja, utvrđeno je da je stranka račun darovnog dućana „Ruža“, broj 22/21 od 04. 10. 2021. godine u iznosu od 148,00 KM za nabavu vijenca evidentirala na kontu humanitarnih rashoda, te iskazala u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) kao humanitarne rashode.

- (5) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića nije pravilno popunila Obrazac 5 (*Obveze*) godišnjeg financijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.

Stranka je u dijelu Obrasca 5 u koji se upisuju podatci o datumu obveze, a obveze je trebala iskazati na dan 31. 12. 2021. godine, navela datum 15. 01. 2021. godine.

- (6) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića je u skladu s odredbom članka 12. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka imala obvezu u godišnji financijski izvještaj uključiti koristi ostvarene od aktivnosti udruge „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, koja je povezana s političkom strankom, jer je stranka članica ove udruge.

49. PRVA MOSTARSKA PARTIJA (Kod 2292)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Prva mostarska partija se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	2.987,00	6,37
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	43.894,98	93,63
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	46.881,98	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	46.881,98	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Prva mostarska partija prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Prva mostarska partija je mimo Programa utroška sredstava ostvarila troškove u iznosu od 5.626,16 KM, dok za troškove goriva, u iznosu od 1.449,51 KM, nije utvrđeno da su nastali isključivo za ostvarivanje stranačkih ciljeva.

Politička stranka je svojim programom utroška sredstava za 2021. godinu predvidjela troškove u iznosu od 43.940 KM.

U godišnjem financijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, stranka je prijavila ostvarene troškove u iznosu od 28.500,45 KM.

- (1) Uvidom u strukturu planiranih i ostvarenih troškova, utvrđeno je da je politička stranka troškove u iznosu od 5.626,16 KM ostvarila mimo Programa utroška.

- Troškove zakupnine poslovnog prostora, koje je planirala u iznosu od 4.200,00 KM, stranka je u financijskom izvještaju iskazala u iznosu od 4.900,00 KM.
- Stranka je troškove održavanja prostorija ostvarila u iznosu od 1.261,75 KM, a planirala ih je u iznosu od 240,00 KM.
- Troškove donacija fizičkim i pravnim osobama stranka je ostvarila u iznosu od 2.605,00 KM, a Programom utroška sredstava ih je predvidjela kao jednokratne pomoći u iznosu od 600,00 KM.
- Troškove goriva, koje je planirala u iznosu od 600,00 KM, stranka je ostvarila u iznosu od 1.449,51 KM.
- Troškove knjigovodstvenih usluga stranka je planirala u iznosu od 1.800,00 KM, a u financijskom izvještaju ih je iskazala u iznosu od 2.720,00 KM.

- Troškovi platnog prometa Programom utroška su predviđeni u iznosu od 300,00 KM, a ostvareni su u iznosu od 379,10 KM
- Politička stranka je ostvarila troškove u iznosu od 50,80 KM koje nije predvidjela Programom utroška sredstava. To su trošak reklame i propagande u iznosu od 30,00 KM i trošak ostalog materijala u iznosu od 20,80 KM.

(2) Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da je Prva mostarska partija za utrošeno gorivo za motorna vozila, u razdoblju od 06. 01. 2021. do 21. 06. 2021. godine, putem blagajne isplatila sredstva u iznosu od 1.449,51 KM.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da politička stranka nema vlastita vozila, niti dokaze da je za svoje potrebe koristila iznajmljena vozila, pa nije utvrđeno za čija vozila je nabavljeno gorivo i je li ono utrošeno u svrhu obavljanja stranačkih aktivnosti.

Pored navedenog, bitno je istaknuti da datumi nabava goriva ne odgovaraju datumima službenih putovanja koja je politička stranka u poslovnim knjigama evidentirala s datumima: 31. 10., 24. 11. i 30. 11. 2021. godine.

b) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da Prva mostarska partija nije uspostavila pravilne i blagovremene evidencije o svojim prihodima i rashodima, te finansijski izvještaj nije popunila na način kako je Središnje izborno povjerenstvo BiH propisalo Pravilnikom, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) U poslovnim knjigama politička stranka nije uspostavila pravilnu evidenciju o svojim prihodima, niti ih je pravilno iskazala u finansijskom izvještaju koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Povrat uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine u Gradu Mostaru u iznosu od 1.000,00 KM, koji je izvršen u skladu s Odlukom Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o povratu uplaćenog iznosa pristojbe za ovjeru, broj 06-1-07-3-221/21 od 01. 04. 2021. godine, politička stranka je evidentirala kao prihod iz proračuna Bosne i Hercegovine.

S obzirom na to da su političkoj stranci vraćena njena sredstva, te da uplata pristojbe nije pravilno evidentirana u poslovnim knjigama 2020. godine, stranka nije ostvarila prihod iz državnog proračuna, koji je u finansijskom izvještaju prijavila u iznosu od 1.000,00 KM.

(2) U poslovnim knjigama stranka je, suprotno računovodstvenim propisima i odredbama članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, troškove evidentirala u trenutku plaćanja računa, a ne u trenutku pružanja usluge.

- Troškove zakupnine, koji su skladu sa ugovorom o zakupu iznosili 350,00 KM mjesečno, odnosno 4.200,00 KM za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, politička stranka je evidentirala u poslovnim knjigama u iznosu od 4.900,00 KM, te isti iznos prijavila i u finansijskom izvještaju. Zakupnina iz 2020. godine, u iznosu od 700,00 KM, evidentirana je kao trošak 2021. godine, kada je plaćena.
- Troškove telefona i komunalne usluge iz 2020. godine u iznosu od 165,07 KM politička stranka je evidentirala u trenutku plaćanja, kao troškove 2021. godine.

(3) Na potvrdama o primljenim priložima od dvije fizičke osobe, u ukupnom iznosu od 2.987,00 KM, politička stranka nije navela adresu, odnosno mjesto prebivališta donatora, iako se ovaj podatak zahtijeva odredbom iz članka 6. stavak (1) Pravilnika.

**50. POLITIČKA STRANKA ZA PRAVDU I RED – LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA
(Kod 1702)**

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, politička stranka Za pravdu i red – Lista Nebojše Vukanovića se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	550,00	8,95
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	550,00	8,95
II.	Ostali prihodi i drugo	5.595,14	91,05
	Izvori financiranja (I+II)	6.145,14	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je politička stranka Za pravdu i red – Lista Nebojše Vukanovića prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka je mimo Programa utroška sredstava utošila sredstva u iznosu od 111,99 KM, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka. Programom utroška sredstava za 2021. godinu, politička stranka Za pravdu i red – Lista Nebojše Vukanovića predviđjela je ukupne troškove u iznosu od 1.000,00 KM. U godišnjem financijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, politička stranka je iskazala troškove u iznosu od 547,99 KM. Uvidom u strukturu ostvarenih troškova, utvrđeno je da je dio troškova ostvaren mimo Programa utroška. Troškove knjigovodstvenih usluga stranka je planirala u iznosu od 300,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 380,00 KM; i Stranka nije planirala troškove platnog prometa, koje je ostvarila u iznosu od 31,99 KM.
- b) Pregledom financijskog izvještaja, poslovnih knjiga i financijske dokumentacije, utvrđeno je da politička stranka Za pravdu i red – Lista Nebojše Vukanovića poslovne knjige nije vodila u skladu s računovodstvenim propisima i odredbama članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka. Stranka nije uspostavila pravilne i točne evidencije o prihodima i obvezama, financijski izvještaj nije popunila na način kako je Središnje izborni povjerenstvo BiH propisalo Pravilnikom, te na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH nije dostavila izvod s

transakcijskog računa, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) istog zakona.

- (1) U financijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, politička stranka je prijavila prihod u iznosu od 6.145,14 KM. U strukturi prihoda stranka je prijavila novčanu donaciju fizičke osobe u iznosu od 550,00 KM, dok je prihode u iznosu od 5.595,14 KM prijavila kao ostale prihode.

Uvidom u izvode s transakcijskih računa koje je dostavila politička stranka, te akt Grada Trebinja, broj 11-400-192/22 od 12. 04. 2022. godine, utvrđeno je da je politička stranka Za pravdu i red – Lista Nebojše Vukanovića prihod u iznosu od 5.595,14 KM ostvarila iz proračuna Grada Trebinja.

U skladu s odredbama iz članka 19. Pravilnika, politička stranka je bila obvezna prihod koji je ostvarila iz proračuna iskazati u financijskom izvještaju na Obrascu 3-f, navesti razinu vlasti i iznos ostvarenog prihoda.

- (2) U poslovnim knjigama politička stranka je uplate sredstava iz proračuna Grada Trebinja evidentirala kao prihod od donacija državnih organa u iznosu od 5.595,14 KM.

Na dan 31. 12. 2021. godine stranka je stornirala dio prihoda u iznosu od 4.255,01 KM i prenijela ga na knjigovodstvenu stavku odloženi prihod po osnovi donacija, koja predstavlja obvezu političke stranke.

Nakon navedenih knjiženja, politička stranka je u poslovnim knjigama i Završnom računu, koji je u skladu s računovodstvenim propisima podnijela nadležnoj agenciji (Agencija za posredničke, informatičke i financijske usluge – APIF) iskazala ukupan prihod u iznosu od 1.340,13 KM, i on je za 4.255,01 KM manji od prihoda koji je politička stranka ostvarila.

- (3) Politička stranka je u poslovnim knjigama i Završnom računu evidentirala kratkoročne obveze u iznosu od 6.605,00 KM, i to obveze prema dobavljačima u iznosu od 800,00 KM i pasivna vremenska razgraničenja i rezerviranja u iznosu od 5.805,00 KM. U financijskom izvještaju, koji je stranka podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, prijavljene su samo obveze prema dobavljačima u iznosu od 800,00 KM.

Kontrolom poslovnih knjiga i financijske dokumentacije, utvrđena su pogrešna evidentiranja prihoda i financijskog rezultata poslovne godine, što je za rezultat imalo iskazivanje nepostojećih obveza u poslovnim knjigama.

- (4) Politička stranka u financijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, nije prijavila jedan transakcijski račun, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH političkoj stranci da dostavi presliku izvoda s transakcijskih računa, stranka je dostavila izvode s dva računa koja je prijavila u financijskom izvještaju.

Prema evidencijama Centralne Banke Bosne i Hercegovine, utvrđeno je da je politička stranka Za pravdu i red – Lista Nebojše Vukanovića imala i treći transakcijski račun, broj 5520051586401741 kod *Addiko* banke a. d., Banja Luka, koji je bio aktivan do 19. 01. 2021. godine.

S obzirom na to da stranka nije dostavila izvode i s ovog računa, prekršila je odredbe članka 12. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

51. DEMOKRATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 2323)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Demokratska stranka Bosne i Hercegovine se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	5.550,00	98,23
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	100,00	1,77
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	5.650,00	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	5.650,00	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Demokratska stranka Bosne i Hercegovine prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Demokratska stranka Bosne i Hercegovine je finansijska sredstva stranke utrošila bez donesenog Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Demokratska stranka Bosne i Hercegovine je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu koji je dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine, iskazala rashode u ukupnom iznosu od 352,00 KM, dok je u poslovnim knjigama za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 5.852,00 KM.

Uvidom u službene evidencije, utvrđeno je da stranka nije Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine dostavila Program utroška sredstava za 2021. godinu, a koji je bila dužna dostaviti najkasnije uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu, tj. do 31. 03. 2021. godine.

- b) Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da Demokratska stranka Bosne i Hercegovine nije vodila potpune evidencije o rashodima i obvezama, godišnji finansijski izvještaj nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Pravilnik) i nije dostavila kompletnu dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Demokratska stranka Bosne i Hercegovine u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala transakcijski račun broj 1413065320160419 otvoren kod *Bosna Bank International* d. d., Sarajevo.

Prema podacima iz Jedinstvenog registra računa u Bosni i Hercegovini, stranka je u 2021. godini imala otvoren račun broj 1413065320160419 kod *Bosna Bank International* d. d., Sarajevo, koji je 06. 01. 2022. godine ugašen. Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine da dostavi presliku izvoda s navedenog računa za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, Demokratska stranka Bosne i Hercegovine dostavila je e-poštu banke od 02. 12. 2021. godine u kojoj je navedeno da je račun broj 1413065320160419 neaktivan, te da će banka naplaćivati naknadu za vođenje računa do iznosa raspoloživog salda, odnosno da će izvršiti zatvaranje računa ukoliko na računu nema sredstava, a stranka u roku od 7 dana od dana dobivanja obavijesti ne izvrši aktivaciju računa.

(2) Demokratska stranka Bosne i Hercegovine u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala sve rashode, odnosno nije pravilno popunila podatke o režijsko-administrativnim i ostalim troškovima, čime je prekršila odredbe članka 21. i članka 22. Pravilnika.

- Demokratska stranka Bosne i Hercegovine je u godišnjem financijskom izvještaju iskazala ostale rashode u iznosu od 352,00 KM, odnosno ukupne rashode u iznosu od 352,00 KM.

Uvidom u poslovne knjige za 2021. godinu, utvrđeno je da su ukupni rashodi stranke iznosili 5.852,00 KM, i to: bankarske usluge u iznosu od 131,79 KM, usluge vođenja knjigovodstva u iznosu od 219,99 KM i kazne za prijestupe i prekršaje u iznosu od 5.500,00 KM.

- Politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala niti u godišnjem financijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnog prostora.

Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora od 03. 01. 2021. godine, utvrđeno je da je mjesečni zakup poslovnog prostora iznosio 280,80 KM, odnosno 3.369,60 KM za 2021. godinu.

(3) Demokratska stranka Bosne i Hercegovine u poslovnim knjigama i godišnjem financijskom izvještaju nije iskazala obveze na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.

U Obrascu 5 (*Obveze*) godišnjeg financijskog izvještaja, Demokratska stranka Bosne i Hercegovine nije iskazala obveze.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka na dan 31. 12. 2021. godine imala obveze prema dobavljaču *City park* d. d., Sarajevo u iznosu od 3.035,60 KM, te da su navedene obveze nastale prije 01. 01. 2021. godine.

U postupku kontrole financijskog izvještaja utvrđeno je da stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala obveze po osnovi zakupa poslovnog prostora prema dobavljaču *City park* d. d., Sarajevo za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine u ukupnom iznosu od 3.369,60 KM, odnosno da obveze na dan 31. 12. 2021. godine prema ovom dobavljaču iznose ukupno 6.405,20 KM.

(4) Uvidom u dostavljene potvrde o primljenim donacijama koje su izdane fizičkim osobama, utvrđeno je da na njima nisu navedeni podatci o broju identifikacijskog dokumenta donatora, kao i da brojevi potvrda koji su navedeni u Obrascu 3-a ne odgovaraju brojevima na izdanim potvrdama, što je suprotno odredbama članka 6. i članka 14. Pravilnika.

Stranka nije dostavila presliku izdane potvrde o primljenoj donaciji od pravne osobe *City park* d. d., Sarajevo u iznosu od 100,00 KM, koja je od nje zatražena u Zahtjevu za dostavljanje

dotatne dokumentacije za 2021. godinu, broj 03-07-6-381-2/22 od 06. 09. 2022. godine, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

52. ŽUPANIJSKA NEOVISNA LISTA (Kod 2322)

Prema podacima iz korigiranog godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Županijska neovisna lista se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	120,00	0,57
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	900,00	4,31
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	18.893,55	95,12
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	19.913,55	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	1.000,71	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	20.914,26	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Županijska neovisna lista prekršila odredbe članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Županijska neovisna lista nije Obrazac 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) popunila u skladu s člankom 11. Pravilnika o godišnjim financijskim izvještajima političkih stranaka, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Stranka je u korigiranom Obrascu 2 godišnjeg financijskog izvještaja, za transakcijski račun broj 3381502289626991 kod *UniCredit* banke, iskazala dva različita podatka o prometu i saldu računa.

Naime, stranka je u Obrascu 2 za transakcijski račun broj 3381502289626991 kod *UniCredit* banke iskazala početno stanje u iznosu od 14.264,61 KM, promet ulaza u iznosu od 879,34 KM, promet izlaza u iznosu od 2.228,71 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 12.915,24 KM, a zatim je ponovno iskazala isti račun za koji je navela da je početno stanje iznosilo 275,09 KM, promet ulaza 20.914,22 KM, promet izlaza 5.424,38 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine je iznosilo 15.764,93 KM.

Uvidom u poslovne knjige i kontrolom izvoda s transakcijskog računa za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine utvrđeno je da početno stanje na ovom transakcijskom računu iznosi 275,09 KM, promet ulaza 20.914,22 KM, promet izlaza 5.424,38 KM, te da stanje na dan 31. 12. 2021. godine iznosi 15.764,93 KM.

53. STRANKA ZA NAŠ GRAD (Kod 1804)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Stranka za naš grad se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	250,00	14,93
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	1.424,55	85,07
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	1.674,55	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	1.674,55	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Stranka za naš grad prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U skladu s odredbama iz članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, stranka je obvezna sačiniti Program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu s njim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

Programom utroška sredstava Stranka za naš grad je predvidjela troškove u iznosu od 1.667,36 KM.

U godišnjem financijskom izvještaju politička stranka je iskazala troškove u iznosu od 1.608,71 KM.

Uvidom u strukturu planiranih i ostvarenih troškova, utvrđeno je da su troškovi u iznosu od 940,71 KM ostvareni mimo Programa utroška.

U financijskom izvještaju politička stranka je iskazala ostale rashode u iznosu od 788,11 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 147,00 KM, te druge troškove u iznosu od 5,60 KM, koje nije predvidjela Programom utroška sredstava.

54. HRVATSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 521)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Hrvatska demokratska unija Bosne i Hercegovine se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,08	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	4.073,00	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	4.073,08	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
Izvori financiranja (I+II)		4.073,08	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska demokratska unija Bosne i Hercegovine prekršila odredbe članka 4. stavak (1) i članka 12. Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Hrvatska demokratska unija Bosne i Hercegovine nije sačinila Program utroška sredstava na način kojim bi se osigurala transparentnost planiranog trošenja sredstava i njihova usporedba s ostvarenim troškovima.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, koji je sačinila 29. 03. 2021. godine, politička stranka je navela da očekuje oko 4.000,00 KM sredstava iz proračuna, koja će usmjeravati na jačanje infrastrukture općinskih i kantonalnih organizacija, kao i jačanje stranke na državnoj razini.

S obzirom na to da politička stranka utrošak sredstava nije predvidjela po vrstama troškova, smatra se da je troškove, koje je u svom financijskom izvještaju prijavila u iznosu od 987,33 KM, ostvarila mimo Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- b) Politička stranka, iako je u skladu s odredbom iz članka 12. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka imala obvezu u godišnji financijski izvještaj uključiti koristi koje je ostvarila od aktivnosti udruge „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, kao njena članica, nije prijavila koristi.

55. BOSANSKOHERCEGOVAČKI BH ZELENI (Kod 2495)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Bosanskohercegovački BH zeleni su se financirali iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	1.200,00	10,80
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	9.911,33	89,20
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	11.111,33	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	11.111,33	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da su Bosanskohercegovački BH zeleni prekršili odredbe članka 4. stavak (1) i članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka je financijska sredstva u iznosu od 1.648,75 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila je odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu Bosanskohercegovački BH zeleni iskazali su ukupne rashode u iznosu od 2.103,15 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu koji je stranka dostavila, utvrđeno je da je stranka planirala rashode u ukupnom iznosu od 454,40 KM, kako slijedi: provizija banke u iznosu od 50,00 KM, knjigovodstvene usluge u iznosu od 300,00 KM i porez na zakup u iznosu od 104,40 KM.

Stranka je troškove knjigovodstvenih usluga prekoračila za 300,00 KM, a troškove platnog prometa za iznos od 76,75 KM. U Programu utroška sredstava stranka je planirala troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 300,00 KM, a u godišnjem financijskom izvještaju ih je iskazala u iznosu od 600,00 KM, dok je troškove platnog prometa planirala u iznosu od 50,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 126,75 KM.

Stranka nije planirala troškove zakupnine poslovnog prostora i troškove usluga. U godišnjem financijskom izvještaju stranka je iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 1.200,00 KM i troškove usluga u iznosu od 72,00.

- b) Bosanskohercegovački BH zeleni obrasce godišnjeg financijskog izvještaja nisu popunili u skladu s Pravilnikom, čime su prekršili odredbe članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) U godišnjem financijskom izvještaju stranka je prihod po osnovi povrata dijela novčanog iznosa uplaćenog za ovjeru prijave za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 1.100,00 KM iskazala kao prihode iz proračuna, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 19. Pravilnika.

Bosankohercegovački BH zeleni su u Obrascima 3 (*Izvori financiranja*) i 3-f (*Prihodi iz proračuna*) godišnjeg financijskog izvještaja iskazali ukupne prihode iz proračuna u iznosu od 9.911,33 KM.

Pregledom poslovnih knjiga i kontrolom izvoda s transakcijskih računa, utvrđeno je da je stranka primila sredstva iz proračuna Grada Doboja u iznosu od 7.971,33 KM, a iz proračuna Općine Doboj Jug u iznosu od 840,00 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa utvrđeno je da je stranka novčana sredstva u iznosu od 1.100,00 KM, koja je primila na transakcijski račun po osnovi Odluke Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine o povratu uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru sudjelovanja na Lokalnim izborima 2020. godine, također, iskazala u Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*). Politička stranka je ova sredstva trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostali prihod.

- (2) U Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg financijskog izvještaja stranka je trošak poreza u iznosu od 104,40 KM iskazala u okviru troškova zakupnine poslovnog prostora, čime je prekršila odredbe članka 22. Pravilnika.

56. NARODNI POKRET BANJALUKA ZOVE (KOD 2460)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Narodni pokret Banjaluka zove se financirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	11.288,23	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	11.288,23	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	11.288,23	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Narodni pokret Banjaluka zove prekršio odredbe članka 4. stavak (1) i članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja utvrđeno je da je Narodni pokret Banjaluka zove financijska sredstva stranke u iznosu od 1.165,07 KM utrošio mimo utvrđenog Plana utroška sredstava za 2021. godinu, dok za sredstva u iznosu od 422,30 KM nije utvrđeno u koju su svrhu utrošena, čime su prekršene odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, Narodni pokret Banjaluka zove iskazao je ukupne rashode u iznosu od 6.649,66 KM.

Uvidom u Plan utroška sredstava za 2021. godinu, koji je stranka dostavila uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu, utvrđeno je da je stranka planirala ukupne troškove u iznosu od 12.459,24 KM.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da je politička stranka ostvarila troškove sitnog inventara i automobilskih guma u iznosu od 55,00 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 300,00 KM i troškove odvjetačkih usluga u iznosu od 200,00 KM koji nisu predviđeni Planom utroška sredstava za 2021. godinu.

Stranka je Planom utroška sredstava za 2021. godinu predviđjela troškove poreza i drugih obveza u iznosu od 216,00 KM, dok je uvidom u poslovne knjige i finansijski izvještaj utvrđeno da je po toj osnovi ostvarila troškove u iznosu od 226,07 KM, što predstavlja prekoračenje u iznosu od 10,07 KM.

Stranka je Planom utroška sredstava za 2021. godinu predviđjela troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 600,00 KM. Uvidom u poslovne knjige i finansijski izvještaj utvrđeno da je stranka ostvarila troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 1.200,00 KM, tj. prekoračila je planirane troškove za 600,00 KM.

b) Narodni pokret Banjaluka zove nije vodio poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, čime je prekršio odredbe članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Stranka je u poslovnim knjigama za 2021. godinu naknadno, nakon Preliminarnog izvještaja o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja koji je stranci dostavljen 19. 04. 2023. godine, evidentirala promet ostvaren putem transakcijskog računa broj 5551000048527322 kod Nove banke a. d., Banja Luka, i to: promet ulaza u iznosu od 1.000,00 KM, a koji se odnosi na uplatu sredstava od strane Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine na temelju Odluke Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine o povratu uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru, broj 06-1-07-3-163/21 od 25. 02. 2021. godine, i promet izlaza u iznosu od 7,00 KM, koji se odnosi na troškove platnog prometa.

Stranka je također evidentirala prihode u iznosu od 1.000,00 KM, rashode u iznosu od 7,00 KM, te stanje na računu u iznosu od 993,00 KM.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, poslovne knjige se zaključuju nakon svih potrebnih knjiženja, uključujući predzaključna i zaključna knjiženja, a najkasnije do roka za predaju godišnjih finansijskih izvještaja. Rok za predaju godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge bio je 28. 02. 2022. godine.

(2) Pregledom finansijske dokumentacije političke stranke, utvrđeno je da računi za gorivo nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje. Uvidom u račun dobavljača „Ceger“ d. o. o., broj 04116 od 29. 12. 2021. godine, utvrđeno je da račun nije potpisan od strane primatelja robe, te da nije ovjeren za knjiženje i plaćanje.

Također, stranka nije dostavila dokumentaciju o podacima o osobama kojima su dani novogodišnji pokloni.

U skladu s računovodstvenim propisima, knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski točna i uredna i sačinjena tako da omogućuje potpun uvid u vjerodostojnost

dokumenta. Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i opseg nastale promjene (kupnja, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

57. SRPSKA NAPREDNA STRANKA 2020 (Kod 2771)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Srpska napredna stranka 2020 se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	150,00	9,25
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	240,00	14,79
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	390,00	24,04
II.	Ostali prihodi i drugo	1.232,30	75,96
Izvori financiranja (I+II)		1.622,30	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Srpska napredna stranka 2020 prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka nije planirala sve rashode, tj. rashode u iznosu od 690,00 KM ostvarila je mimo Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Srpska napredna stranka 2020 je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 1.108,80 KM.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, Srpska napredna stranka 2020 je planirala rashode u ukupnom iznosu od 3.520,00 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu i podataka iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da stranka nije planirala sve rashode.

Stranka nije planirala troškove zakupnine poslovnih prostora i troškove dnevnica i službenih putovanja, a u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg financijskog izvještaja ih je iskazala u ukupnom iznosu od 690,00 KM, i to: troškove zakupnine poslovnih

prostora u iznosu od 240,00 KM, a troškove dnevnica i službenih putovanja u iznosu od 450,00 KM.

b) Na temelju obavljenog pregleda godišnjeg financijskog izvještaja, utvrđeno je da Srpska napredna stranka 2020 nije vodila pravilne evidencije o prihodima, nije prijavila jedan transakcijski račun, obrasce godišnjeg financijskog izvještaja nije dostavila i popunila u skladu s Pravilnikom i nije dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (1), stavak (4) i stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Srpska napredna stranka 2020 nije dostavila Obrazac 1 (*Opći podaci o političkoj stranci*) godišnjeg financijskog izvještaja u čvrstoj preslici, čime je prekršila odredbe članka 3. stavak (1) i članka 7. Pravilnika.

(2) Srpska napredna stranka 2020 nije u godišnjem financijskom izvještaju iskazala račun broj 5672412700041714 otvoren kod Atos banke a. d., Banja Luka, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

Uvidom u Izvještaj o računima poslovnog subjekta, koji se vodi kod Centralne banke BiH, utvrđeno je da je stranka imala otvoren račun broj 5672412700041714 kod Atos banke a. d., Banja Luka, ali da ga nije iskazala u godišnjem financijskom izvještaju. Stranka je Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine dostavila samo izvod broj 14 od 13. 11. 2020. godine s transakcijskog računa stranke broj 5672412700041714.

(3) Kontrolom iskazanih prihoda utvrđeno je da je stranka početno stanje na transakcijskom računu broj 5672412700041617 u iznosu od 32,30 KM iskazala kao ostale prihode, čime je prekršila odredbe članka 13. Pravilnika.

Stranka je, također, u svojim poslovnim knjigama izvršila prijenos viška prihoda nad rashodima iz 2020. godine u iznosu od 32,30 KM na konto 6690 – *Ostali prihodi*, čime je prihode iskazala u većem iznosu u odnosu na ostvarene, a što je suprotno i računovodstvenim propisima.

(4) Srpska napredna stranka 2020 nije na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (5) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Naime, Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je dana 06. 09. 2022. godine stranci uputilo Zahtjev za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2021. godinu u kojem je zatražila da dostavi sljedeću dokumentaciju: akt kojim je propisana članarina, dokumentaciju o korištenju poslovnog prostora u 2021. godini, Bruto bilancu na dan 31. 12. 2021. godine, glavnu knjigu s kompletnim analitičkim evidencijama za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, dokumentaciju o nenovčanoj donaciji koja je iskazana u Obrascu 3-e, dokumentaciju o ostalim prihodima i presliku izvoda s transakcijskih računa političke stranke kod Atos banke a. d., Banja Luka za razdoblje od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine: računa broj 5672412700041617 i računa broj 5672412700041714.

U ostavljenom roku, politička stranka nije dostavila presliku izvoda s transakcijskog računa političke stranke broj 5672412700041714 kod Atos banke a. d., Banja Luka.

58. POLITIČKA ORGANIZACIJA SNAGA NARODA (Kod 1722)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Politička organizacija Snaga naroda se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	1.200,00	92,31
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	100,00	7,69
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	1.300,00	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	1.300,00	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Politička organizacija Snaga naroda prekršila odredbe članka 4. stavak (1), članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- a) Stranka je financijska sredstva u iznosu od 424,20 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu, Politička organizacija Snaga naroda iskazala je ukupne rashode u iznosu od 1.674,20 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, koji je stranka dostavila uz godišnji financijski izvještaj za 2020. godinu, utvrđeno je da je stranka planirala ukupne troškove u iznosu od 1.250,00 KM.

Pregledom financijskog izvještaja i financijske dokumentacije, utvrđeno je da je politička stranka ostvarila troškove dnevnica i putne troškove u iznosu od 415,00 KM, koji nisu planirani Programom utroška za 2021. godinu.

Stranka je Programom utroška sredstava za 2021. godinu predvidjela troškove platnog prometa u iznosu od 14,00 KM, dok je uvidom u poslovne knjige i financijski izvještaj utvrđeno da je po toj osnovi ostvarila troškove u iznosu od 23,20 KM, što predstavlja prekoračenje u iznosu od 9,20 KM.

- b) Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja i dodatne financijske dokumentacije, utvrđeno je da politička organizacija Snaga naroda nije vodila potpune evidencije o svojim transakcijskim računima i obrasce godišnjeg financijskog izvještaja nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Uvidom u Izvještaj o računima poslovnog subjekta koji se vodi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine od 15. 07. 2022. godine, utvrđeno je da stranka u svojim poslovnim knjigama i na Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa stranke*) finansijskog izvještaja nije iskazala transakcijski račun broj 5550000038725716 otvoren kod Nove banke a. d., Banja Luka, čime je prekršila odredbe članka 11. Pravilnika.

Transakcijski račun je prema podacima iz Izvještaja Centralne banke Bosne i Hercegovine bio aktivan do 04. 11. 2021. godine.

- (2) Politička organizacija Snaga naroda nije u Obrascu 3-f (*Prihodi iz proračuna*) godišnjeg finansijskog izvještaja pravilno iskazala podatke o prihodima iz proračuna, čime je prekršila odredbe članka 19. Pravilnika.

U Obrascu 3-f stranka je iskazala prihode iz proračuna Grada Banje Luke u iznosu od 100,00 KM. Kontrolom izvoda s transakcijskog računa političke stranke broj 5550000048759105 kod Nove banke a. d., utvrđeno je da je izvršena uplata sredstava u iznosu od 100,00 KM od strane Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine na temelju Odluke Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine o povratu uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru broj 06-1-07-3-163/21 od 25. 02. 2021. godine.

Politička stranka je sredstva na ime povrata uplaćenog novčanog iznosa pristojbe za ovjeru trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostale prihode, s obzirom na to da se uplata odnosi na pristojbu za Lokalne izbore 2020. godine, te ona ne predstavlja prihod iz proračuna, već povrat sredstava (pristojbe) uplaćen od strane političke stranke.

- (3) Politička organizacija Snaga naroda je Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine dostavila Obrazac 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti*) u čvrstoj preslici, u kojem je rukom dopisan iznos vrijednosti nenovčane donacije, što je suprotno članku 3. stavak (1) Pravilnika.

Uvidom u aplikaciju FI CIK BiH, putem koje političke stranke podnose godišnji finansijski izvještaj u elektroničkoj formi, utvrđeno je da je politička stranka popunila Obrazac 3-e dva puta, jedan, u kojem nije iskazala nenovčanu donaciju, te drugi, u kojem je iskazala nenovčanu donaciju u iznosu od 1.200,00 KM, a koji nije dostavljen Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine u čvrstoj preslici.

Politička stranka je imala obvezu dostaviti tiskani Obrazac 3-e iz aplikacije FI CIK BiH, u PDF formatu.

- (4) Podatci koje je stranka iskazala u Obrascu 5 (*Obveze političke stranke*) o svojim povjerenjima ne odgovaraju podacima iskazanim u poslovnim knjigama stranke, čime je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obveze prema fizičkim osobama po osnovi pozajmica u ukupnom iznosu od 19.400,00 KM i to: Aleksu Milojeviću u ukupnom iznosu od 15.100,00 KM, Marku Lazareviću u iznosu od 4.000,00 KM i Đurađu Kušljiću u iznosu od 300,00 KM. U poslovnim su knjigama evidentirane obveze prema fizičkim osobama po osnovi pozajmica u ukupnom iznosu od 19.400,00 KM, ali prema fizičkoj osobi Aleksu Milojeviću u ukupnom iznosu od 15.400,00 KM i fizičkoj osobi Marku Lazareviću u iznosu od 4.000,00 KM.

59. POLITIČKA STRANKA SPAS NEZAVISNIH LISTA DOBOJ (Kod 2062)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Spas nezavisnih lista Doboj se financirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	1.200,00	100,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	1.200,00	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	1.200,00	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je politička stranka Spas nezavisnih lista Doboj prekršila odredbe članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da politička stranka Spas nezavisnih lista Doboj nije popunila obrasce godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U godišnjem financijskom izvještaju, koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, politička stranka nije iskazala obveze, dok je uvidom u Bilancu stanja na dan 31. 12. 2021. godine utvrđeno da su obveze stranke iznosile 28,00 KM. Neiskazivanjem svojih obveza u financijskom izvještaju politička stranka je prekršila odredbe članka 24. Pravilnika.

60. NEZAVISNI-NEOVISNI (Kod 2765)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, politička stranka Nezavisni-Neovisni se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	5.624,00	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	5.624,00	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
Izvori financiranja (I+II)		5.624,00	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je politička stranka Nezavisni-Neovisni prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu, stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 949,19 KM.

Analizom Programa utroška sredstava stranke za 2021. godinu koji je Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine dostavljen uz godišnji financijski izvještaj za 2020. godinu, utvrđeno je da je stranka u Programu utroška isključivo citirala odredbe članka 3. stavak (1) i članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12 i 41/16), te nije sačinila Program utroška na način kojim bi se osigurala transparentnost planiranog trošenja sredstava, on nema formu plana i nije određena svrha i iznos planiranih troškova za 2021. godinu.

S obzirom na to da stranka nije sačinila Program utroška sredstava na način kojim bi se osigurala transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i usporedba ostvarenih troškova s planiranim, te da je financijska sredstva u iznosu od 949,19 KM utrošila bez plana troškova, prekršene su odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

61. POKRET ZA BIJELJINU (Kod 2418)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, Pokret za Bijeljinu se financirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	800,00	5,08
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	960,00	6,10
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	11.909,64	75,67
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	13.669,64	86,85
II.	Ostali prihodi i drugo	2.070,20	13,15
Izvori financiranja (I+II)		15.739,84	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Pokret za Bijeljину prekršio odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Pokret za Bijeljину je u godišnjem financijskom izvještaju za 2021. godinu iskazao rashode u ukupnom iznosu od 9.754,20 KM.

U Rebalansu plana utroška za 2021. godinu, Pokret za Bijeljину je planirao ukupne rashode u iznosu 9.971,00 KM.

Analizom Rebalansa plana utroška sredstava za 2021. godinu i podataka iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je stranka troškove električne energije ostvarila u većem iznosu za 124,00 KM u odnosu na planirane, čime su prekršene odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

62. STRANKA ZA OPĆINU OLOVO (Kod 1217)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Stranka za općinu Olovo se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	1.200,00	100,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	1.200,00	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,06	0,00
Izvori financiranja (I+II)		1.200,06	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Stranka za općinu Olovo prekršila odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

U godišnjem finansijskom izvještaju Stranka za općinu Olovo iskazala je ukupne troškove u iznosu od 1.753,29 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu utvrđeno je da je stranka planirala rashode u ukupnom iznosu od 270,00 KM, i to: troškove usluga FIA-e u iznosu od 70,00 KM, troškove bankarskih usluga u iznosu od 100,00 KM i 3) ostale troškove u iznosu od 100,00 KM.

Analizom dostavljenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu i godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da je stranka sredstva u iznosu od 1.583,29 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, tj. nije planirala sve troškove, dok je troškove platnog prometa ostvarila u većem iznosu u odnosu na planirane, kako slijedi:

Politička stranka u Programu utroška sredstava nije planirala troškove zakupnine poslovnih prostora i troškove ugovora o djelu.

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 1.496,49 KM, i to: troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 1.200,00 KM i troškove ugovora o djelu u iznosu od 296,49 KM.

Stranka je ostvarila troškove platnog prometa u ukupnom iznosu od 186,80 KM, dok ih je planirala u iznosu od 100,00 KM.

63. NARODNI EVROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 3038)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Narodni evropski savez Bosne i Hercegovine se financirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	1.165,00	7,03
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	15.013,82	90,61
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	391,14	2,36
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	16.569,96	100,00
II.	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori financiranja (I+II)	16.569,96	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Narodni evropski savez Bosne i Hercegovine prekršio odredbe članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Uvidom u dostavljene potvrde o primljenim priložima od fizičkih osoba, koje je stranka dostavila u tijeku obavljanja pregleda, utvrđeno je da na potvrdama nije naveden broj osobnog dokumenta. Također, na određenom broju potvrda nije navedena adresa fizičke osobe ili je navedena ista adresa (Cazin bb, Cazin).

S obzirom na to da politička stranka u potvrdama o primljenim priložima nije navela sve potrebne podatke, prekršila je odredbe članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka i članka 6. Pravilnika o godišnjim financijskim izvještajima političkih stranaka.

64. NEZAVISNA LISTA (Kod 2044)

Prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja, Nezavisna lista se financirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori financiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	12,00	0,26
2.	Prilozi fizičkih osoba (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih osoba (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti poduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz proračuna (3-f)	3.666,00	78,36
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I.	Ukupni prihodi (1-8)	3.678,00	78,62
II.	Ostali prihodi i drugo	1.000,25	21,38
	Izvori financiranja (I+II)	4.678,25	100,00

Pregledom godišnjeg financijskog izvještaja za 2021. godinu Nezavisne liste, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u financijskom izvještaju ili na financiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka.

SADRŽAJ

1. UVOD	2
2. PRAVNI OKVIR	2
2.1. Financijsko izvještavanje političkih stranaka	5
2.2. Financijska kontrola političkih stranaka	6
3. AKTIVNOSTI SREDIŠNJEG IZBORNOG POVJERENSTVA BIH U IZVJEŠTAJNOM RAZDOBLJU	7
4. NALAZI REVIZIJE	15
5. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA	19
6. PREPORUKE	20
Prilog br. 1. – Nalazi revizije iz izvještaja o reviziji godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu	24
1. HRVATSKI NACIONALNI POMAK (Kod 2802)	24
2. UJEDINJENA SRPSKA (Kod 1972)	29
3. DEMOKRATSKI SAVEZ – DEMOS (Kod 2420)	37
4. POLITIČKA ORGANIZACIJA NEZAVISNI BLOK (Kod 2314)	44
5. HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA (Kod 1705)	48
6. NAPREDNA SRPSKA – NS (Kod 1694)	52
Prilog br. 2. – Nalazi revizije iz izvještaja o pregledu godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu	54
1. SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA – SNSD (Kod 515)	54
2. SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 008)	60
3. SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH (Kod 1182)	73
4. SAVEZ MLADIH SNAGA (Kod 2325)	81
5. SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA (Kod 018)	85
6. NEZAVISNA BOSANSKOHERCEGOVAČKA LISTA (Kod 2328)	91
7. STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE (Kod 090)	96
8. DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ (Kod 0461)	103
9. PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA (Kod 440)	107
10. HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990 (Kod 769)	114
11. SRPSKA NAPREDNA STRANKA FBIH (Kod 2697)	121
12. POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA (Kod 2317)	124
13. HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 027) ..	128
14. STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU (Kod 004)	135
15. SOCIJALISTIČKA PARTIJA (Kod 074)	142
16. PLATFORMA ZA PROGRES (Kod 2320)	147
17. BOSANSKA NARODNA STRANKA (Kod 2319)	155
18. STRANKA PENZIONERA-UMIROVLJENIKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 513) ..	159
19. NARODNI DEMOKRATSKI POKRET (Kod 1718)	162
20. UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH (Kod 1989)	166
21. NARODNA PARTIJA SRPSKE (Kod 3035)	169
22. LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 1728)	173
23. POLITIČKA ORGANIZACIJA NAŠA STRANKA (Kod 877)	179
24. POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE (KOD 2321)	182
25. LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA BIH (Kod 455)	185
26. HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH (Kod 017)	192
27. DEMOKRATSKA FRONTA (Kod 1698)	196
28. LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 1701)	199
29. SRPSKA NAPREDNA STRANKA (Kod 1200)	204

30.	BOSS – BOSANSKA STRANKA – MIRNES AJANOVIĆ (Kod 036)	207
31.	POLITIČKA ORGANIZACIJA SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 2711)	212
32.	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE (Kod 2447).....	216
33.	HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE.....	221
34.	POLITIČKA ORGANIZACIJA POKRET USPJEŠNA SRPSKA (Kod 1872).....	224
35.	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 1178)	227
36.	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA (Kod 1703)	230
37.	STRANKA DEMOKRATSKE SRPSKE SEMBERIJA – MIĆO MIĆIĆ (Kod 2426).....	232
38.	POLITIČKA ORGANIZACIJA ZAJEDNO ZA BOLJI SREBRENİK (Kod 2622)	235
39.	DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH – KRAJIŠKA STRANKA (Kod 028) 237	
40.	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU (Kod 2423)	240
41.	SRPSKA RADIKALNA STRANKA DR VOJISLAV ŠEŠELJ (Kod 1730)	243
42.	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI (Kod 882).....	246
43.	REPUBLIČKA STRANKA SRPSKE (Kod 3037)	251
44.	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA – SEFER HALILOVIĆ (Kod 001) 252	
45.	POLITIČKA ORGANIZACIJANARODNI POKRET“ (Kod 2497).....	254
46.	TUZLANSKA ALTERNATIVA (Kod 1882).....	257
47.	POSAVSKA STRANKA (Kod 1188)	259
48.	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA (Kod 1270).....	261
49.	PRVA MOSTARSKA PARTIJA (Kod 2292).....	264
50.	POLITIČKA STRANKA ZA PRAVDU I RED – LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA (Kod 1702) 266	
51.	DEMOKRATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 2323).....	268
52.	ŽUPANIJSKA NEOVISNA LISTA (Kod 2322)	270
53.	STRANKA ZA NAŠ GRAD (Kod 1804).....	271
54.	HRVATSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 521)	271
55.	BOSANSKOHERCEGOVAČKI BH ZELENİ (Kod 2495)	272
56.	NARODNI POKRET BANJALUKA ZOVE (KOD 2460).....	274
57.	SRPSKA NAPREDNA STRANKA 2020 (Kod 2771)	276
58.	POLITIČKA ORGANIZACIJA SNAGA NARODA (Kod 1722).....	278
59.	POLITIČKA STRANKA SPAS NEZAVISNIH LISTA DOBOJ (Kod 2062)	280
60.	NEZAVISNI-NEOVISNI (Kod 2765).....	281
61.	POKRET ZA BIJELJINU (Kod 2418)	281
62.	STRANKA ZA OPĆINU OLOVO (Kod 1217)	282
63.	NARODNI EVROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 3038)	283
64.	NEZAVISNA LISTA (Kod 2044).....	284